

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

3 2044 097 730 048

HARVARD LAW SCHOOL
LIBRARY

Vatican
Italy

Catholic Church Pope

* ACTA PONTIFICIA

c

ET

DECRETA SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

ANNUS I. - VOLUM. I

FRIDERICUS PUSTET

PONTIFICALIS BIBLIOTHECA

ROMAE

RATISBONAE - CINCINNATI - NEO-EBORACI

1903

1017

2.

ACTA PONTIFICIA

ET

DECRETA SS. RR. CONGREGATIONUM

EA quae in fronte posuimus verba indolem et naturam ephemeridis, quae hodie prodit, satis superque significant, neque alia requiruntur ut socii et subnotatores sciant quid ipsis sit expectandum a nobis.

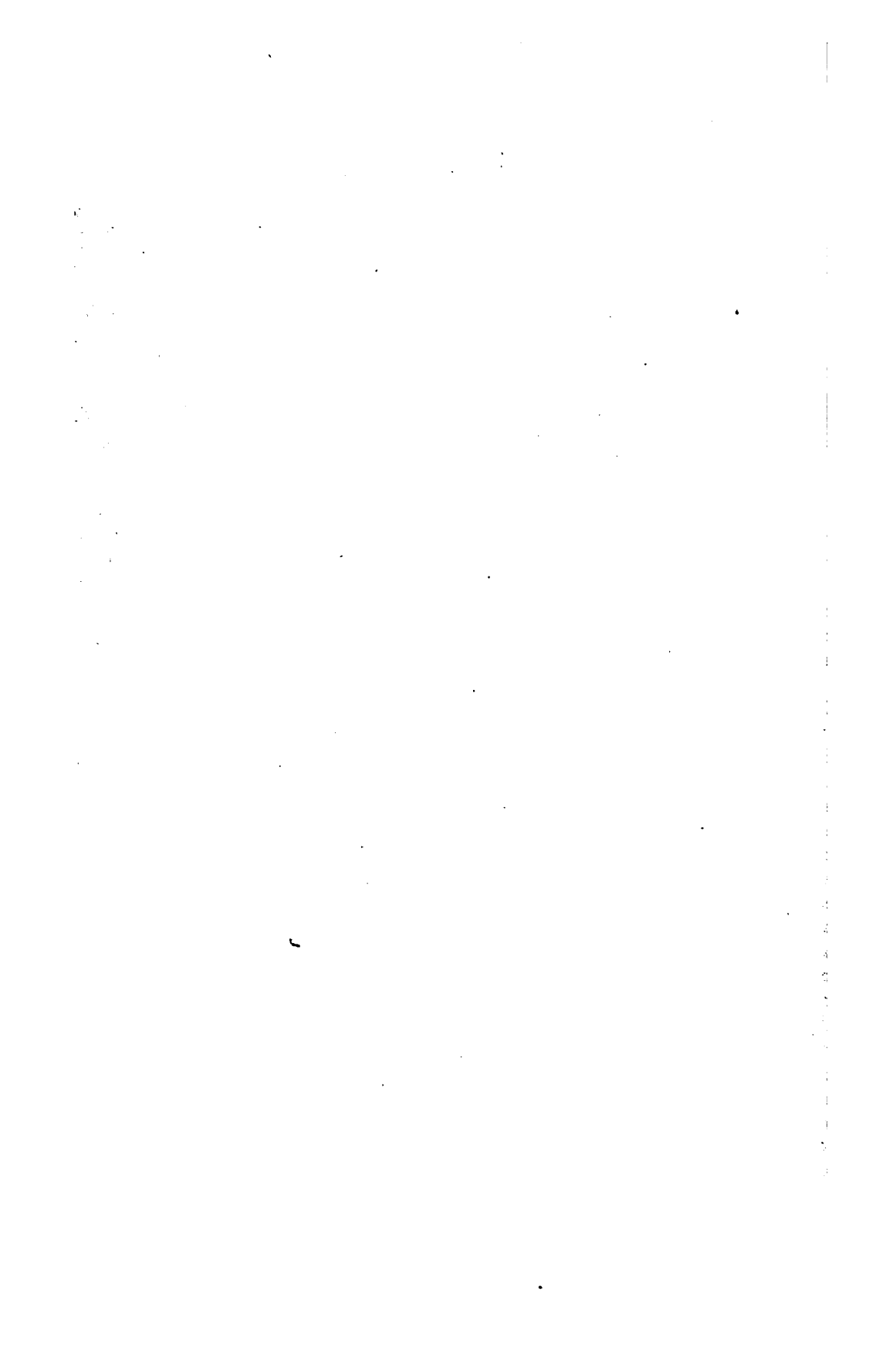
Nos volumus eos certiores facere quid per Romanum Pontificem vel per ipsius instrumenta, Congregationes Romanas, decernatur quotidie, quod, in universum si spectetur, interesse possit. Id vero efficere volumus meliori qua possumus ratione, maxima sollicitudine et diligentia, minimo quo fieri potest pretio. Sermone utemur latino et acta edere volumus quanta datum erit colligere: si visum erit utile et opportunum, acta sequentur commentaria vel librorum et doctrinarum citationes. Edetur decimoquinto mensis cuiusque die, caventes ne serius citius id fiat: pretium erit intra Italiam libellarum *quatuor*, extra *quinque*, quo minus excogitari minime potest.

Quo vero utilior sit ephemeridis huius publicatio omnibus Ecclesiasticis viris et praesertim iis qui sese pastorali ministerio dediderunt, addenda statuimus quae de Theologia pastorali hodie praecipua traduntur in scholis, loca pertractantes omnia maioris momenti huius doctrinae.

Habebunt etiam ephemeridis lectores librorum praecipuorum accuratissimam recensionem, qui in dies eduntur, praesertim theologicas et canonicas quaestiones diligenter indicantes et enucleate exponentes, ut ita legentes edocti possint esse de statu, progressionem et motu studiorum rerum ecclesiasticarum.

Velint omnes, quantum quisque pro sua parte potest, ephemeridi novae favere, et eam quam latissime per catholicum orbem diffundere, ut Pontificia decreta, quorum imago vocis ephemeris haec dici quodammodo potest, a fidelibus, quorum interest plurimi cognita executioni mandentur.

DIRECTIO.

ACTA PONTIFICIA

SECRETARIA BREVIUM

DECRETUM

erectionis canonicae Archisodalitatis Eucharistici Cordis Iesu in pontificio templo S. Ioachim de Urbe: 16 Februarii 1903.

LEO PP. XIII.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

ADMOTAE Nobis preces nomine dilecti filii Aloisii Palliola e Congregatione SS^{mi} Redemptoris, sacerdotis et Rectoris Ecclesiae Sancti Ioachimi almae huius Urbis, praeseferunt, sibi et universae Patrum a Redemptione religiosae familiae in votis admodum esse, ut per Nos eodem in templo pia, titulo Eucharistici Cordis Iesu, Archisodalitas auctoritate Apostolica instituat. Nos autem quibus nihil antiquius ac suavius quam ut fidelium sodalitas, quae non dissimilis prorsus cultu atque illi quem Sacro Cordi profitetur, tantum peculiaribus venerationis, amoris et grati ac reverentis animi studiis, illum recolit supremae dilectionis actum quo Redemptor Noster omnes Cordis sui divitias effundens, ut nobiscum ad exitum usque saeculorum moram ageret, adorabile instituit Eucharistiae Sacramentum, in hac alma Urbe, catholici orbis centro, sedem nanciscatur condignam, optatis hisce piis annuendum existimavimus. Quae cum ita sint, omnes et singulos, quibus nostrae hae litterae favent, a quibusvis excommunicationis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, quovis modo, vel quavis de causa latis, si qua forte incurrerint, huius tantum rei gratia absolventes et absolutos fore censes, Archisodalitatem Eucharistici Cordis Iesu, Apostolica Nostra auctoritate, praesentium vi, in Pontificio templo Sancti Ioachimi de Urbe canonice erigimus, eamque consuetis privilegiis quae competunt Archisodalitibus perpetuum in modum ditantes, auctoritate similiter Nostra, hoc anno quo Nos quintum ac vigesimum ab inito Pontificatu annum implemus, illa in sacra aede instituimus, quam structura praeobilem, et mirificis artis operibus insignem, in memoriam Iubilaei Nostri sacerdotalis, universi Orbis fidelium pietas condidit, Nosque commisimus supra

memoratae Congregationis patrum a Redemptione tot tantisque nominibus optime de re sacra merita. Praeterea eidem Archisodalitati sic Romae per Nos institutae omnes et singulas Indulgentias tam plenarias quam partiales conferimus, caeterasque spirituales gratias quibus aliae eiusdem tituli societates canonice ad hanc usque diem erectae, ex amplissimis atque iteratis Sanctae huius Sedis Apostolicae concessionibus atque indultis fruuntur.

Verum ad perennandam sollemnis in hac alma Urbe Nostra Archisodalitatis istius foundationis memoriam, largimur insuper ut tam ipso primae in Urbe erectionis die, quam perpetuo in posterum anniversario, Archisodalitatis eiusdem, nunc et item in posterum, pariter existentes socii qui, admissorum confessione rite expiati atque Angelorum pane refecti, vel propriam Archisodalitatis Ecclesiam, vel cuiusque curialem a primis vesperis ad occasum solis diei huiusmodi singulis annis devote visitent, ibique pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem, quam etiam animabus Christifidelium, quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicare possint, in Domino consequantur. Tandem Archisodalitatis huius sic per Nos in Urbe erectae praesidibus et officialibus praesentibus et futuris, ut ipsi alias eiusdem nominis atque instituti societates ubique terrarum existentes, servatis forma Constitutionis Clementis PP. VIII Praedecessoris Nostri rec. mem. aliisque Apostolicis Constitutionibus desuper editis sibi aggregare, illisque omnes et singulas indulgentias peccatorum remissiones ac poenitentiarum relaxationes ipsi Archisodalitati a Sede Apostolica concessas et aliis communicabiles communicare licite valeant de Apostolicae Nostrae potestatis plenitudine item perpetuo concedimus atque indulgemus. Decernentes has litteras firmas ac efficaces existere, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, illisque ad quos spectat et spectare poterit, plenissime suffragari sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos iudicari et definiri debere, atque irritum esse et inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die XVI Februarii MCMIII, Pontificatus nostri anno Vigesimo quinto.

ALOIS. Card. MACCHI.

DECRETA SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO S. OFFICII

DECRETUM

circa facultatem dispensandi super impedimento cognationis spiritualis.

Feria IV, die 3 Decembris 1902.

IN Congregatione Generali S. R. et Universalis Inquisitionis pro posito dubio: *Utrum in formulis, quibus concedi solet facultas dispensandi super impedimento cognationis spiritualis, comprehendatur casus cognationis spiritualis inter baptizantem et baptizatum, in iisdem formulis non praevisus: Eminentissimi ac Reverendissimi DD. Cardinales Inquisitores Generales respondendum decreverunt: Negative; seu non posse qui concessa per praedictas formulas facultate gaudent, super impedimento cognationis spiritualis inter baptizantem et baptizatum dispensare; idque communicandum cum omnibus quorum interesse queat, atque in posterum expresse in formulis edicendum; si quae vero matrimonia cum huiusmodi dispensatione, vi earundem formularum concessa, forte hucusque contracta fuerint, ad omnem circa eorum valorem quaestionem dirimendam, supplicandum SSmo, ut eadem in radice sanata declarare dignetur.*

Et sequenti feria VI, die 5 eiusdem mensis in solita audientia R. P. D. Adessori S. Officii impertita, SSms D. N. D. Leo divina providentia PP. XIII relatam sibi Emorum Patrum resolutionem adprobare et pro sanatione in radice iuxta eorum Emorum Patrum suffragia benigne annuere dignatus est. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

N. B. — Magni momenti est hoc decretum continens declarationem authenticam circa extensionem facultatis dispensandi super impedimento cognationis spiritualis. Itaque nunc ex hoc decreto casus cognationis spiritualis inter baptizantem et baptizatum neque praevisus neque comprehensus est in formulis quibus concedi solet Episcopis facultas dispensandi super impedimento cognationis spiritualis. Proindeque in posterum oportet, si casus contigerit, ut expresse facultas dispensandi super eodem impedimento obtineatur. — Q.

S. CONGREGATIO EPISCOPORUM ET REGULARIUM

Instructio pro Religiosis Congregationibus Galliarum ad Moderatores et Procuratores Generales.

Rev.me Pater,

HIS adiunctum litteris accipiet Paternitas Tua folium typis editum, in quo continentur ea, quae SS. Dominus Noster Leo Divina Providentia PP. XIII per hanc S. Congregationem Episcoporum et Regularium tradi mandavit circa rationem providendi aliquo modo religiosis Galliarum congregationibus in praesenti rerum discrimine. Quae dum tecum communico, Deum precor ut coelestia munera Tibi et omnibus istius Instituti sodalibus abunde largiatur.

L. † S.

D. Card. FERRATA *Praef.*
PH. GIUSTINI *Secret.*

ATENTIS peculiaribus conditionibus in quibus religiosae Galliarum congregationes nunc versantur, nonnulli Moderatores earumdem congregationum ad Apostolicam Sedem confugerunt petentes opportunas instructiones et facultates, quibus animorum anxietatibus et conscientiarum angustiis exinde obvenientibus provideri possit. Quare SS. D. Noster Leo Div. Prov. PP. XIII, re mature perpensa, mandavit per hanc S. Congregationem Episcoporum et Regularium ea quae sequuntur cum moderatoribus praefatarum congregationum communicari scilicet:

1. Curandum est pro viribus ut sodales religiosarum congregationum qui proprias domus deserere coguntur, ad aliam eiusdem Instituti domum sese conferant, ibique regulas sive constitutiones, quas professi sunt, observare satagant.

2. Quod si aliqui ex dictis Sodalibus, iuxta de causis, super quibus Superioris Generalis conscientia graviter onerata maneat, in aliis proprii Instituti domibus recipi nequeant, idem Superior Generalis facultatem habebit, de consensu Consilii Generalitii, eis indulgendi ut extra Instituti domos commorari valeant, sub obedientia Ordinarii loci in quo degent, ad nutum S. Sedis ac ipsius Superioris, in habitu religioso ac etiam, quatenus ita ferat necessitas, in habitu presbyteri saecularis quoad sacerdotes, et in habitu laicali modesti coloris quoad laicos retento tamen interius aliquo signo habitus religiosi, et servando, quantum fieri potest, substantialia

votorum; impertita dumtaxat dispensatione super regulis sive obligationibus cum eo statu non compatilibus.

3. Iidem sodales quamdiu ob enunciatas causas extra domos proprii Instituti commorari contigerit, subiiciantur etiam territoriali Provinciali, si agatur de Institutis in provincias iam rite divisis, sin minus Superiori domus vicinioris, qui de ipsorum moribus, quotannis et quandocumque rogatus fuerit, Moderatori Generali referat et eos, quatenus opus fuerit, in officio contineat.

Porro facultates, de quibus supra, ad annum tantum concendantur. — Contrariis quibuscumque etiam speciali mentione dignis non obstantibus.

Datum Romae ex Secretaria S. Congregationis Episcoporum et Regularium, die 24 martii 1903.

S. CONGREGATIO CONCILII*

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 28 martii 1903.

3701

43

I. — BURDIGALEN. — NULLITATIS MATRIMONII

HAEC causa nullitatis matrimonii, iam septemdecim abhinc annis Mauritium Faydit inter et Iosepham Vernandon contracti, ob defectum consensus ex parte mulieris, primitus in Curia Burdigalensi agitata, validitatis declarationem obtinuit. Appellatione interposita ex parte viri, haec S. Congregatio die 25 iunii 1895 sententiam confirmavit. Novae auditionis vero beneficio obtento, S. C. die 7 aprilis anni 1900 respondit: "*Ex deductis non constare de nullitate matrimonii et standum in decisis*"; quod vero confirmavit anno subsequenti 1901 in comitiis diei 27 aprilis. Tamen, novis allatis documentis, denuo die 20 decembris elapsi anni 1902 repositio dubio: "*An sit standum vel recedendum a decisis in casu*", responsum fuit: "*Attentis noviter deductis recedendum esse a decisis et sententiam Curiae Burdigalen. esse infirmandam*". Quia vero Benedictina Constitutio "*Dei miseratione*" praecipit binas obtinendas conformes sententias, antequam sententia matrimonialis executioni

* Notandum quod causae ab hac S. Congregatione Concilii agitatae omnino summatim referuntur. Semel pro semper sit dictum.

demandetur, denuo, peracta quadam investigatione a Curia Burdigalen. de quarumdam literarum authenticitate iuxta instructionem Defensoris vinculi, propositum fuit dubium:

“ *An sit standum vel recedendum a decisis in casu* „.

Et S. Congregatio respondendum censuit:

“ *In decisis* „.

2936

I

II. — MECHLINIEN. — NULLITATIS MATRIMONII

DIE 7 maii 1895 Henricus comes d'Osmoy et Ioanna Flon, vidua barone Wouters Coppens, a quo tres filios, tunc temporis adhuc in minori aetate constitutos, suscepit, matrimonium inierunt, sed fere non multo post iudicium instituerunt apud Curiam Mechlinien. ut nullitatem coniugii ex defectu legitimi consensus declararetur. Negativo responso habito, ad hanc S. C. appellarunt, quae sententiam Curiae confirmavit atque denegavit supplicandum esse SSmo pro dispensatione super matrimonio rato et non consummato in casu. Tamen, novis adductis documentis, vir beneficium novae audientiae obtinuit, et denuo discutienda proposita est causa sub rogandi formula: “ *An sit standum vel recedendum a decisis in casu* „.

Ad nullitatem probandam coniuges, suis assertis pluribus corroboratis testimoniis, dicunt matrimonium inter se contraxisse fide et conventionaliter tantum, conditione praecipua, ut alter in corpore alterius ius nullum haberet, et rebus familiaribus accomodatis, liberisque a secta massonica ereptis, mutuo libertatem sibi redderent. Ratio simulationis, iuxta partium testiumque depositiones, fuit periculum ruinae spiritualis filiorum, quos mens erat cuiusdam dñi Ianson, reipublicae senatoris atque sectae massonicae, ut aiunt, Venerabilis, cui tutelam eorum commiserat civile tribunal, in eadem secta inscribere. Insuper etiam bonis familiae Flon, ob malam tutoris gestionem, periculum imminabat. Quare Ioanna Flon ad praecavenda bina pericula, filiorum nempe atque bonorum, comitem Henricum d'Osmoy rogavit, ut gestionem suarum rerum susciperet, et cum quidam titulus legalis requireretur ad remotionem impii tutoris, sese Henrico in matrimonium obtulit. Hic vero, quindecim annis iunior cum esset ac conscius de impotentia mulieris ad relationes sexuales habendas, quodam morbo quo antea ipsa laboraverat, matrimonium recusavit. Praeterea Henricus fidem futuri coniugii iam cuidam puellae, Ioannae Magnan, dederat.

Hisce tamen non obstantibus, urgente necessitate, conventionem actores inierunt matrimonium celebrandi mere apparens, conditio nibus iam allatis; nunc vero validitatem coniugii impugnant, nullitatis declarationem sollicitantes.

Duo advertit advocatus: matrimonium nempe nullum fuisse ex defectu consensus utriusque partis; matrimonium inconsummatum mansisse.

Et ad nullitatem quod pertinet, in primis verba refert Benedicti XIV (*De Synod. 12, 13, n. 8*) et Sanchez (*de sacr. matr., lib. 11, disp. 14, n. 14*), quibus irrita declarantur matrimonia ficta atque simulata; postea demonstrat non solum simulationem adfuisse in casu, sed etiam causam, qua coniuges d'Osmoy ducti sunt ad fecte simulateque contrahendum, hanc mentem simulandi semper habuisse, et tandem hanc mentem etiam in actu matrimoniali perseverasse. Pluribus vero rationibus atque testimoniis haec confirmantur: revera matrimonium propositum initumque est ut bonis familiae Flon consuleretur, ac filiis Ioannae nullum instaret periculum ruinae spiritualis, quod ipsis impendebat sub tutela dñi Ianson, qui eos inscribere in secta massonica conabatur. Hanc vero simulationis fuisse causam ipsi coniuges coram iudice deposuerunt.

Similiter de necessitate, et, quod magis interest, de fictione huiusmodi matrimonii testantur Comitissa de la Chesnaye, D. Ferdinandus Wouters, dñus et dña Itthiners.

Deinde patronus contendit coniuges semper habuisse intentionem simulate contrahendi, et consequenter nullum ius coniugale tradendi vel acceptandi. Probat hoc assertum, inter plura documenta, quaedam epistola quam, paucis diebus ante matrimonium, Henricus suae promissae Ioannae Magnan scripserat. In qua vero ita legitur: "*Je vous répète encore une fois que l'union que je contracte est purement conventionnelle*". Insuper habetur reproductio photographica cuiusdam contracti sub die 1 maii 1895 initi inter Ioannam et Henricum, in quo apertissime declaratur nuptias conventionaliter tantum celebrari, atque coniuges matrimonialibus iuribus renunciare. Praeterea, pergit orator, intentio fecte nuptias celebrandi in ipso actu matrimonii perduravit; nam attenta aetate, atque morbo dñae Flon, haec mentis mutatio in coniugibus nequit rationaliter praesumi, imo contrarium praesumendum est. Ex testium declarationibus patet, contrahentes neque in actu sacramenti neque postea intentionem mutasse.

Probata vero nullitate matrimonii in casu ex capite simulationis, nonnulla addit patronus ad demonstrandum matrimonium non fuisse

consummatum. Et hoc praeter ipsos contrahentes, etiam innumeri testes confirmant.

Ex adverso *vinculi defensor* nititur probare validitatem matrimonii, atque indulgeri non posse dispensationem super matrimonio rato et non consummato. Praemittit ea quae ad germanam doctrinam circa simulatum matrimoniale consensum pertinent, et postea considerat an in casu rite probetur vel non simulatus consensus. Nam quae nobis enarrantur, urget orator, sunt eiusmodi, ut non-nisi romantica similitudine gaudere rectissime censeantur; adversarii vero validissimis argumentis assertiones suas probare deberent. Sed e contrario allata documenta et probationes inepta prorsus sunt. Hoc vero demonstrat ipse ex inconstantia modi, quo coniuges d'Osmoy assertam conventionem iudici enarrant, nam plures contradictiones, quae in coniugibus d'Osmoy adnotantur, demonstrant quam parum eis sit fidendum. Substinet Sacramenti vindex non consensum fuisse simulatum, sed conventionem. Re quidem vera, inquit, ut matrimonium inter Henricum et Ioannam celebraretur, argumentum (in hac re supremum) urgebat, nempe interesse, quia viri intererat hoc coniugium inire, quippe tunc temporis gravibus patrimonialibus angustiis pressus, ut ex actis liquet apertissime.

Aliis vero objectionibus resolutis, *vinculi defensor* animadvertit tandem haud probatam haberi in casu non sequutam matrimonii consummationem, imo nec probari posse; quum exclusa probatione, ut dicunt, coarctatae, non maneat nisi confessio coniugum, in casu, suspectissima, nec non testimonium septimae manus, in casu, ob adiuncta prorsus vel fere prorsus ineptum.

Quare ad dubium:

" *An sit standum vel recedendum a decisis in casu* „.

S. Congregatio respondit:

" *In decisis* „.

III. — AQUEN. IN GALLIIS. — *Dispensationis matrimonii (Sub secreto).*

S. Congregatio respondit: " *Affirmative* „.

IV. — PARISIEN. — *Dispensationis matrimonii (Sub secreto).*

S. Congregatio respondit: " *Affirmative* „.

V. — ANDRIEN. — *Iurium (Reservata).*

S. Congregatio respondit: " *Dilata* „.

3760

I

VL — SYRACUSANA. — DISMEMBRATIONIS PAROECIAE

IN Urbe *Ragusa* Syracusanae Archidioeceseos una tantum paroecia hactenus extat sub titulo S. Ioannis Baptistae, quae omnes cives, circiter triginta millia, amplectitur: inde studium incoeptum est novam erigendi paroeciam in ecclesia succursali "*Ecce homo* „. At in contrarias partes divisus est populus. Re in municipali consilio disceptata, ex quadraginta, uno et viginti consiliariis praesentibus, tres tantum, contrariis suffragiis, dismembrationem contradixerunt. Praeterea de dote constituenda actum est, et statutum fuit, in dotem attribui lib. annuas quingentas (500), easdemque veluti compensare summam pecuniae olim solutae titulo *quartae funerariae* modo aboletae.

Archiepiscopus voto municipii annuit et decreto 23 Aug. 1901 novam erexit paroeciam, eique oeconomum spiritualem nominavit adm. rev. Ioannem Scrofani.

Sed parochus S. Ioannis Baptistae, appellatione apud hanc Sacram Congregationem instaurata, contendit sententiam dismembrationis, quia deest dos, nullam esse, nam dos constitui debet ex bonis liberis, frugiferis, in perpetuum, ad parochum paroeciamque sufficientibus; dum lib. 500 a municipio adsignatae recensentur inter expensas *arbitrarias*, seu ad nutum revocabiles. Insuper huius summae erogationem Tutoria Auctoritas, vulgo *La Giunta Provinciale Amministrativa* non adprobavit. Praeterea deest domus paroecialis apud ecclesiam "*Ecce Homo* „ ita ut parochus longe a paroecia morari cogatur, et civile gubernium non adprobavit divisionem paroeciae, admissim quia dos pro novo parochi incerta et insufficiens est.

De causis canonicis ad dismembrationem paroeciarum requisitis actor, iuxta sententias Canonistarum, *distantiam* et *magnum incommodum* allegat. Et quoad distantiam sufficere duo millia, dum in casu nostro omnes domus in civitate "*Ragusa* „ non distant a paroecia S. Ioannis Baptistae plus quam milliarium, ut probatur sive ex charta topographica, sive ex attestatione quatuor peritorum.

Ne verbum quidem de magno incommodo adiungit, nam viae omnes sunt lapidibus stratae, aquaeductis munitae, fere semper planae absque ulla accedendi difficultate.

Nec vero ratio sufficiens dismembrationis potest esse numerus parochianorum, nam haec sola ratio nullum in iure habet valorem, et insuper frequentes sunt in Sicilia paroeciae populosiores,

quam illa civitatis *Ragusa*, in qua autem adsunt, praeter parochum, quindecim cappellani coadiutores et alii quadraginta quinque sacerdotes.

Tandem actor putat dismembrationem contrariam quoque esse maiestati atque decori Ecclesiae S. Ioannis Baptistae, quae nomine Cathedralis et Basilicae condecoratur et residentia esse deberet Archiepiscopi per plures menses in anno.

Ex adverso patronus, qui contendit sententiam Curiae Archiepiscopalis Syracusanae confirmandam esse, quaestionem sub duplici respectu considerat, iuris nempe et facti. Et quoad ius appellat ad decretalem Alexandri III "*Ad audientiam nostram*", lib. 3, Decret. Tit. 48, *De Ecclesiis Aedificandis*, et ad decretum Concilii Tridentini, cap. 4, sess. XXI, ex quibus desumitur duas esse causas dismembrationis *distantiam* nempe vel *aliud impedimentum quo fideles non sine gravi incommodo ad Ecclesiam parochialem accedere possunt*. Praeterea adnotat praecipere Concilium Tridentinum coadiutores adiungendos esse parochi, si populus numerosior sit, et absolute dismembrandam esse paroeciam si propter distantiam vel aliam difficultatem fideles difficillime ad paroeciam accedere possint. Et, iuxta doctorum sententiam, sufficit tantum numerus frequentior vel distantia, vel quaecumque alia difficultas accedendi, ad dismembrationem. Insuper, sequitur patronus, hodierna iurisprudentia quam maxime favit atque favet dismembrationibus paroeciarum non solum ob Ecclesiae necessitatem, sed etiam ob fidelium utilitatem tantum.

Ad factum vero quod attinet, orator demonstrat: 1° causas canonicas adesse ut paroecia S. Ioannis Baptistae dividatur, nempe, ut ex documentis probatur, propter statum viarum atque distantiam; 2° Archiepiscopum iuxta ius divisionem peregisse, quia praeter dotem a civilibus moderatoribus constitutam, Ecclesia "*Ecce Homo*", in qua nova paroecia constitueretur, annuos habet redditus, et quia remedium sussidiarium cappellanorum ex factis agnitum est omnino insufficiens.

Relate vero ad quasdam subscriptiones exhibitas contra novae paroeciae erectionem, adnotat patronus falsas vel dolo obtentas esse; dum autem exhibet subscriptiones 26 sacerdotum civitatis Ragusanae, qui enixe postulant confirmationem sententiae Archiepiscopalis. Insuper advertit non praetermittendum esse Ecclesiam S. Ioannis Baptistae non plusquam tria millia fidelium continere, et solemnitates iuris ab Archiepiscopo servatas esse in divisione, nempe consensum canonicorum, unanimiter obtentum, sententiam petitam a parochi S. Ioannis Bapt. et alia. Postremo advertit a die executionis decreti

divisionis (24 augusti 1901) semper omnia, ut Syndicus et Vicarius Foraneus testantur, bene processisse sine dissidiis, imo maxima cum populi laetitia atque utilitate.

Sacra Congregatio ad dubium:

" An sententia Curiae Archiepiscopalis Syracusanae sit confirmanda vel infirmanda in casu „.

respondit:

" Decretum esse confirmandum et ad mentem „.

2556

44

VII. — NULLIUS S. LUCIAE.

Iuris conferendi ordines seu dandi dimissorias.

CIVITAS " S. Lucia „ iam ab anno 1206 ab imperatore Friderico II. auctoritate *legati a latere* in *abbatiam* nullius constituta est, et Abbati dicitur attributum esse ius conferendi SS. Ordines, si caractere episcopali insignito, secus dandi dimissorias ad quemcumque Episcopum. Cum vero ex hoc graves abusus exoriri visi essent, viciniore Episcopi apud S. Sedem querelam moverunt, existimantes amplius rem tollerandam non esse, cum, re perpensa, Abbati, cui titulus a S. Lucia ius *dandi dimissorias* non competat.

Advocatus Abbatis in primis contendit Tridentinam legem Sess. 23, cap. 10, De Ref., quae decernit Abbates aliosque *intra fines alicuius dioecesis consistentes*, etiamsi nullius dioecesis vel exempti dicantur, nullum ius habere ordines conferendi ac dimissorias concedendi, non afficere Abbatiam S. Luciae, quippe non intra fines alicuius dioecesis consistit, sed est vere nullius et extra fines cuiuscumque dioecesis.

Deinde praesumit patronus in casu *immemorabilem consuetudinem* haberi, quia septem abhinc saeculis semper Abbas S. Luciae dimissorias dedit. Insuper infert Abbatem semper privilegio ordinandi in sacris, si Episcopus, vel dimissorias ad quemcumque episcopum dandi, polluisse, nam hoc latissime probatur privilegiis Cappellaniis maioribus Siciliae Regum a RR. PP. concessis. Et sane Abbatia S. Luciae est nullius et Cappella Regia, nam hoc honore eam cohonestavit Fridericus II. Imp. auctoritate *Legati a latere* polens; ita ut abbas exerceat iurisdictionem maioribus Cappellanis concessam, etiam concordato inter Pium VII. et Ferdinandum I. inito confirmatam. Praeterea non desunt attestationes episcoporum viciniorum de collatis ordinibus vi dimissorialium ab abbatibus

S. Luciae datarum, qui inter alia etiam obtinuerunt ius visitandi dioecesim, synodum celebrandi, dispensandi super interstitiis; quae praesumuntur disiuncta a iure dandi dimissorias non fuisse.

Demum ostendit abolita dici non posse praefata privilegia Const. Apost. "*Suprema* ", Pii IX. a. 1864, et si satis probata ex dictis antiqua privilegii possessio non videatur, a Beatissimo Patre novam privilegii concessionem petit.

Ex adverso Archiepiscopus Messanensis, cuius sententia exquisita est, confutat rationes a patrono abbatis expositas, et contendit hanc abbatiam frui non posse privilegiis Const. "*Convenit* ", et motu proprio "*Cum alias* ", Benedicti XIV. concessis Regiae Cappellae Neapolis, haec enim extensa fuere per rescriptum Secr. Memorialium diei 5 ianuarii 1754 tantum Regiis Cappellis locorum *Portici* et *Caserta* nec consuetudinem abbatem invocare posse, quia ex documentis a Vicario Capitulari allatis patet solum quatuor ordinationes vi dimissorialium ab abbate concessarum ab anno 1652 ad an. 1847, factas fuisse.

Insuper putat Archiepiscopus quaecumque iura ablata esse post Litteram Apostolicam Pii IX. *Suprema*; qua, ob mutatas condiciones temporum rerumque, S. Sedes revocavit et abolevit concessionem alias factas; refert genuinam, authenticam interpretationem citati Tridentini Decreti ex parte ipsius S. Conc. Congregationis, quae declaravit hoc decretum comprehendere non solum Abbates utcumque exemptos, verum etiam qui *nullius dioecesis* esse dicuntur, quales sunt habentes territorium separatum. Vid. Fagnanum, Card. Petra, etc.

Adnotat vero non deesse abbates praeditos privilegio dimissorias ad ordines suscipiendos suis subditis dandi, sed hoc privilegium non nititur qualitati *nullius*, est enim specialis concessio a Sede apostolica obtenta.

Confirmat praefatam interpretationem ipsis verbis Card. Petra necnon quadam decisione S. C. Concilii anni 1602, quae cum aliis numero pluribus refert laudatus Petra.

Tandem advertit privilegium, ab auctoritate Regis Siciliae ut *Legati a latere*, et hoc vi *Legatiae* seu *Monarchiae Siciliae*, omnino infirmum esse, quia, pluribus exortis abusibus sub praetextu exercitii huius potestatis, numquam destiterunt RR. Pontifices a condemnanda hac usurpata potestate.

Et quia Abbas S. Luciae sibi attribuit titulum Cappellani Regii ac consequentes immunitates, praestat animadvertere, ut docet Bouix de *Episcopo*, (tom. I, pag. 519 seq.) *eiusmodi Cappellanos Re-*

gios aliquando ex speciali praerogativa haberi ut Praelatos *vere nullius*, eisdemque applicanda esse ea quae, ex iure communi, constituta sunt de Praelatis *vere nullius*.

Itaque propositis dubiis:

I. *An constet de iure Abbatis S. Luciae conferendi ordines aut dandi dimissorias in casu.*

Et quatenus negative.

II. *An sit locus concessioni eiusmodi privilegii in casu.*

S. Congregatio respondendum censuit:

Ad I. Negative.

Ad II. Affirmative, ex speciali gratia favore hodierni Praelati facto verbo cum SSmo.

S. CONGREGATIO INDICIS

Decretum prohibitionis librorum.

Feria V. die 5 martii 1903.

SACRA Congregatio Eminentissimorum ac Reverendissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a *Sanctissimo Domino nostro Leone Papa XIII* Sanctaque Sede Apostolica Indici librorum pravae doctrinae, eorundemque proscriptioni, expurgationi, ac permissioni in universa christiana repubblica praepositorum et delegatorum, habita in Palatio Apostolico Vaticano die 5 martii 1903, damnavit et damnat, proscripsit proscribitque, atque in Indicem librorum prohibitorum referri mandavit et mandat quae sequuntur opera:

FERDINAND BUISSON. — *La religion, la morale et la science: leur conflit dans l'éducation contemporaine.* Paris, Fischbacher, 1901.

JULES PAYOT. — *De la croyance.* Paris, Félix Alcan, 1896.

JULES PAYOT. — *Avant d'entrer dans la vie. Aux instituteurs et aux institutrices, conseils et directions pratiques.* Paris, Armand Colin, 1901.

P. SIFFLET. — *Cours lucide et raisonné de doctrine chrétienne. Les sept mystères chrétienne: Trinité, Péché originel, Incarnation, Rédemption, Eucharistie, Résurrection des corps, Éternité, Souffrance aux regard de la nature, de la raison et de l'irréligion.* Lyon, Librairie S. Augustin et Librairie Delhomme et Brigueat.

Itaque nemo cuiuscumque gradus et conditionis praedicta opera damnata atque proscripta, quocumque loco et quocumque idiomate, aut in posterum edere, aut edita legere vel retinere audeat, sub poenis in Indice librorum vetitorum indictis

Quibus Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII per me infrascriptum Secretarium relatis, Sanctitas sua decretum probavit, et promulgari praecepit. In quorum fidem, etc.

Datum Romae die 30 martii 1903.

ANDREAS Card. STEINHUBER, *Praefectus*.

L. ✠ S.

FR. THOMAS ESSER, Ord. Praed., *a Secretis*.

Die 1 Aprilis 1903 ego infrascriptus Mag. Cursorum testor supradictum decretum affixum et publicatum fuisse in Urbe.

VINCENTIUS BENAGLIA, *Mag. Curs.*

Nota. — Quum editio altera Indicis librorum prohibitorum edita anno 1901, praeter novissimum decretum superius allatum, desit tantum altero diei 19 augusti elapsi anni 1902, hoc quoque referre optimum putamus, fere ad perfectionem eiusdem Indicis.

Feria III. die 19 augusti 1902.

SACRA Congregatio Eminentissimorum ac Reverendissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a *Sanctissimo Domino nostro Leone Papa XIII* Sanctaeque Sede Apostolica Indici librorum pravae doctrinae eorundemque proscriptioni, expurgationi, ac permissioni in universa christiana republica praepositorum et delegatorum, habita in Palatio Apostolico Vaticano die 19 augusti 1902, damnavit et damnat, proscripsit proscribitque, atque in Indicem librorum prohibitorum referri mandavit et mandat quae sequuntur opera:

PRESBYTER LUCENSIS. — *L' Antichità intorno all' elezione dei sacri Pastori*. Lucca, tip. del Serchio, 1902.

ZINO ZINI. — *Il pentimento e la morale ascetica*. Torino. fratelli Bocca 1902.

Itaque nemo cuiuscumque gradus et conditionis praedicta opera damnata atque proscripta, quocumque loco et quocumque idiomate, aut in posterum edere, aut edita legere vel retinere audeat, sub poenis in indice librorum vetitorum indictis.

IULIUS BOIS, HERMANNUS SCHELL, AEMILIUS COMBE, IOSEPHUS MÜLLER, FRANC. REGIS PLANCHET ET CAMILLUS QUIÉVREUX decretis S. Congregationis, editis 21 Aug. 1896, 15 Dec. 1898 et 7 Iun. 1901, quibus eorum quidam libri notati et in Indicem librorum prohibitorum inserti sunt, laudabiliter se subiecerunt.

Quibus Sanctissimo Domino, nostro Leoni Papae XIII per me infrascriptum Secretarium relatis, Sanctitas sua decretum probavit et promulgari praecepit. In quorum fidem, etc.

Datum Romae die 19 augusti 1902.

ANDREAS Card. STEINHUBER, *Praefectus*.

L. ✠ S.

F. THOMAS ESSER, Ord. Praed., *a Secretis*.

Die 20 augusti 1902 ego infrascriptus Mag. Cursorum testor supradictum decretum affixum et publicatum fuisse in Urbe.

VINCENTIUS BENAGLIA, *Mag. Curs.*

SS. RITUUM CONGREGATIO *

I. — ROMANA.

Statuitur « Postcommunio » Ss. Martyrum Perpetuae et Felicitatis pro die VII Martii proximi anni 1904.

HODIERNUS Ordinator Calendarii ad usum Cleri Romani sequens **H** dubium SS. Rituum Congregationi pro opportuna solutione humiliter proposuit; nimirum: Anno 1904 proxime venturo, die 7 Martii, occurrit festum S. Thomae de Aquino cum Comm. Feriae II post Dominicam III Quadragesimae ac SS. Martyrum Perpetuae ac Felicitatis. Cum vero *Postcommunio* feriae et SS. Martyrum sit eadem, et iuxta Rubricas *Postcommunio* earundem SS. Martyrum sit mutanda, quaeritur: Unde sumi debeat?

Et Sacra Rituum Congregatio ad relationem subscripti Secretarii, audito voto Commissionis Liturgicae, respondendum censuit: Sumatur in casu *Postcommunio* de Missa plurimorum Martyrum *Salus autem*. Ubi autem in Festo duplici vel semiduplici SS. Martyrum Perpetuae et Felicitatis mutanda sit *Postcommunio* Feriae, sumatur *Postcommunio* Feriae proxime sequentis. Atque ita rescriptum. Die 19 Februarii 1903.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

* Praeterea die 21 aprilis in Palatio Apostolico Vaticano habita est Congregatio ordinaria SS. Rituum, de qua vide Chronicam.

II. — An benedictio domorum in Sabbato Sancto anticipari possit.

Ab hodierno Parocho loci N., dioeceseos N., nuper sequentia postulata huic S. Congregationi subiecta sunt, nempe :

1º. An ob extensionem paroeciae benedictio domorum in Sabbato Sancto fieri valeat horis vespertinis Feriae VI in Parasceve?

2º. Et quatenus negative, an in casu obtineri possit indultum?

3º. An benedictio domorum in Sabbato Sancto sit de iuribus parochialibus?

Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito etiam voto Commissionis Liturgicae, respondendum censuit:

Negative ad I et ad II iuxta Decretum 3645 " *Isclana* ", 20 novembris 1885, ad II et in casu benedictio domorum poterit fieri durante hebdomada octavae Pascatis.

Ad III *affirmative*.

Atque ita rescripsit, die 7 martii 1903.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

N. B. — Iam alias, ut indigitat allatum rescriptum, SS. Rituum Congregatio super hac quaestione rescripsit; nam parochus ecclesiae sub titulo SS. Cordis Iesu et S. Mariae Magdalenae Poenitentis loci vulgo « *Casamicciola* », Isclanae dioeceseos, anno 1895 quaesivit « *an ob paroeciae extensionem Parochus possit benedictionem domorum, quae fieri solet in Sabbato Sancto anticipari iam inde a quarta Dominica Quadragesimae cum aqua de more solito benedicta* »; et S. Congregatio reposuit: « *Benedictio domorum in casu fieri nequit ante Sabbatum Sanctum; poterit vero fieri durante hebdomada Octavae Paschatis* ».

Sic novum rescriptum vetus confirmat non solum, sed perficit, statuit enim in casu nullum indultum obtineri posse.

III. — URBIS ET ORBIS.

DECRETUM

Quo statuitur ut Litanis Lauretanis post praeconium: " *Mater Admirabilis* ", adiciatur alterum: " *Mater boni consilii, ora pro nobis* ",

Ex quo Beatissima Virgo Maria Spiritus Sancti gratia plena Eiusque luminis splendore illustrata, aeternum Dei consilium atque incarnati Verbi mysterium omni mentis et cordis obsequio atque affectu suscepit, Dei genitrix effecta, etiam Mater boni consilii me-

ruit appellari. Insuper divinae sapientiae eloquiis instructa, ea vitae verba, quae a Filio suo acceperat et in corde servaverat, in proximos liberaliter effundebat. Neque solum in nuptiis Canae Galileae huius novae Rebeccae consiliis acquievere ministri; sed et pias mulieres aliosque Domini discipulos atque ipsos sanctos Apostolos eam audisse consiliatricem credere fas est. Quam praerogativam Deiparae Virgini agnitam et confirmatam fuisse deprehendimus, cum Iesus prope moriturus videns iuxta crucem matrem et discipulum stantem, quem diligebat, dixit matri suae: "*Mulier, ecce filius tuus*". Deinde dixit discipulo: "*Ecce mater tua*". Et ex illa hora accepit eam discipulus in sua. Ioannem autem omnes Christifideles tunc repraesentasse ab Ecclesiae Patribus traditum est. Item, approbante Apostolica Sede, ab antiquis temporibus tum a clero tum a populo christiano, opem simul implorante, ipsa Beatissima Virgo glorioso titulo *Mater boni consilii* consalutata est. Sanctissimus vero Dominus Noster LEO PAPA XIII ob suam et Fidelium singularem pietatem erga Matrem boni consilii sacramque eius Imaginem quae in Sanctuario Genestani praecipue colitur, postquam per decreta Sacrorum Rituum Congregationis anno 1884 novum Officium cum Missa pro die Festo approbaverit, et anno 1893 etiam scapulare proprium cum Indulgentiis concesserit; hoc vertente anno 1903 ipsum Sanctuarium, antea novis aedibus hospitalibus suo aere ampliatum, ad Basilicae Minoris gradum et dignitatem cum omnibus iuribus et privilegiis, per Apostolicas Litteras in forma *Brevis*, evexit. Tandem idem Sanctissimus Dominus noster, quo ipsemet Beatae Mariae Virgini enunciatus titulus maiori honore et cultu augeatur, ex Sacrorum Rituum Congregationis consulto, infrascripto Cardinali Praefecto et Relatore, statuit et decrevit ut Litanis Lauretanis post praeconium: *Mater Admirabilis*, adiciatur alterum: *Mater boni consilii, ora pro nobis*; hac quoque cogitatione et firma spe permotus, ut, in tot tantisque calamitatibus et tenebris, pia Mater quae a sanctis Patribus *caelestium gratiarum thesauraria et consiliatrix universalis* vocatur, per totum catholicum orbem sub eo titulo rogata, omnibus monstret se esse matrem boni consilii, et illam Spiritus Sancti gratiam, quae sensus et corda illuminat, seu sanctum consilii donum sit impetratura.

Contrariis non obstantibus quibuscumque, die 22 Aprilis 1903.

SERAPHINUS Card. CRETONI, S. R. C. Praefectus.

L. & S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., S. R. C. Secretarius.

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM

I. — TERTII ORDINIS SAECULARIS S. FRANCISCI.

Quando depositio scapularis et cinguli Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci interrumpat novitiatum.

MODERATOR cuiusdam Congregationis Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci huic S. Congregationi Indulgentiarum sequens dubium dirimendum proposuit:

An interrumpatur novitiatus Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci, si quis habitum, id est scapulare cum cingulo, absque dispensatione, deposuerit sive ex oblivione, sive ex negligentia, sive ex impossibilitate?

Porro eadem S. Congregatio, audito Consultorum voto, proposito dubio respondendum mandavit:

Negative, si ex oblivione vel impossibilitate; si vero ex negligentia pariter negative, dummodo voluntas emittendi professionem in praefato Ordine non fuerit retractata.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 4 martii 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✠ S.

† FRANCISCUS SOGARO Archiepus Amiden., *Secr.*

II. — RATISBONENSIS.

Normae quaedam circa novitiatum et professionem Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci et eiusdem Congregationum regimen.

EPISCOPUS Ratisbonensis huic S. Congregationi Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae exposuit, in sua Dioecesi Tertium Ordinem saecularem S. Francisci latissime propagari, praesertim tempore SS. Missionum, quae promiscue habentur a trina Franciscalium Familia, id est FF. Minoritarum, nec non Capuccinorum et Conventualium. Ast haec agendi ratio multiplicem dubitandi praebet occasionem, praesertim quoad cooptationem Christifidelium in praefatum Ordinem et eorundem professionem. Siquidem saepe accidit, ut qui Sacerdos Directoris munus a familia ex. gr. Conventualium accepit, alio transferatur ubi existit Congregatio Tertiariorum a fa-

milia Capuccinorum erecta; quo in casu dubitatur an hic eodem modo inibi exercere valeat facultatem ipsi tributam a familia Conventualium. Imo Tertiarii ipsi, qui ab aliqua praedictarum familiarum ad habitum et novitiatum recepti fuere, aliquando alio transmigrant, ubi Franciscalium familia diversa ab ea, quae eosdem ad habitum admiserat, reperitur; poterunt ne Tertiarii isti valide ad professionem admitti ab hac familia? — Quare sequentia dubia dirimenda orator proposuit:

I. Utrum Christifideles, qui fuerunt admissi ad novitiatum Tertii Ordinis saecularis S. Francisci in aliqua Congregatione, quae subest iurisdictioni, puta FF. Capuccinorum, si alio transmigrant, ubi existit Congregatio subiecta FF. Minoritis aut FF. Conventualibus, inibi professionem valide emittere possint?

II. Utrum Parochus vel quilibet alius Sacerdos, qui erat praedictus facultate, puta a FF. Minoribus, cooptandi Christifideles in Tertium Ordinem saecularem S. Francisci, si in alium locum pergat, ubi existit Congregatio subiecta FF. Capuccinis, denuo obtinere debeat facultatem ad praefatos actus exercendos, vel uti ea valeat qua primum potiebatur?

S. Congregatio, audita etiam Moderatorum Franciscalium familiarum sententia, quoad propositas quaestiones, haec in posterum servanda decrevit:

1. *Ut Novitii tertiarii saeculares S. Francisci professionem emittere valeant in Congregatione alterius obedientiae, seu diversae ab illa in qua ad novitiatum fuerant admissi, si ita melius eorum commoditati provideatur.*

2. *Ut professi eadem de causa transire possint ab una Congregatione ad aliam diversae obedientiae.*

3. *Ut Parochus vel quilibet sacerdos alicuius Congregationis Tertiariarum Moderator, si alio transferatur, ubi alia Congregatio diversae obedientiae reperiatur, eandem regere possit, quin indigeat nova approbatione; teneatur tamen hac de re certiores facere Visitatorem Regularem, ut cum eodem negotia Congregationis gerere valeat.*

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 4 martii 1903.

A. Card. TRIPEPI, Praefectus.

L. ✠ S.

† FRANCISCUS SOGARO Archiep. Amiden., Secretarius.

S. CONGREGATIO A NEGOTIIS ECCLESIASTICIS EXTRAORDINARIIS

DECRETUM

Quo indulgetur causas iudicatas in prima instantia a curia de Antequera cognosci et iudicari posse in secunda instantia a curia Tlascalens. non vero a curia Tehuantepecen. a qua usque nunc iudicabantur.

Ex Audientia SS^mi die 28 Aprilis 1903.

SANCTISSIMUS Dominus Noster Leo divina Providentia PP. XIII, referente infrascripto S. Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, consulere cupiens faciliiori et promptiori agnitioni ecclesiasticarum iudicialium controversiarum Archidioeceseos de Antequera, ad preces eiusdem Archidioecesis Antistitis, et habito voto Episcoporum Tehuantepecen. et Tlascalens., R. P. D. Episcopo Tlascalens. seu Angelorum facultates tribuit necessarias et opportunas, ut, ex delegata Sedis Apostolicae auctoritate, cognoscere possit in secunda instantia et iudicare tum matrimoniales tum alias fori ecclesiastici causas, quae in prima instantia ab Archiepiscopo de Antequera, vel, sede vacante, a Vicario Capitulari eiusdem Archidioeceseos iudicata fuerint et quae usque hodie in eadem instantia cognoscebantur et iudicabantur ab Episcopo Tehuantepecen., servata, quoad matrimoniales causas, constitutione Benedicti Pp. XIV quae incipit "*Dei miseratione*"; eaque in primis lege, ut in singulis actis expressa fiat mentio specialis Sedis Apostolicae delegationis, et quoad omnes praedictas causas servatis ceteris, quae Iure canonico praescripta sunt. Super quibus idem SS^mus Dominus mandavit hoc edi Decretum et in Acta superius memoratae S. Congregationis referri.

Contrariis non obstantibus quibuscumque. — Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congr., die, mense et anno praedictis.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius.*

CHRONICA MENSUALIA PONTIFICIA

INTER plures viros conspicuasque familias a SS^{mo} D^{ño} Nostro Leone PP. XIII ad privatam audientiam admissos recensentur S. A. Dux Paulus de Mecklembourg cum uxore ac filiis; S. E. Armandus Nisard Galliarum Legatus ad S. Sedem eiusque uxor; S. E. Comes Condenthone Imperialis Locumtenens Boemien. cum uxore; S. E. D. Raphael Merry del Val ex-Legatus Hispaniae apud Sedem Apostolicam; S. A. Aloysius Princeps de Liechtenstein, eiusque uxor atque d^{ña} Elisabeth de Liechtenstein et D. Fridericus Pustet, qui obtulit varia opera liturgica suae pernotae officinae librariae ratisbonensis.

Praeterea Romam adiverunt, et praesentia SS^{mi} Eiusque Benedictione refecti fuerunt peregrini Hungarici, Vitembergenses cum S. A. D. Comitissa de W^{ür}temberg, peregrini Belgae, Greco-Ruteni, Scotici, Tirolenses, atque dioeceseos vulgo *Linta*, *Innsbruck*, *Vienna*, *Gnesna* et *Posnania* in Germania, *Beauvais* in Gallia, Tertiarii Germanici, et peregrini Hollandiae.

Die 31 martii elapsi habita est apud E^mum D. Card. Vincentium Vannutelli, Ep. Prenestin., Ponentem in causa Beatificationis et Canonizationis Ven. Stephani Bellesini Augustiniani Congregatio anteparaepratoria ad discutienda dubia super bina miracula, quae asseruntur a Deo peracta, eodem Venerabile intercedente.

Die 28 aprilis in Palatio Apostolico Vaticano, habita est Congregatio SS. Rituum paraepratoria ut discuterentur bina miracula, quae asseruntur a Deo petrata ad gloriam Beati Ioannis Gabrielis Perboyre Sacerdotis Congregationis Missionis; et proponuntur pro eiusdem canonizatione.

Die 21 aprilis 1903 in Palatio Apostolico Vaticano habita est Congregatio ordinaria SS. Rituum, in qua iudicio EE. ac RR. DD. Cardinalium eiusdem SS. Rituum Congregationis sequentia argumenta subiecta fuerunt, nempe:

1. Reassumptio causae Canonizationis B. Mariae Annae Iesu de Paredas;
2. Introductio causae Beatificationis et Canonizationis Servi Dei Petri Ioseph Formet Anachoretæ, dioeceseos Saint-Die;

3. item Servi Dei Fr. Benildis, Congregationis fratrum Scholarum Christianarum;

4. Circa revisionem scriptorum Servi Dei Ioseph Cafasso sacerdotis Saecularis Taurinen.;

5. et scriptorum Servae Dei Paulae Frassinetti, Fundatricis Instituti Sororum S. Dorotheae;

6. et scriptorum Servae Dei Mariae Magdalenae de Beugg, Vicecomitissae de Bonnault d'Honet, Fundatricis Societatis fidelium Sociarum Iesu;

7. Concessio et adprobatio Litaniarum in honorem S. Ioseph B. M. V. Sponsi pro Ecclesia universa;

8. Concessio et adprobatio Officii et Missae propriae in festo Omnium Sanctorum Soc. Iesu, in usum eiusdem Societatis;

9. Confirmatio et adprobatio electionis B. Mariae V. sub titulo Gratiarum in patronam praecipuam loci vulgo, "Carpengano" (Archidioec. Cosentin.);

10. Confirmatio et adprobatio electionis B. Mariae V. sub titulo Divinae Providentiae in patronam praecipuam locorum vulgo "Turrilia" et "Lacchio", dioeceseos Derthonen. (*Tortona*) et adprobatio atque concessio officii relativi ac Missae in honorem B. Virginis sub eodem titulo;

11. Confirmatio et adprobatio lectionis Bñae Virginis Mariae, Nostrae Dominae de Begogna, sub titulo Maternitatis, quae veneratur in "*Bilbao*", in patronam praecipuam provinciae Cantabriae;

12. Confirmatio et adprobatio electionis S. Martini de Ascensione in Patronum praecipuum terrae "*Beasain*", Victorien. dioeceseos;

13. tandem concessio et adprobatio officii et Missae in binis festis S. Wirinae Virg. pro clero Ecclesiae paroecialis S. Mariae *del Sablon* in "Bruxelles", Mechlinien. Archidioeceseos.

**

Pontificia permissione Revm̃us P. Iubarus S. I. aperuit antiquissimum reliquiarium custoditum in Cappella *Sancta Sanctorum* apud *Scalam Sanctam* asservatum, quod nunquam apertum fuerat post saeculum XVI, sedente Leone X occasione recognitionis Reliquiarum in illo contentarum. Nunc praeter alia praefatus P. Iubarus invenit calvam in qua scriptum est: *Caput S. Agnetis*. Ulteriora studia declarabunt huiusmodi Reliquiae authenticitatem, nam usque a

tempore Onorii I. (625-38) asservantur sub altare S. Agnetis, *extra moenia* duo corpora, quorum unum S. Agnetis, alterum vero S. Ementianae putatur.

*
**

Pastores Anglicani paroeciae S. Michaelis in oppido Shoredich, una cum suis ovibus religionem catholicam amplexi sunt, quod maxime commendatur, nam ducit a *ritualismo* multo abhinc tempore Ecclesiam Anglicanam minante. Revera cum perfrigidus appareat cultus protestans, iam pluribus in templis denuo instaurata fuerunt ornamenta, imagines, sacerdotalia indumenta, cultus B. Mariae Virginis, usus thuris, rosarii etc. Sic logice habetur fere initus reditus ad Ecclesiam Catholicam, quod Deus quam maxime foveat.

Sabbato Sancto in Ecclesia S. Silvestri in Capite de Urbe. P. Guilelmus Whitmee recepit abiuram D. Aemiliae Aberline ex Melbourne (Australia) Ecclesiae Anglicanae, et Rev. D. Henrici Ormond Reddel Ecclesiae Episcopalis protestantis americanae, ex parochiali Ecclesia Trinitatis Neo Eboraci (New York). ac per septem annos Rectoris Eccl. S. Martini in Brooklyn.

*
**

Supremis honoribus Sanctitas Domini Nostri die 29 aprilis hora quarta fere cum dimidio solemniter ad suam praesentiam admisit Eduardum VII Regem Britanniae atque Indiarum Imperatorem, quem comitabantur D. C. Hardinge legatus cum summa potestate, D. Stanley, A. Clarke maior dux, et D. Eduardus Lambton praefectus classis.

Rex receptus est ab Exc^{mo} ac Rev^{mo} Domino Octavio Cagiano. de Azevedo Pontificiae, domui praefecto, aliisque viris Pontificiae Familiae, eique obviam venit SS^{mus} Dñus Noster, qui eum introduxit in intimum cubiculum, ubi permanserunt peculiari colloquio per quinque et viginti horae momenta.

Sanctitas Sua deinde recepit regalem comitatum ac Rex abeundi facultate petita, eodem ceremoniale profectus est hora 5. pom.

Sanctitas Sua per Exc^{mum} Archiepiscopum Stonor Eduardo VII regi misit Suam Veneratam Effigiem, autographa subscriptione munitam, cum ipse desiderium eam possidendi significaverit.

* * *

Electi fuerunt:

Rñus D. Anselmus Pecci ex ordine S. Benedicti, Episcopus

Rñus D. Franciscus Traina Archipresbyter oppidi vulgo Tricar-
rian (*Tricarico*); Castronovo in Sicilia, Episcopus Pacten, (*Patti*).

Rñus D. Ferdinandus Fiandaca canonicus in civitate " Calta-
nisetta ", Episcopus Nicosien, (*Nicosia*).

Rñus D. Marius Sturzo Canonicus in civitate " Caltagirone ",
Episcopus Platien, (*Piazza Armerina*).

Rñus P. Franciscus Raiti ex Ordine Carmelitarum calceato-
rum, Episcopus Liparen. (*Lipari*).

Rñus D. Marchio Ludovicus Gavotti canonicus in S. Igl. B. M. V.
vulgo Carignano in civitate Ianuense, Episcopus Casalen, (*Casale*
Monferrato).

Rñus D. Laurentius Chieppa Andrien. Episcopus Cariatien,
(*Cariati*).

Insuper translati fuerunt:

Illñus ac Rñus Caietanus Quattrocchi a Sede Episcopali Mazarien.
(*Mazzara del Vallo*) ad Archiepiscopalem Serrarum (*Serre*);

Illñus ac Rñus Iacobus Quingley a Sede Episcopali Buffalen.
(*Buffalo*) ad Archiepiscopalem Chicagien. (*Chicago*).

* * *

Guillelmus II Imperator Germaniae et Rex Borussiae die 3 maii
currentis ex Legatione Germanica apud Sanctam Sedem una cum
filiis S. A. I. Guillelmo Principe haereditario et S. A. R. Eitel Fri-
derico, Vaticanum collem adivit ut Summo Pontifici devotionis suae
tributum praestaret. Hora tertia circiter postm. in proprio ac expresse
e Germania ducto vehiculo, profectus est maxima cum pompa et regali
comitatu cuius erant participes Comes de Bülow, Imperii Cancellarius,
Comes de Waldersee, Comes de Eulenburg, D. de Plessen, Co-
mes de Vedel, baro de Seaden-Bibran, D. de Scholl, alique plures.

In atrio S. Damasi Imperator et Principes ab Illño ac Rño
D. Octavio Cagiano de Azevedo, Pontificiae domui praefecto aliis-
que e Pontificia familia recepti, coram Pontifice ducti sunt. Ipse
Pontifex obviam factus est, et obsequiis mutuo habitis, Imperatorem
perduxit in particulare cubiculum, ubi simul remanserunt per viginti
quinque momenta circiter. Colloquio absoluto, ad praesentiam SSñi

perducti fuerunt principes Guillelmus et Eitel Fridericus, qui per decem momenta una cum Augusto patre gavisī sunt praesentia Pontificis, cui postremo personale obsequium tribuerunt viri regalis comitatus.

Imp. Guillelmus rediens obtulit Pontifici nonnullas mirabiles photographicas reproductiones Cathedralis civitatis Metz, et a Summo Pontifice ipse et filii in donum receperunt opera quaedam musiva magni quidem pretii.

Tandem Imperator adivit Cardinalem Rampolla, Secretarium Status, et reliquit Vaticanum hora 4,20.

* *

Die 7 Maii SS^{ms}us privatam audientiam concedere dignatus est Rev^{mo} P. Ioanni Baptistae e Congregatione Passionis Dñi Nostri Iesu Christi, quem E^{ms}us Gibbons Archiep. Baltimorae S. R. E. Cardinalis delegavit, ut Sanctitati Suae, occasione Pontificalis Iubilaei offerret tributa Ill^{mi} Dñi Roosevelt, Praesidentis Confederationis Statuum Foederatorum Americae Septemtrionalis una cum eius dono, quod constat collectione decem voluminum nunciorum atque litterarum officialium Praesidentium Statuum Foederatorum ab anno 1789 ad annum 1897. Collectio decoratur dedicatione autographa ipsius Praesidentis.

Eodem die quidam sacerdotes americani una cum praefato P. Ioanne Baptista tradiderunt Suae Sanctitati actum obsequii subscriptum a viginti quinque millibus membrorum Comitatus propagationis bonae artis librariae in Statibus Foederatis praepositi.

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

UT in praefatione dictum est, quo huius ephemeridis publicatio utilior futura sit omnibus Ecclesiasticis viris et praesertim iis qui pastoralī ministerio operam navant, addentur quae de Theologia Pastoralī hodie praecipua tradi solent in scholis, loca pertractantes omnia maioris momenti huius doctrinae.

Opus omnibus numeris absolutum omniq̃ue exceptione maius hac in re est liber P. Ignatii Schüch O. S. B. germanico idiomate exaratus cui titulus: *Handbuch der Pastoraltheologie*, XI edictio.

Ipsū in variis maximiq̃ue momenti argumentis evolvendis sequemur, tum quia vix habentur apud nos qui de Pastoralī disci-

plina hucusque scripserunt tum quia alter deest huius rei tractatus qui hodiernis civitatis moribus magis sit idoneus, quippe maturiori hominum experientia et certiori ecclesiasticarum legum notitia perpetuo praecepta foveat.

Non omnia Theologiae Pastoralis puncta hac in ephemeride opportunum videtur pertractare neque scientifico ordine disposita, sed praecipua quaeque magis utilia videbuntur.

Nunc autem ad instar cuiusdam praefationis quaedam de hac disciplina iuvat exponere quae totius doctrinae principia sunt et fundamentum.

Notio.

CHRISTUS, iuxta propriam Scripturarum dicendi rationem, est summus Pastor qui *a)* oves suas spirituali suae doctrinae alimonia pascit et proprio exemplo ante eas vadit, *b)* pro ovibus suis vitam tradidit, gratia sua imo, suo Corpore et Sanguine nutrit, *c)* cui omnes subiciendae sunt oves, pro quibus omnibus vigilat et ad aeternam felicitatem perducit.

Sui pastoralis muneris functionem Christus, postquam visibiliter, dum viveret in terra, exercuerat, ad Patrem reversus invisibiliter adhuc exercet in ipsa a se fundata Ecclesia. Visibilem vero continuationem Apostolis commisit, Apostoli autem successoribus suis munus a Christo receptum transmiserunt. Hinc etiam Apostoli et qui illis successerunt Pastores facti sunt et eorum officium pastoralis cura vocata est.

I. Pastorale ergo Apostolorum officium ac proinde Ecclesiae apostolicae et catholicae idem est ac Christi; et est vera et realis officii pastoralis Christi in Ecclesia continuatio.

Dei gloria et hominum salus est id quo tendit pastorale Christi officium. Cui assequendo haec tria diriguntur: doctrina, cultus et disciplina. Inde triplex a Christo Ecclesiae tradita potestas:

- a)* omnes homines divinam docere veritatem;
- b)* illis Deum reconciliare et Redemptionis gratiam communicare;
- c)* ad aeternam salutem ducem esse.

Pastoralis potestatis organa sunt: I. superiores pastores (sacerdotes primi ordinis) — Pontifex et Episcopi. — II. Subordinati pastores (sacerdotes secundi ordinis) — parochi. Superiores et subordinati pastores idem in commune pastorale officium exercent; inaequali

tamen potestate iuxta Christi placitum, pro quo superiores pastores Ecclesiae praecipue regimen, ceteri vero subordinatum ministerium — pressius animarum curam — obtinent.

2. Theologia pastoralis est ordinata expositio pastoralis regiminis per animarum curatores. Haec est Theologiae pars quae practica vocatur et ex praecipuis disciplinis, artis cum historica aequae cum systematica theologia nexibus colligata.

Ius canonicum respectu pastoralis officii quae iura, quae sunt Hierarchiae facultates iuxta suos ordines, idest iuxta officiorum amplitudinem pressius docet. Pastoralis autem Theologia de ecclesiastico ministerio — animarum cura — praecipit: officia ergo animarum curae ministerio connexa et aptas ea exequendi vias exponit.

Ex positivis et practicis theologiae pastoralis characteribus eiusdem cum historicae theologiae disciplinis relationes deducuntur. Principia enim quibus pastoralis cura regitur ex revelatione essentialiter derivantur et Christi, Apostolorum apostolicorumque hominum exemplis et sanctorum pastorum vita possunt et debent illustrari. Quae exempla et facta sacris Scripturis et ecclesiasticis historiis, quae historicae theologiae sunt argumenta, continentur.

Theologia dogmatica veritatum revelatarum ordinatam exponit institutionem: pastoralis autem ex ipsius dogmaticae theologiae praeceptis id quo quaeque pastoralis facultas intendat et qua via assequatur deducit.

Maiores intercedit inter moralem et pastorem Theologiam affinitas. Illa quid cuique homini agendum quid vitandum ut divinam adimpleat voluntatem et beatus evadat docet: haec autem quae sunt pastoris officia exponit et qua ratione sunt ea sibi asservanda ut homines sub Dei voluntate veram aeternamque felicitatem acquirentes ipse ducat.

3. Theologiae pastoralis studium est necessarium iis praesertim qui parochi proxime vocantur quia: 1° pastoralis ministerio iuxta positivas normas et praecepta — quae nemo a priori deducit — fungendum est; 2° iuxta S. Gregorium M. animarum regimen est ars artium quae diligentissimum et assiduum studium et longam requirit experientiam quam quisque addiscere potest, nemo ex se cognoscere valet; 3° per imprudens et malum pastoralis officii regimen sancta profanantur et irreparabilia animabus generantur damna.

4. Fontes ex quibus ad recte pastorale officium administrandum principia derivantur alii sunt generales (S. Scripturae, Concilia, Corpus Iuris canonici, libri liturgici, SS. Rr. Congregationum responsa et decreta); alii particulares (nationalia, provincialia concilia,

Episcopalia ordinamenta, Concordata, piae sed legitimae consuetudines). Scientiae — profanae nedum ecclesiasticae — sin minus uti fons, ut instrumentum pastoralis Theologiae habendae sunt.

Theologia pastoralis in duas praecipue partes dividitur, quarum altera de pastoris persona disserit, id est de iis quae pastorem praeparant et disponunt ut rite pastorale ministerium recipiat et exerceat; altera de pastoralis ministerio sub triplici eiusdem aspectu (doctrina, liturgia, administratione) tractat.

BIBLIOGRAPHIA

LEPICIER ALEXIS *de l'Ordre des Servites*. — **Les Indulgences, leur origine, leur nature, leur developpement** — traduit de l'italien, Deux vol. in 12 L. 7 *Lethielleux, Paris*.

Hominum ac temporum experientia edoctus, praeclarus P. Lepicier in hoc tanti ponderis opere elaborando haec praecipue respexit, quod Christi fideles et omnes qui sincere veritatem requirerent in eo validum auxilium ad se in fide confirmandos et securum ducem in suis investigationibus circa tam graves ac complexas quaestiones catholici dogmatis attinentes reperirent. Doctrina enim quae ad S. Indulgentias refertur intime ac stricte devincta praecipuis nostrae fidei articulis indubie est et presertim imputabilitati peccati, efficaciae poenitentiae satisfactoriae, regenerationi spirituali, communioni Sanctorum, et summarum clavium potestati. Quare ut expositio doctrinae de Indulgentiis completa ac efficax evaderet opportune diligens et accuratum praxis Ecclesiae examen erat praemittendum. Et in primis ex ipsa S. Scriptura argumenta ipsius originis requirere, historiam dein interrogare usque ab ipsis Apostolorum temporibus et primis Ecclesiae saeculis, et Ecclesiae mores, et consuetudines et facta mediae aetatis investigando, ut peregrinationes, sacra bella sub vexillo Crucis suscepta, iubileae etc. ad graves ac nefastas Lutheranae Reformationis disputationes progrediens, ad hodierna tempora pervenire. Ex dictis igitur manifesto patet hoc eximii P. Lepicier opus nec simplicem quamvis amplam priorum actuum collectionem quibus S. Indulgentiae fuerint coniunctae, nec multo minus summariam esse epitomem decretorum S. Sedis quae ad hanc materiam se referant. Doctrinalis e contra tractatus merito potest appellari; tanta catholici dogmatis pars tum in se tum relate ad cetera nostrae

fidei articula in eo *magistraliter* evolvitur. Gratum mihi proinde est, dum quotidie Ecclesiam Catholicam novis ac terribilibus oppugnationibus aggressam inviti testes respicimus, historiam ac traditionem pravo animo ad populum decipiendum ac corrumpendum falsa veste detectas videmus, invictum ac valentem scriptorem scientia ac doctrina praeditum, divini amoris accensum, strenue in Christo et pro Christo certantem ostendere.

H. NOLDIN (S. I.) — **Summa Theologiae Moralis scholarum usui accomodata.** 5 Vol. in 8° L. 27. — *Oeniponte. Typis et sumptibus Fel. Rauch.*

Totam materiam praeclarus Auctor in tria volumina distribuit. Ad modum introductionis, *de Principiis* Theologiae Moralis in primo pertractat; in secundo quod ad *Praecepta Dei et Ecclesiae* se refert diffuse exponit, quod denique ad Sacramenta in tertio. His vero alia duo parva volumina sunt addenda in quibus de *Matrimonio* et de *Sexto Praecepto et de Usu Matrimonii* spectatim loquitur. Haec quoad modum quo in universam materiam exponendo usus est Auctor. Iamvero Rev. P. Noldin in hanc Theologiae Moralis Summam conficiendo hoc praecipue respexit, quod ipsa scholarum usui accomodata vere eveniret. Et revera methodus in ordinando, perspicuitas in exponendo hanc vastam difficilemque materiam, nec non novitas conceptuum modernae aetatis exigentiis aptata hoc opus praetiosum manuale scholasticum efficiunt. Quare gratum nobis est Magistris in Seminariis aliisque ecclesiasticis institutis docentibus hanc Summam commendare, cum in ea alumni et studiosi optimum ducem in studio ac validum auxilium in solutione tam complexarum et difficilium quaestionum reperiant.

P. VICTORII ab APPELTERN O. CAPP. — **Manuale Liturgicum** iuxta novissimam Rubricarum reformationem et recentissima S. RR. Congr. Decreta. Tom. I. et II. L. 9. *Mechliniae. Typis H. Dierickx-Beke Filiorum.*

Ob multas variasque reformationes ultimis hisce temporibus in Rubricis allatis et publicationem collectionis Decretorum S. RR. Congregationis absque dubio manuali liturgico omni diligentia confecto opus erat. Nec melius hoc quod eximius Liturgista Rev. P. Vict. ab Appelterne confecit, sperandum erat. Doctrina ac experientia universim praeclaro A. recognita, lucide ac ordine mirabili materiam ab eo pertractatam in duo copiosa volumina distribuit. In primo, praemissa erudita ac summaria introductione ad Liturgiam,

de Rubricis Missalis Romani pertractat; de Rubricis Breviarii in altero. Plausus quo ab omnibus hoc opus receptum fuit, et approbationum Auctori tributarum a Revm̃is Episcopis, Praelatis et ab eruditis solemne testimonium dederunt publicae ephemerides, intra quas recordari mihi placet *Ephemerides Liturgicae*, quae in fasciculo elapsi mensis decembris ita bibliographicam recensionem concludunt: "*Aequo aliunde ordine digestum est, mira perspicuitate praeditum, notisque eruditis insuper illustratum, ut seu scientiae seu disciplinae liturgicae cultores nequeant quin propriam in eo satisfactionem reperiant* „.

MANASSERO SAC. BARTHOLOMEUS, Vic. Perpetuus. — **Manuale Ecclesiasticum, seu Epitome ex Decretis Authenticis S. Rituum Congreg. de ipsius consensu selecta et ordine alphabetico disposita.** (pag. 300 in 8°, L. 3,50). *Taurini ex typis Collegii Artium Alumnorum.*

De hoc Manuali nihil nisi maxima cum laude dicendum; de eius utilitate, imo necessitate, dubitandum non est. Ex authentica S. RR. Congreg. editione, eiusque licentia, decreta quae omnibus de re liturgica disputantibus vel inquirentibus responderent, excerpta ac selecta sunt; opus istud in quo, ut vides, patientia, solertia, discretio certare debent, compleverunt novissimae eiusdem Congregationis responsiones et index quam maxime diligens ac completus. Meis est in votis ut nullus ex clero sive saeculari, sive regulari hoc opere careat; suadeant cuique sumptus tenuitas, vestisque elegans ac polita.

L. DELPLACE (S. I.) — **Catena Evangeliorum et Acta Apostolorum,** sacerdoti meditati proposita. Editio II. L. 6. *Mechliniae, Typis H. Dierickx-Beke Filiorum.*

Non solum alumnis seminariorum, quibus hoc opus praecipue accomodatum est, sed cunctis etiam sacerdotibus vehementer commendamus. Completa expositio vitae D. N. Iesu Christi in suo mirabili humanae redemptionis opere usque ad adventum Spiritus Sancti Paracliti hisce meditationibus peragitur. Tum in ordine historico, tum tota explanatione praeclarus Auctor auxilio prae ceteris operum P. Haubenhauer et aliorum patrum Societatis Iesu valide usus est. In ipso post recitatum evangelicae concordantiae textum exegetica ac solida exploratio exhibetur quae dein in pios prosilit affectus et ad practica proposita non longe quaesita, sed ex subiecta materia sponte dimanantia ducit. Utillimam proinde hanc au-

ream *Catenam* iudicamus quae artem vere meditandi docens pios sacerdotes strictiori vinculo Deo devincit in Iesu Christo qui est via, salus et vita.

P. DOMINICUS PALMIERI (S. I.) — Osservazioni sulla recente opera "L'Evangile et l'Eglise par Alfred Loisy", L. I, Romae, Typis A. Befani.

Sub modesta veste amicalis epistolae ad Alaphridum Bruno Rev. P. Dom. Palmieri (S. I.) hoc opusculum edidit quod validior ac efficacior confutatio evasit libri ultimis hisce temporibus celebris auctoris A. Loisy "L'Evangile et l'Eglise", quique confutativus esses debebat alii cui titulus "Das Wesen des Christentums", Berolinensis Harnack. At tam opus Iuterani Doctoris quam illud catholici Loisy magnum rumorem undique extulerunt; sed hoc absque dubio catholicae fidei periculi maioris quam aliud erat. Quapropter verbo ac sententia viri auctoritate ac doctrina praeclari necesse erat qui absque mora de hac difficili ac controversa quaestione *verba veritatis esset locutus*. Et quisnam insigni Theologo S. Poenitentiariae ac notissimi tractatus "De Romano Pontifice", auctore praestantior? Et illustris P. Palmieri hoc opusculo summa diligentia ac doctrina singulos errores ac periculosas sententias Alaphridi Loisy validissime oppugnat, ut ingenuus lector ab iis caveat quae fidei detrimentum afferre possent. Sed haec omnia summa luciditate ac simplicitate exponit absque acredine ac livore, non obliviscens damnati operis auctorem sua sponte auctoritatis ecclesiasticae iudicio se subiecisse, ac errores in quos involuntarie, imo desiderio catholicam fidem iuvandi incurrerat, iam reprobavisse. Et hoc quamplurimos innovatores moneat quibus recordari prosit Divini Aligherii carmina quae P. Palmieri in fronte opusculi Alaphrido Loisy opportune inscribit:

Vie più che indarno da riva si parte
Perchè non torna tal qual ei si muove
Chi pesca per lo vero e non ha l'arte.

DANTE, *Par.*, c. XIII.

HORACE MARUCCHI. — Le Forum Romain et le Palatin d'après les dernières decouvertes, avec deux plans et plusieurs illustrations dans le texte L. 6. Romae, Desclée Lefebvre et C.

Huius praeclari auctoris quodlibet opus magni ponderis profecto est; de hoc vero praecipue repetendum. At duobus annis divissim in duas partes hoc opus apparuit, cuius una pars anno 1885 et altera 1898 editae fuerunt. Iamvero plausus quo hae duae publica-

tiones receptae fuerunt, nec non necessitas notiones historicas quae ad novissimas archeologicas detectiones se referunt, addendi, Auctorem ad illas uno tanto volumine ampliato ac correcto, copiosis-que incisionibus exornato coordinandas induxerunt. Quare recentissimae excavationes in Foro Romano et Palatino sapienter in eo descriptae atque illustratae reperiuntur, quarum praecipuae *Basilica S. Mariae Antiquae* in ipso Caesarum Palatio aedificata, *Fons Iuturnae* et propinqua monumenta. His addenda Summaria expositio disputationum quibus et *Lapis Niger* et *Inscriptio Arcaica* et *Basilica Aemiliana* originem dederunt nec non personalis eximii Auctoris sententia circa monumenta commendata.

Ordo descriptionis idem est ac *ille in* visitando Foro et Palatino communiter adhibitus, sed ob citationes tum historicorum tum poetarum ab A. copiose relatas facillimum est historica gesta, quorum singula monumenta testes fuerunt, lectori meminisse. Speciali studio digna mihi videntur duo capita in quibus de templis christianis in hoc circuitu erectis pertractat ex quibus facile apparet Fidei et Christianae civilitatis aedificatae ac pedetentim desuper ruinis ethnicae consolidatae progressus.

Quam primum prodet typis S. C. de Propaganda Fide:

AL DI LÀ DELL'ATLANTICO.

Summarium historicum Missionum Catholicarum in exteris regionibus, *Virginio Prinzivalli Equite* Auctore.

Opus constat volumine circiter 400 pag. in 8° ac pluribus incisionibus decoratur.

Aliis laudatis operibus iam publicatis de Missionibus Catholicis, clarissimus auctor, omnibus notus, praesenti opere valde de Religione benemeretur et maxima in existimatione habetur.

De eodem opere proxima vice in hac rubrica pertractabimus; interea optimo auctori et amico cuncta prospera ominamur.

Omnia super enunciata opera venalia prostant apud Librariam Pontificiam.

IMPRIMATUR. — FR. ALBERTUS LEPIDI O. P. S. P. A. Magister.

IMPRIMATUR. — JOSEPHUS CEPPETELLI Arch. Tit. Mirens. Vicesgerens.

CONSTANTIUS CASTELLO, *gerens responsabilis.*

ROMAE. — EX TYPOGRAPHIA IUVENUM OPIFICUM A S. IOSEPHO

ACTA PONTIFICIA

I.

Constitutio Apostolica, qua res religiosae in Cubana insula aptiori quadam ratione disponuntur. *

LEO PP. XIII.

AD FUTURAM REI MEMORIAM.

ACTUM praeclare a divina Providentia cum Cubana insula est quae regio praedives maximeque frugifera, quemadmodum immortalis viro Christophoro Columbo patuit et primis, ita maturius lumini christianae veritatis accessit. Quo Dei beneficio celerrime per eas gentes diffuso, Leo X, decessor Noster, minime dubitavit parochialem ecclesiam S. Iacobi

* **Nota.** — Leo X, primus inter Pontifices, a. 1582 ecclesiasticam hierarchiam in Cubana insula, in America Centrali, statuit, erigens parochiam S. Iacobi in cathedrae episcopalis honorem sub titulo *S. Iacobi de Cuba*. Aucto vero fidelium numero auctisque spiritualibus necessitatibus, Pius VI, die 10 septembris a. 1787, novam adiunxit dioecesim *S. Christophori de Avana*, quam postea Pius VII, die 24 novembris a. 1803, in Bulla « *Universalis* » suffraganeam declaravit sedi S. Iacobi de Cuba, metropolitana dignitate donatae.

Postquam vero a. 1898 Gubernium Statuum Foederatorum bello hanc insulam, vulgo dictam « *La perla delle Antille* », subiecit, novus insulae Cubanae status, post recentiores rerum vicissitudines, Sanctae Sedi peropportune suasit, ut melior ratio rei catholicae eiusdem regionis daretur aptiorque novo rerum ordini.

Quapropter, novis insulae necessitatibus mutatisque circumstantiis mature perpensis, summus Pontifex paterna, qua par est, sollicitudine spirituali Christifidelium bono providere voluit. Et in primis quidem die 3 decembris a. 1901 per Rescriptum S. Congregationis a Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis ad cubanas dioeceses extendere dignatus est quae in Concilio plenario Latino-Americano statuta fuerant. Nunc vero providentissima Constitutione auctus est numerus diocesium, cum Cubanae et Avanensi dioecesibus additae sint, ex ipsis distrahendae, sedes Pinar de Rio et Cienfuegos, quarum omnium princeps et metropolitana erit Ecclesia S. Iacobi de Cuba.

Unicuique cathedrali Ecclesiae erit proprium Canonicorum collegium propriumque Seminarium, iuxta statuta et leges plenarii Concilii Latini-Americani.

Tandem Pontifex cetera, quae disciplinae ecclesiasticae maxime conferunt, aptissime constituit. — (D. Q.).

de Cuba in cathedrae episcopalis honorem provehere. Aucto fidelium numero, eadem provinciae caput seu metropolitana declarata est a Pio VII P. M., die xxiv mensis Septembris anno MDCCCIII, subiecta illi sede Avanensi, quam eiusdem nominis decessor Pius VI instituerat. Haec vero Pontificum Romanorum haud intermissa sollicitudo, ab iisdemque permissum Hispaniae regibus munus tuendi tam felices insulas, rei catholicae apud Cubanos proximosque incolae talia in dies incrementa attulerunt, qualia vix a confirmatis diuturna humanitate ac religione gentibus expectari possent.

Nuperrime conversus bello reipublicae status in vices quoque religionis influxit. His de causis, et sublato hispaniensium regum dominio in Cubanam insulam, plane intelleximus nostri muneris esse, pro ratione temporis earum regionum bono consulere. Itaque Ven. Fratrem Placidum Ludovicum Chapelle, Archiepiscopum Novae Aureliae, illuc misimus cum munere Delegati Nostri Apostolici extraordinarii, qui, rebus diligenter inspectis, quae maxime opus essent, de iis ad Nos accurate referret. Omnibus inde mature perpensis, maximeque animadverso Cubanam insulam inter ceterasque Americae latinae gentes affinitates esse quasdam mutuasque similitudines, idcirco edito pridie Nonas Septembris anni MDCCCXI decreto providimus, ut Cubana Insula iisdem legibus contineretur, quae a plenario Concilio Americae latinae latae fuerant, Romae habito anno MDCCCXCIX.

Neque tamen per haec novis necessitatibus occurrisset satis habentes, Apostolicam sollicitudinem ad consilia convertimus rei catholicae in ea regione ordinandae loco aptius ac tempori. Quamobrem, auditis sententiis nonnullorum S. R. E. Cardinalium S. Congregationis extraordinariis negotiis praepositae, quae religioni tuendae, provehendae in insula Cubana expedire in Domino visa sunt, per hanc Constitutionem supremo Nostro iudicio pronunciamus.

Ac primum compertum habentes Cubae et Avanae fines tam late protendi, auctisque commerciis sic in dies catholicorum numero affluere, ut utrique episcopo eorum lustratio sit perdifficilis, multiplicandi per eos tractus antistites consilium cepimus. Itaque decernimus, ut Cubanae et Avanensi dioecesibus addantur, *ex ipsis distrahendae*, sedes Pinar de Rio et Cienfuegos. Harum priori, ad quam tota pertinebit eius nominis regio, fines constituimus ad septemtriones, mexicanum fretum; ad ortum, Avanam provinciam; ad meridiem, aequor Antillarum; ad solem occidentem, Jucatan fretum. Dioeceseos autem Cienfuegos, iis definitae limitibus, quibus provincia civilis S. Clarae continetur, hi sunt fines: ad septemtriones, fre-

tum Bakamae vetus; ad ortum, provincia Portus Principis; ad meridiem, aequor Antillarum; ad occasum, provincia Matanzas.

Princeps Cubanae insulae sedes eadem esto quae antea, id est S. Iacobi, cui sedi erunt obnoxiae, seu suffraganeae, praeter iam institutam, quam diximus, S. Christophori de Avana, etiam novissimae duae, altera Cienfuegos, altera Pinar de Rio. Portoricensem enim dioecesim a vinculo subiectionis metropolitanae ecclesiae S. Iacobi de Cuba solutam, atque interim Apostolicae Sedi immediate subiectam declaramus. Suis autem iuribus, privilegiis, officiis metropolitanus antistes fruetur, tum quae communi sacrorum Canonum et Apostolicarum Constitutionum vi obtinent, tum quae a plenario Americae latinae Concilio descripta sunt. Quibus in exercendis in iisque omnibus quae pastoralis ministerii sunt, pro suo quisque munere, quum metropolitanus antistes tum ceteri episcopi illud maxime curent, ut mutua inter ipsos caritas vigeat, mens omnibus una sit, una in commune bonum conspiratio animorum atque voluntas.

Ecclesiae S. Iacobi de Cuba itemque S. Christophori de Avana sua canonicorum collegia, seu capitula, servari iubemus, quum propter sacri cultus dignitatem, tum adiuvandi episcopi causa ex praescripto SS. Canonum. Quod si res angustae non sinant eundem in eo coetu haberi numerum qui antea, sic erunt partiendi redditus, ut in utroque collegio, post constitutos in dignitate, suppetat unde solvatur pro canonicis decem.

Suis item Capitulis, ubi primum licuerit, ornari denuo constitutas dioeceses Pinar de Rio et Cienfuegos, atque utrumque consilium saltem canonicis decem constare volumus. Interim vero, collegiis huiusmodi nondum canonice institutis, Episcopi sibi deligent ex utroque clero consiliarios viros, qui pietate, doctrina et rerum gerendarum usu prae ceteris commendentur. Hi sacra obeunti solemniori ritu episcopo adstabunt.

In beneficiis ecclesiasticis conferendis vel canonicis vel aliis sacri ordinis viris serventur leges plenarii Concilii latini-americani et authenticae earum declarationes editae a S. Congregatione Negotiis ecclesiasticis extraordinariis praeposita; quibus legibus haud minus ac SS. Canonum decretis Canonici pareant in suis muneribus obeundis.

Quandoquidem vero quae prius erant emolumenta pecuniae aut omnino desierint aut fuerint admodum deminuta, optimo sacri cultus decori, cleri necessitatibus aliisque catholicis rebus dioecesium fuerit consultum, si ad SS. Canonum normam et ad memorati plenarii Concilii Americani praescripta provideatur et Ius cathedrati-

cum restituatur; cui quae certa pecuniae vis assignanda sit, in proximo Concilio provinciali aestimabitur.

Quae de hierarchia ordinanda, quae de iuribus, privilegiis, honoribus eorum, qui sunt prae ceteris constituti, Nostris hisce Literis decernimus, ea quidem et ad optimum christiani populi regimen et ad cultus divini amplitudinem opportuna sunt ac prope necessaria; sunt tamen externa quodammodo. Illud autem interest maxime, ut quibus et fidelis cura gregis et ipsius domus Dei vigilantia commissa est " idonei comprobentur atque ita pietate ac castis moribus conspicui, ut praeclarum bonorum operum exemplum et vitae monita ab eis possint expectari „ (1). — Nec pietate solum ac virtutibus Ecclesiae viros eminere necesse est, verum etiam tum sacra tum profana doctrina, conversis hoc maxime tempore ad abditissima quaeque hominum studiis. In hoc igitur episcopis collocanda peculiaris cura est, sacerdotes ut efforment gravissimo pares muneris, quorum opera iuvare maxime christiana plebs possit, tot insidiis circumventa, tot obnoxia periculis. — E sacerdotali autem ordine sic instituto et comparato aequum est ad maiora negotia eos vocari, " qui, in clericali ordine versati, doctrina ad suum munus exequendum necessaria ac morum integritate commendentur „ (2); ad regimen vero animarum, quos aetate, moribus, doctrina, prudentia et aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis, magis idoneos Episcopi iudicaverint (3). — Ceterum sacri ordinis viri, in quovis versentur officio, studiis partium civilium omnino abstineant, iuxta illud Apostoli: " nemo militans Deo implicat se negotiis saecularibus „ (4); idque praesertim ne religio sancta, quae cunctis rebus humanis supereminere debet et omnium civium animos mutuae caritatis et benevolentiae vinculo coniungere, officio suo deesse videatur, eiusque salutare ministerium suspectum habeatur. — Etiam amotis huiusmodi concertationibus, patet sane campus catholicae rei iuvandae, potissimum exemplo mutuae concordiae, qua, invidia omni et aemulatione depulsa, sacerdotes omnis ordinis " caritate fraternitatis invicem diligentes „, possint in unum Christi corpus coalescere, prout habet Apostolus: " multi unum corpus sumus in Christo, singuli autem alter alterius membra „ (5). — Cui retinendae concordiae non minus ac pietati fovendae, a qua

(1) Conc. Trid., De Ref., Sess. 23, C. XIV.

(2) Conc. Trid., De Ref., Sess. 24, C. XII.

(3) Conc. Trid., id. C. XVIII.

(4) II Tim. II, 4.

(5) Ad Rom. XII, 5.

interdum externis tot rebus evagatus animus potest abduci, quum usui maximo sint piae illae exercitationes, quibus rerum divinarum contemplationi vacare licet impensius, curent antistites ut, statis anni diebus, Ecclesiae viri congregentur ad sanctissimae Religionis documenta et vitae sacerdotalis officia secum reputanda. Ea commentatione, cui consilia succedent vitae sanctius degendae, atque usu sacramentorum frequenti roborentur, confirmentur. — Denique, ut sacrae vigeat disciplinae cultus, habeantur coetus, in quibus quae- stiones de moribus de sacrisque ceremoniis agitentur.

Magnum profecto negotium institutio sacri ordinis alumnorum, cuius rei spes ferme omnis est in Seminariis reposita. In eiusmodi ergo domicilia excitanda incumbant Episcopi, de iisque gerant sollicitam curam, caventes potissimum ne alii admittantur nisi " quorum indoles et voluntas spem afferat, eos ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros „ (1) Qua super re plura a memorato Concilio plenario Americae latinae declarata sapienter et opportune sancita. Ad spiritualem autem utilitatem totius Cubanae insulae, enixe commendamus Seminarium Pio-Latino-Americanum, in quo multi et praeclari evangelici praecones et animarum rectores, in Urbe totius christiani orbis princeps et sub ipsis Romanorum Pontificum oculis, educati fuerunt, plurimique futuri illorum imitatores educantur. Quare volumus, quemadmodum a ceteris Americae dioecesibus, ita etiam ab unaquaque Cubanae insulae saltem binos adolescentes alendos in eo Collegio, non intermissa vice, collocari.

Sedulam quoque sibi vindicant curam scholae adolescentium e populo, praesertim quo tempore imperitorum animi per tot inductos errores, per tot obiecta irritamenta vitiorum, facile corrumpuntur. Agitur enim de hominum societate futura tali, qualis ab initio processerit, eoque maturius eripienda periculo, quo citius ac paene ab incunabulis impiorum fraudibus circumvenitur. Ex quo nemo est quin intelligat, quanti momenti sit ludos aperire quamplures, iisdem ad- vigilare, in fidem, in mores docentium inspicere. E re autem erit scholas illas maiores, quibus magistri formantur, utrique sexui constituere.

Religiosas Familias, quae in Cubana versantur insula, tam bene de Ecclesia deque ipsa civili societate meritas, vix est ut moneamus, ne a pristina laude descendant; quibus Deo sese votis obstrinxerunt, in iis constant; claustrum legem ne frangant; audientes dicto sint praepositis; cum reliquo clero coniunctis viribus conspirent

(1) Conc. Trid. Sess. XXIII, c. 18. *de Ref.*

“ in aedificationem corporis Christi „ ⁽¹⁾. Quae vero ad ipsos fere pertinent ministeria, vulgo “ missiones „, latissimus per haec patet campus fidei adservandae, tuendae, morumque christianae plebis continendorum. Verum, quo uberius inde fructus percipiat, necesse est in frequentioribus locis religiosas constitui domos, saltem virorum octo, quorum sit munus, quum in urbibus tum in vicis, habere conciones ad populum, ipsumque docere.

Ut actio concors episcoporum in Cubana insula valeat iis, quae communiter opus sint, occurrere satis atque prospicere, maximae erunt utilitatis episcopales coetus, seu consilia, in quibus de dioecesium necessitatibus deliberetur. Huc spectant, quae per S. R. E. Cardinalem a publicis negotiis declaranda curavimus datis Litteris Calendis Maii an. MDCCCC.

Quae praesentibus Litteris constituimus, quae monuimus, procul dubio e sententia procedent suosque parient fructus, si sacri ordinis viri summo studio curaverint suo ministerio sese dignos exhibere, confirmantes exemplo doctrinam, vere “ facti forma gregis ex animo „ ⁽²⁾. Oportet igitur iidem sic vitam moresque conforment, ut habitu, inessu omnique re nihil ipsi redoleant nisi “ bonum odorem Christi „. Itaque, ad ecclesiasticam disciplinam roborandam, praecipimus, ubi primum nova dioecesium circumscriptio fuerit promulgata, institutaeque sint novae sedes suisque Pastoribus assignatae, ut Ven. Frater Noster Placidus Ludovicus Chapelle, Archiepiscopus Novae Aureliae, Delegatus Apostolicus Cubanae insulae, cui executionem committimus praesentium Litterarum, convocet Provinciale Concilium, eique praesideat, cuius Acta ad hanc Apostolicam Sedem iuxta canonicas praescriptiones mittat.

Quod reliquum est, optima spes tenet eum, quem vehementer cupimus, exitum res habituras, et quae Nostris hisce decreta sunt Litteris salutares fructus datura brevi. Hac expectatione erecti, ad Cubanum populum extrema verba convertimus, eum enixe adhortantes, ut in fide maiorum perstent invicti, servent unitatem in vinculo pacis, pro suae conditionis ratione, idest filiorum dicto audientium patribus, opera sua sacris Pastoribus praesto sint, Evangelii praeceptis obtemperent, reipublicae praepositos debito honore prosequantur, “ impleant gaudium Nostrum eandem caritatem habentes unanimes, idipsum sentientes „ ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Ad Ephes. IV, 12.

⁽²⁾ Petr. V, 3.

⁽³⁾ II Philipp. II, 2.

Praesentes vero Litteras, et quaecumque in ipsis continentur, nullo unquam tempore de subreptionis aut obreptionis sive intentionis Nostrae vitio aliove quovis defectu notari vel impugnari posse, sed semper validas et in suo robore fore et esse, suosque effectus in omnibus obtinere atque ab omnibus cuiusvis gradus et dignitatis inviolabiliter in iudicio et extra observari debere, decernimus, non obstantibus Apostolicis atque in synodalibus, provincialibus et universalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus sanctionibus, necnon veterum Sedum Cubanae Insulae et Missionum inibi constitutarum et quarumcumque Ecclesiarum ac piorum locorum iuribus ac privilegiis, iuramento etiam, confirmatione apostolica aut alia quacumque firmitate roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque, peculiari etiam mentione dignis; quibus omnibus, quatenus supra dictis obstant, expresse derogamus. Irritum quoque et inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate vel praetextu, scienter vel ignoranter contigerit attentari, declaramus.

Volumus etiam ut harum Litterarum exemplis, etiam impressis, manu tamen Notarii subscriptis et per constitutum in ecclesiastica dignitate virum sigillo munitis, eadem habeatur fides, quae Nostrae voluntatis significationi his praesentibus ostensis haberetur.

Nulli ergo hominum liceat hanc paginam Nostrae constitutionis, ordinationis, limitationis, derogationis, voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo nongentesimo tertio, die xx Februarii, Pontificatus Nostri anno vicesimo quinto.

L. ✠ S.

ALOYSIUS Card. MACCHI.

II.

His Apostolicis Litteris Summus Pontifex constituit specialem Commissionem Cardinalitiam, cuius membra et munera declarantur in Chronicis.

AI NOSTRI DILETTI FIGLI
VINCENZO CARDINALE VANNUTELLI
MARIANO CARDINALE RAMPOLLA DEL TINDARO
DOMENICO CARDINALE FERRATA
GIUSEPPE CALASANZIO CARDINALE VIVES

Signori Cardinali,

DA molte parti Ci è stato manifestato il vivo desiderio dei fedeli di celebrare con istraordinarie solennità il cinquantesimo anniversario della dommatica definizione dell'Immacolata Concezione della Vergine. Quanto tale brama torni gradita al Nostro cuore è agevole immaginarlo. La pietà verso la Madre di Dio, non solo è stata fra le Nostre più soavi affezioni fin dai teneri anni, ma è per Noi uno dei più validi presidii concessi dalla Provvidenza alla Chiesa cattolica. In tutti i secoli ed in tutte le lotte e persecuzioni la Chiesa ebbe ricorso a Maria, e ne ottenne sempre conforto e difesa. E poichè i tempi che corrono sono così procellosi e pieni di minacce per la Chiesa stessa, ci gode l'animo e si apre a speranza nel vedere i fedeli che, colta la propizia occasione del menzionato cinquantenario, vogliono con unanime slancio di fiducia e di amore rivolgersi a Colei che è invocata aiuto dei Cristiani. Si aggiunge poi a renderci cara la bramata solennità cinquantenaria, l'esser Noi unico superstite fra quanti, sia Cardinali, sia Vescovi, facevano corona al Nostro Predecessore nell'atto della promulgazione del dommatico decreto. Essendo però Nostra intenzione che le feste cinquantenarie abbiano quell'impronta di grandezza, che si conviene a questa Nostra Roma, e siano tali da servir di stimolo e regola alla pietà dei cattolici di tutto il mondo, abbiamo determinato di formare una *Commissione Cardinalizia*, a cui spetti ordinarle e dirigerle. A membri di siffatta Commissione nominiamo voi, Signori Cardinali. E nella certezza che, colle sapienti vostre cure, saranno interamente appagate le Nostre e le comuni breme, pegno dei celesti favori vi impartiamo l'apostolica benedizione.

Dal Vaticano, 26 Maggio 1903.

LEO PP. XIII.

III.

BREVE

quo Pontifex grates rependit E.mo Urbis Vicario et coetui solemnii Iubilaei Pontificalis peragendis praeposito.

DILECTO FILIO NOSTRO

PETRO TIT. SS. QUATUOR CORONATORUM

S. R. E. PRESB. CARD. RESPIGHI

VICE SACRA ANTISTITI URBANO

AC PRAEPOSITO SOLEMNIIS IUBILAEI PONTIFICALIS PERAGENDIS.

LEO PP. XIII.

DILECTE FILI NOSTER, SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

Quod Iubilaei Pontificalis sollemnia, Deo propitio adspirante, praeclearum consecuta sint exitum, industriam etiam egregii coetus agnoscimus, qui ad celebritates rari maxime eventus agendas coaluit. Observantiam conjunctionemque id Nobis confirmat, quam in Petri Cathedram atque in Personam Nostram fovetis, libetque idcirco profiteri et vestra omnium sollertia et studiis communibus jucunde Nos esse affectos. Porro merita vos laude prosecuti, gratam cuique vestrum voluntatem testamur. Opera vero templi Lateranensis, quoniam in id potissimum Iubilaei Nostri monumentum intendistis, nolimus alacritate vestra destitui, cupimusque propterea atque optamus, ut coeptis insistere, pro suscepto vobis instituto, perseveretis. Auspicem interea coelestium gratiarum Nostraeque testem benevolentiae Apostolicam benedictionem tibi ac singulis e coetu peramanter in Domino impertimur.

Datum Romae apud S. Petrum die XVI Maii anno MCMIII Pontificatus Nostri vicesimo sexto.

LEO PP. XIII.

DECRETA

SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO EPISCOPORUM ET REGULARIUM

I.

DECRETUM

approbationis Societatis Missionariorum a Sancto Ioseph in Ditione Mexicana.

SANCTISSIMUS Dominus Noster Leo Divina Providentia PP. XIII, attenta ubertate salutarium fructuum, quos tulit Societas Missionariorum a S. Ioseph nuncupata, domum principem habens in civitate Mexicana, attentisque praesertim commendatiis litteris Antistitum locorum, in quibus eiusdem Societatis domus reperiuntur, nec non E^mi ac R^mi Dⁿⁱ Iosephi Calasantii S. R. E. Cardinalis Vives y Tuto Protectoris, in audientia habita ab infrascripto Cardinali S. Congregationis Episcoporum et Regularium Praefecto die 28 Aprilis 1903 Societatem ipsam, iam amplissime laudatam et commendatam ut Congregationem votorum simplicium sub regimine Moderatoris Generalis, approbare et confirmare dignatus est: praeterea constitutiones praefatae Societatis, prout continentur in hoc exemplari, cuius autographum in archivio S. Congregationis Episcoporum et Regularium adservatur, ad septennium, per modum experimenti, benigne approbavit et confirmavit, prout praesentis decreti tenore tum praedicta Societas tum eius constitutiones respective approbantur et confirmantur, salva Ordinariorum iurisdictione ad formam SS. Canonum et Apostolicarum Constitutionum.

Datum Romae e secretaria memoratae S. Congregationis Episcoporum et Regularium die 27 Aprilis 1903.

D. Card. FERRATA *Praef.*

L. ✠ S.

PH. GIUSTINI *Secret.*

II.

DECRETUM

approbationis Instituti Sororum a S. Ioseph in Ditione Mexicana.

ANNO Domini 1872 opera piae mulieris Caesareae Esparza y Davalos, auspice rev. presbytero Iosepho Maria Vilaseca in Archidioecesi Mexicana, probante Archiepiscopo, ortum duxit Institutum Sororum a S. Ioseph B. M. V. sponso nuncupatum.

Quae quidem Sorores, cum sibi peculiarem finem sive scopum proponunt, ut, ad maiorem Dei gloriam, primum consulant propriae cuiusque sanctificationi, servando vota obedientiae, paupertatis et castitatis, certisque inhaerendo constitutionibus, tum in proximorum salutem pro viribus incumbant per eruditionem et Christianam educationem puellarum, et in locis Missionum, quatenus rerum adiuncta postulent atque Episcopi suaserint, per alia etiam exquisitionis caritatis opera. Cunctae autem vitam ducunt perfecte communem, sub regimine moderatricis generalis, sexto quoque anno eligendae, et exacto novitiatu, praedicta tria vota prius ad tempus, dein in perpetuum, ritu simplici emittunt. Enimvero huiusmodi Instituto non defuit inde ab initio tentationis probatio; sed, opitulante bonorum omnium largitore Deo, bonum certamen certaverunt feliciter enunciatæ Sorores, ita ut ipsae non mediocrem ediderint salutarium fructuum ubertatem et iam in quatuordecim dioecesibus domos canonicè erigere potuerint. Quum autem nuper Moderatrix et Consiliariae Generales Ss^{mo} Domino Nostro Leoni Divina Providentia PP. XIII humillime supplicaverint, ut Institutum ipsum eiusque Constitutiones Apostolica auctoritate approbare dignaretur, Sacrorum Antistites, quorum in dioecesibus praefatae Sorores commorantur, et E^mus ac R^mus D. Iosephus Cal. S. R. E. Cardinalis Vives y Tuto Instituti Protector, datis ultro litteris, earumdem preces summo opere commendare non dubitarunt. Itaque Sanctitas Sua, re mature perpensa, attentisque praesertim commendatitiis litteris praedictorum Antistitum atque E^mi Protectoris, in audientia habita ab infrascripto Cardinali Sacrae Congregationis Episcoporum et Regularium Praefecto die 18 Maii 1903, Institutum ipsum iam amplissime laudatum et commendatum, uti congregationem votorum simplicium sub regimine moderatricis generalis, approbare et confirmare dignata est, prout praesentis decreti tenore benigne approbat et confirmat, salva Ordinariorum iurisdictione, ad formam SS. Ca-

nonum et Apostolicarum Constitutionum; dilata ad opportunius tempus approbatione Constitutionum.

Datum Romae e Secretaria praefatae Sacrae Congregationis Episcoporum et Regularium die 27 Maii 1903.

D. Card. FERRATA, *Praef.*

L. ✠ S.

PH. GIUSTINI, *Secret.*

Nota — Praedictae Sorores a S. Ioseph obtinuerunt a S. Sede formale Decretum approbationis, quin prius praecesserit Decretum, quod vocant, *Laudis*, uti mos est penes Sacram Congregationem Episcoporum et Regularium in approbandis Institutis votorum simplicium.

III. — BELLOVACEN. (*Beauvais*).

Dispensatio votorum pro monialibus Institutorum mere dioecesanorum spectat ad Episcopum, sub cuius iurisdictione moniales degunt.*

A Moderatoribus quorundam Institutorum mere dioecesanorum S. Congregationi Episcoporum et Regularium sequentis dubii, circa votorum dispensationem, solutio proposita fuit, nempe: "*An dispensatio votorum pro monialibus domorum filialium in dioecesi existentium diversa ab illa, in qua degit domus princeps, competat Ordinario domus filialis, vel potius Ordinario domus principis* „.

S. Congregatio, audito Consultorum voto, atque attenta Constitutione "*Conditae Christi Ecclesia* „ respondendum mandavit:

Ad primum *Affirmative*.

Ad secundum *Negative*.

Datum Romae, e Secretaria eiusdem S. Congregationis die 21 aprilis 1903.

* **Nota.** — Rescriptum hoc summatim et latine refertur, dum gallico idiomate propositum fuit.

S. CONGREGATIO CONCILII

A.

Ad complementum dubiorum per summaria precum propositorum in Congregatione diei 28 Martii 1903, in primo fasciculo relata, haec manent addenda, in eodem ob spatii deficientiam omissa.

1096

2

I — OSNABURGEN. — DUBIA CIRCA
PERCEPTIONEM FRUCTUUM PRAEBENDARUM.

In capitulo cathedrali Ecclesiae Osnaburgensis haec viget lex a S. Sede approbata: "*Canonici et Vicarii, qui ordine defunctum vel promotum sequuntur, ascendunt et a die ascensionis redditus Canoniciatui seu praebendae adnexos percipiunt* „ (§. 13 Statutorum). Vigore huius articuli ascensus ad praebendas vacantes fit ipso iure neque expressa optio neque novus possessionis actus requiritur. Cuius tamen applicatio nunc quaestionibus implicatur. Siquidem, defuncto a. 1890 die 11 Iunii, Antonio Thiele, primo inter canonicos, secundus Canonicus obtinuit eius praebendam, tertius vero, nempe D. Clemens Cosse, habuit secundam et ita porro. Sed Rev. Cosse mente erat captus ideoque non potuit dare suum consensum ad possessionem praebendae capessendam. Unde dubium exortum est an reapse ipse secundam praebendam adeptus sit; et consequenter an quarto canonico, Henrico Meurer, spectet tertia praebenda vel potius secunda, quia haec censenda sit hactenus vacans ex amentia Rev. Cosse. Neque quaestio agitur tantum honoris causa, cum differentia inter secundam et tertiam praebendam stet in circiter 1200 marcarum summa; qui fructus a die 11 Iunii 1890, ob exortam controversiam, neutri canonico soluti sunt, sed, depositi sub annuo foenere, hodie creverunt ad 2900 marcas.

Interim impletior quaestio evadit, cum iste quartus canonicus Henricus Meurer die 5 Iunii 1901 diem obierit supremum et in suo testamento postulavit, prout refert Episcopus: "*ut pecuniae summa differentialis, de qua dissentiebatur, pro sua parte ad pias causas, aut dubio soluto per E. mos Patres S. Congregationis Concilii, aut insoluto, consentientibus haeredibus canonici Clementis Cosse amentis, exhibeantur* „.

Sed malo fato etiam iste Clemens Cosse die 21 Februarii 1902 mortuus est et quidem intestatus, relinquens fere 35 haeredes in dis-

sitis regionibus disseminatos. Quapropter Episcopus Osnaburgen., cui nequeat ad quaestionem solvendam expostulare haeredum Cosse consensus, hoc proposuit dubium solvendum EE. PP.:

“ Utrum canonicus Clemens Cosse mente plene destitutus in alio beneficium, quod nullatenus cognoscere potuit, ascendere et redditus praebendae adnexos percipere debuerit „.

Et dependenter ab huius dubii solutione quasdam alias quaestiones proponit circa chorale servitium eiusque munia iuxta peculiare capituli constitutiones, referens argumenta pro opportuna sententia.

Et S. Congregatio, omnibus mature perpensis, ita rescribendum statuit:

“ Canonico Cosse ascensum deberi; quoad servitium chorale serventur constitutiones capitulares „.

4973

2

II. — BRIXIEN. — IURIUM.

Brixiae ab a. 1502 constituta est parochialis Ecclesia S. Agathae ad praescriptum Const. *“ Iniunctum nobis „* Alexandri VI, in eaque curam animarum agit Praepositus-parochus cum tribus aliis perpetuis cappellanis congrua praebenda instructis. Quorum munus melius declaratum est rescripto huius S. Congr. diei 24 Iulii 1875, edicante ipsis competere ius *“ exercendi curam animarum dependenter ab ipso Praeposito „.*

Unum ex his cappellanis Episcopus, proponente Praeposito, suffecit alicui parochi aegrotanti extra civitatem et eius loco posuit, inauditis ceteris duobus cappellanis, quemdam alium sacerdotem, uti vicarium.

Quod aegre ferentes cappellani, prohibuerunt quominus neo-vicarius officium susciperet.

Cum insuper Praepositus asserat sibi competere ius proponendi consilio Fabricae Ecclesiae sacerdotem deputandum in Praefectum Sacristiae, inauditis cappellanis, etiam quoad hoc Praeposito adversantur Cappellani.

Ordinarius brixienensis tamen, die 5 septembris 1902, decretum aliquod dedit favore Praepositi quoad utramque quaestionem.

Verum, cum eidem decreto parere renuerint cappellani, ipse Praepositus, Rñus Volpi, recursum fecit ad hanc S. Congr. suas graves rationes exponens ac aliqua dubia subiiciens.

diverso etiam Cappellani argumenta in sui favorem huic
regationi exposuerunt.

nam bene perspicendam notandum quod ex Const. " *Iniun-*
is „ eruitur: a pontifice Alexandro VI tres istas cappel-
lanelas cum propriis fructibus erectas fuisse, ad easque no-
sse totidem Cappellanos, qui *una cum ecclesiae Praeposito*
nicis interesse, residere, celebrare et animarum curam exer-
ntur. Proinde istae cappellaniae sunt vera et propria be-
dientialia cum cura animarum.

essu temporis Cappellani, praesumentes se pari omnino iure
esse ac Praepositum, eius aemulos se exhibuerunt. Quam
tionem confirmasse videbatur quaedam sententia Tribu-
iolanen., edicens ipsis competere *ius plenae parochialitatis*.
tentiam tamen non approbavit haec S. Congr. die 24 Iulii
e ad dubium: " *An et quomodo sententia Curiae Mediola-*
confirmanda in casu, rescriptum prodiit: *sententias primi et*
radus esse reformandas: Cappellanis ius esse exercendi curam
una cum Praeposito et dependenter ab ipso, iuxta ordinatio-
Episcopo proponendam et ad S. Congreg. transmittendam „.

Ergo Cappellani habent curam animarum cum Praeposito et
dependenter ab ipso; sed ex hoc non consequitur ipsis ius admi-
nistrandi, tutandi, servandi bona ecclesiae et beneficii etc. quae sunt
iura quidem Praepositi-Parochi, sed non videntur spectare etiam
Cappellanis, qui tantummodo habent ius, una cum Praeposito et de-
pendenter ab ipso, curam animarum exercendi, quae omnino consistit
in administratione sacramentorum.

Tamen quia ista beneficia sunt residentialia, non rite egit epi-
scopus transferendo unum ex cappellanis in aliam paroeciam;
ad hoc opus erat dispensatione summi Pontificis.

Quibus aliisque hinc inde perpensis rationibus, Sacra Congre-
gatio decrevit:

" *Decretum Episcopi sustineri, dummodo translatio cappellanorum*
fat ad breve tempus et ob Ecclesiae necessitatem; Vicarios vero nomi-
nandos esse a Praeposito, et ab Episcopo approbandos, quin necessarius
sit consensus Cappellanorum coadiutorum; in reliquis servantur Or-
ditiones Episcopi ab hac S. C. approbatae a. 1877 „ (D. Q.).

B.

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 16 maii 1903.

PER SUMMARIA PRECUM

I. — COMEN. — RESTITUTIONIS ARCHIDIACONATUS (*Reservata*).

S. Congregatio respondit: " *Pro gratia iuxta petita, arbitrio et conscientia Episcopi* ".

2146

2

II. — TARVISINA. — COLLATIONIS BENEFICIORUM.

CAPITULUM Cathedrale Ecclesiae Tarvisinae gaudebat, usque ad eversionem rerum publicarum in Gallia, prouti constat ex ipsis capitularibus constitutionibus, facultate canonicos eligendi. Anno vero 1855, concordato inito inter Pium IX et Imperatorem Austriae, statutum fuit in posterum eandem electionem faciendam ab imperatore, salva tamen canonica institutione, cuius concessio ad capitulum demandabatur. Insuper capitulum ius habet etiam eligendi et instituendi sive canonicum Vicarium cum cura animarum in Ecclesia cathedrali, sive rectores atque parochos, eisdem conferens institutionem non tantum *tituli collativam*, ut aiunt, sed etiam *auctorizabilem* (Const. Cap. tit. III).*

Anno vero 1866 italicum gubernium, quod successit austriacae ditioni, ordinariis collatoribus beneficiorum collationes restituit, sed tunc dubitatum est an vigeret ius antecedens concordato anni 1855.

* **Nota.** — Institutio ad beneficia triplex est: 1) *Collativa*, per quam ab Ordinario verbis aut litteris conceditur titulus beneficii clerico idoneo, ad ipsum a legitimo patrono praesentato. 2) *Auctorizabilis* aliud non est, quam approbatio ad exercendam curam animarum, seu est commissio curae animarum, ut expresse dicit Glossa in c. *Cum satis* 4. de officio Archidiaconi: « Archidiaconus sine mandato Episcopi non committit curam animarum, id est non habet institutionem auctorizabilem ». 3) *Corporalis* vel *realis* aliud non est, quam inductio in actualem possessionem beneficii, per quam datur vera et realis possessio ipsius beneficii per legitimum superiorem alicui collati, et de hac institutione corporali fit expressa mentio in Glossa cap. *Ad haec* 7., de offic. archidiaconi: « Institutio corporalis tam super beneficiis, quam etiam dignitatibus ad ipsum (archidiaconum) debeat pertinere ». Talis institutio corporalis solet etiam vocari *investitura*, *installatio*, *missio in actualem possessionem*. (D. Q.).

Quare capitulares nunc ab H. S. C. petunt facultatem *collationis alternativae*, vi cuius *alternis vicibus* Episcopus et Capitulum beneficia capitularia conferant. Petunt etiam ut vacationes a servitio chori, nunc ad duos menses tantum concedi solitae, ad tres amplientur, et tandem expostulant solutionem alicuius dubii. In Tit. III, § 4 Const. scriptum est: " Absoluta electione, Decanus, vicario nomine Episcopi, institutionem *auctorisabilem*, ex apostolico indulto, electo conferat, facta in singulis vicibus mentione huiusmodi concessionis „ Cum interdum contingat ut beneficii *collatio* atque *institutio auctorisabilis*, vicario nomine Episcopi danda, incidat in mensibus *papalibus*, non quoad capitulum, sed quoad Episcopum, qui *alternativam* obtinuit, petunt capitulares: " *An capitulum, habita ab Episcopo facultate, iure suo uti possit atque institutionem auctorisabilem conferre*, vicario nomine Episcopi, *vel potius antea obtinenda sit Episcopo huiusmodi facultas ab Apostolica Sede „*

Ex officio advertitur concessionem collationis alternativae, omnino pendere a benignitate EE. Iudicum, cum canonici gratiam petant, potius quam ius vindicent.

. Tamen aliqua habetur ratio huiusmodi gratiae concedendae; aliquando enim omnium beneficiorum collatio cathedralium ad capitulum pertinebat.

Pariter extensio vacationum ad tres menses omnino pendet ab EE. PP. liberalitate. Optimum quidem est in mentem revocare quae ius Tridentinum (Sess. 24, cap. 12, De Ref.) statuatur hac in re: " *Obtinentibus in iisdem cathedralibus, aut collegiatis, dignitates, canonicatus, praebendas aut portiones, non liceat vigore cuiuslibet statuti aut consuetudinis, ultra tres menses ab iisdem Ecclesiis quolibet anno abesse, salvo nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quae longius servitii tempus exquirant „*

Et H. S. C., Tridentino inhaerens, raro vacationes ad tres menses concessit. Tamen in casu capitulares advertunt, pluribus canonicis, ob penuriam Sacerdotum aliasque causas, munus docendi in dioecesano Seminario demandatum esse, ideoque eisdem opus esse studio atque longioribus otiiis, quae causa sufficiens videtur, ut petita gratia extensionis ad tres menses concedatur.

Quod ad dubium propositum attinet, an nempe Canonici vicario nomine Episcopi dare possint institutionem auctorisabilem, mensibus papalibus quoad Episcopum, antequam ipse sibi hanc facultatem obtineat a S. Sede, non est praetermittendum concordantes doctores non comprehendere in reservatis beneficia electiva, et reservationem afficere institutionem collativam beneficiorum non vero institutionem aucto-

rizabilem, nam haec est (ut ait Reiffenstuel tit. De inst. n. 7) approbatio ad exercendam curam animarum, seu commissio curae animarum, quam concedit Episcopus, quamvis agatur de beneficiis S. Sedi reservatis, quia Episcopus per examen approbat clericum a S. Sede instituendum in beneficio parochiali.

Et omnino differunt inter se *institutio collativa* tituli, et *institutio auctorizabilis*, quae semper pertinet ad Episcopum.

Itaque S. Congregatio respondendum censuit:

“ *Quoad collationem alternativam beneficiorum inter Episcopum et Capitulum et extensionem vacationum ad tres menses, pro gratia iuxta petita; quo vero ad institutionem auctorizabilem, nihil esse innovandum* „.

Dr. ANGELUS D'ALESSANDRI.

Nota — Ob spatii defectum reliquae causae in folio a S. C. C. agitatae die 16 Maii in proximo fasciculo referentur.

SS. RITUUM CONGREGATIO

Alumni Societatis Missionariorum a S. Ioseph tenentur celebrare sub ritu duplici 2. Classis Officium et Missam S. Thuribii Archiep. Limani.

HODIERNUS redactor Calendarii Officii Divini pro alumnis Societatis Missionariorum a S. Ioseph, sequentis dubii solutionem, a Sacrorum Rituum Congregatione humillime exposulavit, nimirum:

Ex Decreto S. C. pro Neg. Eccl. Extr. die 1 Ianuarii 1900 extensa fuere ad totam Americam Latinam Officium et Missa propria S. Thuribii Archiepiscopi Limani sub ritu duplici 2^{ae} Classis, hinc dubium oritur, utrum alumni dictae Societatis, qui ex maxima parte distributi sunt in America Latina, utpote ad regiones latino-americanas praecipue destinati, tali decreto obligentur, an potius stare debeant proprio Calendario a S. Sede approbato, in quo S. Thuribius ritu duplici minori recensetur?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito etiam voto Commissionis Liturgicae, omnibus perpensis, respondendum censuit:

“ *In casu, affirmative ad primam partem et negative ad secundam* „.

Atque ita rescripsit die 8 Maii 1903.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., S. R. C. Secretarius.

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM

I. — GERUNDENSIS

Missae conventuales diebus quibus missae privatae de Requie permittuntur, gaudent indulto Altaris privilegiati.

MICHAEL Camós, cappellanus confessarius monialium Cisterciensium monasterii sanctae Mariae de Chatiny, in civitate ac dioecesi Gerundensi, ab hac S. Congregatione Indulgentiarum sequentis dubii solutionem humiliter expostulabat:

“ Utrum missae Conventuales de Sancto vel de die celebrandae diebus, quibus Missae privatae de Requie permittuntur, gaudere possint indulto Altaris privilegiati? ”.

S. Congregatio, audito Consultorum voto, respondendum mandavit:

Affirmative.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congregationis die 29 Aprilis 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✠ S.

† FRANCISCUS SOGARO Archiep. Amiden., *Secr.*

NOTA. — Inter ceteras condiciones ad *Indulgentiam Altaris privilegiati* lucrandam omnino requiritur, ut sacerdos diebus haud impeditis Missam *de Requie* celebret. (S. R. C. 27 Aug. 1836, Rhedonen; 28 Iul. 1842, Bellicen.; S. Indulg. C. 11 Apr. 1840. Incerti loci, 29 Maii 1848, Briocen.; 22 Febr. 1847, Briocen; 24 Iulii 1855 Urbis et Orbis). Sacerdotem missam conventualem non *de Requie*, sed Officio conformem aut votivam, celebrantem, etiam diebus, quibus Missae privatae *de Requie* permittuntur, Indulgentiam lucrari responsione super allata S. Indulgentiarum Congregatio declarat. Ratio videtur esse, quia Sacerdos huiusmodi Missam celebrans in eadem conditione ponitur ac Sacerdos missam privatam celebrans diebus impeditis, unde conveniens est, ut ille etiam lucrari possit indulgentiam, quam hunc lucrari auctores ore unanimi docent. Missam tamen de Feria celebrans, aut votivam, Indulgentiam, ni fallor, haud lucraretur, diebus quibus Missa Conventualis potest dici *de Requie*.

Alii dantur casus, quibus, etiam diebus non impeditis, non requiritur ad Indulgentiam lucrandam Missae *de Requie* celebratio. Sacerdotem enim, qui in altari privilegiato legit Missam de Festo semiduplici aut simplici votivam, aut de Feria non privilegiata, sive ratione Expositionis SS. Sacramenti, sive stationis Ecclesiae vel alterius solemnitatis, sacra Indulgentiarum Congregatio declaravit frui privilegio ac si legeret Missam *de Requie* per Rubricas eo die permissam. (S. C. I. 20 Iul. 1751 Urbis et Orbis; 27 Nov. 1764 Civitatis Castellanae; 29 Febr. 1864, Urbis et Orbis).

Sac. FELIX RAVANAT.

II. — VIENNENSIS

Sacerdotes, ad confessiones Monialium audiendas non approbati, possunt, delegatione Ordinarii, iis absolutiones generales et benedictiones apostolicas impertiri.

EPISCOPUS Orthosiensis, Auxiliaris Eñi Archiepiscopi Viennensis in Austria, relate ad Decretum S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae in una *Bononiensi* a. d. 11 februarii 1903, eidem S. Congregationi sequens dubium solvendum proposuit:

“ Utrum Ordinarius, sub cuius iurisdictione Moniales Tertiariae degunt, ad absolutiones generales et benedictiones apostolicas eisdem Monialibus impertiendas, delegare possit Sacerdotem sibi benevisum ad audiendas Monialium confessiones non approbatum? „

Porro S. Congregatio ad praefatum dubium respondendum mandavit:

“ *Affirmative* „.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congregationis die 27 maii 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✠ S.

† FRANCISCUS SOGARO Archiep. Amiden., *Secr.*

N. B. Cum hoc Rescriptum complementum sit decreti eiusdem S. Congregationis sub die 11 februarii 1903 editi, istud quoque referre placet.

Eodem declaratur sanctimoniales Tertiarias, Episcopo subiectas, absolutiones generales et apostolicas benedictiones obtinere debere ministerio Confessarii ab Episcopo assignati.

III. — BONONIENSIS

A Confessariis quorundam Monasteriorum Sanctimonialium Tertii Ordinis, in Archidioecesi Bononiensi existentium, huic S. Congregationi Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae sequens dubium propositum fuit:

“ Sanctimoniales Tertiariae alicuius ordinis regularis, iurisdictioni Episcopi subiectae, quae ius habent ad quasdam annuas absolutiones generales et benedictiones apostolicas suscipiendas, debentne huiusmodi favores spirituales obtinere ministerio confessarii ab Episcopo assignati, aut ope religiosi vel sacerdotis saecularis deputati a Superiore ordinis respectivi? „

S. Congregatio respondendum mandavit:

Affirmative quoad primam partem, Negative ad secundam.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congregat. die 11 febr. 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✕ S.

† FRANCISCUS SOGARO, Archiep. Amiden., *Secr.*

IV.

Rescriptum quo indulgetur ut sodalitates B. V. M. Immaculae vulgo « *Le Figlie di Maria* » possint in Gallia peragere suos conventus et functiones extra domum, cui adnexae sunt.

Beatissime Pater,

AUGUSTINUS Veneziani, Pro-Procurator Generalis Congregationis Missionis, ad pedes S. V. humiliter provolutus, exponit quae sequuntur: a suppressione iam peracta in Gallia vel peragenda plurimum domorum Sororum seu puellarum a charitate S. Vicentii a Paulo, Sodalitates B. V. M. Immaculae, vulgo « *Le figlie di Maria* », apud praefatas Sorores institutae, vi Rescripti Pontificii diei 20 Iunii 1847 nec non Brevis diei 19 septembris 1876, non parvum detrimentum sentient ex defectu sedis vel loci, quo convenire consueverant, suas peracturae, sub regimine earundem sororum, devotiones erga Beatissimam Matrem, nec non functiones Sodalitatis proprias, v. g. consilia, electiones officialium, recitationes etc. Ad praecavendam igitur harum Sodalitatum, quae tot fructus salutis aeternae in vinea domini proferunt, dissolutionem, humilis Orator, nomine sui Superioris Generalis, instanter implorat, ut praedictae Sodalitates possint sine damno indulgentiarum, quibus ditatae sunt, proseguere suas devotiones nec non functiones ante usitatas vel in ecclesia parociae, in cuius ambitu erat domus suppressa vel supprimenda, vel, si commode fieri possit, apud alias domos sororum, quae forte iisdem in locis a periculo suppressionis evaserint. Et Deus etc.

Sacra Congregatio Indulgentiarum Sacrisque Reliquiis praeposita, utendo facultatibus a SS. D. N. Leone PP. XIII sibi specialiter tributis, quatenus opus sit, benigne annuit pro gratia iuxta preces, dummodo tamen translatio praefatarum Sodalitatum fiat de consensu Ordinariorum. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congregat. die 29 Aprilis 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✕ S.

† FRANCISCUS SOGARO, Archiep. Amiden., *Secr.*

V. — URBIS ET ORBIS

Quaenam indulgentiae adnexae sint orationi quae incipit verbis: « O Gesù, mio Salvatore e Redentore, figlio del Dio vivente », etc.

ANNO nuper elapso prodiit primum Viennae in Austria, lingua germanica exarata, et dein Parisiis in gallicam versa, pagella quaedam referens, ad reprimendos schismaticos conatus cuiusdam sectae “ *Los von Rom* „ nuncupatae, orationem illam quae incipit verbis: “ *O Jesu mein Heiland und Erlöser* „ etc., quaeque sequens monitum praesefert: “ Sanctitas Sua Leo Pp. XIII omnibus Christifidelibus genuflexis et pie hanc orationem recitantibus tercentum dierum indulgentiam concessit; et vigore Rescripti diei 27 octobris 1902 indulgentiam plenariam omnibus qui praedictam orationem recitaverint et S. Synaxi fuerint digne refecti; quae indulgentia applicari poterit animabus Purgatorii „.

Deinde vero dubium propositum fuit: utrum, nempe, talis indulgentia plenaria acquiri possit *semel in die*, uti habetur de precibus “ En ego, o bone et dulcissime Iesu „ etc. an verius semel in mense tantum?

Porro S. Congregatio Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita, attento tenore Rescriptorum diei 15 Februarii et 27 octobris anni 1902, quibus Indulgentiae memoratae orationi adnexae fuerunt, declarat:

Universis Christifidelibus devote recitantibus orationem, quae in italicam linguam translata ita sonat: “ O Gesù mio Salvatore “ e Redentore, figlio del Dio vivente, eccoci prostrati ai tuoi piedi, “ Ti domandiamo perdono e facciamo atto di riparazione per tutte “ le bestemmie contro il tuo Santo Nome, per tutte le ingiurie che “ ti vengono arretrate nel Santissimo Sacramento dell’Altare; per “ tutte le irriverenze verso la tua Santissima Madre Immacolata; “ per tutte le calunnie contro la tua sposa la S. Madre Chiesa “ Cattolica.

“ O Gesù Tu che dicesti: “ Tutto quello che chiederete in mio “ nome a mio Padre, ve lo concederò „ noi ti preghiamo e ti suppli- “ chiamo per i nostri fratelli che si trovano in pericolo di peccare, di “ volerli preservare dagli allettamenti dell’apostasia; salva coloro “ che già si trovano sull’orlo del precipizio, concedi a tutti lume “ e discernimento della verità, coraggio e forza nella lotta contro “ il male, perseveranza nella fede e carità operosa. Perciò miseri- “ cordiosissimo Gesù in tuo nome preghiamo Iddio, tuo Padre col “ quale vivi e regni in unione dello Spirito Santo nei secoli dei se-

“coli. Così sia „; sequentes indulgentias, defunctis quoque applicabiles, a SSmo Domino nostro Leone Pp. XIII fuisse concessas sciet:

1. Tercentum dierum, semel in die;
2. Plenaria semel tantum in mense lucranda, si orationem ipsam per mensem integrum quotidie recitaverint, dummodo uno infra eundem mensem die vere poenitentes, confessi ac S. Synaxi refecti, aliquam ecclesiam vel publicum oratorium visitaverint, et ad mentem Sanctitatis Suae pie oraverint.

Datum Romae, e secretaria eiusdem Sacrae Congregationis, die 13 maii 1903.

A. Card. TRIPEPI *Praef.*

L. ✕ S.

† FRANCISCUS SOGARO Archiepiscopus Amiden. *Secret.*

CHRONICA MENSUALIA PONTIFICIA

MENSE Maio, praeter audientias ordinarias, SSmus Dñus Noster Leo PP. XIII dignatus est ad Suam praesentiam admittere Eñm Dñum Magistrum principem S. M. O. Ierosolimitani Melitensis, quem sequebatur quaedam missio *Renano-Vestfaliana* legatorum equitum eiusdem Ordinis. Insuper ad audientiam admittebantur, praeter aliquas nobilissimas familias sive exteras sive italicas, peregrini Austriaci, Vindelici atque Sardi. Postremo benigne SSmus excepit dominas adsociationis pro perpetua adoratione atque auxilio ecclesiis pauperibus, quae obtulerunt plurima sacra indumenta praefatis ecclesiis pauperibus adsignata; componentes vulgo *Anticamera Pontificia*, qui occasione Iubilaei Pontificalis SSmo obtulerunt quaedam indumenta sacra atque sacras suppellectiles; tandem vero recepit piam adsociationem Sacerdotum Tertii Ordinis saecularis S. Francisci, Romae degentium, praeside et moderatore Eño Cardinali Vives, qui plures calices magni pretii donarunt.

SSmus D. N. Leo PP. XIII ad Cardinalitiam dignitatem evehere dignabitur in proximo Consistorio, quod, uti dicitur, locum habebit diebus 22 et 25 Iunii curr., sequentes Exmos Praelatos:

1. — Exmum D. Carolum Nocella Patriarcham Constantino-
politanum Secretarium S. C. Consistorialis.
2. — Illmum ac Rmum D. Beniaminum Cavicchioni Archie-
piscop. Nazianzenum, Secretarium S. C. Concilii.
3. — Illmum ac Rmum D. Andream Aiuti Archiep. Damiat.
Nuncium Apost. in Lusitania.
4. — Illmum ac Rmum D. Emidium Taliani Archiep. Seba-
stenum, Nuncium Apost. apud Imperium Austro-Hungaricum.
5. — Illmum ac Rmum D. Sebastianum Herrero y Espinosa
de los Monteros, Archiep. Valentin.
6. — Illmum ac Rmum D. Ioannem Katschaler Archiep. Sa-
lisburgen.
7. — Illmum ac Rmum D. Ubertum Antonium Fischer Ar-
chiep. Colonien.

Cum ad Praelatos Cardinales designatos SSmus mittere soleat
sive unum ex Equitibus Suae Nobilis Militiae, qui notitiam tanti
honoris Praelato deferat, sive unum ex intimis Cubiculariis Eccle-
siasticis, qui eidem Praelato novi honoris insignia solemniter tradat,
usque adhuc notum est:

1º Ad Illmum ac Rmum D. Andream Aiuti mittentur D. Co-
mes Franciscus Salimei et Illmus ac Rmus Michaelangelus Bovieri
Auditor Nuntiaturae Lisbonen.

2º Ad Illmum ac Rmum D. Emidium Taliani mittentur D.
Marchio Carolus Malvezzi et Illmus ac Rmus D. Sebastianus Nicotra
Auditor Nuntiaturae Viennensis.

3º Ad Illmum ac Rmum D. Sebastianum Herrero mittentur
D. Comes Franciscus Antamoro et Illmus ac Rmus Henricus Si-
bilia Auditor Nuntiaturae Matritensis.

4º Ad Illmum ac Rmum D. Ioannem Katschaler mittentur
D. Carolus e Marchionibus Sacripante-Vituzi et Illmus ac Rmus D.
Ioseph Aversa Subsecretarius S. Congr. a Negotiis Ecclesiasticis
Extraordinariis.

••

Per litteras Apostolicas, in prima huius fasciculi parte relatas,
constituta est specialis Commissio Eminentissimorum PP. Cardina-
lium, cui onus incumbat ordinandi ac dirigendi ubique terrarum so-
lemnina quinquagenaria *Definitionis dogmaticae B. M. V. Immaculatae
Conceptionis*. Quae commissio constat Emis ac Rmis DD. S. R. E.
Cardinalibus Vincentio Vannutelli, Mariano Rampolla del Tindaro,
Dominico Ferrata atque Iosepho Calasancio Vives y Tuto.

Quo autem digne Episcopi et totius orbis fideles intentioni Summi Pontificis Leonis XIII respondeant et meliori, qua potest, ratione eadem solemnna quinquagenaria celebrare valeant, huius specialis Commissionis consilia sequi et ad executionem mandare debent.

Iam vero die 31 Maii p. e. ab eadem prodiit generale programma ad proposita solemnna moderanda, quod hic latine referre iuvat.

PROGRAMMA GENERALE

a Cardinalitia Commissione approbatum.

Solemnna promovenda occasione quinquagesimi anniversarii dogmaticae Definitionis Immaculae Conceptionis B. M. V. sunt ea quae sequuntur:

1. Peculiaria sacra quam maxima solemnitate peragentur in Patriarchali SS. Vaticana Basilica S. Petri de Urbe, ubi a. 1854 eadem Definitio dogmatica facta est, atque in Patr. Basilica S. Mariae Maioris. Hisce festis aderunt commissiones ex unaquaque totius orbis regione.

2. Congressus Marialis universalis Romae habendus iuxta normas opportuni statuti..

3. Bibliotheca Marialis in Urbe colligenda ex operibus omnibus de B. M. V. tractantibus.

4. Missiones Sacrae, anno durante 1904, disponent Fideles ad sacra in honorem ejusdem B. M. V.

5. Eodem currente anno, exercitia fient vulgo *Prime Comunioni* maiori qua potest solemnitate.

6. SS. Spirituales Exercitationes proponentur praesertim pro Catholicarum Adsociationum membris.

7. Devotae et frequentes fidelium peregrinationes ad praecipua B. M. V. sanctuaria.

8. Quaedam sacra devote fient octavo mensis cuiusque die a mense Decembri huius anni in ecclesiis ab Ordinario statuendis.

9. Speciales fundentur preces in honorem B. M. V. pro Summi Pontificis Leonis XIII conservatione, qui unus superest ex Episcopis et Cardinalibus solemnni Dogmatis definitioni praesentibus.

10. Pro uniuscuiusque loci opportunitate peculiare christianae charitatis opus proponetur nec non solemnna suffragia pro animabus in Purgatorio detentis, praesertim pro iis, quae maiori devotione B. Virginem coluerunt.

11. Solemne fiet sacrum ad S. Laurentii M. extra Romana moenia pro anima Pii IX f. rec. auctoris dogmaticae Definitionis.

12. Auspice Collegio Cultorum Martyrum in Urbe constituto,

peculiares fient commemorationes antiquiorum B. M. V. iconum, quae in Catacumbis christianis excoluntur.

13. Quo vero Religiosae Familiae variaeque Fidelium Confraternitates vel piaae Institutiones utriusque sexus peculiares pietatis actus erga B. M. V. Immaculatam peragere velint, opportuna mittetur invitatio.

14. Praeter ea quae hoc in generali programmata continentur, alia poterunt proponi opera vel perfici; si qua vero ex ipsis in toto orbe opportune adimplenda videantur vel nequeant perfici intra fines dioeceseos proponentis, ut Cardinalitiae Commissionis approbatione muniantur necesse est, antequam in lucem proferantur. —

IACOBUS RADINI-TEDESCHI
Commissionis Cardinalitiae Secretarius.

* *

Die 12 Maii in Palatio Apostolico Vaticano habita est coram SS^{mo} Congregatio Generalis SS. Rituum, in qua E^{mi} DD. Cardinales atque R^{mi} DD. Officiales et Consultores suffragium dederunt circa dubium virtutum in gradu heroico in causa beatificationis et canonizationis Ven. Servae Dei Mariae Magdalenae Postel institutricis Sororum scholarum christianarum a Misericordia.

Pariter, die 19 eiusdem mensis, adstantibus membris SS. Rituum Congregationis, habita est congregatio praeparatoria, ut discuterentur bina miracula quae asseruntur a Deo patrata ad gloriam Beati Alexandri Sauli Congreg. CC. RR. Barnabitarum, Episcopi Papiae, atque proponuntur pro eius canonizatione.

Tandem die 9 Iunii curr. apud Cardinalem Dominicum Ferrata, ponentem in causa canonizationis beati Clementis Hotbauer, sacerdotis professi e Congreg. SS^{mi} Redemptoris, habita est Congregatio SS. Rituum antepaeparatoria, in qua a R^{mis} Praelatis et Consultoribus theologis emissum est votum super duobus miraculis quae asseruntur a Deo patrata, intercedente eodem Beato, quaeque proponuntur pro eiusdem canonizatione.

* *

Summus Pontifex elapsa hebdomada donum misit Exmo Praesidenti Statuum Foederatorum in America Septemtrionali totam collectionem 25 voluminum, mirifica arte religatorum, actorum Sui gloriosi Pontificatus sub titulo: *Acta Leonis*. Typis Vaticanis.

**

Litteris Secretariae Status diei 9 Iunii curr. Ill^mus ac R^mus D. Benedictus Melata nominatus fuit Protonotarius Apostolicus apud SS. Rituum Congregationem.

**

E^mus Cardinalis Urbis Vicarius ad repellendos abusos atque immoderationes librorum et quarumdam ephemeridum, praesertim vero illius sub titulo "*L'Asino*", quae pluribus abhinc mensibus maxima cum protervitate infamiam atque dedecus inferre conatur Religioni christianae, illam hebdomadariam publicationem damnat, atque in mentem revocat ea, quae in Apostolica Constitutione *Officiorum et munerum* diei 25 ianuarii 1877 sub numero 21 hac de re statuta sunt.

**

Die 30 Maii RR. PP. Provinciales Ordinis Minorum Romae, in collegio ad S. Antonii, Capitulum celebrantes, E^mo D^{ño} Card. Martinelli praeside, in Ministrum Generalem totius Ordinis elegerunt R^mum P. *Dionysium Schuler*, et Procuratorem Generalem R^mum P. Bonaventuram a Ripa.

Pariter Definidores creati fuerunt RR. PP. Ioseph Gasperini picens, Aloysius Borgialli taurinensis, Ioseph M. Perino aletian., Vincentius Bongiorno sicilien., Casimirus Jurie dalmata, Polycarpus Laszlo transvaliensis, Ioseph Hufmann saxon, Ludovicus Balduin hyberniensis, Antonius Correia lusitanus, Marianus Holguin peruvienis, Leonardus Neukirchen e Statibus Foederatis Americae Septemtrionalis.

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

Aliqua ex requisitis ad officium pastorale.

Ex aptissimo et descriptissimo Christi Iesu ordine solis apostolis et iisque, qui illis successerint, omnis clavium potestas tradita est. Hinc summi tantum Pastores pro omnibus Christi fidelibus, pro ipsis quidem secundi ordinis sacerdotibus, vigilant eosque guber-

nant. Clericus itaque, etsi natura aptus et sacro sit insignitus ordine absque Ecclesiae mandato, nec licite nec valide pastoris exercet ministerium. Quod proinde ut assequatur et exerceat tria requiruntur: primum ut homo divinitus eligatur; deinde sacerdotio initietur; tum a Superiore Pastore delegetur.

1. Cum ipse Iesus, Pastor aeternus, "non semetipsum clarificavit ut Pontifex fieret", cum inde apostolos "vocavit ad se quos voluit ipse", cum denique ipse "designavit et alios septuaginta duos et misit illos", tunc apostoli, ut alius pro Iuda annumeraretur cum eis, Dominum oraverunt ut, qui corda novit omnium, ostenderet quem elegerit et in nomine Domini dederunt sortes. Igitur est prorsus necessaria divina ad pastorale ministerium *vocatio*.

Quod insuper patet cogitanti quam sint omni parte sacro ponderi impares naturae vires, ut, absque proprio desuper auxilio, id ferre non valeant, quum in tot tantisque versetur pastor periculis, ut ex se ipse nequaquam evadere possit.

2. Divina ad pastorale officium vocatio ex indiciis dignoscitur vel *internis*, quae ex intima hominum derivantur natura, vel *externis*, quae ecclesiasticis praescribuntur legibus.

3. Cum certo vitae generi divina quis destinatur Providentia, quadam animi donatur inclinatione ad eam, quam est ingressurus, vitae viam sequendam, faciliusque prae ceteris eiusdem vitae munera obeunda: quae, si absit, certe abesse vocationem dicendum est. Si quis igitur Sacerdotis dignitatem non veretur, si contemnit, si castam abhorret vitam, si in Deum pietatem cultumque negligit, theologicas cognitiones et pastoris si despicit officia, sacris prophana praeferat, is *internis* divinae vocationis indiciis procul dubio caret. Cui porro inclinationi perpetui insistant necesse est nisus, ut quae in optimo animarum pastore, pro suo triplici doctoris, sacerdotis, rectoris munere, coniunguntur, doctrinam, pietatem et prudentiam acquirat.

4. Quia pastor est Christi fidelibus magister, medicus, iudex, consiliarius, eius "labia custodiant scientiam", necesse est, ne, quae sint ipsi commissae, animarum summa salus periclitetur. Ex historicis enim documentis habemus, una cum clericorum artium cultu, christianos in populis labefactasse mores et haereses misere debacchatas esse, ubi propriam pastores scientiam repulerunt. Sapientiae dilectio et assiduum doctrinae studium pastori, uti angeli custodes, comitantur, ad suum ministerium in dies aptiorem efficiunt, spiritum afferunt, populi existimationem fidemque conciliant, animi denique tranquillitatem fovant. At contra ex disciplinae ignorantia et desidia suo muneri impar et populo vilis sacerdos efficitur, in multos et graves inducitur errores, qui cum saepius emendari nequeant, miseram onerant conscientiam. Hinc optime S. Alphonsus de Liguorio "affirmo in statu damnationis", inquit, "esse eum confessarium, qui sine sufficienti scientia ad confessiones excipiendas se exponit", (S. A. xvi, 100).

5. Pietatis studium priores sunt pastoris partes. Ut impavide instituendo et persuadendo Dei verbum cuique ipse tradat, ut sancte sancta tractet, ut christianes in populo mores vel servet vel re-

ducat, ne adversis nimium fatigetur et quaeque pro Christi boni Pastoris gloria et animarum salute pura mente onera tollat, pie et sancte ipsi vivendum est. Pium populi pastorem verentur et diligunt et plus de eius vitae ratione, quam de verbis exemplum capiunt *verba enim movent, exempla trahunt*. "Exemplum esto," inquit Apostolus, "fidelium in verbo, in conversatione, in caritate, in fide, in castitate" (I. Tim. iv, 13).

6. Sed virtus in primis pastori necessaria est ardens Dei gloriae animarumque salutis studium, sine quo christiana redemptio, pium et divinae dilectioni profusum opus, non continuatur. Studiosus pastor, separata utilitate, simpliciter et candide in omnibus se gerit; superiores uti Dei vicarios veretur et eorum praescriptis pareretur, cum collegis non contendit, omnibus omnia factus moderatus et temperans, in quemque officiosus; mitis in adversarios, in eos qui peccant misericors sed firmus, pauperis aequae ac divitis sollicitus, ubi maior necessitas, ibi eius maior industria. Alia est desidiosi pastoris—parochiarum pestis—ratio agendi, qui sollicitior litterae quae occidit, quam spiritus qui vivificat, aegre suo fungitur ministerio, cui faciles constituit fines.

7. Prudentia — quae pastoris propria est virtus — est sollertia ea animadvertendi quae in difficilioribus praesertim causis ad pastorale officium valent. Quae tum a Spiritu Sancto, qui universae aequae Ecclesiae ac singulorum hominum vitam regit et moderatur, enixe imploranda, tum propria comparanda est experientia. Cui adsunt: mens bene sibi conscia in debito Dei habendo honore hominumque alenda salute; respectus temporis, loci, personarum et id genus rationum; moderatio et animi tranquillitas. Prudens pastor, in rebus novis invehendis cautus et providus, cuivis morum correctioni diligentem praemittit rerum omnium notitiam et quae oportet ea sensim sine sensu corrigit; vitia insectatur, non personas, quas diligit.

8. Ad haec Ecclesiae legibus a pastoralis excluduntur officio: I. qui alios sua prudentia gubernandi facultate carent (ex immatura aetate, corporis, mentis, fideive infirmitate vel quia sui iuris non sunt); II. qui in sacro ministerio prospere successuri in spe non habentur (infames, incerto geniti patre, lenitate carentes); III. qui denique in Ecclesia, ut sacra ipsis comittantur mysteria, digni non videntur (ex bigamia, baptismatis vel ordinis abusu).

9. "Boni", inquit Benedictus XIV, "et strenui operarii non nascuntur, sed fiunt". Hinc mature pastoris institutio ordiatur necesse est: etenim "adolescens", inquit Sapiens, "iuxta viam suam etiam cum senuerit non recedet ab ea". Propterea Ecclesia constituit "ut singulae cathedrales... pro dioecesis amplitudine certum puerorum numerum in collegio alere ac religiose educare et ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur" (Conc. Trid. xxiii, 18 de r.). Sed ne prioris disciplinae fructus confestim amittantur, institutionem seminarii incrementum in munere pastoralis subsequatur oportet.

10. Doctrinam ergo, pietatem et studium quae, ut diximus, necessario in pastore requiruntur, pastoralis institutio complectitur.

Ut in doctrina pastor apte instituatur adiumenta sunt:

- a) assidua ad Deum precatio: " Si quis indiget sapientia postulet a Deo, qui dat omnibus affluenter " (Iac. 1, 5);
- b) honesta vivendi ratio: " initium, enim, sapientiae timor Domini " (Ps. cx, 10);
- c) litterarum meditatio pura regatur mente, ut quod verum, sed magis quod pietatem fovet, inquiratur;
- d) ceterorum doctrina, quia " audiens sapiens sapientior erit ";
- e) probatae lectionis sibi aptos pro opportunitate et ingenii facultate versari libros;
- f) quae lecta secum diu reputare.

II. Ut subditorum mores pietati serio formet, ipse vitae castitate sanctus praegrediatur pastor necesse est. Huc eximie praesto sunt:

- a) assidua precatio, quae prae laicis, quibus restricte praecepta, pro sanctiore vitae conditione, gravioribus muneribus, frequentibus periculis magis sacerdotibus est necessaria.

Praecipuae precum formae sunt breviarium et meditatio. Breviarium non tantum propria sacerdotis, sed etiam pro suo intercessoris officio quotidie ex Ecclesiae lege debita precatio.

Nullum in meditatione omnium commune datur praeceptum, sed res est omnino sacerdoti necessaria et, ex omnium in sacris doctorum sententia, conditio sine qua sacerdos pie et sancte vivere non potest: imo " absque meditationis exercitio ", inquit Gerson, " nullus, secluso miraculo Dei speciali, ad rectissimam religionis christianae normam pertingit " (De medit. tract. Cons. 7);

- b) meditationi adiicenda est sacra lectio;
- c) quotidie etiam conscientia est scrutanda, ut, tanquam in speculo, vitae ratio, errores et quae ad emendationem valent inspiciantur;
- d) poenitentiae sacramento crebro accedendum est, ut sacerdotis ad Agni aram litantis puritas summa esse possit;
- e) SS. Eucharistiae sacramentum quotidie visitare;
- f) B. Virginem Dei Genitricem Mariam veneratione prosequi, quod est ecclesiasticorum sensuum index et adiumentum;
- g) rerum suarum modum quandam et ordinem, quantum licet, redigere;
- h) spiritualia, quae vocant, exercitia.

12. Ut expeditius singulae pro Ecclesiae legibus pastoralis muneris partes expleantur et quae pastoralis institutio praecepta tradit faciliora reddantur, seniorum consilia et ecclesiastici conventus ordinantur. Hisce praesertim conventibus, ubi pietate et sanctitate floreant, sacerdotum doctrina et animi virtutes mire, teste historia, revirescunt.

Sac. H. ROCCABRUNA.

BIBLIOGRAPHIA

SAC. I. ANTONELLI. — *De mulieris excisae impotentia ad matrimonium*. — 8° pag. 170. — Libr. Friderici Pustet. Romae. L. 2,50.

Cl. Auctoris duo exstant opuscula antehac edita, in quorum primo: "*De conceptu impotentiae et sterilitatis relate ad matrimonium*" quaestionem tam arduam ex professo aggressus, eruditione scientiae canonicae et physiologicae, plenissime absolvit. — Huic alterum successit: "*Pro conceptu impotentiae et sterilitatis relate ad matrimonium*" in quo doctissime et prudenter vindex doctrinae exstitit adversus criticas animadversiones cl. P. Eschbach. Sed hoc altero edito opusculo, ipse Eschbach nonnullos articulos in "*Analecta Ecclesiastica*", publici iuris fecit, ubi conatur ostendere cl. Antonelli contra ecclesiasticae traditionis auctoritatem novum *sterilitatis* conceptum introduxisse. — Germanae igitur doctrinae iterum vindicandae caussa, novum hoc tertium opusculum in lucem prodit, ubi in sua propria ratione denuo exposita distinctione inter *impotentiam* et *sterilitatem*, atque utriusque conceptus indicata confusione ab adversario invecata, contraria argumenta candide et in sua integritate referuntur, in examen criticum revocantur, et solide refutantur. Quum vero vel maxime adversae partis rationes ex praepostero Auctorum intellectu sint conflatae, noster Antonelli, excussis textibus in ipsa fonte, novam simul et perspicuam in veterum doctrinam lucem diffundit, comparatione instituta cum recentioribus scientiae physiologicae postulatis, in quibus ipse apprime doctus exstat, et quorum clara notitia a veteribus ignorabatur, a quibusdam vero modernis nondum bene definita, vel fastidio habetur. — In hoc opusculo insuper, peculiari animadversione et laude digna esse putamus quae cl. Auctor appingit, disputans in articulum cl. P. Lehmkuhl. Sermonem enim instituens *de matrimoniis senum*, quae permittuntur ab Ecclesia, licet ordinarie non possint generare, de quibus communis locutio est, ea matrimonia eatenus uti licita haberi, quatenus illi non *per se*, sed *per accidens* ad generationem impotentes sint, quae distinctio quibusdam videtur scholae subtilitas suo fundamento destituta, valorem huius formulae adhuc premit, declarans per illam significari abesse per se *absolutam certitudinem physicam* de impotentia, qualis requiritur ad impediendum matrimonium, quum adsint casus de senibus et vetulis qui genuerunt; *certitudo* autem *moralis* quae desumitur ex communiter contingentibus, non sufficit ad inducendum impedimentum, quod fundari debet in lege physica. — Ita quoque pretio habendum est criterium quod iuxta sanae critices regulas statuit, pro recta et sincera intelligentia quid valoris habeant Decisiones Congr. S. Off. de muliere excisa, in ordine ad quaestionem theoretice et practice solvendam.

Ceterum, ut conspectu quodam synthetico solidam doctrinam in omnibus cl. Prof. opusculis contentam complectar: fundamen-

tum et solutio quaestionis, positis immutabilibus et necessariis principiis iuris, reponitur in evidentia *facti physiologici* unionis sexualis ad generationem habendam, uti hodie a scientia exploratum exstat. Posita namque natura matrimonii, ut ex intrinseca eius finalitate desumitur, nec non ex lege divina positiva et ecclesiastica, sequitur, quod sexualis unio in suo esse *formaliter* inspecta, et spectato termino ad quem de natura sua ordinatur, debet reponi in genere unionis, quae talis sit non *per accidens*, sed *per se*; hoc est vir et femina debent in tali potentia physica consistere, ut coeuntes possint effici *unum principium naturale, physiologicum generationis*, ita nempe quod ex illa unione effici queat commixtio seminis virilis cum ovulo femineo, commixtio, inquam, de natura sua potens ad efficiendum *unum essenziale principium organicum vitae*, licet actualiter *per accidens* generatio non sequatur (*sterilitas*); quod satis significatur, quando dicitur quod coniuges debent fieri *potentialiter una caro*: iamvero ad hoc non sufficit potentia ad unionem mere mechanicam partium, nec sensatio tactilis, licet cum suis conditionibus thermicis et dinamicis, qualis tantummodo esse posset inter duos sibi invicem manus contrectantes; sed exigitur quod sit realis potentia, ut, actu vitali immanenti, communicentur et commisceantur vis plastica elementaque propria utriusque sexus, et non alterutrius tantum (uti esset in casu de eunuchis, vel de muliere excisa); quae unio non potest melius exprimi quam per hoc: *unio physiologica, unio naturalis*. — Hinc veteres, in sua communi ratione, sapientissime generationem definiebant: *Origo viventis a principio vivente*: idest mas et femina unum principium (*ἀρχή*) vitale plasticum disponens materiam ad unam novam vitae formam educendam. Deficiente igitur hac virtute in utroque vel in alterutro, coniugium existere impossibile est, quod cl. Prof. ostendit erudite interpretans Const. Sixtinam de *Eunuchis*. — Quae ratio naturalis unionis ita inspecta, penes Auctorem clarissimum inservit ad determinandum characterem proprium *impotentiae*, tam in viro quam in femina, prouti distinguitur a simplici *sterilitate*; simulque fundat veram rationem ethicam actus coniugalis: moralitas enim actionum humanarum ab ipsa realitate mensuratur, prouti est ab intellectu apprehensa in ordine ad finalitatem intrinsecam uniuscuiusque rei, unde Creatoris consilium dignoscitur: realitas vero ipsius actus physiologici, prouti a scientia comperta habetur, revelat legem finalitatis in qua manifestatur idea exemplaris divinae mentis, divinaeque voluntatis placitum in societate coniugali instituenda, a qua ratione divina nefas est recedere; ab ipsa enim natura pendet inversa. Hinc principia iuris divini et naturalis, quae per se clarissima sunt, indole propria cognitionis humanae spectata, scientia ministrante, ampliorem et veram manifestationem recipiunt.

Prof. IOACHIM SESTILI.

ACTA PONTIFICIA

I.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI LEONIS DIVINA PROVIDENTIA PAPAE XIII ALLOCUTIO HABITA IN CONSISTORIO DIE XXII IUNII ANNO MDCCCIII.

VENERABILES FRATRES,

Nobis quidem apprime gratum, quod vos in huius dignitate loci revisere frequentes hodie licet. Utinam grata ad audiendum eloqui omnia pari modo liceret. Postremi spatium anni haud sane vacuum solatio fuit. Mitescere quippe sollicitudines recrearique animus non sine caussa solet, si quando in conspectu sint fidei pietatisque christianae testimonia non dubia; qualia profecto per hos superiores menses videmur in tot hominum millibus perspexisse, qui honorem habere Pontifici maximo tanta cum significatione reverentiae tantoque consensu certavere. Iucunda memoratu ista sunt atque opportuna spei; verum non estis ignari quam multiplex curarum aliunde materies. Quae saepe alias de conditione aspera catholicae rei per occasionem diximus, ea nunc iterari apud vos, tametsi nimium adhuc congruentia temporibus, nihil attinet. Unum silere non possumus, cuius quidem cogitatione sicut Nos incredibiliter angimur, ita christianos hoc dignos nomine penitus commoveri singulos necesse sit: infensos dicimus christianae gentium humanitati spiritus, quos per venas civitatum serpere quotidieque manare latius haec videt aetas. Sapientiae disciplinaeque, a Iesu Christo redemptore mortalibus traditae, fastidium quoddam vecors et contumax in vitam hominum apparet invasisse, non sine meditato regressu ad ingenium atque instituta miserorum ethnicorum. Talem animorum habitum non ambigue prae se ferunt mores plurimorum, itemque leges, publice instituta, philosophia, artes ingenuae, ipsaemet non raro ad sacrilegum proiectae scelus humaniores litterae. Hinc, si modo circumspicias, velut pactam destinataeque passim dixeris institutorum catholicorum cladem: ita multi sunt, qui adversus ea et privatim et publice, vel per occultum et in speciem lenius, vel per apertam vim et sine modo grassantur. Refugit mens introspicere, quo denique ista sint, ni Deus iuvet, evasura consilia. Quid enim boni, quid spei re-

linquuntur iis, qui parta per Iesum Christum beneficia sponte repudiarent? Istaec quidem eripere usquequaque et funditus humano generi beneficia non magis homines possunt, quam decreta frustrari voluntatemque omnipotentis Dei: at vero per superbiam et perviciaciam utique possunt aditum ianuamque magnis iacturis patefacere, quarum caussâ multitudo ingens de sempiterna salute periclitetur. His late incumbentibus malis, si voluntas est peiora praevertere, perflugium praesidiumque in benignitate divina quaeratur. Ab ipso potissimum Iesu Christo contendere debemus, ut opus in terris suum, hoc est redemptionis benefacta, custodire tuerique in perpetuum velit, nec diripi hereditatem suam ulla ex parte patiatur. Communis omnium caussa agitur; omnes propterea, quotquot ubique numerantur, qui fidem avitam diligunt et salvi esse volunt, ad preces humiles et supplices excitandi sunt. Nos vero, ne quid praetermittamus quod conducibile saluti videatur, dare publice litteras in eam rem, quae dicta est, constituimus: proximeque dabimus, spe praecipua in eo reposita, cuius numini parent omnia.

Referre ad vos de negotio debemus, quod sane ut expediatur hodierno die, Ecclesia Antiochena Graecorum Melchitarum requirit. Hanc in viduitate reliquerat Patriarcha suus, venerabilis frater b. m. Petrus Geraigiri, superiore anno morte sublatus. Quod igitur facto opus erat, catholici eadem natione Episcopi, ut de successore decernerent, in synodum more institutoque veteri convenere. In aedibus Seminarii de Ain-Traz synodus habita. Die autem vicesimo octavo Iunii an. MDCCCII, consentientibus omnium suffragiis et acclamatione in demortui locum dixerunt Patriarcham ven. fratrem Cyrillum Geha Archiepiscopum Aleppensem, Vicarium Apostolicum Patriarchalem. Mox Episcopi suffragatores supplicandum Nobis curavere, ut electum Patriarcham rite confirmare sacrique honore Pallii afficere placeret. Eadem electus suppliciter rogavit, facta, ut assolet, catholicae fidei professione. Rem totam ad cognoscendum, sententiamque dicendam delegavimus ad sacram Congregationem christiano nomini propagando negotiis ritus orientalis praepositam, quae, caussâ probe perpensa, postulatis annuendum censuit. — Venerabilem fratrem Cyrillum Geha ornamentis animi praeditum esse constat non paucis nec vulgaribus. Varia ille excultus doctrina, integritate vitae morumque suavitate praestans, Episcoporum collegarum suorum opinione maxime floret. Idem in archiepiscopatu Aleppensi gerendo virtutem ac prudentiam suam probavit: ideoque explorata spes est, futurum ut altiore etiam in gradu locatus communem expectationem digne expleat. Has ob caussas, de

sententia sacrae Congregationis supra dictae, eundem venerabilem fratrem in Patriarcham Antiochenum Graecorum Melchitarum confirmandum, eique Pallium de corpore beati Petri sumptum conferendum iudicavimus. Itaque auctoritate omnipotentis Dei, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli et Nostra, confirmamus et approbamus electionem seu postulationem a venerabilibus fratribus Episcopis Graeco-Melchitis factam de persona venerabilis fratris Cyrilli Geha, eumque a vinculo absolutum, quo Ecclesiae Aleppensi adstrictus tenebatur, praeficimus in Patriarcham Ecclesiae Antiochenae Graecorum Melchitarum, prout in decreto et schedulis Consistorialibus exprimitur: contrariis non obstantibus quibuscumque: in nomine Patris ✠ et Filii ✠ et Spiritus ✠ Sancti. Amen.

Ceterum S. R. E. Cardinales creare ac renunciare egregios viros septem decrevimus, quos sua quemque virtus et variorum sapientis administratio munus dignos plane, qui in amplissimum Collegium vestrum cooptarentur, probavere. Ii autem sunt.

CAROLUS NOCELLA, Patriarcha Costantinopolitanus, sacrae Congregationis Consistorialis Secretarius:

BENIAMINUS CAVICCHIONI, Archiepiscopus tit. Nazianzenus sacrae Congregationis Concilii Secretarius:

ANDREAS AIUTI, Archiepiscopus tit. Tamiathensis, Nuntius Apostolicus in Lusitania:

EMIGDIUS TALIANI, Archiepiscopus tit. Sebastensis, Nuntius Apostolicus in Imperio Austro-Hungarico:

SEBASTIANUS HERRERO Y ESPINOSA DE LOS MONTEROS, Archiepiscopus Valentinus:

IOANNES KATSCHTHALER, Archiepiscopus Salisburgensis:

UBERTUS ANTONIUS FISCHER, Archiepiscopus Coloniensis.

Quid vobis videtur?

Itaque auctoritate omnipotentis Dei, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli et Nostra creamus et renuntiamus S. R. E. Presbyteros Cardinales

CAROLUM NOCELLA

BENIAMINUM CAVICCHIONI

ANDREAM AIUTI

EMIGDIUM TALIANI

SEBASTIANUM HERRERO Y ESPINOSA DE LOS MONTEROS

IOANNEM KATSCHTHALER

UBERTUM ANTONIUM FISCHER

Cum dispensationibus, derogationibus et clausulis necessariis et opportunis.

In nomine Patris ✠ et Filii ✠ et Spiritus ✠ Sancti. Amen.

II.

RELATIO

Actorum in Consistoriis secreto et publico diebus 22 ac 25 Iunii 1903.

SANCTITAS Domini Nostri Leonis PP. XIII, die 22 Iunii de mane Consistorium habuit secretum in Palatio Apostolico Vaticano, in quo, praecedenti allocutione habita, assignavit:

Ecclesiam Patriarchalem Antiochensem ritus Graeci-Melchitae Illmo ac Rmo D. Cyrillo Geha, Archiepiscopo Aleppen. Melchitarum (*Aleppo*).

Deinde idem SSms Dominus creare et publicare dignatus est Cardinales S. R. E. ex ordine Presbyterorum:

1. Excmum ac Rmum D. CAROLUM NOCELLA, Patriarcham Constantinopolitanum, Secretarium S. Congr. Consistorialis Sacrique Collegii. Natus Romae die 26 Novembris 1826, studia in Pontificio Seminario Romano ad s. Apollinaris perfecit, obtinens laureas doctorales in s. theologia et in utroque iure. Statim ac sacerdotio initiatus fuit, litteris humanioribus tradendis praeficitur et a Pio IX f. r. nominatur Secretarius a latinis litteris, Protonotarius Apostolicus nec non canonicus vaticanus. A regnante Pontifice Leone XIII a. 1884 eligitur Secretarius Brevium ad Principes, a. 1892 Secretarius S. C. Consistorialis Sacrique Collegii, a. 1899 Patriarcha Antiochen. Latinorum et a. 1900 Patriarcha Constantinopolitanus. Enixe gratulamur Viro Emo; epigraphis componendis perinsigni, archaeologo erudito, litteris latinis conscribendis in primis claro, sacerdotali ministerio intensissime addicto.

2. Illmum ac Rmum D. BENIAMINUM CAVICCHIONI, Archiepiscopum Nazianzenum, Secretarium S. Congr. Concilii. In oppido ortus Veiano, dioecesis Viterbiensis, die 27 Novembris 1836, cum cursus philosophiae ac theologiae in dioecesano seminario perfecisset, sacerdotio initiatus est decembri 1859 et paulo post, Romae utrique iuri operam navans, lauream cum honore consequutus est. Assiduus studiis S. C. Concilii et Praesidentis civilis tribunalis, officialis renuntiatur S. C. de Propaganda Fide. A. 1884, electus Archiepiscopus Amyden., mittitur Delegatus Apostolicus apud Respublicas Boliviae, Aequatoris et Peruvii. Inter canonicos lateranenses a. 1885 adnumeratus, nominatur a. 1894 Archiepiscopus Nazianzenus et Pro-Secretarius S. C. Concilii ac dein Secretarius a. 1899. Omnes, qui hunc virum perillustrem et de Sancta Sede optime meritum cognoscunt, maxima cum laetitia hodie sacra purpura decoratum salutant.

3. Illūm ac Rmūm D. ANDREAM AIUTI, Archiep. Tamiathen., Nuntium Apostolicum apud Regnum Lusitanum. Romanus, natus die 17 Ianuarii 1849, in Pontificio Seminario Romano laureas doctorales consecutus est in philosophia, theologia et in utroque iure. Paulo post nominatur Secretarius Brasilianae Internuntiaturae atque dein Nuntiaturae Bavarien. A. 1886 Delegatus Apostolicus in Indiis Orientalibus eligitur et Archiepiscopus Achridanus. A. 1891 fit Secretarius S. C. de Propaganda Fide R. Or., a. 1893 Nuntius Monachi ac tandem Nuntius in Lusitania et Archiepiscopus Tamiathen.

4. Illūm ac Rmūm D. EMIGDIUM TALIANI, Archiepiscopum Sebasten., Nuntium Apostolicum apud Imperium Austro-Hungaricum. Natus est in oppido vulgo *Montegallo* dioeceseos Asculanae in Piceno, die 18 Aprilis 1838. Studiis s. theologiae in dioecesano seminario absolutis, sacerdos ordinatur die 20 Oct. 1861 et Romam pergens lauream in canonico iure obtinet. Secretarius Emī Dñi Card. Sacconi, die 16 Maii 1869 a Pio IX f. r. auditor nuntiaturae Monacensis renuntiatur. Translatus a. 1875 uti auditor ad nuntiaturam Parisiorum, dein a Leone PP. XIII antistes urbanus, protonotarius apostolicus inter participantes, auditor Signaturae et S. Rotae nec non vicarius Capituli lateranensis successive nominatur. Tandem in consistorio 29 Iunii 1896 electus Archiepiscopus tituli Sebasten., Nuntius Apostolicus Viennam mittitur. Viro ingenio solerti et prudentia admirabili gratulamur.

5. Illūm ac Rmūm D. SEBASTIANUM HERRERA Y ESPINOSA DE LOS MONTEROS, e Congregatione Oratorii Hispalensis, Archiep. Valentini. (*Valenza*). Vir iste praeclarus ortum habuit in civitate vulgo *Jerc de la Frontera* a. 1823. Studiis in universitate Salamantina absolutis, munere magistratus fungitur cum honore et admiratione. Trigesimum quintum annum agens, Congregationem Oratorianam amplectitur et sacerdos ordinatus verbi Dei praedicationem totis viribus assumit. A. 1876 Episcopus Victorien. (*Vittoria*) eligitur, translatus dein a. 1882 ad sedem Oveten. (*Oviedo*), a. 1883 ad Corduben. (*Cordova*) ac denique a. 1898 ad archiepiscopatum Valentinum.

6. Illūm ac Rmūm D. IOANNEM KATSCHTHALER, Principem Episcopum Salisburgen. (*Salzburg*). Natus a. 1832 in dioecesi Brixinen. (*Brixen*), studia in salisburgensi seminario absolvit. Sacerdos ordinatus a. 1856, lauream doctoralem obtinuit in s. theologia et paulo post magister theologiae dogmaticae renunciatus est. A. 1874 cathedram assumit historiae dogmaticae et apologeticae in universitate civitatis vulgo *Innsbruck*. A. 1880 canonicus salisburgensis dioecesani seminarii rector fit et a. 1891, Episcopus titularis Cybi-

stren. (*Eregli*) consecratus, nominatur coadiutor Episcopi salisburgensis. Omnibus numeris absoluta edidit opera de theologia dogmatica atque musica sacra sermonesque plurimos.

7. Illm̃um ac Rm̃um D. UBERTUM ANTONIUM FISCHER, Archiepiscopum Coloniensem. Natus est die 30 Maii 1840 domo *Giulik* studiaque persolvit in coloniensi seminario et in Universitate bonnensi. Sacerdos a. 1863, magister nominatur loci vulgo *Essen*, ubi viginti circiter annos maxima aestimatione habitus est tum eminentis theologi, tum litteris latinis ac graecis conscribendis praeclari. A. 1882 fit magister theologiae dogmaticae in seminario bonnensi, et a. 1888 Episcopus auxiliaris Coloniensis et titularis Iuliopolitanus. Hominem de religione ac scientia optime meritum omnes Germanici, et praesertim Guilelmus II, Germaniae Imperator, maxima cum laetitia purpura decoratum salutant et plaudent.

Postquam vero Eñus Card. Di Pietro, demisso titulo presbyterali SS. Bonifacii et Alexii, optavit alium S. Laurentii in Lucina, SSm̃us D. N. Leo Pp. XIII sequentia maiora officia ecclesiasque vacantes assignavit:

Eccl. cathedrales suburbicarias Portuen. et S. Rufinae (PORTO E. S. RUFINA) Eñm̃ ac Rm̃o D. Card. Seraphino Vannutelli, Subdecano s. Collegii, dimittenti eccl. cathedr. suburb. Tusculanam (*Frascati*).

Vicerecancellarium S. R. E. et Summistatum Literarum Ap. Eñm̃ ac Rm̃o D. Card. Antonio Agliardi, Episcopo Albanensi, cui datur in commendam Basilicam s. Laurentii et Damasi.

Eccl. cathedralem suburb. Tusculanam (FRASCATI) Eñm̃ ac Rm̃o D. Card. Francisco Satolli, dimittenti titulum presbyt. S. Mariae in Aracoeli.

Eccl. patriarchalem Constantinopolitanam Illm̃o ac Rm̃o D. Iosepho Ceppetelli, translato ab Ecclesia titul. Archiep. Mirensi (*Mira*).

Eccl. titul. Archiepiscopalem Iconien. (KONIA) Illm̃o ac Rm̃o D. Aloysio Lazzareschi, translato ab eccl. titul. episc. Neocaesarien.

Eccl. metropolit. Pisanam (PISA) Illm̃o ac Rm̃o D. Petro Maffi, translato ab eccl. titul. episc. Caesarien.

Eccl. titul. archiepisc. Heliopolitan. (ELIOPOLI) Illm̃o ac Rm̃o D. Roberto Seton, e dioecesi Novarcen. (*Newark*), protonotario apostolico *ad instar*, doctori in s. theologia et baccalaureo in utroque iure.

Eccl. cathedr. Mazarien. (MAZZARA) Illm̃o ac Rm̃o D. Nicolao Audino, translato a sede episc. titul. Liparen. (*Lipari*).

Eccl. cathedr. Uritan. (ORIA) Illm̃o ac Rm̃o D. Antonio Di Tommaso, translato ab eccl. titul. episc. Eudoxiadis.

Eccl. cathedr. Tiburtin. (TIVOLI) Rñmo D. Prospero Scaccia, e Civitate Plebis, cubiculario intimo supranumer. SSñi Dñi, doctori in utroque iure; in ipsa Civitate Plebis rectori seminarii, professori s. theologiae atque iuris canonici, canonico atque vicario generali.

Eccl. cathedr. Recineten. et Lauretan. (RECANATI E LORETO) Illñmo ac Rñmo D. Victorio Amadeo Ranuzzi *de' Bianchi* bononiensi, antistiti urbano, doctori in s. theologia, primicerio Metropolitanae bononiensis, consiliario Nuntiaturae Apost. Parisiensis.

Eccl. cathedr. Burgi S. Domnini (BORGO S. DONNINO) Rñmo D. Petro Terroni, apuano, convisitatori atque examinatori synodali, rectori atque professori s. theologiae seminarii dioecesanii, archidiacono cathedralis.

Eccl. cathedr. Collen. (COLLE) Rñmo D. Maximiliano Novelli, florentino, doctori in s. theologia, vicario generali et canonico cathedr. florentinae.

Eccl. cathedr. Cariaten. (CARIATI) Rñmo D. Laurentio Chieppa, andriensi, cubiculario intimo supranumer. SSñi Dñi, doctori in philosophia, s. theologia et in utroque iure, vicario generali ac rectori seminarii Asculan. et Ceriniolen.

Eccl. cathedr. Segusien. (SUSA) Rñmo D. Carolo Marozio, vercellensi, doctori in s. theologia, professori theol. moralis seminarii et canonico metropolit. Vercellen.

Eccl. cathedral. Casalen. (CASAL MONFERRATO) Rñmo D. Ludovico Gavotti ianuensi, professori in seminario et canonico honor. eccl. abbatialis Immaculatae C.

Eccl. cathedr. Tricaricen. (TRICARICO) Rñmo P. Anselmo Pecci, ex ord. S. Benedicti, dioecetano SSñae Trinitatis Caven. ibique praefecto studiorum, magistro novitiorum, examinatore prosynodali, professori atque rectori convictus nec non decano ipsius monasterii.

Eccl. cathedr. Pacten. (PATTI) Rñmo D. Francisco Mariae Traina, panormitano, cubiculario intimo supranumer. SSñi Dñi, archipresbytero parrocho Castrinovi in Sicilia.

Eccl. cathedr. Nicosien. (NICOSIA) Rñmo D. Ferdinando Fiandaca, calatanisiadensi, in s. theologia ac in iure canonico doctori, in dioecesi examinatore prosynodali, sacrae theologiae iurisque canonici in seminario magistro, canonico theologo cathedralis ecclesiae.

Eccl. cathedr. Platiën. (PIAZZA ARMERINA) Rñmo D. Mario Sturzo, calatayeronensi, in dioecetano seminario studiorum praefecto iurisque canonici magistro, canonico primario cathedralis.

Eccl. cathedr. Liparen. (LIPARI) Rñmo P. Francisco Mariae Raiti,

ex ord. Carmelitarum primaevae observantiae, iaciensi, in s. theologia doctori, eiusdem ordinis definitori generali atque poenitentiario extraordinario SS. Basilicae Vaticanae.

Eccl. cathedr. Reginae Hradecen. (KÖNIGGRATZ IN BOEMIA) Revmo D. Iosepho Doubrava, pragensi, cubiculario intimo supranumer. SSmi Dñi, in s. theologia doctori, examinatori prosynodali, consiliario, iudici ecclesiastico atque canonico pragensis metropolitanae.

Eccl. tit. episcop. Memphiten. (MEMFI) Rmo D. Salvatori Fratocchi, romano, cleri examinatori, archipresbytero parrocho eccl. collegiatae SS. Celsi et Iuliani, deputato auxiliario Illmi ac Rmi D. Dominici Bucchi Accica, episcopi urbevetani.

*
**

Die vero 25 eiusdem mensis Iunii 1903 SSmus D. N. Leo Pp. XIII in publico Consistorio sequentes alias ecclesias vacantes assignavit :

Eccl. titul. archiep. Mitilenen. (MITILENE) Illmo ac Rmo D. Iosepho Alves de Mattos, olisiponensi, antistiti urbano, canonico et rectori seminarii loci vulgo *Santarem*, deputato suffraganeo Olisiponen. (*Lisbona*).

Eccl. cathedr. Pacen. (BADAJOZ) Illmo ac Rmo D. Iosepho Hevia y Campomanes, ex ord. Praedicatorum, translato ab episcopali sede Novae Segobiae (*Nuova Segovia*).

Eccl. cathedr. Magno-Varadinen. Rumenorum (GRAN-VARADINO) Illmo ac Rmo D. Demetrio Radu, translato ab eccl. cathedral. Lugosien. Rumenorum (*Lugos*).

Eccl. cathedr. Magno-Varadinen. Latinorum (GRAN-VARADINO) Illmo ac Rmo D. Paulo Schmecsanyi, translato ab eccl. cathedr. Sceputien. (*Szepes*).

Eccl. cathedr. Carthaginien. (CARTAGENA) Illmo ac Rmo D. Vincentio Alonso y Salgado, e congr. Scholarum Piarum, translato ab eccl. cathedr. Astoricen. (*Astorga*).

Eccl. cathedr. Astoricen. (ASTORGA) Illmo ac Rmo D. Mariano Ciudad y Olmos, translato ab eccl. titul. episc. Archelaiden. (*Kerdva*).

Eccl. cathedr. Lugosien. Rumenorum (LUGOS) Illmo ac Rmo D. Basilio Hosszu, fogarasiensi, antistiti urbano, in s. theologia doctori, in cathedrali fogarasiensi canonico.

Eccl. cathed. Sinaloen. (SINALOA) Rmo D. Francisco Uranga y Saenz, dioecetano chihuahuensi, secretario Curiae et canonico metropolitanae de Durango.

Eccl. titul. episcop. Eudoxiadis (EUDOSIADE) Rmo D. Richardo

Cortes y Cullel, barcinonensi, in s. theologia doctori ac in utroque iure prolytae, canonico poenitentiario deputato auxiliario Eñi ac Rñi D. Cardinalis Salvatoris Cassañas y Pagés, episcopi Barcinonensis.

Sequentes vero Ecclesias, variis temporibus per Breve Apostolicum assignatas, hoc in Consistorio SSñus Dñus publicare dignatus est:

Eccl. metropolitica Colonien. (COLONIA) Illñõ ac Rñõ D. Antonio Uberto Fischer, in Consistorio diei 22 huius mensis Cardinali creato, promotus ab eccl. titul. episcop. Iuliopolitan. (*Giulioполи*).

Eccl. titul. archiep. Ancyran. (ANCIRA) Illñõ ac Rñõ D. Iulio Tonti, Nuntio Apostolico in Brasilia, translato a sede metropol. Portus Principis (*Porto Principe*).

Eccl. titul. archiepisc. Nacoliensem (SIDI-GHAZI) Illñõ ac Rñõ Iosepho Antonio Viridia, ex ord. Minorum Conventualium, promotus ab eccl. cathed. Cariaten. (*Cariati*).

Eccl. titul. archiepisc. Synnaden. (TSCIFUT-KASABA) Illñõ ac Rñõ Henrico Allmayer, ex ord. Praedicatorum, translato a sede archiep. Babylonem. (*Bagdad*).

Eccl. metropolit. Tuamen. (TUAM) Illñõ ac Rñõ D. Ioanni Healy, promotus a sede cathedr. Clonferten. (*Clonfert*).

Eccl. titul. archiep. Melitenen. (MELITENE) Illñõ ac Rñõ D. Paulo Mariae Barone, promotus a sede cathedrali Casalen. (*Casal Monferrato*).

Eccl. titul. archiep. Auxumitan. (AUXUM) Illñõ ac Rñõ D. Georgio Montgomery, promotus a sede cathed. Montereyen-Angelorum (*Monterey — Los Angeles*), deputato coadiutori cum futura successione Illñi ac Rñi D. Patritii Gulielmi Riordan, archiepiscopi S. Francisci in California (*S. Francisco*).

Eccl. metropolit. Glasguen. (GLASGOW) Illñõ ac Rñõ D. Ioanni Aloysio Maguire, promotus ab eccl. titul. episc. Trocmadarum (*Trocmade*).

Eccles. metropolit. Neo-Eboracen. (NEW-YORK) Illñõ ac Rñõ D. Ioanni Farley, promotus a sede titul. episc. Zeugmaten. (*Zeugma*).

Eccl. titul. archiep. Antiochen. (XALOVAG) Illñõ ac Rñõ D. Petro Monti, Delegato Apostolico in Republica Chilena, promotus a sede cathed. Tiburtina (*Tivoli*).

Eccl. metropolit. Chicagien. (CHICAGO) Illñõ ac Rñõ D. Ioanni Eduardo Quigley, promotus ab ecclesia cathedrali Buffalen. (*Buffalo*).

Eccl. titul. archiep. Areopolitan. (RABBA-MOABITIS) Illmo ac R^mo D. Henrico Möller, promotus a sede cathedr. Columben. (*Columbo*) atque deputatus coadiutori cum successione Ill^mi ac R^mi Guilelmi Henrici Elder, Archiepiscopi Cincinnaten. (*Cincinnati*).

Eccl. Vancuverien. (VANCOUVER), a SS^mo D^{no} N. Leone PP. XIII. nunc evectam ad dignitatem metropolitancam, Illmo ac R^mo D. Bertrando Orth, Episcopo sedis ipsius.

Eccl. archiepisc. Babylonen-Latinorum (BAGDAD) R^mo D. Ioanni Drure, ex ord. Carmelitarum discalceatorum, dioecetano augustodunen. (*Autun*).

Eccl. archiepisc. Marden. Armenorum (MARDIN) Illmo ac R^mo D. Hussig Gulian eiusdem ritus.

Eccl. archiepisc. Aleppen. Armenorum (BEREA) Illmo ac R^mo D. Augustino Sayegh eiusdem ritus.

Eccl. titul. archiepisc. Stauropolitan. (GËRA) Illmo ac R^mo D. Ioanni B. Guidi, Delegato Apostolico extraordinario in Insulis Philippinis.

Eccl. titul. archiepisc. Nisiben. (NISIBIN) Illmo ac R^mo D. Hormisdæ Gibri ritus chaldaici.

Eccl. cathedr. Egitanen. (GUARDA) Illmo ac R^mo Emanuelli Vieira de Mattos, translatus ab ecclesia cathedr. Wilnen. (*Wilna*).

Eccl. cathedr. Sandomirien. (SANDOMIR) Illmo ac R^mo D. Stephano Alexandro Zwierowicz, translatus a sede cathedr. Wilnensi (*Wilna*).

Eccl. cathedr. de Chilapa (CHILAPA), in Mexico, Illmo ac R^mo Iosepho Omobono Anaya, translatus a sede cathedr. Sinaloen. (*Sinaloa*).

Eccl. cathedr. Comaclen. (COMACCHIO) Illmo ac R^mo D. Alphonso Arehi, translatus ab eccl. titul. episc. Ghezze (*Ghazze*).

Eccl. cathedr. Montereyen.-Angelorum (MONTEREY-LOS ANGELES) Illmo ac R^mo D. Thomae Iacobo Conaty, translatus ab eccl. titul. episc. Samia (*Samos*).

Eccl. cathedr. Caiacen. (CAIAZZO) Illmo ac R^mo D. Friderico De Martino, translatus ab eccl. titul. episc. Hephaestia (*Efesto*).

Eccl. cathedr. Neocastren. (NICASTRO) Illmo ac R^mo D. Ioanni Régine, translatus ab eccl. titul. episc. Ascalonitan. (*Askaldn*).

Eccl. cathedr. Aprutin. seu *Theramen.* (TERAMO) Illmo ac R^mo D. Alexandro Beniamino Zanecchia-Ginnetti, ex ord. Carmelitarum discalceatorum, translatus ab eccl. titul. episc. Hierocaesarien. (*Gero-cesarea*).

Eccl. cathedr. Alatrin. (ALATRI) R. P. Benedicto Spila, ex ord. Minorum, sublacensi, quondam ministro provinciali ac postulatore causarum sanctorum, rectori monasterii Sanctae Clarae Neapoli.

Eccl. cathedr. Galtellinen.-Noren. (GALTELLI-NUORO) R. D. Lucae Canepa, calaritano, in utroque iure doctori, vicario generali et canonico theologo eccl. metropol. Calaritanæ (*Cagliari*).

Eccl. cathedr. Pharen. (LESINA) R. P. Iordano Zaninovic, ex ord. Praedicatorum, dioecetano pharensi, lectori in s. theologia, examinatori prosynodali et consiliario episcopali, Ministro provinciali Dalmatiae.

Eccl. cathedr. Clonferten. (CLONFERT) R. D. Thomae O' Dea, rectori Collegii *Maynooth*.

Eccl. cathedr. Colimen. (COLIMA) R. D. Iosepho Amatore Velasco, colimensi, doctori in s. theologia, vicario capitulari Colimensi.

Eccl. cathedr. Tehuantepecen. (TEHUANTEPEC) R. D. Carolo a Iesu Mejia, e congregatione Missionis, dioecetano Ialapensi (*Vera Cruz*), rectori seminarii fucatanensis (*Fucatan*).

Eccl. cathedr. de Sonora (SONORA) R. D. Ignatio Valdespino y Diaz, archidioecetano de Durango, ibique canonico cantori eccl. metropolitanae.

Eccl. cathedr. Jaren. seu *S. Elisabeth* (JARO), in Insulis Philippinis, Rm̃o D. Friderico Rooker, dioecetano albanensi in America, doctori in philosophia et s. theologia, secretario Delegationis apostolicae Statuum Foederatorum.

Eccl. cathedr. Novae Segobiae (NUOVA SEGOVIA) R. D. Dyonisio Daugherty, philadelphiensis, doctori in s. theologia, examinatori synodali Philadelphiae.

Eccl. cathedr. Buffalen. (BUFFALO) R. D. Carolo Colton, neoboracensi (*New-York*), rectori eccl. S. Stephani, cancellario et consultori archiepiscopali.

Eccl. cathedr. Coimbaturen. (COIMBATORE) R. D. Dionysio Peyramale, dioecetano tarbiensi (*Tarbes*).

Eccl. cathedr. Cheyennen. (CHEYENNE) R. D. Iacobo Ioanni Keane, rectori eccl. Immaculatae C. (*Minneapolis*).

Eccl. cathedr. Trapezuntin. Armenorum (TREBISONDA) Rm̃o D. Stephano Apikian eiusdem ritus.

Eccl. cathedr. Serten. Chaldaeorum (SEERTH) Rm̃o D. Addai Ibrahime eiusdem ritus.

Eccl. cathedr. Mixtecanen. (MIXTECAS), *nuper erectam a Leone PP. XIII*, R. D. Raphaël Amador, tlascalensi, in s. theologia doctori, parrocho et vicario foraneo in *Huajuápan*.

Eccl. cathedr. Ibaguen. (IBAGUÉ), *nuper erectam ab eodem SSiño Dño*, R. D. Ismaeli Perdomo, dioecetano garzonensi (*Garzon*), in s. theologia doctori, seminarii garzonensis rectori.

Eccl. cathedr. Leaden. (LEAD-CITY), *nuper ab eodem SSmo Dño erectam*, R. D. Ioanni Starika, vicario generali et consiliario archidioecetano S. Pauli de Minesota.

Eccl. cathedr. Bacheren. (BAKER-CITY), *ab eodem Pontifice nuper erectam*, R. D. Carolo O' Dea, rectori S. Mariae in Albina.

Eccl. titul. episc. Panemotichen. (PANEMOTICO) R. D. Ioanni Claudio Bouchut, lugdunensi (*Lione*), in seminario Immaculatae C. magistro, deputato Vicario Apostolico Cambodiensi (*Cambodia*).

Eccl. titul. episc. Paralaiden. (PARALAIDE) R. D. Iosepho Lang, strasburgensi, deputato vicario apostolico Beninensi (*Benin*).

Eccl. titul. episc. Ostracinilen. (OSTRACINE) R. P. Cassiano Spiss, ex ord. S. Benedicti, deputato Vicario Apostolico in Zanguebar meridionali.

Eccl. titul. episc. Pallen. (BELDE) R. P. Efrem Giesen, ex ord. minorum, domo Amsterdam, deputato Vicario Apostolico in Scian-Tom septentrionali.

Eccl. titul. episcop. Zeugmaten. (ZEUGMA) R. P. Liberto Bolyaens, e congr. SS. Cordium, mechliniensi, deputato Vicario Apostolico in Insulis Sandwich.

Eccl. titul. episcop. Sabraten. (TRIPOLI VECCHIA) R. D. Francisco Regis Canevin, dioecetano pittsburgensi (*Pittsburg*), rectori eccl. cathedralis atque consiliario dioecetano, deputato coadiutori cum successione Illiñi ac Rñi D. Richardi Phelan, episcopi pittsburgensis.

Eccl. titul. episcop. Solen. (SOLI) R. D. Patritio O'Connor, dioecetano armidalensi, vicario generali, deputato coadiutori cum successione Illiñi ac Rñi D. Elzearii Torregiani, episcopi armidalensis (*Armidale*).

Eccl. titul. episc. Famagostan. (FAMAGOSTA) Illiño ac Rñio D. Friderico Sala, mediolanensi, protonotario apostolico *ad instar*, in s. theologia doctori, praesidi pontificiae Facultatis theologiae Mediolanensis, archipresbyteri eccl. metropolitanae, deputato auxiliario Eñi ac Rñi D. Cardinalis Andreae Caroli Ferrari, Archiepiscopi mediolanensis.

Eccl. titul. episcop. Sareptan. (SARAFEND) R. D. Iosepho Müller, coloniensi, decano Capituli metropolitani, deputato auxiliario Eñi ac Rñi D. Cardinalis Antonii Uberti Fischer, Archiepiscopi coloniensis.

Eccl. titul. episcop. Ascalonitan. (ASKALAN) R. D. Isidoro Badia y Sarradel, urgellensi, in s. theologia doctori atque in canonico iure, deputato auxiliario Eñi ac Rñi D. Cardinalis Cyriaci Sancha y Hervas, Archiepiscopi toletani.

Eccl. titul. Episcop. Carpasien. (RIZOKARPASO) R. D. Alexandro Párvy, archidioecetano agriensi, in s. theologia doctori, metropolitanae agriensis canonico, deputato auxiliario Illmō ac Rmō D. Iosephi Samassa, Archiepiscopi agriensis (*Eger*).

Eccl. titul. episcop. Emmausiam (AMVAS) Illmō ac Rmō D. Algernon Carolo Stanley, protonotario apostolico *ad instar*, deputato auxiliario Westmonasterien. (*Westminster*).

Eccl. titul. episcop. Hierocaesarien. (GERO CESAREA) Illmō ac Rmō D. Iosepho Astuni, dioecetano stabiano, protonotario apostolico *ad instar*, vicario generali et archidiacono eccl. cathedralis stabianae (*Castellammare di Stabia*).

Eccl. titul. episcop. Taboren. (TALBORA) R. D. Eugenio Manna, ritus chaldaici, vicario patriarchali in *Van*.

Monasterium Abatiale loci vulgo Vettingen et Prioratum Mehlerau R. P. Eugenio Notz, ex ordine Cisterciensium, rotemburgensi, consiliario abatiali et subpriori eiusdem Monasterii.

D. Q.

S. CONGREGATIO CONCILII

A.

Ad complementum dubiorum propositorum in Congregatione diei 16 maii 1903, in secundo fasciculo relata, haec manent addenda, in eodem ob spatii deficientiam omissa.

IN FOLIO

1903

I

I. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

DIE 29 maii 1877 Parisiis matrimonium inierunt Robertus de Clermont-Tonnere annorum viginti quinque, et Margarita de Biencourt septemdecim annorum, exitu tamen infelicissimo. Nam, uti asseritur, Margarita, sive amore capta in alium iuvenem, sive ob antipathiam in Robertum, omnino coacta ab avia marchionissa de Biencourt, ex nobilissima atque antiquissima familia de Montmorency nata, matrimonium cum Roberto non libere iniit. Neptis unio cum Roberto, nobili atque ditissimo, maxime arridebat aviae, patruo et amitae Margaritae, hinc quibuscumque mediis conati sunt vincere Margaritae repugnantiam, et matrimonium contractum est.

Vir tamen non amorem et sollicitudines habuit in mulierem repugnantem, sed eam coepit fastidire iniuriis atque contumeliis, donec novem circiter post annos, cum omnino impossibile esset mari-

- tale consortium ob frequentissima iurgia ac contentiones, mulier virum reliquit et maternam domum iterum adivit. Tunc vir, obtenta prius separatione, sententiam divortii a civili tribunali dein obtinuit anno 1899.

Rebus sic stantibus, Margarita mense octobre anni 1900 a Curia Parisiensi petiit, ut suum matrimonium nullum declararetur ex capite vis et metus; sed Curia, rite confecto processu, die 16 augusti 1901, sententiam dixit, *non constare* de nullitate matrimonii in casu. Contra quam sententiam Curiae Parisiensis Margarita ad hanc S. Congregationem appellationem interposuit, et hodiernis comitiis discutienda est causa sub dubio: "*An sententia curiae Archiepiscopalis Parisiensis diei 16 augusti 1901 sit confirmanda vel infirmanda in casu* „.

Animadversiones patroni. — Duo distinguit actricis patronus hac in causa, nempe metum, et moralem coactionem, quam passa est Margarita. Et quoad primum contendit matrimonium omnino indigere libera voluntate. Quam assertionem confirmat quibusdam verbis Alexandri III (cap. cum locum 14, de spons.), dicentis quum coactionibus libertati opponentibus eo proceditur, ut ipsae coactiones locum obtineant voluntatis, actum ab ista positum non amplius voluntatis esse, non solum quia haec est omnino irresponsabilis, sed etiam quia deficit omni vi iuridica. Ex quo deducit nullum esse contractum coactive positum, cum libertate careant contrahentes. Quia vero coactio per metum exercetur, metus est impedimentum ad contrahendum et irritans matrimonium, si coactio fuerit causa principalis et determinans contractus matrimonialis. Quod vero probatur examine relationum inter cogentem et patientem. Quae, pergit orator, dicta sunt de metu in genere applicanda sunt metui reverentiali, qui tantum differt ab illo ex persona metum inferente, et definitur: "*Futuri mali existimatio, quod nobis ab iis metuimus in quorum legitima potestate sumus, et quos cultu et honore dignamur.* „ Quare etiam metus reverentialis irritat matrimonium, cum est causa principalis et determinans contractus, neque requiruntur, ut quidam putant, ad metum reverentialem verbera, saevitiae, minae, etc. Nam etiam preces instantes, suasiones diuturnae et importunae, imperiosa verba, habita ratione relationum agentem inter et patientem, sufficiunt, ut in animo istius odiosa suasio oriatur, ex qua ipsius voluntas facillime compellatur.

Etiam novissima iurisprudentia defendit conceptum hunc metus reverentialis. Constat enim ex pluribus casibus preces assidue repetitas de matrimonio proposito contrahendo, cum timore reverentiali coniunctas, et sine minis vel verberibus, metum constituere efficacem ad infirmandum matrimonium. Sic Rota coram Emerix. Decis. 870, n. 7; Schmalzgrue-

ber tom. 4, P. 1, Tit. 1, § 313; D'Annibale, *Summa Theol. mor.*, p. III, §§ 315, 14, etc. Reiffenstuel, lib. I, tit. 40, n. 45; *De separat. tori*, lib. 3, cap. 4, n. 87. Eiusmodi principii vero rationem affert S. Rota coram Ludovisio Decis. 374, n. 7: "Iusta metus suspicio sufficit pro metu (*Bald., cons. 165, lib. 2*), ex eo quod in matrimonio animus debet esse liber non solum a compulsione, sed etiam a timore compulsionis „. Quod confirmavit ipsa S. Rota coram Gregorio, Decis. 326, n. 5, et haec S. Congregatio in Lunen. seu Sarzanen. Nullitatis matrimonii 22 Iulii 1833, quae retinuit: quum filiae modesta repugnantia neque prodest, neque iuvat, timor reverentialis pro metu gravi habendus est, qui nullum reddit matrimonium „. Sic in Ianuen. Disp. Matr. 27 aprilis 1844; Casanadien. Matr. 30 Iulii 1863, et S. Iacobi Null. Matr. 26 nov. 1863.

Ad probandam dein coactionem moralem, ac consequentem matrimonii nullitatem, advocatus argumentum sumit ex depositionibus iuratis sive actricis sive testium septimae manus et demonstrat: 1) aviam Margaritae fuisse tenacissimam propositi, et omnino absolutum imperium semper in familia exercuisse, eique omnes, etiam filios adultos, subiectos fuisse, quia, cum ipsa ingentem fortunam possideret, suo libitu potuisset unum vel alterum ditare; 2) etiam Margaritam semper et omnino submissam fuisse voluntati aviae, quamvis una voce deponunt testes eam modeste et demissa voce semper abhorruisse matrimonium ab avia propositum non solum precibus et suasionibus importunis, sed etiam imperiosis verbis et iniuriis.

Quod testantur Sacerdos D. Hué, Comitissa de Cossé-Brissac, actricis soror, domina Mac-Carthy, Marchio de Chaponay, Marchio de Biencourt aliique testes.

Docet S. Rota *decis. 405, n. 8, part. 18 recent* "ex parte vero mulieris dicitur probatus metus, si testes deponant de ipsius lacrymis et querelis praecedentibus matrimonium „. Et lacrymarum ac querelarum fuit actricis resistentia, cum nihil aliud agere posset, quia septemdecim annos tantum nata nequiverat maiorem resistentiam opponere, dum tota familia eiusque mater omnino penderet a voluntate Marchionissae, quae omnes indiscriminatim etiam terrore premebat.

Ex dictis concludit orator hoc in casu vere adfuisse metum et moralem coactionem, unde omnes doctores et stylus Curiae tenere solent nullum esse matrimonium.

Tandem, aliquibus resolutis difficultatibus, ortis ex depositione nonnullorum testium, advocatus prosequitur, ex actis plures inveniuntur circumstantiae antecedentes, concomitantes et subsequentes quae apertissime monstrant matrimonii nullitatem. Et circumstantias ante-

cedentes et concomitantes invenit orator in moestitia et lacrymis semper a puella effusis, in eiusque agendi ratione erga virum.

Potissima autem est circumstantia facti quod matrimonium non consummatum est, nisi post quatuor annos, sicut, praeter actricem, plures deponunt testes.

Quare, concludit orator, in casu sequutus est exitus, qui, uti inquit Alexander III, de invitis nuptiis provenire solet. idest discordia, contentiones, absentia actuum coniugium, separatio.

Postremo pergit advocatus ad confutationem sententiae curiae parisiensis, quae potius quam de coactione et de vi, tantum de coactione morali, et quidem non rite, iudicavit. Proinde concludit sententiam Pariensis Curiae esse infirmandam.

Animadversiones defensoris vinculi. — Vinculi defensor ex adverso validitatem matrimonii in casu sustinet. Et in primis contendit doctrinam, iuxta quam nuptiae ex metu initae de iure naturae vitiantur, non certam, prout ait patronus, sed communioem esse. Secundo vero omnino falsam esse assertionem patroni, qui dicit disputare auctores an metus impedimentum sit iuris naturalis tantum, vel etiam iuris positivi ecclesiastici, nam omnes canonistae et theologi docent hoc impedimentum esse de iure ecclesiastico, quamvis dubitent alteri an sit quoque vel minus ad ius naturale referendum.

Postea vinculi defensor, nonnullis traditis circa doctrinam de metu reverentiali, adnotat, ad coniugium solvendum non requiri tantum ut hic metus intercesserit, sed oportet etiam ut evidenter probetur, quod perdifficilis est, nam ob eius singularem naturam tamquam occultum impedimentum censendus est. Adnotat autem coniugia invalide contracta ob metum reverentialem, potius quam dissolvi, facilius sanari, si cohabitatio sequatur atque consummatio accedat.

Et in casu coniuges per decem annos cohabitarunt, matrimonium, quamvis quatuor post annos, consummarunt, et, quod magis interest, curia parisiensis negative respondit instantiae actricis. Quomodo ergo concipi potest nullitas in casu? Nec obiiciat patronus acta suppletiva seu post processum in curia parisiensi agitata confecta, nam haec acta suspecta habenda sunt; quomodo enim probatur novas depositiones non esse nisi praecedentium depositionum explicationes, vel potius cerebrinas inventiones ad solutionem coniugii obtinendam datas, et ab interesse habentibus suppeditatas?

Deinde, ad meritum quaestionis perveniens, substat metum non fuisse talem, qui nuptias irritare posset, nam si casui nostro apte-

mus regulam a S. C. S. Off. firmatam, seu: "Gravitas metus oritur ex naturae minarum, ex qualitate tum eorum, a quibus illae profiscuntur, tum eorum qui eas passi dicuntur", metus omnino in nihil resolvitur. Metus enim proficiscebatur a marchionissa de Bien-court, quam dicunt testes non fuisse quasi tyrannam in suos, sed quasi reginam. Praeterea pressio ab ea exercita in neptem, ut ex depositionibus desumitur, non eo processit, ut actricem ad aram impelleret quasi victimam holocausto paratam.

Insuper actrix in ea erat aetate ut, quamvis indole miti praedita, optime aviae resistere posset, praesertim si consideretur metum non a parentibus, sed ab avia illatum fuisse. Nec obicere potest orator, si actrix propositas nuptias respuisset, forsitan opera aviae aliis nuptiis caruisset, dotis augmentum non habuisset; nam, cum iunior esset ipsa, et senior avia, quot coniugia ei praesto esse potuissent opportunioribus temporibus? Et quisnam Margaritae denegare poterat illam partem dotis, quam legitimam appellant, et quae ad eam loco et vice defuncti patris spectabat? Quare concludit sacramenti vindex metum reverentialem illatum ab avia non esse talem, qui nuptias irritare dicendus sit.

Insuper vinculi defensor probat quod, etiamsi iste metus reverentialis irritare matrimonium censendus sit, tamen nuptiae convaluerunt, iuxta theoriam, qua, ubi non viget Decr. *Tametsi* Conc. Trid., matrimonium, licet notorie nullum, validatur per spontaneam cohabitationem et praesertim per carnalem copulam. Et reapse in casu sponsam cohabitationem cum sponso fovit, atque matrimonium consummavit, quare praesumptio oritur ipsam defectum consensus purgasse et matrimonium, forsitan nullum, facto suo firmasse.

Duo obicere potest advocatus huic theoriae, nempe necesse esse, ut causa metus iam cessaverit, et ut metus fuerit occultus, nam, vigente in Galliis decreto *Tametsi*, matrimonium nullum ex defectu consensus sanari nequit, nisi iterum servata forma Conc. Trid.

Omni vi caret prima difficultas, nam post decennium, vel aviam supponimus demortuam et tunc concludendum erit apte renovatum fuisse consensum, sublata causa metus; vel supponimus eam adhuc in vivis esse, et tunc pariter metum cessatum praesumere debemus, quia, cum Robertus pessimis moribus tunc temporis imbutus esset, cum dedecore et moerore sive sponsae sive familiae, etiam avia, ut praesumibile est, adiuvisset neptem ad dirumpendas infelices nuptias.

Quoad vero alteram difficultatem, adnotat, facile praesumitur occultum fuisse hoc impedimentum, quod, ob eius peculiarem naturam, difficile est, ut ad aliorum cognitionem perveniat, praesertim vero si, utpote in casu, agatur de metu reverentiali.

Postremo, ex quibusdam verbis actricis, vinculi defensor concludit hanc vel libere matrimonium celebrasse, vel sat sponte aviae argumentis cessisse, vel tandem libere in matrimonium serius consensisse et defectum consensus purgasse.

Sed, omnibus perpensis, S. Congregatio ad dubium:

" An sententia curiae Parisiensis sit confirmanda vel infirmanda in casu ",

respondendum censuit:

" Sententiam esse infirmandam ".

2879

II. — MONTISPESSULANA. — DISPENSATIONIS MATRIMONII.

In ecclesia parochiali S. Aphrodisiae, civitatis vulgo *Beziers*, dioeceseos Montispeessulanae (*Montpellier*), die 14 februarii 1901 matrimonium inierunt Margarita Chavardés ann. 30 et Stephanus Arriol ann. 44. Coniuges per viginti tantum dies cohabitarunt, tempore nempe voluptuarii itineris, et semel tantum, utpote deponit actrix, vir, hortationibus mulieris cedens, coitum tentavit, quin ipsum perficeret.

Mulier putat causam huius agendi rationis esse quamdam promissionem, quam vir fecerat cuidam meretrici, eiusque timorem filios procreandi. Etenim mane post nuptias vir, ut ait actrix, professus est se meretricem non relicturum neque uxori se coiturum, quam specie tantum sibi iunxerat, ut fidem meretrici datam servaret. Et quamvis parentes ac ipsa mulier conati sint eum a proposito remove, ille, die 6 martii 1901, viginti nempe post dies a celebrato coniugio, uxorem in materna domo reliquit, eique litteris nunciavit se non amplius ad ipsam reversurum, et libertatem per divortium recuperare velle.

Quare mulier per supplicem libellum a Summo Pontifice dispensationem petit a matrimonio rato et non consummato.

Animadv. patroni. — Huius causae patronus, ex iurata mulieris depositione, substinet matrimonium inconsummatum mansisse, et fidem habendam esse actrici de inconsummatione eiusque virginitate deponenti, quia de eius integritate atque veridicitate non solum testes, inquisitor, parochus, sed ipse Episcopus declarant.

Probat autem nullam difficultatem exoriri a conatu consummationis semel tantum a viro posito, nam, uti in pluribus adiunctis fassa est actrix, nonnisi de conatu agitur, ex quo nihil passa sunt mulieris genitalia, ne dolorem quidem, prouti ipsa testatur. Constat insuper ex plurimorum testium depositionibus, praeter memoratum

conatum, numquam coniuges debitum coniugale solvisse, nam, post voluptuarium iter, vir, relicta uxore, numquam ad eam reversus est, imo statim eam docuit se numquam in posterum reversurum esse. Praeterea tempore non suspecto vir quoque, uti parochus testatur, de inconsummatione deposuit, nec aliae desunt circumstantiae, ex quibus tuta conscientia desumi possit matrimonium omnino inconsummatum mansisse. Vir nempe, ut refert testis Sac. Cusset, ipsa nuptiarum die sponsam relinquere cupiebat, et consensum praestitit nutu, non verbis.

Insuper, uti contendit advocatus, etiam ex medicorum examine, quamvis ex tribus medicis unus contrarium deponat, apertissime patet nunquam actricem coivisse, et maxima fides duobus medicis, virginitatem mulieris asserentibus, habenda est, cum sive competentia, sive pietate, sive religione fere ceteros praeceant.

Ad causas vero pro indulgenda dispensatione descendens, advocatus adnotat, praeter alia, ipsum virum assensum se simulasse testatum esse paracho oppidi Mèze, qui sic deponit: "*il ne se considère marié que légalement et pour l'extérieur* „.

Animadv. defens. vinculi. — Putat ex adverso vinculi defensor matrimonii inconsummationem substinendam non esse, nam processus servato iuris ordine confectus non fuit, desunt depositiones sive viri sive testium septimae manus ex parte ipsius viri.

Necesse esset, inquit Sacramenti vindex, ut etiam ex depositionibus septimae manus ex parte viri, atque ex concordi medicorum examine omnibus dubitandi rationibus occurri posset. Quare, ob medicorum variam opinionem, censet rem valentissimo alicui archiatro committendam esse, qui tutum iudicium in casu sternere valeat.

Tamen ad dubium:

" *An consulendum sit SSmo pro dispensatione super matrimonio rato et non consummato in casu* „

S. Congregatio respondit:

" *Affirmative* „.

III.—NEAPOLITANA.— DISPENSATIONIS MATRIMONII (*Sub secreto*).

S. Congregatio respondit: "*Affirmative* „.

1937

2

IV. — LINCIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII.

ALOYSIA Maria Rumler annorum unum et viginti die 30 ianuarii 1894 in ecclesia parochiali S. Mathiae Lincii matrimonium celebravit cum Carolo Sengmueller vigesimum quintum annum agente, et vinarii negotium exercente.

Fere ab initio vitae coniugalī vir ad mulierem reversus, postquam, negotiī causa, ab ea diu abfuerat, eius blanditiis atque sollicitudinibus, praesertim si ebrius rediebat, respondebat opprobriis et verbis contumeliosis, eam minans ut ad suos remearet.

Matrimonium insuper inconsummatum permansit, nam, quamvis saepius conatus coeundi repetiti sint, numquam eum perficere vir potuit, et ad suam impotentiam excusandam mulierem non "ordinarie constitutam," dicebat.

Per octo annos coniuges insimul convixerunt, et sane actrix, honestissima sive ante, sive post matrimonium vitam coniugalem continuasset, si vir publice in cauponis in ea inesse causam sterilitatis matrimonii non dicitasset. Et cum hoc ad mulieris aures pervenit, haec ex medici attestatione certior suae potentiae ad generationem, virum reliquit, revertens ad domum maternam et petiit a civili tribunali sententiam nullitatis coniugii, quam vero, quamvis in prima instantia denegatam, obtinuit die 2 septembris elapsi anni 1902. Nunc autem ad securitatem conscientiae ab hac S. Congregatione dispensationem postulat super matrimonio rato et non consummato ob impotentiam viri, et Rm̃us Episcopus eius preces commendans, adnotat oratricis verbis utpote pia ac religiosa, maximam tribui posse fidem, dum contra maritum quamvis baptizatum ne nomen quidem catholici adhuc mereri, cum quascumque religiosas practicas amiserit, etsaeculari sententia contentus, ad curiam Lincien citatum non comparuisse nec testes fide dignos indigitasse. Testatur insuper Episcopus de integritate atque sinceritate duorum medicorum virginitatem actricis deponentium, quorum verba quam maxime sunt credenda, et testes septimae manus ex parte actricis in Curia auditos omnino fidem mereri. Causae vero ad obtinendam dispensationem sunt: solutio matrimonii ex parte civilis auctoritatis, qua oratrix novum civile coniugium inire potest, et, si a fide deficeret, etiam coram ministro haeretico, quod tamen promisit nunquam facturam esse; gravis eius indigentia qua nunc matri etiam pauperi oneri fiat; possibilitas novi coniugii, obtenta dispensatione, cum alio viro catholico, quo vero et ipsius bonae famae, et temporali substantiationi optime consulitur. Causa oeconomice proponitur.

Ex depositione testium septimae manus in curia excussorum duo praecipue enitent, honestatem mulieris et pravitatem viri. Una voce testes dum affirmant Aloysiam piissimam atque honestissimam fuisse, fatentur virum nullam religionem ostendere, imo ipsi male dixisse atque fere inter protestantes, apostatas alios malos homines conversari. Duo medici praeterea plenissime virginitatem actricis

declarant atque comprobant, quibus vero maximam dandam esse fidem Episcopus significat.

Putat canonista in suo voto omnino tuta conscientia affirmari posse inconsummationem matrimonii, sive ex medicorum peritiis sive ex testium depositionibus. Tamen adnotat indigere sanatione quadam actorum, cum processum servato iuris ordine non peregerit curia, deerat nempe vinculi defensor, et cum omnino desit depositio testium septimae manus viri.

Vinculi defensor ex adverso plura obiicit praesertim contra certitudinem inconsummationis, nam per octo annos convixerunt coniuges, ac saepissime copulam pertentarunt, et vir, quamvis civili sententiae acquiescens, se matrimonium consummasse fassus est.

Quare putat nunc decreto dilatorio reiiciendas preces actricis, et novum ad tramitem iuris processum redigendum esse.

Sacra Congregatio tamen ad dubium:

" *An consulendum sit SSmo pro dispensatione super matrimonio rato et non consummato in casu* „

respondendum censuit:

" *Praevia sanatione actorum, affirmative ad cautelam* „.

V. — BERGOMEN. — COLLATIONIS BENEFICIORUM (*Reservata*).

Respondit S. Congregatio: " *Placere de concordia et ad mentem* „.

3255

2

VI. — CINGULANA. — ELECTIONIS.

CINGULI, vacante mansionariatu ob promotionem eiusdem titularis. Cad praebendam canonicalem, Sodalitas a S. M. de Gonfalone, ius patronatus sibi vindicans, die 16 iunii 1902, indicto conventu omnium confratrum, ad electionem novi mansionarii processit. Ex quatuor candidatis maiora suffragia obtinuerunt Franciscus Matalicani et Guilelmus Malazampa, ille nempe 34 favorabilia, hic 31 ex quinquaginta tulit vota. Sacerdos Matalicani, litteris suae electionis acceptis, bullam institutionis ab Apostolica Dataria expostulavit, sed Sac. Malazampa expeditioni bullae *nihil transeat* apposuit, obiiciens electionem pluribus defectibus, praesertim vero simonia, infectam esse. Tunc Matalicani quoque electionem adversarii simonia laborare asseruit, quum, ut asseritur, mater eius pecuniam spopondit aliquibus confratribus, si votum favorabile filio dedissent.

Rebus sic stantibus, nunc agitur quaestio sub dubio: " *An mansionaria Cingulanae Cathedralis sit conferenda Sac. Matalicani, seu potius Sac. Malazampa in casu* „.

Animadv. patroni actoris. — Patronus Sac. Malazampa advertit Sodalitatem S. M. de Gonfalone Cinguli penitus extinctam esse ex legibus Napoleonice, quare etiam ius patronatus extinctum censendum est, ut latissime constat ex pluribus actibus suppressionem subsequentibus, quam vero ipsa Ecclesiastica auctoritas recognovit, quippe quae, conventionem inita cum italica republica anno 1803, bona mansionariorum, collatis cum gubernio consiliis, capitulo cingulano assignabat.

Triginta post annos a suppressione petita fuit ab ordinario Sodalitatis reipristinatio et reapse quaedam consilia de hac habita sunt, sed non constat Episcopum decretum reipristinationis dedisse, quo vero, ut ait advocatus concedere non potuisset ius patronatus, cum hoc a Synodo Trid. (c. 9, sess. 22 *de Ref.*) abrogatum censeatur, nec ad id noviter inducendum sufficiat Episcopi concessio. (Sancti *Praelect. Iur. Can.*, L. III, t. XXXIII, *de Iurep.*).

Contendit postea patronus electionem simoniace peractam fuisse, nam ipse Matalicani, si mansionariatum obtinisset, confraternitati declaravit atque spondit se quaedam officia beneficio non inhaerentia expleturum esse. Quam promissionem accepit Sodalitas, et in conventionem authentica scriptura firmatam convertit, statuens quod "*mancando egli ad uno dei detti obblighi sia egli tassabile di una multa di centesimi 50 per ciascuna volta*".

Praeterea publica evasit fama de simonia in electione Matalicani prout testantur plures testes, nec putat orator substineri posse accusationem criminis simoniae in matrem Malazampa clientis, cum ipsa sub iuramento deposuerit se nihil promississe vel dedisse, vel egisse pro electione novi mansionarii.

Aliis vero vitiis laborat electio; v. g. non omnes ius habentes ad comitum vocati fuerunt, et votum dederunt qui, iuxta constitutiones, nequibant, nam viget lex, qua iure suffragii non pollent confratres pluribus sodalitatibus adscripti, quam legem vero in illa electione nemo observavit. Insuper electio libera non fuit, cum plures testarentur sollicitatos esse favore uni potiusquam alteri candidato.

Animadv. patroni rei. — Ex adverso autem advocatus sac. Matalicani omnino substinet iuspatronatum in dubium vocari non posse, et clarissime demonstrat, hoc consequutam esse sodalitatem anno 1736 ex Bulla Card. Episc. Auximani et Cingulani, qui ei tribuit ius nominandi ad tres mansionarias causa annuae cuiusdam praestationis. Insuper usque adhuc Confraternitas, *del Gonfalone* iurepatronato polluit, ita ut si hoc non consequuta sit ex fundatione vel dotatione, certe obtinuit ex centenaria, imo fere bis centenaria consuetudine.

Quoad vero exclusionem duorum confratrum ad electionem, annotat horum nomina non inveniri in catalogo noviter redacto et adprobato in conventu diei 8 iulii 1902, insuper prouti ait ipse sodalitatis rector: "fatte le più minute indagini ed osservati scrupolosamente i libri delle adunanze dal 1850 al 1902 non si sono potute rinvenire le nomine a fratelli di Chiatti Antonio e Francioni Carlo „.

Demonstrata autem validitate electionis etiam in casu dato et non concesso exclusionis praefatorum, advertit morem esse illius Sodalitatis cum urna circumire in excipiendo singulorum voto, quem morem vero etiam Vicarius Generalis prima vice Praeses in conventu 15 iunii 1902, de hac agendi ratione edoctus, adprobavit. Testantur insuper 41 confratres mandatarium urnam gestantem ad vota exigenda minime confratres sollicitasse favore uni potius quam alteri, sed tantum indigitasse, si requisitus, quatenus esset urna votorum favorabilium, et quatenus contrariorum.

Nec videtur, ut ait patronus sac. Matalicani, hunc onera maiora adimpleturum esse spopondisse, si electus fieret, nam tantummodo declaravit in genere et in specie quid Confratribus expectandum sit ab eo. Neque tandem simoniae labe vitari electionem substineri potest, prosequitur advocatus, nam iam alias sodalitas poenas quasdam pecuniarias statuit in mansionarios negligentes, utens vero hac in re iure suo, cum sibi huiusmodi facultas tribuatur in Bulla erectionis. Praeterea mulcta dimidia libellae discussa et adprobata fuit, quamvis in eodem conventu, cum altera votatione, quando nempe sac. Matalicani iam favorabilem electionem ad mansionariam obtinuerat.

Rebus sic stantibus, omnibus mature perpensis, S. Congregatio ad dubium:

" *An mansionaria Cingulanae Cathedralis sit conferenda sacerdoti Matalicani vel potius sac. Malazampa in casu „*,
respondendum censuit:

" *Mansionariam conferendam esse Sacerdoti Matalicani „*

VII. — VARSAVIEN. SEU LUBLINIEN. — SEPARATIONIS
TORI ET COHABITATIONIS (*Reservata*).

Respondit S. Cong. " *Sententiam Curiae Varsavien. esse confirmandam „*.

B.

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 13 iunii 1903.

PER SUMMARIA PRECUM

I. — ROMANA ET ALIARUM. — QUOAD SACERDOTES IN AMERICAM ET AD INSULAS PHILIPPINAS MIGRATUROS (*sub secreto*).

Respondit S. Congregatio: "*Ad mentem* „

II. — SAGIEN. — PENSIONIS (*sub secreto*).

III. — ROMANA. — VISITATIONIS APOSTOLICAE (*secret. Pont.*).
(*Pro num. II et III adhuc non habetur responsum*).

IN FOLIO

I. — MASSILIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).

Respondit S. Congregatio:

"*Ex noviter deductis recedendum a decisis et consulendum SSmo super dispensatione a matrimonio rato et non consummato in casu* „

II. — MATRITEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).

Respondit S. Congregatio: "*Dilata et votum requiratur peritis medici* „

III. — ROTHOMAGEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).

Respondit S. Congregatio: "*Affirmative* „

1868

41

IV. — BAMBERGEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII.

Cum usque adhuc nulla huius causae habeatur responsio; quamvis pertractata sit, ea referetur quam primum sententia cognosci poterit.

V. — ANDRIEN. — IURIUM (*Reservata*).

Respondit S. Congr.: "*Ad utrumque dubium affirmative et ad mentem* „

VI. — ANDRIEN. — QUOAD CONGRUAM PAROCHIALEM (*Reservata*).

Respondit S. Congregatio: "*Ad I. Affirmative ad Parochos. Ad II. ad III. et IV. Provisum in I.* „

VII. — ANDRIEN. — QUOAD CONGRUAM ET PRAEBENDAM
CANONICI ARCHIPRESBYTERI (*Reservata*).

Respondit S. Congregatio: "*Ad I. Affirmative ad Archipresbyterum. Ad II. et III. Provisum in I.* „

ANGELUS D'ALESSANDRI.

SS. RITUUM CONGREGATIO

I.

Consilio et auctoritate ipsius SS. Rituum Congregationis, libentissime in memoriam denuo revocamus sequens Decretum, quo festum Sanctae Catharinae Fliscae Adurnae Vid. ad cunctas Italiae et Insularum adiacentium dioeceses extenditur, ut ubi usque adhuc executionem non obtinuit, in posterum observetur.

DECRETUM

Italiae et Insularum adiacentium.

DIVINI amoris igne in iugi Dominicae Passionis contemplatione mirabiliter succensa, singulare caritatis erga Deum et proximos exemplum semet exhibuit Catharina Ianuensis e nobili Fliscorum gente exorta; quae, iuxta Apostolicae sedis oraculum, divinae maiestatis sublimitatem tanta ex parte perspicere digna facta fuit, quantum humanae menti vix ferre datum est. Hanc porro inclytam mulierem omnigenae virtutis operibus scriptisque insignem sancti viri aequae ac docti summis laudibus extulerunt; eamque, animas igne Purgatorii detentas admirabili caritatis exemplo prosequutam, illarumque cruciatus enarrantem et in suo corpore, prout in carne licet, diu referentem, catholici dogmatis veluti vindicem, contra novatores haereticos celebrarunt.

Quae omnia secum reputans, Rñus D. Salvator Magnasco, Archiepiscopus Ianuensis, ceterorum quoque Liguria antistitum vota depromens, Sanctissimum Dominum Nostrum Leonem Papam XIII enixis precibus rogavit, ut huius Sanctae Viduae Festum, iampridem a Clemente Papa XI aliquibus locis indultum, sub ritu duplici minori, et cum Officio ac Missa propriis in usum Archidioeceseos Ianuen., ad universam Ecclesiam extendere dignaretur. Sanctitas porro Sua, has preces, ab infrascripto Sacrorum Rituum Congregationis Secretario relatas, peramanter excipiens, Sanctae Catharinae Fliscae Adurnae festum, diei XXII Martii affixum, sub expetito ritu, et cum supradictis Officio ac Missa, ad cunctas Italiae atque insularum adiacentium Dioeceses tantummodo extendere dignata est: servatis Rubricis. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 16 Septembris 1886.

D. Cardinalis BARTOLINI S. R. C. *Praefectus*.

L. ✠ S.

LAURENTIUS SALVATI S. R. C. *Secretarius*.

II.

SOCIETATIS IESU

Approbatur Officium cum Missa proprium de festo Omnium Sanctorum Societatis Iesu sub ritu duplici secundae classis.

IMPENSA totius Societatis Iesu vota depromens, Rñus Pater Ludovicus Martin, eidem Societati Praepositus Generalis, Sanctissimum Dominum Nostrum Leonem Papam XIII. humillimis precibus rogavit, ut Festum Omnium Sanctorum sub ritu duplici secundae classis, prouti compluribus Religiosis Ordinibus concessum fuit, amodo a Patribus Alumnisque ipsius Societatis in posterum recoli valeat: atque schema respectivi Officii cum Missa proprii diligenter exaratum, supremae Apostolicae Sedis sanctioni demississime subiecit.

Exhibitum vero huiusmodi Officium et Missam quum, ad iuris tramitem, Eñus et Rñus Dñus Cardinalis Andreas Steinhuber, Relator, in ordinariis Sacrorum Rituum comitiis, subsignata die ad Vaticanum habitis, proposuerit; Eñi et Rñi Patres sacris tuendis Ritibus praepositi, re mature perpensa, auditoque R. P. D. Alexandro Verde, S. Fidei Promotore, rescribendum censuerunt: "*Pro gratia, et ad Eñum Ponentem cum Promotore Fidei* „. Die 21 Aprilis 1903.

Quare, propositi Officii et Missae ab ipso Eño Ponente cum Promotore Fidei revisione accuratissime peracta, hisque omnibus Sanctissimo Domino Nostro Leoni Papae XIII. per infrascriptum Cardinalem Sacrorum Rituum Congregationi Praefectum relatis; Sanctitas Sua sententiam Sacri ipsius Consilii ratam habens, suprascriptum Officium cum Missa proprium de Festo Omnium Sanctorum Societatis Iesu, enuntiata Dominica Novembris ritu duplici secundae classis ab universa eadem Societate in posterum quòtannis recolendo, benigne approbare dignata est: servatis Rubricis. Contrariis non obstantibus quibuscunque. Die 22, iisdem mense et anno.

S. CARD. CRETONI, S. R. C. *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. *Secret.*

III.

URBIS. — PATRIARCHALIS BASILICAE LIBERIANAE.

Dubia varia circa interpretationem Constitutionum Capituli.

Rñus Dñus Franciscus Riggi, Praefectus caeremoniis pontificiis et canonicus Patriarchalis Basilicae Liberianae, uti delegatus a Rño Capitulo eiusdem Basilicae, Sacrorum Rituum Congregationi ea quae sequuntur, pro opportuna declaratione, humiliter exposuit, nimirum:

Rñum Capitulum Liberianum constat sexdecim canonicis iuxta ordinem hierarchicum distinctis, nempe: octo presbyteris, quatuor diaconis et quatuor subdiaconis. Canonici autem episcopali dignitate insigniti, si in ingressu inter diaconos vel subdiaconos relati sint, postea ad primum canonicatum praesbyteralem vacantem ascendant. Exinde nonnulla dubia circa officia in choro vel in capitulo gerenda a canonico digniori vel seniori orta sunt, videlicet:

I. Canonicus dignior est idem ac canonicus senior?

II. Ad quem spectat preces ante et post capitulum recitare, quum in Constitutionibus Capitularibus cap. XVII. § 4 legatur: " Incipiant ab oratione quam Vicarius vel, ipso absente, dignior Canonicus recitabit? „.

III. Item ad quem Canonicum spectat praebere celebranti candelam benedictam die festo Purificationis B. M. V. et palmam benedictam Dominica palmarum, eidemque imponere sacros cineres feria IV cinerum?

IV. Ad Canonicos digniores aut ad Canonicos seniores pertinet associare Cardinalem Archipresbyterum?

V. Canonici iuniores obviam ire solent Cardinali Poenitentiario Maiori ad Patriarchalem Basilicam Liberianam, feria IV maioris Hebdomadae, accedenti cum suo tribunali ad audiendas sacramentales confessiones. Servarine potest haec consuetudo?

VI. Item continuarine potest similiús usus cum Legatus maior Regni Hispanici ipsam Basilicam adit pro audienda Missa de S. Ferdinando III. Reg. Conf.?

VII. In Constitutionibus Capitularibus cap. IV. § 3 legitur: " Quotiescunque Missa solemnis in Pontificalibus celebratur, munus assistentis Decanus Capituli vel, eo impedito, antiquior in presbyteratus ordine canonicus gerere debet „: quaeritur: Si Decanus Capituli non sit ex ordine presbyterali, poteritne hoc munus fungi?

VIII. Ad quem canonicum spectat obsequentem sermonem habere ad novum Cardinalem Archipresbyterum; et officium exequiale peragere cum corpus Cardinalis Archipresbyteri defuncti ad Basilicam deducitur?

IX. Constitutiones Capitulares cap. III. § 5 statuunt: " Non prius beneficiatus hebdomadarius intonare incipiat: *Domine labia mea*, vel *Deus in adiutorium* quam vicarius, vel ipso absente, *dignior et antiquior* canonicus assurgat, detque ei signum id faciendi „ quae-ritur: Hic canonicus debet esse *dignior* aut *antiquior*?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii

exquisito voto Commissionis Liturgicae, omnibusque maturo examine perpensis atque discussis, rescribendum censuit:

Ad I. *Negative.*

Ad II. *Absente Eñno Archipresbytero eiusque Vicario, spectare ad digniorem, ut ex decreto n. 1299 Asculana 30 Augusti 1664.*

Ad III. *Absente Vicario, ad digniorem.*

Ad IV. *Si Eñnus Archipresbyter pergit in choro, ut pontificaliter celebret, consocietur a diacono et subdiacono canonicis, qui illi in Missa assistunt: secus a duobus canonicis ex praesentibus dignioribus, non Episcopis.*

Ad V. *Affirmative.*

Ad VI. *Affirmative.*

Ad VII. *Negative.*

Ad VIII. *Quoad primam partem, ad canonicum digniorem, vel Secretarium, iuxta consuetudinem; quoad secundam, ad seniore ex ordine presbyterali.*

Ad IX. *Ad digniorem, iuxta decretum, n. 1976 Montis Politiani 13 Iunii 1697.*

Atque ita rescripsit die 8 Maii 1903.

S. CARD. CRETONI, S. R. C. Praef.

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI Arch. Laodicen. Secret.

IV.

DECRETUM

quo declaratur Ven. Serva Dei Maria Magdalena Postel praedita in gradu heroico virtutibus theologalibus et cardinalibus.

CONSTANTIEN. ET ABRINCEN.

Beatificationis et Canonizationis Ven. Servae Dei Mariae Magdalenae Postel institutricis Sororum Scholarum Christianarum a Misericordia. — Super Dubio: An constet de virtutibus theologalibus Fide, Spe, Caritate in Deum et Proximum; itemque de cardinalibus Prudentia, Iustitia, Fortitudine, Temperantia earumque adnexis in gradu heroico, in casu et ad effectum de quo agitur?

HODIERNA vero die, qua solemnia recoluntur ob adventum Spiritus Sancti, idem Ss.mus Dominus, sacris litatis in privato sacello, nobiliorem hanc aulam Vaticanae Aedis ingressus est, et pontificio Solio assidens R.mos Cardinales arcessivit Seraphinum Cretoni, SS. Rituum Congregationi Praefectum, et Dominicum Ferrata, Causae

Relatorem, itemque R. P. Alexandrum Verde, S. Fidei Promotorem, et me infrascriptum Secretarium, iisque adstantibus solemniter pronuntiavit:

“ Ita constare de Virtutibus theologalibus Fide, Spe, Caritate in Deum et proximum; itemque de cardinalibus Prudentia, Iustitia, Fortitudine, Temperantia earumque adnexis Ven. Servae Dei MARIAE MAGDALENAE POSTEL in gradu heroico, in casu et ad effectum de quo agitur, ut procedi possit ad ulteriora, idest ad quatuor miraculorum discussionem „

Hoc autem Decretum publici iuris fieri, et in acta Sacrorum Rituum Congregationis referri iussit, pridie Calendas Iunias anno MDCCCXIII.

S. Card. CRETONI, S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., S. R. C. Secretarius.

Nota. — Venerabilis Dei Serva Maria Magdalena Postel, institutrix Sororum Scholarum Christianarum a Misericordia, Barflorei in Gallia e dioecesi Constantiensi optimis pientissimisque parentibus nata die 28 Novembris 1756, jam a vitae primordiis maturae fastigia sanctitatis attigit.

Apud Benedictinas sorores Valloniis degentes institutionis collocata causa, tam sancte se gessit, ut antonomastice Filia Dei nuncuparetur.

Decimoseptimo properante aetatis suae ad exitum anno, in patriam rediit, ibique cum nobiles, tum maxime puellas egenas ad se libentissime excepit, ut optimis moribus ac pietate ipsas imbueret.

Multos post annos, repressa, quae totam subvertit Europam, tempestate, qua vertente, munus fere Apostolicum exercuit impavida, Caesareburgen. se contulit vicissitudinibusque transactis fundamenta congregationis pauperum filiorum a Misericordia iecit.

Anno 1846 die 16 Julii, aetatis suae vero nonagesimo, cum fastigium attigisset perfectionis, migravit ad Dominum.

FRANCISCUS VITTOZZI.

V.

Ordinis Fratrum Minorum dubia varia.

REV. P. Paschalis a Perusia, sacerdos professus Ordinis Fratrum Minorum, de consensu sui Rm̃i Procuratoris Generalis, Sacrorum Rituum Congregationi sequentia dubia, pro opportuna solutione, humillime exposuit, nimirum:

I. An infra octavam alicuius Sancti octavam habentis, cuius nec officium recitatur, nec fieri commemoratio per accidens potest, caput inclinari debeat, quando dicti Sancti nomen occurrit in Missa?

II. Quaenam praefatio dicenda sit in Missa votiva conventuali, quando alia celebretur Missa de die infra octavam vel eius fiat commemoratio in Missa de officio occurrente, an scilicet praefatio communis vel praefatio de octava?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito voto Commissionis Liturgicae, omnibusque accurate perpensis, rescribendum censuit:

Ad I. *Affirmative*. Ad II. *Affirmative ad primum, Negative ad secundum*.

Atque ita rescripsit die 19 Iunii 1903.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodiceus, S. R. C. Secretarius

VI.

SS. Rituum Congregationis Diarium.

Die 16 Iunii 1903, in Palatio Apostolico Vaticano, adstantibus Eñis ac Rñis DD. Cardinalibus et voto Rñorum Officialium congregationem peculiarem SS. Rituum componentium, discussum est dubium circa martyrium eiusque causam Ven. Marci Crisino, canonici strigoniensis, Stephani Pongraczi et Melchiorris Grodeczi, sacerdotum Societatis Iesu, ab haeticis in *Cassovia* in odium fidei interemptorum. — Pariter dubium discussum est de virtutibus Ven. Iosephi Pignattelli, sacerdotis professi eiusdem Societatis.

Item die 30 Iunii, in eodem Palatio Apostolico Vaticano, intervenientibus Eñis ac Rñis DD. Cardinalibus et voto Rñorum Praelatorum Officialium et Consultorum theologorum, congregatio habita est praeparatoria ad discutienda bina miracula, quae asseruntur a Deo patrata, intercedente V. GASPARE DEL BUFALO, canonico Basilicae S. Marci de Urbe, ac fundatore Congregationis Missionariorum Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C. quaeque proponuntur pro eiusdem beatificatione.

D. Q.

S. CONGREGATIO
A NEGOTIIS ECCLESIASTICIS EXTRAORDINARIIS

DECRETUM

erectionis novae Praefecturae Apostolicae, cui nomen est « La intendencia Oriental » in Columbiana Republica.

Ex Audientia SS^{mi}. Die 23 Iunii 1903.

Cum perplures gentis Indicae tribus in territorio Columbianae Reipublicae, in America Meridionali, diffusae inveniuntur, quae sine religionis lumine et sine regula morum vivunt, optimo sane consilio inter S. Sedem et Gubernium Columbianum, die 29 Decembris anni 1902, conventio inita est eum in finem, ut earundem tribuum evangelizationi christianaeeque institutioni faciliori ac promptiori modo provideri possit. Idcirco in praedicta conventionem nonnullae apostolicae Praefecturae proponuntur erigendae, quas inter, et magni quidem momenti, missio vulgo « *La Intendencia Oriental* », nuncupata: cui praefecturae, in appendice ad eandem conventionem, sequentes limites adsignantur: « Partiendo del punto en que el tercer meridiano al E. de Bogotá corta el río Meta, sigase la corriente de este río hasta el Orinoco; yendo contra corriente del Orinoco (límite con Venezuela) hasta la Piedrá del Cocuy, que es un extremo de la frontera entre la dicha República de Venezuela y el Brasile; recorranse los límites de Colombia con el Brasil y el Perú, hasta llegar al referido tercer meridiano al E. de Bogotá ».

Cum vero eiusmodi Praefectura Apostolica curis missionariorum demandanda sit, expediens virum est illam committere Congregationi « *La Compagnie de Marie* », nuncupatae. Quae omnia Sanctissimo Domino Nostro Leoni divina Providentia PP. XIII per me infrascriptum Secretarium S. C. Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae relata, Sanctitas Sua benigne approbare et confirmare dignata est: ea tamen lege, ut Praefectus Apostolicus ab hac S. Congregatione sit nominandus caeterique religiosi sacerdotes eiusdem religiosae societatis, Apostolicae Praefecturae addicti, quoad regularum observantiam, a suo Superiori Generali immediate debeant. Super quibus eadem S. Sua mandavit hoc edi decretum et in acta praelaudatae S. Congregationis referri.

Contrariis quibuscumque minime obstantibus.

Datum Romae e Secret. eiusdem S. Cong. die, mense et anno praedictis. (Gratis omnino).

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesariensis, *Secretarius*.

CHRONICA PONTIFICIA

Inter audientias quas elapso mense SSiñus concedere dignatus est mentione digna est audientia die 9 iunii in aula Consistorii data peregrinis Gallis fere tercentis redeuntibus a Terra Sancta, quos ducebant PP. Assumptionistae. Adstabant etiam receptioni ducenti circiter fideles variis ex nationibus.

Die 20 iunii vero Sanctitas Sua benigne recepit Illiñum ac Riñum D. Ubertum Antonium Fischer, Archiepiscopum Colonien. ad dignitatem cardinalitiam evehendum, quem comitabantur eius Secretarius Doct. Iansen, Riñus D. Lohninger, rector Collegii de Anima Urbis, aliique, nec non D. Doct. Bachem, director atque proprietarius ephe-meridis *Loelnische Volgezzeitung* Coloniensis, quem SSiñus Dñus com-
menda Ordinis S. Gregorii Magni condecorare dignatus est, eidem remittens eiusdem honoris insignia.

* *

Litteris Secretariae Status Sanctitas Sua nominavit Illiñum ac Riñum D. Carolum Montagnini, Auditorem Nuntiaturae Apostolicae in Gallia.

Pariter SSiñus nominavit Illiñum ac Riñum D. Caietanum De Lai, antistitem urbanum, substitutum S. Cong. Concilii, *Pro-Secretarium* eiusdem S. Cong., loco Eñi D. Beniamini Cavicchioni ad dignita-tem cardinalitiam evectum.

Tandem die 5 iulii nominavit eadem Sanctitas Sua Illiñum ac Riñum D. Alexandrum Volpini Secretarium S. Congñis Consistorialis et Sacri Collegii.

* *

Die 24 Iunii vespere, postquam SSmus Dñus Noster Leo Pp. XIII pileum atque mosetam E.mis Cardinalibus, Romae adstantibus, in consistorio secreto diei 22 eiusdem mensis electis imposuerat, Eñus Card. Carolus Nocella, nomine etiam EE. CC. Beniamini Cavic-
chioni et Uberti Antonii Fischer, brevem politamque orationem ha-
buit, ut gratias SS.mo ageret honoris supremi sibi suisque collegis
dati. Et Sanctitas Sua ita italico idiomate respondit:

Diletti Figli Nostri,

“ Le vostre benemerenzе verso questa Sede Apostolica, nei vari importanti uffici che sosteneste, vi condussero felicemente all’alto e splendido premio della Sacra Porpora, e Noi siamo lieti di aver-
vene poc’ anzi conferite le prime insegne.

Ed ora a voi insigniti della dignità cardinalizia, si apre, diletti figli Nostri, un nuovo arringo, un campo più vasto e più nobile di azione. Poichè i membri del Sacro Collegio, come ben sapete, sono gl'intimi consiglieri del Romano Pontefice nel governo della Chiesa universale. E con vivo compiacimento Noi Ci ripromettiamo di avere anche in voi cooperatori operosi ed indefessi, quali più che mai ne occorrono per la tristezza ognor più fosca dei tempi.

E poichè a voi piacque di rammemorare la singolare predilezione, onde Iddio degnossi concederci tanta longevità e il bene operato, grati alla filiale vostra devozione, ne rendiamo con voi affettuosissime grazie alla bontà di lui. A lui solo vogliamo che tutta ne ritorni la gloria: *Ipsi honor et gloria*. Giacchè, se alcun'opera salutare Ci fu dato di compiere nel lungo Nostro Pontificato, da lui ne venne l'ispirazione, l'assistenza e il conforto. Ond'è che, offrendo a lui, com'è giusto, in sacrificio questo tenue resto di vita, su voi, nuovi atleti, e sulle vostre fatiche per la Chiesa, invochiamo la pienezza dei celesti favori, e con paterno affetto impartiamo l'apostolica benedizione a voi e a quanti qui presenti Ci fanno onorata corona „.

*
**

Pariter die 25 Iunii el. Sanctissimus Dominus Noster post Consistorium publicum *os aperuit* Eñis Cardinalibus nuper creatis. Deinde eidem Summo Pontifici facta est postulatio Sacri *Pallii* favore ecclesiarum Metropoliticarum Pisanae, Tuamensis, Glasguensis, Neo-Eboracensis, Chicagiensis, Vancuveriensis, Babylonensis et Caseliensis.

Tandem Pontifex anulum tradidit eisdem Eñis Cardinalibus assignans:

Eñno CAROLO NOCELLA titulum presbyteralem S. Callisti;

Eñno BENIAMINO CAVICCHIONI titulum S. Mariae in Ara-Coeli;

Eñno ANTONIO UBERTO FISCHER titulum SS. Nerei et Achillei.

Eidem solemnì Consistorio assistebant Deputationes quaedam ex locis natalibus novorum Cardinalium, nec non Officiales componentes SS. Congregationes Consistorialis et Concilii. Aderant etiam Eñnus Magister M. S. O. M. Melitensis cum equitibus eiusdem Ordinis, Legati apud S. Sedem atque Romanus Patriatus.

*
**

Proxime elapsis mensibus, praesertim vero a die 3ª martii, qua habita est in Basilica Vaticana solemnitas vulgo "Cappella Papale „, vertente anno Iubilaei Pontificalis, SSñus Dñus Noster Leo PP. XIII

saepe audientias, medicis familiaribusque suadentibus, protraxit, ut quiete vires revocaret. Gravis aetas tamen, et latens morbum Eius sanitatem serio minabantur, die veneris 5 curr. iulii, quaedam extraordinaria lassitudo atque debilitatio Eum oppressit. Attenta rei gravitate, medici consilio habito, Sanctitatem Suam morbo vulgo "*epa-
tizzazione polmonare senile* „ laborare dixerunt. Tamen accuratiori examine cognoverunt pleuritide affectum esse, quare opus fuit e pleura liquidum efformatum extrahere, quod valentissimi medici Lapponi et Mazzoni fecerunt die 7 iulii, fere 800 gr. liquidi extrahentes. Postea Pontifex visus est convalescere, sed cum denuo liquidum pleuram impleverit, denuo praefati medici auxilio etiam clarissimi D. Rossoni, in nosocomio S. Spiritus Urbis magistri, ad extrationem liquidi pleurici processerunt.

Interea a die dominico 5 curr. vespere SSñam Eucharistiam, comitantibus pluribus Eñis ac Rñis Cardinalibus, Pontificiae militiae ducibus, atque familiaribus, aliisque pluribus, per Eñum D. Urbis Vicarium, Sanctitas Sua recepit, et postridie extrema unctione refecta est per Illñum ac Rñum D. Pifferi, Pontificiae domus Sacristam.

Totius mundi precibus votisque nos quoque subscribimus, ut Divina Providentia ad multos adhuc annos conservet atque protegat amatissimum Pastorem, eique denuo tribuat pristinam sanitatem.

Quamvis morbo gravissimo affectus et in summo vitae discrimine positus Leo XIII secure et impavide mortem respiciens, haec disticha edi mandavit quorum sublimitas et pietas melius concipi, quam exprimi potest.

NOCTURNA

• ingemiscntis animae meditatio.

Fatalis ruit hora, LEO; iam tempus abire est,
Pro meritisque viam carpere perpetuam,
Quae te sors maneat? coelum sperare iubeant,
Largas contulerat quae tibi dona Deus.
At summae claves, immenso pondere munus
Tot tibi gestum annos, haec meditare gemens:
Qui namque in populis excelso praestat honore,
Hei misero, poenas acrius inde luet.
Haec inter trepido dulcis succurrit imago.
Dulcior atque animo vox sonat alloquii:
Quid te tanta premit formido? aevique peracti
Quid seriem repetens, tristia corde foves?
Christus adest miserans: humili veniamque roganti
Erratum, ah fidas! eluet omne tibi.

LEO XIII.

**

Infirmitas Summi Pontificis omnino totum mundum commovit, undique catholici preces Deo effuderunt, ut Leonem XIII sanitati restituat. Romae in omnibus Ecclesiis, iussu Eñi D. Card. Urbis Vicarii, per horam SSñum Sacramentum expositum fuit, et in Missa Sacerdotes collectam "*Pro Pontifice infirmo*," recitarunt. Reges, imperatores, praesides statuum, Episcopi, comunidades, municipia assidue sive per se directe, sive per legatos aut procuratores notitias petierunt, et Guilelmus II Imperator nuncium expresse Romam misit, ut vota suique doloris expressionem significaret.

Die 19 iunii animam Deo reddidit

Eñus ac Rñus **D. Erbertus Vaughan,**

S. R. E. Cardinalis, Archiepiscopus Westmonasterien. (*Westminster*).

Natus ex antiqua familia catholica in civitate *Glocester* die 15 aprilis 1832, studiis absolutis, sacerdotium amplexus est et missiones catholicas in America adivit. In Britanniam reversus anno 1872 electus fuit episcopus Salforden. (*Salford*), cui sedi praefuit viginti annos maxima cum aedificatione, admiratione atque utilitate. Promotus ad Sedem Archiepiscopalem Westmonasterien., in consistorio anni 1903 SSñus D. N. Leo Papa XIII ad dignitatem cardinalitiam evexit.

Totis viribus curavit propagationem religionis catholicae in Britannia, et cathedralis aedificationem; bibliothecas condidit, scholas instituit. Eo duce, floruerunt opera Propagationis Fidei, catholicae adsociationes, nosocomia, orphanotrophia, et praeter alia Archisodalitas antiquissima precum pro reditu Britanniae ad catholicam fidem.

**

Illñus ac Rñus **D. Alexander Volpini,**

Antistes Urbanus, nuper S. Cong. Consistorialis sacrique Collegii dte 5 iulii nominatus Secretarius, die 8 currentis iulii, dum in aulis Pontificiis aderat, repentino morbo correptus, animam Deo reddidit subsequenti die 9 hora 5 antem. Optimus vir quodam morbo diu laborans, literis latinis conscribendis clarissimus fuit.

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

De ceteris requisitis ad officium pastorale.

(V. fasc. II. pag. 59).

Ut divina sustineatur virtute, pastoralis muneris potestas divina detur ratione necesse est; sacerdotali ideo consecratione homo triplici pastoris officio fit aptus. Sacerdotium autem duos habet gradus: alter sacerdotalis (sacerdotes secundi ordinis), quo sacris initiatus Episcopo adiumentum est et subiectus, pastorali, quantum per Episcopum liceat, ministerio fungendo, brevibusque finibus, aptus est: episcopalis alter, quem primi ordinis sacerdotes habent et quo summum, sub Romano tamen Pontifice, sacerdotii, doctrinae et regiminis officium, ex Christi constitutione, radicitus confertur.

Sacerdotalis ministerii hi sunt fines: a) sacerdotis secundi ordinis non est proprium magisterium infallibile Petro-apostolicum et Episcopi tantum nomine docet; b) sacri ordinis et confirmationis sacramenta conferre neque aliquid unctione consecrare presbytero licet; c) hierarchiae iurisdictione (legis ferendae, iudicialis dicendae sententiae) caret, sed tantum Episcopi procurator, quatenus regii particeps muneris, plebis est rector.

Praeter consecrationem, ut licite et ex parte etiam valide pastoralis ministerii exerceat officium, homo etiam ecclesiastico eget mandato, quod dicitur *iurisdictio*. Haec est vel pro foro externo seu ecclesiastici regiminis potestas, vel pro foro interno ad sacramentum poenitentiae ministrandum.

Iurisdictio duobus confertur modis: I. ecclesiastici officii collatione, ex qua *ordinaria* habetur iurisdictione, quae officio inhaeret et alii, ut plurimum, delegari potest. Qui ecclesiasticum legitime possidet officium, dummodo consecratione aptus, potestatem cum ipso officio connexam, salvo canonico iure, gerit. Ordinariam obtinent iurisdictionem: a) Summus Pontifex et qui eiusdem vice funguntur, poenitentiarius maior et apostolici nuntii; b) Episcopi et, ex communi et veriori sententia, eorum vicarii generales, et, sede vacante, vicarii capitulares; c) Regularium generales, provinciales et locales superiores; d) Parochi et eorum vicarii perpetui.

Parochialis iurisdictione est ius parochi ab investiturae die, usque dum legitime parochiale obtinet officium in omnibus sui territorii Christi fidelibus qui non sint exempti; pastoralis ministerio iure proprio et suo periculo fungitur. Hinc parochus possidet ius: 1) ma-

gistri munere fungendi; 2) res divinas, quae Ecclesiae legibus Episcopo non reserventur, perpetrandi. Proprium est parochi: a) divinum publice gerere cultum in parochia; b) baptizare et Eucharistiam (in Paschate) praebere et infirmis portare sacroque eosdem oleo perungere, matrimoniis assistere eisque benedicere, baptismatis aquam sacrare, mulierem post partum benedictione donare, sacra commovere, exequias comitari et agere; c) Sacrorum in parochia praefectus, in cultu et moribus, praecipue in matrimoniis, scholis, pauperibus et bonis ecclesiasticis administrandis tutelam gerit; d) delegationis iure, pro Ecclesiae legibus et Episcopi licentia, sacerdotes ad sacrum faciendum aut praedicandum, etc. in sua parochia, admittere vel iusta causa recusare.

Eisdem fruuntur iuribus vicarii perpetui.

Delegatio seu iurisdictio delegata, quae ipsi personae inhaeret, absque mandato delegantis ordinariam habentis iurisditionem, si non est pro universis causis, subdelegari nequit. Delegatio ex delegantis verbis vim habet. Hac iurisditione utuntur: a) sacerdotes ad confessiones audiendas admissi, qui ab Episcopo, ut parochos adiuvant, mittuntur; b) simplices sacerdotes qui, excepto poenitentiae sacramento, ceteris, ex parochi mandato, sacris intersunt; c) sacerdotes omnes, etsi excommunicati et degradati ut, absente parochi, iis, qui in articulo mortis versantur, servato ordine, baptismatis, poenitentiae, Eucharistiae et extremae unctionis sacramenta administrent.

Spiritualis iurisditionis mandatum finitur: 1) tempore; 2) territorio; 3) personis; 4) rebus. Amittitur: 1) (ordinaria iurisdictio) officii adnexi amissione; 2) (delegata) finientium conditionum adventu, vel tempore exacto, vel delegantis retractatione; 3) (utraque) ex parte vel penitus: a) irregularitate quae res divinas, et eas quidem ordinis, non iurisditionis, illicitas facit; b) suspensione quae ex parte vel omnino ecclesiasticum adimit ministerium; c) interdicto et cessatione a divinis, quibus acta quaeque etsi valida, illicita tamen fiunt; d) depositione et degradatione, quibus quaevis perpetuo aufertur iurisdictio; e) excommunicatione quae illicita, vel, si maior, etiam irrita iurisditionis acta efficit.

Sacris aliquando operari et, saltem ex caritate, in mortis articulo, absente parochi, sacerdos quisque accepti ordinis officio satisfacere debet. Sed qui legitime pastorale munus suscepit iustitia in haec quae sequuntur obstringitur: a) pro sua et populi capacitate salutaribus pascere verbis puerosque catechizare; b) pro Ecclesiae legibus, plebis sibi commissae utilitate et iuxta legitimas con-

suetudines sacerdotali munere digne fungi; c) fidelissime populum suum custodire, quae animarum salutem impediunt, quantum liceat, remove.

Ut pastoralis cura optime agatur, requiruntur: I. pastoris in parochiae territorio praesentia: II. diligens sui populi notitia; III. concursus pastorum opera sub pastorum Principe.

I. Quia pastor proxime est parochiae auctor et moderator, ex iure naturae et divino et Ecclesiae legibus, ad populum docendum et divina ipsi praebenda subsidia, praecipuum est residendi debitum, quod per se ipse solvere tenetur. Nec desidiosa haec commoratio, sed, quantum liceat, actuosa esse debet diem noctemque, praesertim quum frequentes infirmantur, continuanda. Brevis tamen, identidem ex aequa Episcopo probata causa, subsidioque opportune suffecto, permittitur absentia; imo, si christiana caritas, urgens necessitas, debita obedientia, evidens Ecclesiae vel rei publicae utilitas id exigant, praeter duos menses, dummodo absque ullo gregis detrimento, abesse licet.

II. Pastor, populi sui formator morum et magister, oves suas cognoscat necesse est earumque, quas ingenii facultates, quos errores, quae vitia vel malas consuetudines, quos malorum fontes, eaque omnia inquirat quae, ceteris missis, animarum curae prodesse videantur.

III. Ut animarum curam Dei favor comitetur, necesse est ut qui una cum pastore operantur fraterna inter se unanimitate idem sapiant. Puriora enim conata et proposita, fervidius bene faciendi studium detrimentum potius inferunt, ubi pax et concordia desiderantur. Quod non intelligas velim de externa et pene pedissequa similitudine, sed potius iuxta praeclarum illud S. Augustini: " In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas. "

Utilis denique animarum cura esse tantum potest in disciplinae sanctitate, qua proprium parochum Christi fidelis veretur, parochi Episcopo parent et obediunt, Episcopi una cum Summo Pontifice sentiunt, hic denique, visibile unitatis vinculum, omnes amplectitur et, pro Christo pastorum Principe, ad omnes legatione fungitur.

Sac. H. ROCCABRUNA.

BIBLIOGRAPHIA

I.

Storia della Chiesa del Dott. FRANCESCO SAVERIO FUNK. -- Prima traduzione italiana del Sac. Dott. Perciballi dalla IV tedesca riveduta e approvata dall'A. Vol. I. — *Roma - Libreria Pontificia di Fed. Pustet.*

Manuale hoc Historiae Ecclesiasticae praeclari auctoris notissimi operis, cui titulus "*Patres Apostolici*", eximii Doct. Francisci Xaverii Funk in universitate Tubingae theologiam docentis, universim infra meliora compendia scholarum usui accomodata absque dubio retinetur, utpote historicorum studiorum exigentiis omnino respondens. Quare huius operis italica translatio, quae illud italicorum discentium comodati aptatum redderet, vivo desiderio expectabatur, eo magis, quia translatio gallica R. D. Hemmer iam pluries edita textum in sua genuina integritate non praebet, imo etiam quam plurimas variationes ac interpolationes omnino personales multis in locis continet. Gratum proinde mihi est publicae rationis reddere editorem Frid. Pustet hoc volumine huius pretiosi manualis primam partem, ab auctore in italica veste approbatam, per R. D. Petrum Perciballi obductam nuper edidisse.

Praeclarus A. ecclesiasticam historiam in quatuor epochas dividit, quarum unamquamque in duas vel plures periodos distribuit. Quas clarissimus Funk separatim pertractat, et primum synoptico examine praecipuorum eventuum, dein specialibus capitibus completam et progressivam evolutionem Ecclesiae in dogmate, cultu, hierarchia, constitutione, relationibus cum societate civili, nec non oppugnationibus cum eadem vel cum variis et multiplicibus sectis sive haereticis sive schismaticis attento studio prosequitur, quin opera et scriptores ecclesiasticos negligat qui de his, quae ad has quaestiones se referunt, scripserunt. Cunctis capitibus denique copiosam et accuratam bibliographiam addit fontium, quibus notitias et documenta attingit. Primam epocham, circa primitivam societatem christianam, rapido examine percurrit et in ea luciditatem et diligentiam, qua omnia etiam minima adiuncta circa originem nostrae religionis complectitur, sum admiratus. Hoc enim magni momenti est. Et revera saepe in caeteris manualibus haec adiuncta generaliter neglecta sunt, dum quae vel ad medium vel ad

modernum aevum attinent multo magis diffuse tractata reperiuntur. Facta autem et documenta circa originem Ecclesiae, verum et unicum fundamentum non solum historicorum, sed etiam aliorum studiorum religioni pertinentium, absolute constituunt. Competentiae tandem et eruditionis in hac materia solemne praebent testimonium quamplurima ac magni ponderis opera et monographiae de variis ac specialibus partibus ecclesiasticae historiae iam diu edita. Quapropter absque ullo timore errandi, hoc compendium Doct. Funk ceteris sive italicis sive exteris praeferendum existimo: sed de hoc iterum ac diffusius loquar cum alterum volumen adhuc sub praelo, in lucem prodibit.

II.

P. ZANECCHIA O. P. — **Scriptor Sacer sub divina inspiratione**, iuxta sententiam Card. Franzelin — Responsio ad P. von Kasteren S. J. L. 2. — *Romae - Apud Frid. Pustet bibliopolam Pontificalem.*

Clarus Auctor huius operis, iam notus per librum: *Divina inspiratio SS. Scripturarum ad mentem S. Thomae Aquinatis*, in recenti hac publicatione, ad P. von Kasteren respondendo, ostendit omnes fere difficultates circa veracitatem accurationemque sacrorum scriptorum propositas ex obscuro vel erroneo conceptu divinae inspirationis ortum habuisse. Inde necessitas patet perveniendi ad propriam atque claram inspirativi charismatis ideam. Ad hunc finem obtinendum antiquus Regens Collegii S. Thomae Aquinatis de Urbe in primis validis rationibus reiicit methodum, ab Eñño Franzelin inductam, simulque ostendit qua via ad proprium inspirationis conceptum assequendum incedi debeat. Hunc conceptum deinde magis actu in hagiographo examinando, determinat ac exponit effectus omnes, quos divinus inspirationis influxus producit in actionibus mentis, voluntatis, et executivarum potentiarum scriptoris sacri, nec non omnes illos, qui in Scriptura ab eo exarata redundant. Hoc logico examine Auctor demum patefacit quomodo reapse ab obscuro erroneoque inspirationis conceptu quam plures biblicae difficultates proveniant. Opus P. Zanecchia, licet parvae molis sit, magnum tamen argumentorum pondus continet, et quamvis in aliquo ab eo dissentiri possit, fatendum tamen est ipsum fere in omnibus tali claritate evidentiaque mentem lectoris devincere, ut ad consentiendum cum ipso omnino impellat.

LEO XIII. P. M.

CARPINETI, in clivo Lepinorum montium, praecipueque in radice montis Caprei positi, Anagninae dioeceseos die 10 martii anni 1810 lucem vidit
IOACHIM, VINCENTIUS PECCI.

Eius parentes fuerunt Ludovicus Pecci, vir singulari pietate ac charitate in pauperes, et Anna Maria Prosperi-Buzzi ab oppido Cora.

Gens Peccia ex antiqua nobilitate clarissima, semper ingenio ac pietate coruscans, non solum patriae, sed etiam Ecclesiae viros praeclaros saepe saepius dedit; nam ex ea Petrus et Margarita ad altarium honores, Beatorum titulo, eveci ortum duxerunt. Originem ex civitate Senensi

trahit, in qua particeps fere semper civilis gubernii fuit, cuique vero omni tempore optima magnique ponderis dedit opera.

Initio vix saeculi xvi, relicta Sena, una cum filiis Benevenuto et Dominico, Antonius Pecci, qui iam legati munere suae Reipublicae ad Clementem Pp. VII functus erat, ob civiles forsant perturbaciones, quae serio tunc temporis Senensem Rempublicam cruciabant, Carpinetum, castrum Pontificiae ditioni subiectum, fere exul adivit, ibique ipsam domum, in qua postea Ioachim natus est, praediaque adeptus est, novamque familiam constituit.

Ioachim puer, quem Vincentium quoque appellabant, usque ad octavum aetatis suae annum domi moratus est, et anno 1818 cum fratre Ioseph, natu maiore, Viterbium missus, patribus Soc. Ies. instituendus commissus est.

Quaedam adnotationes cuidam *pedestri carmini* appositae, in quo Ioachim Cardinalis Pecci praecipua suae vitae facta commemorat, quas ex italico sermone in latinum ad litteram versas referimus, pretiosissimam LEONIS XIII autobiographiam constituunt.

“ Matre orbatus, anno 1824 apud avunculum Romae in palatio marchionis Muti, postea vero in Academia nobilium Ecclesiasticorum moratus est.

“ Magistros habuit in Lyceo Gregoriano Philosophiae et Theologiae P. Franciscum Manera S. I., virum ingenio doctrinaque praeclarum, aliosque patres clarissimos, Andream Carafa, Ioannem Baptistam Pianciani, Antonium Ferrarini, Ioannem Perrone, Bizzi, Antonium Kolmann, et alios. Ioseph Antonius Sala, cardinalis magnificentissimus, eum adolescentem peculiari amore dilexit, atque prudentibus consiliis monitisque iuvit. Lauream doctorali cohonestatus, statim ac sacerdotio initiatus fuit, a Gregorio Pp. XVI f. r. inter Praelatos domesticos Pontificiae domus adlectus est anno 1837, exindeque provinciis Beneventanae ac Perusinae praepositus est.

“ In consistorio diei 27 ianuarii anni 1842 Archiepiscopus Damiaten. electus, legatus Apostolicae Sedis ad Regem Belgicum missus est.

“ Anno 1846 a Summo Pontifice Gregorio XVI in consistorio diei 19 ianuarii ad Sedem Episcopalem Perusinam promotus est.

“ Anno 1853 die 19 decembris Cardinalis S. R. E. a Pio IX f. r. renunciatus est titulo S. Crysgoni „

Per sex circiter annos Viterbii manens prima studia rhetoricae absolvit, et quum anno 1824 Leo XII iterum Archigymnasium Collegii Romani aperuit ac patribus S. I. commisit, inter discipulos Ioachim cum fratre Ioseph quoque adnumeratus est. Hic philosophicis disciplinis singulari laude eoque progressu dedit operam, ut ei publice theses propugnandi commissum fuit munus; quem

tamen honorem abdicere coactus est, cum, nimii laboris forsan caussa, in morbum incidisset.

Studio literarum ardebat, et autumnalibus feriis, domum reversus sub domesticae villae suburbanae umbrosis castaneis in lectione classicorum auctorum otia terebat. A teneris unguiculis artis poeticae amantissimus, maximam praecocemque praebeuit peritiam et die 21 iunii anni 1821, cum primum Sacra se refecit Synaxi, S. Aloisii laudes carminibus celebravit. Semper doctrina ingenioque ceteris praecelluit et tantam in eum habebant aestimationem institutores, ut anno 1825, occasione Iubilaei sollemniter a Leone Pp. XII indicti, Pontificem alloquutus fuerit eique vota nomine totius collegii obtulerit iuvenis Ioachim Pecci.

Interea vitae statum capiendum animo cogitans, vehementer ei sacerdotium arridebat, quod anno 1825 amplexus est. Studiis philosophicis ac theologicis incumbens, magistros habuit doctissimos illius temporis viros, prout Perrone, Manera, Zecchinielli, Patrizi, cui serius datum erat discipulum in cathedra Summi Petri, omnium credentium magistrum, inspicere.

In hac quoque studiorum specie longe inter suos condiscipulos praestitit et unum tantum passus est aemulum, Xyxtum nempe e duobus Riario Sforza, qui postea Cardinalis S. R. E. sedem Archiepiscopalem Neapolitanam rexit. Anno 1830, tertio theologicorum studiorum expleto anno, publicam habuit dissertationem praemiumque consequutus est.

Subsequenti vero anno curriculo perfecto, viginti duo vix annos natus, magno cum plausu et admiratione in S. Theologia doctor renunciatus, parentium quoque optatum explens, academiam nobilium ecclesiasticorum adivit, simulque in Romana studiorum Universitate adscriptus in utroque iure lauream obtinuit.

Interea Gregorius XVI, iuvenem Ioachim inter Praelatos domesticos ac Signaturae Referendarios recensivit: eumque sibi socium in Romana Congregatione *Boni Gubernii* Cardinalis Sala, doctus ac intelligens rerum hominumque aestimator, adiunxit.

Quamvis in minoribus ordinibus constitutus iam a die 10 octobris 1834, civilibus potiusquam sacris negotiis animum accomodaturus esse videbatur, quum e contra se Deo tradere opportunius censuit, et subdiaconatu atque diaconatu receptis, die 31 decembris 1837 in sacello Vicariatus Urbis sollemniter ab E^mo D. Card. Odescalchi sacerdos consecratur.

Primum Ioachim Pecci sacrum Deo obtulit ad S. Andreae in colle Quirinali, in sacello ubi olim moratus est angelicus iuvenis S. Stanislaus Kostka.

Ab inito sacerdotio ad obitum in duas periodos dividi potest defuncti Pontificis vita et actio, in quarum prima Eum Episcopum, in altera Pontificem Maximum conspiciemus.

Paucos post menses a sacerdotali ordinatione Ipsum Gregor. XVI praeposuit Delegatum Apostolicum provinciae Beneventanae. Beneventum ingressus, Delegatus Pecci in morbum incidit, sed sanitate recepta, protinus ad populi mores in melius corrigendos vacavit, quod bene prospereque ei successit; nam subsidio militum in vincula atque in tenebras coniici iussit omnes facinorosos, qui etiamtum impune regionem vexaverant. Postea oeconomicis instaurationibus mentem adhibuit, adeoque bene se gessit, ut *amicus iustitiae* appellaretur.

Eadem scientia ac peritia provinciam Perusinam administravit, eumque Gregorius XVI constituit Archiepiscopum Damiaten. die 27 ianuarii 1843, et Nuntium Apostolicum ad Regem Belgicum. Tempore suae nuntiaturae maximam curam habuit non solum rerum diplomaticarum, sed etiam religiosarum, quare dum antea episcopi atque nuntius parum inter se congruebant, posterius maxima fuit inter eos concordia. Optime meruit de clero, populo, atque ipso Rege Leopoldo I, qui, cum Archiepiscopus Pecci revocatus est, Eum benignitati Gregorii XVI magnopere commendavit.

Interea Perusini, qui iam peritiam Eiusdem uti delegati experti fuerant. Eum episcopum instantissime expostulabant; quamobrem Gregorius XVI anno 1846 Ipsum transtulit ad sedem Perusinam. Pius IX, qui Gregorio XVI successerat, in consistorio 19 decembris 1853 Eum Cardinalem S. Romanae Ecclesiae renunciavit. Per duos et triginta annos Perusinam dioecesim apostolica caritate et sollertia moderavit, actionem suam quam maxime explicans in corrigendis moribus sive populi sive cleri, in aedificando Seminario, studiis praesertim philosophicis promovendis, Ecclesiis instaurandis atque e solo excitandis, aliisque magni pretii operibus. Longe a curia Romana omnino pastoralibus sollicitudinibus deditus erat, quum mense septembri anni 1877 Pius IX Eum Romam vocavit eique officium Camerarii S. R. E. committens.

Paucos post menses Pius IX supremum diem explevit, eique successit Ioachim Pecci qui nomen sumpsit LEONIS XIII.

..

LEO XIII vestigia reliquit indelebilia in imperio sive religioso sive sociali sive artistico. Revera duas novas Patriarchales Sedes, tredecim Metropolitanas constituit, viginti evexit sedes Episcopales ad dignitatem Archiepiscopalem, centum et quadraginta condidit

novos Episcopatus, binas Abbatias *nullius*, quinque Apostolicas Delegationes, quinquaginta Vicariatus Apostolicos, pluresque Praefecturas.

Praeterea altarium honoribus extollebat innumeros Venerabiles sive Sanctorum, sive Beatorum titulo, atque cultum praestitutum confirmabat martyribus Anglis, Arrigo VIII rege caesis.

Anno 1888 sollemniter sacerdotale Iubilaeum celebravit magno cum populorum concursu et admiratione; tunc ad eum ab omni parte orbis catholici missa fuerunt dona et quidem magni pretii sive fidei-
lium, sive gentium regumque infidelium, quae exposita omnibus admirationi fuerunt.

Iubilaeum sacerdotale anno 1893 sequutum est Episcopale, et anno 1900 LEO XIII sollemniter indixit annum sacrum, et SS. Cordi Iesu orbem catholicum consecravit.

Eiusdem arbitrio anno 1885 controversiam ob Insulas Carolinas exortam demandarunt Gubernium Prussicum et Hispanicum. Pariter anno 1892 arbiter fuit inter Lusitanum et Belgicum Gubernium ob fines Aethiopiae superioris, anno 1895 inter Respublicas Haitianam et Dominicianam ob eorum quoque fines. Anno 1896 concordata iniit cum regno Lusitano et cum principatu Montisnigri, anno 1888 cum Republica Columbiana.

Hierarchiam catholicam restituit in Scotia, inter Bulgaros et Ruthenos, in Bosnia et Erzegovina, in imperio Iaponensi. Anno 1882 instituta fuit Germanica legatio et anno 1895 Russica ad Sedem Apostolicam, et variis temporibus LEO XIII legatos cum summa potestate recepit ex Anglia et ex Statibus Foederatis Americae.

Eius Apostolicam virtutem significant institutio collegii Ruthenorum et Graeci, seminarii Copti, collegii Armeni, Maronitae atque Chaldaei.

Eius munificentiam testantur institutum *Leoninum* Anagniae, *Leonianum* Romae, Vaticana Bibliotheca ampliata, turris speculatoria condita, domus Borgiana instaurata, absis Lateranensis aucta aliaque plurima opera.

Adhuc festa resonant solemnia diei, quo Magnus LEO Pontificale Iubilaeum celebravit, visis annis Petri; quo glorificatio perfecta est rarissima in Romani Pontificatus historia.

Senex Augustus, feliciter exacto nonagesimo tertio aetatis suae anno, dum iuvenili cum vigore ingenii eventus dominatur atque res omnes dirigit, repentino nobis aufertur.

Ipse, pontificali solio iam senex obtento, quum secreta indictave bella ac innumerae insidiae Ecclesiae minabantur, potenti cum mente mundum ad se trahere valuit, arcana devictum vi admirationis, devotionis, stuporis.

Missionem suam ipse perfecit inermis et mitis, animarum rex, instar Magistri Divini, cuius vices gessit, humanas generationes ad exemplaria coelestia amoris et perfectionis ducens.

Vere *Princeps pacis*, populi ab Ipso vincula fraternitatis iterum obtinuerunt; societas leges habuit supremae iustitiae, familia sanctificationem; secreta concilia detecta sunt et damnata; dissidentes religiones efficaciter ad unitatem revocatae; clerus mecenatem scientiarumque magistrum admiratus est; operariorum multitudines vindicem habuerunt iurium suorum magistrumque officiorum.

LEO XIII reapse *Lumen in coelo* fuit, sicut in prophetia S. Malachiae, non tantum propter astrum, quo stemma eiusdem decoratur, sed potius quia humanae societati sidus illud fulgidum et proficuum fuit, quod in adversis hominum conditionibus Ecclesiam sibi confisam in portum detulit.

LEO XIII peropportune omnes religionis ac philosophiae quaestiones, maioris quidem momenti finiente saeculo XIX, ad examen reduxit.

Magna in copia litterarum apostolicarum, encyclicarum, brevium atque constitutionum, tamquam in picta tabula, inspicimus ingenium actionemque sapientissimam Pontificis atque Doctoris, pro temporum circumstantiis, et luce meridiana obscuriores quaestiones coruscantem. Cuius acta obiective spectata dupliciter dispesci possunt: in doctrinalia et pastoralia.

Prioris quidem sunt generis encyclicae "*Inscrutabili* „ diei 21 aprilis 1878, et "*Quod Apostolici muneris* „ super hodiernis erroribus, diei 28 decembris 1878, quae promulgationem efformant praeclari quidem programmatis, quod Pontifex exequendum sibi proponitur; encyclicae "*Arcanum Divinae Sapientiae* „, de matrimonio christiano, diei 10 februarii 1880; "*Diuturnum* „, de origine civilis potestatis, diei 29 iunii 1881; "*Humanum genus* „, de secta massonica, diei 20 aprilis 1884; "*Immortale Dei* „, de christiana constitutione, diei 1 novembris 1885; "*Libertas praestantissimum* „, de humana libertate, diei 20 iunii 1888; "*Sapientiae christianae* „, de praecipuis christianorum officiis, diei 20 ianuarii 1890; "*Satis cognitum* „, de Ecclesiae unitate, diei 20 iunii 1896; "*Divinum illud munus* „, de Spiritu sancto, mundo christiano veritatis charitatisque fonte, diei 9 maii 1897.

Praeter officia vero, quae ad cives generatim spectatos refe-

runtur, plures habentur, praecipue in huius temporis societatibus, obligationes operarios inter et dominos; de quibus profecto acrior ardet pugna. Quaestio, uti dicitur, socialis profundis confunditur tenebris propter humanas passiones, quae invicem contendunt in difficili negotiorum conflictu. Quas inter oportet, ut coelestis effulgeat doctrinae christianae lux.

En sapientissimus LEO encyclicas nobis donat "*Rerum novarum*", de opificum conditione, diei 16 maii 1891, et "*Graves de communi*", de christiana democratia, diei 18 ianuarii 1901, quae luce divina operariorum corda perfundunt, quaeque monumentum procul dubio manebunt praecipuum Leoniani Pontificatus.

Innumerae autem habentur pastorales litterae, quae ad disciplinam spectant ecclesiasticam, studiis pietatique providentes.

Quod attinet ad studia maximi momenti habentur acta, uti "*Aeterni Patris*", de scholastica philosophia, diei 4 augusti 1879; "*Saepe numero considerantes*", de historicis studiis, diei 18 augusti 1883 (quo Archivia Secreta Vaticana studiosis patent); encyclica "*Providentissimus Deus*", super Scripturae Sacrae studiis, diei 18 novembris 1893; constitutio "*Officiorum et munerum*", de librorum prohibitionem atque censura, diei 8 Februarii 1897.

Quod si encyclicas, quae ad pietatem religionemque se referunt, respicere velimus, tot tantaeque habentur, ut impossibile sit brevi spatio nobis concesso easdem in ordine disponere. Operae pretium erit ad mentem revocare Litteras Tertium Ordinem S. Francisci respicientes, seriem nobilissimam Encyclicarum de B. M. V. Rosario, de S. Iosephi cultu, de Sacra Familia.

Quae cum ita sint, quam aptissime *Lumen in coelo* Leo XIII fuerit appellatus patet, cum ipse sit et sidus rutilans et lux refovens, iuxta illud Evangelii: "*Lucerna ardens et lucens*".

Leo XIII, vir praeclarissimus in vita, maximus quidem et singularis apparuit in morte.

A die 5 iulii morbus praegravis, in quem Pontifex inciderat, omnium gentium mentes ad se traxerat.

In anima sceptica huius saeculi quaedam illius spiritualitatis vibravit unda, cuius defectu laborat, quum tanti Pontificis imago gigantea in aeternitatis limine eidem apparuit.

Omnibus omnino hominibus sidus fulgidissimum pacis, amoris et spei aeternitatem versus sensim sine sensu deficere visum est; cuiusque mens, vel fide praedita vel dubio aut incredulitate agitata, turbari visa est propter tantum Pontificem moriturum. Totam huius Pontificatus historiam clarissimam uno momento diaria ubique terrarum ad mentem revocare vidimus, immortalemque Pontificem

una voce extollere, cuius finis unicus fuit populis christianam pacificationem restituere. Singularis LEONIS XIII, durante infirmitate, animi tranquillitas admirabilis mundo fuit missio spiritualis; eius mors complementum longissimae vitae in bonum Ecclesiae ac humanitatis consumptae; eius testamentum exemplum mirabile christianae conscientiae et abnegationis.

Prae tanta virtute tamque clarissimo occasu totus mundus, reverentia et amore captus, obmutuit et populi unico sensu doloris atque venerationis devotissimae, *Leonem XIII, Pontificem Maximum*, die 20 Iulii hora quarta post meridiem vita functum, salutant.

*
**

LEO XIII, tot tantisque titulis de religione, patria atque societate optime meritus, vita et operibus mirifice quod scripserat confirmavit:

Iustitiam colui; certamina longa, labores,

Ludibria, insidias, aspera quaeque tuli;

At fidei vindex non flectar: pro grege Christi

Dulce pati, ipsoque in carcere dulce mori.

LEO PP. XIII.

DIRECTIO

ACTA PONTIFICIA

SECRETARIA BREVIUM

I.

TOLOSANA

Plures conceduntur indulgentiae Pio Operi ab indumentis pauperum nuncupato.

LEO PP. XIII.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

Cum, sicut ad Nos relatum, in parochiali Ecclesia Sancti Hieronymi civitatis Tolosanae *pium opus ab indumentis pauperum* appellatum canonice erectum existat, cuius piae consorores operam conficiendis pro egenis vestibus sedulo navant studio: Nos ut idem potiora in dies incrementa capiat, de Omnipotentis Dei gratia ac BB. Petri et Pauli Apostolorum Eius auctoritate confisi, omnibus ac singulis mulieribus quae societatem eandem in posterum ingredientur die primo earum admissionis, si verè poenitentes et confessae, SSmum Eucharistiae Sacramentum sumperint, Plenariam: ac tam descriptis quam pro tempore describendis in dicto pio opere sororibus, in cuiuslibet earum mortis articulo, si verè quoque poenitentes et confessae ac S. Communionem refectae vel quatenus id facere nequiverint, saltem contritae nomen Iesu ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint et mortem tamquam peccati stipendium de manu Domini patienti animo susceperint, etiam Plenariam: tandem similiter nunc et pro tempore in praefatum *pium opus* adlectis sororibus quae ut supra admissorum confessione expiatae ac coelestibus epulis refectae, diebus Festis S. Iosephi Virginis Mariae sponsi, nempe Martii mensis decimonono, ac Iulii mensis nono quo festum agitur S. Elisabeth Portugalliae Reginae, nec non Novembris decimonono quo S. Hungariae Reginae Elisabeth festivitas celebratur, supradictam Parochialem Ecclesiam S. Hieronymi a primis vesperis usque ad occasum solis dierum huiusmodi singulis

annis devote visitent, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, quo ex praefatis die id agant, Plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus.

Insuper iisdem nunc et pro tempore pariter memoratae Societatis existentibus sororibus quae corde saltem contrito qualibet e feriis quartis, quae primo loco singulis anni mensibus recurrit, post commune opus eodem in templo curiali benedictioni cum Sanctissimo rite impertiendae adsint, de numero poenaliurn in forma Ecclesiae consueta septem annos totidemque quadregenae: qua vero vice operam egenorum vestibis conficiendis navent, tercetos dies: quoties vero iuxta sodalitiĩ tabulas quodvis pietatis seu caritatis opus exerçant, sexaginta dies item de poenaliurn numero expungimus. Deinde largimur sororibus iisdem liceat, si malint, plenariis hisce, illa excepta in articulo mortis, ac partialibus indulgentiis, vita functorum labes poenasque expiare. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuo valituris.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die ix Februarii MCMIII, Pontificatus Nostri anno vigesimoquinto.

Pro Dño CARD. MACCHI

NICOLAUS MARINI, *Substitutus*.

II.

TAURINEN.

Archiepiscopo Taurinensi committitur facultas solemniter coronandi, nomine et auctoritate Apostolica, Imaginem Mariae SS. Auxiliatricis.

LEO PP. XIII.

DILECTE FILI NOSTER,

SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

OMNIUM sane templorum quae bo. me. Ioannes Bosco Salesianae Sodalitatis pater legifer ad maiorem Dei gloriam et animarum salutem provehendam, sedulus a fundamentis excitavit, tum amplitudine cum religione praestantissimum illud censendum est, quod anno millesimo octingentesimo octavo et sexagesimo Augustae Taurinorum Virgini Deiparae praesentissimae christiani nominis adiutrici solemnĩ ritu dedicandum curavit. Statim enim ac illud fidelium cultui patuit ibique ea Beatae Virginis Imago affabre inter Apo-

stolos in obsequium hinc illinc circumstantes depicta cum sceptro in dextera regio et Iesu puerulo laevo ipsius in brachio dulciter sedente in ara principe fidelium venerationi proposita fuit mirandum prorsus in modum clarum et venerabile evasit. Continuo in ipsius Virginis honorem pia fidelium instituta Sodalitas brevi ad Archisodalitatis dignitatem erecta et pluribus ab hac S. Sede privilegiis aucta et indulgentiis: dein sacrae huiusce Deiparae Imaginis cultus Italiae et Europae fines transgressus, hodie ad omnes fere christiani orbis gestae et singulari Dei consilio mirabiliter prolatus. Praeclara vero atque innumera in fideles ab Opifera Virgine collata beneficia tum tabulae votivae cum peregrinantium concursus luculenter testantur. Haec animo repetentes cum dilectus filius Michaël Rua sacerdos et sacrae Salesianae familiae rector supremus suo et universae ipsius Salesianae familiae nomine enixas Nobis preces humiliter exhibuerit ut hoc anno quo Nos feliciter ab inito Pontificatu quintum et vicesimum agimus, percelebrem ipsam Imaginem diademate decorare velimus, Nos quibus nihil antiquius est neque suavius quam ut christiani populi pietas erga Virginem Deiparam magis magisque in dies augeatur precibus huiusmodi annuendum libenti quidem animo existimavimus. Quae cum ita sint omnes et singulos quibus hae litterae Nostrae favent a quibusvis excommunicationis et interdicti aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, si quas forte incurrerint, huius tantum rei gratia absolventes et solutos fore censentes, Tibi, dilecte fili Noster, eas tenore praesentium partes committimus ut eam Opiferae Virginis Imaginem puerulum suum ac Servatorem nostrum Iesum ulnis foventem memorato in templo Civitatis huius tuae Taurinensis publicae fidelium venerationi propositam huius anni die per te eligendo solemniter Nostro nomine et auctoritate corones ea servata lege nimirum ut sacro utique capiti tum Virginis tum Pueri Iesu diadema pro dignitate imponatur. Quo vero solemnia huiusmodi vel in spirituale christiani populi emolumentum cedant, omnibus ex utroque sexu Christi fidelibus, qui vere poenitentes et confessi ac S. Communionem refecti ipso Coronationis die Benedictioni a te Nostro nomine et auctoritate impertiendae iuxta ritum formulamque praescriptam intersint, et similiter in posterum perpetuum in modum die solemnitis huius coronationis anniversario a primis vespere usque ad occasum solis diei huiusmodi Ecclesiam et Imaginem devote visitent, ibique pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, plenariam omniumque peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, etiam animabus fi-

delium in purgatorio detentis per modum suffragii applicabilem, misericorditer in Domino concedimus. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die XIII Februarii MCMIII Pontificatus Nostri Anno vigesimo quinto.

ALOISIUS Card. MACCHI.

Dilecto Filio Nostro AUGUSTINO S. R. E.
Presbytero Cardinali RICHELMY ex
dispensatione apostolica Archiepi-
scopo Taurinensi.

III.

INDULTUM

fruendi Altari privilegiato in Missis ubique celebratis pro defunctis Archisodalitatis Mariae SS. mae Auxiliatricis Taurinensis.

LEO PP. XIII.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

OBLATIS Nobis a dilecto filio Michaële Rua presbytero precibus benigne annuentes, de Omnipotentis Dei misericordia ac BB. Petri et Pauli Ap. Eius auctoritate confisi, per praesentes concedimus ut Missae quae in posterum celebrentur ad quodvis altare cuiusque ubique terrarum existentis Ecclesiae sive publici Oratorii pro defunctis sodalibus rite inscriptis in Archisodalitatem Mariae SS. Auxiliatricis Taurini in Sanctuario cognomine canonice erectam, vel in alias eiusdem tituli atque instituti sodalitates filiales ubique terrarum pariter canonice constitutas, animae seu animabus, pro qua vel quibus celebratae fuerint, perinde suffragentur, ac si forent ad privilegiatum altare rite peractae. Non obstantibus Nostra et Cancellariae Apostolicae regula de non concedendis Indulgentiis ad instar aliisque Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis ceterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem ut praesentium Litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis manu alicuius Notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die II Martii MDCCCCIII, Pontificatus Nostri anno vigesimo quinto.

Pro Dño Card. MACCHI.

L. ✠ S.

N. MARINI, *Substitutus*.

DECRETA SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. C. DE PROPAGANDA FIDE

I.

DUBIA

circa facultatem alienandi bona ecclesiastica pro Institutis religiosis votorum simplicium.

Illm̃e et Rm̃e Domine Archiepiscopo Friderice Katzer.

PERVENERUNT ad me litterae ab Amplitudine Tua mihi datae die 14 elapsi mensis decembris, in quibus quaestiones fiunt circa facultatem alienandi bona ecclesiastica pro Institutis religiosis votorum simplicium.

Quoad primam quaestionem, utrum haec Instituta sive virorum sive mulierum, sive a S. Sede approbata sive tantum dioecesana, indigeant beneplacito Sedis Apostolicae pro alienatione suorum bonorum, responsio est affirmativa.

Relate vero ad alteram quaestionem, utrum Episcopi, vi privilegii ipsis concessi circa alienationem bonorum dioeceseos, possint praedictis Congregationibus has alienationes permittere, responsio est: id posse Episcopos intra limites suae facultatis.

Tandem quoad imploratam sanationem pro alienationibus, sine necessaria licentia, bona fide peractis, Sacra Congregatio huiusmodi sanationem et, si opus sit, etiam absolutionem a censuris transgressoribus concedit.

Interim Deum precor ut te diu sospitet.

A. T. addictissimus Servus

Fr. H. M. Card. GOTTI, *Praefectus*.

ALOISIUS VECCIA, *Secretarius*.

Die 15 Ianuarii 1903.

II.

Quando permittatur Missae celebratio in cellis super naves.

Illū ac Revmē Domine.

Quod per Decretum S. huius Congregationis diei martii... vertentis anni est cautum super celebratione missae in navibus, tantum respicit abusus illos qui orirentur, si in privatis cellulis viatorum, usibus vitae destinatis, indecenter offerretur augustissimum Sacrificium Missae. Non autem absolute celebratio in cellis prohibita est, quando adiuncta omnia removeant irreverentiae pericula. Quamobrem firmis manentibus Decreti praedicti praescriptionibus, velit Amplitudō Tua idem sincero sensu intelligere ac missionarios, sine causa turbatos, quietos facere.

Ego vero Deum rogo, ut te diu servet ac sospitet.

Amplitudinis tuae addictissimus servus

Pro Eñno Card. *Praefecto*
ALOYSIUS VECIA, *Secretarius*.

R. P. D. Ioanni B. Cazet
Vic. Apost. Madagasc. Cent.

SS. RITUUM CONGREGATIO

I.

PLOCEN.

Prohibentur chori mixti in missis solemnibus.

Quo divini cultus decori prospiciatur et sacrae functiones recte ac rite peragantur in dioecesi Plocensi, hodiernus Rev. mus Episcopus eiusdem dioecesis, S. R. Congregationi ea quae sequuntur, pro opportuna declaratione, humiliter exposuit, nimirum: In dioecesi Plocensi, sicut in aliis Poloniae dioecesibus, extat mos, ut in missis solemnibus, praesertim diebus per annum solemnioribus, canant *Gloria*, *Graduale*, *Credo*, et in choro super maiorem Ecclesiae portam, ubi organum est, constituto mulieres ac puellae, sive juvenibus et viris coniunctae, in quibus cantorum choris mixtis vocem *soprano* exequentur puellae. Quum huiusmodi morem quaedam ephemerides polonicae defendant contra plures Archaeologiae et Liturgiae cultores qui illum improbant, quaeritur:

I. An mos supradescriptus licitus sit et conformis legi et sensui Ecclesiae?

II. Et quatenus negative ad primum, an saltem tolerari possit?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito voto Commissionis Liturgicae, reque mature perpensa, respondendum censuit:

" *Negative ad utrumque, et Decretum n. 3964 " De Fruxillo "* 17 sept. 1897 etiam ad hunc casum extendi declaravit ..

Atque ita rescipsit die 19 Februarii 1903.

S. Card. CRETONI, S. R. C. Praefectus.

L. ✕ S.

✕ D. PANICI, Archiep. Laodicen. Secret.

II.

STABIAN. SEU CASTRI MARIS

Societates laicales in cadaverum associatione feretrum sequi debent.

HODIERNUS Praepositus Clero Iesu et Mariae civitatis et dioecesis Stabian. seu Castri Maris, de consensu sui Rm̃i Episcopi a Sacrorum Rituum Congregatione sequentis dubii solutionem humilime expetivit, nimirum: Utrum in associationibus cadaverum societates catholicae in habitu laicali cum vexillis benedictis possint praecedere clerum cum cruce, an debeant sequi feretrum?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii exquisito etiam voto Commissionis liturgicae, respondendum censuit:

" *Negative ad primam partem; affirmative ad secundam "* ..

Atque ita rescipsit. Die 14 Martii 1903.

S. Card. CRETONI, S. R. C. Praef.

L. ✕ S.

† DIOMEDES PANICI Arch. Laodicen. S. R. C. Secret.

III.

DUBIUM

Capella principalis Seminariorum benedicta aequiparatur ecclesiis quoad iura S. Titularis.

PROPOSITO dubio: Utrum capella principalis Seminariorum solemniter benedicta cum speciali titulo, gaudeat privilegiis, quae competunt Sanctis vel Mysteriis Titularis cuiusvis Ecclesiae, sive Oratorii publici solemniter benedicti, nempe, ut in Oratione *A cunctis*, et in Suffragiis Sanctorum *ad Laudes et ad Vesperas* Titularis nominetur?

Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito etiam voto Commissionis liturgicae, rescribendum censuit:

" *Affirmative, iuxta decreta n. 4025, diei 5 Iunii 1899, ad V, et n. 4043, diei 27 Iunii 1899, ad I et ad VIII* „.

Atque ita rescripsit. Die 14 Martii 1903.

S. Card. CRETONI, S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen. S. R. C. Secretarius.

IV.

PISANA

Consuetudo canendi Lamentationes etc. cum sono organi aliorumque instrumentorum tolerari nequit.

QUUM ex Caeremoniali Episcoporum et ex pluribus Sacrorum Rituum Congregationis Decretis, non obstante consuetudine, permitti nequeat ut Feriis IV, V et VI Maioris hebdomadae cantentur simul cum sono organi et aliorum instrumentorum Lamentationes, Responsoria et Psalmus *Miserere* ac reliquae liturgicae partes, Rm̃us Dñus Guido Salvioni, Canonicus decanus et vicarius de choro Ecclesiae Primatialis Pisanae, haec probe noscens, ab eadem Sacra Congregatione sequentium dubiorum solutionem humiliter efflagitavit, nimirum:

I. An in Ecclesia Primatiali Pisana, Feriis supradictis, attenta antiqua consuetudine, tolerari possit ut cantus Lamentationum, Responsoriorum et Psalmi *Miserere* fiat simul cum instrumento *Harmonium* et aliis instrumenti sine strepitu, *a corda, violini, viole, contrabassi* nuncupatis?

II. Et quatenus negative ad I, an saltem tolerari possit in casu sonus tantum instrumenti *Harmonium*?

Et Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito Rm̃o Dño Archiepiscopo Pisano, et exquisita sententia Commissionis Liturgicae, respondendum censuit:

" *Negative ad utrumque, iuxta Caeremoniale Episcoporum Lib. I, Cap. XXVII, et Decreta 2959 Taurinen. 11 Sept. 1847 ad I, 3804 Sorona 16 Iulii 1893 ad II, et 4044 Bonaeren. 7 Iulii 1899 ad I* „.

Atque ita rescripsit et servare mandavit.

Die 20 Martii 1903.

D. Card. FERRATA, Praef.

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen. S. R. C. Secretarius

V.

SANCTI MINIATI

Reprobatur mos exhibendi fidelium venerationi imagines quasdam feria V in Coena Domini.

HODIERNO Archipresbytero paroco ecclesiae S. Ioannis Baptistae in oppido *Fucecchio* nuncupato, dioecesis Sancti Miniati postulanti: An non obstante decreto Rm̃i Episcopi S. Miniati, die 19 Februarii vertentis anni 1903 edito, tolerari possit, ut imago seu effigies SSm̃i Redemptoris demortui vel Deiparae Virginis Perdolentis in altari separato ab illo, in quo SSm̃um Eucharistiae Sacramentum Feria V in Coena Domini publice expositum manet, venerationi fidelium eadem feria exhibeatur?

Sacra Rituum Congregatio, referente subscripto Secretario, exquisita etiam sententia Commissionis Liturgicae, respondendum censuit:

" *Negative, et servetur Decretum Episcopale* „.

Atque ita rescripsit. Die 27 Martii 1903.

D. Card. FERRATA, *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. S. R. C. *Secret.*

VI.

SAGIEN. ET ROMANA

Privilegium conceditur Operi expiatorio "a nostra Domina de Montligeon", celebrandi Missam de Requie singulis Feriis secundis.

INSTANTE Rm̃o Dño Paulo Buguet, Antistite Urbano et Directore Operis expiatorii "a nostra Domina de Montligeon", nuncupati ad levamen animarum in igne Purgatorio degentium, iuxta ipsius Operis finem, Sacra Rituum Congregatio, vigore facultatum sibi specialiter a Sanctissimo Domino Nostro Leone Papa XIII tributarum, benigne indulsit, ut tum in Ecclesia matrice praefati Operis in loco *Montligeon*, intra fines Sagiens. dioeceseos, tum in Basilica almae Urbis titulo *Regina coeli in Monte sancto*, quam penes extat sedes procurationis memorati Operis, Missa cum cantu, seu, deficientibus cantoribus, Missa lecta de Requie celebrari valeat, singulis Feriis secundis per annum; exceptis a praesenti concessione duplicibus primae et secundae classis, festis de praecepto servandis Feriis, Vigiliis et Octavis privilegiatis. Contrariis non obstantibus, quibuscumque. Die 27 Martii 1903.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

VII.

ORDINIS FRATRUM MINORUM CAPUCCINORUM
PROVINCIAE BELGICAE

REVERENDUS P. Victorius ab Appeltern, Lector sacrae Liturgiae in Provincia Belgica Fratrum Minorum Capuccinorum, de consensu sui Adm. R. P. Provincialis a Sacrorum Rituum Congregatione sequentium dubiorum resolutionem suppliciter efflagitavit; nimirum:

I. In Caeremoniali Romano-Seraphico Capuccinorum n. 1184, pro publica expositione SS^{mi} Eucharistiae Sacramenti, praescribitur: "Ardeant in ipso (altari) saltem duodecim candelae ex cera alba", ibique additur: "nisi instructio Ordinarii confirmata a S. Sede aliter statuerit". Quum vero Statuta dioecesium Belgii hac in re diverse loquantur neque constet de eorum Apostolica confirmatione: quaeritur: In Ecclesiis dictae provinciae Capuccinorum, quando SS. Sacramentum publice exponitur, quot candelae ex cera alba accendi debent?

II. Constitutiones Ordinis Capuccinorum praescribunt: "Candelabra ex simplici ligno torno elaborata". Caeremoniale autem Episcoporum, lib. I, cap. XII, § 11, ea de re, haec habet: "Supra vero in planitie altaris adsint candelabra sex argentea, si haberi possunt: sin minus ex aurichalco, aut cupro aurato nobilius fabricata, et aliquanto altiora, spectabilioraque his, quae ceteris diebus non festivis apponi solent, et super illis cerei albi, in quorum medio locabitur crux ex eodem metallo, et opere praealta, ita ut pes crucis aequet altitudinem vicinorum candelabrorum, et crux ipsa tota candelabris superemineat cum imagine sanctissimi Crucifixi, versa ad interiorem altaris faciem", quaeritur: Religiosi Capuccini tenentur ad observantiam Caeremonialis Episcoporum in casu, quoad materiam saltem ex aurichalco aut cupro aurato tum candelabrorum, tum crucis altaris?

III. 1. Quando Sacerdos celebrat in propria Ecclesia, die non impedita, Missam votivam de die infra Octavam B. Mariae V. aut alicuius Sancti, de qua tantum commemorationem in Officio recitavit, quaeritur: An in eiusdem Missa *Credo* dicendum sit, si nempe illa Octava *Credo* habeat?

2. An idem applicandum sit eiusmodi Missae celebratae in aliena Ecclesia?

3. An idem extendendum sit ad quamlibet Missam de die infra Octavam, sive sit privata, sive solemnis, sive privilegiata?

Et Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secre-

tarii, audito R^{mo} P. Procuratore Generali Ordinis Minorum Capuccinorum, exquisita sententia Commissionis Liturgicae, reque mature perpensa, rescribendum censuit:

Ad I. Standum in casu Caereimoniali Romano-Seraphico Capuccinorum, ita ut ardeant in altari saltem duodecim candelae ex cera alba.

Ad II. Negative et observentur Constitutiones Ordinis a S. Sede approbatae.

Ad III. Affirmative in omnibus, iuxta decreta, praesertim n. 3862, *Urbis et Orbis*, 9 Decembris 1895; n. 3922, *De Missis votivis*, 30 Iunii 1896, III, 3; et n. 4020, *Plurium dioecesium*, 24 Aprilis 1899. Atque ita rescripsit ac declaravit.

Die 15 Maii 1903.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. *Secret.*

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM

I.

SACERDOTUM MISSIONIS

INDULTUM

conceditur Presbyteris Missionis circa Sabbatinum privilegium.

Beatissime Pater,

AUGUSTINUS Veneziani Vice-Procurator Generalis Missionis, ad osculum S. Pedis provolutus, humiliter petit a S. V., ut Sacerdotibus Missionis concedere dignetur facultatem commutandi Filiabus Caritatis et aliis in diversoriis, a dictis Sororibus directis, habitantibus, officium parvum B. Mariae Virginis, jeiunia necnon abstinentias ad *Sabbatinum* privilegium obtinendum necessarias pro Carminis Scapulari adscriptis, in locis quoque ubi coenobia aut domus ordinis Carmelitici extant, quum valde difficile sit supradictis apud Carmeliticam Familiam pro hac commutatione sese conferendi. Et Deus etc.

S. Congregatio Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita, utendo facultatibus a SS. D. N. Leone PP. XIII sibi specialiter tri-

butis, benigne annuit pro gratia iuxta preces. Praesenti in perpetuum valituro. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis, die 11 Februarii 1903.

L. ✠ S.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

† FRANCISCUS SOGARO Archiep. Amiden., *Secr.*

II.

TERTII ORDINIS SAECULARIS S. FRANCISCI

INDULTUM

conceditur Sacerdotibus Tertiariis quoad Benedictionem Papalem.

Beatissime Pater,

SACERDOTES Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci, ad osculum S. Pedis provoluti, humiliter implorant ut, qui ex ipsis, muneribus sacerdotalibus impediti fuerint quominus adsignatis diebus ecclesiam vel oratorium adire valeant ad recipiendam Benedictionem Papalem vel absolutiones generales cum adnexa Indulgentia plenaria praefato Tertio Ordini concessas, easdem recipere possint quocumque die inter festi octiduum occurrente, ne tanto bono spirituali inculpabiliter priventur. Et Deus etc.

Vigore specialium facultatum a SS. D. N. Leone PP. XIII sibi tributarum, S. Congr. Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita benigne annuit pro gratia iuxta preces, ceteris servatis de iure servandis. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Praesenti in perpetuum valituro.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 11 Februarii 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

III.

Ex Audientia SS^{mi}. Die 16 Augusti 1902.

SS. MUS Dominus noster Leo, d. p. Papa XIII, referente me infra scripto S. Congregationis de Propaganda Fide pro NN. R. P. D. Secretario, attentis expositis, omnibus Christifidelibus utriusque sexus et cuiuscumque ritus, devote recitantibus sequentem orationem in honorem S. Blasii Episcopi et Martyris Sebasteni, Indulgentiam 300 dierum semel in die lucranda, et etiam animabus in Pur-

gatorio detentis per modum suffragii applicabilem, benigne concedere dignatus est. Praesentibus in *perpetuum* valituris. Contrariis quibuscumque minime obstantibus.

Datum Romae, ex Aedibus dictae S. Congregationis, die et anno uti supra.

L. ✠ S.

Pro R. P. D. Secretario
(Signatus) HIERONYMUS ROLLERI.

Huius Rescripti exemplar exhibitum fuit huic S. Congregationi Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae.

In quorum fidem...

Datum Romae, ex Secretaria eiusdem S. Congregationis, die 13 Maii 1903.

L. ✠ S.

Pro R. P. D. FRANCISCO, Archiep. Amiden., *Secret.*
IOSEPHUS M. Can. COSELLI, *Substit.*

ORATIO IN HONOREM S. BLASII EP. M.

O gloriose S. Blasii, qui, brevi oratione, perfectam restituisti sanitatem puerulo, qui, ob piscis spinam gutturi inhaesam, extremum erat emissurus spiritum, concede nobis omnibus gratiam tui patrocinii efficaciam in omnibus gutturis infirmitatibus sentiendi; potissimum autem, fidei praeceptorum S. Ecclesiae exercitio, hunc tam periculis obnoxium sensum mortificandi. Qui tuo martyrio Ecclesiae praeclarum testimonium, fidei reliquisti, fac possimus hunc divinum donum servare, ac citra vanum hominum metum, verbis et operibus, veritates eiusdem fidei tam, nostra aetate, oppugnatae et obscuratae defendere. Amen.

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

De Sacramentis.

1. Hic nobis de sacramentis acturis de eorum primum externa actione (obiecto), seu de *materia* et *forma* et *caeremoniis*, deinde de *subiecto*, tum denique de *ministro* agendum est.

2. Actio externa signo constat ex se sensibili, idest *materia* et *forma* eodem simul tempore usurpatis. *Materia* vel *quasi-materia* — quae dum adhibetur *proxima*, at in se spectata *remota* dicitur —

est visibile corpus eiusque aspectabilis usus ut sit gratiae instrumentum. *Forma* autem sunt verba vel alia eorum loco signa (ut inter mutos ad matrimonium ineundum) quae actionis vim circumscribunt.

3. *Forma* est vel *absoluta* (quae constanter est adhibenda), vel *conditionalis*. Ut hominum, propter quos instituta sacramenta, saluti prospiciatur licet, et cum licet oportet, sacramentorum formae verbis vel saltem animo conditionem adiicere, dummodo: a) nonnihil desiderari quod sacramento sit necessarium iure dubitetur; b) sacramentum, dilatione non concessa, conferre vel utrum valeat nosse opus sit; c) conditio sit *de praeterito*, vel *de praesenti*, non *de futuro* et ex se ipsa sacramenti naturam tangat. Praeter veram tamen necessitatem vitium est conditionem adiicere et ut res sit certa omnis adhibenda est diligentia.

4. Quum ritus ad sacramentorum naturam non pertinentes (*caeremoniae*), quibus semper circumfusa sunt Ecclesiae sacramenta, eo tendunt ut id oculis subiiciatur et illustretur quod per ipsa perficitur sacramenta, rei sanctitas altius animo firmetur, mens eos diligenter spectans tollatur, fideque et caritate incendatur, ne dum sacramentis in corda aditum aperiant et gratiae in animis tamquam sigillum imprimant, sancte iuxta rubricas servantur oportet.

5. In *subiecto* requiritur ut sit aptum; qualitates, inquam, gerat, quae, ut sacramentum valeat, sunt necessariae. In universum aptus est homo viator in sacramentum recipiendum *actu*, vel *virtualiter*, vel saltem *habitualiter* animum intendens. *Habitualis* tamen *intentio* in matrimonium contrahentibus vel poenitentiae sacramentum recipientibus non sufficit, sed saltem *virtualis* adsit necesse est. His tamen qui in mortis periculo mentibus sunt alienati *interpretativa* pro Poenitentia et Extrema Unctione voluntas sufficit. Quod quidem pro baptismo et confirmatione infantibus ministrandis est dicendum.

6. Nec his, quas memoravimus, qualitibus subiectum praeditum esse sufficit, sed ut et poenitentia proprium assequatur effectum et cetera quidem sacramenta quam maxime proficiant animarumque saluti plurimum prosint, sit dignum oportet. Haec dignitas ad propriam uniuscuiusque sacramenti vim et naturam conformatur ita, ut in poenitentiae et, quod adultis confertur, baptismatis sacramentis praevii Fidei, Spei et poenitentiae sensus, quantum fieri potest, provocandi sint, in ceteris prima, quae sanctum efficit, gratia, ne sacrilegium fiat, omnino requiratur. Ad hoc communio requiritur cum Ecclesia, sacramentalis efficientiae cognitio, opportuna praeparatio, religiosa animi in recipiendo attentio. Ieiunium, quod semper in sa-

cramentis recipiendis servare decet, in Eucharistia sub gravi praecipitur.

7. Ut valeant sacramenta, ut licite et digne conferantur, *idoneus* et *dignus* sit minister *potestatemque habeat* necesse est. Qualitates, quae in ministro, ut sacramenta valeant, requiruntur, pro sacramentorum varietate sunt diversae. In universum *intentio* requiritur id faciendi quod facit Ecclesia; ritus, nempe ad sacramentorum naturam pertinentes non coacte, serio, non iocose, non dolose, non fide aut ex contemptu, saltem externe, ut Christi et Ecclesiae opus, etsi non credat, adhibeat. Sin vero interne certam non faciendi quod Ecclesia facit gerit voluntatem, etsi externos omnes adhibeat ritus dubium est utrum sacramentum valeat, proinde sub conditione iterandum. *Intentio* ministri sufficit sit *virtualis*; *habitualis*, quae humanum non constituit actum, non valet. Ad haec ut digne imperantur sacramenta requiritur: a) gratia sanctificans; b) ut subiectis ministrantur quae digna et idonea probata sunt; c) rituum devota et attenta observantia. Ius et potestas sacramenta ordinario vel extraordinario iure ministrandi universe a Christo et Ecclesia derivatur.

8. Excepta Eucharistia nemo sibi metipsi sacramentum ministrare valet. Qui autem materiam adhibet ipse formae verba proferre debet. Nunquam conficere licet sacramentum nullum, scienter et voluntarie, ex defectu conditionum ad naturam pertinentium quod est simulare. Tutior in sacramentis sententia semper est sequenda; at quia sacramenta propter homines sunt instituta, necessitate cogente, probabili ex sententia subiecto favere licet.

Sac. H. ROCCABRUNA.

BIBLIOGRAPHIA

Bibliotheca Sanctorum Patrum Theologiae Tironibus et universo Clero accomodata. — Romae, ex Officina Typographica Forzani et Socii.

Cum hac aetate maximi aestimentur investigationes, quae methodo historica de christiana religione instituuntur, necesse est ut quotquot ad clericalem ordinem pertinent, pari certamine cum adversariis congregientes, theologicas disciplinas philosophiae simul et eruditionis auxilio impense excolant. Quod probe novit beatis-

simus Pater Leo XIII, qui postquam philosophiam ad genuinos Angelici Doctoris fontes reduxit, totis viribus conatus est, ut inter catholicos viros studia historica et biblica, quae apud exterarum gentes praesertim florent, promoverentur. Ad hoc consilium efficiendum quantum conferant opera Patrum Ecclesiae, nemo est qui ignoret; quapropter optimum factum iudicavit Iosephus Vizzini, Magister sacrae Theologiae in Pontificio Seminario Romano, ut praecipua tum Orientalis tum Occidentalis Ecclesiae documenta, quae in magnis collectionibus inserta, haud facile ad manus clericorum perveniunt, in sua *Bibliotheca Sanctorum Patrum* typis evulgaret. Plures Eminentissimi Patres, inter quos Marianum Rampolla, Petrum Respighi, Iosephum Vives y Tuto commemorasse iuvat, coeptis benigne faventes animum addiderunt, atque ipse beatissimus Pater Leo XIII, Apostolica benedictione primordia operis auspicatus est. Neque defuerunt virorum eruditorum incitamenta; nam ephemerides omnes, quae in Italia, in Germania, in Gallia, in Anglia, in Hispania, in Lusitania novam "Bibliothecam", nunciarunt, praeclaras ei laudes tribuerunt; in primis Angelus De Santi S. I., qui in criticis suis annotationibus diversa iudicia simul colligens, alumnis sacrorum, sacerdotibus, Episcopis denique vehementer eam commendavit. Qui sane consensus unanims post annum, quo plura edita sunt scripta sive Patrum Apostolicorum, sive Scriptorum Latinorum, qui ante Concilium Nicaenum exsiterunt, auctoritate Pontificis Maximi roboratus est, cum *Epistolam* misit ad "Bibliothecae", Moderatorem, qua studium sanctorum Ecclesiae Patrum commendavit ipsamque "Bibliothecam", laudibus exornavit. Quae cum ita se habeant, Moderatori *Bibliothecae Sanctorum Patrum*, quam ceteris huius generis collectionibus praestare viri doctissimi dicere non dubitarunt, enixe exoptamus, ut ab omnibus clericis eximia opera Patrum, in bonum Ecclesiae adhibeantur.

Bibliotheca Sanctorum Patrum in quinque series distribuitur:

I. Patres Apostolici; II. Scriptores graeci Antenicaeni; III. Scriptores latini Antenicaeni; IV. Scriptores graeci Postnicaeni; V. Scriptores latini Postnicaeni.

Singulis annis octo prodibunt volumina. Singula 200-250 circiter paginis constabunt. Typi et papyrus sunt omnium iudicio excellentissima. Gratum nobis est lectoribus pretia sive subnotationis, sive singulorum voluminum indicare. Pro adsociatis quodlibet volumen venit Lib. ital. 2,50; pro aliis, qui separatim emerint, Lib. ital. 3, praeter expensas expeditionis.

PIUS X. P. M.

ELECTUS DIE IV AUGUSTI - CORONATUS DIE IX AUGUSTI
ANNO MDCCCIII

*

*« Occidit, — inclamant, — solio deiectus, in ipso
Carcere, in aerumnis occidit, ecce, Leo.
Spes insana! Leo alter adest, qui sacra volentes
Iura dat in populos, imperiumque tenet ».*

HAEC ipse Pontifex Leo XIII, nuper a gubernaculo mysticae navis ad coelum profectus, praesaga mente scribebat.

Re quidem vera en Leo adest alter, qui **Pius Decimus** nomen habet; adhuc in auribus Romanorum resonant verba ab Em̃o ac Rm̃o D. Cardinali Aloisio Macchi, nitida voce et maxima cum gravitate prolata, hora XII diei 4 Augusti elapsi mensis in peristylo aulae superioris porticus SS. Basilicae Vaticanae: « Annuntio vobis gaudium magnum: habemus Papam Eminentissimum ac Reverendissimum Dominum IOSEPHUM SARTO, qui sibi nomen imposuit: « **PIUS DECIMUS** ».

Statimque novus Pontifex **Pius X** Apostolicam benedictionem populo Basilicam S. Petri stipanti impertiri dignatur. Ad triginta millia hominum, phrenetice novo Pastori plaudentia, acclamationes ad sidera tollunt cum Pius verba benedictionis protulit.

* Eo libentius has de Novi Pontificis **Pii PP. X.** vita ponimus adnotationes, quia indicibili cum gaudio Directionis unus ex primis huius ephemeridis subnotatoribus fuit E.mus ac R.mus D. Cardinalis Sarto, Penitiarum Patriarcha. Quod quidem accipere non dubitamus in signum honoris ac benevolentiae erga Ephemeridem ipsam eiusque Directionem, augurii quidem et benedictionis erga ceteros subnotatores. Idem Summus Pontifex concedere dignatus est, ut effigies Eius venerata modo quodam peculiari photographice retraheretur in usum exclusive proprium Domus editricis Pustet; hanc specialem reproductionem in fronte huius fasciculi ponere bonum et decorum est.

(D. Q.)

Nondum fulgor triumphalis occasus incliti Leonis evanuit, et iam fulgidissime sol oritur novus. Solemnis eventus nuncium ad instar fulguris Italiam pervadit, Europam totumque implet orbem, corda movet gentium omnium, quae indicibili cum expectatione ad Vaticanum respiciunt.

Pius X, sed usque nunc Ioseph Sarto, humili genere natus est Riese, in tarvisino oppido. Eiusdem parentibus agris colendis deditis, admodum iuvenis Ioseph, auxilio et ope Emi Cardinalis Monico, postquam grammaticae rudimenta in patrio oppido didicerat, Tarvisinum Seminarium adivit litterarum curriculum expleturus. Ibique annis 1851 et 1852 priores humanitatis cursus perficiens, prima retulit praemia.

Etiā primus inter alumnos renuntiatus est ab anno 1853 ad 1858, quo tempore sacrae theologiae cursus in Patavino Seminario emensus est, inter cundiscipulos enumerans Petrum Zamburlini, nunc utinensem archiepiscopum, Iosephum Callegari, patavinum episcopum.

Sacerdotio initiatus est die 18 Septembris 1858 in eodem Patavino Seminario. Quamvis admodum iuveni, eidem paroecia administranda traditur Tomboli, in tarvisinae dioecesis oppido, atque anno 1867 parochus eligitur Salzani praestantissimae inter dioecesanās paroecias. Hoc ministerio fungens Rev. D. Ioseph Sarto admirabile habuit exercitium apostolici sui zeli atque virtutum.

Nondum ex animo incolarum discessit memoria optimi parochi, qui numquam aures miserationi clausit, semper miseriis proximorum levare paratus, dolores lenire, damna vitare. Tarvisinum Episcopum non fugit fama peculiarium animi virtutum salzanensis parochi; quapropter a. 1875 canonicum eum nominavit Ecclesiae cathedralis tarvisinae ac dein capituli primicerium.

Ex hoc quidem momento rapidum fuit canonici Sarto curriculum. Cancellarius episcopalis electus, in seminario pietatis etiam magisterium gessit, exercuit prosynodalem censuram, quibus postea additum est ecclesiastici tribunalis iudicium, atque, sede vacante, vicarii capitularis munus, quibus omnium cum laude perfunctus est. Quolibet in munere egregia attulit argumenta ingenii versatilis, praestantis doctrinae,

pari cum facilitate et cognitione docens theologiam, ius canonicum, philosophiam aliasque scientias.

Leo XIII felicitis recordationis in Consistorio anni 1884 eum Mantuanum Episcopum creavit, omnibus plaudentibus.

Mantuanam dioecesim politicis vicissitudinibus perturbatam cum invenisset, plerosque e clero novis fallacibusque philosophiae systematibus imbutos, peculiari cum ardore sacerdotalem spiritum renovandum studiaque ecclesiastica restituenda summo opere curavit; atque sensim sine sensu animos ad tranquillitatem et cultum Fidei reducere visus est.

In publicis Catholicorum conventibus, praesertim in Placentino, omnium admirationem studiumque in se evexit propter eminentem scientiam suam quoad omnes quaestiones, quarum praesentis maxime interest societatis.

Coetus, vulgo *Opera dei Congressi Cattolici* nuncupatus, tunc praeside Comite Ioanne Baptista Paganuzzi, omnimode adjuvit; catholicas institutiones protexit, in primis quae in populi beneficium essent intentae.

Mensas nummularias ruricolis adiuvandis curavit instituendas, societates charitatis illarumque omnium institutionum, quae in bonum proximi redundant. Quae omnia admirationem existimationemque clarissimi Cardinalis Lucidi M. Parocchi mantuani excitarunt. nec non immortalis Pontificis Leonis XIII. qui Episcopum Iosephum Sarto in solempni Consistorio diei 12 Iunii 1893 Cardinalem creavit tituli S. Bernardi ad Thermas atque in Consistorio publico diei 15 Iunii eiusdem anni ad sedem Patriarchalem Venetiarum praeco-
nizare non dubitavit.

Hac vero Eni Sarto nominatione difficilis nec non acris exarsit controversia Sanctam Sedem inter et Italicum Gubernium. Quod sane se heredem fuisse autumabat omnium antiquorum privilegiorum a Romanis Pontificibus Venetae Reipublicae concessorum et consequenter ius sibi arrogabat Venetiarum Patriarcham nominandi. Cui vero postulato satis non faciente Romano Pontifice, doctis omnino membris probatum est eundem Patriarchatum nil aliud esse quam antiquissimum atque perillustre Aquileiensis Patriarchatus, tunc deieci, continuationem et gradum omnino esse pri-

vilegium a Sancta Sede Reipublicae concessum tempore Sancti Laurentii Justiniani proindeque nemini transmissibile. Qua quidem contensione pendente, admirabilis dicitur fuisse Eñi Sarto agendi ratio ac tanta usus est dignitate erga Italicum Gubernium, ut istud Sanctae Sedis argumentis cesserit atque novo Patriarchae *exequatur* concedere non distulerit.

Die 24 Novemb̄ris anni 1893 Eñus ac Rñus D. Cardinalis Sarto populo plaudente Venetias ingressus est. Omnium amorem existimationemque subito sibi adscivit atque indigentibus opem ferendi sibi legem strictiorem imposuit. Nunquam simplices atque domesticos mutavit mores, saepissime vero loquens auditus est de humili suae familiae genere. Miro erga genitricem flagrabat amore et frequentissime Riesem in oppidum ad eam amplectendam se conferre consueverat.

Venetis in Patriarchio tres ipsius sorores Maria, Rosa et Anna cum Eñno Sarto cohabitabant eidemque solatio erant auxilioque. Ceterae sorores duae, Antonia atque Aloisia, vitam degunt Salzani, dum Angelus frater Mantuae mercaturae gerit negotium. Omnes domesticos eius, etiam post eiusdem in altis dignitatibus constitutionem, modeste ac sobrie vivere non destitisse satis compertum est.

Omnibus sive civilibus sive religiosis sollemniis Eñnum Patriarcham adfuisse Veneti optime norunt, festisque populi propriis, ita ut subditi omnes in Praesulis maxima familiaritate atque veneratione versarentur. Quam optimae insuper fuisse videntur relationes inter Eñnum Cardinalem Patriarcham et Realem Familiam Sabaudam vel Italicum Gubernium.

Novus quidem Pontifex omnia semper negotia gessit spectatissimo praeditus usu ac prudenti exercitatione. Maxima utitur frugalitate vitae atque semper in labore se exercere ardentissime desiderat. Ex eius vultu sensus quidam bonitatis emanare videtur, qui omnium corda movet atque devincit.

Rerum sacrarum studiosissimus Eñus Card. Sarto sive in Mantuana sive Veneta in Ecclesia plura emendans, multa ad pietatem fovendam invexit. In primis omni ope restitu-

tionem curavit *Gregoriani cantus* omnique vi adlaborans, ut veteres Ecclesiae melodiae in populum vulgarentur. Eidem procul dubio debemus musices illud fulgidissimum astrum, sac. Laurentium Perosi, quem adhuc adolescentem adamavit coluitque quemque universali admirationi et artis dedit splendori. Quod gloriae amatissimi Pontificis redundare videtur.

Quanta **Pius Decimus** gaudeat gentium existimatione atque valeat apud omnes auctoritate, ex eo vel maxime patet quod in Conclavi nuper absoluto quinquaginta fuerint vota, quibus Ipse ab uno et sexaginta Cardinalibus ad Petri Cathedram evectus sit! Quae Em̃orum Patrum fere unanimitas honori atque laudi peculiari glorioso Pontifici esse haud est dubium.

Interim gratulemur sacerdotem, qui, originem ducens ex humilioribus, sed sanioribus, Italiae plebibus, optime novit populi necessitates, studia fidemque; sacerdotem, qui vitam vixit populi, quem populi miseriarum miseruit, qui easdem misérias patris fratrisve corde adiuvare semper studuit, qui flevit atque pugnavit contra ipsius populi opinionum depravationem animique corruptionem, Cathedram conscendisse Petri. Quo in eventu inspiciamus Dei inspirationem, qua Romanus Pontificatus atque Universalis Ecclesia, humili pioque presbytero creditus, in sua traditionali puritate atque gloria servabitur.

Et nos omnes Altissimi Dei fausta omnia imploramus super novum Ecclesiae Pastorem, ut ad multos annos Ipse, triplici redimitus corona Romani Pontificatus, confirmare atque in terris Regnum Dei gloriosum extendere valeat.

Sac. DAVID QUATTROCCHI
Ephemeridis Director.

ACTA PONTIFICIA

I.

EPISTOLA

quam SS^{mus} D. N. Leo PP. XIII ad Emum Card. Ferrari, Archiepiscopum Mediolanensem, aliosque eiusdem provinciae Praesules rescribens misit.

LEO PP. XIII.

Dilecte Fili Noster, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

COMMUNES litteras, quas Raudi in solemnem congregati coetum tu ceterique Mediolanensis provinciae Praesules ad Nos dedistis, haud mediocri animi oblectatione iam pridem legimus. Luculenta enim significatio ibi continebatur tum vehementis studii, quo vestrarum Ecclesiarum bono vigilantes prospicitis; tum constantis obsequii, quo cum Romani Pontificis documentis plane sentitis. Quod a vobis nuntiatum est in eo vos pro viribus adlaborare, ut christiana plebs, divinae sapientiae exulta praeceptis, melior in dies evadat, id sacerdotalis muneris maximam excipit partem idemque Nobis valde probatur: porro quum magis ovile luporum patet incursibus, eo maior industria in prohibendis periculis est adhibenda pastori. Quum vero certum compertumque sit populum in pastores tamquam in exemplar intueri eorumque mores plus quam praecepta valere, illud in primis earum commendare libet, scilicet quod vobis sancta et esse et futura profiteamini, quae superiori anno de sacrorum alumnis rite instituendis decrevimus. Quippe, in tanto bello contra catholicum ministerium undique inflato, curare ut clerici in sacris ephebeis, ad omnem optimam artem compositi, in spem Ecclesiae veluti in viridario succrescant: eo spectare ut sacerdotes a se ipsis exculi se tales impertiant, qualem Paulus voluit se praebere Titum: “ *in omnibus te ipsum praebe exemplum bonorum operum in doctrina, in integritate, in gravitate* „ ⁽¹⁾; haec officia praestantissima Episcoporum sunt, quae effuso complectimur animo quibusque magnopere delectamur. Deo igitur confisi, pergite incoepa: quod simul servistis uberem fera fructum, auspice Apostolica Benedictione, quam paternae benevolentiae Nostrae testem tibi, dilecte fili, ceteris venerabilibus fratribus gregique christiano uniuscuiusque curis commisso peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die III iunii anno MCMIII, Pontificatus Nostri vigesimo sexto.

LEO PP. XIII.

⁽¹⁾ Ad Titum c. II, 5.

II.

EPISTOLA

ad Carolum Custodis praesidem Comitatus ad primum Conventum Catholicorum Coloniae Agrippinae parandum.

Dilecte Fili, Salutem et Apostolicam Benedictionem.

QUAS nuper ad Nos misisti litteras nomine Coetus conventui catholicorum parando, eae duplici ex causa postulant, ut grati benevolentisque animi Nostri non mediocrem iucunditatem testemur. Porro commune gratulationis officium, quod, propter summi Pontificatus munus Nobis divina favente clementia concreditum, deferre voluistis, filialem pietatem demonstrat, quae in Apostolicae Sedis obsequium vos omnes apte coniungit. Quinquagesimus autem annus, ab instituto Sodalitio vestro iam iam sese feliciter expleturus, illud ipse de se iubet certe sperare fore ut conventus, quem propediem habendum nuntiatis, quam qui umquam sollemnior atque frequentior evadat. Qua ex re iusta ac secunda omnibus aequae gaudendi offertur occasio: scilicet et Nobis, quo ex summo huius Apostolatus apice, quasi de montis vertice speculantes, recreat idemque iuvat tot fidei vindices, e Sodalitii vestri agmine eductos, contra gliscentes errores strenue praeliantes cernere: et vobis, qui, memoriam praeteriti temporis repetentes, egregie factorum recodatione animos suaviter erigitis, ex quo uberiorum fructuum auspicio in posterum etiam capiatis. Itaque dum inter effusas laetitias Deo, omnium bonorum auctori, de agendarum gratiarum officio cogitatis, Nostri esse ducimus promeritae laudis praeconium tribuere: idque eo libentius, quo magis antea certi exploratique erant admirationis studiique sensus, quibus Leo XIII, Noster immortalis memoriae Decessor, in Coetum vestrum ferebatur: eo sollemnius, quo ex hoc Pontificii amoris testimonio, in laboris pro Ecclesia subeundis non paratior modo, sed etiam alacrior pergetis. Neque in tanta rerumstrarum iucunditate dedeceat domesticam Ludovici Windthorst aliorumque clarorum virorum excitare memoriam; quos patria et religio desiderant: qui conventus vestros conspectu suo diu honestarunt, eosdemque auctoritate sua sunt moderati. Neque secundum locum obtineat ipsum Leonis XIII inclitum nomen, qui Sodalitium vestrum nullo non tempore fovit et auxit: qui paternae benevolentiae suae, in germanam gentem iteratae saepius, monumentum praeclarum nuper reliquit, quum civitatis istius, in quam coibitis, Antistitem egregium amplissimo Patrum Cardinalium ordini pro meritis voluit cooptandum. Communi gaudio vero veluti

cumulus omnium bonorum, quae enixe vobis precamur a Deo, Apostolica Benedictio accedat, quam omnibus Coloniam conventuris effuso amoris animo atque in Domino impertimus.

Datum Romae, die XVII augusti A. MCMIII Pontificatus Nostri Anno I.

PIUS PP. X.

III.

EPISTOLA

qua SS. mus Dñus Pius PP. X in peculiari officio, eidem tradito a Leone PP. XIII f. r., confirmat specialem Commissionem E. morum PP. Cardinalium pro Solemnis quinquagenariis Definitionis Dogmaticae B. M. V. Immaculae Conceptionis; et pulchram edit orationem, speciali indulgentia praeditam, a fidelibus recitandam proximo anno Eidem Immaculae Conceptioni dicato.

AI DILETTI FIGLI NOSTRI

VINCENZO Cardinale VANNUTELLI

MARIANO Cardinale RAMPOLLA DEL TINDARO

DOMENICO Cardinale FERRATA

GIUSEPPE CALASANZIO Cardinale VIVES

Signori Cardinali,

SE è Nostro dovere di far tesoro in tutto dei documenti e degli esempi lasciatici dall'augusto Nostro Predecessore Leone XIII di s. m., lo dobbiamo in modo speciale in quei mezzi che riguardano l'incremento della fede e la santità del costume. — Ora il venerato Pontefice pel cinquantesimo della definizione dogmatica dell'Immacolata Concezione di Maria Santissima, aderendo al desiderio dei fedeli di tutto il mondo, che questa ricorrenza venisse celebrata con solennità straordinaria, nello scorso Maggio nominava una Commissione Cardinalizia che ordinasse e dirigesse i provvedimenti opportuni per commemorare degnamente il fausto avvenimento. Noi, compresi dai medesimi sentimenti di devozione alla SS^{ma} Vergine, e persuasi, che nelle vicende dolorose dei tempi che corrono, non ci restano altri conforti che quelli del Cielo, e tra questi l'intercessione potente di quella Benedetta, che fu in ogni tempo l'aiuto dei cristiani, confermiamo Voi, Signori Cardinali, a membri di questa Commissione; ben certi che le vostre sollecitudini saranno coronate dal più splendido successo, per l'opera altresì di quegli egregi, i quali alle tante altre benemerenzze sono ben lieti aggiungere ancor

questa di mettersi in tutto a vostra disposizione per eseguire fedelmente le vostre decisioni.

Oh voglia il Signore in questo anno giubilare esaudire le preghiere, che Gl'innalzeranno i fedeli per l'intercessione di Maria Immacolata, dalla Triade augustissima chiamata a parte di tutti i misteri della misericordia e dell'amore, e costituita dispensiera di tutte le grazie!

In questa cara speranza V'impiantiamo ben di cuore, Signori Cardinali, l'Apostolica benedizione.

Dal Vaticano li 8 Settembre 1903.

PIUS PP. X.

ORAZIONE.

Vergine Santissima, che piaceste al Signore e diveniste sua Madre, immacolata nel corpo, nello spirito, nella fede e nell'amore; in questo solenne giubileo della proclamazione del Dogma, che Vi annunciò al mondo universo concepita senza peccato, deh riguardate benigna ai miseri che implorano il vostro potente patrocinio! — Il maligno serpente, contro cui fu scagliata la prima maledizione, continua purtroppo a combattere e insidiare i miseri figli di Eva. Deh Voi, o benedetta Madre nostra, nostra Regina e Avvocata, che fin dal primo istante del vostro concepimento, del nemico schiacciaste il capo, accogliete le preghiere, che uniti con Voi in un cuor solo vi scongiuriamo di presentare al trono di Dio, perchè non crediamo giammai alle insidie che ci vengono tese, così che tutti arriviamo al porto della salute, e fra tanti pericoli la Chiesa e la società cristiana cantino ancora una volta l'inno della liberazione, della vittoria e della Pace. Così sia.

A quanti reciteranno la presente preghiera accordiamo per una volta al giorno l'Indulgenza di 300 giorni.

Dal Vaticano li 8 Settembre 1903.

PIUS PP. X

Nota — Uti videre est in fasciculo 2°, mensis Iunii, pag. 40 et 56-58, per litteras apostolicas constituta est a Leone PP. XIII f. r. specialis Commissio Eminentissimorum PP. Cardinalium, cui onus incumberet ordinandi ac dirigendi ubique terrarum *solemnia quinquagenaria Definitionis Dogmaticae B. M. V. Immaculatae Conceptionis*. Suo muneri satisfaciens haec Commissio die 31 Maii p. e. *generale* horum festorum dedit *programma* ad solemniam proposita moderanda. Epistola supra relata eadem Commissio a novo Pontifice Pio PP. X in munere sibi demandato confirmatur et, ut *executionem* programmatis generalis aggrediatur, obtinere a SS.mo Domino indultum inferius relatum, pag. 151, sategit.

D. Q.

DECRETA SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO S. OFFICII

Utrum in facultate dispensandi ab impedimentis matrimonialibus « in articulo mortis » facultas comprehendatur prolem legitimandi.

Fer. VI, 8 Iulii 1903.

HUIC Supremae Congregationi S. Officii propositum fuit enodandum sequens dubium:

Utrum per literas die 20 Februarii 1888, quibus locorum Ordinariis facultas conceditur dispensandi aegrotos in gravissimo mortis periculo constitutos super impedimentis matrimonium iure ecclesiastico dirimentibus, firmis conditionibus et exceptionibus in iisdem literis expressis, ac per posteriores literas diei 1 Martii 1889, quibus declaratur huiusmodi facultatem parochis subdelegarii posse, intelligatur concessa etiam facultas declarandi ac nunciandi legitimam prolem spuriam, forsitan a concubinariis, vigore dictae facultatis dispensandis, susceptam, prout a S. Sede in singulis casibus particularibus dispensationum matrimonialium concedi solet; — an contra pro susceptae prolis legitimatione necesse sit novam gratiam a S. Sede postea impetrare.

In Congregatione Generali S. Romanae et Universalis Inquisitionis habita coram EE.ññs ac RR.ññs Cardinalibus in rebus fidei et morum Inquisitoribus Generalibus, proposito suprascripto dubio, praehabitoque RR. DD. Consultorum voto, iidem EE. ac RR. Patres respondendum mandarunt:

“ Affirmative quoad primam partem, excepta prole adulterina et prole proveniente a personis Ordine Sacro aut solemnī Professione Religiosa ligatis, facto verbo cum SS.mo. — Quoad secundam partem, provisum in prima „.

Sequenti vero Fer. V, die 8 eiusdem mensis et anni, SS.ññus D. N. Leo Pp. XIII, per facultates E.mo Cardinali huius Supremae Congregationis Secretario impertitas, resolutionem EE. ac RR. Patrum adprobare dignatus est.

I. Can. MANCINI, S. R. et U. Inquisit. Not.

S. CONGREGATIO CONCILII

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationi de ture resoluta in generalibus comitiis diei 18 Iulii 1903.

PER SUMMARIA PRECUM

I. — S. MINIATI. — CONGRUAE PAROCHIALIS.

CUM haec causa pluries elapsis annis 1901 et 1902 ab hac S. Congregatione fuerit agitata et nimis protraheretur in hoc fasciculo eiusdem tractatio, opportunum visum est, praesertim ob spatii defectum, eam omittere, tantum resolutionem ab Emis Patribus decretam referentes, nempe:

R. " *Dilata et ad mentem* „.

5158

I

II. — VICTORIEN. — LEGATI MISSARUM.

AMALIA de Arzabe y Beci, in oppido Zallia Victoriensis dioeceseos in Hispania, testamento disponit, ut tota eius substantia iuxta modum et mentem quatuor executorum testamenti, quos ipsa nominat, in Missarum celebrationem impendatur pro anima sua suorumque cognatorum, quarum tamen aliquae celebrandae erunt ad altare S. Iosephi Ecclesiae patroni.

Mortua testatrice die 4 Ianuarii 1898, unus ex executoribus praemortuus erat, ceterique tres de communi consensu totam legati massam, quae summam conficit 150 millia libellarum, pari portione inter se diviserunt, quisque curans receptae portionis applicationem in finem a *de cuius* statutum. Etenim unus ex iis, nempe Parochus defunctae testatricis, ab Episcopo petiit ut quoddam fundaretur legatum in perpetuam Missarum satisfactionem. Alter ex executoribus dubitavit an eiusmodi fundatio fieri posset ab Episcopo et appositam quaestionem huic S. C. solvendam tradidit, qui, praemissa factorum expositione, solutionem horum dubiorum expetivit, videlicet: I. Utrum verba " Missae celebrandae pro suffragio testatricis animae et aeternae requie parentum eiusdem „ ita intelligenda sint et debeant, quatenus executor ipse testamentarius haud possit constituere legatum aliquod perpetuum pro missis celebrandis, sed omnis pecuniae summa insumenda sit in celebratione tot missarum manualium, vel potius ipse executor teneatur aliquod legatum perpetuum missarum constituere? II. Utrum, attenta clausula, a testatrice in testamento posita, " *quod nullà unquam auctoritas et potestas, ex quocumque titulo, possit*

aliter voluntatem ipsius testatricis interpretari „ possit nihilominus Ordinarius loci propria auctoritate, et etiam contra ipsius executoris testamentarii voluntatem ordinare, quod perpetuum aliquod missarum celebrandarum legatum constituatur?

Pendente lite, haec S. C., edito decreto per summaria precum, scribit ad Episcopum, ut iniungat tribus executoribus testamentariis, ut interim congruum missarum numerum, ab eo determinandum, celebrent vel celebrare faciant cum eleemosyna manuali; expectent vero Sacrae Congregationis responsum, ut de reliquis summis disponere valeant.

Quaestio ad hoc reducitur: an testatrix, hereditatem legando in suae suorumque animae suffragium, voluerit ut legato satis fieret per missas manuales vel potius per missarum perpetuam fundationem; scilicet an legatum, uti dicitur in schola, sit quantitatis vel speciei.

Ad cuius quaestionis dilucidationem haec adnotanda veniunt: 1°. Nullius legis vigore executores testamentarii hereditatem dividere possunt inter se administrandam, cum ipsi collegialiter in executionem defunctae voluntatis procedere debent. Hoc non obscure innuere visa est R. Rota in una *Posnanien.* „ *Legatorum* „ 6 Dec. 1748, cor. Vicecom., quaestionem solvens, an plures constituti executores in solidum conveniri queant de gesta administratione, licet non omnes administraverint: „ Praecipue quia nulla habetur divisio huiusce administrationis vel a iudice vel a testatore facta, adeoque quemadmodum apud omnes individua fuit administratio hereditatis, ita quoque individua et solidalis nascitur eorum obligatio erga legatarios „. Re quidem vera etiam in testamento sic se exprimit testatrix: „ *Nomina per suoi esecutori testamentari i Sigg..... tutti e quattro insieme ed a ciascuno in solidum.....* „.

2°. Testatrix non excludit, neque excludere poterat, aliquam *interpretationem* sui testamenti, dum aperte prohibet quamcumque *mutationem*. En eiusdem verba: „ *senza che niuna potestà, qualunque si fosse, interpreti essere* ALTRA LA VOLONTÀ... *da quella che lascia ordinato* „. Proinde Episcopus vel executores nequeunt mutare finem legati, sed optime possunt et debent interpretari, iuxta boni viri consilium, modum ad executionem mandandi testatricis voluntatem.

3°. Discrepantibus executoribus circa modum, de quo supra, officium erit auctoritatis ecclesiasticae suam interponere sententiam, cui se subiicere ipsi tenentur. Et revera duo executores discrepant inter se circa legati de Arzabe executionem; tertius vero, qui est laicus, nihil adhuc significavit.

Sed omnis quaestio componetur, si, cum tres sint executores, duo tantum simul convenient; tunc maior pars trahit ad se minorem et voluntas duorum complenda erit. Casu vero quo omnes executores discordent, tunc Episcopo via aperiatur dandi definitivum decretum.

Sin autem Em̃is Patribus placeat foundationem missarum faciendam rescribere, tunc iam duo executores ecclesiastici inter se convenient, et legem tradent tertio executori laico.

Res mature perpensa congruam habuit resolutionem et Em̃i Patres hoc dandum responsum decrevere:

R. " *Ad mentem* „.

D. QUATTROCCHI.

IN FOLIO

- I. — PARISIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).
Responsum: " *Affirmative* „.

1690

2

- II. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

FRANKLIN Morse, qui matrem secutus Parisiis in Gallia usque ab infantia moram posuerat, amore captus erga quandam Blancam Marcelin, statim ac maiorem aetatem attigit, vota matris sic explens, dum adhuc Parisiis morabatur die 12 ianuarii 1891 cum Blanca Angliam petiit, ibique, cum ambo protestanticae essent religionis, coram ministro acatholico matrimonium inierunt in loco vulgo *Paignton* die 14 februarii eiusdem anni, exitu tamen infelicitissimo. Nam undecim post annos, vita coniugalis, quamvis tribus filiis recreata, abrupta fuit, et civile tribunal, instante muliere, sententiam divortii pronunciavit. Postea cum Franklin novas nuptias contrahere cuperet cum quadam puella catholica Cauvin vocata, et cum huic coniugio prioris ligamen obstaret, Curiam parisiensem adivit exposulans declarationem nullitatis prioris coniugii ob defectu formae tridentinae, atque spondit se catholicam religionem amplexurum esse, si liber factus coram Ecclesia, catholicam puellam nubere posset.

Tamen, dum perficitur processus, sponsi nuptias coram ministro acatholico inierunt; quare Curia acta suspendit, nec resumpsit, nisi instante muliere, quae ad meliorem frugem redire exoptabat. Absoluto vero processu die 30 octobris 1902, Curia parisien. sententiam dixit nullitatis de matrimonio inter Franklin Morse et Blancam Marcelin ex capite clandestinitatis.

Ab hac sententia vinculi defensor appellavit, quare ad S. C. Concilii demandata fuit quaestio pro opportuna solutione. Actoris patronus contendit confirmandam esse in casu sententiam Curiae parisiensis, et hoc demonstrat validissimis argumentis.

Animadversiones patroni. — 1. Probat ambos coniuges, quamvis haereticos, lege tridentina quoad domicilium teneri, iuxta quam Parisiis matrimonium ineundum erat, dum vero non solum celebratum fuit in Anglia, sed etiam absente paracho proprio alterutrius coniugis. Suas assertiones corroborat pluribus S. Cong. Conc. declarationibus, quae decrevit *haereticos quoque, ubi decretum "Tametsi" est promulgatum, teneri talem formam observare, proinde eorum matrimonia, non servata forma Conc. Trid., quamvis coram ministro haeretico vel magistratu civili contracta, irrita et nulla esse.*

2. Demonstrat autem coniuges ambos Parisiis domicilium habuisse, nec substineri posse in Anglia quasi domicilium constituisse, nam deerat intentio ibi quasi domicilium instituendi et numquam diu manserant in Anglia, sed tantum per menses, et ratione rusticationis, visitationis ad fratres, etc.

3. Contendit insuper falsitatem quorundam testimonii asserentium coniuges quasi domicilium in Anglia habuisse, nam eorum depositiones adversantur aliis testimonii maiori fide dignorum.

4. Concludit, cum coniuges decreto "*Tametsi*", omnino tenerentur, et extra domicilium proprium nupserint, absque ulla delegatione, quae tamen in casu ne concipi quidem poterat, eorum matrimonium nullum esse, et sententiam Curiae parisiensis confirmandam.

Animadversiones defensoris vinculi. — 1. Sacramenti vindex ex adverso quaestionem praeiudicalem instaurat, an nempe expediat in genere causas de matrimoniis inter haereticos initis cognoscendas suscipere in foro ecclesiastico, nam haeretici (dummodo valide baptizati), quamvis Ecclesiae potestati et iurisdictioni de iure subiciantur, tamen de facto nec facile nec absque apostolica facultate admittuntur ad lites instaurandas in foro nostro; quare praesens causa fere per se excideret, nec ad ulteriora esset procedendum.

2. Advertit insuper haereticos, utpote excommunicatos, forensi communione privari, et ex huiusmodi causis innumera incommoda oriri, nam plerumque admittendi sunt ad testimonium ferendum ipsi haeretici, quos nempe lex canonica generatim ab attestatione facienda repellit, et saepe huiusmodi causae inextricabilibus involvuntur ambagibus, quum praeter alia saepe de valore baptismatis dubitandum sit.

3. Nec obiiciatur, curias episcopales cognoscere posse causas matrimoniales haereticos attingentes, quum praesumptio oriatur boni

aut fidei aut fidelium; sed in casu nostro, dum actor, ante cognitionem processus in Curia, affirmaverat sponte *se in eo esse, ut haeresim abiuraret et catholicus fieret ad puellam catholicam in matrimonium ducendam, si liber esset coram Ecclesia catholica*, in facto tamen, promissionem spernens, cum puella catholica coram ministro protestante contraxit.

4. Deinde quaestionem ponit vinculi defensor circa difficultates, quae quoad haereticorum matrimonia exoriri possint ex capite baptismatis, sive quia baptismus non rite, seu invalide conferri potuit, sive quia, ut apertissime constat, penes protestantes baptismus saepissime ita administratur, ut nullius prorsus roboris dicendum sit et omnino compertum est invalide baptizatos utpote non baptizatos considerari, idcirco immunes omnino a legibus ecclesiasticis renunciari.

5. Insuper, possibili obiectioni respondens, advertit verum esse ex constanti principio SS. RR. Congregationum baptismum, si reapse collatum, semper validum praesumi in ordine ad matrimonium, sed cum agitur de matrimonio conservando, seu, ut aiunt iuristae *manutene[n]do*; non vero, ut in casu, cum agitur de matrimonio dissolvendo.

Ad aliam quaestionem vero descendens nempe: quo sensu sit intelligenda in genere fraus quoad eos, qui, ex loco ubi viget disciplina tridentina de clandestinitate, se transferunt in loca, ubi ea non viget; animadvertit, quod, quamvis leges per se generatim ut territoriales habeantur, tamen non semper haec regula de territorialitate legum fuit constans. Nihilominus negat huiusmodi fraudem agnoscendam esse in casu, nam ambo contrahentes protestantes et in secta acatholica nati atque enutriti, ne parochum quidem habere sciebant, nec certe alio se transtulerunt animo legem tridentinam vitandi.

Quare, rebus sic stantibus, haec tria vindex sacramenti petit: 1°) ut, prejudiciali responso, in quaestionem de causis matrimonialibus haereticos attingentibus, in foro nostro instaurandis vel non, sententia detur; 2°) ut, dilatorio responso, mandetur S. C. C. uberius edoceri de collatione et legitimitate baptismatis ab utroque sponso suscepti; 3°) ut, dilatorio responso, mandetur solvi antea quaestionem in puncto iuris: An lege Urbani, vetantis ne in fraudem matrimonium contrahatur, comprehendantur etiam haeretici in secta acatholica nati et enutriti.

Tamen E^mi PP. ad dubium:

"An sententia Curiae Parisiensis sit confirmanda vel infirmanda in casu? ";

respondendum censuerunt:

"Sententiam esse confirmandam ".

III. — CRACOVIAN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*Sub secreto*).

Responsum: " *Affirmative ad cautelam* „.

1391

2

IV. — S. DEODATI. — DISPENSATIONIS MATRIMONII.

Iuxta formam Concilii Tridentini, die 12 iulii 1899 Maria Gravier ann. 24 matrimonium iniit cum Aemilio Bernard ann. 27. At quia, utpote asseritur, minime libera, sed coacta a patre mulier nuptias celebravit, paucas tantum horas prioris noctis nuptialis coniuges simul cohabitarunt, eodem toro usi sunt, quin tamen, renuente muliere, debito coniugali satisfacerent. Ea ipsa nocte et sequenti die mulierem, quae etiam ante matrimonium eadem declaraverat, poenituit matrimonio consensisse, quamvis tamen tantummodo apparenter et absque ulla voluntate consenserat. Insuper omnino recusavit cohabitare cum sponso et die 10 decembris anni 1901 ab Episcopo S. Deodati per supplicem libellum petiit, ut suum matrimonium nullum ex capite vis et metus declararetur. Episcopus de veritate expositorum atque de matrimonii inconsummatione testans, SSmo instantanter supplicandum esse censuit pro obtinenda dispensatione.

Cum ex depositionibus sive sponsorum sive testium septimae manus minime appareat vere a patre, vel a quolibet alio coactam fuisse actricis voluntatem, quae contra omnino libere, absque minis, suasionibus, verbis imperiosis, forsan consenserit, clarissimus theologus de inconsummatione tantum agit. Et depositiones atque alias circumstantias animadvertens, demonstrat nonnisi imbellem probationem haberi de matrimonii inconsummatione, quam vero ne testatur quidem canonica corporis inspectio, quae omissa fuit; quare putat ex actis, prout sunt, non satis constare de inconsummatione, nullatenus vero de iustis dispensandi causis.

Cum theologo etiam canonista convenit de validitate coniugii, nam apertissime probat deesse in casu omnia quae ex communi doctrina metum reverentialem comitari debent, ut matrimonium firmitate carere iudicetur.

Putat contra substineri posse matrimonii inconsummationem, hanc desumens ex pluribus depositionibus et praesertim adiunctis, sed censet non consulendum esse SSmo super petita dispensatione, antequam acta compleantur per inspectionem mulieris ad tramitem iuris peragendam.

Tamen vinculi defensor, sententiam sive theologi sive canonistae subscribens, at simul concilians, proposuit in casu repellendas esse

saltem *dilatorio*, nisi absolute negativo, responso preces actricis seu ipsius Curiae S. Deodati.

Et reapse EE. iudices ad dubium:

“ *An constet de nullitate matrimonii in casu, vel an saltem sit consulendum SSmo pro dispensatione super matrimonio rato et non consummato?* „;

respondendum decreverunt:

“ *Dilata et compleantur acta iuxta instructionem dandam* „.

V. — LUGDUNEN. — SUSPENSIONIS ET REMOTIONIS
AB OFFICIO (*Reservata*).

R. “ *Prohibitionem et suspensionem sustineri* „.

VI. — VALVEN. — REMOTIONIS A PAROECIA. (*Sub secreto*).

R. “ *Sententiam esse confirmandam et ad mentem* „.

ANGELUS D'ALESSANDRI.

529

2

VII. — SYPONTINA. — IURIUM.

IN oppido “ *S. Giovanni Rotondo* „ archidioecesis Sypontinae extat Confraternitas a SSmo Sacramento in ecclesia S. Catharinae dicata. Rector ecclesiae et confraternitatis fuit canonicus Michael Limongelli usque ad a. 1900, cum ad rectoratum ecclesiae S. Ioannis Baptistae transiit. Tunc temporis orta lis est inter can. Limongelli et confraternitatem quoad proprietatem quorundam suppellectilium, nempe utraque pars sibi vindicat:

1º. Ostensorium argenteum,

2º. Coronam argenteam,

3º. Librum aliquem manuscriptum nomine *platea* ex antiquis chartis modo deperditis desumptum, redditus et confraternitatis administrationem continentem.

4º. Velum aliquod calicis.

Quaestio similis ab eodem canonico Limongelli movetur contra Piam Unionem “ *Le Figlie di Maria* „, cuius ipse fuerat rector spiritualis relate ad statuam quamdam S. Agnetis V. et M.

Res istas canonicus Limongelli domi retinere solebat et occasione tantum alicuius festi in ecclesiam S. Catharinae deferri sinebat, statim domum eadem secum asportans.

Quando can. Limongelli anno 1900 renuntiavit muneri rectoris, res easdem tradere confraternitati recusabat; proinde confraternitas a SSmo Sacramento, ad ista obiecta sibi repetenda, Curiae Archiepiscopali instantiam obtulit.

Die 24 iunii 1900 Archiep. Sypontinus cum in locum " S. Giovanni Rotondo " visitationem pastorem instituisset, res, de quibus erat quaestio, sibi traditas secum tulit easque Vicarii Foranei curae deposito dedit: et ad sopiendas lites canonicum Limongelli hortatus est, ut iterum rectoratum confraternitatis assumeret. Renuentem can. Limongelli Archiepiscopus die 15 iulii 1901 ab excipiendis fidelium confessionibus suspendit.

Die vero 8 ianuarii 1902 ipse Ordinarius Sypontinus rem definivit per summariam processus instructionem, edens sententiam contrariam canonico Limongelli iubensque res litigiosas confraternitati restituendas. A qua sententia can. Limongelli appellationem interposuit die 16 ianuarii 1902 apud Sanctam Sedem et appellationis instantia in praesenti definita refertur.

Quaestio igitur est: " *Utrum sententia Curiae Sypontinae sit confirmanda vel infirmanda in casu* „.

Rationes hinc inde allatas resumam, remittens ad copiosum summarium a S. Congregatione ex officio confectum eos, qui documenta potiora utriusque partis cognoscere velint.

Animadversiones patroni can. Limongelli. — 1º. Can. Limongelli conqueritur quod ante latam sententiam iniuste sua possessione expoliatus fuerit, et post sententiam, interposita appellatione, Archiepiscopus decretum suspensionis contra ipsum dederit, contra iuris regulam: " *Ne lite pendente aliquid innovetur* „.

2º. Ius proprietatis sibi vindicans can. Limongelli haec adducit argumenta:

a) Quoad ostensorium et coronam, usque ab anno 1886 in eisdem existit incisum nomen " *Michele Can. Limongelli* „; et huius incisionis adducitur notula expensarum atque incisor. Cum adversarii hanc dominii affirmationem cognoscerent neque quererentur, patet eosdem implicite fassos esse proprietatem illarum rerum ad canonicum Limongelli pertinere.

b) Eadem obiecta semper ipse Limongelli domi retinuit, nemine contradicente, et suo arbitrio praebuit ad sacras caeremonias.

c) Plures adducuntur testes qui asserunt haec suppellectilia sumptu can. Limongelli comparata fuisse et in ipsius possessione semper ipsum remansisse. Ita canonicus Miscio et Antonius Massa; Raphaella Tamburrano et Constantia Tortorelli, nec non quinque socii Confraternitatis a Septem doloribus, alique plures.

d) Cum ecclesia S. Catharinae interdicto supposita est ab Archiepiscopo, omnia suppellectilia ipsi can. Limongelli custodiae tradita sunt. At mense septembri 1896 eadem omnia restituit prae-ter res, de quibus quaestio, et tamen syngraphas ipse habuit a confratribus, quibus omnia ad se pertinentia recepisse ipsi testantur.

Quae de ostensorio et corona diximus repetenda de velo et libro, quorum primum sumptu can. Limongelli comparatum est, alter cura eiusdem rescriptum est, uti vel ipsa libri inscriptio denotat: "*ad uso del Canonico Michele Limongelli*".

Animadversiones patroni Confraternitatis. — Ex adverso Confraternitas a SSmo Sacramento ad proprietatem ostensorii et coronae sibi vindicandam haec asserit:

1°. Acquisitioni earundem rerum oblationes fidelium concurrerunt, uti constat ex notulis exhibitis ab ipso can. Limongelli, et uti patet ex pluribus assertionibus ipsius Limongelli coram aliquibus testibus. Quod si numerosiores testes adduci nequeunt, hoc pendet ab ipso Limongelli, qui testes vel corrumpit vel timore cohibet.

2°. Ex ipsa eorumdem obiectorum destinatione patet has res ad cultum et ecclesiam pertinere, cum ne concipi quidem possit Sacerdotem sibi in proprietatem eiusmodi utensilia acquirere. Et in dubio iuristae rerum proprietatem arguunt ex harum destinatione, veluti ex fine.

3°. Quoad factum incisionis in dictis obiectis nominis can. Limongelli, arbitrarium quidem et reprobandum, ipse canonicus asserbat se hoc fecisse, ut res ipsas a periculo fiscalis direptionis subtraheret.

Quoad velum calicis et librum "*platea*" nuncupatum confratres asserunt utrumque ad confraternitatem pertinere, primum quia sumptu confraternitatis acquisitum est; alterum, quia ab ipso Limongelli arbitrarie scriptum ex antiquis et magni valoris chartis nunc deperditis ad ipsam Confraternitatem pertinentibus; porro non licet absque domini permissione *copias* redigere librorum alicuius valoris, et si fiant, ad dominum pertinent.

Gradum nunc facientes ad statuam S. Agnetis V. et M. quam sive Can. Limongelli sive Pia Unio "*Le Figlie di Maria*" sibi vindicant, haec deponuntur:

Canonicus Limongelli asserit mense aprili 1900 factam fuisse statuam suo sumptu, quamvis sorores Unionis sponponderint se oblationibus concursuras, quod de facto postea praestiterunt in minima tantum parte; scilicet can. Limongelli lib. 340 expendisse dicit, cum Pia Unio dedit lib. 75,75; hinc solvendae manent lib. 264,25.

Et sorores Piae Unionis haec negare non videntur. — Ipse Archiepiscopus in sua sententia nihil de hac statua edixit.

Porro can. Limongelli proponit vel sibi retinendam statuam vel restituendam summam lib. 264,25 expensarum.

Quoad omnia supra relata S. Congregatio *Summarium* depositionum confecit ex officio; ad illud remittimus eos, qui plura pressiusque cognoscere de hac re velint.

Quae cum ita sint proposita sunt Eñis Patribus resolvenda haec dubia:

I. *An sententia Archiepiscopi diei 8 Ian. 1902 sit confirmanda vel infrmanda in casu?*

II. *An statua S. Agnetis V. et M. sit restituenda sac. Limongelli seu potius eidem sit restituenda summa, pro emenda statua, impensa in casu?*

Atque Eñi Patres responsum dederunt:

" *Ad 1^{am}. Sententiam esse confirmandam iuxta modum et ad mentem* „

" *Ad 2^{am}. Negative ad primam partem; affirmative ad secundam* „

391

2

VIII. — ASCULANA IN APULIA. — CREDITI (*Extra ordinem*).

AGITUR heic quaedam causa de pecunia solvenda, alicuius quidem momenti pro interesse habentibus, minimi vel nullius momenti pro ceteris. Hinc brevissime eandem referemus. Est nempe Sac. Potitus Conte, qui ab anno 1893 ad 1900 fuit unus inter oeconomos assumptos in adiutorium Archipresbyteri Ecclesiae cathedralis Asculanae in Apulia. Ipse asserit se praestitisse suum servitium, quin tamen reciperet suam mercedem a canonico Caietano Antenorio, qui ab anno 1893 ad diem 4 Nov. 1894 vice fungebatur Archipresbyteri et reddituum cessionarius erat et ab hac die ipse fuit Archipresbyter. Proinde sub utraque ratione solvere debuisset mercedem sacerdoti Conte.

Quaestio est etiam de entitate summae. Sac. Conte, qui controversiam movet, praesumit lib. 255,32 nempe lib. 75 pro mercede debita a. 1894; lib. 15 pro a. 1899; lib. 100 pro a. 1900; lib. 33,32 pro quadrimestre 1901; et lib. 32 pro expensis habitis in iudicio civili iam incepto et postea relicto, hortatu Illm̃i ac Rm̃i D. Struffolini, Episcopi loci.

E contra canonicus Antenorio, dum non negat se aliquid debere, reducit tamen suum debitum ad lib. 78.

Differentia utriusque summae est cardo quaestionis. Utraque pars sua iura in scriptis probavit; quas probationes libenter relinquimus. Porro ad dubium:

“ *Quamnam summam Archipresbyter Antenorio solvere debet sacerdoti Conte in casu?* ”

Emi Patres responderunt:

“ *Ad Eñum Praefectum cum Secretario „* ”

Sac. D. QUATTROCCHI.

SS. RITUUM CONGREGATIO

I.

Clerici neo ordinati nocturnum eisdem ab ordinante assignatum recitare possunt absque invitatorio, hymno et lectionibus.

SACRA Rituum Congregatio in Granatensi 11 augusti 1860 ad XIV declaravit: “ Verba Pontificalis Romani “ *nocturnum talis diei* , intelligi de unico nocturno in feriali, vel de primo Dominicae ut in psalterio, id est duodecim psalmorum cum suis antiphonis de tempore, quem Episcopus ordinans designare potest vel ipsius diei, quo habet ordinationem, vel alterius pro suo arbitrio. Quando vero Episcopus nihil aliud exprimit, quam id quod verba Pontificalis referunt, dicendum esse nocturnum Feriae, quae respondeat illi diei, quo facta est ordinatio „ Insuper ex decreto eiusdem Sacrae Congregationis N. 4042 *Urbis* 27 Iunii 1899 ad I. “ Pro *nocturno talis diei* intelligendus est nocturnus ferialis, vel primus festi, aut Dominicae in psalterio prouti ordinatio in Feria, Festo aut Dominica habita sit „ Nunc autem alia quaestio exorta et pro opportuna solutione proposita fuit, nempe: “ Utrum ad hunc nocturnum etiam psalmus *Venite exultemus*, hymnus et lectiones addendae sint, vel potius sufficiant psalmi cum respectivis antiphonis ad talem nocturnum spectantes? „

Sacra porro Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito voto Commissionis liturgicae, omnibusque accurate perpensis, propositae quaestioni respondendum esse censuit:

“ *Negative ad primam partem: affirmative ad secundam „* ”

Atque ita rescripsit die 10 Iulii 1903.

Ita reperitur in actis et regestis Secretariae Sacrorum Rituum Congregationis. In fidem.

Ex eadem Secretaria, die 10 Iulii 1903.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. S. R. C. Secret.

II.

DECRETUM

quo indulgetur facultas celebrandi in annum, a mense decembris venturo decurrentem, die 8^a cuiuscumque mensis vel dominica subsequenti, unicam Missam votivam « de Immaculata Conceptione » servatis servandis.

URBIS ET ORBIS.

ADVENTANTE anno quinquagesimo ab auspicatissima die 8 Decembris Anni 1854, qua in maximo templo Vaticano de Immaculata Conceptione Beatae Mariae Virginis dogmatica definitio a s. m. Pio Papa IX solemniter pronunciata fuit, ut huiusce iubilaei cursus in gloriam divini nominis, in eiusdem Deiparae Virginis honorem atque in fidei et pietatis incrementum verteret, Leo Papa XIII, nuper vita functus et felicitis recordationis, Commissionem ex quibusdam Eminis Patribus Cardinalibus compositam instituit, quae Fidelium cuiusque ordinis et coetus studia et opera ad hunc specialem finem dirigendo et provehendo prospiceret.

Nunc vero haec Sacrorum Purpuratorum Commissio sub novis faustisque auspiciis Sanctae Matris Ecclesiae caelesti Sponso et Capiti perenniter iunctae et post brevem viduitatis luctum altero visibili sponso et capite iucunde decoratae, communia complurium Pastorum et fidelium vota humilesque preces Apostolicae Sedi reverenter porrexit. Quas a subscripto Sacrae Rituum Congregationis Secretario relatas, Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa X pro eo quo erga Deiparam Virginem studio et amore flagrat, benignissime excipiens, indulsit, ut decurrente anno a proximo die festo Immaculatae Conceptionis B. M. V. computando, die octava, cuiusque mensis, vel, iustis de causis, Dominica eam immediate sequente, in Ecclesiis aut Oratoriis ubi, approbante loci Ordinario, quaedam exercitia pietatis fiant in honorem B. Mariae Virginis Immaculatae praeparatoria quinquagenariis solemnibus enuntiatae dogmaticae definitionis, unica Missa votiva, sive cum cantu sive lecta, de ipsius Sanctissimae Virginis Immaculata Conceptione celebrari valeat cum eisdem privilegiis, quae competunt Missae votivae solemnibus pro re gravi et publica Ecclesiae causa, iuxta Decretum n. 3922 *De Missis votivis* 30 Iunii 1896 § II, quaeque concessa fuerunt Missae votivae de S. Corde Iesu pro prima feria sexta uniuscuiusque mensis ad normam Decreti n. 3712 *Urbis et Orbis* 28 Iunii 1889 et subsequentium declarationum: ita ut huiusmodi Missa dicatur cum *Gloria* et

Credo et unica Oratione, et dummodo non occurrat festum duplex primae classis aut Dominica item primae classis, aliquod festum eiusdem B. Mariae Virginis, Feria, Vigilia aut Octava ex privilegiatis: in quibus solummodo commemoratio fieri poterit per Orationem Missae votivae post Orationem Missae de die, sub unica conclusione.

Insuper eadem Sanctitas Sua supplici postulationi plene cumulateque satisfaciens hoc etiam liberaliter concessit, ut in praefatis Ecclesiis aut Oratoriis, praeter memoratam Missam votivam qualibet die octava mensis vel Dominica proxime sequenti indultam, ceteris Missis tunc addi possit commemoratio Immaculae Conceptione B. Mariae Virginis ad instar Festi duplicis simplicitati servatis tamen in omnibus Rubricis.

Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 14 augusti 1903.

MARIUS CARD. MOCENNI

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI Arch. Laodicen. S. R. C. Secret.

III.

SS. Rituum Congregationis diarium

DIE 25 elapsi augusti in palatio Rev. Fabricae S. Petri apud Em̃um ac Rm̃um Dñum Card. Dominicum Ferrata, loco et vice Em̃i ac Rm̃i Dñi Card. Seraphini Cretoni, Praefecti SS. Rituum Congregationis ac Ponentis causae Canonizationis Beati Ioseph Oriol, Sacerdotis Beneficiati Ven. Ecclesiae S. *Mariae Regum* Barcinone, habita est Congregatio anteparaeparatoria, in qua Rm̃i Praesules atque Consultores theologi suffragium dederunt circa bina miracula quae asseruntur a Deo patrata intercedente eodem Beato, et proponuntur pro eiusdem canonizatione.

Die vero 21 septembris 1903 in Palatio Apostolico Vaticano locum habebit Congregatio ordinaria SS. Rituum, in qua iudicio EE. ac RR. DD. Cardinalium eiusdem Congregationis sequentia argumenta subiecta erunt, nempe:

1º Confirmatio immemorabilis cultus praestiti Servo Dei Ioanni Baptistae Fabrianen., Sacerdoti professo Ordinis Minorum;

2° et Servo Dei Ioanni Vercellen., sexto ministro generali Ordinis Praedicatorum;

3° Declaratio casus excepti ex decretis Urbani PP. VIII. f. r., et concessio atque adprobatio lectionum propriarum secundi Nocturni in honorem S. Iusti, monachi ac martyris, patroni praecipui civitatis et dioeceseos Segusien.;

4° Concessio et adprobatio officiorum ac laudum in martyrologio quorundam Sanctorum Hybernensium;

5° et Festi cum officio ac Missa Patrocinii S. Vincentii a Paulis, Fundatoris Congregationis Missionis ac Filiarum a charitate:

6° et Officii ac Missae in honorem B. M. V. sub invocatione "*Dulcis Mater* „ pro dioecesi Buscoducen.;

7° tandem Officii ac Missae in honorem B. Petri Dumoulin Borie, Societatis Missionum exterarum dioeceseos Tutelen.;

8° circa revisionem scriptorum Servae Dei Adelaidis Cini, Fundatricis Instituti SS. Cordis Iesu Melitae;

9° et secundae partis scriptorum Servi Dei Ludovici a Casoria Sacerdotis professi Ordinis Minorum et Fundatoris Fratrum vulgo "*Bigi* „ a charitate.

..

Eo quod Effus ac Rñus Dñus Card. Seraphinus Cretoni, SS. Rituum Congregationis Praefectus valetudine impediatur, SSñ Dñus temporaneam eiusdem S. Congregationis directionem Eñmo ac Rñmo D. Card. Mocenni tradidit.

VICARIATUS URBIS

Litterae circulares ad omnes Italiae Episcopos, quibus E. mus Urbis Cardinalis Vicarius aliquas peropportunas tradit normas pro clericis, qui Romam studiorum causa adeunt, moderandis.

Ill.mo e Rev.mo Monsignore,

Furono inviate già da questo Vicariato due circolari relative agli ecclesiastici che vengono a Roma per attendere agli studi, la prima il 10 Agosto 1901, l'altra il 15 Agosto 1902. Al perfetto conseguimento però dello scopo che ci eravamo prefissi con le disposizioni contenute in quelle circolari si opponeva l'insufficienza dei seminari e collegi ecclesiastici italiani in questa città. Ora che, grazie al Signore, con la istituzione del nuovo collegio diretto dai

Figli di Maria tale difficoltà più non esiste, possiamo stabilire definitivamente le norme seguenti che ci affrettiamo di comunicare alla S. V. Illma e R^{ma}.

1) Tutti i chierici e sacerdoti che sono inviati dai loro Vescovi in Roma per attendere agli studi sacri debbono entrare a far parte di una delle seguenti comunità:

- a) Pontificio seminario romano.
- b) Pontificio seminario vaticano.
- c) Almo collegio Capranica.
- d) Collegio apostolico leniniano.
- e) Collegio dei Figli di Maria (Via Mascherone n. 55).

A tale scopo rivolgano domanda ai singoli superiori dei suddetti istituti, corredandola dei documenti necessari.

2) Gli ecclesiastici che sono mandati in Roma per attendere a studi nell'Università governativa, debbono osservare le disposizioni contenute nella circolare della S. C. dei VV. e RR. del 21 Luglio 1896. Si noti però che non è lasciata facoltà ai singoli studenti di procurarsi l'alloggio, ma debbono domandarlo per mezzo delle rispettive curie diocesane a questo Vicariato che darà le indicazioni opportune.

3) Lo stesso si deve dire di quelli ecclesiastici che sono inviati in Roma per attendere alla pratica di diritto canonico nello studio della S. C. del Concilio.

4) Le circolari sopra citate del 10 Agosto 1901 e del 15 Agosto 1902 conservano il loro valore per tutto ciò che non è stato modificato con la presente.

5) Crediamo poi necessario rivolgere alla S. V. Illma e R^{ma} alcune speciali raccomandazioni:

a) Le domande delle quali è detto di sopra siano inviate con la maggior sollecitudine entro la prima quindicina di ottobre, e in ogni modo non più tardi del 31 di detto mese.

b) Non si concede di venire a Roma, se non ad ecclesiastici, di condotta irrepreensibile e che, per le prove date del loro ingegno e della loro buona volontà, facciano sperare con fondamento di ben riuscire negli studi.

c) Gli ecclesiastici suddetti abbiano già sufficienti mezzi per provvedere al loro mantenimento, senza bisogno di procurarsi occupazioni lucrose, od anche solo Cappellanie che richiedano la celebrazione della Messa in determinate Chiese od Istituti religiosi; giacchè questo sarebbe inconciliabile con le esigenze dello studio e della disciplina nei collegi e nelle comunità dove gli ecclesiastici stessi dovranno dimorare.

Nutriamo viva fiducia che queste disposizioni fedelmente osservate riusciranno vantaggiose non solo agli ecclesiastici studenti, che in Roma potranno così meglio mantenere lo spirito della loro vocazione, ma altresì alle varie diocesi nelle quali, compiuti i loro studi, quelli ecclesiastici dovranno esercitare il loro santo ministero.

Con sensi di verace stima e di profondo rispetto mi professo di V. S. Illma e R^{ma}

Roma, 15 Agosto 1903.

Devoto Servitore

PIETRO RESPIGHI Card. Vic.

CHRONICA PONTIFICIA

RES maioris quidem momenti istis in Chronicis de more nostro referentes, operae pretium est hic quaedam summis labiis resumere, quamvis nemo sit hodie qui in diariis eadem non legerit.

Nonobstantibus assiduis medicorum curis Leo Pp. XIII, aetate mentisque gravis, Deo spiritum reddidit suum fere hora quarta postm. diei 20 iulii elapsi.

Postridie per E^mum ac R^mum D. Card. Aloisium Oreglia a S. Stephano S. R. E. Camerarium habita est recognitio corporis defuncti Pontificis, quod vero balsamo illitum die mercurii nempe 22 iul. sollemniter expositum est in aula throni Palatii Apostolici Vaticani. Pariter eodem die inchoata sunt novendialia in SS. Patarchali Basilica Vaticana, quorum tamen tria postrema locum habuerunt in "Capella Sistina". Vespero eiusdem diei vero cadaver, pontificalibus paludamentis indutum, magno cum comitatu ex aula throni in Basilicam Principis Apostolorum translatum est, triduum publicae fidelium venerationi exponendum in Sacello SS^{mi} Sacramenti, et tandem die 25 eiusd. mens. horis vespertinis temporario sepulcro in eadem Basilica conditum est. Cum vero monumentum in SS. Arcibasilica Lateranensi aedificatum erit, iuxta eius optata, corpus venerati Pontificis illuc transferetur.

Iussu E^mi D. Card. Urbis Vicarii in singulis Urbis Ecclesiis funebria pro defuncto Pontifice iisdem novendialium diebus peracta fuerunt, dum in Missis addebantur *collectae* "Pro defuncto Pontifice" et "Pro eligendo Pontifice".

Mors Leonis XIII, quamvis praevisa, maximo dolore et moerore omnes affecit; ubique terrarum sollemnia parentalia celebrata fuerunt, undique reges, imperatores, praesides, communitates, episcopi plurimique alii ad Eñum ac Rñum D. Card. Aloisium Oreglia a S. Stephano S. R. E. Camerarium proprium dolorem et venerationem significare sategerunt.

*
**

Paucos post dies a morte Summi Pontificis resignatum fuit Eius testamentum, cuius executionem Ipse Pontifex demandaverat Eñis ac Rñis DD. CC. Mariano Rampolla *del Tindaro*, Mario Mocenni, Seraphino Cretoni. Testamento statuit ut ea, quae ex bonis familiae ad Eum provenerant, comes Ludovicus Pecci nepos in haereditatem haberet, cum iam alias providisset pro ceteris nepotibus comitibus Camillo ac Richardo. Reliquit autem Ecclesiae omnia quae ad Eum, ut Pontificem, devenerunt. En textus ipsius testamenti:

“ In nome del Padre, del Figlio e dello Spirito Santo.

“ Avvicinandosi il termine della Nostra mortale carriera, depniamo in quest'olografo testamento le Nostre ultime volontà.

“ E innanzi tutto umilmente supplichiamo l'infinita bontà e misericordia di Dio benedetto di condonarci le colpe della vita e di accogliere benignamente l'anima nostra nella beata eternità e questo speriamo specialmente per i meriti di Gesù Redentore ed affidato al Suo Sacratissimo Cuore, fornace ardentissima di carità e fonte di salute all'uman genere. Mediatrice pure imploriamo la beata Vergine Maria Madre di Dio e Madre nostra amorosissima e quella schiera di santi che in special modo venerammo in vita nostri patroni.

“ Ed ora disponendo del patrimonio di famiglia a Noi spettante, a tenore dell'istromento di divisione pei rogiti del notaio Curzio Franchi stipulato il 17 novembre 1882, istituiamo di esso patrimonio erede il nepote conte Ludovico Pecci figlio del fu Gio. Battista nostro fratello.

“ Da questi beni vanno detratti quei già donati al conte Riccardo altro nostro nepote in occasione del suo matrimonio giusta l'istromento 13 febbraio 1886 in atti del Franchi. Egualmente dalla suddetta disposizione sono esenti tutti quei beni esistenti in Carpineto Romano, che sono proprietà della Santa Sede, secondo la dichiarazione contenuta nel nostro chirografo 8 febbraio 1900.

“ In questa nostra testamentaria disposizione non abbiamo contemplato l'altro nipote Camillo e le due nepoti Anna e Maria — figlio

e figlie del nostro fratello Gio. Battista. Ad essi abbiamo in vita convenientemente provveduto in occasione del loro matrimonio un decoroso mantenimento.

“ Dichiariamo che nessuno di nostra famiglia potrà far valere diritto alcuno in tutto ciò che da Noi non è stato contemplato nel presente atto, perchè qualunque altro bene di qualsiasi natura è a Noi provenuto come investiti dal Ponteficato e conseguentemente è, ed in ogni modo vogliamo che sia di proprietà assoluta della Santa Sede.

“ Affidiamo la esatta esecuzione di queste nostre disposizioni ai Cardinali Mariano Rampolla, nostro Segretario di Stato; Mario Mocenni; Serafino Cretoni.

“ Queste dichiariamo essere le Nostre ultime volontà.

“ Roma, Vaticano, questo dì 8 luglio 1900.

GIOACCHINO PECCI LEO PP. XIII „

*
* *

Statim ac Leo XIII supremum diem obiit, Eñus ac Rñus D. Card. Aloisius Oreglia a S. Stephano S. R. E. Camerarius gubernium S. Sedis assumpsit, retinuitque Sede Vacante. Tempore novendialium mane, praefato Eño praeside, locum habuerunt congregationes praeparatoriae Cardinalium, in quibus, praeter alia actum est de successore defuncti Secretarii S. Congr. Consistorialis Sacrique Collegii, Illñi ac Rñi D. Alexandri Volpini, et hoc munus commissum fuit Illño ac Rño D. Raphael Merry del Val, Archiepiscopo Nicen., Academiae Nobilium Ecclesiasticorum Praesidi, qui tempore Conclavis praefuit Secretariae Status.

*
* *

Omnes Eñi Cardinales Romam convenerunt, ut Conclavis participes essent, exceptis Eñis DD. Card. Moran, usque adhuc in itinere, et Celesia, Archiepiscopo Panormitano, aegrotante.

Die veneris 31 iulii omnes Eñi Cardinales Romae adstantes una cum conclavistis ac domesticis Vaticanum adiverunt, atque in conclavem ingressi sunt. Interea omnimode cautum erat pro ipsius conclavis libertate, quod vero feliciter evasit. Excñus D. Marius Chigi princeps, cuius familia hoc privilegio ex antiquissima concessione pollet, officio summi militiae magistri, vulgo *maresciallo del conclave*, functus est.

*
* *

Spes peractae electionis sexies quidem fefellit, populo frequentissimo ad plateam S. Petri ad Vaticanum accurrente; tandem mane die martis 4 augusti, S. Dominico dicato, Eñus D. Card. Aloisius Macchi, Decanus ordinis Diaconorum, in peristylo Aulae superioris porticus eiusdem Vaticanae Basilicae populo festanti gaudium magnum nunciavit electionis in Pontificem Eñi Dñi Card. IOSEPH SARTO Venetiarum Patriarchae, qui nomen sibi imposuerat **PIUS DECIMUS**.

Paulo post Pius X, pontificalibus paludamentis indutus, primum fidelibus in Basilica Vaticana Apostolicam Benedictionem impertitus est.

*
* *

Die dominica 9 augusti in Patriarchali Basilica Vaticana locum habuit sollemnis Summi Pontificis Coronatio, numerosissimo adstante populo. Aderat quoque quaedam Deputatio oppidi *Riese*, in quo ortum habuit Pontifex, Capituli Cathedralis atque Communitatis Mantuae, quam sedem Ipse Episcopus per novem circiter annos rexit, et Venetiarum, cuius civitatis Patriarchatum administravit.

*
* *

SSm̃us Dñus Pius PP. X, praeter innumeras audientias benigne concessas, die 6 augusti sollemniter recepit Collegium diplomaticum apud S. Sedem; S. E. D. Martins d'Antas, Legatus regni Lusitaniae, ipsius collegii decanus eiusque nomine orationem habuit gratulatoriam, cui benigne respondit SSm̃us. Postea ipse Legatus decanus Sanctitati Suae praesentavit alios Legatos ministrosque eorumque comitatum.

Die vero 10 eiusdem mensis SSm̃us ad privatam audientiam admisit S. A. R. Robertum Ducem Parmensem una cum filio Principe Xysto ac filiabus Adelaide et Beatrice.

Die 27 elapsi augusti SS. Dñus Noster Pius PP. X privatim dignatus est imponere pileum cardinalitium Eño ac Rm̃o Dño Card. Sebastiano Herrero y Espinosa de los Monteros, Archiepiscopo Valentin. a Leone XIII f. r. creato in consistorio secreto die 22 elapsi iunii. Iuxta apostolicas constitutiones Eñus Herrero y Espinosa iuramentum praestitit, adstantibus Eñis Cardinalibus ordinis principibus, nempe Eñis Oreglia a S. Stephano, Moran,

et Macchi. Eodem die vespero palatium Altemps, in quo moratur Eñus Herrero y Espinosa, adibat Rñus Dñus Raphael Scapinelli de Léguigno, Cubicularius intimus, qui praelodato Eño tradebat pileum cardinalitium. Sanctitas Sua praefato Eño assignavit sequentes Congregationes nempe: Episcoporum et Regularium, SS. Rituum, Caeremonialis, Indugentiarum et SS. Reliquiarum.

••

Literis Secretariae Status Sanctitas Sua benigne in respectivo officio confirmavit:

Illmum ac Rmum D. Ioseph Mariam Costantini, Archiepiscopum Patrensem, magistrum Sacrarum Largitionum;

Illmum ac Rmum D. Caietanum Bisleti, admissionum magistrum;

Rños DD. Aloisium Misciattelli, Raphael Scapinelli de Léguigno, Richardum Sanz de Samper et Iulium Zichy Cubicularios intimos participantes;

Rmum D. Vincetium Ungherini, capellanum secretum;

Illmum D. Marchionem Aloisium Serlupi-Crescenzi, equorum pontificii stabuli praefectum;

Illmum D. Ioseph Lapponi, archiatrum pontificium; et Dñum Franciscum Silli aequariorum decanum.

Pariter dignatus est nominare:

Rmum D. Vincentium Sardi, Secretarium Brevium ad principes, Praelatam Domesticum ac Canonicum Vaticanum;

Rmum D. Aurelium Galli, Secretarium epistolarum latinarum;

Rmum D. Rinaldum Angeli, iam a secretis defuncti Pontificis Leonis XIII f. r., Protonotarium Apostolicum ad instar participantium et Canonicum Vaticanum;

Rños DD. Ioannem B. Bressan, eiusdem Sanctitatis Suae Secretarium, Nazarenum Marzolini, Hadrianum Zecchini, Capellanos secretos.

Rmum D. Michaellem Lega, iam auditorem Illmī Dñi Secretarii S. Cong. Concilii, Sub-secretarius eiusdem S. C.

Rmum D. Ioseph Mori, iam protocollistam, auditorem Illmī Dñi Pro-Secretarii S. Cong. Conc.

Rmum D. Philippum Gentili, Secretarium S. Cong. Visitationis Apostolicae;

Rmum D. Dominicum Crocicchia, Assessorem praedictae S. Cong. Conc.

Illmum ac Rmum D. Wenceslaum Giannuzzi Canonicum Vaticanum;

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

De Baptismate.

1. Baptisma est sacramentum, quo homo per aquam et verba divina filius Dei renascitur et sanctificatur.

2. Cum huius sacramenti natura coniunguntur: 1° *materia*; a) *remota*, est naturalis quaevis aqua; sed, extra necessitatem, ut licite baptizetur, adhibenda est aqua quae Paschatis et Pentecostes vigiliis consecratur; b) *proxima*, est eiusdem aquae suffusio in baptizandi caput, praecipuam totius corporis partem. Ex communiori doctorum sententia valet baptisma si in pectus, vel humeros aqua suffunditur, sed, si potest, est sub conditione iterandum. Si alia corporis pars (ex. gr.: pes, manus, etc.) lavatur, vel capilli tantum consperguntur, baptisma est dubium et sub conditione inde est iterandum; 2° *forma*, omnino immutanda, sunt verba: "*Ego te baptizo in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti* „.

3. Baptismatis caeremonias, quae, necessitate omissionem non urgente, semper sunt adhibendae, ex apostolica traditione habemus. Praecipuae pro diversis catechumenatus gradibus antiquitus in diversa distribuebantur tempora; nunc immediate baptisma vel praecedunt vel consequuntur et una hominis culpa liberationem et divinam eiusdem adoptionem, quae per sacramentum efficiuntur, adumbrant.

4. Primis Ecclesiae saeculis baptisma dari solebat diebus festis, iis praesertim qui, ut Epiphaniorum dies, Paschatis et Pentecostes vigiliae, cum hoc sacramento cohaerent; sed gravioribus de causis, imprimis subita periculosi itineris, morbi, persecutionis necessitate, omni tempore baptizabatur. In praesenti qui sunt adultae aetatis, nominatim Iudaei, nisi discrimen vitae vel aliud periculum urgeat, ante instituendi et probandi sunt quam, praevio Episcopi placito, baptizentur. Infantes vero, quibus unica est aeternae vitae via, quam primum baptizandi sunt.

5. Nulla urgente necessitate, proprius huius sacramenti solemniter ministrandi locus, dum immersionis ritus viguit, fuit baptisterium; nunc vero sunt Ecclesiae, quae fontem habent, ut incorporeum ibi consecraretur templum, ubi quae circumiacent in sanctum opus reverentiam iniicere et ad pietatem cunctos inclinare sunt idonea. Ex-

ceptis regum et magnorum principum filiis, qui in eorum capellis seu oratoriis et in aqua baptismali de more benedicta baptizantur, nemini domi baptismum percipere licet.

6. Quisque, dum nascitur vel iam natus, vivens et nondum baptizatus, qui baptizari velit, ad hoc aptus est. Ut baptismum valeat: a) eorum, qui sunt rationis capaces, vel fuerunt, assensus actualis vel virtualis vel saltem habitualis requiritur; b) infantum vero, in fidem Ecclesiae, interpretativus sufficit. Sed horum baptismum, si inviti parentes renunt, plurimum illicitum est.

7. Qui adulta sunt aetate: a) si rationis numquam fuerunt capaces, infantum numero habentur et in Ecclesiae fidem baptizantur; b) si mentis suae aliquando sunt, cum optant, baptismate lavantur; c) eadem est ratio agendum, si antequam mens turbetur, baptizari volunt et in discrimine vitae, etsi non sui compotes, baptizandi sunt.

8. A) Cum iure dubitatur utrum ex definitis aliqua desit conditio, vel utrum valeat materia aut forma, si, diligenti adhibita inquisitione, dubium permanet, baptismum est cum conditione vel I. ministrandum vel II. iterandum.

9. I. Cum conditione baptismum est ministrandum, cum dubitatur utrum subiectum sit: a) *homo* (in portentosis, quae ab homine generantur, si vivunt et caro omnino non est informis, aut bestiae similitudinem habent, adiicitur conditio " *si capax homo es* "; si duo capita et pectora *certe* internoscantur, separatim uti duae personae separatim baptizantur; sin vero *incerte*, alterum absolute, alterum, adiecta sub conditione " *si non es baptizatus* ", baptizantur; sed, urgente necessitate, dum in utrumque aqua suffunditur, plurali dicendum est numero: " *ego vos baptizo* "); b) *vivens* (quando, inquam, certa non ad sunt mortis signa); c) *iam baptizatus* (ex. gr. infantes expositi et vagorum derelicti filii etsi baptismi schedulam gestantes, nisi ex ea plena hauriatur certitudo); d) si non caput, sed alia corporis pars abluta fuerit.

10. II. Iterandum vero est baptismum, si utrum alterum valeat dubitatur; cum praesertim festinanter in vitae discrimine laico perficiendum fuerit et, utrum omnia bene gesta sint, incertum relinquatur, vel materia adhibita sit dubia aut forma non certe prolata vel cum infans adhuc in ventre esset matris. Sed conditionali forma, inquit *Ritualis romanus*, non passim aut leviter uti licet, sed prudenter et ubi, re diligenter pervestigata, probabilis subest dubitatio infantem non fuisse baptizatum.

11. B) Sin autem baptismum valere constat, caeremoniae tantum sunt in Ecclesia supplendae; tum enim, qui sciens volens sine pru-

denti dubitandi ratione baptizaret, sacrilegium faceret et in irregularitatem incurreret; de qua tamen apud plures magnae auctoritatis theologos purgatur, si cum conditione baptisma administraverit.

12. Prius ergo quam subitum baptisma cum conditione iteretur, utrum ratum habendum sit, an non, inquirendum est et de certa baptizantis mente et utrum iure una simul cum forma propria sit adhibita materia apud baptizantem; et, cum adsint testes, etsi foeminae, de eorum constantia, scientia, probitate et fide certum exquirendum testimonium; et nisi inde prudens permaneat dubium, indiscriminatim, ne cum conditione quidem, iterum baptizare non licet.

13. Sed quum, vel propter infirmum obstetricis iudicium, vel debitam inquisitionis modestiam, vel quia necessaria, in difficilioribus praesertim casibus, animi deest tranquillitas, vel denique quia in grandioribus praecipue urbibus haud facile de obstetricum in huiusmodi rebus peritia et de pietate et religione certo hodie cognosci licet, veritas nequit ad liquidum perducī, ut in aeterna hominis salute propriae sacerdos conscientiae quieti consulat, absque peccato et irregularitatis poena iterum baptisma dare potest.

14. Baptisma, quod acatholicus vel paganus homo in necessitate ministraverit, si vere prudens, utrum valeat, dubium adest, semper est sub conditione iterandum.

15. Omnes ceterum parochi unitis viribus contendant, ut subitum baptisma, non inconsiderate neque festinanter, sed urgente tantum necessitate, quantum liceat coram testibus ministretur et quam primum parochus de huiusmodi baptismate iudicaturus advocetur.

16. Ut digne et salubriter baptisma recipiatur, apta in adultis animi praeparatio et christianae institutionis tuitio adhibenda est. Praeparatio est sufficiens fidei cognitio, commissorum poenitentia peccatorum, divina servandi mandata voluntas et in percipiendo pietas. In christiana institutione pro infantibus parentum vel eorum vices gerentium consensus requiritur, qui in christianis praesumitur. Cum vero, qui ex christianis gignuntur parentibus, ipso nativitatis iure Ecclesiae iurisdictioni subduntur, etiam contra parentum, qui forte detrectent, voluntatem, propriis etiam Ecclesiae censuris in eiusmodi parentes datis, iure baptizari possunt. Sed ob praesens corruptelae periculum imprudentissime, absque parentum consensu, apostatarum vel infidelium filii ante rationis usum baptizantur; imo etiamsi consentiant, si christiana institutio in tuto non collocetur et sit apostasia timenda: quae fere semper adest, nisi apud christianos longe a parentibus baptizati infantes remaneant neque illis restituantur. Certis tantum conditionibus (in vero vitae discrimine, si a parentibus sint absolute abdicati nec sit reversionis periculum,

cum alter parentum fidem suscipit etc.) contra parentes baptizare licet.

17. Ut christiana institutio in tuto collocetur tum infantium tum aduulorum, baptismati *sponsores*, ut plurimum a parentibus electi, adsint oportet. Sponsor onus per se vel per alium suscipit responsa pro baptizando reddendi, eum tangendi (levandi, suscipiendi), parentum, suadente necessitate, vices gerendi et in christiana fide baptizatum instituendi. De suae spiritualis cognationis impedimento, quod tamen ex communiore et probabiliore sententia in privato baptismo non contrahunt, admonendi sunt.

18. Sponsorum munere fungi possunt tantum: 1) Catholicae Ecclesiae membra, ideoque sunt arcendi non baptizati, haeretici, schismatici, apostatae, excommunicati, interdicti; 2) puberis aetatis, qui fidei elementa noscant et bene morati; 3) qui quominus sponsorum munere fungantur impediuntur, uti religiosi " praestat „, inquit S. R. U. Inquis. (1893), " ut baptismus conferatur sine patrino, si aliter fieri non potest „; 4) in aliquot dioecesibus non admittuntur non confirmati et sacro insigniti ordine; 5) unus (una) vel duo summum adsint; 6) non sint parentes baptizandi; 7) quantum possit, eiusdem baptizandi sexus.

19. Episcopi, Sacerdotes et diaconi sunt legitimi solemnitis baptismatis ministri (ministri solemnitis). Episcopi et parochi, iure muneris, est solemniter sibi subiectos baptizare et aliis Sacerdotibus, vel etiam — ob magnam tamen necessitatem aut Ecclesiae utilitatem — diaconis idem faciendi potestatem dare. Diaconis vero, absque parochi vel Episcopi mandato, privatum tantum baptismum sine solemnitate ministrare licet eadem, qua possunt, ratione ceteri homines (ministri necessitatis), mares vel foeminae, etiamsi israelitae, infideles et haeretici, qui id, quod Ecclesia, facere intendunt, servato tamen dignitatis ordine, ut clericus laico, foeminae mas, nisi pudor aut peritia aliter suadeat, praeferatur.

Cura est parochi fideles et speciatim obstetrices privati baptismatis ritus docendi et eorum, difficilioribus praesertim casibus, usum urgendi.

In obstetricum munere haec sunt notanda: quantum hisce liceat temporibus monendae sunt:

I. Ut religiose et fideliter, absque personarum acceptione suo fungantur ministerio; honestissimos gerant ubique mores, pietatemque sacramentis foveant et divinam pro se et puerperis opem implorent; ut de omnibus quae suam respiciant provinciam silentium obtineant; longe a puerpera, quae necessariae non sint, personas

arceant, opportuneque, cum necessitas urgeat, medicum et sacerdotem advocent.

II. Baptisma tum solum, cum infantis mors prudenter provideatur, ministrandum esse; aquam, etsi non benedictam, si naturalem ex fonte, rivo, flumine, vel pluvialem, aut nivatam aut ex glacie aptam esse materiam; verum non aspergendam esse, sed, ut ex vase supra infantis caput decurrat, ter in crucis figura, dum simul formae verba enuntiantur effundendam esse; at baptisma valere, si tantum aqua infantem riget, dum saltem, urgente necessitate, verba "*te baptizo* „ dicantur, reticito etsi nomine, vel etiam sexus ignoretur. Semper aliquantisper ante baptisma animum obstetrices colligant, ut quae facienda et dicenda provideant et, quantum liceat, testes adhibeant.

III. Ne improvisis perturbentur difficultatibus, sed opportune difficilioribus etiam casibus officio suo fungantur religioso, doceantur a medico oportet. Infans non amplius vivere tunc tantum habendus est et baptisma omittendum, cum putredo sensibus percipi potest; in dubio proinde utrum vivat nec ne, certe cum conditione, etiam mente tantum concepta, baptizandus est. Ne dum obstetrices, sed et coniuges, nominatim mulieres, ex immaturo partu vel abortu fetum, nullum etsi vitae indicium praebeat, forcipe velamentis caute insecatis, dum simul sacramentalia verba: "*Si vivis* „ proferuntur, in aquam mergendum vel, si grandiore, aqua perfundendum esse sciant, et in loco sacro inde post mortem caute et facile sepeliendum esse.

Cum semper, ex universali hodie sententia, nisi homo ab homine generari possit, etsi aliud ex partu nasci videatur, natum, saltem cum conditione, *si homo es*, baptizandum est. Si ante ortum moriturus provideatur, siphone infantis pars, quae possit, abluenda est conditionata forma (*si capax es*) eodem tempore adhibita. Postquam autem natus est, si urgeat necessitas denuo cum conditione "*si nondum es baptizatus* „ baptizandus est; sin autem nulla urgeat necessitas, ad ecclesiam, ut a sacerdote, qui de omnibus praemonendus est, solemniter cum conditione baptizetur, deferendus est. Si vero plures nascuntur nec eorum quis in ventre matris baptizatus fuerit dignoscitur, quisque cum conditione "*si non es baptizatus* „ baptizandus est. Si mater ante partum moriatur, baptisma, si queat, in utero datur, indeque detractus infans, si vivat, denuo cum conditione "*si non es baptizatus* „, baptizetur. Semper tamen, quum gravis oriatur difficultas et mortis adsit periculum, obstetricus medicus advocetur oportet.

Extrema tantum cogente necessitate, parentibus suos natos baptizare licet. Nemo unquam semetipsum aqua baptizare valet, ubi enim nullus adsit qui baptizet, desiderii vel sanguinis baptismi sufficit.

De confirmatione.

1. Confirmatio est sacramentum, quo per olei chrismatis unctionem baptizati sancti Spiritus participes effecti in fide et christianis moribus confirmantur.

2. *Materia* huius sacramenti: *a) remota* est olivarum oleum balsamo permixtum ab Episcopo consecratum; *b) proxima* est inunctio chrismate in crucis speciem in fronte confirmandi facta et manuum impositio. *Forma* autem sunt verba: N., signo te signo crucis et confirmo te chrismate salutis in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen

3. Sacro accipiendo chrismati aptus est omnis homo vivens, baptizatus qui nondum acceptum velit Sacramentum. Ut digne accipiat confirmandus: 1) rationis potiatur oportet (7-12 annos natus); sed perpetuo amenti, vel mortis periculo obnoxio, vel numquam in posterum accepturo ocius dandum est; 2) dogmata ex se vel ex praecepto scitu necessaria noscat; 3) in Dei gratia sit; ideoque confessio praemittenda; 4) sponsor adsit, qui unus tantum eiusdemque sexus pro unoquoque confirmando esse potest, ipse iam confirmatus, et idem in se recipit officium quod sponsor ad baptismum a quo tamen alius esse debet et spiritualis impedimentum cognitionis contrahit; eodem tempore duos ad summum offerre confirmandos potest; 5) praeparatio et devotio ante et post receptum sacramentum, cui etiam decet naturale praecedere ieiunium.

4. Confirmationis sacramentum non ex se (necessitate medii) necessarium est, sed ex praecepto saltem ecclesiastico accipiendum est.

5. Legitimus et ordinarius confirmationis minister est pro sua quisque dioecesi Episcopus vel, ex huius mandato, alius Episcopus; extraordinarius autem, ex S. Pontificis accepta facultate, sacerdos, Parochi est suae parochiae confirmandos instituere et ut digne recipiant disponere, testimonium pro ipsis dicere et confirmatorum librum conficere.

Sac. H. ROCCABRUNA.

BIBLIOGRAPHIA

I.

P. A. GHIGNONI (Barnabita). — **Il Pensiero Cristiano nell'Arte** (Sec. I-IV). — In Libreria Pontificia Friderici Pustet, Romae. -- L. 6.

Hoc splendidum volumen, triginta quatuor tabulis illustrativis extra textum insertis exornatum, ad collectionem pertinet historico-artistico-religiosarum lectionum, quae apud Scholam superiorem Religionis a Rev. PP. Semeria et Ghignoni, Congregationis S. Pauli, Genuae institutam, habentur. Dissertationes continet de Arte christiana a I. ad IV. saeculum. Huius artis praeclarus Auctor historicas vicissitudines attento examine prosequitur ad intimum spiritum ac christianam inspirationem investigandum. Quapropter titulus ipse huius operis materiam manifeste declarat. At usque ab initio animadvertit A.: "*Non tanto ho riguardato l'arte nel cristianesimo, quanto il cristianesimo nell'arte; negli atteggiamenti artistici ho cercato indagare gli atteggiamenti religiosi. Quindi il Cristianesimo ho voluto elemento primario, elementi subordinati l'arte, l'archeologia, e, in genere, l'erudizione*". Et revera, huic themati inhaerens, maxima cum diligentia A. hunc christianum influxum investigat ac patefacit, totumque animum suum, artis amore calefcentem nec non avidum christianae fidei pulcritudinem ostendendi, in hoc libro transfundit. Haec autem lectionum forma subiecti gravitati non nocet, imo vero quamdam iucunditatem praestat, quae opus lectori facilius ac delectabilius reddit.

Octo dissertationes vel lectiones in hoc volumine continentur, quarum in tribus prioribus generales conceptus et notiones exponuntur. En argumenta: "*L'arte nel Cristianesimo; Genesi nell'arte Cristiana; Nozioni Generali*". Ceterae autem particularia obiecta pertractant: "*Il Simbolismo; l'Architettura; la Pittura; la Scultura; l'Epigrafa*".

Hoc opus igitur eximii P. Ghignoni omnino aptam praeparationem constituit ad sensum ac spiritum nostrae sanctae religionis in monumentis artis christianae a primo ad quartum saeculum intelligendum, et iuvenibus summopere commendamus.

II.

POTTIER (A.). — **La Questione Operaia.** Romae, in Libreria Pontificia Frid. Pustet. L. 1,50.

Ad Democratiam christianam quod attinet, experientia constat unum prae omnibus requiri, ea scilicet principia ac praesertim criteria practica esse disseminanda et ad maturitatem adducenda, quorum ope, sani ac multi colligantur fructus.

Ex hoc omisso studio, quasi ex potissima causa, plura in quibusdam locis et quorundam occasione, infausta ac lamentanda enata sunt in actione populari christiana.

Propterea maxime necessarium praedictis principiis criteriisque insistere; prae omnibus benemerentur qui huic sollicitudini incumbunt. Inter hos, locum obtinet praeclarissimus canonicus A. Pottier, professor in Seminario Leodiensi qui, non solum in civitate et regione patria fuit doctor democratiae christianae, sed etiam nunc, Romae, inceptum apostolatuum ore et scripto prosequitur.

E lectoribus nostris illi, qui professoris sermones audierunt, possunt testificari vera esse quae dicimus. Sed, cum pauciores sint qui possunt interesse Conventibus Oratoriis, opportunum erat typis mandari sermones habitos, ut innumeri alii cupientes talis magistri doctrinam cognoscere, eam assequi valerent.

Ideo gratum erit scientiae sociologicae cultoribus scire primam partem operis a docto sacerdote A. Pottier confecti editam esse: (*La Questione Operaia.* - I. - Roma. - Pustet. pp. 110 in-8°).

Haec prima pars italico idiomate conscripta et ad formam simplicem, claram et sobriam redacta, agit de definitione et causis quaestionis operariae et demonstrat luculenter inefficaciam moralem atque technicam solutionis socialisticae.

Canonicus Pottier callet sanam doctrinam democratico-christianam et, iuxta veram traditionem catholicam et Leonis XIII magisterium, nec ad dexteram nec ad sinistram deflectit. Epistola valde commendatitia ad auctorem ab Eminentissimo Cardinali Rampolla directa et ab initio voluminis publicata, confirmat ea, quae asserimus.

Nemo, sive clericus, sive laicus, actioni populari christianae deditus est, qui in opere "*La questione operaia*" non requirat principia et facta exposita, commentata et illustrata scientia et experientia sacerdotis, qui strenue et recte semper propugnavit bonum, quod Ecclesiae et populo est indivisibiliter commune.

III.

VOLPI (Mgr R.). — **Lectiones Philosophiae Moralis.** — Duo volumina (pars generalis et pars specialis). Romae, ex Typographia Polyglotta S. C. de Propaganda Fide. L. 5.

Iuvenibus, qui Philosophiae studio incumbunt, textum proponimus, quem singulari cum cura ac diligentia composuit Revm̃us D. Raimundus Volpi, Cubicularius SSm̃i et qui per plures annos Ethicam docuit in scholis tum Seminarii Romani, tum Collegii Urbani de Propaganda Fide. Expedita ratione clarus A. omnes quaestiones pertractat atque absolvit quae in hac philosophiae parte agitantur; quasdam vero adiungens aut novas, aut quae in aliis textibus difficillime reperiuntur, ut sunt tractationes circa *Passiones*, *Malusismum*, etc. Ceterarum autem quaestionum quaedam praesertim amplitudine sua eminent: utpote qq. de *Beatitudine*, de *Moralitate*, de *Communismo* et *Socialismo*. Qualibet in parte praeclarus A. se prodit expertissimum Aristotelis et Aquinatis doctrinarum, quin tamen quidquid recentiores circa has quaestiones exposuerint minime negligat. Quapropter textus proponitur qui, magnae utilitatis indubie erit quemque praeter alias scientificas ephemerides, etiam "*La Civiltà Cattolica*", bis amplissimis laudavit.

I. A.

IV.

Nuper prodiit magni momenti opusculus:

"De Potestate qua Matrimonium regitur et de iure matrimoniali civili apud praecipuas nationes auctore Sac. Benedicto Melata. — Romae, ex off. typ. "Tata Giovanni", Piazza del Biscione, 95. — 1903."

In proximo huius ephemeridis fasciculo operis eiusdem, parvi mole, at maximi pondere, recensionem trademus accuratissimam.

IMPRIMATUR. — FR. ALBERTUS LEPIDI O. P. S. P. A. Magister.

IMPRIMATUR. — JOSEPHUS CEPPETELLI Patr. Constant. Vicesgerens.

CONSTANTIUS CASTELLO, gerens responsabilis.

ROMAE. — EX TYPOGRAPHIA IUVENUM OPIFICUM A S. IOSEPHO

ACTA PONTIFICIA

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
DIVINA PROVIDENTIA
PII PAPAE X.
EPISTOLA ENCYCLICA
AD PATRIARCHAS
PRIMATES ARCHIEPISCOPOS EPISCOPOS
ALIOSQUE LOCORUM ORDINARIOS
PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTES

VENERABILIBUS FRATRIBUS
PATRIARCHIS PRIMATIBUS ARCHIEPISCOPIB.
EPISCOPIB.
ALIISQUE LOCORUM ORDINARIIS
PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTIBUS

PIUS PAPA X.
VENERABILES FRATRES
SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

SUPREMI apostolatus cathedra, ad quam, consilio Dei inscrutabili, evecti fuimus, vobis primum eloquuturi, nihil attinet commemorare quibus Nos lacrymis magnisque precibus formidolosum hoc Pontificatus onus depellere a Nobis conati simus. Videmur equidem Nobis, etsi omnino meritis impares, convertere in rem Nostram posse quae Anselmus, vir sanctissimus, querebatur quum, adversans et repugnans, coactus est honorem episcopatus suscipere. Etenim quae ille moeroris indicia pro se afferebat, eadem et Nobis proferre licet, ut ostendamus quo animo, qua voluntate Christi gregis pascendi gravissimum officii munus exceperimus. " *Testantur*, sic ille ⁽¹⁾, *lacrymae meae et voces et rugitus a*

(1) Epp. l. III, ep. 1.

gemitu cordis mei, quales numquam de me, ullo dolore, nemini exiisse ante diem illam, in qua sors illa gravis archiepiscopatus Canturiae visa est super me cecidisse. Quod ignorare nequiverunt illi qui, ea die, vultum meum inspexerunt... Ego magis mortuo quam viventi colore similis, stupore et dolore pallebam. Huic autem de me electioni, imo violentiae, hactenus, quantum potui, servata veritate, reluctatus sum. Sed iam, velim nolim, cogor fateri quia quotidie iudicia Dei magis ac magis conatui meo resistunt, ut nullo modo videam me ea posse fugere. Unde iam, non tam hominum quam Dei, contra quam non est prudentia, victus violentia, hoc solo intelligo me uti debere consilio, ut, postquam oraci quantum potui, et conatus sum ut, si possibile esset, calix iste transiret a me ne biberem illum... meum sensum et voluntatem postponens, me sensui et voluntati Dei penitus committam „.

Nec plane repugnandi causae, multae et maximae, defuerunt Nobis. Praeterquam enim quod honore pontificatus, ob tenuitatem Nostram, nullo pacto Nos dignaremur; quem non moveret ei se successorem designari, qui, cum ecclesiam sex fere ac viginti annos sapientissime rexisset, tanta valuit alacritate ingenii, tanto virtutum omnium splendore, ut vel adversarios in sui admirationem traduxerit et memoriam sui nominis factis praeclarissimis consecrarit? — Dein, ut praetereamus cetera, terrebat Nos, quam quod maxime, ea quae modo est humani generis conditio afflictissima. Quem enim lateat, consociationem hominum gravissimo nunc, supra praeteritas aetates, atque intimo urgeri morbo, qui in dies ingravescens eamque penitus exedens ad exitium rapit? Morbus qui sit, intelligitis, Venerabiles Fratres; defectio abscessioque a Deo: quo nihil profecto cum pernicie coniunctius, secundum Prophetam dictum: “ *Quia ecce, qui elongant se a te, peribunt* ⁽¹⁾ „. Tanto igitur malo, pro pontificali munere quod demandabatur, occurrendum esse Nobis videbamus; arbitrabamur enim Dei iussum ad Nos pertinere: “ *Ecce constitui te hodie super gentes et super regna, ut evellas et destruas, et aedifices et plantes* ⁽²⁾ „; verum conscii Nobis infirmitatis Nostrae, negotium, quod nihil simul haberet morae et difficultatis plurimum, suscipere verebamus.

Attamen, quoniam numini divino placuit humilitatem Nostram ad hanc amplitudinem potestatis provehere; erigitur animum *in eo qui Nos confortat*. Deique virtute freti manum operi admoventes, in gerendo pontificatu hoc unum declaramus propositum esse Nobis

(1) Ps. LXXII, 27.

(2) Ierem. 1, 10.

instaurare omnia in Christo „⁽¹⁾, ut videlicet sit „omnia et in omnibus Christus „⁽²⁾. — Erunt profecto qui, divina humanis metientes, quae Nostra sit animi mens rimari nitantur atque ad terrenos usus partiumque studia detorquere. His ut inanem spem praecidamus, omni asseveratione affirmamus nihil velle Nos esse, nihil, opitulante Deo apud consociationem hominum futuros, nisi Dei, cuius utimur auctoritate, administros. Rationes Dei rationes Nostrae sunt; pro quibus vires omnes vitamque ipsam devovere decretum est. Unde si qui symbolum a Nobis expetant, quod voluntatem animi patefaciat; hoc unum dabimus semper: *Instaurare omnia in Christo!*

Quo quidem in praeclaro opere suscipiendo urgendoque illud Nobis, Venerabiles Fratres, alacritatem affert summam, quod certum habemus fore vos omnes strenuos ad perficiendam rem adiutores. Id enim si dubitemus, ignaros vos, non sane iure, aut negligentes putaverimus nefarii illius belli, quod nunc, ferme ubique, commotum est atque aliter adversus Deum. Vere namque in Auctorem suum „*fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania* „⁽³⁾; ut communis fere ea vox sit adversantium Deo: „*Recede a nobis* „⁽⁴⁾. Hinc extincta omnino in plerisque aeterni Dei reverentia, nullaue habita in consuetudine vitae, publice ac privatim, supremi eius numinis ratio: quin totis nervis contenditur omnique artificio, ut vel ipsa recordatio Dei atque notio intereat penitus.

Haec profecto qui reputet, is plane metuat necesse est ne malorum, quae supremo tempore sunt expectanda, sit perversitas haec animorum libamentum quoddam ac veluti exordium; neve *filius perditionis*, de quo Apostolus loquitur ⁽⁵⁾, iam in hisce terris versetur. Tanta scilicet audacia, eo furore religionis pietas ubique impetitur, revelatae fidei documenta oppugnantur, quaeque homini cum Deo officia intercedunt tollere delere prorsus prae fracte contenditur! E contra, quae, secundum Apostolum eundem, propria est *Antichristi* nota, homo ipse, temeritate summa, in Dei locum invasit, extollens se *supra omne quod dicitur Deus*; usque adeo ut, quamvis Dei notitiam extinguere penitus in se nequeat, Eius tamen maiestate reiecta, aspectabilem nunc mundum sibi ipse veluti templum dedicaverit a ceteris adorandus. „*In templo Dei sedeat, ostendens se tamquam sit Deus* „⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Ephes. I, 10.

⁽²⁾ Coloss. III, 11.

⁽³⁾ Ps. II, 1.

⁽⁴⁾ Iob XXI, 14.

⁽⁵⁾ II Thess. II, 3.

⁽⁶⁾ II Thess. II, 2.

Enimvero hoc adversus Deum mortalium certamen qua sorte pugnetur nullus est sanae mentis qui ambigat. Datur quidem homini, libertate sua abutenti, rerum omnium Conditoris ius atque numen violare; veruntamen victoria a Deo semper stat: quin etiam tum proprior clades imminet, quum homo, in spe triumphi, insurgit audentior. Haec ipse Deus nos admonet in Scripturis sanctis. "*Dissimulat scilicet peccata hominum* „ (1), suae veluti potentiae ac maiestatis immemor: mox vero, post adumbratos recessus, "*excitatus tamquam potens crapulatus a vino* (2), *confringet capita inimicorum suorum* „ (3); ut norint omnes "*quoniam rex omnis terrae Deus* (4), *et sciant gentes quoniam homines sunt* (5) „.

Haec quidem, Venerabiles Fratres, fide certa tenemus et expectamus. Attamen non ea impediunt quominus, pro nostra quisque parte, Dei opus maturandum nos etiam curemus: idque, non solum efflagitando assidue: "*Exsurge, Domine, non confortetur homo* „ (6); verum, quod plus interest, re et verbo, luce palam supremum in homines ac naturas ceteras Dei dominatum adserendo vindicandoque, ut Eius imperandi ius ac potestas sancte colatur ab omnibus et observetur. — Quod plane non modo officium postulat a natura profectum, verum etiam communis utilitas nostri generis. Quorumnam etenim, Venerabiles Fratres, animos non conficiat trepidatio ac moeror, quum homines videant, partem maximam, dum quidem humanitatis progressus haud immerito extolluntur, ita digladiari atrociter inter se, ut fere sit omnium in omnes pugna? Cupiditas pacis omnium profecto pectora attingit, eamque nemo est qui non invocet vehementer. Pax tamen, reiecto Numine, absurde quaeritur: unde namque abest Deus, iustitia exsulat; sublataque iustitia, frustra in spem pacis venit. "*Opus iustitiae pax* „ (7). — Novimus equidem non paucos esse, qui studio pacis ducti, *tranquillitatis* nempe *ordinis*, in coetus factionesque coalescunt, quae ab *ordine* nominant. Proh tamen spes curasque inanes! Partes *ordinis*, quae pacem afferre turbatis rebus reapse queant, unae sunt: partes faventium Deo. Has igitur promovere necesse est, ad easque quo licebit plures adducere, si securitatis amore incitamus.

Verum haec ipsa, Venerabiles Fratres, humanarum gentium

(1) Sap. xi, 24.

(2) Ps. lxxvii, 65.

(3) Ps. lxvii, 22.

(4) Ib. xlvii, 8.

(5) Ib. ix, 20.

(6) Ps. ix, 19.

(7) Is. xxxii, 17.

ad maiestatem Dei imperiumque revocatio, quantumvis licet conemur, numquam nisi per Iesum Christum eveniet. Monet enim Apostolus: "*Fundamentum aliud nemo potest ponere praeter id quod positum est, quod est Christus Iesus*" ⁽¹⁾. Scilicet unus ipse est, "*quem Pater sanctificavit et misit in mundum*" ⁽²⁾; "*splendor Patris et figura substantiae eius*" ⁽³⁾ „ Deus verus verusque homo: sine quo, Deum, ut oportet, agnoscere nemo possit; nam "*neque Patrem quis novit nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare*" ⁽⁴⁾ „ — Ex quo consequitur, ut idem omnino sit *instaurare omnia in Christo* atque homines ad Dei obtemperationem reducere. Huc igitur curas intendamus oportet, ut genus hominum in Christi ditionem redigamus: eo praestito, iam ad ipsum Deum remigraverit. Ad Deum, inquam, non socordem illum atque humana negligentem, quem *materialistarum* deliramenta effinxerunt; sed Deum vivum ac verum, unum natura, personis trinum, auctorem mundi, omnia sapientissime providentem, iustissimum denique legis latorem, qui sontes plectat, praemia proposita virtutibus habeat.

Porro qua iter nobis ad Christum pateat, ante oculos est: per Ecclesiam videlicet. Quamobrem iure Chrysostomus: "*Spes tua Ecclesia, salus tua Ecclesia, refugium tuum Ecclesia*" ⁽⁵⁾ „ In id namque illam condidit Christus, quaesitam sui sanguinis pretio; eique doctrinam suam ac suarum praecepta legum commendavit, amplissima simul impertiens divinae gratiae munera ad sanctitatem ac salutem hominum.

Videtur igitur, Venerabiles Fratres, quale demum Nobis vobisque pariter officium sit demandatum: ut consociationem hominum, a Christi sapientia aberrantem, ad Ecclesiae disciplinam revocemus; Ecclesia vero Christo subdet, Christus autem Deo. Quod si, Deo ipso favente, perficiemus, iniquitatem cessisse aequitati gratulabimur, audiemusque feliciter "*vocem magnam de coelo dicentem: Nunc facta est salus et virtus et regnum Dei nostri et potestas Christi eius*" ⁽⁶⁾ „ — Hic tamen, ut optatis respondeat exitus, omni ope et opera eniti opus est, ut scelus illud immane ac detestabile, aetatis huius proprium, penitus eradamus, quo se nempe homo pro Deo substituit: tum vero leges Evangelii sanctissimae ac consilia in veterem dignitatem vindicanda; adserendae altius veritates ab Ecclesia tra-

⁽¹⁾ I Cor., III, 11.

⁽²⁾ Io. x, 36.

⁽³⁾ Hebr. I, 3.

⁽⁴⁾ Matth. xI, 27.

⁽⁵⁾ Hom. de capto Eutropio, n. 6.

⁽⁶⁾ Apoc. xII, 10.

ditae, quaeque eiusdem sunt documenta de sanctitate coniugii, de educatione doctrinaque puerili, de bonorum possessione atque usu, de officiis in eos qui publicam rem administrant; aequilibras demum inter varios civitatis ordines christiano instituto ac more restituenda. — Nos profecto haec Nobis, Dei nutui obsequentes, in pontificatu prosequenda proponimus, ac pro virili parte prosequemur. Vestrum autem erit, Venerabiles Fratres, sanctitate, scientia, agendorum usu, studio cum primis divinae gloriae, industriis Nostris obsecundare; nihil aliud spectantes praeterquam ut in omnibus *formetur Christus* ⁽¹⁾.

Iam quibus ad rem tantam utamur adiumentis, vix dicere oportet; sunt enim de medio sumpta. — Curarum haec prima sunt, ut Christum formemus in iis, qui formando in ceteris Christo officio muneris destinantur. Ad sacerdotes mens spectat, Venerabiles Fratres. Sacris namque quotquot initiati sunt, eam in populis, quibuscum versantur, provinciam sibi datam norint, quam Paulus suscepisse testatus est amantissimis iis verbis: “ *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis* ⁽²⁾ „. Qui tamen explere munus queant, nisi priores ipsi Christum induerint? atque ita induerint, ut illud Apostoli eiusdem usurpare possint: “ *Vivo ego, iam non ego, vivit vero in me Christus* ⁽³⁾. *Mihi vivere Christus est* ⁽⁴⁾ „. Quamobrem, etsi ad fideles omnes pertinet hortatio “ *ut occurramus in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi* ⁽⁵⁾ „; praecipue tamen ad illum spectat qui sacerdotio fungitur; qui idcirco dicitur *alter Christus*, non una sane potestatis communicatione, sed etiam imitatione factorum, qua expressam in se Christi imaginem praeferat.

Quae cum ita sint, quae vobis quantaque, Venerabiles Fratres, ponenda cura est in clero ad sanctitatem omnem formando! huic, quaecumque obveniant, negotia cedere necesse est. Quamobrem pars potior diligentiarumstrarum sit de seminariis sacris rite ordinandis moderandisque, ut pariter integritate doctrinae et morum sanctitate floreant. Seminarium cordis quisque vestri delicias habetote, nihil plane ad eius utilitatem omittentes, quod est a Tridentina Synodo providentissime constitutum. — Quum vero ad hoc venturum erit, ut candidati sacris initiari debeant, ne quaeso excidat animo Paulus Timotheo perscripsit: *Nemini cito manus impo-*

(1) Gal. iv, 19.

(2) Gal. iv, 19.

(3) Gal. ii, 20.

(4) Philipp. i, 21.

(5) Ephes. iv, 3.

sueris ⁽¹⁾; illud attentissime reputando, tales plerumque fideles futuros, quales fuerint quos sacerdotio destinabitis. Quare ad privatam quamcumque utilitatem respectum ne habetote; sed unice spectetis Deum et Ecclesiam et sempiterna animorum commoda, ne videlicet, uti Apostolus praecavet, "*communicetis peccatis alienis* „ ⁽²⁾. — Porro sacerdotes initiati recens atque e seminario digressi industrias vestras ne desiderent. Eos, ex animo hortamur, pectori vestro, quod coelesti igne calere oportet, admovete saepius, incendite inflammate ut uni Deo et lucris animorum inhient. Nos equidem, Venerabiles Fratres, diligentissime providebimus ne homines sacri cleri ex insidiis capiantur novae cuiusdam ac fallacis scientiae, quae Christum non redolet, quaeque, fucatis astutisque argumentis *rationalismi* aut *semirationalismi* errores invehere nititur; quos ut caveret iam Apostolus Timotheum monebat, scribens: "*Depositum custodi, devitans profanas vocum novitates et oppositiones falsi nominis scientiae, quam quidam promittentes, circa fidem exciderunt* „ ⁽³⁾. Hoc tamen non impedimur, quo minus laude dignos existimemus illos e sacerdotibus iunioribus, qui utilium doctrinarum studia, in omni sapientiae genere, persequuntur, ut inde ad veritatem tuendam atque osorum fidei calumnias refellendas instructiores fiant. Veruntamen celare haud possumus, quin etiam apertissime profiteamur, primas Nos semper delaturos iis qui, quamvis sacras humanasque disciplinas minime praetereunt, proxime nihilosecius animorum utilitatibus se dedant, eorum procuratione munerum, quae sacerdotem deceant divinae gloriae studiosum. *Tristitia Nobis magna est et continuus dolor cordi* Nostro ⁽⁴⁾, quum cadere etiam in aetatem nostram conspicimus Ieremiae lamentationem: "*Parvuli petierunt panem et non erat qui frangeret eis* „ ⁽⁵⁾. Non enim de clero desunt, qui, pro cuiusque ingenio, operam forte navent rebus adumbratae potius quam solidae utilitatis: at verum non adeo multi numerentur qui, ad Christi exemplum, sibi sumant Prophetarum dictum: "*Spiritus Domini unxit me, evangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, praedicare captivis remissionem et coecis visum* „ ⁽⁶⁾. — Quem tamen fugiat, venerabiles Fratres, quum homines ratione maxime ac libertate ducantur, religionis disciplinam potissimam esse viam ad Dei imperium in humanis animis restituendum? Quot plane sunt qui

⁽¹⁾ I Tim. v, 22.

⁽²⁾ Ibid.

⁽³⁾ I Tim. vi, 20 s.

⁽⁴⁾ Rom. ix, 2.

⁽⁵⁾ Thren. iv, 4.

⁽⁶⁾ Luc. iv, 18-19.

Christum oderunt, qui Ecclesiam, qui Evangelium horrent ignorantia magis quam pravitate animi! de quibus iuris: *quaecumque ignorant blasphemant* ⁽¹⁾. Idque non in plebe solum reperire est aut in infima multitudine, quae ideo in errorem facile trahitur; sed in exultis etiam ordinibus atque adeo in iis, qui haud mediocri eruditione ceteroqui polleant. Hinc porro in plerisque defectus fidei. Non enim dandum est, scientia progressibus extinguere fidem, sed verius inscitia; ut idcirco ubi maior sit ignorantia, ibi etiam latius pateat fidei defectio. Quapropter Apostolis a Christo mandatum est: “*Euntes, docete omnes gentes*” ⁽²⁾.

Nunc autem, ut ex docendi munere ac studio fructus pro spe edantur atque in omnibus *formetur Christus*, id penitus in memoria insideat, Venerabiles Fratres, nihil omnino esse caritate efficacius. *Non enim in commotione Dominus* ⁽³⁾. Allici animos ad Deum amariore quodam conatu, speratur perperam: quin etiam errores acerbius increpare, vitia vehementius reprehendere damno magis quam utilitati aliquando est. Timotheum quidem Apostolus hortabatur: “*Argue, obsecra, increpa*”; attamen addebat: “*in omni patientia*” ⁽⁴⁾. — Certe eiusmodi nobis exempla prodidit Christus. “*Venite, sic ipsum alloquutum legimus, venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos*” ⁽⁵⁾. Laborantes autem oneratosque non alios intelligebat, nisi qui peccato vel errore tenerentur. Quanta enimvero in divino illo magistro mansuetudo! quae suavitas, quae in aerumnosos quolibet miseratio! Cor eius plane pinxit Isaias iis verbis: “*Ponam spiritum meum super eum; non contendet neque clamabit; arundinem quassatum non confringet et linum fumigans non extinguet*” ⁽⁶⁾. — Quae porro caritas, *paciens et benigna* ⁽⁷⁾ ad illos etiam porrigatur necesse est, qui sunt nobis infesti vel nos inimice insectantur. “*Maledicimur et benedicimus, persecutionem patimur et sustinemus, blasphemamur et obsecramus*” ⁽⁸⁾. Peiores forte quam sunt videntur. Consuetudine enim aliorum, praedicatis opinionibus, alienis consiliis et exemplis, malesuada demum verecundia in impiorum partem translati sunt: attamen eorum voluntas non adeo est depravata, sicut et ipsi putari gestiunt. Quidni speremus christianae caritatis flammam ab animis caliginem dispul-

⁽¹⁾ Iud. II, 10.

⁽²⁾ Matth. xxviii, 19.

⁽³⁾ III Reg. xix, 11

⁽⁴⁾ II Tim iv, 2.

⁽⁵⁾ Matth xi, 28.

⁽⁶⁾ Is. xlii, 1 s.

⁽⁷⁾ I Cor. xiii, 4.

⁽⁸⁾ Ibid. iv 12 s.

suram atque allaturam simul Dei lumen et pacem? Tardabitur quandoque forsitan laboris nostri fructus; sed caritas sustentatione nunquam defatigatur, memor non esse praemia a Deo proposita laborum fructibus sed voluntati.

Attamen, Venerabiles Fratres, non ea Nobis mens est ut, in toto hoc opere tam arduo restitutionis humanarum gentium in Christo, nullos vos clerusque vester adiutores habeatis. Scimus mandasse Deum unicuique de proximo suo ⁽¹⁾. Non igitur eos tantum, qui sacris se addixerunt, sed universos prorsus fideles rationibus Dei et animorum adlaborare oportet: non Marte utique quemque suo atque ingenio, verum semper Episcoporum ductu atque nutu; praeesse namque, docere, moderari nemini in Ecclesia datur praeter quam vobis, *quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam Dei* ⁽²⁾. — Catholicos homines, vario quidem consilio at semper religionis bono, coire inter se societatem, Decessores Nostri probavere iamdiu bonaque precatione sanxerunt. Institutum porro egregium Nos etiam laudatione Nostra ornare non dubitamus, optamusque vehementer ut urbibus agrisque late inferatur ac floreat. Verum enimvero con-sociationes eiusmodi eo primo ac potissimum spectare volumus, ut quotquot in illas cooptantur christiano more constanter vivant. Parum profecto interest quaestiones multas subtiliter agitari, deque iuribus et officiis eloquenter disseri, ubi haec ab actione fuerint seiugata. Postulant enim actionem tempora; sed eam quae tota sit in divinis legibus atque Ecclesiae praescriptis sancte integreque servandis, in religione libere aperteque profitenda, in omnigenae demum caritatis operibus exercendis, nullo sui aut terrenarum utilitatum respectu. Illustria eiusmodi tot Christi militum exempla longe magis valitura sunt ad commovendos animos rapiendosque quam verba exquisitaeque disceptationes; fietque facile ut, abiecto metu, depulsis praediciis ac dubitationibus, quamplurimi ad Christum traducantur provehantque ubique notitiam eius et amorem; quae ad germanam solidamque beatitatem sunt via. Profecto si in urbibus, si in pagis quibusvis praecepta Dei tenebuntur fideliter, si sacris erit honos, si frequens sacramentorum usus, si cetera custodientur quae ad christianae vitae rationem pertinent; nihil admodum, Venerabiles Fratres, elaborandum erit ulterius ut omnia in Christo instaurentur. Neque haec solum coelestium bonorum prosecutionem spectare existimentur: iuvabunt etiam, quam quae maxime, ad huius aevi publicasque civitatum utilitates. His namque obtentis, optimates ac locupletes aequitate simul

⁽¹⁾ Eccli. xvii, 12.

⁽²⁾ Act. xx, 28.

et caritate tenuioribus aderunt, hi vero afflictioris fortunae angustias sedate ac patienter ferent; cives non cupiditati sed legibus parebunt; principes et quotquot rempublicam gerunt, quorum *non est potestas nisi a Deo* ⁽¹⁾, vereri ac diligere sanctum erit. Quid plura? Tunc demum omnibus persuasum fuerit debere Ecclesiam, prouti ab auctore Christo est condita, plena integraque libertate frui nec alienae dominationi subiici; Nosque, in hac ipsa libertate vindicanda, non religionis modo sanctissima tueri iura, verum etiam communi populorum bono ac securitati prospicere. Scilicet *pietas ad omnia utilis est* ⁽²⁾; eaque incolumi ac vigente, *sedebit reapse populus in plenitudine pacis* ⁽³⁾.

Deus, *qui dives est in misericordia* ⁽⁴⁾ hanc humanarum gentium, in Christo Iesu instaurationem benignus festinet; *non enim volentis opus neque currentis, sed miserentis est Dei* ⁽⁵⁾. Nos vero, Venerabiles Fratres, *in spiritu humilitatis* ⁽⁶⁾, quotidiana et instanti prece id ab Eo contendamus ob Iesu Christi merita. Utamur praeterea praesentissima Deiparae impetratione: cui conciliandae Nobis, quoniam has litteras dies ipsa damus, quae recolendo Mariali Rosario est instituta; quidquid Decessor Noster de octobri mense Virgini augustae dicando edixit, publicâ per templa omnia eiusdem Rosarii recitatione, Nos pariter edicimus et confirmamus; monentes insuper ut deprecatores etiam adhibeantur castissimus Dei Matris Sponsus catholicae Ecclesiae patronus sanctique Petrus et Paulus apostolorum principes.

Quae omnia ut rite eveniant et cuncta vobis pro desiderio fortunentur, divinarum gratiarum subsidia uberrime exoramus. Testem vero suavissimae caritatis, qua vos et universos fideles, quos Dei providentia Nobis commendatos voluit, complectimur, vobis, Venerabiles Fratres, clero populoque vestro apostolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die iv octobris MCMIII, Pontificatus Nostri anno primo.

PIUS PP. X.

⁽¹⁾ Rom. XIII, 1.

⁽²⁾ I Tim. IV, 8.

⁽³⁾ Is. XXXII, 18.

⁽⁴⁾ Ephes. II, 4.

⁽⁵⁾ Rom. IX, 16.

⁽⁶⁾ Dan. III, 39.

II.

Allocutio SS. Domini Nostri Pii Pp. X. habita peregrinis Gallicis Romae conventis, ad Pontificiam audientiam admissis die 27 septembris 1903.

Diletti figli,

QUESTA dimostrazione della vostra venerazione e della vostra affezione alla S. Sede s'indirizza al Vicario di Cristo, ed è l'indizio della vostra viva fede che anima i vostri cuori nel sentimento religioso che vi ha condotti fin qui. Che Dio vi ricolmi della consolazione che mi avete apportato e che diffonda su di voi, su tutti i vostri parenti, sui vostri cari le sue benedizioni. Vi ringrazio dell'obolo, che andrà a consolare le miserie di tanti poveri; vi ringrazio delle preghiere che, come mi fu riferito testè, avete dette per me nelle vostre visite alle Basiliche.

Come ricordo di questo pellegrinaggio, restate sempre fedeli alla S. Sede, alla Religione, nella unione costante ai vostri Vescovi ed ai vostri sacerdoti, e siate anche con loro compartecipi delle gioie del paradiso. Spero che non sarà questa l'ultima volta che noi ci incontreremo, sarò sempre felice ogni volta che potrò vedervi e diffondere su di voi le mie benedizioni.

DECRETA

SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. RITUUM CONGREGATIO

I. — CATALAUNEN.

Preces a Leone XIII f. r. post Missam praescriptae adhuc dicendae sunt.

RMUS Dominus Michael Andreas Latty, Episcopus Catalaunensis, a Sacra Rituum Congregatione sequentis Dubii solutionem humillime expetivit, nimirum:

An preces post Missam a Summo Pontifice Leone XIII praescriptae, adhuc ipso defuncto, dicendae sint?

Et Sacra eadem Congregatio, referente subscripto Secretario,

audito voto Commissionis Liturgicae, omnibusque mature perpensis, rescribendum censuit:

“ *Affirmative* „

Atque ita rescripsit, die 2 Septembris 1903.

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

Nota. — Non pauca extant Decreta ab hac S. C. edita circa preces praescriptas post Missam, ex quibus praecipua hic reassumere non abs re erit: N. 3637. — Aretina — 18 Iunii 1885.

Dubium VII.: Regularis, qui ex Ordinis sui constitutionibus teneatur in fine Missae recitare antiph. *Salve Regina* cum *V. Ora pro nobis* et oratione *Omnipotens*, debetne postea recitare rursus antiph. *Salve Regina* et preces nuper praescriptas (a Summo Pontifice)?

Dub. VIII.: Sacerdos, expleta Missa, debetne se inclinare Cruci Altaris, antequam descendat ad praescriptas preces recitandas? hasque recitans debetne genuflectere in suppedaneo, vel in infimo Altaris gradu?

R. Ad VII.: « *Affirmative; iuxta probatam praxim respectivi Ordinis* ».

Ad VIII.: « *Inclinationem, de qua in casu, non praescribi neque prohiberi; et in recitatione precum genuflectendum pro lubitu sive in suppedaneo, sive in infimo gradu Altaris* ».

In N. 3682. Basileen. 23 Novembris 1887 statuit praescriptas preces recitandas esse *immediate expleto ultimo Evangelio*: Hinc si facienda erit in fine Missae aliqua parva functio vel distribuenda Communio, antea recitandae sunt preces a Pontifice praescriptae, dein cetera adimplenda.

Neque praescriptae preces commutari possunt cum aliquibus aliis, ex. gr. *De Profundis* etc., sed antea dicantur ipsae et postea ipsis addiciatur quaevis alia precandi ratio, prout statuitur in Decreto N. 3805 Portus S. Ludovici 23 Iunii 1893.

In Decreto vero 3855 Macaonen. 10 Maii 1895 ad VII statuitur quod praescriptae preces, cum sacerdos festo Nativitatis Domini, vel die secunda Novembris in Lusitania, tres Missas consecutive legit, recitandae sunt tantum in fine ultimae Missae. Quod etiam confirmatur Decreto N. 3936 — Agrigentina — 11 Decembris 1896 ad I.

D. QUATTROCCHI.

II. — IACEN.

Declarationes circa Missas de Requiem.

HODIERNUS Magister Caeremoniarum Ecclesiae Cathedralis Iacensis, in Hispania, de sui Rm̃i Domini Episcopi consensu atque mandato, Sacrae Rituum Congregationi ea quae sequuntur humillime exposuit, nimirum:

In nonnullis Iacensis Dioeceseos Paroeciis invaluit consuetudo, quae est immemorialis, qua in exequiis Defunctorum, Officio persoluto, tres Missae celebrantur quarum duae primae de Sancto et sine Mini-

stris in ritu duplici, vel de Requie, ritu permittente, tertia vero ut vere exequialis de die obitus et cum Ministris successive cani solet a Sacerdotibus funeri assistantibus. Hinc quaeritur: I. Utrum, virtute privilegii eidem Dioecesi Iacensi concessi in qualibet hebdomada duas Missas de Requie canendi, praedictae duae Missae primae eodem die exequiarum in eadem Ecclesia et in eodem Altari absque Ministris celebratae cum cantu post Officium Defunctorum, permitti possit ut sint de Requie in Duplicibus minoribus et maioribus tantum iuxta Decretum N. 3472 Tarantasien. 18 Decembris 1878?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito voto Commissionis Liturgicae, reque mature perpensa, rescribendum censuit:

« *Detur Decretum N. 2915 Tuden. 23 Maji 1846 ad XI.* »

Atque ita rescriptis, die 2 Septembris 1903.

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

Nota. — Decretum N. 2915 Tuden. 23 Maii 1846, ad quod S. C. remittit en quomodo sonat:

Dub. XI: In die depositionis aliquorum defunctorum, cantato officio et Missa de Requiem praesente cadavere, mos invaluit in aliquibus Ecclesiis huius dioecesis, quod etiam in duplicibus minoribus et etiam aliquando maioribus, adhuc praesente cadavere, cantentur iterum duo vel tres Nocturni defunctorum atque totidem missae de Requiem; ita ut una eademque die celebrentur Officium et Missa de die obitus, de die tertia, septima et trigesima a depositione defuncti. Quaeritur: An talis consuetudo liceat in diebus duplicibus minoribus vel maioribus, adhuc praesente cadavere; vel sit tollenda utpote contraria pluribus Decretis Sacrae Rituum Congregationis?

R. Ad XI: « *Tolerandam, quoad Officium defunctorum; tollendam, quoad Missas; quae unica esse debet, iuxta Decreta alias edita.* » (Q. D.)

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM

I.

Summarium Indulgentiarum, Privilegiorum indultorum Sodalibus Tertii Ordinis Saecularis B. Mariae Virginis de Monte Carmelo.

I.

Indulgentiae Plenariae.

A. Tertiariis ex utroque sexu vere poenitentibus, confessis ac S. Communionem refectis:

1° Die ingressus in tertium Ordinem;

2° Die quo primitus profitentur;

3° Semel in anno, die quo professionem renovaverint;

4° Quo die una simul ad concionem menstruam seu *conferentiam* conveniunt;

5° Quoties potioris vitae studio per octo dies continuos statis animi meditationibus operam daturi vacaverint;

6° Semel in mense ad libitum.

B. Iisdem Tertiariis, si uti supra dispositi ad mentem Summi Pontificis oraverint:

I. Bis in anno, Benedictionem nomine eiusdem Summi Pontificis accepturis;

II. Sequentibus festis diebus, quibus Absolutionem Generalem acceperint:

1° Nativitatis D. N. Iesu Christi;

2° Paschatis Resurrectionis;

3° Pentecostes;

4° SS^{mi} Corporis Christi;

5° Purificationis,

6° Assumptionis,

7° S. Ioseph, Sp. eiusdem B. V.;

8° S. Theresiae Virg.;

9° Omnium Sanctorum Ordinis.

C. Eisdem Tertiariis, qui uti supra dispositi, Ecclesiam Ordinis, vel ubi Sedes Sodalitii invenitur constituta, vel eorum defectu respectivam Ecclesiam parochialem devote visitaverint diebus festis sequentibus.

1° SS. Trititatis;

2° Circumcisionis,

3° Ascensionis,

4° SS^{mi} Cordis Iesu;

5° Purificationis,

6° Assumptionis,

7° Annuntiationis,

8° Visitationis,

9° Nativitatis,

10° Praesentationis.

11° Imm. Conceptionis,

12° S. Andreae Corsini Ep. Conf. (4 Februarii);

13° S. Petri Thomae Ep. Mart. (15 Febr.);

14° S. Avertani Conf. (25 Febr.)

15° S. Cyrilli Conf. (6 Martii);

16° Feria V in Coena Domini;

17° S. Ioseph Sponsi B. M. V. (19 Martii);

} B. Mariae Virg.;

} D. N. Iesu Christi;

} B. Mariae Virginis;

- 18° B. Baptistae Mant. Conf. (23 Marlii);
 19° S. Bertholdi Conf. (29 Martii);
 20° S. Alberti Ep. Conf., Ordinis Legis. (8 Aprilis);
 21° Patrocinii S. Ioseph (Dom. III. post Pascha);
 22° S. Angeli Mart. (5 Maii);
 23° S. Simonis Stock Conf. (16 Maii);
 24° S. Mariae Magd. de Pazzis Virg. (25 Maii);
 25° B. V. de Monte Carmelo, *toties quoties* (16 Iulii);
 26° S. Eliae Prophetae, Ordinis Patroni (20 Iulii);
 27° S. Annae Matris B. M. V. (26 Iulii).
 28° S. Alberti Confes. (7 Augusti);
 29° S. Ioachim Patris B. M. V. Conf. (Dom. infra Octavam Assumpt.);
 30° Transverberationis Cordis S. Theresiae Virg. (27 Aug.);
 31° S. Brocardi Conf. (2 Septembris);
 32° S. Theresiae Virg. (15 Octobris);
 33° Omnium Sanctorum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo (14 Novemb.);
 34° Die commemor. omnium defunctorum Ordinis, pro defunctis tantum (15 vel 16 Nov.);
 35° S. Ioannis a Cruce Conf. (24 Nov.);
 36° BB. Dionysii et Redempti Protomartyr. Ord. (29 Nov.).
- D. In mortis articulo, si, uti supra dispositi, vel saltem contriti, SSmum Iesu nomen ore, si potuerint, sin minus corde invocaverint.

II.

Indulgentiae Stationum Urbis.

Diebus Stationum in Missali Romano descriptis iidem Tertiarii, si Ecclesiam Ordinis aut eam, in qua sedes Sodalitii est constituta, earumque defectu propriam paroeciam, visitaverint, ibique ad mentem Summi Pontificis oraverint, easdem Indulgentias consequuntur, quas praefatis diebus lucrarentur, si personaliter visitarent Ecclesias Urbis vel extra eam, ceteris tamen adimpletis conditionibus.

III.

Indulgentiae Partiales.

A. *Quinque annorum totidemque quadragenarum*, si Sanctissimum Sacramentum, dum ad infirmos defertur, comitati fuerint; vel interfuerint antiphonae *Salve Regina*, quae diebus Sabbati et in vigiliis festorum B. M. V. in Ecclesiis Ordinis a Fratribus solemniter cani solet.

B. Trium annorum totidemque quadragenarum in qualibet ex festivitatis B. M. V., quae celebrantur ab universa Ecclesia, si devote visitaverint Ecclesiam Ordinis, vel Sodalitii, vel utraque deficiente, suam parochialem Ecclesiam.

C. Tercentorum dierum quoties aliquod pium opus pietatis vel caritatis corde saltem contrito ac devote exercuerint.

Omnes et singulae hucusque recensitae Indulgentiae, excepta tamen plenaria in articulo mortis lucranda, sunt etiam applicabiles animabus in Purgatorio detentis.

IV.

Privilegia.

1° Sacerdotes Tertiarii ad quodlibet Altare missam celebrantes, gaudent indulto Altaris privilegiati personalis tribus in qualibet hebdomada diebus, dummodo simile indultum pro alia die non obtinuerint.

2° Missae omnes, quae in suffragium celebrantur Sodalium defunctorum sunt semper et ubique privilegiatae.

V.

Indulta.

1° Tertiarii degentes in locis ubi nulla extet Ordinis Ecclesia, lucrari valeant omnes Indulgentias fidelibus easdem Ordinis Ecclesias visitantibus concessas, ea conditione, ut respectivam Ecclesiam parochialem visitent, ceteris servatis de iure servandis.

2° Tertiarii si sint infirmi, aut fuerint ob aliud quodcumque permanens impedimentum praepediti, ne foris e domo prodeant, lucrari possunt easdem Indulgentias, dummodo, alia opera imposita adimplentes, loco communis et visitationis Ecclesiae, opus aliquod a confessario constitutum perfecerint.

3° Tertiarii, qui in collegiis, seminariis aliisque communitatibus degunt, lucrari valent Indulgentias Sodalitati proprias, privatum respectivae domus Sacellum, loco Ecclesiae Sodalitii visitando, ceteris adimpletis conditionibus.

DECRETUM

Quum per Decretum huius S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae diei 18 Iulii 1902, unde quaque abrogatis omnibus Indulgentiis, quibus Tertiarii Saeculares cuiusvis Ordinis ob communicationem cum primo et secundo respective per-

fruebantur, Supremis Moderatoribus Religiosorum Ordinum proprium Tertium Ordinem habentium praescriptum fuerit, ut novum Indulgentiarum Indicem pro suis Tertiariis Saecularibus proponerent, Praepositus Generalis Ordinis Carmelitarum Excalceatorum tali mandato obtemperans novum praedictum Indicem elaboravit, illumque huic S. Congregationi humiliter subiecit, quae, adhibita etiam quorundam ex suis Consultoribus opera, illum ad examen revocavit. SS^{ms} vero Dominus Noster Pius PP. X in Audientia diei 28 Augusti 1903, audita de his omnibus relatione facta ab infrascripto Cardinali Praefecto, ex Indulgentiis in supra proposito Elencho enumeratis, eas, quae olim Tertiariis directe tributae fuerant, benigne confirmavit, alias vero loco earum, quibus vi communicationis gaudebant, clementer est impertitus; simulque mandavit ut in posterum utriusque Ordinis Carmelitarum, sive Antiquae Observantiae, sive Excalceatorum Sodales Tertiarii in saeculo viventes, earum tantummodo participes evadant Indulgentiarum, iisque potiantur Privilegiis et Indultis, quae in praedicto Elencho recensentur. Quam concessionem eadem Sanctitas Sua perpetuis quoque futuris temporibus valituram esse voluit, absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Roma ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 18 Septembris 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✠ S.

Pro R. P. D. FRANC. Archiep. Amid. *Secr.*
Iosephus M. Can. Coselli.

II. — URBIS ET ORBIS.

DECRETUM

Quo Indulgentiae recitationi latinae parvi Officii B. M. V. adnexae ad eiusdem vulgarem recitationem extenduntur.

QUAMVIS S. C. Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita in una Sebenicen. sub die 13 Septembris 1888, expresse edixerit, non expedire ut extenderentur ad recitationem parvi Officii B. Mariae Virginis, in quodcumque vulgare idioma translati, Indulgentiae a RR. PP. adnexae recitationi eiusdem Officii, ut illud prostat in fine Breviarii Romani; nihilominus instantius ab hac eadem S. Congregatione expostulatum est, ut praefatam Indulgentiarum extensionem concedere dignaretur, hisce potissimum de causis, quod hac nostra aetate latini sermonis quamplurimi sint omnino ignari, ususque in pluribus catholici Orbis regionibus iam inoleverit, hoc Officium re-

citandi lingua vernacula expressum, et admodum difficile foret fideles ab hoc usu retrahere.

Quare haec S. C. sequens postulatum denuo examinandum duxit:

“ An, non obstante Decreto in una Sebenicen. diei 13 Septembris 1888, expediat Indulgentias a RR. PP. concessas Chistifidelibus recitantibus parvum Officium B. Mariae Virginis, uti extat in fine Breviarii Romani, extendere ad illos, qui idem Officium recitarent in aliam linguam translatum, praevia recognitione Ordinarii loci, ubi vulgaris est lingua? „

Et Eñi Patres ad Vaticanum coadunati die 18 Augusti 1903 responderunt:

Affirmative pro privata tantum recitatione.

SSm̃us vero Dñus Noster Pius PP. X in Audientia habita die 28 Augusti 1903 ab infrascripto Card. Praefecto sententiam Eñorum Patrum approbavit, et Indulgentiarum petitam extensionem benigne concessit.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 28 Augusti 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✠ S.

Pro R. P. D. FRANCISCO, Archiep. Amiden., *Secret.*

- IOSEPHUS M. CANONICUS COSELLI, *Substit.*

III.

**Summarium Indulgentiarum, Privilegiorum ac Indultorum Tertiariis Sae-
cularibus Ordinis Eremitarum S. P. Augustini tributorum.**

I.

Indulgentiae Plenariae.

A. Tertiariis ex utroque sexu vere poenitentibus, confessis ac S. Synaxi refectis:

- 1º Die ingressus in Tertium Ordinem;
- 2º Die professionis;
- 3º Die 5 Maii, anniversario Conversionis S. P. Augustini, dummodo Professionem renovaverint;
- 4º Quoties potioris vitae studio per octo dies continuos spiritualibus exercitiis vacaverint;
- 5º Semel in mense, die cuiusque arbitrio eligendo, si per integrum mensem singulis diebus per duos horae quadrantes mentali orationi dent operam;

6° Quo die ad concionem menstruam, seu *conferentiam*, convenierint.

B. Iisdem Tertiariis, si confessi et S. Comunione refecti ad mentem Summi Pontificis oraverint, sequentibus diebus festis, quibus absolutionem generalem, seu Benedictionem acceperint: nempe

- 1° Nativitatis D. N. I. C.
- 2° Epiphaniae "
- 3° Paschatis "
- 4° Ascensionis "
- 5° Pentecostes "
- 6° Feria V. in Coena Domini,
- 7° SS^{mi} Corporis Christi,
- 8° Nativitatis B. M. V.
- 9° Annuntiationis "
- 10° Purificationis "
- 11° Assumptionis "
- 12° B. M. V. de Consolatione,
- 13° Dominica I. Adventus,
- 14° " I. Quadragesimae,
- 15° " IV. "
- 16° " IV. Octobris,
- 17° Dedicationis S. Michaelis Archangeli,
- 18° Nativitatis S. Ioannis Baptistae,
- 19° SS. Apostolorum Petri et Pauli,
- 20° S. Patris Augustini.

C. Iisdem Tertiariis, si uti supra dispositi, Ecclesiam ubi sedes Sodalitii est constituta devote visitaverint, diebus festis sequentibus:

- 1° In omnibus Dominicis Quadragesimae,
- 2° In omnibus diebus sabbatis infra annum,
- 3° In festo SS^{mae} Trinitatis,
- 4° SS^{mi} Cordis Iesu,
- 5° Immaculae Conceptionis B. M. V.,
- 6° S. Familiae Iesu, Mariae, Ioseph,
- 7° SS. Angelorum Custodum,
- 8° S. Fulgentii Ep. Conf. Ord. (19 Ian.)
- 9° S. Guillelmi Conf. Ord. (6 Feb.)
- 10° B. Christinae de Spoleto Virg. Tertiariae Ord. (14 Feb.)
- 11° B. Iuliae a Certaldo Virg. Tert. Ord. (24 Feb.)
- 12° S. Possidii Ep. Conf. Ord. (17 Maii)
- 13° B. Luciae Amerinae Virg. Tert. Ord. (17 Iul.)
- 14° S. Alipii Ep. Conf. Ord. (16 Aug.)
- 15° S. Antonini Mart. Ord. (5 Sept.)

16° B. Alfonsi de Orozco Conf. Ord. (19 Sept.)

17° S. Gelasii Pont. et Conf. Ord. (20 Nov.)

18° Omnium Sanctorum Ord. (13 Nov.)

D. Iisdem Tertiariis morituris si uti supra dispositi, vel saltem contriti, SS^mum Iesu nomen ore, si potuerint, sin minus corde, devote invocaverint.

II.

Indulgentiae partiales.

A. *Centum annorum et totidem quadragenarum*

1° In festo Inventionis et

2° Exaltationis S. Crucis;

3° S. Ioannis Baptistae;

4° Omnium Sanctorum.

B. *Septuaginta annorum et totidem quadragenarum.*

1° In omnibus festis D. N. I. C. quae in universa ecclesia celebrantur,

2° In omnibus festis B. Mariae V., ab universa ecclesia pariter celebratis,

3° In festis Apostolorum et Evangelistarum,

Dummodo dictis diebus corde saltem contriti ac devote Ecclesiam Ordinis vel altare Sodalitii visitaverint et aliquo temporis spatio oraverint.

C. *Tercentorum dierum* quoties aliquod pium opus pietatis vel caritatis corde saltem contriti exercuerint.

III.

Indulgentiae stationales.

Diebus stationum in Missali Romano descriptis iidem Tertiarii, si Ecclesiam, in qua sedes Sodalitii est constituta, visitaverint ibique ad mentem Summi Pontificis oraverint, easdem indulgentias consequuntur, quas lucrarentur si Ecclesias Urbis in eodem Missali recensitas praefatis diebus personaliter visitarent, dummodo alia pia opera praescripta exercuerint.

IV.

Indulgentiae Septem Ecclesiarum Urbis.

Tertiarii qui septem Altaria in Ecclesiis Ordinis S. Augustini vel Sodalitatis ad hoc designata visitaverint, easdem indulgentias lucrantur, quas consequerentur visitando septem Ecclesias Urbis.

V.

Indulgentiae pro recitatione Coronulae B. M. V. de Consolatione.

1° Tertiarii quoties integram coronulam corde saltem contrito ac devote recitaverint lucrantur indulgentiam *centum dierum* pro qualibet oratione Dominica vel Angelica salutatione.

2° Quoties vero eadem coronula recitetur a) in Ecclesiis ubi Sodalitas sedem habet; b) in festo B. M. V. Matris Consolationis, aut in singulis diebus octavae eiusdem festi, Tertiarii lucrantur pariter pro quolibet *Pater* vel *Ave* indulgentiam *bis cento dierum*.

3° Tertiarii qui coronulam quater in hebdomada recitare solent, plenariam indulgentiam semel in anno, die eorum arbitrio eligenda, lucrari valent, dummodo vere poenitentes et confessi S. Synaxim sumpserint atque eandem coronulam recitaverint.

4° Item plenariam lucrantur Tertiarii qui per integrum mensem quotidie praedictam coronulam recitaverint, simulque infra eundem mensem die cuiusque arbitrio eligenda, vere poenitentes, confessi ac S. Mensa refecti ad mentem Summi Pontificis oraverint.

Omnes et singulae indulgentiae hucusque relatae, excepta tamen plenaria in mortis articulo lucranda, sunt etiam applicabiles animabus defunctorum in purgatorio detentis.

VI.

Privilegia.

1° Sacerdotes Tertiarii ad quodlibet altare missam celebrantes gaudent indulto altaris privilegiati personalis tribus in qualibet hebdomada diebus, dummodo pro alia die simile indultum non obtinuerint.

2° Missae omnes, quae in suffragium Sodalium defunctorum celebrantur sunt semper et ubique privilegiatae.

VII.

Indulta.

1° Tertiarii degentes in locis ubi nulla extet Ecclesia Ordinis S. Augustini lucrari valent omnes indulgentias quas consequerentur dictam Ecclesiam visitando, si ceteris iniunctis operibus positis, Ecclesiam ubi Sodalitas sedem habet, vel, hac etiam deficiente, Parochialem suam Ecclesiam visitaverint.

2° Tertiarii si sint infirmi vel convalescentes, nec commode possint e domo egredi recitando quinquies *Pater* et *Ave* et orando ad intentionem Summi Pontificis, lucrari possunt easdem indulgen-

tias ac si personaliter Ecclesiam Ordinis vel Sodalitii visitaverint, ceteris tamen conditionibus adimpletis.

3° Tertiarii, qui in Collegiis, Seminariis, aliisque communitatibus degunt, lucrari valent indulgentias Sodalitati proprias privatum respectivae domus Sacellum loco Ecclesiae (Ordinis vel Sodalitii visitando, ceteris adimpletis conditionibus.

DECRETUM.

Quum per Decretum huius S. C. Indulgentiis Sacrisque Reliq. praepositae die 18 Iulii 1902, undequaque abrogatis omnibus Indulgentiis, quibus Tertiarii saeculares cuiusvis Ordinis, ob communicationem cum primo et secundo Ordine respective perfruebantur, Supremis Moderatoribus religiosorum Ordinum proprium Tertium Ordinem habentium praescriptum fuerit, ut novum Indulgentiarum Indicem pro suis Tertiariis saecularibus proponerent; Prior Generalis Ordinis Eremit. S. Augustini tali mandato obtemperans novum praedictum Indicem elaboravit, illumque huic S. C. humillime subiecit; quae adhibita etiam quorundam ex suis Consultoribus opera, illum ad examen revocavit. SS^{mus} vero D. N. Pius PP. X, in Audientia diei 28 Augusti 1903, audita de his omnibus relatione facta ab infrascripto Card. Praefecto, ex Indulgentiis in supra proposito. Elencho enumeratis, eas, quae olim Tertiariis directe tributae fuerunt, benigne confirmavit, alias vero, loco earum, quibus vi communicationis gaudebant, clementer est impertitus, simulque mandavit ut in posterum praedicti Ordinis Sodales Tertiarii in saeculo viventes eorum tantummodo participes evadant Indulgentiarum, iisque potiantur privilegiis et indultis, quae in praedicto Elencho recensentur. Quam concessionem eadem Sanctitas Sua perpetuis quoque futuris temporibus valituram esse voluit, absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 5 Septembris 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praefectus*.

L. ✠ S.

Pro R. P. D. FRANCISCO, Arch. Amiden., *Secret.*
IOSEPHO M. Canonicus COSELLI, *Substil.*

S. CONGREGATIO CONCILII

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 5 septembris 1903.

PER SUMMARIA PRECUM

4209
2

I. — S. SEVERINAE. — INDULTI.

EUGENIUS Fiumanò, canonicus theologus sexdecim abhinc annis in metropolitana Ecclesia S. Severinae, cum iam annis 1894-95 gravi morbo stomachi laborasset, et nondum in sanitatem restitutus esset, prouti medici testantur, dispensationem petiit usque a mense augusto elapsi anni a lege chori et residentiae ad quinquennium sub conditione vero deputandi substitutum seu coadiutorem quousque morbus evanesceret.

Circa eiusdem petitionem rogatus Archiepiscopus, respondit ob deficientiam cleri in sua dioecesi nullum invenisse substitutum praefatum can. Fiumanò, qui rebus sic stantibus tantummodo expostulat dispensationem a choro et residentia, promittens ab oppido natali unaquaque hebdomada venturum pro tradenda lectione scripturali; advertit tamen Archiepiscopus canonicos infirmos non residentes iuxta illius capituli constitutiones punctaturis esse obnoxios. Quoad vero votum capituli adnotat capitularium tres omnino contrarios esse petitioni, alios autem sex huic favere, dummodo alius medicus sub iuramento de morbo testetur, et absentia minor concedatur.

Advertitur ex officio non satis probatam esse rationem infirmitatis, cum deficiant iuratae attestations et insalubritas aquae, quae causa adducitur contracti morbi, omni fundamento destituatur ex chimicha peracta analysi. Insuper concessionem gratiae in damnum redundare servitii choralis, nam ob exiguum canonicorum numerum, et senectutem quorundam eorum, pauci sunt qui alternative servitium chorale adimplent.

Attenta vero peculiari illius capituli consuetudine, iuxta quam amittit canonicus infirmus, extra civitatem degens, quotidianas distributiones, nihil contra eam invenit clarissimus Auditor, nam plures conformes sententiae S. Cong. Concilii eiusdem consuetudinem comprobant; quare putat gratiam concedi posse *amissis quotidianis distributionibus*, et ad triennium.

Ex adverso autem observatur minime dubitari posse de infirmitate supplicantis, cum Archiepiscopus eum commendans de expositorum

veritate apertissime testaretur; et quia capitulares expostulant novam iuratam peritiam medicam, potest sane in casu conscientia oratoris onerari, uti alias peractum est. Insuper in mentem revocatur numquam, comprobata infirmitate, ab H. S. C. denegatam fuisse dispensationem a servitio chori et a lege residentiae, nec existimatur rationem sufficientem ad repellendas preces constituere defectum cleri a capitularibus deploratum.

Postremo advertitur non semper H. S. C. consuetudinem recognovisse non tribuendi distributiones quotidianas canonicis infirmis non residentibus, et censetur in casu esse infirmandam.

Et Eñi Patres, omnibus mature perpensis, precibus can. Fiumanò responderunt:

“ Attentis peculiaribus circumstantiis expositis, pro gratia dispensationis a residentia ad triennium, si tamdiu, amissis distributionibus inter praesentes et firma obligatione peragendi lectiones scripturales ”.

II. — LIMBURGEN. — APPLICATIONIS MISSARUM.

ANTE “ reformationem ” quidam cappellaniam vocatam postea “ Kapellenhof ” fundavit ad S. Marcum in oppido Ellar Limburgensis dioecesis, eique in dotem assignavit 38 iugera. Ab anno 1550 usque ad annum 1630, ob intrusam haeresim lutheranam, in oppido Ellar extinctus est cultus catholicus; tunc fundatio praefata adiecta fuit fundo paroeciali Ecclesiae matricis oppidi Lahr. Exinde controversia orta est inter parochum oppidi Lahr et parochianos Ecclesiae Ellar, petentes hebdomadariam celebrationem missae, quam vero obtinuerunt anno 1675 vi sententiae, quae parochus imponebat onus celebrandi quovis sabbato in Ellar, et nullam habebat mentionem circa obligationem applicandi pro fundatore. Tamen missa non semper celebrata fuit die statuto, et anno 1838, denuo disiuncta, ecclesia filialis Ellar ipsa in matricem erecta est; praedicta vero fundatio novam paroeciam Ellar-Hausen sequuta est, quamvis in tabulis nihil diceretur de applicatione missae fundatae.

Tamen Episcopus putavit sententiam dicere pro applicatione missae, et cum parochus aegre patiatur episcopalem sententiam, nunc huic sacrae Congregationi quaestio deferitur, et quaeritur:

1) “ *Utrum parochus oppidi Ellar-Hausen obligatus sit ad applicandam missam hebdomadalem pro fundatore fundi “ Kapellenhof? ”*

2) “ *et si affirmative, utrum respectu novi oneris gravissimi annuendum sit precibus parochi, reducendi nempe missam hebdomadalem in missam quovis mense vel quartaliter dicendam? ”*

Exquisito voto ab Episcopo, hic sequentia retulit, nempe:

“Erigendae paroeciae Ellar fundus “Kapellenhof”, in dotationem traditus fuit, obligationis missae pro fundatore applicandae mentione minime facta, cum parochus Lahrensis omni hebdomada in pago Ellar missam persolverit ob fructus ipsi ex dicto fundo assignatos. Si revera olim haec obligatio exstitit, de qua agitur causa, eam etiam post erectam parochiam durare certum est, neque ipsum, missis pro populo diebus dominicis et festivis satisfacere puto.”

Quoad vero statum oeconomicum paroeciae significat episcopus redditus annuos summam 2500 lib. attingere, quos vero hodie ex aerario publico ad 3625 lib. auctos esse, nam iuxta aetatem parochi isti redditus plures aut minores ex dicto aerario assignantur. Congrua vero in dioecesi constituta est lib. 1775; deest status passivus et obligationes missarum, exceptis missis 80 pro populo applicandis, 96 tabellae inscriptae sunt. Animadvertit tandem episcopus damnum parochi superveniens, quatenus H. S. C. pro applicatione missae iudicet, reparandum esse ab aerario publico, sed eiusmodi compensationem omni tempore revocari posse.

Parochus autem se solutum ab hac obligatione putat, quia

1) neque in inventariis ecclesiae Lahrensis neque in tabellis foundationis haec obligatio inscripta invenitur, neque alicubi de ea mentio fit;

2) anno 1675 quando incolae vici Ellar recursum obtulerunt pro habenda missa in pago Ellar, decisum quidem fuit parochum Lahrensem, qui tunc paroeciae incorporatam capellaniam “Kapellenhof”, habebat, debere quovis sabbato in Ellar missae onus persolvere, sed de obligatione eam applicandi pro fundatore nulla mentio facta fuit;

3) similes foundationes sine obligatione applicandi etiam in alia parochia Grossholbach extant, ita nempe ut parochus diebus ferialibus in ecclesiis filialibus Kleinbolbach et Girod dicere missam debeat favore filianorum ab ecclesia matrice longe distantium: unde a pari videtur arguendum pro parochi Ellarensi.

Hucusque rationes a partibus contendentibus adductae. Ex officio vero adnotatur praesumendum esse anno 1838, cum nova paroecia erecta fuit inspectas fuisse tabulas foundationis, et si nullum onus impositum fuerit pro missa favore foundationis, argumentum habetur in illis nihil constare de applicatione in casu. Praeterea dum ex una parte applicanda est regula iuris: *in obscuris quod minimum est sequamur*, iuxta quam non imponendum esset novum onus parochi, ex altera parte patet aliud iuris principium: *inspicimus in occultis quod est verosimilius*, et vi huius regulae standum esset pro

missae applicatione, cum facilius praesumatur fundatorem instituisse capellaniam cum onere missae pro anima sua.

Quoad vero possibilem reductionem in casu videretur hic locum esse, nam redditus, quibus fruitur parochus, quamvis summam lib. 3625 attingat, non est tam pinguis, habita ratione locorum et regionis, ad honestam vitae sustentationem; insuper hic redditus variat secundum parochi aetatem, ita ut parochi actualis successor forsitan tantum lib. 2500 percipiet. Nec obiiciatur tandem damnum ex hoc onere obventurum aerario publico subeundum esse nam hoc dari potest, sed haec compensatio, prouti Episcopus testatur, est omni tempore revocabilis.

Rebus sic stantibus, E^mi Iudices propositis quaestionibus, sic responderunt:

Ad I. " *Providebitur in 2. „*

Ad II. " *Attentis omnibus pro gratia reductionis oneris ad duas missas in singulis mensibus, perdurantibus hodiernis circumstantiis, et reductio ponatur in tabella „*

IN FOLIO

Sequentes causas in folio agitatas, ob spatii defectum, in proximo fasciculo referendas ducimus; tamen, utilitati lectorum propicientes, earundem catalogum a S. C. C. editum hic ponimus.

4293

I

I. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

R. " *In decisis „*

6230

40

II. — POSNANIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

R. " *Dilata et compleantur acta iuxta instructionem dandam a Defensore matrimonii, examinato actricis patre „*

III. — VESZPIMIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub-secreto*).

R. " *Affirmative „*

IV. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII (*sub-secreto*).

R. " *Sententiam esse infirmandam „*

1860

44

V. -- IACIEN. — DISMEMBRATIONIS.

R. — “ *Affirmative — servata matricitate Ecclesiae Archipresbyteralis loci Giarre — recognoscenda cum aliquo obsequii signo* ”.

VI. — APAMIEN. — DECRETI SUSPENSIONIS (*sub secreto*).

R. “ *Sacerdotem Lambert incurrisse irregularitatem et ad mentem* ”.

3215

43

VII. — PARMEN. — CURAE ANIMARUM.

R. -- “ *Dilata et reponatur cum voto Consultoris* ”.

VIII. — MATRITEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII.
(*sub secreto extra ordinem*).

R. “ *Affirmative* ”.

Dr. ANGELUS D'ALESSANDRI.

S. C. DE PROPAGANDA FIDE

INDULTUM

pro America Septentrionali, translationis festorum a diebus ferialibus ad dominicam insequentem.

Beatissime Pater,

JACOBUS cardinalis Gibbons, archiepiscopus Baltimorensis alique Statuum Foederatorum Americae Borealis Archiepiscopi, in annuali conventu una simul congregati, a Sanctitate Tua humiliter petunt, ut, ratione habita circumstantiarum eorum locorum, benigne concedere dignetur indultum vi cuius in quibuscumque Statuum praedictorum ecclesiis, sive in urbibus sive extra, titolare festum quando inciderit in diem feriale, transferri valeat quoad extrinsecam solemnitatem ad dominicam proxime insequentem, quemadmodum ibidem concessum fuit pro ecclesiis ruralibus et oppidulorum.

Ex audientia SS^{mi} habita die 3 Februarii 1903 SS^{mus} D. N. Leo Div. Prov. PP. XIII, referente infrascripto S. Congregationis de Propaganda Fide Secretario, attentis specialibus locorum circumstantiis, benigne indulsit ut in singulis supramemoratis ecclesiis, quibus annis titolare festum in diem feriale inciderit, firma manente obligatione celebrandi missam et persolvendi officium de eodem festo die in Calendario affixa, extrinseca ejus solemnitatis cum missa solemni et vespers transferri possit ad Dominicam proxime insequen-

tem, dummodo non occurrat festum ritus duplicis primae classis, vel Dominica juxta rubricas privilegiata. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romæ ex ædibus S. Congr. de Propaganda Fide, die et anno ut supra.

ALOISIUS VEC CIA, *Secretarius.*

L. ✠ S.

CHRONICA PONTIFICIA

SSm̃us Dñs Noster Pius PP. X innumeras elapso mense dignatus est concedere audientias. Longum est eas omnes recensere; memorasse tamen iuvat audientias concessas peregrinis Gallicis, duce Leone Harmel, quibus claram habuit orationem ⁽¹⁾, peregrinis Panormitanis, adolescentibus romanis primum sacra synaxi reffectis, Romanis plurium paroeciarum innumerisque aliis.

..

Die 18 septembris elapsi celebratum est anniversarium Sacerdotalis Ordinationis Summi Pontificis Pii X, cum ipse eodem die anni 1858, primum Deo sacrificium obtulit.

..

Die 26 augusti elapsi horis vespertinis Rm̃us D. Guilelmus Pifferi, Episcopus titularis Porphyreonius, specialiter delegatus a Summo Pontifice in monasterio Cisterciensium ad S. Crucis in Hierusalem, rite consecrav it " *Agnus Dei* ".

..

Sanctitas Dñi Nostri dignata est nominare Illm̃um ac Rm̃um Dñum Ioseph Coselli, Almi Collegii Capranicensis Rectorem, *Praelatum Domesticum*.

Illm̃os ac Rm̃os Dños Caietanum Catalanotto et Ioseph Wilpert *Protonotarios Apostolicos* ad *Instar* Participantium.

Pariter adnumeravit inter Archiepiscopos Adsistentes ad solium Pontificium:

Illm̃um ac Rm̃um D. Augustum Bonetti Delegatum Apostolicum Constantinopolitanum.

Tandem concessit Eccl̃o D. Mario Chigi Principi supremam onorificentiam Ordinis a Christo, et nominavit Illm̃um D. Franciscum Zingone Panormitanum Equitem a S. Gregorio Magno.

(1) V. pag. 179.

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

De Eucharistiae sacramento.

1. Eucharistia est sacramentum quod sub specie panis et vini Iesu Christi Corpus et Sanguinis recipitur.

Materia (sensibilis) sunt panis et vini species, qua Corpus et Sanguinem I. Christi ne duum indicant, continent. Hodie sacerdos tantum in Missa sub utraque specie communicatur; ceteri autem sub specie tantum panis. *Forma* sunt verba quae Sacerdos, dum materiam communicanti praebet, pronunciat: *Corpus Domini Nostri Iesu Christi custodiat animam tuam in vitam aeternam. Amen.* vel *accipe* etc. S. Eucharistia sanis in Missa vel extra illam uti *communio* datur, morituris uti *viaticum*.

2. Diem noctemque, si necessitas urgeat, sed quantum potest diurnis, matutinis praesertim horis, viaticum ad infirmos deferitur. In ecclesiis vero, absque S. Sedis privilegio, a meridie ad auroram usque sequentis diei ne in Nativitate quidem Domini, Eucharistia dari licet; vetita est etiam a celebrata Missa in coena Domini ad Sacerdotis communionem in Missa Sabbati sancti.

4. In necessitate Viaticum ubique deferitur, sed communio in publicis tantum ecclesiis et oratoriis permittitur et, Episcopo cedente, etiam in privatis oratoriis, sed tantum in Missa. Laici (viris, quantum fieri potest, a mulieribus separatis) pro S. Synaxi accedunt ad clastos linteo (antiquis Domenicale) contestos genu flexi; clerici vero et regulares qui sub Superiore una simul vivunt ad altaris gradus; sanctimoniales autem foeminae prius quam laici ad propriam fenestellam; Magistratus denique qui propriis sint induti insignibus feria V in coena Domini ad altaris gradus admittuntur.

Eucharistia quae, exceptis primis Ecclesiae temporibus domi a sacerdotibus imo, imperatoribus dire in christianum populum saevientibus, a fidelibus, ut pro devotione et agonis necessitate sumerent, servabatur. Sed, intermissis persecutionibus, ne consuetudine debita Christo reverentia infirmaretur, in sacrario iam ante primam Niceae concilium (315) asservari coepit. In praesentia restrictissimo iure in ecclesiis cathedralibus et parochialibus et in iis, ad quas actu cura adnectitur parochialis, et claustralibus asservanda est. In iis autem quae parochiales non sunt (ecclesia congregatio-

num laicalium, nosocomiorum, collegiatarum, publica oratoria) ex Episcopi licentia ad tempus, ex apostolica venia vel ex immemorabili (centum annorum) consuetudine perpetuo asservari licet.

SS. Eucharistiae Sacramentum asservandum est uno tantum in loco cuiuscumque ecclesiae in qua custodiri debet, potest aut solet; sed in solemni SS. Sacramenti expositione in altero pro communicaturis altare praeconsecratae particulae sunt asservandae. Tabernaculum SS. Sacramenti in cathedralibus et collegiatis non debet esse in altari maiore propter functiones pontificales quae sunt versis renibus ad altare; in parochialibus vero et regularibus ecclesiis debet esse in altari maiore regulariter tanquam digniore. Altare in quo SS. Eucharistia reconditur lampade perpetuo collucente et magis quam cetera exornari oportet.

Eucharisticae species, quae pro communione et viatico vel pro adoratione servantur frequenter renovandae sunt et pyxides purificandae. Ipsae enim brevi putrescent et inde Sacramentum quod ex divino praecepto iugiter in Ecclesia asservandum est et cuius praesentia a consecratis speciebus pendet, cessaret si nova consecratione aliis identidem veteres non sufficerentur.

Nec putredinis periculum et inde sacramentalis I. Christi praesentiae cessatio, sed debita erga tantum Sacramentum reverentia, ut frequens eius materia renovetur, suadet. Accidentia enim quibus D. Iesus nobiscum communicatur et divina tantum servantur potentia etsi non propria ab Ipso tamen corpori suo assumpta sunt. Hinc ne sub indignis vetustate speciebus, quae nobis ipsis sorderent, Salvatoris corpus contineatur summa est adhibenda diligentia. Optimo ergo iure " Sanctissimae, „ inquit rit. rom., " Eucharistiae particulas frequenter (coerem. Episc. " Saltem semel in hebdomada) renovabit „ (parochus). Cui SS. RR. Congr., provincialia concilia, dioecesanae synodus concinunt stricte et rigorosa particulas consecratas toties renovari praescribentes quoties pro locorum conditione ut omne corruptionis periculum sollicitè avertatur necessarium sit, nullibi ultra mensem differri permittentes. Sed, quia, quo maior loci siccitas, eo serior specierum corruptio, si materiae renovationem ibidem in alterum vel tertium diem differre grave non foret, huiusmodi in uda ecclesia dilatio lethalis evaderet sacramenti profanatio.

Ne vero lex particulas frequenter renovandi impie frustretur, sufficiendae recentes sint oportet, et quoties hae consecrantur toties veteres cum fragmentis quae pyxidi vel lunulae forte adhereant consumandae sunt et sacra vasa diligentissime detergenda.

Sac. H. ROCCABRUNA.

BIBLIOGRAPHIA

I.

MELATA BENEDICTUS. Antistes Urbanus. — **De Potestate qua matrimonium regitur et de Iure Matrimoniali civili apud praecipuas nationes.** L. 2. — *Romae - apud Librariam Pontificiam Frid. Pustet.*

Quamvis potestas civilis nullum habeat ius leges ferendi circa essentialia matrimonii christiani, quod, ad dignitatem sacramenti evectum, unice Ecclesiae potestati subest, tamen de facto, praesertim inde a fine saeculi XVIII, potestas civilis in pluribus nationibus ius sibi usurpavit leges ferendi, non solum quoad accidentalialia, sed etiam quoad ipsa matrimonii essentialia. Ex quo factum est ut modo in pluribus nationibus, excluso iure matrimoniali ecclesiastico, unice vigeat ius matrimoniale civile. Cui quidem iuri, etsi generatim subsint infideles, non item fideles, seu baptizati; qui tamen si velint ut ipsorum matrimonium a civili potestate recognoscatur, necesse ut et ipsi in contrahendis nuptiis ius matrimoniale civile servant. Unde necessitas, praesertim in ecclesiasticis qui sive de matrimoniis contrahendis, sive de iam contractis iudicium ferre debent, cognoscendi huiusmodi legislationes matrimoniales civiles, quod a fortiori valet quando iudicium ferendum est de matrimoniis in infidelitate contractis. Optime ergo consilio praeclarus Auctor, iam notus aliis operibus maioris etiam ponderis, summa cum diligentia ac luciditate in unum colligere voluit has legislationes matrimoniales, quae in usu sunt apud praecipuas nationes, una simul referendo etiam illas quae vel non excludunt ius ecclesiasticum, vel etiam eidem subduntur.

II.

TOPAI DR. FRANC. — **De necessitate uteri in generatione et matrimonio.** Opus postumum, in linguam latinam vertit Prof. I. Sestili. — *Romae - apud Frid. Pustet - 1903.*

Auctor iam de hac re doctissimum ediderat commentarium anno 1900, quem postea refudit, notabiliter auxit atque perfecit. Quum vero opus italice ab ipso esset conscriptum, voluit illud latinitate

donari in commodum eorum, qui theologicis et canonicis disciplinis dant operam. Sed superiori anno praematura morte praeventus, quum interpretatio pararetur, nunc postumae publicae luci committitur, fidelissime omnique diligentia defuncti mandato exsecuto. Operis meritum et praestantia ab ipso auctoris nomine commendatur, qui scientia et experientia edoctus candidaque exornatus mente, argumentum hisce diebus maxime excussum, omnibus numeris, ut medicae et chirurgicae disciplinae peritissimo par erat, absolvit. Quaestionis vero character peculiaris est, comparatio instituta inter scientiae anatomicae et physiologicae novissima explorata atque reperta, et immobilia iuris naturalis et positivi principia. Quod si ea a Cl. Auctore hic doctissime evoluta recte existimentur, omnes adversariae partis praeconceptae opiniones evanescent; praesertim si animadvertatur, ut ipse invictissime ostendit, quod opiniones istae ex defectu anatomiae et physiologiae cognitionum consequuntur.

III.

DANIEL (Mgr. CHARLES Prêlat de la Maison de S. S.) — **Manuel de Sciences Sacrées**. Vol. unicum pag. 660, venit L. 7. — *Romae - ex Officina Tip. "Tata Giovanni" .*

Hoc opus, gallico idiomate conscriptum, a legitimis superioribus ecclesiasticis recognitum et approbatum, dicatum est Eñno viro Cardinali Rampolla del Tindaro. Continet biographias omnium Romanorum Pontificum, usque ad SS. D. Pium X feliciter regnantem et praecipuis ac tutioribus auctoribus et documentis eductas. Praebet autem quamplurimas notitias circa versiones atque editiones SS. Scripturarum, nec non historias Conciliorum Generalium et Provincialium. Habet etiam vitas Pseudo-Pontificum, Patrum et auctorum ecclesiasticorum, eorumque operum completum elenchum, ac tandem continet compendium haeresum, errorum et schismatum, et catalogum collectionum iuris canonici. Copioso indice totum opus locupletatur.

Docentibus igitur atque discentibus ecclesiasticas disciplinas summopere opus istud commendamus.

I. A.

IMPRIMATUR. — FR. ALBERTUS LEPIDI O. P. S., P. A. Magister.

IMPRIMATUR. — JOSEPHUS CEPPETELLI Patr. Constant. Vicesgerens.

CONSTANTIUS CASTELLO, *gerens responsabilis*.

ROMAE. — EX TYPOGRAPHIA IUVENUM OPIFICUM A S. IOSEPHO

ACTA PONTIFICIA

I.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI PII
DIVINA PROVIDENTIA PAPAE X
ALLOCUTIO HABITA IN CONSISTORIO SECRETO
DIE IX NOVEMBRIS ANNO MDCCCIII.

VENERABILES FRATRES,

PIMUM vos hodierna die ex hoc loco Nobis alloquentibus, illud ante omnia occurrit animo, attingere oportere factum proximo tempore, quum delatam per vestra suffragia Apostolici fastigii dignitatem declinare obtestando conati sumus. Etenim nolumus, id Nos fecisse ob eam rem arbitremini, quod aut parum voluntatis vestrae significatio honestissimumque de Nobis iudicium moveret, aut pingeret etiam laborare amplius Ecclesiae causa, cui quidem aetatem omnem animamque devotam haberemus. Verum quum explorata Nobis esset sive inopia virtutis Nostrae sive exiguitas ingenii, quumque simul constaret, quae quantaque a Pontifice Romano essent iure expectanda, quid mirum si tanto sustinendo muneri Nos ipsos plane impares fore videbamus? Profecto evangelica curare ut vulgo serventur praescripta, rite custodiantur consilia; sarta tecta Ecclesiae praestare iura; multiplices maximasque diiudicare causas quae de societate domestica, de institutione adolescentis aetatis, de iure et proprietate extiterint; perturbatos civitatis ordines ad christianam aequabilitatem componere; brevi, terras expiando caelis comparare cives: hae, inquit, similesque Apostolici officii partes maiores eae quidem videbantur quam ut his viribus expleri digne possent. — Accedebat, id quod in Encyclicis Literis proxime significavimus, ut excipiendus locus eius esset Pontificis, cuius et studium in religione amplificanda fovendoque multipliciter pietatis cultu, et sapientia in profligandis erroribus horum temporum, doctrinaeque vitaeque christianae integritate publice privatim revocanda, et providentia in relevanda humilium inopumque fortuna atque incommodis civilis societatis opportune subveniundo, sic eluxere, ut humani generis immortalem ei cum admiratione gratiam peperint. Quem non deterreret haec tanta excellentia et magnitudo viri ab ista tamquam haereditate adeunda muneris? Nos certe, tenuitatem Nostram reputantes, deterrebat vel maxime.

At quoniam arcanæ Dei voluntati visum est supremi Aposto-

Iatus Nobis onus imponere, id equidem, ipsius ope auxilioque unice confisi, feremus. Quantum autem est in Nobis, certum destinatumque est, omnes curas cogitationesque illuc conferre, ut sancte inviolateque servemus *depositum* fidei, et sempiternae omnium saluti consulamus: eiusque rei gratia nihil quidquam aut laborum aut molestiarum unquam defugere. — Quum vero necesse sit christianaeque rei publicae quam maxime intersit, Pontificem in Ecclesia gubernanda et esse et apparere liberum nullique obnoxium potestati, ideo, quod conscientia officii, simulque iurisiurandi quo obstringimur, sacrosancta religio postulat, gravissimam in hoc genere iniuriam Ecclesiae illatam conquerimur.

Porro ea Nos magnopere cogitatio recreat, in perfuntione tam gravi tamque difficili ministerii huius praeclaro Nobis adiumento vestram, Venerabiles Fratres, et prudentiam et navitatem fore. Si quidem ob eam praecipue causam adesse Nobis, divino munere beneficioque, Collegium vestrum novimus, ut administrationem Ecclesiae universae, consilia operamque conferendo, utilissime adjuvet. Quocirca dicere vix attinet, illud Nos solemne habituros, in omni rerum cursu, praesertim si qua causa gravior inciderit, iudicii solertiaeque vestrae subsidium expetere; idque eo etiam, ut pro sua quisque parte immensum officii onus, quo premimur, sustineatis. Quippe res agitur ea, quae praeter haec fluxa bona ad immortalia pertineat; nullis locorum inclusa finibus, orbis terrarum rationes complectatur; evangelicorum reverentia praeceptorum in omni tueatur genere; denique curas Nostras non ad fideles modo, sed ad homines afferat universos, *pro quibus mortuus est Christus*.

Itaque mirari licet, esse complures, qui novarum rerum cupidine, ut est aetatis ingenium, coniicere laborent, quae Nostra gerendi pontificatus ratio futura sit. Quasi vero investigatione negeat, aut planum non sit, Nos eam ipsam insistere velle, nec aliam posse viam, quam decessores Nostri usque adhuc institerint. *Instaurare omnia in Christo*, hoc ediximus Nobis esse propositum: et quoniam *Christus est veritas*, idcirco obeundum Nobis est in primis magisterium et praeconium veritatis. Hinc simplex, dilucidus sermo Iesu Christi et efficax perpetuo curabimus, dimanet ex ore Nostro atque inculcetur animis, sancte custodiendus; quam quidem custodiam Ipse adiumentum dignoscendae veritatis voluit esse maximum: "*Si vos manseritis in sermone meo, vere discipuli mei eritis. Et cognoscetis veritatem, et veritas liberabit vos*" (1).

(1) Ioann. VIII, 31-32.

Pro munere autem tuendae veritatis christianaeque legis, Nostrum necessitate erit: notiones illustrare et asserere maximarum rerum, sive natura informatas, sive divinitus traditas, quas nunc obscuratas passim atque oblitteratas videmus; disciplinae, potestatis, iustitiae aequitatisque, quae convelluntur hodie, principia firmare; universos singulos, neque solum qui parent, sed et qui imperant, utpote omnes eodem prognatos Patre, in privata publicaue vita, in genere etiam sociali et politico ad honestatis normam regulamque dirigere. — Utique intelligimus nonnullis offensionem fore, quod dicimus, curare Nos rem etiam politicam oportere. Verum quisque aequus rerum iudex videt, Pontificem a magisterio, quod gerit, fidei morumque nequaquam posse politicorum genus diiungere. Praeterea caput quum sit rectorque summus perfectae societatis, quae est Ecclesia, ex hominibus coalescentis, inter homines constitutae, profecto velle debet cum principibus civitatum et gubernatoribus rei publicae mutua sibi officia intercedere, si catholicorum in omni ora ac parte terrarum velit et securitati et libertati esse consultum.

Insitum quidem est homini, ut veritatem sitienter appetat, oblatamque amplectetur amanter et retineat. Sed tamen vitio naturae fit, ut nimis multi nihil oderint peius, quam denuntiationem veritatis, utpote quae errores ipsorum nudet cupiditatesve coerceat. Horum omnium convicia minaeque Nos minime commovebunt; sustentamur quippe admonitione illa Iesu Christi: "*Si mundus vos odit, scitote, quia me priorem vobis odio habuit* „. Ceterum illa, de quibus quotidie veritatem catholicam invidiose criminantur, quod libertatem impediat, quod scientiae officiat, quod humanitatis progressionem retardet, num disserere opus est quam sint plena falsitatis? — Enimvero infinitam sentiendi agendique licentiam, cui nullius auctoritatis nomen nec divinae nec humanae sit sanctum, nulla sint intacta iura, quaeque, ordinis disciplinaeque fundamenta convellens, in exitium rapiat civitates, damnat eam quidem Ecclesia cohibendamque severe censet; sed istud corruptio libertatis est, libertas veri nominis non est. Sinceram autem germanamque libertatem, qua nempe cuique liceat, quod aequum iustumque sit, facere, tantum abest ut Ecclesia compescat, ut expeditissimam debere esse semper contenderit. — Nec minus distat a vero quod aiunt, obsistere scientiae fidem: quum contra verissimum sit, prodesse etiam, nec ita parum. Praeter enim ea quae sunt supra naturam, de quibus nulla potest esse homini sine fide cognitio, multae res sunt aequae maximae in ipso naturae ordine, quas quidem sibi pervias habeat humana ratio, sed fidei au-

eta lumine, multo certius clariusque percipiat: in ceteris autem vera veris pugnancia facere, quando utrumque genus ab uno eodemque capite et fonte, Deo nimirum, proficiscitur, absurdum est. — Ita vel ingeniorum inventa, vel experientiae reperta, vel incrementa disciplinarum, quaecumque demum actionem vitae mortalis provehant in melius, quid est causae cur Nobis, qui catholicae veritatis custodes sumus, non probentur? Imo est, quare fovenda etiam, Decessorum exemplo, videantur. At vero recentioris philosophiae, civilisque prudentiae decreta, quibus hodie humanarum rerum cursus eo impellitur, quo legis aeternae praescripta non sinunt, ea Nos refellere et redarguere, memores Apostolici officii, debemus. In quo quidem non humanitatem remoramur progredientem, sed ne ad interitum ruat prohibemus.

At enim, necessarium aggressi pro veritate certamen inimicos hostesque veritatis, quorum vehementer miseret, amantissime complectimur, divinaeque benignitati cum lacrymis commendamus. Nam si, quae vera iusta recta sunt probare et tueri, quae falsa iniusta prava detestari et reicere, lex est sanctissima Romani Pontificatus: non minus est, misericordiam veniamque dilargiri peccantibus, idque ad similitudinem Auctoris sui, qui “ *pro transgressoribus rogavit* „ Si quidem Deus, qui “ *erat in Christo mundum reconcilians sibi* „ per Pontifices Romanos potissime, ut Vicarios Filii sui, prorogari in aevum voluit “ *ministerium reconciliationis* „ quae propterea ab eorum esset auctoritate iudicioque requirenda. Autumare igitur reconciliandam esse Nobis cum quopiam gratiam, esset id quidem iniuriose et perverse iudicantium de munere officioque Nostro, quo ipso debemus paternam erga omnes gerere voluntatem.

Equidem non confidimus, quod decessores Nostri nequiverent, assequi Nos posse, ut late fusos errores iniustitiamque omnem vincat usquequaque veritas; in id tamen summa contentione, ut diximus, nitentur. Quod si vota Nostra non sunt plene eventura, illud certe, Deo dante, fiet ut imperium veritatis et in bonis constabillatur, et ad alios complures, non male animatos, propagetur.

Nunc vero iucundum est, animum adiacere ad amplissimum Collegium vestrum, Venerabiles Fratres, supplendum; cuius honore afficere hodie duos lectos viros decrevimus. Alter, vestris ipsorum testimoniis per interregnum ornatus, praestantem animi et ingenii indolem, paremque gerendarum rerum prudentiam paucis hisce mensibus Nobis egregie probavit. Alterius eximia pietatis doctrinaeque ornamenta, et in diuturna episcopalis procuracione muneris absolu-

tam numeris omnibus diligentiam iamdiu Ipsi habemus explorantissima. Ii autem sunt.

RAPHAËL MERRY DEL VAL, Archiepiscopus tit. Nicaenus:

IOSEPHUS CALLEGARI, Episcopus Patavinus.

Quid vobis videtur?

Itaque auctoritate omnipotentis Dei, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli et Nostra creamus et publicamus S. R. E. Presbyteros Cardinales

RAPHAËLEM MERRY DEL VAL,

IOSEPHUM CALLEGARI.

Cum dispensationibus, derogationibus et clausulis necessariis et opportunis.

In nomine Patris ✠ et Filii ✠ et Spiritus ✠ Sancti. Amen.

PIUS PP. X.

II. — RELATIO

Actorum in Consistoriis secreto et publico diebus 9 et 12 Novembris 1903.

SANCTITAS Domini Nostri Pii PP. X, die 9 novembris de mane Consistorium habuit secretum in Palatio Apostolico Vaticano, in quo creare et publicare dignatus est Cardinales S. R. E. ex ordine Presbyterorum:

I. — Exm̃um ac Rm̃um Raphaellem Merry del Val origine hispanica, qui nobili genere natus est Londini in Anglia die 10 octobris 1865, dum pater officio fungebatur secretarii Legationis hispanicae apud regem Britannicum. Patrem secutus est in regnum Belgicum, quousque in Angliam rediit ibique operam dedit studiis philosophicis. Romam vero adiit et, consilio Summi Pontificis, ingressus est in Academiam Nobilium Ecclesiasticorum. In sacris constitutum, eum inter intimos cubicularios nominavit Leo XIII f. r. Sacra ordinatione recepta, statim prae ceteros antecelluit sive ob singularem pietatem et apostolicum zelum in exercitio sacri ministerii, sive ob plurius idiomatum cognitionem. Peculiaria munera ei commisit Leo XIII. f. r.; anno 1888 comitatus est Aloysium Galimberti, postea S. R. E. Cardinalem, ut doloris testimonia nomine Pontificis offerret in morte Guillelmi I imperatoris; anno insequenti 1889 missus est Ablegatus Pontificius ad Cardinalem Franciscum de Paula Schönborn Archiepiscopum Pragensem. Anno 1897 antistes urbanus electus, regionem Canadiensem adivit, ut controversiam de Manitoba definiret. Secutus

est Cardin. Ruffo Scilla Londinum occasione iubilaei Victoriae reginae, et eum misit ad Eduardum VII Leo XIII f. r. occasione eius sollemnis incoronationis. Mense Aprili 1900, electus Archiep. titularis Nicenus, praeses renuntiatur Academiae Ecclesiasticorum, in qua, ipso duce, studia floruerunt atque ministerium sacerdotale a iuvenibus summo opere exercitum est. Defuncto Pontifice Leone XIII, a S. Collegio Cardinalium eligitur Secretarius Conclavis et a Summo Pontifice Pio X nominatur Pro-Secretarius Status atque nunc, fere omnibus gentibus plaudentibus, creatur S. R. E. Cardinal et Secretarius Status.

2. Eximium ac Rmum Iosephum Callegari Episcopum Patavinum, qui ortum habuit Venetiis die 4 Novembris 1841 in parochia vulgo *S. Maria del Giglio* ac primordia studiorum in patriarchali Seminario perfecit. Singulari praeditus ingenio atque indole humanissima, studia philosophica ac theologica cum honore admodum iuvenis complevit, et die 26 Martii 1864 sacerdos ordinatur. Statim magister in seminario ponitur; atque totus incubuit ministerio sacerdotali peculiari cum zelo exercendo. Anno 1880 Episcopus Tarvisinus consecratur. Die 25 septembris 1882 sedem episcopalem patavinam obtinuit ibique totum animarum atque ingenium suum mirabiliter ostendit. Inter eius egregia facinora memorasse iuvat celebrationem Synodi dioecesis, restaurationem Facultatis Theologiae Pontificiae, erectionem plurimum collegiorum iuvenibus educandis, convocationem conventus pro studiis rei socialis.

Pius X, qui optime novit merita innumera, zelum apostolicum atque singularem huius viri christianam charitatem, gavisus est eum cooptare inter S. R. E. cardinales.

Deinde sequentes Ecclesias vacantes assignavit:

Ecclesiam Montereyen.-Angolorum (LOS ANGELES, NEL MESSICO) favore Illmi ac Rmi Dñi Iosephi Raymundi Ibarra, episcopi sedis ipsius.

Ecclesiam metropolitanam Mohilovien. (MOHYLOW IN RUSSIA) favore Illmi ac Rmi D. Georgii Iosephi Elisei Szembek, promoti a sede cathedrali Plocensi (*Ploko*).

Ecclesiam cathedralem S. Pauli in Brasilia (S. PAOLO) favore Illmi ac Rmi D. Iosephi da Camargo Barros, translati a sede cathedrali Corityben. (*Curityba*).

Ecclesiam cathedralem Wilnen. (WILNA) favore Illmi ac Rmi D. Eduardi De Ropp, translati a sede cathedrali Tiraspolen. (*Tiraspol*).

Ecclesiam cathedralem Sebenicen. (SEBENICO) favore R. D. Vincentii Pulisic, archidioecesani iarensi, in sacra theologia doctoris, examinitoris iudicisque prosynodalis, s. theologiae magistri in seminario iarensi.

Ecclesiam cathedralem Piahunen. (PIAUHY NEL BRASILE) favore Ill^mi ac R^mi D. Antonii Fabricii de Araujo Pereira, olindensis, antistitis urbani, canonici decani cathedralis olindensis (*Olinda*).

Ecclesiam titularem episcopalem Pergamenam (PERGAMO) favore R. D. Henrici Vollmar paderbornensis, vicarii castrensis exercitus germanici.

*
**

Sequentes vero Ecclesias, variis temporibus per Breve Apostolicum assignatas, in eodem secreto Consistorio SS^mus Dⁿus publicare dignatus est:

Ecclesiam metropolitanam Westmonasterien. (WESTMINSTER) favore Ill^mi ac R^mi D. Francisci Bourne, promoti a sede cathedrali Southwarren. (*Southwark*).

Ecclesiam metropolitanam Manilen. (MANILA) in insulis Philippinis, favore R. D. Ieremiae Iacobi Harthy, archidioecesani S. Ludovici ibique parochi S. Leonis, consultoris atque archiepiscopalis administratoris.

Ecclesiam metropolitanam Portus Principis (PORTO PRINCIPE) in insula Haitiana, favore R^mi D. Iuliani Conan, eiusdem archidioeceseos, cubicularii intimi supranumer. SS^mi Dⁿi ac administratoris Apostolici.

Ecclesiam titularem episcopalem Neocaesarien. (NEOCESAREA) favore Ill^mi ac R^mi D. Maximiliani Reynoso y del Coral quondam episcopi de Tulancingo (*Tulancingo*).

Ecclesiam cathedralem Monoecen. (PRINCIPATO di MONACO) favore R. D. Ioannis Caroli Arnal du Curel nemanseni, canonici cathedralis et vicarii generalis nemanseni (*Nimes*).

Ecclesiam cathedralem Harlemen. (HARLEM) favore R. D. Augustini Iosephi Callier, eiusdem dioeceseos canonici cathedralis, studiorum praefecti ac litterarum humaniorum magistri in dioecesano seminario, quondam vicarii generalis.

Ecclesiam cathedralem Salforden. in Anglia (SALFORD) favore R. D. Ludovici Caroli Casartelli, eiusdem dioeceseos, in s. theologia prolytae, in linguis orientalibus doctoris, in universitate londnensi artium magistri atque onorarii magistri lovaniensis.

Ecclesiam cathedralem S. Christofori de Avana (AVANA) favore

R. D. Petri Gonzales y Estrada avanensis eiusdem dioeceseos vicarii generalis.

Ecclesiam cathedralem Nominis Iesu seu Caebuan. in insulis Philippinis (CEBÙ) favore R. D. Thomae Augustini Hendrik, dioecesani roffen. in America (*Rochester*), in iure doctoris, studiorum regentis in universitate neo-eboracensi atque fiscalis procuratoris archiepiscopalis.

Ecclesiam cathedralem vulgo PINAR DEL RIO in insula Cubana favore R. D. Bonaventurae Orue y Vivanco, avanensis, in s. theologia prolytae, parochi S. Angeli avanensis et procuratoris fiscalis curiae episcopalis.

Ecclesiam titularem episcopalem Tanitem (TANI) favore R. D. Ioannis Menicatti mediolanensis e collegio Missionum exterarum deputati Vicarii Apostolici Ho-nanen. septentrionalis (*Ho-nan*).

Ecclesiam titularem episcopalem Amastrian. (AMASTRI) favore R. D. Ioannis O' Gorman, kildariensis, deputati Vicarii apostolici Sierra Leonis in Africa (SIERRA LEONE).

Ecclesiam titularem episcopalem Trocmadarum (TROCMADE) favore R. P. Francisci Xaverii Geyer deputati vicarii apostolici Sudanensis (*Sudan*).

Ecclesiam titularem episcopalem Iuliopolitan. (GIULIOPOLI) favore Rm̃i D. Bonaventurae Broderik e dioecesi Hartfortien. (*Hartford*) cubicularii intimi SSm̃i Dñi et deputati auxiliaris Episcopi Avanensis.

Ecclesiam titularem episcopalem Philadelphien. (FILADELFIA) favore R. D. Aristidis Cavallari e clero Venetiarum, provicarii generalis SSm̃i Dñi in Patriarchatu Venetiarum (*Venezia*).

..

Sanctitas Domini Nostri Pii PP. X die 12 decurrentis Novembris Consistorium habuit publicum in Palatio Apostolico Vaticano ut pileum Cardinalitium imponeret Eñis ac Rm̃is Dñis Cardinalibus Aiuti, Taliani et Katschthaler, creatis et publicatis a Leone XIII s. m. in Consistorio Secreto diei 22 iunii proxime elapsi, Merry del Val et Callegari, creatis et publicatis in Consistorio Secreto diei 9 huius mensis.

Post Consistorium hoc publicum in aula Consistorii habitum est Consistorium Secretum, in quo SSm̃us Dñus, clauso ore Eñis neo-Cardinalibus, sequentes proposuit Ecclesias vacantes:

Ecclesiam cathedralem Astoricen. (ASTORGA) favore R. D. Iuliani Miranda y Restuer, dioecesani segobien., in s. theologia doctoris, canonici decani Cathedralis Segobiensis:

Ecclesiam titolarem episcopalem Lorynen. (LORINA) favore R. D. Francisci Garcia y Lopez, archidioeceseani valentini, vicarii generalis eiusdem archidioeceseos, deputati Auxiliaris Eñi ac Rñi Dñi Cardinalis Sebastiani Herrero y Espinosa de los Monteros, Archiepiscopi Valentini.

Postea Sanctitas Sua, more solito, os adaperuit Neo-Cardinalibus atque postulatio facta est palliorum pro Ecclesiis Metropoliticiis Westmonasteriensi (*Westminster*), Montereyensi (*Los Angeles*), Mohiloviensi (*Mohilow*) et Portus Principis (*Porto Principe*).

Tandem, imposito anulo cardinalitio Neo-Cardinalibus, Summus Pontifex assignavit:

- Eño Aiuti tit. presb. S. Hieronymi Illiricorum;
- Eño Taliani tit. presb. S. Bernardi ad Thermas;
- Eño Katschthaler tit. presb. S. Thomae in Parione;
- Eño Merry del Val tit. presb. S. Praxedis;
- Eño Callegari tit. presb. S. Mariae in Cosmedin.

..

En Congregationes a SSmo Dño assignatae Eñis ac Rñis Dñis Cardinalibus, qui nuper pileum Cardinalitium receperunt:

Eño ac Rño Aiuti S. Congregatio Concilii, Caeremonialis, Negotiorum Eccl. Extraordinariorum, Lauretana.

Eño ac Rño Taliani S. Congr. Episcoporum et Regularium, Negotiorum Eccl. Extraord., Indulgentiarum et SS. Reliquiarum, Lauretana.

Eño ac Rño Katschthaler S. Congr. Concistorialis, Episcoporum et Regularium, Concilii, Indulgentiarum et SS. Reliquiarum.

Eño ac Rño Merry del Val S. Congr. S. Officii, Concilii, SS. Rituum, Negotiorum Ecclesiasticorum Extraordinariorum.

Eño ac Rño Callegari S. Congr. Episcoporum et Regularium, Concilii, SS. Rituum, Studiorum.

D. QUATTROCCHI.

III.

Allocutio a SS.mo Dño habita die 11 Novembris ad neo-cardinales
E. mos Merry del Val et Callegari cum, eis imposito pileolo rubro, ipse E. mus Merry del Val Sanctitati Suae gratias egit ex corde propter honorem sublimem eisdem collatum:

V ringraziamo, Signor Cardinale, dei sentimenti, che, anche a nome del diletto vostro Confratello, ci avete espressi, perchè ci conforta il pensiero, che pur apprezzando l'alto ministero a cui siete

chiamati e il grande onore della Sacra Porpora, di cui siete insigniti, guardate alle responsabilità che avete assunte, al sacrificio costante di tutto che è vostro, non esclusa la vita, per la gloria di Dio e pel trionfo della Chiesa.

E questa nuova prova della vostra virtù ci consola davvero, perchè ci rassicura di avere aggiunto al Collegio Apostolico due veri campioni.

Il buon odore di Cristo, Signor Cardinale, che avete diffuso in tutti i luoghi, anche della vostra temporanea dimora, e le opere molteplici di carità, alle quali continuamente nei ministeri sacerdotali vi siete dedicato, specialmente in questa Nostra città, vi acquistarono, colla ammirazione, la stima universale, e crediamo che voi stesso (sia gloria al Signore) abbiate potuto arguirlo dalle sincere dimostrazioni che in questa occasione vi furono esibite.

Per voi poi, Signor Cardinale, parlano eloquenti, oltrechè la vostra patria (la vostra diletta Venezia) la diocesi di Treviso, che per la vostra partenza ha sparso con voi (e Noi ne fummo testimoni) tante lagrime, e poi quella di Padova, dove a costo perfino della vita, avete effuso tutto voi stesso al bene delle anime.

Il molto pertanto, o Ven. Fratelli, che avete fatto fin qua, ci è arra di quello che farete per l'avvenire.

Anzi c'è dolce il pensare (*soggiungeva rivolgendosi all' Emo Merry del Val*) che voi colla virtù, colla scienza e colla prudenza, che ci avete finora dimostrata, meritando la nostra piena fiducia e benevolenza, ci sarete di valido aiuto finchè ci basti la vita nel governo della Chiesa, specialmente in quei rapporti, che dobbiamo avere coi Governi per tutelare la libertà dei cattolici e per chiamare alla vera fede i dissidenti e gli infedeli.

Voi poi (*diceva rivolto all' Emo Callegari*), adorno di quella Porpora, che giustamente porta tanto gaudio alla Diocesi di San Prosdocimo, a Noi doppiamente diletta, perchè in essa abbiamo passato gli anni della nostra gioventù, e in quel Ven. Seminario abbiamo avuto la sacerdotale educazione, la renderete più splendida continuando nell'esercizio dell'Apostolico ministero e delle fatiche, che fin qui avete esattamente sostenute, e non solo farete accrescere, se pur è possibile, l'affetto alla Chiesa e alla Sede Apostolica, che fu l'unica aspirazione di tutta la vostra vita, ma altresì, quantunque lontano, coi vostri consigli ci sarete di aiuto e di conforto.

Noi quindi siamo ben lieti, che le vostre lampade risplendano più luminose sul candelabro, perchè siamo certi che l'opera di voi, che a buon diritto possiamo chiamare i nostri figli primogeniti, ci

renderà meno pesante la croce e ci aiuterà a lavorare alla maggior gloria di Dio e al conseguente trionfo della Chiesa.

I tempi, è vero, sono difficili, ma siamo ministri di Gesù Cristo, che è venuto a portare la pace a prezzo di patimenti e di sangue, di quel Gesù, che ci ha predette le persecuzioni: "*Si me persequuti sunt persequentur et vos, si mundus vos odit scitote quia me priorem vobis odio habuit*"; e quindi anche nelle più grandi difficoltà deve confortarci la divina promessa: "*In mundo pressuram habebitis, sed confidite, ego vici mundum*"; e questa confidenza ci darà sicura la vittoria, perchè certo chi nel Cielo confida, non sarà smosso in eterno.

E a questo vi rinfranchi l'implorata Benedizione Apostolica, che con effusione di cuore impartiamo a voi, a tutti i cari vostri e a quanti sono presenti.

PIO PP. X.

IV.

Versio officialis Brevis Apostolici a SS.mo Dño N. Pio Pp. X. missi ad Ill.mum Dñum Ioannem Grosoli Comitem Praesidem generalem Operis Conventuum atque Comitatum catholicorum in Italia, Bononiam.

Al Diletto Figlio il Conte Giovanni Grosoli, Presidente Generale dell'Opera dei Congressi e Comitati Cattolici in Italia.

Bologna.

PIO PP. X

[DILETTO FIGLIO, SALUTE ED APOSTOLICA BENEDIZIONE.]

MENTRE Ci accingiamo a restaurare l'uman genere in Cristo, Ci è di grande compiacimento che si aduni negli stessi inizi del Nostro Pontificato il Congresso dei cattolici italiani. Imperocchè se ad ottenere il ritorno ed il consolidamento della vita cristiana non havvi per l'età nostra mezzo più opportuno che il favorire l'azione cattolica, non dubitiamo di credere ehe questo Congresso abbia a riuscire fecondo di ingenti utilità. Confortati da sì larga speranza, con singolare piacere porgiamo a te e a tuoi cooperatori il meritato encomio per l'impegno onde vi adoperate a mandare ad effetto gli intendimenti Nostri e quelli del Nostro Predecessore. Peraltro reputiamo che nell'ora presente sia d'uopo chiamare su di un particolare argomento la vostra industrie vigilanza, perchè non tornino infruttuose le antiche cure dei Pontefici Sommi e dei Vescovi. Vo-

gliamo parlare della concordia, la quale deve regnare fra quanti caldeggianno in Italia l'azione cattolica e vogliamo dire della tanto bramata unione delle forze cattoliche. Se infatti un qualche giovinetto deve apportare l'attuale Congresso, il quale, del resto, all'azione cattolica sarà per apportarne, mercè la serietà e la fedeltà vostra, moltissimi, è mestieri che renda finalmente un fatto compiuto ciò che fu per lo innanzi un desiderio di tutti, vale a dire che, cessata ogni diffidenza ed ogni volontà di seguire il proprio talento e messo in chiaro il fine da raggiungere, si persuadano tutti della necessità di essere pienamente concordi sia nell'azione che nella stampa, e di rafforzare in seno alla egregia Opera dei Congressi Cattolici d'Italia l'unione dei singoli sodalizzi. Voi, pertanto, cui non altro sta a cuore che l'incremento della causa cattolica, seguir dovete siffatta guida della quale è ben conosciuto lo spirito: imperocchè un nuovo programma non potrebbe domandarsi a buon diritto, essendosi di già sapientemente trattato della questione sociale nell'enciclica *Rerum Novarum* e dell'azione cattolica nella *Graves de Communi* e nelle istruzioni emanate su tale oggetto dalla S. Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinari. È pertanto necessario attenersi a questi relevantissimi documenti, e non discostarsi per alcun motivo dalla interpretazione che ne danno questa Sede Apostolica ed i venerati Fratelli Nostri, i Vescovi. Che se per sentimento di dovere deve prestarsi obbedienza a chi imparte gli ordini, perchè rivestito di legittima autorità, è tuttavia giusto e convenevole che nell'ardore dell'azione, la gioventù abbia la debita deferenza anche verso coloro, i quali per età e per esperienza sono al caso di essere altrui guida. Vogliate quindi con alacrità e con assennatezza attendere ai lavori del presente Congresso, tenendo per certo che dalla vostra virtù si aspettano eminenti vantaggi così per la civile, come per la religiosa società.

Auspice delle grazie divine ed argomento della Nostra benevolenza, impartiamo di tutto cuore l'Apostolica Benedizione a te ed a quanti altri prenderanno parte al Congresso.

Dato a Roma presso S. Pietro addì 6 Novembre 1903 anno primo del Nostro Pontificato.

PIO PP. X.

DECRETA

SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO CONCILII

Ut promissis fiat satis, reliqua dubia referimus proposita atque iuxta morem eiusdem S. Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 5 septembris 1903 (V. fasc. VI, octobris 1903, pag. 194).

IN FOLIO

4993

1

I. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

CAUSA haec matrimonii contracti die 29 maii 1887 inter Robertum de Clermont Tonnere et Margaritam de Biencourt agitata fuit in comitiis diei 16 maii 1903, et dubio: “ *An sententia curiae Parisiensis (quae pro validitate matrimonii sententiam tulerat) esset confirmanda vel infirmanda in casu* ”; responsum fuit: “ *Sententiam Curiae Parisiensis esse infirmandam* ”.

Cum vero in matrimonialibus, iuxta Benedictinam Const. *De miseratione*, binae obtineri debeant conformes sententiae, antequam ad executionem procedatur, iterum haec causa iudicio EE. PP. subiecta est ⁽¹⁾ cum novis ex parte defensoris vinculi animadversionibus.

Revera, memorata prima sententia curiae parisiensis, actrici contraria, defensor vinculi advertit, non obstante secunda actrici favorabili sententia, dubia adhuc augeri, quum gravia argumenta habeantur pro validitate coniugii.

Testes vero non omnes concordant inter se, et ipsa actricis depositio non convenit cum alia depositione matris. Insuper actrix se ostendit nimis ignaram ac incertam, nec praesumi potest puellam, pro sua conditione cultam atque instructam, ignorasse matrimonium non haberi absque consensu.

Aliud autem gravissimum argumentum cl. vindex depromit ex vera causa quae actricem impulit ad praestandum consensum. Et hic iuvat in mentem revocare metum ab avia, aetate provecta, cui facillime resistere poterat Margarita, et non a parentibus, illatum fuisse.

Ait ergo vindex: “ In voluntatem nostram operari posse metum

⁽¹⁾ V. fasciculum 3. mense iulio, currentis anni, pag. 77 et seqq. in quo haec causa in prima instantia agitata refertur.

“ duplici modo, nempe vel tamquam *causam determinatricem*, vel tamquam *causam mere occasionalem*. Primo modo operatur, quando nos ideo aliquod praestamus, *quia nobis metus infertur*. Operatur vero altero modo, quando nos non proprie et praecise aliquid praestamus, quia *metus nobis infertur*, at proprie et praecise quia volumus id praestare, occasione tamen deprompta ex metu „

Hanc theoriam exemplis illustrans, adnotat vinculi defensor, primum casum haberi quum v. g. filia in nuptias oblatas a patre consentiat, quia secus in gravem eius indignationem incideret, nam tunc habetur consensus proprie et praecise praestitus *ex metu*, et hinc matrimonium esse censendum irritum. Alterum casum vero quum v. g. filia in oblatas sibi nuptias a patre conveniat, eo quod ei obsequentissima est ac ex pietatis filialis impulsu magis vult patris voluntati favere quam ei resistere, et tunc habetur consensus non proprie et praecise positus *ex metu*, sed tantum *occasione metus*, et hoc matrimonium validum censendum esse.

Et ita se habent res, nam in primo casu habetur actus voluntatem eliciens, nempe *coactio iniuriosa utpote laesiva libertatis*; dum in altero haec coactio deficit, nam *nulla tunc verificatur iniuria, quum sponte cedamus*.

Hoc principium vero satis superque casui nostro convenit, nam ipsa actrix pluresque alii testes, inter quos duo adnumerantur sacerdotes maxima fide digni, deposuerunt actricem in matrimonium convenisse *in obsequium defuncti patris*.

Quare concludit prudentissimus vindex decernendum esse, ut iterum actrix interrogetur iudicialiter de vera causa propter quam in oblatas nuptias consenserit, nam si id fecerit in obsequium memoriae patris, pro matrimonii validitate omnino standum erit.

Tamen Eñi Patres, omnibus mature perpensis, ad dubium:

“ *An sit standum vel recedendum a decisis in casu* „,

responderunt:

“ *In decisis* „.

6230

40

II. — POSNANIEN. — NULLITATIS MATRIMONII

ISABELLA de Brodnickich 20 annorum et Ladislaus Paruszewski die 26 aprilis 1887 matrimonium contraxerunt iuxta canones Tridentinos coram proprio paroco, sed mulier, uti asseritur, coacta omnibus mediis, minis non exceptis, praesertim a matre, consentum praestitit, et, vita coniugali instaurata, reluctans matrimonium consummavit. Haec vitae ratio tamen paucos tantummodo menses

perduravit, nam mulier actrix marito valedixit domum paternam petens, cum hic quodam morbo e meretricio commercio ante nuptias contracto iterum laboraverat.

Actrix tunc, petita et obtenta a laicali potestate sententia divortii, iudicium instauravit anno 1890 apud curiam Gnesnen. expostulans sententiam nullitatis sui matrimonii ex capite vis et metus. Cum vero negativo responso actricis precibus responderint iudices gnesnenses, mulier ad Curiam Posnaniensem appellavit, quae priorem sententiam abrogavit, et nullitatem sollemniter declaravit matrimonii in casu. Contra hoc iudicium vero nunc appellat vinculi defensor, quare comitiis hodiernis causa definienda proponitur.

Animadv. patroni. — Actricis patronus, exposita doctrina circa metum in genere et reverentialem in specie, contendit substinendam esse sententiam nullitatis a Curia Posnanien. latam, nam sane, inquit, superiorum Iudicum, ad quos actrix provocavit, certa mens fuit haec constituere:

1. Isabellam matrimonii cum Ladislao contrahendi semper, ante nuptias, acriter fuisse pertaesam; matrem puellae autem illud omni tenaci voluntate fuisse persecutam.

2. Matrem ipsam ad filiae extorquendum consensum non modo importunas adhibuisse preces, urgentissimasque suasiones, sed etiam pugnis, minis, aspero vultu, torvo supercilio, iniuriis aliisque id genus artibus fuisse usam.

3. Isabellam non libere sponteque nuptiis ineundis consensisse; verum imperiosae obstinataeque matris voluntate superatam, tandem aliquando cessisse, quippe cum esset puella ex natura mitis, ingenio timida, in obsequium parentum prona, nervis morboque debilitata, domi ita fuisse comparatam, ut se imparem matris saevitiis diutius ferendis sentiret.

4. Nunquam, ne inito quidem matrimonio, Isabellam suum praestitisse consensum, ut matrimonium ipsum ratum haberetur.

Haec substinet advocatus et innumeris testimoniis corroborat; revera concordēs testes una cum actrice deposuerunt de violentia, de minis adhibitis, de terrore a matre incusso ad extorquendum consensum ex una parte, et de repugnantia, imo de odio in iuvenem oblatum actricis, quae tantummodo cessit matri, cum non amplius obsistere potuerit sive ob ingenii docilitatem, sive ob morbum, quo in corpore et animo laboraverat.

Ipsa eius mater deposuit "*filiam repugnasse dicto matrimonio, flendo, manifestando frigiditatem et aversionem erga sponsum, comburendo flores et coronas a sponso acceptas et similia* „.

Nec, advertit patronus, obiici potest praesumendum esse, consensum praestitisse actricem quia ipsa debito carnali satisfacit, nam S. H. C. Tridentinarum legum interpres, sanxit: " hodie post concilium Tridentinum, matrimonium metu contractum, etiam purgato metu per cohabitationem cum copula carnali, aliosque actus, non convalidari, nisi iterum contrahatur, adhibita iterum eiusdem Concilii forma „.

Quare, concludit, curia Posnanien. tum ex iure, tum ex factorum serie bene recteque iudicavit, et eiusdem sententia de nullitate coniugii prorsus confirmanda est.

Animadv. defens. vinculi. — Vinculi defensor e contra contendit non constare de nullitate matrimonii in casu, et hoc primum, quia omnia in concreto reapse sese non habuerunt, prouti contendunt actrix eiusque patronus. Nam ex ipsis testimoniorum depositionibus non sufficienter deduci potest natura metus, minarum, imo ea in dubium vocari potest, si consideretur testes omnes, qui deposuerunt, citatos fuisse a matre et ab actrice tempore suspecto. Reapse, advertit orator, inito matrimonio, vita coniugali instaurata, nemo coniugii dissolutionem cogitavit, quam vero suasit actricis pater adducens matrimonium nullum esse, cum vi et metu mater a filia obtinuerit consensum.

Cur postumus hic canonista, seu pater, ait orator, non antea advertit matrimonii nullitatem, cum vero mater filiam ad illud celebrandum cogebat, et non obstitit quominus filia sua vanis irritisque nuptiis se illaquearet? Praeterea ex aliis depositionibus constat actricem omnino sponte, imo grato animo vitam egisse coniugalem, nam ipsa reversa ad maritum, postquam per hebdomadam tantum apud matrem manserat, viro suo dixit: "*Mater noluit me redire, sed ego ad te reverti malebam* „.

Putat autem, sequitur, vir actricis parentes uxoris fortunam eius insufficientem censuisse, et haec forsitan est prima et vera causa dissensionis.

Citat insuper orator testimonium parochi mulieris, qui contra alias depositiones, testatur se nunquam percepisse Isabellam invitam nupsisse, vel actu celebrationis signa effudisse indignationis, imo nunquam intellexisse eam ad matrimonium contrahendum coactam fuisse.

Tandem concludit sacramenti Vindex revocandam esse sententiam Curiae Posnaniensis, vel saltem preces actricis dimittendas esse dilatorio decreto, decernendo nempe: Dilata et fiant nova acta iuxta instructionem dandam a def. vinc. ex officio.

Quare Eñi Patres ad dubium:

" *An sententia Curiae Archiepiscopalis Posnaniensis sit confir-
manda vel infirmanda in casu „*

responderunt:

" *Dilata et compleantur acta iuxta instructionem dandam a Def.
matrimonii, examinato actricis patre „*

III — VESZPRIMIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*)

R. " *Affirmative „*

IV. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII (*sub secreto*)

R. " *Sententiam esse infirmandam „*

1860

44

V. — IACIEN. — DISMEMBRATIONIS

In generalibus comitiis diei 20 decembris 1902 primum proposita fuit haec causa et dubio " *An et quomodo sit locum dismembrationi in casu „* rescriptum prodiit, Episcopo ipso instante: " *Dilata „*. Episcopus vero mentem suam de hac re aperiens, significavit huic S. C. non decernendum esse pro dismembratione, quae graviora incommoda oriri poterant, cum comunitas loci *Giarre* omnimode opponeretur ne pagi *S. Alfii* et *S. Ioannis* dismembrarentur ab Ecclesia paroeciali *Giarre*. Nam fautores eiusmodi dismembrationis, hac agendi ratione, non bono necessitatibusque spiritualibus fidelium dictorum pagorum consulebant, sed conabantur, obtenta divisione paroeciae, obtinere quoque divisionem ab ipsa comunitate *Giarre* et novam constituere autonomam comunitatem.

Parochus vero loci *Giarre* dismembrationem admitti non posse substinet, cum desint conditiones a iure statutae; revera non urget necessitas consulendi bono populi, nam in vicis memoratis habentur coadiutores parochi, cum plena potestate omnia in bonum gregis peragendi, non excepta matrimonii celebratione; nec inest gravis difficultas accedendi ad Ecclesiam paroecialem, vel distantia, nec dismembrationem suadet numerus frequentior incolarum, qui vero fere in dies imminuit ob continuas migrationes in longinquas Americae regiones.

Adnotat insuper parochus in pagis *S. Ioannis* et *S. Alfii* haberi Ecclesias, in quibus idonei capellani, utpote ipse Episcopus testatur, omnia sacra administrant ita, ut adamussim prospiciatur bono animarum. Animadvertit potius civilem auctoritatem

denegare suum consensum, videlicet *exequatur*, dismembrationi, quae vera origo esset perturbationum, discordiarum civilium, praesertim vero quia communitas loci Giarre, dismembrationi obstat, cum haec sit primus gradus ad obtinendam quoque civilem separationem, et fors in posterum non amplius solveret annuam summam pro oneribus cultus.

Ex adverso vero advocatus qui dismembrationem sustinet, adnotat legitimas adesse causas dismembrationis, quas ne Episcopus quidem negare potuit, cum scripsit: "che l'erezione di una nuova parrocchia sarebbe utile agli abitanti di S. Giovanni Montebello e S. Alfio la Bara „. Revera constat, ait patronus, non semel tantum vias quae pagos cum Ecclesia paroeciali in loco *Giarre* coniungit inundatas fuisse per plures quidem menses, cum torrens, qui eas intersecat, ripas superaverit, ita ut civiles auctoritates de opportuno, imo necessario remedio nunc in praesens cogitent.

Nec, sequitur advocatus, suspicari licet comunitatem loci *Giarre*, sicut parochus affirmat, annum pecuniarium concursum pro cultus expensis suspendere posse, quum hae expensae in civica administratione praedicti loci inter obligatorias expensas recenseantur, quae vero ex praescriptione, ob peculiare conditiones comunitatum illius regionis, non amplius abrogari possunt.

Nec ullum imminet seditionis discordiarumque periculum, nisi parochus animos concitet, ipseque seditionem submoveat. Et parochus in casu usque ab initio sui pastoralis ministerii animum studuit ad paroecianos instigandos, ut resisterent ne locus fieret dismembrationi, imo testatus est se dimissurum officium nisi, S. H. C. suis votis obsecundaret.

Omnibus adversarii parochi obiectionibus confutatis, concludit advocatus adnotando in casu, concessa dismembratione, eam facile ad exitum adduci posse. Nam ad auctoritatem Ecclesiasticam quod attinet, dismembrandae paroeciae fines per vias publicas sunt constituti anno 1747, quo in oppido *S. Giovanni Montebello* Ecclesia sucursali erecta est. Civilem vero non defuturam adprobationem, ubi dismembratio ab Ecclesia concessa fuerit, iam certa argumenta persuadent.

Rebus sic stantibus ad dubium:

" *An et quomodo sit locus dismembrationi in casu „*,
responderunt Eñi Patres:

" *Affirmative — servata matricitate Ecclesiae Archipresbyteralis loci Giarre — recognoscenda cum aliquo obsequii signo „*

VL — APAMIEN. — DECRETI SUSPENSIONIS. (*sub secreto*).

R. " *Sacerdotem Lambert incurrisse irregularitatem et ad mentem* „

VII. — PARMEN. — CURAE ANIMARUM.

(Cum huic causae *dilata* responsum fuerit, referenda videtur cum denuo agetur).

VIII. — MATRITEN. — DISPENSATIONIS MARTIMONII

(*Sub secreto extra ordinem*).

R.: " *Affirmative* „

A. D'ALESSANDRI

S. RITUUM CONGREGATIO

I.

CONGREGATIONIS MISSIONIS

Indulgetur Congregationi Missionis festum de Patrocinio S. Vincentii a Paulo die 20 Decembris celebrandum.

Quo magis cultus et pietas in sanctum Vincentium a Paulo, Congregationis Missionis et Puellarum a Caritate Parentem et Fundatorem, necnon omnium Societatum Caritatis peculiarem Patronum, foveatur et promoveatur, Rñus Dominus Antonius Fiat, praefatae Congregationis Superior Generalis, a Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa X suppliciter efflagitavit, ut in Ecclesiis et Cappellis Congregationis Missionis et Puellarum Caritatis festum peragi valeat de *Patrocinio S. Vincentii a Paulo*, die 20 Decembris quotannis recolendum, cum Officio et Missa propria, iuxta schema Apostolicae Sedis sanctioni demisse subiectum; prouti aliis Ordinibus seu Congregationibus simile festum de eorum sanctis Fundatoribus concessum est.

Huiusmodi vero Officium et Missam, quum de more Eñus et Rñus Dominus Cardinalis Vincentius Vannutelli, Episcopus Praenestinus et Causae Ponens seu Relator, in Ordinario Sacrorum Rituum Congregationis Coetu, subsignata die ad Vaticanum habito, proposuerit; Eñi et Rñi Patres Sacris tuendis Ritibus praepositi, omnibus mature perpensis, auditoque R. P. D. Alexandro Verde, S. Fidei Promotore, rescribendum censuerunt:

" *Pro gratia et ad Eñum Ponentem cum Promotore Fidei* „ Die 1 Septembris 1903.

Facta postmodum de his SS^{mo} eidem Domino Nostro per subscriptum Sacrae Rituum Congregationis Secretarium relatione, Sanctitas Sua sententiam Sacrae ipsius Congregationis ratam habuit; ac suprascriptum Officium cum Missa revisum atque emendatum approbare atque cum ipso Festum Patrocinii sancti Vincentii a Paulo die 20 decembris sub ritu duplici maiori, Ecclesiis et Oratoriis Congregationis Missionis et Puellarum Caritatis recolendum, concedere dignata est: servatis rubricis. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Die 7 iisdem mense et anno.

M. Card. MOCENNI.

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

II. — DIARIUM SS. RITUUM CONGREGATIONIS

DIE 10 novembris in Palatio Apostolico Vaticano habita est SS. Rituum ordinaria rotalis Congregatio, quae iudicavit:

1. De validitate processuum Apostolicorum atque ordinariorum institutorum pro causa Beatificationis et Canonizationis Ven. Fr. Modestini de Iesu et Maria, sacerdotis professi Ordinis Minorum;

2. De validitate processus Apostolici instituti circa famam sanctitatis in genere Ven. Michaelis Garicoits, sacerdotis Congregationis Presbyterorum a S. Corde Iesu Fundatoris.

3. Itemque circa validitatem processus Apostolici instituti de fama sanctitatis in genere Ven. Ioannae Delanone, sororum a S. Anna, vulgo a Providentia, Institutricis.

4. Et tandem circa cultum, in obsequium Decretorum Urbani VIII, numquam praestitum Ven. Fratri Benildi Congregationis Fratrum Scholarum Christianarum.

••

Tria insuper edita sunt Decreta confirmationis cultus praestiti totidem Servis Dei, quae summatim heic referuntur:

SEGUSIEN. — **Decretum confirmationis cultus S. Iusti, monachi et martyris, patroni principalis civitatis et dioeceseos Segusiensis.**

DECIMO saeculo ineunte, S. Iustus summo cruciatu et supplizio occisus a Saracenis et in profundo puteo proiectus fuit. Succrescente et perdurante fidelium erga eum devotione, R^mus Episcopus Segusiensis, Eduardus Ioseph Rosaz, postulavit et die 22 Decembris 1902 obtinuit, ut in Officio festum Patroni suae dioeceseos Lectionibus II nocturni propriis donaretur, quod SS. D. N. Pius Papa X ratum habuit et per rescriptum confirmavit die 7 eisdem mense et anno.

AESINA. — Decretum confirmationis cultus praestiti Servo Dei Ioanni Baptistae a Fabiano, sacerdote professo Ordinis Minorum, beato nuncupato.

ANNO circiter 1499 e nobili gente ortus Servus Dei Ioannes Baptistista Fabriani, propter amorem vitae et gestorum S. Francisci Assisiensis in eiusdem Institutum Fratrum Minorum ingressus est, ut solemnia vota nuncuparet. Laboribus poenitentiisque famam sanctitatis obtinuit in vita et post obitum signis prodigiisque magis magisque in dies clarus fuit, ita ut, instantia Rm̃i P. Dionysii Schuler, Ministri Generalis illius Ordinis, processus ordinarius institutus fuerit in Curia Aesina et confirmativam sententiam cultus huic servo Dei praestiti nunc sive S. Congregatio sive SSm̃us Dñus approbarunt.

VERCELLIEN. — Decretum confirmationis cultus ab immemorabili tempore praestiti Servo Dei Ioanni de Vercellis, sexto Magistro generali Ordinis Praedicatorum, beato nuncupato.

FAMILIA Garbella primo quinquennio saeculi XIII natus fuit Ioannes de Vercellis, postea Ordinis Praedicatorum Sextus Magister Generalis. Lutetiae Parisiorum studiis praesertim sacris operam navavit brevique iuris romani et canonici magister fuit praestantissimus super ceteros viros. Prior generalis pluries, nobilissimis legationibus perfunctus fuit. Magna fama sanctitatis omnibus temporibus apud omnes succrescente, Rm̃us Archiepiscopus Vercellensis, Fr. Laurentius Carolus Pampirio, Ord. Praedicatorum, processum ordinarium instituit sententiamque dedit confirmationis cultus eidem praestiti, quam Em̃i ac Rm̃i Patres Sacris Ritibus praepositi, omnibus accurate perpensis, approbarunt et Sanctitas Sua die 7 septembris 1903 ratam habuit.

PETRUS QUATTROCCHI.

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM

I.

Indulgentiae quas SSm̃us D. N. Pius Papa X impertitur Christifidelibus qui, retinentes aliquam ex coronis, rosariis, crucibus, crucifixis, parvis statuís, numismatibus ab eadem Sanctitate Sua benedictis, praescripta pia opera adimpleverint.

UT quis valeat Indulgentias lucrari, quas Summus Pontifex Pius X impertitur omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui retinent aliquam ex coronis, rosariis, crucibus, crucifixis, parvis statuís, ac numismatibus ab eadem Sanctitate Sua benedictis, requiritur:

1. Ut Christifideles in propria deferant persona aliquod ex enunciatis obiectis.

2. Quod si id minime fiat, requiritur ut illud in proprio cubiculo, vel alio decenti loco suae habitationis retineant, et coram eo devote praescriptas preces recitent.

3. Excluduntur ab apostolicae benedictionis concessione imagines typis exaratae, depictae, itemque cruces, crucifixi, parvae statucae et numismata ex stanno, plumbo, aliave ex materia fragili seu consumptibili confecta.

4. Imagines repraesentare debent Sanctos, qui vel iam consueta forma canonizati, vel in martyrologiis rite probatis, descripti fuerint.

Hisce praehabitis Indulgentiae, quae ex Summi Pontificis concessione ab eo acquiri possunt, qui aliquod ex supradictis obiectis retinet, et pia opera quae ad eas assequendas impleri debent, recensentur.

Quisquis saltem in hebdomada semel recitaverit coronam Dominicam vel aliquam ex coronis B. V. Mariae aut Rosarium eiusve tertiam partem aut divinum officium, vel officium parvum eiusdem B. Virginis aut fidelium defunctorum, aut septem psalmos poenitentiales aut graduales, vel consueverit catechesim christianam tradere, aut carceribus detentos, vel aegrotos in nosocomiis misericorditer invisere, vel pauperibus opitulari, aut missae interesse, eamve peragere si fuerit Sacerdos: quisquis haec fecerit vere contritus et peccata sua confessus ad S. Synaxim accedet quolibet ex infrascriptis diebus, nempe Nativitatis Dominicae, Epiphaniae, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, itemque diebus festis SS^{mae} Trinitatis, Corporis Domini, Purificationis, Annuntiationis, Assumptionis, Nativitatis et Conceptionis B. V. Mariae, Nativitatis S. Ioannis Baptistae, S. Iosephi Sponsi eiusdem B. Mariae Virginis, SS. Apostolorum Petri et Pauli, Andreae, Iacobi, Ioannis, Thomae, Philippi, Iacobi, Bartholomaei, Matthaei, Simonis et Iudae, Mathiae, et Omnium Sanctorum; eodemque die devote Deum exoraverit pro haeresum et schismatum extirpatione, catholicae fidei incremento, pace et concordia inter principes christianos, aliisque S. Ecclesiae necessitatibus; quolibet dictorum dierum Plenariam Indulgentiam lucrabitur.

Quisquis vero, corde saltem contritus, haec omnia peregerit in aliis festis Domini et B. V. Mariae quolibet dictorum dierum Indulgentiam septem annorum totidemque quadragenarum acquirit: quavis Dominica vel alio anni festo Indulgentiam quinque annorum totidemque quadragenarum lucrabitur: sin autem eadem alio quocumque anni die expleverit, centum dierum Indulgentiam acquirit.

Praeterea quisquis consueverit semel saltem in hebdomada re-

citare aliquam ex coronis aut rosarium, vel officium parvum B. Mariae Virginis, vel fidelium defunctorum, aut vespervas, aut nocturnum saltem cum laudibus, aut septem psalmos poenitentiales cum litanis adiectisque precibus, quoties id peregerit centum dierum Indulgentiam consequetur.

Quisquis in mortis articulo constitutus animam suam devote Deo commendaverit, atque iuxta instructionem fel. rec. Benedicti XIV in Constitut. quae incipit *Pia Mater* sub die 5 Aprilis 1747, paratus sit obsequenti animo a Deo mortem opperiri, vere poenitens, confessus et S. Communionem refectus, et si id nequiverit, saltem contritus invocaverit corde, si labiis impeditus fuerit, SSmum Nomen Iesu, Plenariam Indulgentiam assequetur.

Quisquis praemiserit qualemcumque orationem praeparationi Missae vel Sanctae Communionis, aut recitationi divini officii, vel officii parvi B. V. Mariae, toties quinquaginta dierum Indulgentiam acquirat.

Quisquis in carcere detentus aut aegrotans in nosocomiis inviserit, iisque opitulatus fuerit, vel in Ecclesia christianam catechesim tradiderit, aut domi illam suos filios, propinquos et famulos docuerit, toties biscentum dierum Indulgentiam lucrabitur.

Quisquis ad aeris campani signum, mane vel meridie aut vespere solitas preces, nempe *Angelus Domini*, aut eas ignorans recitaverit *Pater noster* et *Ave Maria*, vel pariter sub primam noctis horam, edito pro defunctorum suffragio campanae signo, dixerit psalmum *De profundis*, aut illum nesciens recitaverit *Pater noster* et *Ave Maria*, centum dierum Indulgentiam acquirat.

Eandem pariter consequetur Indulgentiam, qui Feria sexta devote cogitaverit de passione ac morte Domini Nostri Iesu Christi, terque Orationem Dominicam et Salutationem Angelicam recitaverit.

Is qui suam examinaverit conscientiam, et quem sincere poenituerit peccatorum suorum cum proposito illa emendandi, devoteque ter recitaverit *Pater noster* et *Ave Maria* in honorem SSmae Trinitatis, aut in memoriam Quinque Vulnerum D. N. Iesu Christi quinquies pronunciaverit *Pater noster* et *Ave Maria*, centum dierum Indulgentiam acquirat.

Quisquis devote pro fidelibus oraverit, qui sunt in transitu vitae, vel saltem pro iis dixerit *Pater noster* et *Ave Maria*, quinquaginta dierum Indulgentiam consequetur.

Omnes Indulgentiae superius expositae a singulis Christifidelibus vel pro seipsis lucriferi possunt, vel in animarum Purgatorii levamen applicari.

Expresse declarari voluit Summus Pontifex supradictarum in-

dulgentiarum concessione, nullatenus derogari indulgentiis a Praedecessoribus Suis iam concessis pro quibusdam operibus piis superius recensitis: quas quidem indulgentias voluit omnes in suo robore plene manere.

Iubet deinde idem Summus Pontifex Indulgentias Christifidelibus concessas, qui retinent aliquod ex praedictis obiectis, iuxta decretum sa. me. Alexandri VII editum die 6 Februarii 1657, non transire personam illorum pro quibus benedicta fuerint, vel illorum quibus ab iis prima vice fuerint distributa: et si fuerit amissum vel deperditum unum alterumve ex iisdem obiectis, nequire ei subrogari aliud ad libitum, minime obstantibus quibusvis privilegiis et concessionibus in contrarium: nec posse pariter commodari vel precario aliis tradi ad hoc ut indulgentiam communicent, secus eandem indulgentiam amittent: itemque recensita obiecta benedicta, vix dum pontificiam benedictionem receperint, nequire venundari, iuxta decretum S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis tuendis praepositae editum die 5 Iunii 1721.

Praeterea idem Summus Pontifex confirmat decretum sa. me. Benedicti XIV editum die 19 Augusti 1752, quo expresse declaratur, vi benedictionis crucifixis, numismatibus etc. uti supra impertitae, non intelligi Privilegio gaudere altaria ubi huiusmodi obiecta collocata fuerint, neque pariter Missas, quas Sacerdos eadem secum deferens celebraverit.

Insuper vetat, ne qui morientibus adsistunt benedictionem cum Indulgentia Plenaria in articulo mortis iisdem impertiantur cum huiusmodi Crucifixis, absque peculiari facultate in scriptis obtenta cum satis in id provisum fuerit ab eodem Pontifice Benedicto XIV in praecitata Constitut. *Pia Mater*.

Tandem Sanctitas Sua vult et praecipit praesentem elenchum indulgentiarum pro maiori fidelium commodo edi typis posse non solum latina lingua vel italica, sed alio quocumque idiomate, ita tamen ut pro quolibet elencho, qui ubicumque, et quovis idiomate edatur, adsit approbatio S. Congregationis Indulgentiarum.

Non obstantibus quolibet decreto, constitutione, aut dispositione in contrarium etiamsi speciali mentione dignis.

Datum Romae ex Secretaria S. C. Indulgentiis Sacrisque Reliquis praepositae die 28 Augusti 1903.

A. CARD. TRIPEPI, *Praefectus*.

L. ✠ S.

Pro R. P. D. FRANC. *Archiep. Amiden., Secr.*
Iosephus M. Can. Coselli, *Subst.*

II. — URBIS ET ORBIS.

DECRETUM

quo facultas extenditur indulgentias concedendi favore E. morum Cardinalium Titularium et R. morum Ordinariorum.

PONTIFICALE Iubilaeum fel. rec. Leonis XIII, solemnibus ubique laetitiiis ab orbe catholico peractum, congruam sane occasionem prae-buit, qua plures sacrorum Antistites, praesertim ex regione Neapolitana et Sicula, ad auspicatum eventum novo quodam pietatis religiosique fructus pignore consecrandum, enixas, coniunctis simul litteris, preces admovent, ut sua, in indulgentiis elargiendis, facultas aliquantum ab Apostolica Sede adaugeretur. — Has vero postulationes, Pontificis optimi obitu, interceptas, sed, ex S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae consulto, ab infrascripto Cardinali, eidem Congregationi Praefecto, in audientia die 28 Augusti, hoc vertente anno, ad Vaticanum habita, rursum et suppliciter exhibitas, cum primum agnovit Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa Decimus, nihil se in votis magis habere est testatus, quam ut gloriosam Antecessoris memoriam digno, hac etiam in re, honoris documento prosequeretur, et propriam insuper, erga universos ecclesiasticos ordines, paternam charitatem oppido ostenderet. Quapropter Sanctitas Sua, percepta omnium relatione, non modo memoratis votis annuere, verum etiam clementer decernere dignata est, ut, in posterum E. m. Patres Cardinales, in suis titulis aequae ac Dioecesebus, *bis centum*, Archiepiscopi *centum*, atque denique Episcopi *quinquaginta* dierum indulgentiam elargiri valeant, dum tamen serventur cuncta huc usque ab eisdem servata, in huiusmodi indulgentiarum elargitionibus. Hanc autem concessionem futuris quoque temporibus perpetuo valituram extare voluit. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae ex Secretaria S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae, die 28 Augusti an. 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✠ S.

Pro R. P. D. FRANC. Archiep. Amid., *Secr.*
Iosephus M. Can. Coselli, *Substitutus.*

CHRONICA PONTIFICIA

ETIAM mense elapso, SS^{ms} D^{ns} Noster Pius PP. X innumeras dignata est concedere audientias. Inter omnes sive clericos, sive laicos, qui praesentia SS^{mi} refecti fuerunt, adnotamus Ill^mum ac R^mum D. Benedictum Lorenzelli, Nuntium Apostolicum apud gubernium Gallicum et Ill^mum D. Fridericum Pustet, Bibliopolam Pontificalem huius ephemeridis editorem.

Plures imo innumeri ac fere undique, Italiae praesertim, Romam adiverunt peregrini, testimonium fidelitatis, amoris et devotionis erga Vicarium Christi oblaturi. Et Sanctitas Sua die 21 in Museo Lapidario benigne recepit peregrinos sardos et Aemilianos, pluribus Episcopis illarum regionum ducibus, die 22 *Piemontesi, Liguri*, die 23 *Marche, Umbria, Romagna*. Plures alloquutus est, omnibusque tradidit manum osculandam.

Diebus Dominicis vero in atrio S. Damasi vel in Corte della *Pigna* populum ad suam praesentiam romanum admisit iuxta paroecias.

Die 20 octobris in Aula Throni deputationem Venetiarum SS^{ms} recepit, Eique brevem habuit orationem Ill^mus D. Nani Mocenigo comes, ipsius deputationis praeses, cui vero nobilissima orationem respondit SS^{ms}.

Eadem deputatio Sanctitati Suae obtulit ditissimam collectionem viginti millium quidem subscriptionum virorum clariorum cleri populiue Venetiarum.

*
*
*

Die 9 novembris in Palatio Apostolico Vaticano Pius PP. X primum solemne consistorium secretum celebravit, in quo nominavit S. R. E. Cardinales Ex^{mos} et R^{mos} DD. Raphael Merry del Val, Archiepiscopum Nicen., Status Secretarium, et Ioseph Callegari, Archiepiscopum Patavinum.

Insuper plures externos creavit episcopos, et publicavit alios iam electos per Breve.

*
*
*

Die mercurii 11 novembris in eodem Palatio Vaticano horis vespertinis Sanctitas Dⁿⁱ Nostri imposuit pileolum rubrum Emis ac

Rūis DD. Raphael Merry del Val et Ioseph Callegari Cardinalibus creatis in consistorio secreto diei 9. Eñus Card. Macchi loco Eñi Secretarii Status praefatos Eños recepit.

Interea SSñus, stola mozzetaque indutus, comitante Sua Nobile cohorte, aulam consistorii adiit, ibique Eñus Merry del Val nomine quoque Eñi Callegari Eum breviter alloquutus est, ut actiones gratiarum SSño pro conferto honore S. Purpurae, redderet. Eique respondit Sanctitas Sua (v. pag. 209), qui postea Benedictionem Apostolicam impertita est.

..

SSñus Dñus Noster Papa Pius X, nominare dignatus est:

Exñum ac Rñum D. Raphael Merry del Val, in novissimo consistorio ad dignitatem Cardinalitiam evectum, Secretarium Status:

Illñum ac Rñum D. Franciscum Sogaro Archiepiscopum Tit. Amiden. Praesidem Pontificiae Academiae Nobilium Ecclesiasticorum;

Illñum ac Rñum D. Caietanum De Lai Secretarium S. C. Concilii;

Rñum D. Can. Aloysium Martini Protonotarium Apostolicum de numero participantium;

Rñnm D. Michael Antonini Protonotarium Apostolicum *ad insar participantium*.

Rñum D. Petrum Angelini, in Instituto Leoniano magistrum, antistitem urbanum.

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

De subiecto SS. Eucharistiae Sacramenti. *

Potest quis Eucharistiae suscipiendae I moraliter et II physice esse aptus.

I. In Ecclesiae latinae disciplina, quae nunc est, *moraliter* est aptus homo baptizatus, qui a communi Eucharisticum Panem internoscat eoque pie et religiose perfruatur. a) Nullus ergo sive imatura sive provectiori aetate vel naturali ingenii stupiditate ra-

* V. Fasc. VI., mensis Octobris 1903, pagg. 197 et seqq.

tionis expers ad hoc admittitur sacramentum. Pueris autem mox decessuris, si tantam assecutos iudicii maturitatem parochus comperit, ut cibum istum coelestem a communi et materiali discernat, SS. Viaticum administrandum est. b) Idem dicendum de semifatuis, de surdis mutisque a nativitate, de senibus repuerescentibus. Hi extra mortis periculum et tempus paschale interdum SS. Eucharistiae Sacramentum recipiunt, nisi aliter sui spiritus debilitas suadeat. Si piam prae se voluntatem ferant, nec molestiam exhibeant, nec risum moveant, si in sacramento suscipiendo venerabundi, si christiana suae vitae ratio, non cunctandum est identidem (non saepius) satis pio Eucharistiae desiderio facere. c) Mente capti, intermissa mentis alienatione, SS. Eucharistia reficiuntur. Hi tamen, si iam adolescente aetate et ratione, insanire coeperint, at christianam egerint vitam, etiam dum vecordia laborant, dummodo omne irreverentiae periculum absit, SS. Viatico donantur. Hoc valet pro omnibus sanae mentis expertibus quibus, nisi iure ipsos sordere lethali peccato praesumatur, nec ullum poenitentiae indicium dederint, in vitae periculo SS. Viaticum non negatur.

1° Quum parochus ad temulentum arcessitus, ut illi morituro- rum Sacramenta ministret, in primis animadvertat utrum sua sponte et omnino se inebriaverit an non. Si primum, ne margaritas ante porcos proiciat, SS. Viaticum absolute denegat. Sin vero absque certe sua culpa etsi omnino ebrio Eucharistia, salvo vomitionis vel irreverentiae periculo, non est deneganda. Quum nemo est praesumendus malus, non voluntarie ebrius quis dicendus, si sobriam hucusque egerit vitam et nunquam se inebriaverit. Si vero voluntarie, sed imperfecte, ebrius factus est ita, ut rationis, sermonis et pedum vires leviter affecta sint et bonum a malo internoscat, irreverentiae remoto periculo, Viaticum ei dare licet.

2° Praecipue observandum: a) mente turbati et sensibus alienati in probabili tantum vitae periculo SS. Viatico reficiuntur; "extra," inquit S. Alphonsus, "*articulum mortis nullo modo Eucharistia amen- tibus est concedenda* „. b) Nec si qua adhuc mentis ante mortem re- ditionis spes adsit ad SS. Viaticum est festinandum. c) Quum Sa- cramento irreverentiae periculum timeatur, infirmo vel hostia non consecrata, vel aqua, vel medicina pro experimento ante praebeatur.

II. *Physice* est aptus qui S. Hostiam in stomachum demittere et servare valet. Qui ergo vomitum vel sanguinem expuit, vel continenter tussi laborat, Eucharistiam recipere non valet. Si duas vel tres horas morbus quiescit tum, imminente mortis periculo, SS. Viaticum dandum est. Quum morbi vis laxari videatur et panis

frustulum vel aqua vel hostia non consecrata stomacho contineatur, tum tuto Eucharistia administratur. Si ex aliqua faucium infirmitate arida demittere non valeat, sacrae hostiae particula in aqua, aut vino aut alia potione donari licet. In vehementi nervorum distensione, infra restrictos dentes, si possibile est, S. Hostiam obtrudere licet. Si S. Hostia per os reddita adhuc discernitur, quantum possit deteresa in aquam vinumve immergenda est donec omnis liquata in sacrarium infundatur; sin autem oculos fugit, omnia comburenda et in sacrarium cineres proicendae sunt. Si S. Hostia adhuc in demortui ore permanet, extrahenda est et, ut supra, liquata, in sacrarium infundenda est. Tussis Eucharistiam non prohibet, si sputa ex pulmonibus non ex stomacho redduntur. Si vero ex stomacho infirmus suadendus paulisper saltem horae octavam se a sputo abstinere; quod si nequeat, a SS. Viatico abstineat et in desiderio tantum accipiendi quiescat.

Quinam Eucharistia recipienda digni sint.

Ut quis SS. Eucharistia dignus reputetur necesse est: 1) in communione cum Ecclesia, et 2) in Dei gratia vivat: proinde peccatorum, si quae sint, confessionem et absolutionem vel, si hae fieri nequeant, perfectam, cum voto quam primum confitendi, contritionem praemittere opus est; 3) vitam in publico honeste agat vel, pro foro externo, satis malum forte editum exemplum emendaverit et expiaverit. Eucharistia publicis et in vulgus pervagatis peccatoribus (meretricibus, concubinariis, feneratoribus, coram iudice convictis, magis, hariolis, blasphemis qui scriptis, nedum ore, Deo sanctis, sacris intermisce convincantur; (sed quoties exterior corporis compositio animum denotat humilem, potest haberi veluti retractatio eorum quae quis contumeliose protulit) et aliis eius generis.

Notitia vel est legitima (si coram iudice crimina firmata sunt) vel realis (si qua facinoris fama eo diffusa est, ut nulla possit tergiversatione celari). Peccatoribus, quorum indignitas est publice certa, Eucharistia, etsi quaerant, quousque ex poenitentia et apta emendatione digni videantur, ministrari nequit. Sed hic vehementius, quam caute agendum est. Si quis enim in vulgus non est indignus, ad Eucharistiam admittitur; at contra qui certe apud omnes peccator est, secreto vel etiam coram uno vel altero probatae fidei teste est praemonendus, ne ignominia afficiatur, se ab Eucharistia abstineat; at vero infra communicaturos occurrens, silentio et sine nota, praetermittitur. Quum vero delictum ceteris occultum paro-

chus extra poenitentiae sacramentum noverit, secreto et amice huiusmodi peccatori suadeat ne ad Eucharistiam indigne accedat; sed publice illum nihilominus patentem non repellat; sin autem ex sacramentali confessione id noverit, Deo infra se misero peccatori commendato, Eucharistiam, non iudex sed minister, omnino non deneget.

In infirmis vero prudenter se gerendi quae sequuntur praecepta observanda sunt: *a)* publicum peccatorem nondum in vitae discrimine positum visendi tantum causa primum parochus adeat, animadversurus utrum opportune, ut decet, sit paratus et mores, quantum possit, castigare velit. Si confessione disponi nequeat et, scelestasque indignae communionis impietate graviter et severe ante oculos posita, pervicacius SS. Eucharistiam sumere velit, pro sacramentalis silentii fide tantum servanda, se aegre ministraturum dicat; *b)* Sin vero sua sponte confessario morem gerit, qua infirmi nomini consulatur, via est reperienda. Ut ecce, familiaribus in cubiculum admissis, infirmum alta alloquens voce interroget utrum continuo vel serius SS. Eucharistiam velit.

Ut digne item SS. Eucharistia recipiatur oportet; *4)* apta praecedant spiritus praeparatio, summa religio, fidei, spei, caritatis, poenitentiae sensus. *5)* Ad haec requiritur: *a)* ut ieiunus a media nocte communicaturus omnino permaneat, nisi ex praesenti vitae periculo infirmus Viatico sine mora sit praemuniendus; vel nisi interceptum sacrificium ab alio non ieiuno sacerdote foret consummandum; vel nisi ex intermissa communione (aut celebratione) exorturum scandalum vitandum esset; vel denique nisi ex hostium direptione aut ecclesiae ruina Eucharistia subducenda sit; *b)* castimonia etiam in coniugio, vestium mundities et modestia; sacerdotes et diaconi superpelliceo et stola induti; milites absque armis. *6)* SS. Eucharistia percepta, continuo, saltem per quadrantem, pro tanto beneficio Deo agenda sunt gratiae.

Sac. H. ROCCABRUNA.

BIBLIOGRAPHIA

I.

S. ALPHONSI MARIAE DE LIGORIO, *Ecclesiae Doctoris. Opera Dogmatica* ex italico sermone in latinum transtulit ac antiquas editiones castigavit notisque auxit Aloysius Walter Congr. SS. Redemptoris – Duo volumina in 4° L. 25. Romae Typis Philippi Cugiani.

TOMUS I.^{us} – I. *Contra atheos et deistas dissertatio*. II. *De signis credibilitatis contra sectas dissidentes*. III. *De fidei veritate contra incredulos et haereticos apologeticum*. IV. *Vindiciae contra Febronium*. V. *Doctrinae catholicae iuxta Concilii Tridentini Decreta expositio*. Pag. XIX, 717.

TOMUS II.^{us} – VI. *Haeresum historia et confutatio*. VII. *De divina revelatione considerationes*. VIII. *De novissimis*. IX. *De magno orationis medio*. – Appendix. I. *De D. N. I. C. praedestinatione*. II. *De spe christiana*. – *Index rerum notabilium*. Pag. XXVI, 793.

Gravissimi et doctissimi quique omnium gentium viri “ ingentem sacrae eruditionis suppellectilem propugnandae catholicae veritatis, refutandis haereticorum erroribus.... a Sancto Alphonso fuisse adhibitam „ (1) “ nullam veritatem non invicte ab eo demonstratam „ (2) “ nullum errorem non radicibus evulsum esse „ (3) uno ore affirmant. Ad haec Summus Pontifex Leo XIII, gloriosae et felicis memoriae, de dogmaticis S. Alphonsi operibus loquens: “ firmissimis argumentis, inquit, divinam revelationem munivit contra Deistas; veritatem fidei nostrae strenuo defendit; nervosissime propugnavit Romani Pontificis primatum et infallibile magisterium; editis historia haeresum et opere dogmatico acriter perstrinxit haereses omnes „ (4). Quae quidem opera a S. Alphonso, ut plurimum vernaculo sermone

(1) *Suppl. Libell. Praepos. Gener. Soc. Iesu*, 27 Aug. 1867.

(2) *Cfr. Litt. Ministri Gener. Ord. Minor.*, 15 Aug. 1867.

(3) *Cfr. Litt. Ministri Gener. Ord. Praed.*, 7 Aug. 1867.

(4) *Leo XIII, Litt.* 28 Aug. 1879.

edita, hac aetate, cui eum universalis Ecclesiae Doctorem consalutare licet, in ipsam Romanae Ecclesiae linguam converti et latinam velut induere maiestatem, congruens omnino et peropportunum videtur. Postulabat autem observantia, tanto Doctori habenda, ut nova, quae latine prodiret, editio non prius divulgaretur, quam diligens facta esset ipsius italici textus recognitio, omniaque auctorum testimonia, quae apud S. Alphonsum, totius traditionis velut praeconem saepenumero occurrunt, ad ipsos fontes redeundo, iteratae disquisitioni subiecta essent.

Porro quum arduum hoc opus felici tandem esitu confectum sit, omnibus votis appetere iuvat, ut consimili eventu comprobentur, quae Victor Card. Dechamps, Congregationis SS. Redemptoris et totius Ecclesiae decus atque ornamentum, optimo quidem auspicio, ominatus est: "Nihil quidem mirarer, si aliquando scholae catholicae dogmatica S. Alphonsi opera eadem illa frequentia et familiaritate usurparent, qua iamdudum ea adhibent, quae de morum disciplina composuit „ ⁽¹⁾.

II.

Theologiae Pastoralis - Pars III. — Auctore IOSEPHO Can. ALBERTI Sacrae Theologiae et utriusque Juris Doct. S. Theol. Prof. in seminario Aquipendiensi etc. L. 2,50. Romae ex Officina Iuvenum Artificum a Sancto Iosepho.

Parti primae Theologiae Pastoralis, quae pertractat de casibus moralibus implicatioribus, qui in articulo mortis evenire solent, et parti alteri, quae agit de casibus difficilioribus, qui extra mortis articulo solent accidere, iam succedit pars tertia complectens universam de Sacramento Poenitentiae practicam tractationem. Haec pars, non minus quam prima et altera, valde commendatur non solum ob res quas continet, sed etiam ob lucidum rerum ordinem. Finis huius novi operis eo tendit, ut tradat normas, non solum ad Poenitentiae Sacramentum rite atque cum fructu administrandum, sed etiam ad remotionem, quantum fieri potest, sacrilegia a tam salutari sacramento. Constat enim, ob non servatas quasdam regulas et cautelas, sacrilegia, vel in ipso mortis articulo, frequentius quam opinatur, a fidelibus patrari.

⁽¹⁾ *L' Infallibilité et le Concile General*, chap. 8°.

ACTA PONTIFICIA

SECRETARIA BREVIUM

ROMANA

Breve quo Summus Pontifex Pius Pp. X administrationem Cappellae
Xistinae in SS. Basilica Liberiana S. Mariae Maioris de Urbe tradit
E.mo Cardinali Archipresbytero et R.mo Capitulo eiusdem Basilicae.

PIUS PP. X.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM

PIETATE Nos studioque adducti, quo beatissimam Dei Matrem venerari et colere, uti semper ante Pontificatum consuevimus, ita nunc maxime in exemplum studemus, animum mature intendimus ad Patriarchalem Basilicam Liberianam, quae utpote Aedes Deiparae augustissima ex omnibus, curae Nobis esse praecipuo quodam iure debet. Atque ut de Principe Virginis templo cogitemus in praesens, ipsa facit opportunitas temporis, quum apparantur mariales toto orbe laetitiae, quod ante annos quinquaginta Pius IX fel. rec. Decessor Noster immaculatam ab origine Mariam credendam esse edixerit. Iamvero cum voluntatem favoremque quo eam Basilicam prosequimur testari iam nunc re velimus, placet consilium quoddam exequi, quod cum in tuitionem sacerrimae aedis aliquid conferat, tum Liberiano Canonorum Ordini sane decorum fore videatur. Spectat autem res pernobile Corporis Christi Sacrarium, munificentia Sixti V. Pont. Max. ibidem constructum ad cunas etiam Domini Nostri augustius custodiendas; cuius quidem Sacrarii procurandi administrandique rationem, quae viguit ad hoc tempus; immutare his Litteris opportunum censemus.

Igitur Pius IX datis die XXVIII Decembris anno MDCCCI.XIX Apostolicis Litteris Collegium Sacerdotum, quod Sixtus auctor Sacrario addixerat, quum abolevisset, alias deinde Litteras, quarum initium *De insignium pietatis* die XXIV Maii anno MDCCCLXXI dedit, quibus munere et officio Cardinalis Protectoris abrogato, Sixtinum Sacrarium sibi suisque in Pontificatu Successoribus immediate subiecit, atque bona, iura et actiones, quae sive ad Sacrarium,

sive ad Collegium dictum quovis nomine pertinerent, Sacrario eidem in perpetuum assignavit et attribuit. Simul decrevit ut Cardinalis aedium pontificalium Praefectus aut Antistes Diaetarchus, si penes hunc, loco Cardinalis Praefecti esset Palatii Apostolici procuratio, Sixtino Sacrario vice sacra praeesset, et bona omnia Sacrario attributa administraret, cauto nominatim, ut quae annuis rationibus deductis fuisset pecunia reliqua, rite legitimeque collocaretur fenori, extraordinariis quoque suppeditandis sumptibus par futura.

Praeterea Pontificis Maximi voluit esse idoneum de clero virum deligere, ad nutum, si res postularet, amovendum, qui Sacrario honore gratuito proximus praesideret; isque non modo rectam ibidem perfunctionem sacrorum curaret, verum etiam Sacrarii ornatum ipsasque aedes sarta tecta tueretur; nihil tamen impendii, nisi auctore vel Cardinali Palatii Praefecto vel Antistite Diaetarcho, faceret. Alterutri autem sive Cardinali sive Antistiti facultatem fecit deligendi ad custodiam Sacrarii Sacerdotem aedituum, duosque praeterea clericum et laicum amovendos item ad nutum, eisque munia et stipendia definiendi.

Denique continentem Sacrario domum, quam ipse extruendam curaverat, Sacrario similiter datam addictamque, utendam aedituo Sacerdoti et custodi laico concessit, excepta inferiore domus parte, cuius sibi et successoribus usum reservavit. — Haec Pius IX, praeter alia quaedam, ad reliquias praesertim extincti a se Sixtini Collegii pertinentia, constituit in iis Litteris, quas supra memoravimus.

Nos vero Decessoris Nostri decreta, qua parte opus est abrogantes, stabilia de cetero et rata iubentes esse, haec statuimus et sancimus:

I. Sixtinum Sacrarium eodem iure posthac erit, ac ceterae sunt templi Liberiani partes: ita quidem ut eius Sacrarii dominium seu proprietas penes Apostolicam Sedem maneat, usus autem et usus-fructus Capitulo Liberiano cedat.

II. In bonis, Pii IX decreto, Sacrario Sixtino assignatis, usus contiguae domus, nulla reservata parte, censeatur.

III. Sixtino Sacrario praeesse eiusque administrare bona, iam non Cardinali aedium pontificalium Praefecto, aut Antistiti Diaetarcho, verum Cardinali Archipresbytero et Capitulo Liberiano ius erit: rationes tamen Sacrarii seorsum a rationibus Capituli computentur.

IV. Quod ad Sacrarii custodiam attinet, qua ratione et quorum ministerio ea gerenda sit, integrum erit Archipresbytero et Capitulo constituere.

V In bonorum Sacrarii Sixtini administratione, detractis de

summa redituum impensis, quas in annuam tuitionem, custodiam cultumque Sacrii fieri oporteat, quae pecunia superfuerit, de ea sic praescribimus: argentei italici mille quotannis seponantur fenori in acervum ad extraordinarios Sacrii sumptus: reliqua liceat Capitulo in usum Basilicae tantummodo, ad ipsius curanda opera, convertere.

Haec omnia rata et firma uti sunt, ita esse perpetuo volumus: non obstantibus Nostri et Cancellariae Apostolicae regulis, ac praesertim ea de iure quaesito non tollendo, memoratis Decessoris Nostri Pii IX Apostolicis Litteris, aliisque Constitutionibus et ordinationibus Apostolicis, nec non quibusvis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate roboratis statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, exemptionibus et indultis, specifica et individua mentione dignis, etiam sub quibusvis verborum tenoribus et formis et cum quibusvis clausulis ac decretis derogatoriis atque irritantibus in genere vel in specie, etiam motu proprio, ac de Apostolicae potestatis plenitudine concessis. Quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua mentio facienda foret; illorum tenores, formas, causas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis respective habentes ad effectum praemissorum amplissime derogamus et derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die VIII Decembris MDCCCIII, Pontificatus Nostri anno primo.

Loco ✠ Signi

ALOIS. Card. MACCHI.

DECRETA

SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO S. OFFICII

I. — DECRETUM.

Non licet Sacra Olea transmittere per publica officia postalia.

Beatissime Pater,

EPISCOPUS..... in Brasilia, ad pedes S. V. provolutus, humiliter exponit, quod in propria dioecesi plures parochi, propter immensas distantias, viae ferreae defectum, atque consequentes difficultates magnasque itineris expensas, aliquando omittere aut saltem diu retar-

dare annuam Sacrorum Oleorum renovationem coguntur. Proinde humiliter expostulat facultatem transmittendi per publica officia postalialia (*posta*) dicta Olea, maxima cum decencia et omnimoda profanationis causa vitata.

Feria IV, 14 Ianuarii 1903.

In Congregatione generali S. Romanae et Universalis Inquisitionis habita coram Eñis ac Rñis Cardinalibus in rebus fidei et morum Inquisitoribus generalibus, proposito suprascripto dubio, praehabitoque RR. DD. Consultorum voto, iidem Eñi ac Rñi Patres respondendum mandarunt:

" Ut in Leavenworthien. feria IV, die 1 Maii 1901 „.

Porro citatum decretum in Leavenworthien. sic se habet:

" I. Licetne Sacra Olea transmitti ad Sacerdotes per *The Express*, seu societatem quamdam mercatoriam ex acatholicis, ut plurimum, et ethnicis, quae res varias exportandas recipit?

II. Licetne eadem Sacra Olea ad Sacerdotes mittere per viros laicos, quo ipsorum Sacerdotum convenientiae consulatur?

Suprema haec S. C. respondit:

Ad I. Non licere.

Ad II. Deficientibus clericis, affirmative, modo constet de laicorum, qui ad id deputantur, fidelitate „.

Sequenti vero Feria V, die 15 eiusdem mensis et anni, SSñus D. N. Leo PP. XIII, per facultates Eño Cardinali huius Supremae Congregationis Secretario impertitas, resolutionem Eñorum ac Rñorum Patrum adprobare dignatus est.

I. Can. MANCINI, S. R. et U. I. Notarius.

II. — NORMAE

circa admissionem puellarum ad matrimonium, quarum aetas ignoratur,

Feria IV, 1 Martii 1903.

Huic Supremae Congregationi S. Officii proposita fuerunt enodanda sequentia dubia:

I. An quando ignoratur aetas iuenculae, quae matrimonium inire cupit, possit et debeat parochus vel missionarius confidere exterioribus illius signis, praesertim quoad conformationem pectoris etc.?

II. In casu vero quo praedicta pubertatis signa deficient, et aetas ignoretur, matrimonium iam initum considerare potest et debet ut invalidum, aut ad minus uti dubium?

In Congregatione Generali coram Eñis ac Rñis DD. Cardinalibus in rebus fidei et morum Inquisitoribus Generalibus habita, propositis suprascriptis dubiis, praehabitoque RR. DD. Consultorum voto, iidem Eñi ac Rñi Patres respondendum mandarunt:

Ad I. " Affirmative et ad mentem. — Mens est quod Missionarii puellas, de quibus in casu, ad matrimonium non admittant, nisi postquam Ordinarius vel Vicarius Apostolicus ex prudenti iudicio compertum habeat eas nobiles existere, ac proinde malitiam in illis aetatem supplere declaret ".

Ad II. " Ut proponitur, negative; ideoque si aliquis huius generis matrimonii casus Missionariis occurrerit, illud nullum nequaquam declaretur, nisi prius a Vicario Apostolico confecto processu, indubiis probationibus, puellam, de qua agitur quaestio, ante duodecimum aetatis suae annum, iugali vinculo fuisse sociatam, et in eo tempore, quo nuptui data fuit, revera malitiam non supplevisse aetatem certo constet. Aut si de matrimonio ageretur quod a puella, antequam christianae religioni nomen daret, fuit celebratum, nullum non pronuncietur, nisi prius Missionarii, iisdem supranotatis probationibus, certiores fiant, puellam illam, dum huiusmodi nuptias contraxit, non fuisse doli capacem. Et detur Decretum de die 10 Decembris 1885, relatum in Collectanea S. Congregationis de Propaganda Fide sub n. 1383 " (¹).

Sequenti vero Feria V, die 19 eiusdem mensis et anni, SSñus D.N. Leo PP. XIII, per facultates Eño Cardinali huius Supremae Congregationis Secretario impertitas, resolutionem Eñorum ac Rñorum Patrum adprobare dignatus est.

I. Can. MANCINI, S. R. et U. I. Notarius.

(¹) En tenor huius decreti in Collectanea S. Congregationis de Propaganda Fide sub N. 1383 relati et dati a S. C. S. Officii die 10 Decembris 1885:

" 1. Quando coniuges in infidelitate relict, matrimonio nondum consummato fidem amplecti nolunt, matrimonia eorum in impubertate contracta, haberine poterunt tanquam mera sponsalia de futuro pro coniuge ad fidem converso?

2. Quando contrahentes neophyti puberes sunt, ad eorundem matrimonium dissolvendum requiritur duplex aut nulla interpellatio, vel sufficit unica, utrum videlicet velint baptizari?

R. Ad 1. um — Dummodo constet nullum fuisse impedimentum iuris naturalis vel divini, et praesertim contrahentes verum consensum praestitisse, non esse sponsalia, sed vera matrimonia.

Ad 2. um — Quatenus huiusmodi matrimonia probentur irrita ob aliquod impedimentum iuris naturalis vel divini, et praesertim ob defectum veri consensus, non esse locum interpellationi. Secus interpellationem esse faciendam an velit baptizari; et quatenus negative, an saltem velit cohabitare absque iniuria Creatoris. In casibus autem particularibus, si occurrat gravis difficultas, recurrat ad S. Sedem „

III. — DUBIUM.

Valida est ordinatio presbyteralis, in qua quinta pars aquae in calicem cum vino infusa est.

Beatissime Pater,

Occasione cuiusdam Sacrae Ordinationis, compertum fuit in calicem, qui ad ordinationem Presbyterorum fuerat adhibitus, a ministris infusum fuisse cum vino tantum aquae, ut credatur haec paulo superasse quintam partem. Hisce positis, quaeritur:

I. Utrum valida censi possit Ordinatio praefata?

II. Quatenus negative, quid sit agendum?

Feria IV, die 11 Martii 1903.

In Congregatione Generali coram Eñis ac Rñis DD. Cardinalibus in rebus fidei et morum Inquisitoribus Generalibus habita, propositis suprascriptis dubiis, praehabitoque RR. DD. Consultorum voto, iidem Eñi ac Revñi Patres respondendum mandarunt:

“ Acquiescat ”.

Sequenti vero Feria V, die 12 eiusdem mensis et anni, SSñus D.N. Leo PP. XIII, per facultates Eño Cardinali huius Supremae Congregationis Secretario impertitas, resolutionem Eñorum ac Rñorum Patrum adprobare dignatus est.

I. Can. MANCINI, S. R. et U. I. Notarius.

IV. — DUBIA

circa competentiam in causis matrimonialibus.

Beatissime Pater,

ORDINARIUS Colonien. ad pedes S. V. humiliter provolutus sequentia dubia enodanda proponit:

I. Num in omnibus causis matrimonialibus, in quibus de validitate matrimonii agitur, praeter forum domicilii mariti, etiam forum contractus et forum connexionis sive continentiae tanquam sufficiens sit habendum; et quatenus affirmative:

II. Num aliquis ordo sit servandus, ita ut prae ceteris Ordinariis, quibus ratione contractus vel continentiae procedere fas sit, is Episcopus sit competens et processum instruere debeat, in cuius dioecesi maritus domicilium habeat.

Feria III, loco IV, die 23 Iunii 1903.

In Congregatione Generali S. R. et U. Inquisitionis, re mature perpensa, praehabitoque DD. CC. voto, Eñi ac Rñi DD. Cardinales in rebus fidei et morum Inquisitores Generales decreverunt:

"Standum Instructioni pro Statibus Foederatis Americae anno 1883 editae et ex Decreto S. O. anno 1891 ad dioeceses Regni Borussici extensae ac responsioni ad 1. in Decreto S. O. lato feria V loco IV, die 30 Iunii 1892, quae ita se habet: "Coniuges in causis mixtarum nuptiarum subsunt Episcopo, in cuius dioecesi pars catholica domicilium habet; et quando ambo sint catholici, quia pars haeretica in Ecclesiam reversa sit, subsunt Episcopo, in cuius dioecesi domicilium habet maritus „

"Quando vero agitur de matrimonio mixto contrahendo cum haeretico separato per divortii sententiam tribunalis civilis ab haeretica, erit Episcopus domicilii partis catholicae, ad quem spectat iudicare an contrahentes gaudeant status libertate „

Sequenti vero feria IV, die 26 eiusdem mensis et anni, SS^{ms} D. N. Leo div. prov. PP. XIII, per facultates E^{mo} Card. Secretario largitas, resolutionem E^{mo}rum adprobavit.

I. Can. MANCINI, S. R. et U. I. Notarius.

V. — DECRETUM.

Abbates titulares sacram tonsuram et ordines minores conferre nequeunt.

Beatissime Pater,

ARCHIEPISCOPUS N. N. ad pedes S. V. provolutus, quae sequuntur exponit:

Prior quidam Ordinis Cisterciensium, Abbas titularis, tonsuram et ordines minores contulit cuidam fratri in suo monasterio degenti, obtenta in casu ab Archiepiscopo oratore opportuna delegatione. Nunc vero sibi innotuit non posse Abbatem titularem gaudere praedicta facultate, et proinde implorat benigne sanationem.

Feria IV, die 15 Iulii 1903.

In Congregatione Generali S. R. et U. Inquisitionis, proposito suprascripto supplici libello, re mature perpensa, attentis omnibus tum iuris tum facti momentis, praehabitoque DD. CC. voto, E^{mi} ac R^{mi} DD. Cardinales, in rebus fidei et morum Inquisitores Generales decreverunt:

"Repetendam in casu Ordinationem ex integro a collatione sacrae Tonsurae inclusive „

Eadem feria ac die SS. D. N. Leo div. prov. PP. XIII, per facultates E^{mo} Secretario factas, resolutionem E^{mo}rum PP. adprobavit.

I. Can. MANCINI, S. R. et U. I. Notarius.

S. CONGREGATIO EPISCOPORUM ET REGULARIUM

I. — ZAMOREN.

Normae circa ingressum in clausuram pro monialium sepultura.

Em̃e Domine,

Mos est immemorabilis apud omnes huius dioecesis conventus monialium claustralium in cuiusque illarum cadavere sepeliendo, plures convocare sacerdotes, qui clausuram ingrediuntur officia sepulturae praestituri vel eidem comitaturi, ita ut octo vel decem et quandoque plures connumerentur, praeter operarios laicos qui materiale sepeliendi opus perficiunt. Communitatum harum aliquarum constitutiones nihil de hac re praescribunt; aliarum vero constitutiones plurimos ad idem consignant Sacerdotes fratres eiusdem respectivi Ordinis religiosi, scilicet sex vel octo vel decem vel duodecim, aut in horum defectu, quatuor Sacerdotes saeculares cum operariis laicis, quibus omnibus levis solet offerri convictus intra claustra post perfectum opus. Usque modo hanc toleravi praxim cum proposito istam adeundi Sacram Congregationem pro instructionibus, et maxime quia aliqui ex praedecessoribus meis eidem mori expresse consensisse videntur, prouti ab ipsis communitatibus asseritur, quin tamen, ob assuetam monialium laudabilem obedientiam et submissionem, timenda videatur gravis earum resistentia adversus reformationem, si expediat. Cum vero praefata praxis minus quidem conformata appareat disciplinae regulari, ut de hac re me consultius exhibeam, aut tutius Sacrae istius Congregationis auctoritate suffultus procedam, Efforum Patrum sapientiae et consilio sequentia reverenter submitto resolvenda :

1.um An praedictus mos et praxis, prout iacent, in omnibus substineri possint.

2.um An saltem praescriptum de ipsa re in Constitutionibus super quatuor Sacerdotibus saecularibus, cum Ordinis fratres omnino desint, sit observantia dignum, quod proinde substineri et custodiri liceat; ac deinde caeteras communitates, quibus nihil in Constitutionibus praescribitur, eidem providentiae accomodari expediat.

3.um Datum quod nec ista probentur, et habita prudenti consideratione ad perennem praxim, quis Sacerdotum numerus cum operariis laicis intra claustra admitti debet, ut sacra officia sepulturae eiusque materialis labor peragantur?

4.um Denique, an sit laudandus vel saltem permittendus levis

convictus gratitudinis et obsequii gratia personis praedictis oblatus, statim ac opus finiatur, priusquam claustra deserant; vel saltem tolerandus in communi colloctionis loco, ubi saeculares conveniunt pro monialium salutatione.

Interea fausta omnia Eminentiae Vestrae obventura adprecatur a Domino humilis ac devotissimus Vestri servus (subscriptus) Aloysius Philippus, Episc. Zamoren.

Vigore specialium facultatum a SS^{mo} D^{ño} Nostro concessarum, Sacra Congregatio E^morum ac R^morum S. R. E. Cardinalium, negotiis et consultationibus Episcoporum et Regularium praeposita, expositis dubiis respondendum censuit prout sequitur:

“ Ad I^{um} II^{um} et III^{um} attenta consuetudine, usum de quo in precibus tolerari posse, ita tamen ut monialium confessarii, sociis assumptis e sacerdotibus regularibus vel saecularibus in numero et qualitate a Constitutionibus singulorum monasteriorum vel consuetudine, uti in ipsis Constitutionibus non cavetur determinatis, cum operariis ad opus necessariis et ab Episcopo adprobandis, clausuram ingredi valent, ad officium sepulturae pro moniali demortua exolvendum „.

“ Ad IV^{um} negative ad primam partem, affirmative ad secundam „.

Romae, 24 aprilis 1903.

D. Card. FERRATA, *Praef.*

L. ✠ S.

PH. GIUSTINI, *Secret.*

II. — ROMANA.

In Congr. Missionariorum ab Imm. Corde B. M. V. professio perpetua vacationem beneficiorum residentialium inducit.

Eminenza R^{ma},

La Congregazione dei Missionarii figli del Cuore Imm. di Maria ottenne dalla S. Congregazione dei VV. e RR. nel 1880 la facoltà di ricevere i suoi alunni gli Ordini Sacri col titolo *Mensae communis* con questa clausola “ *exclusis tamen quoad titulum mensae communis iis qui societatem ingrediuntur proprio titulo S. Ordinationis gaudentes* „. La S. Congregazione degli Affari straordinarii poi, in data 29 marzo 1881, accordò *ad decennium* la grazia senza la restrizione surriferita, aggiungendo che la grazia serviva *tum pro ordinandis, tum pro iis qui iam ordinati alio titulo eandem societatem ingrediuntur ibique profiteantur*. Questa grazia fu negata nel 1891 tanto dall'una quanto dall'altra delle mentovate Sacre Congregazioni.

Ora si domanda se i novizi che possiedono un beneficio residenziale prima della professione debbono ricorrere alla S. Congregazione dei Vescovi e Regolari per poter rinunciare il beneficio, o piuttosto il beneficio vaca per il fatto della professione? *

Sacra Cong. Eñorum et Rñorum S. R. E. Cardinalium negotiis et consultationibus EE. et RR. praeposita proposito dubio: An in Congregatione Missionariorum nuncup. Imm. Cordis B. M. V. filiorum professio perpetua vacationem beneficiorum residentialium inducat: respondendum censuit prout respondet:

" *Affirmative* „.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congregationis die 25 augusti 1903.

D. Card. FERRATA Praef.

L. ✕ S.

Ph. GIUSTINI Secret.

* Eminentissime Domine, — Congregatio Missionariorum nuncup. Imm. Cordis B. Mariae V. obtinuit anno 1880 a S. Congregatione negotiis et consultationibus Episcoporum et Regularium praeposita facultatem ut alumni eiusd. Instituti susciperent Ordines Sacros titulo *mensae communis* cum clausula *exclusis tamen quoad titulum mensae communis iis qui societatem ingrediuntur proprio titulo S. Ordinationis gaudentes*. S. Congregatio Negotiis Eccl. extraordinariis praeposita autem sub die 29 martii 1881 concessit *ad decennium* eandem gratiam absque limitatione supradicta, adiungens gratiam concedi *tum pro ordinatis, tum pro iis qui iam ordinati alio titulo eandem societatem ingrediuntur, ibique profitentur*. Eadem gratia autem denegata fuit anno 1891 tum ab una tum ab altera memoratarum Congregationum.

Nunc quaeritur: An novitii qui beneficio residentiali gaudent, ante professionem recurrere debeant ad S. Cong. EE. et RR. ut renunciare queant beneficio, an potius beneficium vacet ipso facto professionis?

III. — TIRASONEN.

Regulae circa electionem, dimissionem et mutationem triennalem confessarii pro sanctimonialibus a Visitatione.

Beatissime Pater,

ORDINARIUS Tirasonen. exponit, quod extat in sua dioecesi monasterium a Visitatione, in quo lex de triennali confessarii ordinarii mutatione haud servatur. Haec enim consuetudo, quae adversatur iuri communi, innititur tum Constitutioni XIX Instituti, quae refertur ad Confessarios, tum responsioni a Sacra Congregatione Episcoporum et Regularium super re datae die 19 augusti 1825. Quum enim Superiorissa Monasterii Almae Urbis rogasset SSmum ut Institutum sine impedimento uti praefata Constitutione posset, Sacer Consensus respondit: Nihil esse innovandum. Itaque etc.

Sacra Congregatio Negotiis et Consultationibus Episcoporum et Regularium praeposita, super expositis respondit: " Communicentur dubia et resolutiones Congregationis Generalis diei vigesimae martii 1891. Dubia haec fuere:

1° Se e come alle Religiose della Visitazione competa il diritto di eleggere il confessore ordinario? (1)

2° Se alle Religiose della Visitazione competa il diritto di licenziare o dimettere il confessore ordinario? (2)

3° Se le Religiose della Visitazione possano conservare il loro confessore ordinario a tempo indeterminato, con esenzione cioè dalla legge della durata triennale in officio? (3)

Ad 1um Ius eligendi confessarium ordinarium ex approbatis ab Episcopo ad sacramentales confessiones sanctimonialium suscipiendas in casu substineri iuxta modum. Modus est quod forma electionis praescripta in Constitutione XIX integre servetur, et quod confessarius sic electus indigeat confirmari ab Episcopo, qui, si adsit legitima causa, potest etiam eum non confirmare.

Ad 2um Providebitur in tertio.

Ad 3um Locum habere etiam promonialibus Visitationis legem triennii pro duratione confessarii ordinarii in officio et ad mentem. Mens est quod si adsint graves causae amovendi (durante triennio) confessarium ordinarium, servata forma eiusdem Constitutionis XIX, eas manifestent moniales Episcopo, eiusque stent iudicio, salvo semper recurso ad S. Sedem, si opus fuerit „

Datum Romae e Secretaria Sacrae memoratae Congregationis, die 30 septembris 1903.

L. ✠ S.

F. Card. CASSETTA.

(1) An et quomodo Monialibus a Visitatione ius competat eligendi confessarium ordinarium?

(2) An Monialibus a Visitatione ius competat dimittendi vel amovendi confessarium ordinarium?

(3) An Moniales a Visitatione servare queant confessarium ordinarium tempore indeterminato, exceptione nempe a lege triennii pro duratione in officio?

S. CONGREGATIO CONCILII

A.

De clericis in Americam et ad Insulas Philippinas profecturis.

DECRETUM.

CLERICOS peregrinos, a remotis transmarinis oris venientes, iuxta veterum Patrum statuta, et canonicas sanctiones *tit. 22, lib. I Decret.* ipsasque prudentiae regulas, nonnisi caute ad sacri ministerii exercitium esse admittendos, neminem profecto latet. Nam propter distantiam et dissimilitudinem locorum, de personis earumque qualitatibus ac de valore documentorum, quae ab advenis exhibentur, iustum iudicium tute expediteque fieri saepe difficile est; fraus ac dolus (teste experientia) aliquando subrepunt; unde periculum passim imminet, ne indigni ac nequam viri super gregem fidelium constituentur cum gravissima divinae maiestatis offensa et rei christianae iactura.

Ad haec arcenda discrimina S. Concilii Congregatio, de speciali mandato SS^{mi} D. N. Leonis XIII, circularibus litteris ad Italiae et Americae Ordinarios die 27 mensis Iulii 1890 datis, legem tulit, qua italorum sacerdotum migrationem in Americam certis regulis contineret.

Huiusmodi regulae hae sunt:

" 1) In futurum prohibentur omnino Italiae Episcopi et Ordinarii concedere suis presbyteris e clero saeculari litteras discessoriales ad emigrandum in regiones Americae.

" 2) Exceptio tantummodo admitti poterit, onerata Episcopi conscientia, pro aliquo eius dioecesano sacerdote maturae aetatis, sufficienti sacra scientia praedito, et vere iustam afferente emigrationis causam; qui tamen, bonum testimonium habens intemeratae vitae, in operibus sacri ministerii cum laude spiritus ecclesiastici et studii salutis animarum hactenus peractae, solidam spem exhibeat aedificandi verbo et exemplo fideles ac populos ad quos transire postulat, nec non moralem certitudinem praestet numquam a se maculatam iri sacerdotalem dignitatem exercitatione vulgarium artium et negotiationum.

" 3) Sed in huiusmodi casu idem Italus Episcopus et Ordinarius, omnibus rite perpensis et probatis, rem, absque sacerdotis postulantis interventu, agat cum ipso Ordinario Americano, ad cuius dioecesim ille transire cupit, et habita ab ipso Americano Ordina-

rio eiusdem sacerdotis formali acceptione, una cum promissione eum ad aliquod ministerii ecclesiastici munus deputandi, de omnibus et singulis ad memoratam S. Congregationem Concilii referat. Quae si tamen assentiatur, tunc poterit Episcopus discessorias litteras concedere, communicando cum Americano Antistite per secretam epistolam, nisi ei iam cognitae sint, notas emigrantis sacerdotis proprias ad impediendas fraudes circa subiecti identitatem.

" Ex ea dioecesi ad aliam in America eidem sacerdoti emigrare ne liceat absque nova sacrae Congregationis licentia.

" 4) Excluduntur in quavis hypothesis presbyteri ritus orientalis.

" 5) Quod si non agatur de emigratione, sed de alio Italiae sacerdote, qui ob suas peculiares honestas ac temporaneas causas pergere velit ad Americae partes, satis erit ut proprius Ordinarius, his perspectis, ac dummodo de cetero nihil obstat, eum muniat in scriptis sua licentia ad tempus (unius anni limitem non excedens), in qua ipsae abundi causae declarentur, cum conditione, ut suspensus illico maneat a divinis expleto constituto tempore, nisi eius legitimam prorogationem obtinuerit.

" 6) Non comprehenduntur his legibus de emigratione in Americam ii sacerdotes, qui ad hoc speciali aliquo gaudent apostolico privilegio „

Hac lege, noxia plura remota et sublata fuerunt, non tamen omnia, neque ex toto. Experientia enim docuit, ex praepostera art. 5 superius recensiti interpretatione, salutaris illius legis effectum saepenumero fuisse frustratum. Praeterea constitit, nedum ex Italia, sed ex aliis quoque Europae regionibus nimiam esse, quandoque etiam perniciosam, sacerdotum migrationem in Americam, et ad insulas Philippinas.

Quare Effm S. C. Patres, plurium Episcoporum relationibus rite, uti par erat, inspectis, eorumdem Episcoporum votis obsecundantes, rebus omnibus mature perpensis, censuerunt latius atque uberius esse hac de re providendum nova generali lege, quae his capitibus continetur:

I. Pro Italiae clericis, firmis dispositionibus contentis in circularibus litteris diei 27 mensis Iulii 1890 sub numm. 1, 2, 3, 4, et 6, Ordinariorum omnium tam Italiae quam Americae conscientia super plena earum observantia graviter oneratur.

Facultas vero sub num. 5 concessa circumscribitur ad casum strictae et urgentis necessitatis ut e. g. pro gravi infirmitate aliquius in America degentis, quem christiana charitas aut pietatis of-

ficium invisere exigant, neque tempus suppetat recurrendi ad S. Sedem. Sed in hoc et similibus adiunctis causa urgentis necessitatis in discessoriis litteris clare ac determinate exprimenda erit, absentiae tempus ad sex menses circumscribendum et de re statim edocenda S. Concilii Congregatio.

II. Extra Italiam vero in posterum ne liceat Europae Ordinariis discessoriales pro America suis Clericis largiri, nisi requisito prius consensu Episcopi dioecesis illius, ad quam sacerdos pergere cupit, permutatis ad hunc finem secretis litteris, in quibus de aetate et de moralibus atque intellectualibus qualitatibus migrantis sacerdotis Americanus Praesul doceatur.

Excipitur tamen casus strictae et urgentis necessitatis, in quo, pari modo ac supra, licentia a proprio Ordinario concedi poterit, sed ad sex menses tantum valitura, adnotata causa urgentis necessitatis et monito per epistolam Episcopo loci ad quem sacerdos proficiscitur.

III. Pro migraturis denique ex qualibet orbis parte ad Philippinas insulas, eadem leges ac normae servantur ac pro Italis sacerdotibus ad Americam pergentibus, hac tamen differentia, ut pro Europae sacerdotibus venia expetenda sit a S. Congregatione Concilii; pro Americae vero aut alterius regionis sacerdotibus, a Delegatione Apostolica Washingtoniae.

Itaque in posterum discessoriae litterae pro clericis in Americam et ad Insulas Philippinas migraturis conficiantur in forma specifica, iuxta regulas superius statutas: et aliter factae nullius valoris sint, et qua tales ab Ordinariis illarum dioeceseon aestimentur.

Facta autem de his omnibus relatione SS^{mo} D. N. Pio PP. X in audientia diei 17 Septembris p. e. ab infrascripto Cardinali Praefecto, Sanctitas Sua Decreta Emorum Patrum confirmavit, per circulares S. C. litteras publicari, et ab omnibus rite observari mandavit, contrariis quibuscumque minime obstantibus.

Datum Romae ex aedibus S. C. Concilii, die 14 Novembris 1903.

V. CARD. VANNUTELLI, Ep. Praen., *Praefectus*.

L. ✠ S.

C. DE LAI, *Secretarius*.

B.

PER SUMMARIA PRECUM

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 21 Novembris 1903.

4519

2

I - BERGOMEN. — DISPENSATIONIS AB IRREGULARITATE.

SAMUEL Gotti Seminarii Bergomensis alumnus ex contracti morbi consequentia amputationem utriusque pedis pati coactus est. Verum huic defectui suppletum est applicatione automatici instrumenti ad genua, ita ut commode se movere et deambulare queat. Cupiens praefatus iuvenis militiae ecclesiasticae sese adscribere, ab hac S. C. dispensationem a contracta irregularitate petiit, quae Episcopum Bergomensem interpellavit utrum adesset periculum renovationis vel propagationis morbi et timeri possit aliqua irreverentia in sacro faciendo. Episcopus sententiam oratori favorem remisit.

Sed quia res est de defectu membrorum qui ob deformitatem grave scandalum et admirationem inter fideles gignere valet, nostrisque temporibus impiis est causa irrisionum, gratia non conferenda videtur, praesertim quia haec S. C. dispensationem in casibus mitioribus denegavit.

Accedit autem quod in casu agitur de clerico ad sacerdotium promovendo, non vero de sacerdote iam promoti habente ius ad ordinum exercitium, quibus in casibus difficilius dispensari solet.

Tandem Clericus orator non est extraordinaria ingenii vi praeditus, qua possit physicum defectum compensare et magnae esse Ecclesiae utilitati; sed tantum pollet dotibus ingenii et animi ordinariis.

Pro dispensatione e contra haec observanda sunt: Impressio quam clericus Gotti excitare potest, progressu temporis sive ob faciliorem usum instrumenti orthopedici sive ex consuetudine in populo videndi oratorem, facile evanescit.

Attento autem candore morum, propensione ad statum clericalem et sufficienti ingenio oratoris nec non utilitate ecclesiae, precibus annui posse videtur et Ecclesia nunc remittere solet de suo rigore in huiusmodi dispensationibus concedendis sicut patet ex pluribus similibus concessis dispensationibus.

His perpensis Eñi Patres respondendum decreverunt:

“ Attentis omnibus non expedire ”.

II. — GUASTALLEN. — CONSUETUDINUM QUOAD SERVITIUM CORALE.

In Guastallensis Cathedralis Ecclesiae capitulo sequentes vigent consuetudines quoad servitium chori partitionemque distributionum:

1. Canonici et Mansionarii, absentes a choro feriarum tempore, distributiones non amittunt.

2. Qui ob infirmam valetudinem servitio choralis non intersunt, recipiunt quidem distributiones beneficiorum suorum, minime vero fallentias aliorum.

3. Tertia pars beneficiorum vacantium a R. Sub-Oeconomo quotannis Capitulo datur, et haec summa non ponitur in cumulo fallentiarum, sed distribuitur *super capita* ad instar prebendae.

4^a Canonicus Theologus atque Canonicus Poenitentiarius prebendam ex canonicatu massae et ex dimidia parte alicuius simplicis beneficii suppressi percipiunt, tamen punctaturae subiiciuntur.

5^a Ex tempore quo imminutus fuit numerus inservientium choro, Missa conventualis cantatur tantummodo in diebus festis etiam ultimo suppressis; item vesperae solemnissimae et hora tertiae ante missam pontificalem tantum. Capitulum revera censet consuetudines 1^{am} 2^{am} et 3^{am} haberi posse ut legitime inductas, quia immemorabiles et sancitas in capitularibus constitutionibus.

Consuetudinem 4^m quinquaginta annorum; 5^{am} viginti annorum esse; cuius capituli declaratio ab Ordinario confirmata fuit in sua relatione ad hanc S. Congregationem, qua petiit ut capitulo concedatur ad quinquennium vel saltem ad biennium dispensatio a munere celebrandi missam conventualem in ferialibus, horam tertiae in festis non solemnibus; primasque vespertas solemnitatum maximarum. Consuetudo 5^a afficit directe servitium chori, coeterae directe respiciunt distributiones quotidianas, indirecte servitium chori.

Observare bene oportet quod illae omnes consuetudines iam reprobatae fuerunt ab H. S. Congregatione. Sed ratio concedendi vel denegandi indulti tota pendet a circumstantiis, in quibus Capitulum versatur. Argumenta pro gratiae concessionem haec existunt: Reductus numerus canonicorum, gravia et multiplicia officia quibus ipsi incumbere debent in Seminario, in Curia et in ipsa civitate Guastallensi. Quoad vero lucrum distributionum quotidianarum pro absentibus tempore vacationum (duobus mensibus) censetur aequum ut canonici, variis gravibus infra annum detenti muneribus, implorato privilegio compensentur. Quamvis autem consuetudo sub numero

2 opponatur dispositioni Concilii Trid. Sess. 24, cap. 12, tamen cum consuetudo non tangat chori servitium, nullum damnum ex S. C. approbatione obvenire potest divino cultui.

Partitio vero, de qua sub numero 3 potest spectari ceu quaedam redintegratio reddituum Capitulo a fisco directorum, ac divisio semper fit de Ordinariorum consensu.

Pars vero de qua sub n. 4 in cumulum distributionum quotidianarum immittenda laevissima evadit.

Et quamvis consuetudo sub n. 5 sit contra Rubricas Generales, tamen iustis concurrentibus causis aliqua indulgentia concedi solet.

Ex adverso gratiae concessioni haec obstare videntur: Statuta capitularia, quamvis iurata, nihil possunt contra ius commune et praesertim contra ius Tridentinum ac praeterea denegare canonicis infirmis augmentum ex negligentium fallentis videtur esse contra aequitatem. Punctaturae autem de quibus sub n. 3 et 4 a iure invectae sunt, ut canonici de negligentibus fiant diligentes; hinc directe afficiunt servitium chori.

Consuetudo denique sub n. 5 arbitrario modo a Capitulo introducta est.

Sed, attenta bona Capituli fides, praeclaris muneribus ab eo exercitiis cum zelo in bonum animarum, sanationem et condonationem concedendam esse censetur.

Quare E^mi Patres responderunt:

Ad 1um *Praevia sanatione quoad praeteritum, quoad futurum pro gratia ad 5um facto verbo cum SS^mo.*

Ad 2um *Serventur statuta.*

Ad 3um et 4um *Servetur ius commune.*

Ad 5um *Pro gratia dispensationis a cantu dumtaxat missae conventionalis per quinquennium, exceptis omnibus diebus festis aliisque ab Episcopo determinandis pro suo arbitrio et conscientia facto verbo cum SS^mo.*

5784

2

III. — MEDIOLANEN. — ONERIS MISSARUM QUOAD APPLICATIONEM.

SUPREMO testamento diei 11 Octobris 1847 Aloysius Bonsignori duas instituit cappellanas in paroeciis Busti Arsitio et Cairati, cappellaniae Busti Arsitio tres partes et Cairati reliquas duas pro dote assignans; hasque cappellanas Ordinarius Mediolanensis canonice crexit.

Utque cappellanus applicare debet ad mentem institutoris

omnibus diebus festis in paroeciali ecclesia missam pro populo ac primo et ultimo die uniuscuiusque hebdomadae et in eleemosynas tradere L. 150 annuatim.

Anno vero 1895 sacerdos Aegidius Bosetti hanc cappellariam obtinuit et ratus obligationem applicandi in festis a tabulis foundationis non praescribi, exposulavit ut Curia id declararet. Die vero 22 Ian. 1895 consone votis oratoris praedicti Curia Mediolanensis sententiam dedit: beneficiatum nempe teneri tantummodo primo et ultimo die hebdomadae applicare ad mentem institutoris: quae decisio revocata die 21 Ian. 1902 fuit.

Huic decisioni non acquievit postea novus cappellanus Fortunatus Adamoli ex triplici capite. 1º) ex tabulis foundationis pii institutoris; 2º) ex ipsarum interpretatione a Curia emissa die 22 Jan. 1895; 3º) ex instrumento immissionis in possessionem.

Verba enim testatoris *a pro del publico* non important onus applicationis pro populo, cui parochus tantum tenetur, non vero cappellanus, sed interpretranda sunt *in commodum fidelium*.

Quod si expositis non obstantibus, H. S. C. ultimam Curiae decisionem confirmare placuerit, orator Adamoli instat ut sibi concedatur condonatio super omissionibus praeteritis, habita ratione suae bonae fidei, et congrua reductio onerum quoad futurum.

At contra cappellanium perpendi potest quod ex tabulis foundationis et erectionis decreto clare deduci potest onus applicandi comprehendere nedum missas in ferialibus praescriptas sed etiam illas in festis celebrandas.

Tandem quoad congruam reductionem ipsius oneris, cum redditus 1300 libellarum sit quibus, 445 libellis detractis pro taxa, ac 100 pro pauperibus annuatim, libellae 745 supersunt, redditus pro congrua sustentatione cappellani tenuis non videtur.

Quare hisce perpensis omnibus, Eñi Patres responderunt:

" Attentis omnibus pro gratia dispensationis a missae applicatione pro fundatore diebus festis ad cautelam facto verbo cum SSmo "

PETRUS QUATTROCCHI.

IN FOLIO

6009

2

I — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

SUSANNA Faure die 3 decembris anni 1889 matrimonium contraxit Parisiis cum Ludovico Pons, non libera tamen voluntate, sed omnino a matre coacta. Actrice patre orbata anno quarto aetatis

suae, quamquam ex testamentaria dispositione ei tutores instituti erant patris fratres, mater protestantismo addicta tutelam arripuit, remotis patruis tutoribus, et ingentem usurpans fortunam ad secundas nuptias transiit cum quodam doctore Cros. Tunc aspere se gerere coepit erga filiam, cuius bona ob malam administrationem aliasque iacturas fere omnino dissipavit. Cum vero tempus rationem gestae tutelae reddendi urgeret, imminensem conspiciens ruinam moralem et materiale, cogitavit filiam nuptum dare cuidam viro, qui nullam matris agendi rationem peteret, vel saltem eam apertis oculis approbaret, et Susannae proposuit Ludovicum. Actrix vero, quae iam animum vertebat in aliud matrimonium, propositas nuptias respuit ac invincibilem ostendit repugnantiam Ludovico, quem iam noverat pravis obscenisque moribus imbutum; sed tamen oppressa circumventaque suasionibus et minis, scandali ruinaeque timore cessit, et matrimonium celebratum est. Coniuges, vita coniugali instaurata, Americam adiverunt, et tantummodo tres post menses, ob mulieris reluctantiam, matrimonium consummarunt. Huiusmodi coniugium, ut facile praesumi poterat, omnino infaustum evasit, et vir paulo post uxorem reliquit "pour vivre, uti actrix asserit, avec une de ses maîtresses". Mulier tunc, iudicio civili instaurato, quin vir se defenderet divortium obtinuit, et die 10 martii 1902 a iudice Ecclesiastico Parisiensi sententiam petiit nullitatis sui coniugii ex capite vis et metus, quam Curia Parisiensis edidit die 2 decembris eiusdem anni, declarans: "*constare de nullitate matrimonii inter Ludovicum Pons et Susannam Faure ex capite vis et metus, salva tamen legitimitate prolis*".

Haec tamen sententia Vinculi defensori non suasit, qui ad H. S. C. appellavit.

Animad. patroni. Actricis patronus, praemissa opportuna dissertatione iuridica de vi et metu in genere et de metu reverentiali in specie, plures circumstantias de facto illustrat, ex quibus actricem omnino sub imperio metus gravissimi, etiam quoad vitam et honorem, propositas nuptias celebrasse desumit. Revera mater, secundis initis nuptiis, non optime erga filiam se praebuit, prouti concordantes testes affirmant; praeterea dispersionem bonorum eius sivit ac fovit, praesertim matrimonio, quod contraxit cum D. Cros, viro aere alieno omnino demerso, ac a prima muliere divortio seiuncto et multa prole onusto. Et bonorum eversio incipit praecise a coniugio cum D. Cros, imo haec fuit ratio potissima, quae matrimonio Susannae cum Ludovico Pons favit, cum hic nullam petiturus esset rationem habitae administrationis. Susanna amore prosequabatur quemdam Andream Guët, eique nubere studebat, sed tunc coeperunt parentes huic ma-

trimonio, ab omnibus congruo iudicato, obsistere, et tunc initium habuerunt coactiones.

Proprietas mobiliaris fere omnino dissipata erat, immobilis vero hypothecis gravabatur, et supremum remedium pro parentibus constituebat matrimonium inter Susannam et Ludovicum, quare omnibus mediis, persuasionibus, minis, etc. usum est ad finem assequendum. Huic matrimonio tamen plures causae opponebantur praesertim turpitudine et inverecundia Ludovici, quas vero iam noscebat actrix, et omnes testes deponunt.

Puella in primis conata est totis viribus respuere eiusmodi infastas nuptias, et obstitit, quousque potuit. Sed magis magisque in dies obsidione premitur, reluctanti et contradicenti semper eadem obiiciuntur, matrimonium ut necessarium et ineluctabile demonstratur, si infectum, mens et animus spectaculo calamitatum matris concutitur. Sollicitationes cumulantur, vexationes augescunt, animus puellae deest, vires deficiunt.

Enumerat postea orator quasdam circumstantias, quae dum resistantiam oppositam ab actrice ex una parte confirmant, ex altera demonstrant illam in nuptias non consensisse. Revera nullus ex testibus Susannam consentientem in actu celebrationis matrimonii audivit, et ipsa mater deposuit: "Au moment où le prêtre a interrogé ma fille, je la regardai: je n'ai pas constaté qu'elle fit le moindre mouvement, ou qu'elle répondit un mot...". Vir insuper ait: "Si j'avais pu à ce moment prendre mon chapeau et m'en aller, je l'aurais fait avec plaisir. A l'Eglise, elle était comme une statue; elle n'a pas bronché...".

Praeterea, perdurante nuptiali caeremonia, omnes adstantes animadvertenter moestitiam ac pallorem in vultu actricis, et ex aliis circumstantiis praeeminet reluctantia mulieris ad consummationem matrimonii, quam vero perfecit plures post menses ab inito coniugio.

Quare concludit patronus actricem omnino coactam nequissimo homini devinctam fuisse, ideoque nullum esse eius matrimonium.

Animad. defens. Vinculi. Ex adverso vinculi defensor contendit infirmam esse sententiam Curiae Parisiensis. Nam cum agatur de metu eminenter subiectivo, desunt in casu probationes, quae omne dubium mendacii vel saltem exaggerationis excludant. Revera inter metus conditiones praecipua est illa, ut metui resisti nequeat; at ipsa Susanna sibi foveam sternit, cum deponit maximam oppositam esse resistantiam, si Andrea Guët, cui nubere cupiverat, adhuc solutus fuisset: "Si M. Guët n'avait pas été engagé, j'aurais poussé la résistance plus loin, je me serais revoltée. Au lieu de cela

“ je me suis sentie découragée etc. „. Haec verba ait Sacramenti vindex satis superque significant, Susannam propositis nuptiis resistere potuisse, si voluisset; sed hoc non accidit, ergo consensit. Praeterea, adnotat orator minime esse credendum sive Actrici sive testibus deponentibus nullum animadvertisse signum consensus in sponsa actu celebrationis; nam quomodo concipi potest sacerdotem benedicientem consensum denuo non petiturum esse, si aperte praestitus non fuisset? Insuper desumit ex actis non agi de metu vere et proprie dicto, quo matrimonium nullum fiat, sed agi de persuasionem, de consiliis; nam deest iniuria, et prima conditio metus, ut hic infirmandi consensum vim habeat, est ut metus processerit per iniuriam.

Demum animadvertit plures testium depositiones ipsaque matris verba gravem ambigendi occasionem praebere, nam non omnes ita deponunt, ut actricis votis, pro nullitate sui coniugii decertantis, statim possit fieri satis; quare concludit orationem suam orator excludens metum gravem sufficientem ad extorquendum consensum, ideoque putat preces actricis omnino respuendas esse, infirmata sententia nullitatis edita a Curia Parisiensi.

Tamen Eñi Patres ad dubium :

“ *An sententia Curiae Archiepiscopalis Parisiensis sit confirmanda vel infirmanda in casu „*

respondendum censuerunt : “ *Sententiam esse confirmandam „*

II — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

COACTA, adhibitis minis ac saevitiis, ut asseritur, a matre et a vitrico, matrimonium rite contraxit die xi februarii anni 1893 Caelina Conturand, decimum sextum annum attingens, cum quodam Ioanne Baptista Chapelle. Usque ab initio facile praesumi poterat exitus huius matrimonii tot anormalibus conditionibus contracti; deerat nempe amor, et maximam repugnantiam in propositum virum ostendebat misera actrix. Tres post hebdomadas ab initis nuptiis, vir violentia tantum ab uxore debiti satisfactionem obtinuit, sed, mense vix transacto, actrix recusavit amplius cum viro eodem uti thalamo, imo eo processit discordia, ut tertio mense uxor virum reliquit non amplius reversura. Interea Ioannis potius quam dolere ob discessum mulieris, divortium a civili magistratu petiit; quo ob tento novas adiit nuptias. Mulier autem, de possibili nullitate sui

coniugii edocta, opportunam instantiam movit ad Curiam Parisiensem, quae iudicium rite instauravit.

Testibus excussis, parochus iam auditus, denuo interrogari voluit, et in secundo examine plura contra honestatem petentis patefecit. Eiusmodi tamen accusationes inanes ac falsae aestimatae fuerunt, et quamvis duo eximii consultores, quibus causam dilucidandam commiserat Parisiense tribunal, pro validitate coniugii in suo voto concludissent, Curia sententiam nullitatis sollemniter edixit. Sed appellavit, iuxta benedictinam Constitutionem, contra hanc sententiam illius tribunalis Vinculi defensor, et quaestio agitata fuit primum in generalibus comitiis huius S. C. diei 6 septembris elapsi anni 1902. Hac vice Consultores clarissime substinebant matrimonium nullum contractum fuisse, et consequenter confirmandam esse sententiam nullitatis Curiae Parisiensis, sed tunc ad dubium: "*An sententia Curiae Parisiensis sit infirmenda vel confirmanda in casu* „, responsum fuit: "*Dilata et compleantur acta processus* „. Quare hodie, novis adductis documentis testimoniisque, denuo discutienda proponitur quaestio.

Archiepiscopus novis litteris summopere oratricem commendat, nam scribit: "Innumerae sunt in hac civitate Parisiensi mulieres, quae in pari statu constitutae matrimonium civile attentarent vel in stupra prorumperent. Haec autem nullum matrimonium nisi christianum contrahere cupit, ut decet obedienti Sanctae Ecclesiae filiae „. Parum, imo nihil desumi potest a novo examine sive actricis sive testium; illa praecedentem depositionem confirmat ac negat absolute accusationes easque falsas ac absurdas substinet esse.

Votum canonistae. Examinatis novis sive actricis sive testium depositionibus, Canonista putat omnino excludendas esse, utpote falsas, accusationes in actricem latas, sed ex iisdem depositionibus desumit in quamdam contradictionem cecidisse actricem, cum in priori examine fassa sit a matre sibi illatas fuisse coactiones materiales, ac morales, non vero a vitrico, dum contra in novissimo interrogatorio deponit: "*L'étais sans appui, je n'avais aucun moyen de subsistance, j'étais brutalisée, frappée surtout par mon père* „. Quomodo ergo hoc conciliatur? Quare aestimat doctissimus Consultor P. Langogne Ord. Min. proposito dubio respondendum esse: "*Dilata et requirantur ultiores informationes iuxta novam instructionem Defensoris sacri vinculi* „.

Animadv. defens. Vinculi. — Brevis est pars hac in re optimi defensoris Vinculi, nam hic plenissime adprobat conclusionem Canonistae eique subscribit, instantissime expostulans ut decreto dilatorio precibus actricis respondatur.

Tamen Eñi Iudices ad dubium: "*An Sententia Curiae Parisiensis sit infirmanda vel confirmanda in casu* „
 responderunt: "*Sententiam esse confirmandam* „.

362

4

III. — MOHYLOVIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII.

Iuxta formam S. Concilii Tridentini in paroeciali Ecclesia Slavutensi Maria Dombrunka vigesimum tertium annum attingens et Michael Sadkowski ann. 26 matrimonium inierunt. Tamen statim ac nuptiae celebratae fuerunt, mulier invincibili aversatione in virum capta est, ita ut triduo, quo simul commorati sunt coniuges, ipsa nunquam sese carnaliter viro tradidit, ut matrimonium consummaretur, imo recusavit eum sequi post triduum Batumium, quo profectus est vir ratione muneris sui. Sic illico vita coniugali abrupta, quin vero acta matrimonialia perficerentur, non amplius coniuges invicem se viderunt, nisi quum domum parochi vocati, de suo matrimonio dirimendo quaestionem agitaverunt.

Revera die 6 octobris anni 1888 actrix supplex a Curia expostulavit dispensationem sui matrimonii, ex ratione quod tribus post nuptias elapsis diebus, maritum iracundum, turbolentum et illiberalem advertisset, qua de causa officia coniugalia triduo illo adimpleta non fuisse virginitatemque intactam servatam, quod medicorum experimento probari posset.

Curia Luceorien., et Zytomerien. tamen moram attulit, et processum instituit, cum Rector Dedercalensis Reformatorem Monasterii anno 1890, eam certiore fecit *Actricem in vico Serchatovca apud Vitalem Zylowski habitare filiamque nuperrime genuisse.*

Sed tribunal de hac quaestione tantummodo die 28 martii 1895 hanc dixit sententiam, confirmatam vero appellatione interposita anno 1899 a Curia Mohyloviensi: "*Actionem Mariae Dombruwcae Sadkowski Sablonscis genitae de annulatione eius cum Michaela Sadkowski matrimonii abdicendam, coniugium vero eorum validum, neque dissolvendum esse* „.

Vir tunc, hac sententia non contento, SSmum supplicavit pro opportuna dispensatione, quare haec quaestio in hodiernis comitiis agitur.

Votum Canonistae. Praemissa factispecie, ac relatis causae vicissitudinibus, praeclarus canonista, qui suum de hac quaestione dedit suffragium ad dubium: "*An sententia Mohiloviensis sit confirmanda vel infirmanda in casu?* „ respondendum censuit: "*Nega-*

tive ad primam partem, affirmative ad secundam, et consulendum SS^{mo} pro dispensatione a matrimonio rato et non consummato. „

Putat enim certitudinem moralem de non consummatione sufficere ad dispensationem impertiendam prouti H. S. C. pluries edocuit. Cum vero mulier in posterum virginitatem amisisset, ideoque omne inutile evadat examen in proposito, depositiones sive mulieris sive viri, sive testium septimae manus perpendit, ex quibus apertissime constat coniuges matrimonium non consummasse. In actis processus in Curia confecti legitur: „ Quoad vitae coniugalis modum nuptias „ celebratas esse die Dominica, qua nocte in amicorum circulo inter „ epulas et saltationes commessatum esse; feria secunda actri- „ cem apud Dominam Monastyrkam egisse, Michaellem vero in „ statione viae ferreae pernoctasse: feria autem tertia discordiis ini- „ tium factum esse atque uxorem cum marito suo proficisci renuisse „ etc. „. Paucos post annos ab initis tam infelicibus nuptiis, mulier cuidam Vitali Zylowski sese tradidit, a quo genuit binas filias, sed hic, qui de virginitate suae concubinae post nuptias cum Michaelle testare potuisset, mortuus est.

Quare omnino standum est depositionibus testium, quae tamen veritati consonae videntur.

Rebus sic stantibus orationem suam concludit canonista pro dispensatione a matrimonio rato et non consummato in casu, praesertim vero, quia quaecumque abest spes reconciliationis inter partes. Reapse quo iure vir adigi posset ad uxorem recipiendam, postquam ipsa quindecim abhinc annis in concubinato vivit et ab amoribus tres filias habuit?

Praeterea etiam periculum incontinentiae quoad virum est ratio sufficiens ad dispensandum.

Animadv. defens. Vinculi. Iudicio Consultoris non subscribit vinculi defensor, qui primitus in sua oratione adnotat antea sananda esse acta si opportunum videatur SS^{mo} consulere pro dispensatione. Putat insuper in casu moralis certitudo non haberi, nam depositiones partium omnino suspectae aestimandae sunt, praesertim ex parte mulieris, ob eius pravae mores. Ipsa partium uniformitas in respondendo suspecta est iuxta Vinculi defensorem; et insuper animadvertendum est mulierem, quae primo interrogatorio, atque in ipso supplici libello, virum coarguit *iracundiae, illiberalitatis nec non fastidiosae cohabitationis*, eiusmodi accusationes in nuperrimis actis tacuisse.

Praeterea novissima acta in curia confecta iussu H. S. C. non eiusmodi videntur quae recedendum a iam decisis suadeant, quare

Vindex sacramenti expostulat dilatorio decreto appellationes actoris comprehendinare, donec luculentiores afferantur probationes.

Sed Eñi Iudices omnibus mature perpensis ad dubium:

" *An sit consulendum SSmo pro dispensatione in casu* „.

respondendum putarunt

" *Affirmative* „.

1283

44

IV. — MECHLINIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

ALICIA Fischer puella Carolum baronem de Villermont cognovit, sed quatuor effluerant anni quin eum videret, cum Carolus militiae conscriptus eam in uxorem petiit. Haec petitio omnino arrisit matri puellae, et quamvis haec omnimode praefatum virum repugnasset, nuptiasque cum eo respuisset, matrimonium contractum est iuxta formam Tridentinam die 10 augusti 1885 in Ecclesia S. Iacobi in Monte Frigido Bruxellis. Mulier pressionibus coactionibusque matris cesserat, et in nuptias consenserat tacita hac conditione " de n'être la femme de Ms. Villermont que de nom „; non absque repugnantia quaerimoniis viri sua iura petentis fatigata matrimonium consummavit.

Interea vir potius quam amorem mulieris benevolentia ac solitudine captare, se ad perditam vitam dedit, et uxor, quae ex ita infausto matrimonio filiam peperit, anno 1888 eum deseruit, et animo sui filiaeque bono consulendi, petiit obtinuitque divortium mense decembris 1893. Postea de possibili sui matrimonii nullitate edocta a confessario, supplex misit libellum mense februarii 1894 ad Curiam Mechliniensem, expostulans declarationem nullitatis sui coniugii ex capite vis et metus. Tribunal ecclesiasticum tunc rite constitutum, instituto atque absoluto processu die 12 octobris 1894, sententiam tulit pro nullitate matrimonii, quin tamen vir eiusque testes audiri potuissent, nam inveniri non potuit ubi ille moraretur.

Sed anno insequenti domicilio viri, qui nomen mutaverat, et illud Caroli Hennequin sumpserat, invento, novus institutus fuit processus, et auditi fuerunt vir eiusque testes, qui omnino contradixerunt depositionibus testium ab actrice allatorum, ita ut Iudices Mechlinienses, in tanta contrarietate perplexi, sententiam detulerunt huic S. Tribunali, quod primitus de hac quaestione pertractavit in generalibus comitiis mensis ianuarii elapsi anni 1903; et quamquam patroni actricis totis viribus, nullitatem sustinuerunt, nitentes desumere veridicitatem depositionum a qualitatibus moralibus ipsorum

deponentium, sollemniter declaravit "*ex deductis non constare de nullitate matrimonii*".

Actrix, cui haec sententia non arriserat, beneficium novae audientiae petiit ac obtinuit, et causa secundo reposita fuit in comitiis mensis ianuarii huius anni 1903.

Nova producta fuerunt documenta, et actrix ut quam maxime passam coactionem et invincibilem aversionem probaret in alio interrogatorio deposuit, se sibi manus violentas iniecissem sperantem matrem destitutam esse a pressionibus, minisque scandali. Haec circumstantia, quam in primo examine non deposuerat actrix, omnino suspecta visa est diligentissimo Vinculi defensori, qui validis argumentis omnes contradixit assertiones patroni.

Tamen sententia prodiit pro nullitate, quum declaraverint Eñi Iudices "*ex noviter deductis constare de matrimonii nullitate in casu*".

Eiusmodi responsum absolute contrarium veritati sanctitatisque matrimonii visum est defensori Vinculi, qui obtinuit beneficium novae audientiae, praesertim ut novam diligentioreque inquisitionem instituere posset circa actricis suicidium, quare tertio hodiernis comitiis haec causa proponitur.

Perdurat adhuc certamen defensorem Vinculi inter et patronum actricis, nam hic substinet clientem ad vitandas nuptias a matre propositas tantum sibi manus violentas iniecissem, dum contra ille demonstrat hoc vere accidisse, sed non intuitu propositi matrimonii cum Carolo de Villermont, nam duobus ante annis evenit, imo hoc attentavit actrix, quia eam in uxorem respuerat quidam Dñus De Prittewitz Legationis Germanicae in Belgico regno consiliarius, quem vero illa speraverat in maritum ducturam esse.

Novae adducuntur testium depositiones, novae probationes ex utraque parte, et dum advocatus demonstrare nititur matrimonium omnino coacte contractum fuisse, et sola habita ratione divitiarum mulieris ex parte viri, qui pessimis, pravissimisque moribus imbutus, eo aeris alienis gravabatur, ut fere animam deberet; Vindex sacramenti plures invenit contradictiones in depositionibus actricis eiusque testium, ita ut putet magis fidendum sit testibus viri, validitatem, legitimitatemque coniugii asserentibus, quamvis morales qualitates, eorumque conditio oeconomica eos haud plurimum commendent.

Iudicibus tamen magis adhaerere placuit argumentis advocati, nam omnibus inspectis ac aequa lanciae libratis, ad dubium.

"*An sit standum vel recedendum a decisis in casu*",
responderunt "*In decisis*".

5811

44

V. — LUBLINEN. SEU VARSAVIEN. — SEPARATIONIS THORI ET COHABITATIONIS.

LÆTIS sub auspiciis nuptias rite inierunt Varsaviae die 16 iulii 1881 Stanislaus Sierkowski et Stanislaa Przysiecka, et vita coniugali instaurata, iucundam traditur fuisse eorum conversationem. Tamen, quibusdam effluxis annis, res omnino mutarunt, altercationes excitatae sunt, amor frigescere coepit, eoque discordiae processerunt, ut uxor anno 1895, cum rescivisset virum aere alieno gravatum esse, creditoresque ipsa uxoriam ornamenta, gemmas, monilia sequestro supposuisse, cum filia ei valedixit, ac domum maritalem deseruit. Eodem vero tempore ad Curiam Varsavien. iudicium instauravit efflagitans *perpetuam decerni separationem thori et habitationis*. Expleto processu, cum omnis reconciliationis spes defuerit, Curia die 13 martii decrevit *separationem a mensa, thoro et cohabitatione ad decursum trium annorum ex culpa in ius vocati mariti*. Vir tamen ab hac sententia adpellavit ad Curiam Lublinen. quae die 16 ian. 1899 sententiam protulit, qua " *infirmat et revocat et eiusdem coniugibus mutuam vitae societatem amplectendam in vinculo pacis et caritatis mandat* „.

Hac vice mulier appellationem interposuit ad H. S. C., et quaestio agitata fuit sub binis rogandi formulis: 1) *An sententia curiae Lublinen. sit confirmanda vel infirmanda in casu*. Et quatenus negative ad primam partem et affirmative ad secundam. 2) *An separatio sit concedenda in perpetuum vel ad tempus in casu*.

In generalibus tamen comitiis diei 16 augusti elapsi anni 1902 placuit Emiss Iudicibus preces actricis dimittere responso: *Dilata et ad mentem*.

Mens autem erat ut Archiepiscopus Varsavien. " *iterum urgeret coniugum reconciliationem et nihil intentatum relinqueret ad eam obtinendam* „; quod si hoc obtineri nequiret, ut referret " *an et quomodo consuli possit bonorum eiusdem mulieris conservationi eamque tutari a novis iniuriis et vexationibus, et doceret quam vim haberet viri declaratio qua promitteret se in posterum nulla iniuria suam uxorem esse offensurum, nec expensis eiusdem fortunam in discrimen adducturum; et quatenus promissis non steterit ex nunc consensum praebeat opportuna separationi, dummodo sponsa eam petat, quin fiat aliud iudicium* „.

Acrius disputant inter se advocati sive actoris sive rei, ac quisque suam pro viribus substat thesim. Vir sententiam omnino impugnat ac instauracionem per suum advocatum vitae coniu-

galis petit, dum contra mulier eam retinet impossibilem, imo perniciosam etiam bonis suis ac filiae.

In tanto rerum discrimine Eñi Patres ad dubia

I. " *An sententia Curiae Lublinen. sit confirmanda vel infirmanda in casu* „ et quatenus negative ad primam partem et affirmative ad secundam,

II. " *An separatio sit concedenda in perpetuum vel ad tempus in casu*, respondendum censuerunt: Ad I. " *Providebitur in 2º* „.

Ad II. " *Affirmative ad primam partem ex culpa viri attenia etiam confessione, negative ad secundam* „.

VI. — COLOCEN. — RESIGNATIONIS BENEFICII (*sub secreto*).

R. ad I. " *in decisis et amplius* „.

Ad II. " *negative ad primam partem, affirmative ad secundam, ita tamen ut pensio non solvatur Sacerdoti Fonyó, usque dum peractis spiritualibus exercitiis tempore et loco ab archiepiscopo determinandis, scandala data non reparaverit, absolutionem ab excommunicatione, quatenus opus sit, non obtinuerit et humiliter se subiecerit* „.

VII. — PISTORIEN.

PRAESENTATIONIS AD ECCLESIAM PAROCHIALEM (*Reservata*).

R. " *Negative et amplius* „.

Dr. ANGELUS D'ALESSANDRI.

S. CONGREGATIO INDICIS

Decretum prohibitionis librorum.

Feria VI. die 4 Decembris 1903.

SACRA Congregatio Eminentissimorum ac Reverendissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a Sanctissimo Domino nostro Pio Papa X Sanctae Sede Apostolica Indici librorum pravae doctrinae, eorundemque proscriptioni, expurgationi ac permissioni in universa christiana republica praepositorum et delegatorum, habita in Palatio Apostolico Vaticano die 4 Decembris 1903, damnavit et damnat, proscripsit proscribitque, atque in Indicem librorum prohibitorum referri mandavit et mandat quae sequuntur opera:

CHARLES DENIS. — *Un carème apologetique sur les dogmes fondamentaux*. Paris, 1902.

CHARLES DENIS. — *L'église et l'état; les leçons de l'heure présente*. Paris, 1902.

L'ABBÉ GEORGEL. — *La matière; sa deification; sa réhabilitation au point de vue intellectuel et aimant; ses destinées ultimes*. Oran, 1902-1903.

JOSEPH OLIVE. — *Lettre aux membres de la pieuse et dévote association du Cœur de Jésus et de N. D. des sept douleurs*. Cette, 1886-1903.

P. SIFFLET Decreto S. Congregationis, edito die 5 Martii 1903, quo liber ab eo conscriptus notatus et in Indicem librorum prohibitorum insertus est, laudabiliter se subiecit.

Itaque nemo cuiuscumque gradus et conditionis praedicta opera damnata atque proscripta, quocumque loco et quocumque idiomate, aut in posterum edere, aut edita legere vel retinere audeat, sub poenis in Indice librorum vetitorum indictis.

Quibus Sanctissimo Domino nostro Pio Papae X per me infrascriptum Secretarium relatis, Sanctitas Sua Decretum probavit, et promulgari praecepit. In quorum fidem etc.

Datum Romae die 4 Decembris 1903.

ANDREAS Card. STEINHUBER, *Praefectus*.

L. ✠ S.

FR. THOMAS ESSER, Ord. Praed. a Secretis.

S. RITUUM CONGREGATIO

I. — ANDEGAVEN.

Beatificationis et Canonizationis Ven. Servae Dei Ioannae Delanoue institutricis sororum a S. Anna a Providentia nuncupatarum.

INSTANTE Rmō P. Mauro Maria Kaiser Ordinis Praedicatorum et causae beatificationis et canonizationis praedictae ven. Servae Dei Ioannae Delanoue Postulatore, Eius et Rmūs Dñus Cardinalis Franciscus Desideratus Mathieu, eiusdem causae Ponens seu Relator, in ordinariis Sacrorum Rituum Congregationis comitiis rotalibus subsignata die ad Vaticanum habitis, iuxta peculiare Apostolicas dispositiones annis 1878 et 1895 editas, sequens Dubium discutendum proposuit: nimirum: “ *An constet de validitate et relevantia Processus Apostolica auctoritate constructi in Curia Andegavensi, super fama sanctitatis vitae, virtutum et miraculorum in genere praefatae Ven. Servae Dei, in casu et ad effectum de quo agitur?* ” Sacra porro Rituum Congregatio, omnibus maturo examine perpensis, auditoque voce et scripto R. P. D. Alexandro Verde Sanctae Fidei Promotore, rescribendum censuit: “ *Affirmative seu constare* ”, die 10 Novembris 1903.

Quibus omnibus Sanctissimo Domino Nostro PIO PAPAE X per subscriptum S. R. C. Secretarium relatis, Sanctitas Sua Rescriptum Sacrae eiusdem Congregationis ratum habuit et confirmavit, die 11 eisdem mense et anno.

S. Card. CRETONI, S. R. C. Praef.

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. *Secret.*

II. — BAIONEN.

Beatificationis et Canonizationis Ven. Servi Dei Michaelis Garigoths Sacerdotis Fundatoris Congregationis Presbyterorum a SS. Corde Iesu.

AD instantiam Rm̃i P. Mauri Mariae Kaiser Ordinis Praedicatorum et praefatae Causae Baionen. Ven. Servi Dei Michaelis Garigoths Postulatoris, ab Eñño et Rm̃o Dño Cardinali Dominico Ferrata, eiusdem Causae Ponente seu Relatore, in ordinariis Sacrorum Rituum Congregationis comitiis rotalibus subsignata die ad Vaticanum habitis iuxta Apostolicas dispositiones annis 1878 et 1895 editas sequens Dubium propositum fuit, nimirum: "*An constet de validitate et relevantia Processus Apostolica auctoritate in Curia Ecclesiastica Baionensi constructi, super fama sanctitatis vitae, virtutum et miraculorum in genere praedicti Ven. Servi Dei, in casu et ad effectum de quo agitur?*". Sacra porro Rituum Congregatio, omnibus mature perpensis, auditoque voce et scripto R. P. D. Alexandro Verde Sanctae Fidei Promotore, rescribere rata est: "*Affirmative seu constare*", die 10 Novembris 1903.

Facta postmodum de his Sanctissimo Domino Nostro PIO PAPAE X per subscriptum S. R. C. Secretarium relatione, Sanctitas Sua Rescriptum Sacrae eiusdem Congregationis ratum habuit et probavit, die 11 eisdem mense et anno.

S. CARD. CRETÒNI, S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

III. -- ORDINIS MINORUM PROVINCIAE ANGLIAE

Regulae pro redactione Kalendarli.

THADDEUS Hermans, Kalendarista Provinciae Angliae Ordinis Minorum, de consensu sui Rm̃i Procuratoris Generalis, a S. Rituum Congregatione solutionem sequentium dubiorum humillime exposulavit, nimirum:

I. An Commemoratio festi simplicis primarii debeat praecedere commemorationem festi simplicis secundarii, ita ut in festo du-

plici Sancti Romualdi abbatis, quod die 15 februarii fixe repositum colitur, prius commemorari oporteat festum Natale SS. Faustini et Jovitae martyrum, quam Translationem S. Antonii Patavini Confessoris?

II. An festa dedicationis Basilicarum Assisiensium, de Portiuncula nempe, atque de S. Francisco, quae a Benedicto XIII uti matrices et capita Ecclesiarum Ordinis Seraphici declarantur, uti festa primaria debeant in universo fratrum Minorum ordine haberi, quemadmodum sunt in universo orbe catholico Dedicationes Basilicarum Patriarchalium Urbis?

III. An sub die 5 Iulii Commemoratio octavae SS. Apostolorum Petri et Pauli, etiam in Ecclesiis consecratis, anteponenda sit commemorationi diei infra octavam dedicationis omnium Ecclesiarum Ordinis Seraphici, quamvis in Breviario Romano Seraphico contrarium hucusque ordinetur?

IV. An festum gaudens octava, si dies libera infra octavam incurrit, in repositione praeferatur festo altioris ritus vel dignitatis, quod octavam non habet?

V. An in festis translationis S. Francisci atque Inventionis S. Clarae, silente Breviario Romano Seraphico, Hymni proprii qui sunt ordine historico exarati, debeant in casu impedimenti transponi vel pro casuum diversitate coniungi?

VI. An die octava S. Thomae Cantuariensis legi possint in tertio nocturno lectiones Homiliae "*Audistis* „, ut Dominica II post Pascha, quae multis locis iam concessae sunt, licet nondum in octavario insertae?

VII. An ex Decreto n. 3290 *Varsavien.* 7 maii 1746, ad 5 collecta de SS. Sacramento prohibeatur in missis privatis durante expositione quae non fit pro publica causa, vel addi possit pro libitu Sacerdotis?

VIII. Missa Conventualis incipienda est dicto *ꝫ. Benedicamus Domino* et *ꝫ. Deo Gratias* praecedentis horae Canonicae, in nocte Nativitatis Domini, vel adhuc addendum est *Fidelium animae* etc. et *Pater Noster* ut quidam volunt?

IX. Sunt quaedam in Anglia Ecclesiae Missionum quae conventum monialium S. Clarae annexum habent, quarum chorus modo consueto vel per crates cum Ecclesia communicat. Num istae Ecclesiae quoad missae celebrationem, habendae sunt tamquam Ecclesiae monialium, ita ut inibi missae legi debeant officio earum conformes?

Et Sacra Rituum Congregatio ad relationem subscripti Secre-

tarii, exquisita sententia Commissionis Liturgicae, omnibus mature perpensis, respondendum censuit :

Ad. I, II, III et IV^{um} " *Affirmative iuxta Decreta* „.

Ad. V. " *Affirmative ad utramque partem* „.

Ad. VI. " *Affirmative ex Indulto* „.

Ad. VII. " *Commemoratio SS^mi Sacramenti omnino omittitur durante expositione ex causa privata.*

Ad. VIII. " *Affirmative ad primam partem iuxta rubricam specialem in Nativitate Domini : Negative ad secundam* „.

Ad. IX. " *Negative* „.

Atque ita rescripsit et indulsit, die 20 novembris 1903.

L. ✠ S. S. Card. CRETONI *Praefectus.*

† D. PANICI Archiep. Laodicen. *Secret.*

IV. — PHAREN.

Dubia circa Missas de Requie pro Pontifice, Episcopo ordinario et Imperatore.

HODIERNUS R^mus Ordinarius dioeceseos Pharen. a Sacra Rituum Congregatione reverenter expostulavit :

I. An absolutiones quae fiunt in exequiis Summi Pontificis, Episcopi Ordinarii vel Imperatoris, etc. iuxta Caeremoniale Episcoporum et Pontificale Romanum peragenda sint a dignitatibus et in Ecclesia Cathedrali vel etiam a simplici Sacerdote ex clero sive saeculari sive regulari et in aliis Ecclesiis ?

II. An Rubricae et Decreta circa Missas de Requie privilegatas respiciant etiam missas de Requie quae celebrantur pro Summo Pontifice, Episcopo Ordinario vel Imperatore, etc. ita ut hae postremae missae nullo gaudeant speciali privilegio diebus per Rubricas vel decreta impeditis ?

Et Sacra Rituum Congregatio, referente subscripto Secretario, audito voto Commissionis Liturgicae, omnibusque accurate perpensis, rescribendum censuit :

Ad I. — " *Dictae absolutiones fieri debent a Dignitatibus et in Ecclesia Cathedrali vel in alia Ecclesia, arbitrio Ordinarii, eligenda, si ipsa Ecclesia Cathedralis impedita fuerit.*

In caeteris autem Ecclesiis et a simplicibus Sacerdotibus non sunt faciendae nisi interveniente Apostolico Indulto. „

Ad II. " *Affirmative* „.

Atque ita rescripsit die 20 novembris 1903.

L. ✠ S. S. Card. CRETONI *Praef.*

† D. PANICI Archiep. Laodicen. *Secret.*

V. — CONGREGATIONIS A RESURRECTIONE D. N. I. C.

Post Missas cantatas de Requie nequit cantari a choro antiphona « Salve Regina ».

P. Ladislaus Marszalkiewicz, Congregationis a Resurrectione D. N. I. C. Procurator Generalis, Sacrorum Rituum Congregationi sequentia dubia pro opportuna solutione humiliter exposuit, nimirum :

In Instituti sui Ecclesiis invaluit usus cantandi a cantoribus in choro antiphonam « Salve Regina », post Missam cantatam de Requie et immediate post absolutionem ad tumultum, cum celebrans revertitur ad Sacristiam. Inde quaeritur : I. An hoc sit conforme Rubricis ? II. An poterit hoc in posterum fieri ?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito etiam voto Commissionis Liturgicae, rescribendum censuit :

« Negative ad utrumque, et servetur Rituale Romanum ».

Atque ita rescripsit, die 20 novembris 1903.

S. Card. CRETONI *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

VI. — TLASCALEN.

An Dignitates et Canonici Capituli possint induere pluviale in solemnitatibus.

Ad nonnullas quaestiones exortas dirimendas Rm̃us Dñus Iosephus Raymundus Ibarra Episcopus Tlascalen., a Sacrorum Rituum Congregatione sequentium Dubiorum solutionem humillime efflagitavit, nimirum :

I. Servarine debet consuetudo, ut Dignitates et Canonici etiam praebendati, in Matutinis et Vesperis solemnibus pluviale induant ?

II. Dignitates, Canonici et qui Canonici Praebendati dicuntur, debentne officianti assistere pluvialibus induti in Matutinis et Vesperis solemnibus, dum Altare thurificatur ?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito voto Commissionis Liturgicae, omnibusque diligenter expensis, rescribendum censuit :

Ad 1. « Standum in casu Decreto N. 256 Lucerina 14 Iunii 1628 ».

Ad 2. " *Affirmative iuxta Decretum N. 4039 Caurien, 20 Iunii 1899 ad 3.* " (*).

Atque ita rescripsit die 27 Novembris 1903.

S. Card. CRETONI, *Praefectus*.

L. ✕ S.

D. PANICI, Archiep. Laodicen. *Secretarius*.

(*) En testus citatorum Decretorum — Lucerina, Pro parte dignitatum Ecclesiae Cathedralis Luceriae in Apulia S. R. C. expositum fuit: ab immemorabili tempore et ab ipsius Ecclesiae fundatione consuetum fuisse in eadem Ecclesia, ut quando solemniter celebrat missam prima dignitas et adsistat seu ministret pro Evangelio cantando primus canonicus eiusdem Ecclesiae et pro Epistola cantanda primus Mansionarius; et quando celebrat secunda dignitas, secundus canonicus et secundus Mansionarius eidem, ut supra-ministrent et inserviant, et similiter quando celebrat tertia vel quarta Dignitas, tertius vel quartus canonicus pro Evangelio et tertius vel quartus Mansionarius pro Epistola cantandis, eis adsistant et ministrent.

E similiter exposuerunt: consuetum esse ab immemorabili tempore in eadem Ecclesia, ut quando vespervas solemnes celebrat Episcopus, ei adsistant quatuor canonici: quando vero celebrat Vespervas solemnes aliquis ex dignitatibus, ei adsistant duo canonici et duo mansionarii; et quando celebrat vespervas aliquis canonicus, ei adsistant quatuor mansionarii. Quam consuetudinem cum servare recusent nonnulli ex dictis canonicis et mansionariis, quos abbates vulgariter vocant, sub praetextu quod aliter in Caeremonial, Episcoporum statuatur, dictae Dignitates illam inviolabiliter servari petierunt.

Et insuper institerunt declarari: An in die Purificationis B. Mariae, postquam candelam a Decano prima dignitate pluviali parato Episcopus acceperit, possit distribuere seu dare candelam suo Vicario prius quam illam decano praedicto parato tradiderit?

Eadem S. R. C.: " In primo et secundo dubiis propositis circa missas et Vespervas celebrandas consuetudinem immemorabilem Ecclesiae Lucerinae servandam esse censuit et declaravit, cum liber Caeremonialis huiusmodi consuetudines non tollat. " Ad tertio vero, servandam esse regulam libri Caeremonialis, ut scilicet ante Vicarium et omnes alios, ille qui dat candelam Episcopo, sit primus in accipienda ab eo candelam. Et ita censuit atque declaravit et in dicta Ecclesia Lucerina servari mandavit. Die 14 iunii 1608. (Ex Decr. auth. SS. RR. C. pag. 72 Vol. 1 N. 256).

Caurien. — Rev. Dom. Vincentius Cosmè, sacerdos et caeremoniarum magister Ecclesiae Cathedralis Cauriensis in Hispania de mandato sui Rm̃i Ordinarii, sequentium dubiorum solutionem a S. Rituum Congregatione humillime exposulavit; nimirum:

In Ecclesia Cathedrali Cauriensi viget consuetudo persolvendi Vespervas a Canonicis cum cantu, etiam in duplicibus minoribus, semiduplicibus, simplicibus et feriis; quam consuetudinem, iuxta Decretum S. Rituum Congr. in una Derthonen., sub die 22 maii 1841 (ad dub. 3) ipsi servare tenentur; sed cum in praedictis Vesperis celebrans est paratus, Altare thurificatur; et per statum speciale eiusdem Ecclesiae adsistunt duo Beneficiati pluvialibus parati. Hinc queritur: I. An in vespervis ita persolvendis servandum sit Caeremoniale Episcoporum? II. An, attenta consuetudine, Celebrans possit manere in habitu choralis usque ad Capitulum et tunc assumere pluviale? III. An praedicti pluvialistae adsistere debeant Celebranti thurificationem Altaris peragenti? IV. An si faciendae sunt commemorationes, persolvendae sint cum cantu propter uniformitatem?

Ex Sacra Rituum Congregatio, ad relationem Secretarii, audito etiam voto Commissionis Liturgicae omnibusque perpensis, rescribendum censuit: Ad I. Affirmative; Ad II Negative; ad III et IV Affirmative. Atque ita respondit et rescripsit. Die 20 Iunii 1899. (Ex Decr. Auth. SS. RR. C. pag. 367. vol. III. N. 4039).

VII. — DUBIUM.

An Episcopus extraneus vel titularis possit Missam et Vesperas pontificare in aliena dioecesi.

QUUM e Concilio Tridentino Sess. VII, cap. 1, nulli Episcopo liceat Pontificalia in aliena Dioecesi exercere, nisi de Ordinarii expressa licentia; nonnulli dubitarunt, an inter Pontificalia, de quibus loquitur praefata Synodus, comprehendantur Missae et Vesperae solemnes, quas Episcopus extraneus solet Romae et alibi celebrare, sedens in faldistorio et baculo pastorali non utens, sed cum ornamentis Pontificalibus. Hinc a Sacrorum Rituum Congregatione expostulatum fuit: An Episcopus extraneus vel Titularis possit, inconsulto Ordinario Dioecetano, atque in titulo, Cardinali Titulari, Missam et Vesperas Pontificales celebrare supradicto modo, idest sedens in faldistorio, non utens baculo Pastoralis, sed cum ornamentis Pontificalibus?

Et Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito voto Commissionis Liturgicae, omnibusque accurate perpensis, rescribendum censuit:

" *Negative etiam iuxta Decretum N. 2233 Asculana, 10 aprilis 1728 ad VII et VIII* " (1).

Atque ita rescripsit, die 4 decembris 1903.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✕ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laod., *Secret.*

(1) En dubia exposita in citato Decreto Asculana, 10 Aprilis 1728. — VII. An liceat Episcopo Titulari canenti Missas et Vesperas, ceu canonico in propria hebdomada, uti faldistorio et indumentis Pontificalibus; seu potius illas canere debeat sedendo in scamno, prout reliqui canonici, et absque Pontificalibus Indumentis? et quatenus affirmative ad primam partem,

VIII. an tali in casu teneatur petere licentiam Episcopo locali? Et S. R. C. etc., rescribendum censuit... Ad 7. " Ad mentem; et mens est, ut in Missis de turno abstineat, et subroget alium: in solemnioribus vero posse, de licentia Episcopi ". Ad 8. " Iam provisum, et quoad thurificationem, Episcopum Titularem esse thurificandum post Archidiaconum et Canonicos Throno assistentes ". Et ita decrevit ac servari mandavit. (Ex *Decret. auth.*, S. R. C., pag. 42, vol. II).

VIII. — COTRONEN.

Quomodo deferendum S. Viaticum absentibus confratribus.

REVERENDISSIMUS Dominus Emmanuel Merra Episcopus Cotronen. in relatione status suae Ecclesiae sive Dioeceseos exhibita Congregationi Concilii die 23 novembris 1903, sequens postulatum ad

Sacrorum Rituum Congregationem pro opportuna declaratione transmissum, reverenter proposuit, nimirum:

In tota dioecesi Cotronensi invenitur consuetudo deferendi a Parrocho Sacrum Viaticum infirmis comitante magno numero non confratrum, sed mulierum, quae umbellam et intorticia ferunt, tintinnabula pulsant, et rosarium recitant: quaeritur utrum hic mos tolerari possit?

Et Sacra Rituum Congregatio ad relationem subscripti Secretarii, exquisita sententia commissionis Liturgicae reque mature perpensa, rescribendum censuit:

“ *Negative et ad mentem* „. Mens est, ut aliquos saltem adolescentes adhibeat Parochus pro umbella, campanula et luminibus. Mulieres autem, si velint deferre lumina; sequantur sacerdotem.

Die 2 decembris 1903.

S. Card. CRETONI *Praef.*

L. ✠ S.

DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

SS. RITUUM CONGREGATIONIS DIARIUM

DIE 24 novembris elapsi in Palatio Rev. Fabricae S. Petri apud Eñum ac Rñum D. Card. Dominicum Ferrata Ponentem in causa Canonizationis B. Gerardi Maiella, Laici professi Congregationis a SSño Redemptore, habita est Congregatio SS. Rituum anteparaepratoria, in qua Rñi Praesules ac DD. Consultores theologici votum dederunt super bina miracula, quae asseruntur a Deo operata intercedente eodem Beato, quaeque proponuntur pro eius Canonizatione.

••

Die 1 decembris corr. 1903 in Palatio Apostolico Vaticano habita est Congregatio ordinaria SS. Rituum, in qua iudicio Eñorum ac Rñorum DD. Cardinalium eiusdem S. C. componentium subiecta fuerunt sequentia:

1º Introductio Causae Beatificationis et Canonizationis Servae Dei Mariae de Mattias Fundatricis sororum a Pretiosissimo Sanguine D. N. I. C.

2º Confirmatio cultus ab innumerabili praestitum Servis Dei Theobaldi, Archiepiscopi Viennen. in Gallia aliscumque sexdecim; nec non concessio respectivorum Officiorum ac Missarum propriarum.

3° Circa revisionem scriptorum Ven. Servi Dei Agatangeli et Cassiani, Sacerdotum professorum Ordinis Minorum Capuccinorum interfectorum in odium fidei in Abissinia.

4° Et pariter circa scripta Servae Dei Catharinae Laboure e filiabus a caritate.

5° Concessio et adprobatio festi Mariae SS^mae *Reparatricis*, cum Missa propria pro societate S. M. *Reparatricis*.

6° Et tandem concessio et adprobatio officii et Missae propriae in honorem B. Ioannis a Vercellis, Confessoris Ord. Praedicatorum.

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM

I. — PLURIUM DIOECESIUM

In locis ad duas dioeceses vel Vicariatus apostolicos etc. pertinentibus, facultates propriae aliquorum Ordinum concessae cum clausula: « dummodo in dicto loco nullus eorumdem ordinum conventus reperiatur », exerceri possunt in ea parte loci in qua deest conventus, quamvis hic in altera adsit.

ETSI anteactis temporibus vix umquam evenit, ut una eademque civitas ad duas diversas dioeceses vel Vicariatus vel Apostolicas Praefecturas pertinuerit, hodieum nihilominus id locum obtinet; exemplo sit civitas Londinensis, quae in duas dioeceses dividitur, Westmonasteriensem scilicet et Southwarcensem. Id vero causae est cur a nonnullis dubitetur utrum facultates, quae sunt Regularium propriae et quarum exercitium aliis minime conceditur, nisi pro iis locis, in quibus eorumdem conventus non existit, exerceri valeant ab iis, quibus ex speciali indulto fuerunt tributae, si ipsi commorentur in ea parte civitatis, id est in ea dioecesi, in qua nullus extat Regularium conventus, quamvis extet in altera parte civitatis, id est in alia dioecesi. Quae causa dubitandi potissimum est aucta ex Decreto huius S. C. Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae diei 14 decembris 1857 in una Tornacensi, in qua dubium erat propositum: “ *An per loca in quibus Ordo Minorum Observantium S. Francisci Assisiensis non existit, intelligendum sit in casu civitas, oppidum, pagus, cum respectivis suburbiis, sive in locis eis adiacentibus?* ”, cui responsum fuit: “ *Affirmative* ”. Porro haec S. Congregatio, attenta casus novitate, ut omnis ambigendi ratio de medio tollatur, certaue agendi norma in posterum statuatur, sequens dubium dirimendum proposuit:

" An in civitatibus et generatim locis, in quibus sunt constitutae duae dioeceses, vel Vicariatus Apostolici etc., eae facultates, quae sunt aliquorum Ordinum propriae, quaeque fuerunt concessae per speciale indultum, cum clausula: DUMMODO IN DICTO LOCO NULLUS EORUMDEM ORDINUM CONVENTUS REPERIATUR, exerceri valeant in ea parte civitatis vel loci, in qua nullus adsit conventus dictorum Ordinum, adsit vero in alia? "

Et Eñi Patres in generali Congregatione habita in Palatio Vaticano diei 18 Augusti 1903 proposito dubio respondendum mandarunt:

" Affirmative "

De quibus relatione peracta SSñno Dño Nostro Pio PP. X in audientia habita die 28 eiusdem mensis et anni ab infrascripto Cardinali Praefecto, Sanctitas Sua Eñorum Patrum resolutionem ratam habuit et confirmavit.

Datum Romae, ex Secretaria eiusdem S. Congregationis, die 28 Augusti 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✠ S.

Pro R. P. D. FRANCISCO, Archiep. Amiden., *Secret.*
IOSEPHUS M. Canonicus COSELLI, *Substit.*

II. — DECRETUM.

De Indulgentiis Tertiariorum in Comunitate viventium et vota simplicia nuncupantium.

AD hanc S. Congregationem Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositam saepe dubia delata sunt circa relationem Tertiariorum, tanto hodie numero in comunitate viventium et simplicia vota nuncupantium, ad respectivos suos Ordines Regulares, quoad Indulgentias et spirituales gratias. Quae dubia succreverunt ex quo Leo XIII fel. rec. speciales Indulgentias pro iis solis Tertiariis, tum Franciscalibus, tum Ordinis Servorum B. M. V., qui in saeculo vivunt, concessit, sublatis omnibus aliis Indulgentiis eousque istis Tertiis Ordinibus tributis. Verum est Sacram Congregationem Episcoporum et Regularium in suis normis pro approbatione horum Institutorum (Sect. I, § 2, n. 16), statuuisse: " Instituta Tertiario-
" rum non approbentur, nisi a Superioribus Generalibus eorum
" Ordinum, a quibus et nomen et habitum mutantur, in proprium
" respectivum Tertium Ordinem aggregentur; ed ad Indulgentiarum
" et gratiarum spiritualium participationem, quantum concedere fas

“*est*, admittantur „; hae tamen postrema verba, ut patet, praesentem quaestionem in ambiguo adhuc reliquerunt:

Quare, ne tot ex utroque sexu Tertiarii horum Institutorum, quae exemplo et opere de re catholica optime sunt merita, diutius Indulgentiis certis careant, quaesitum est:

“ An generali dispositione omnibus Institutis Tertiariorum in
“ comunitate degentium et vota simplicia emittentium ab Apostolica
“ Sede sint concedendae Indulgentiae primo et secundo Ordini re-
“ spectivo propriae? „

Et E.mi Patres in Generali Congregatione ad Vaticanum habita die 18 augusti 1903 responderunt:

“ *Affirmative* „.

De quibus facta relatione SS.mo Dño Nostro Pio PP. X, in Audientia die 28 eiusdem mensis et anni, ab infrascripto Card. Praefecto, Sanctitas Sua Patrum Cardinalium responsum probavit et confirmavit, decrevitque: *primo*, ut Instituta Tertiariorum in Comunitate degentium et vota simplicia emittentium, dummodo Ordinibus, a quibus nomen et habitum mutuuntur, legitime sint aggregata, participant omnes Indulgentias a Romanis Pontificibus primis et secundis Ordinibus directe tantum concessas; *secundo*, ut eorumdem ecclesiae eisdem Indulgentiis gaudeant, quibus Ecclesiae respectivi primi et secundi Ordinis fruuntur; *tertio*, ut aliae Indulgentiae huiusmodi Tertis Ordinibus antea concessae in posterum solis Tertiaris in saeculo viventibus sint propriae.

Datum Romae, ex Secretaria eiusdem Sacrae Congregationis die 28 Augusti 1903.

A. CARD. TRIPEPI, *Praefectus*.

L. ✠ S.

Pro R. P. D. FRANC. SOGARO Archiep. Amid. *Secr.*
IOSEPHUS M. CANONICUS COSELLI, *Substil.*

III. — SUMMARIUM INDULGENTIARUM

Archisodalitati SS.mi Cordis Iesu Eucharistici in Ecclesia S. Ioachim de Urbe existenti tributarium.

I. *Indulgentiae Plenariae.*

1º Omnibus ex utroque sexu Christifidelibus die eorum ingressus in Archisodalitatem, dummodo vere poenitentes et confessi S. Synaxim sumpserint.

2º Omnibus Sodalibus a primis vespere ad occasum solis:

a) Feriae V. in Coena Domini — b) Diei festi SS.mi Cordis Iesu, si praefatis diebus uti supra dispositi aliquam Ecclesiam vel

publicum Oratorium visitaverint, ibique ad mentem Summi Pontificis oraverint.

3° Iisdem die anniversaria erectionis Archisodalitatis Romanae, dummodo uti supra dispositi respectivam parochialem Ecclesiam a primis vesperis ad occasum solis praedicti diei devote visitaverint ibique uti supra oraverint.

4° Iisdem Sodalibus; qui iuxta Archisodalitatis statuta semel saltem in unaquaque hebdomada per dimidium horae SS^mum Sacramentum adorare consueverint, quatuor anni diebus, ab Ordinario semel designandis, quibus confessi ac S. Synaxi refecti, ad mentem Summi Pontificis oraverint.

5° Iisdem Sodalibus, qui pariter semel in hebdomada per dimidium horae praescriptam SS^mi Sacramenti adorationem peragere consueverint, atque uti supra dispositi ecclesiam seu oratorium ubi Sodalitas erecta reperitur visitaverint, ibique uti supra etiam oraverint a primis vesperis ad occasum solis sequentium dierum:

a) Nativitatis D. N. Iesu Christi; b) Paschatis Resurrectionis; c) Ascensionis; d) Pentecostes; e) SS^mi Corporis Christi; f) Assumptionis B. Mariae V.; g) Prima feria V. Aprilis.

II. Indulgentiae Partiales.

1° *Bis centum dierum*, semel in die, sodalibus, qui corde saltem contrito ac devote SS^mum Eucharistiae Sacramentum per dimidium horae quocumque anni die adoraverint.

2° *Centum dierum*, item semel in die, si corde pariter contrito ac devote sequentem orationem recitaverint: "*Cor Iesu Eucharisticum, in nostro exilio solatium, da pacem Ecclesiae* „.

3° *Quinquaginta dierum*, pariter semel in die, sodalibus pro recitatione uniuscuiusque ex sequentibus precibus iaculatoriis: a) *Sit Cor Iesu Eucharisticum benedictum!* — b) *Cor Iesu Eucharisticum, miserere nobis!* „

Omnes et singulae indulgentiae superius memoratae sunt etiam applicabiles animabus defunctorum in igne purgatorio detentis.

Sacra Congregatio Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita praesens Summarium, ad examen revocatum, authenticum declaravit illudque typis mandari benigne permisit.

Datum Romae, ex Secria eiusdem S. C. die 24 novembris 1903.

L. ✠ S.

† FRANCISCUS SOGARO Archiep. Amidensis
Secretarius.

IV. — SUMMARIUM INDULGENTIARUM,

Privilegorum et Indultorum quae RR. Pontifices Ordini S. Ioannis de Deo concesserunt.

I. *Pro Religiosis tantum.*

A. — Indulgentiae Plenariae.

1. Christifidelibus die, quo habitum ordinis canonice susceperint;
2. Novitiis, qui post completum probationis annum, professionem emisierint;
3. Fatribus prima die cuiuslibet Capituli Generalis;
4. Iisdem qua die primam Missam celebraverint;
5. Iisdem qui Missae a fratre ordinis prima vice celebratae interfuerint;

6. Iisdem qui per decem dies, ab aliorum conversatione separati, SS. Spiritualibus Exercitiis, videlicet piis lectionibus, meditationibus mysteriorum fidei, orationibus vocalibus, saltem per duas horas quotidie, operam dederint;

Dummodo dictis diebus vere poenitentes ac confessi S. Communionem sumpserint, aliquam Ecclesiam seu publicum oratorium devote visitaverint et inibi pias ad Deum preces fuderint.

7. Iisdem si a superioribus missi, in itinerum aut infidelium periculis constituti, confiteri nequiverint, saltem vere contriti nomen Iesu ore vel corde invocaverint.

8. Iisdem in articulo mortis constitutis, si uti supra dispositi, vel saltem contriti, nomen Iesu ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint.

B. — Indulgentiae Partiales.

a) *Quinque annorum totidemque quadragenarum* semel in die, si fratres ante altare eorum Ecclesiae, vel, si de eorum Superiore permissu in itinere fuerint aut extra claustra degerint, ante quodlibet altare quinquies Orationem Dominicam et toties Salutationem Angelicam devote recitaverint;

b) *Trium annorum et totidem quadragenarum* si contrito corde in Capitulo culparum suarum imperfectiones accusaverint et exercitium virtutum fecerint.

II. *Pro omnibus Christifidelibus.*

A. — Indulgentiae Plenariae.

1. Die festo seu titulari Ecclesiarum Ordinis et hospitalium respective;
2. In festo SS^{mi} Cordis Iesu;

3. Feria secunda post Pascha Resurrectionis;
 4. In festo Immaculatae Conceptionis B. M. V.
 5. Nativitatis
 6. Annuntiationis
 7. Purificationis
 8. Assumptionis
- } Beatae Mariae V.
9. Patrocinii B. M. V. (Domin. III Novembr.);
 10. B. M. V. de Bono Consilio (26 Apr.);
 11. S. Ioseph Sp. B. M. V. (19 Mart.);
 12. S. Ioannis de Deo fundatoris, et
 13. Uno ex duobus diebus ipsum festum immediate subsequentibus;
 14. Translationis eiusdem sancti fundatoris;
 15. S. Raphaëlis Arch. (24 oct.), vel uno ex septem diebus immediate sequentibus;
 16. S. Ioannis Ap. et Ev. (27 dec.);
 17. S. Augustini Ep. et Doct. (28 aug.);
 18. Conversionis eiusdem Sancti Doctoris (5 maii);
 - 19 et 20. Translationis eiusdem Sancti (28 vel 29 febr. et 11 oct.);
 21. S. Caroli Borromaei, primi Protectoris Ordinis;
 22. B. Ioannis Grande, vulgo "Pecador", (3 iunii);
- Dummodo praefatis diebus, vere poenitentes, confessi ac S. Communione refecti, aliquam Ecclesiam seu publicum Oratorium Ordinis visitaverint ibique ad mentem Summi Pontificis oraverint.
23. Christifidelibus in nosocomiis Ordinis in articulo mortis constitutis, dummodo ita supra dispositi, vel saltem contriti, SS^mum Iesu Nomen ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint.

B. — Indulgentiae Partiales.

a) *Septem annorum totidemque quadragenarum.*

1. In festo Nativitatis D. N. I. C.;
2. In solemnitate Pentecostes;

Christifidelibus, qui confessi ac S. Communione refecti a primis vespers ad occasum solis dictorum dierum ecclesias Ordinis devote visitaverint, ibique ad mentem Summi Pontificis oraverint.

3. Fidelibus infirmis prima die, qua post eorum ingressum in hospitalia Ordinis, vere poenitentes et confessi SS. Eucharistiam sumpserint.

b) *Centum dierum.*

1. Omnibus Christifidelibus, qui infirmos in praefata hospitalia adduxerint; item, quoties aliquod misericordiae spiritualis vel corporalis opus erga praedictos infirmos exercuerint: vel eorum defun-

corum corpora ad sepulturam comitati fuerint; vel Ecclesiam hospitalium in qualibet Dominica mensis visitaverint, vel dixerint: "Laudetur Iesus Christus, „ aut responderint: " Amen „.

2. Infirmis in hospitalibus Ordinis degentibus quoties post primam vicem vere poenitentes et confessi, SSiŕum Eucharistiae Sacramentum sumpserint.

Privilegia et Indulta.

1. Altare S. P. Ioanni de Deo in qualibet Ecclesia vel nosocomio Ordinis dicatum, est privilegiatum quotidianum perpetuum.

2. Missae omnes quae pro Religiosis Ordinis defunctis ad quodcumque altare Ecclesiarum eiusdem Ordinis celebrentur sunt privilegiatae.

3. Missae omnes quae pro infirmis in Ordinis nosocomiis defunctis celebrantur, sunt pariter privilegiatae.

4. Quicumque ex Religiosis Ordinis, quamvis laicus, particularem Iesu Christi D. N. Crucifixi imaginem, quae mutari non possit nisi in casu amissionis vel deperitionis, semel eligere valet; eamque porrigere infirmis morti proximis sive in nosocomiis Ordinis, sive extra ubivis ex mandato superioris in sua infirmitate adiutis, qui si corde contrito ac christiano affectu praefatam imaginem deosculati fuerint vel tetigerint, Plenariam Indulgentiam consequi valent.

5. Sacerdotes tam regulares quam saeculares spirituali adstantiae infirmorum in nosocomiis Ordinis addicti, iisdem in articulo mortis constitutis, Benedictionem cum adnexa Plenaria indulgentia impertiri valent, iuxta formulam in Rituali Romano praescriptam.

6. Quilibet Sacerdos Ordinis, a Superiore locali deputatus, potest bis in anno, sed non eodem die, neque in eodem loco quo Episcopus, impertiri fidelibus ad Ecclesias vel oratoria publica ordinis confluentibus Apostolicam Benedictionem, iuxta formulam adprobatam a Benedictio XIV f. r. in Const. *Exemplis* diei 19 martii 1748.

7. Religiosi Ordinis suam Ecclesiam devote visitantes ibique ad mentem Summi Pontificis orantes, easdem indulgentias stationales consequuntur, quas lucrarentur si Ecclesias Urbis diebus in Missali Romano designatis, personaliter visitaverint, dummodo cetera opera iniuncta praestiterint.

8. Indulgentiae Viae Crucis adnexae crucifixi a Sacerdote franciscali vel ab alio Sacerdote a Min. Gen. Ord. Minorum facultatem habente benedictis pro quolibet e fratribus Ordinis, lucrari valent etiam ab aegrotis graviter laborantibus quibus adstant; dummodo

iiidem aegroti cum illis exercitium Viae Crucis pie peragent, aut, si id nequeunt, mente saltem et corde illud devote sequantur.

9. Aegroti degentēs in nosocomiis Ordinis lucrari valent Plenarias Indulgentias in hoc elencho sub numero II. A recensitas, si loco visitationis ecclesiae aliquod pium opus a confessario iniunctum peregerint.

10. Aegroti et religiosi in hospitalibus Ordinis in Urbe tantum commorantes participes esse possunt Indulgentiarum, quae pro novendialibus, octiduis ac triduis conceduntur, si preces in usu eorum hospitalium « redactas, loco praescriptarum, recitent omnes insimul ac devote, absque benedictione cum SS^mo Sacramento.

Omnes et singulae indulgentiae in hoc summario relatae, excepta tamen Plenaria in mortis articulo lucranda, applicari etiam valent animabus defunctorum in Purgatorio existentibus.

Sacra Congregatio Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita presens Summarium, ad examen denuo revocatis documentis Apostolicarum concessionum, adprobavit, et typis mandari benigne permisit.

Datum Romae, ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 28 novembris 1903.

L. ✠ S.

† FRANCISCUS SOGARO Archiep. Amidensis
Secretarius.

S. CONGREGATIO A NEGOTIIS ECCLESIASTICIS EXTRAORDINARIIS

I. — LIMANA. — ORDINIS MINORUM.

Conceduntur aliquae indulgentiae pro adoratione nocturna SS^{mi} Sacramenti.

Beatissime Pater,

SUPERIOR Ecclesiae Franciscalis a B. Virgine de Miraculo nuncupatae ac in Civitate Lima Reipublicae Peruvianae sitae, ad S. V. Pedes provolutus, ea, quae sequuntur humiliter exponit:

Ut spiritus fervor inter sodales Terti Ordinis Franciscani in dies augeatur, atque iniuriae Divinae Maestati quotidie illatae reparentur, Fratres Ordinis Minorum Apostolatam Franciscanum pro nocturna SS^{mi} Sacramenti Adoratione in supradicta Ecclesia instituerunt, et ea quidem lege, ut sodales Terti Ordinis quintis qui-

busque feriis ac diebus Dominicis ab hora sexta post meridiem usque ad duodecimam noctis alternatim in Adoratione eiusdem SS. Sacramenti persistant; quodque, SSmo Sacramento de licentia Ordinarii solemniter exposito, item prestant per totam postremam noctem uniuscuiusque anni et primo die anni sequentis, in quo anniversarium ipsius invecti Apostolatus cum Communione generali et Missa solenni celebratur. Nunc ad maius incrementum huiusmodii piissimi Operis sive institutionis sequentes Indulgentiae a S. V. suppliciter implorantur; videlicet:

I. Indulgentia Plenaria ea die a sodalibus lucranda, qua in ipsum Apostolatum cooptantur.

II. Indulgentia Plenaria ab omnibus Christifidelibus lucranda, qui, etiamsi in Apostolatum non sint adscripti, per tres saltem horas intersint praemissae SS. Sacramenti adorationi quotannis peragendae ab hora sexta post meridiem diei 31 Decembris ad horam 10 ante meridiem diei 1 Ianuarii.

III. Indulgentia 300 dierum lucranda a Sodalibus quotiescumque ex iniuncto sibi munere Adorationem ipsius SS. Sacramenti expleant. Et Deus, etc.

Romae ad S. Antonium die 5 Nov. 1903.

F. BONAVENTURA MARRANI, *Proc. Gen.*

Ex Audientia SSmi, die 17 Nov. 1903.

SSmus Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. X, referente infrascripto S. Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne annuit pro gratia, iuxta preces, ad quinquennium proximum. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congr., die, mense et anno praedictis. (Gratis omnino).

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius.*

II. — ORDINIS S. BENEDICTI.

Privilegia dantur Missionariis eiusdem Ordinis in Hollandia atque Germania.

Beatissimo Padre,

DON Gottardo Heigl, Benedettino della Congr. Cassinese della primitiva osservanza, Abbate visitatore della Provincia del Belgio, prostrato al bacio del S. Piede, implora dalla Santità Vostra, che voglia estendere ai Religiosi Benedettini che danno le Ss. Missioni in Olanda e Germania gli stessi privilegi accordati con Rescritto del 17 febbraio 1903 ai Benedettini Missionarii nel Belgio. Che, ecc.

Ex Audientia SS^{mi}, die 24 nov. 1903.

" SS^{mus} Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. X, referente infrascripto S. Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne annuit pro gratia iuxta preces in forma et terminis dictae concessionis per Rescriptum diei 17 februarii 1903. (1) Contrariis quicuscumque non obstantibus. Datum Romae e Secretaria eiusdem S. C. die, mense et anno praedictis „

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren. *Secret.*

(1) En rescriptum ad quod se refert indultum praecedens:

Beatissimo Padre,

DON Gottardo Heigl, Benedettino della Congregazione Cassinese della primitiva osservanza, Abbate Visitatore della Provincia del Belgio, prostrato al bacio del S. Piede, supplica umilmente V. S. che voglia accordare ai suoi religiosi che danno le S. Missioni le stesse grazie e privilegii che furono concessi ai Padri Domenicani per la Germania e per il Belgio. Che, ecc.

Ex Aud. SS^{mi}, die 17 Feb. 1903.

" SS^{mus} Dominus Noster Leo divina Providentia Pp. XIII, referente infrascripto S. Congr. Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, oratoris precibus benigne annuens sequentes spirituales gratias concedere dignatus est:

" 1. Indulgentiam plenariam ab omnibus et singulis utriusque sexus Christifidelibus lucranda, qui sacris Missionibus, quas praedicti Religiosi O. S. B. in Belgii Dioecesibus peragent, interfuerint, et saltem dimidiam partem sacrarum concionum audierint; dummodo vere poenitentes, sacramentaliter confessi et sacra Communione refectioni aliquam ecclesiam visitaverint, ibique iuxta mentem Sanctitatis Suae devotas preces Deo effuderint: quam quidem plenariam indulgentiam idem SS^{mus} Dñus etiam ipsis religiosis Missiones habentibus benigne est impertitus.

" 2. Facultatem iisdem religiosis impertiendi in fine Missionum benedictionem Apostolicam cum indulgentia plenaria pro fidelibus, qui Benedictioni adstiterint, Sacris Missionibus saltem quinquies interfuerint, et Sacramentum Confessionis et Communionis, ut supra, receperint et Deum iuxta mentem SS^{mi} Patris oraverint: adhibita pro benedictione Crucifixi imagine, servatisque praescriptionibus Const. Bened. XIV, quae incipit "*Exemplis Praecessorum* „

* 3. Erigendi et benedicendi de consensu Ordinariorum in fine Missionum Cruces ferreas vel ligneas, eisdemque applicandi: a) Indulgentiam tercentorum dierum pro omnibus fidelibus qui earum erectioni devote interfuerint; b) Indulgentiam quinque annorum, totidemque quadragenarum semel in die pro omnibus qui corde saltem contrito coram praedictis crucibus ter *Pater, Ave et Gloria Patri* recitaverint in memoriam trium horarum Agoniae D. N. I. C. et unum iuxta mentem S. S; c) Indulgentiam septem annorum septemque quadragenarum recitantibus, ut supra, coram crucibus, septem *Ave Maria* in honorem septem Dolorum B. M. V.

* 4. Plenariam indulgentiam, adimpletis conditionibus ab Ecclesia praescriptis, pro omnibus fidelibus in die anniversaria erectionis Crucis Missionis, aut, si hic dies est ferialis, Dominica sequenti, nec non in festo Inventionis et Exaltationis S. Crucis, aut Dominica sequenti, ut supra.

* Huiusmodi vero indulgentias applicabiles animabus Purgatorii eadem Sanctitas Sua misericorditer in Domino est impertitus.

* Denique SS^{us} Dominus potestatem fecit iisdem religiosis commutandi in confessione Sacramentali sacram communionem in aliud pium opus pro pueris qui nondum ad illam sunt admissi, et concionibus adsistentiam pro infirmis.

* Contrariis, quibuscumque non obstantibus. Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congregationis die, mense et anno praedictis. (Gratis omnino).

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren. *Secret.*

III. — ORDINIS MINORUM

Privilegia pro Missionariis in Brasilia.

Beatissime Pater,

INFRASCRIP^TUS Procurator Generalis Minorum Capuccinorum, ad pedes Sanctitatis Vestrae humiliter provolutus, instanter implorat novam prorogationem facultatum quae P. Ministro Min. Capuccinorum Provinciae S. Caroli Superioris Missionis Ordinis loci v. *Mazanhao* in Brasilia (America Meridionali) pro Missionariis, ad quinquennium concessae fuerunt, primum 12 Ianuarii 1892 ac dein prorogatae 7 septembris 1898. Et Deus, etc.

Facultates sunt sequentes:

I. Vescendi per iter, et in locis, ubi necessitas vel incommoda salutis exegerint, carnibus, ovis, ac lacticiniis, in die ieiunii, et a propria Regula praescriptis, ita, ut ob salutis incommoda etiam ab observantia ieiunii exempti remaneant.

II. Recitandi quindecim. decades Rosarii B. M. Virginis, si quandoque itineris vel alia de causa absque gravi incommodo divinum Officium recitare religiosus nequeat.

III. Celebrandi per mare Missam super altare portatili servatis servandis.

IV. Celebrandi pariter Missam etiam in terra super altare portatili, servatis servandis.

V. Faciendi sacrum vel una hora ante auroram, vel una hora post meridiem legitima occurrente causa.

VI. Indultum personale perpetuum Altaris privilegiati ter in hebdomada servatis servandis.

VII. Benedicendi, extra Urbem, coronas precatorias, rosaria, cruces et sacra numismata, eisque applicandi Indulgentias consuetas ac eas S. Birgittae. Item benedicendi, et imponendi sacra Scapularia omnium piarum Congregationum, et Confraternitatum a S. Sede adprobatarum cum relativis indulgentiis concessis.

VIII. Impertiendi Benedictionem cum Indulgentia plenaria, fidelibus in articulo mortis constitutis.

IX. Induendi se linea interiori tunica, et calceamentis utendi adstante praesente necessitate.

X. Equitandi, vel alio modo seu medio progrediendi urgente necessitate.

XI. Recipiendi, deferendi, ac expendendi pro suis urgentibus ac suorum subditorum necessitatibus, pecuniam, quae a piis benefactoribus ipsi fuerat oblata, vel alio modo legitimo ad eum pervenerit, si aliter de necessariis provideri nequeant, et secluso omnino periculo peculium particulare accumulandi, iuxta praescriptum Statuti Missionum Ordinis. Qua de gratiae, etc.

Romae, die 29 Novembris 1903.

Fr. IUCUNDUS A MONTORIO, Ord. Min. Cap., *Proc. Gen.*

Ex Audientia SS^{mi}, die 1 Decembris 1903.

SS^{mus} Dominus noster Pius divina Providentia Pp. X, referente infrascripto S. Congr. Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne prorogare dignatus est ad aliud quinquennium facultates, de quibus in precibus, in forma et terminis praecedentis concessionis. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae e secretaria eiusdem S. C. die, mense et anno praedictis.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren. *Secret.*

IV. — ORDINIS MINORUM IN GALLIA

Indulta pro Fratribus Minoribus.

Beatissime Pater,

MINISTER Provinciae S. Dionysii, Ordinis Minorum in Gallia, ad Sanctitatis Tuae pedes humillime provolutus, rogat, ut ob saevam persecutionem in Religiosos Ordines in Gallia excitatam, has opportunas et necessarias facultates tribuere non dedignetur; nimirum:

I. Ut in nova Residentia Ehrestein intra Limburgensem Provinciam sita, quae prope Blyreheide ad instaurationem Collegii Seraphici in perpetuum magnisque sumptibus disposita fuit, omnes religiosi ibi regentes aut inservientes nec non ipsi iuvenes tamquam alumni commorantes, possint in Sacello Domus, per Episcopum Ruremundensem approbato, omnibus frui Indulgentiis, quae Seraphici Ordinis Ecclesiis sunt concessae.

II. Ut Religiosi tam Sacerdotes quam Laici, qui, acta violenta suorum Conventuum suppressione, in Galliis sub obedientia Superiorum remanent, possint servatis requisitis conditionibus, sive apud sua privata Sacella sive apud quamcumque Ecclesiam vel Oratorium publicum, lucrari omnes et singulas Indulgentias quae Ordini Fratrum Minorum sunt attributae. Et Deus, etc.

Ex Audientia SS^{mi}, die 1 Decembris 1903.

SS^{mus} Dominus noster Pius divina Providentia Pp. X, r ferente infrascripto S. Congr. Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne annuere dignatus est pro gratia iuxta petita, servatis de iure servandis. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congr. die, mense et anno praedictis.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secret.*

V. — SORORUM A S. TERESIA IN AMERICA

Indultum pro omnibus Monasteriis dicti Instituti recipiendi SS. Communionem in nocte SS. Nativitatis D. N. I. C.

Beatissime Pater,

HELENA Eleuteria a Iesu Sacramentato, Superiorissa Generalis Sororum Collegii et Orphanotrophii Sanctae Teresiae, dioecesis Cordubensis, in America, ad pedes Sanctitatis Vestrae humillime provoluta, postulat indultum perpetuum quo communitatibus sororum

dicti Instituti *Sacram Communionem in Nocte SS̃m̃ae Nativitatis Domini recipere* benigne concedatur. Pro qua gratia, etc.

H. ELUTERIA DE IESUS SACRAMENTADO.

Preces in Domino commendavit.

PHILEMON CABANILLAS, *Gen.*

Ex Audientia SS̃m̃i, die 1 Decembris 1903.

SS̃m̃us Dominus noster Pius divina Providentia Pp. X, referente infrascripto S. Congr. Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne concedere dignatus est indultum de quo in precibus, de consensu tamen Ordinariorum locorum ubi dictae Communitates extant, et cauto ut omnia cum debita decentia ac veneratione fiant. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congr. die, mense et anno praedictis.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren. *Secret.*

VI. — TEHUANTEPECEN.

Conceditur Episcopo facultas subdelegandi administrationem S. Confirmationis.

Beatissime Pater,

EPISCOPUS Tehuantepecen. ob infirmam valetudinem a Sanctitate Vestra humiliter implorat facultatem delegandi administrationem Sacramenti Confirmationis Rev. Sacerdoti Ioanni Iosepho Soriano e Congregatione Missionis. Quod Deus etc.

Ex Audientia SS̃m̃i, die 1 Decembris 1903.

SS̃m̃us Dominus Noster Pius divina Providentia PP. X, referente infrascripto S. Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne annuere dignatus est pro gratia iuxta preces, servata Instructione edita anno 1888 a S. Oficio pro simplici sacerdote Sacramentum Confirmationis ex Sedis Apostolicae delegatione ministrante. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congregationis die, mense et anno praedictis.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius.*

Opportunum videtur huic Indulto adiicere praedictam Instructionem S. Officii. En textus:

Instructio edita iussu Supremae S. Congregationis Romanae Universalis Inquisitionis pro simplici Sacerdote Sacramentum Confirmationis ex Sedis Apostolicae delegatione administrante.

Etsi, iuxta Sacrosancti Tridentini Concilii definitionem solus Episcopus sit ordinarius huius Sacramenti minister ⁽¹⁾: solet tamen, quandoque iustis de causis Sedes Apostolica simplici Sacerdoti, tamquam extraordinario ministro, facultatem tribuere illud conferendi ⁽²⁾.

Sacerdos igitur, cui facultas haec fuerit concessa, in primis curet apud se habere Chrisma, per Catholicum Antistitem cum eadem S. Sede communionem habentem confectum, ac sciat, sibi numquam licere ⁽³⁾ sine eo Confirmationem administrare, vel illud ab Episcopis haereticis, aut schismaticis recipere.

Animadvertat insuper, num in facultate sibi ab Apostolica Sede impertita alia etiam facultas expressa legatur, utendi scilicet Chrismate ante annum benedicto, alias eo non utatur, nisi forte in casibus necessitatis ⁽⁴⁾, cum a sacris canonibus id prohibitum sit ⁽⁵⁾.

Licet omni tempore administrari valeat Confirmatio, congruum tamen est, ut praecipue in hebdomada Pentecostes, et circa horam tertiam, in qua Spiritus Sanctus illapsus est Apostolis, conferatur ⁽⁶⁾.

Quo ad aetatem confirmandorum attinet, prae oculis habendum est Catechismi Romani ⁽⁷⁾ monitum in haec verba: "*Illud observandum est, omnibus quidem post Baptismum Confirmationis Sacramentum posse administrari, sed minus tamen expedire hoc fieri, antequam pueri usum rationis habuerint; quare si duodecimus annus non expectandus videatur, usque ad septimum certe hoc Sacramentum differre maxime convenit*: quod sane monitum in pueris benevalentibus locum habet. Nam, si agatur de eo, qui gravi morbo laboret, ex quo decessurus praevideatur, non solum prohibitum non est illi ante septennium sacrum Chrisma administrare, sed expedit, ut id fiat, unde ex hac vita demigrans maiorem gloriam, iuxta S. Thomae do-

⁽¹⁾ Sess. 7, de Confirm., can. 3.

⁽²⁾ Eugen. IV in Decret. pro Armenis.

⁽³⁾ S. Thomas 3. par., quaest. 72., art. 3, in corp.

⁽⁴⁾ Bened. XIV. Constit. Anno vertente Bull. Tom. 3., pag. 288.

⁽⁵⁾ Can. Litteris de Consecr., dist. 3, et Can. Si quis de alio de Consecr., dist. 4.

⁽⁶⁾ Catech. Rom. de Sacram. Confir., S. Carolus in V. Synodo Mediolanen., cap. de Confirm.

⁽⁷⁾ Loc. cit.

ctrinam ⁽¹⁾, in coelis consequatur. Aliae insuper, iuxta probatam plurium Theologorum sententiam ⁽²⁾, esse possunt legitimae causae antevertendi septennium in collatione huius Sacramenti, et praesertim, cum praevideatur futura diutina absentia Episcopi, vel Presbyteri, cui, ut supra, facta sit facultas illud administrandi, vel alia urget necessitas seu iusta causa.

Ut Confirmandi, qui usus rationis habent, digne hoc Sacramentum recipiant, debent esse in gratia, et ideo conveniens valde est, ut illius susceptioni praemittant Sacramentalem Confessionem ⁽³⁾. Si enim consci alicuius peccati laethalis quod absit, ad Confirmationem accederent, non solum huius Sacramenti gratiam non reciperent, sed gravissimo sacrilegio se illigarent.

Iuxta veterem Ecclesiae usum, Confirmandi deberent esse ieiuni ⁽⁴⁾, optandumque propterea esset, ut id ipsum in praesenti etiam servaretur.

Sacro Chrismate liniendi ante diligenter erudiendi sunt, iuxta doctrinas Catechismi Romani, de natura, dignitate, effectibus, ac dispositionibus ad digne Sacramentum huiusmodi recipiendum praerequisitis. Item oportet, ut instruantur circa Fidei rudimenta, Decalogi, et Ecclesiae praecepta, Actus Virtutum Theologalium, ac Orationem Dominicam, et Apostolorum Symbolum memoria teneant.

Ceterum Parochi non omittant populos sibi creditos etiam hortari, ut Confirmationem debito tempore recipiant, nec non ut parentes filios suos confirmari curent; etsi enim hoc Sacramentum non sit de necessitate medii ad salutem, tamen sine gravis peccati reatu respui non potest, ac negligi ⁽⁵⁾, cum illud suscipiendi opportuna adest occasio.

Cum hoc Sacramentum indelebilem in anima characterem imprimat, reiterari non debet, et propterea qui est confirmatus ad illud recipiendum non audeat accedere, sicuti nec excommunicatus, interdictus, in divinis communicans cum haereticis, aut schismaticis vel qui ritus idolatricos usurpat, sive alio modo publice peccat; item qui praeceptum paschale non adimpleverit.

Caveant Confirmandi ne sordida fronte ⁽⁶⁾, capillisque impexis

⁽¹⁾ S. Thom. 3. par., quaest. 73, art. 8, ad 4.

⁽²⁾ Bened. XIV in lib. 7, cap. 10, n. 5, 6 et 7, de Syn. Dioecesis.

⁽³⁾ Instructio Eminentiss. Almae Urbis Vicarii pro iis, qui suscepiunt sunt hoc Sacramentum an. 1773.

⁽⁴⁾ Catech. Rom. de Confirm.

⁽⁵⁾ Bened. XIV, in Constit. *Etsi Pastoralis*, § 3. num. 4. Bull. T. I.

⁽⁶⁾ Concil. Aquense an. 1585, Instructio supradicta.

ad hoc Sacramentum accedant, vestibus tamen sint induti, quemadmodum et Patrini, simplicibus, et ad modestiam compositis. Mulieres vero illud suscepturae, et qua matrinarum officium exercebunt, non se in Ecclesia cum vanis ornamentis, aut fucata facie, sed cum omni modestia, et reverentia praesentent.

Si quis ex confirmandis turpe nomen, vel Christiano homini non conveniens, haberet, aliud in confirmatione assumat ⁽¹⁾.

Quamquam de necessitate huius sacramenti non sit, ut in eo recipiendo Patrinus, vel Matrina adhibeatur, id tamen laudabilis Ecclesiae consuetudo suadet, sacrique canones praescribunt ⁽²⁾.

Ab hoc vero munere excluduntur tum minores annis quatuordecim ⁽³⁾, tum qui Sacramentum Confirmationis nondum receperunt ⁽⁴⁾.

Quod si contingat, ut nullus adsit, qui antea confirmatus fuerit, permittitur in hoc casu, ut aliqui sine patrino confirmentur, qui postea patrini ceterorum esse poterunt.

Ad Patrinos huiusmodi quod attinet, hae insuper regulae erunt observandae. I. Ut non plures ⁽⁵⁾, sed unus tantum, sive vir, sive mulier, in Patrinum, aut Matrinam adhibeatur. II. Ut nec feminis mares ⁽⁶⁾, nec maribus feminae Patrini officium praestent, sed suo quisque sexui Patrinus adhibeatur. III. Ut nisi necessitas cogat ⁽⁷⁾, idem non sit, sed diversus Confirmationis Patrinus a Patrino Baptismi. IV. Ut a Patrini munere arceantur excommunicati ⁽⁸⁾, interdicti, publici peccatores, aut qui praeceptum paschale omiserint.

Circa cognationem spiritualem, quae in hoc sacramento contrahitur, haec statuit Tridentina Synodus ⁽⁹⁾: *Ea quoque cognatio, quae ex Confirmatione contrahitur, Confirmantem, et confirmatum, illiusque patrem, et matrem, ac tenentem non egrediatur, omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimentis omnino sublati.*

Cum tempus advenerit, quo sacerdos utens facultate sibi ab Apostolica Sede, ut supra tributa, administrare Confirmationem in-

⁽¹⁾ Concil. Aquense an. 1585, Concil. Tolosan. anni 1590, S. Carol. Borrom. in V. Synodo Mediolanen.

⁽²⁾ Sacramentar. S. Gregor. M., Ordo Romanus apud Hittorpium.

⁽³⁾ Instructio praedicta.

⁽⁴⁾ Can. *In Baptismate* 102, de Consecrat., dist. 4.

⁽⁵⁾ Can. *Non plures* 101, dist. 4.

⁽⁶⁾ Pontif. Rom.

⁽⁷⁾ Can. *In Cathéchismo* 100, de Consecr., dist. 4.

⁽⁸⁾ Pontific. Rom.

⁽⁹⁾ Sess. 24 de Reform. Matrimonii, cap. 2.

tendit, vestibus sacerdotalibus, vel saltem alba, et Stola indutus stans ante altare versus ad populum hinc inde dispositum (masculis a dexteris, feminis vero a sinistris) circumstantes summarie de praemissis admoneat, eisque praesertim denunciaret, quod nullus alius nisi solus Episcopus Confirmationis ordinarius minister est; se vero paratum esse illam conferre iure per S. Sedem delegato.

Mox delegationis decreto, lingua vernacula, alta et intelligibili voce lecto, iterum moneat adstantes quod nullus Confirmatus discedat, nisi benedictione accepta, quam ipse post omnium Confirmationem daturus est. Item, quod infantes, si quos in prima aetate iusta de caussa confirmandos existimaverit, per Patrinos teneantur in brachiis dexteris.

Hac altera monitione completa ⁽¹⁾ pariter stans, et versa facie ad Confirmandos, iunctis ante pectus manibus, Confirmandis vero genua flectentibus, et manus ante pectus iunctas tenentibus, dicit:

℟. Spiritus Sanctus superveniat in vos, et virtus Altissimi custodiat vos a peccatis.

℟. Amen.

Deinde signans se manu dextera a fronte ad pectus signo Crucis dicit.

℟. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit coelum et terram.

℟. Domine, exaudi orationem meam.

℟. Et clamor meus ad te veniat.

℟. Dominus vobiscum.

℟. Et cum spiritu tuo.

Tunc extensis versus Confirmandos manibus dicit:

OREMUS

Omnipotens sempiterne Deus, qui regenerare dignatus es hos famulos tuos, ex aqua, et Spiritu Sancto; quique dedisti eis remissionem omnium peccatorum; emitte in eos septiformem Spiritum tuum Sanctum Paraclitum de coelis.

℟. Amen.

℟. Spiritum Sapientiae, et Intellectus.

℟. Amen.

℟. Spiritum Consilii, et Fortitudinis.

℟. Amen.

(1) Pontif. Rom.

✠. *Spiritum Scientiae, et Pietatis.*

℟. *Amen.*

Adimple eos Spiritu Timoris tui, et consigna eos signo Cru ✠ cis Christi in vitam propitiatus aeternam. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia saecula saeculorum.

℟. *Amen.*

Post haec Sacerdos confirmat per ordinem genuflexos, primo mares, secundo feminas. Uno ordine confirmato illi surgunt, et alii genuflectunt, et confirmantur, et sic usque in finem. Inquirunt autem singillatim de nomine cuiuslibet Confirmandi sibi per Patrum, vel Matrum flexis genibus praesentati, et summitate pollicis dexterarum manus Chrismate intincta dicit:

N. Signo te signo Cru ✠ cis: quod dum dicit producit pollice signum Crucis in frontem illius, deinde prosequitur: et Confirmo te Chrismate salutis. In nomine Pa ✠ tris, et Fi ✠ lii, et Spiritus ✠ Sancti. ℟. Amen.

Deinde leviter in maxilla caedit, dicens: *Pax tecum.*

Liguntur deinde vitta linea recens Confirmatorum frontes iuxta Pontificalis Romani praescriptum ⁽¹⁾. Quod si huiusmodi vittae adhiberi nequeant, Sacerdos, postquam frontes Confirmandorum linierit sacro Chrismate, eas gossypio mox comburendo diligenter abstergat ⁽²⁾.

Omnibus confirmatis tergit cum mica panis, et lavat pollicem, et manus super pelvim; deinde aqua lotionis cum pane fundatur in piscinam Sacrarum, in qua reponi debent etiam supradictorum gossypiorum cineres.

Dum lavat manus, si adsint ministri, cantatur, vel lagitur sequens Antiphona; alias post lotionem ab ipso Sacerdote dicatur: *Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis a templo sancto tuo, quod est in Ierusalem. Gloria Patri, etc.* Et repetitur Antiphona tono octavo: *Confirma hoc Deus, etc.*, qua repetita, conversus ad Altare iunctis ante pectus manibus dicit:

✠. *Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam.*

℟. *Et salutare tuum da nobis.*

✠. *Domine, exaudi orationem meam.*

℟. *Et clamor meus ad te veniat.*

✠. *Dominus vobiscum.*

℟. *Et cum spiritu tuo.*

⁽¹⁾ De Confirmandis.

⁽²⁾ S. Carolus Borrom. in dict. V Synodo Mediolanen.

Iunctis vero adhuc ante pectus manibus, et omnibus confirmatis devote genuflectentibus, dicit:

OREMUS

Deus, qui Apostolis tuis Sanctum dedisti Spiritum, et per eos, eorumque successores ceteris fidelibus tradendum esse voluisti, respice propitius ad humilitatis nostrae famulatum, et praesta, ut eorum corda, quorum frontes sacro Chrismate delinivimus, et signo Sanctae Crucis signavimus, idem Spiritus Sanctus in eis superveniens, templum gloriae suae dignanter inhabitando perficiat: Qui cum Patre, et eodem Spiritu Sancto vivis et regnas Deus in saecula saeculorum.

R. Amne.

Deinde dicit: *Ecce sic benedicetur omnis homo, qui timet Dominum:* et vertens se ad Confirmatos, ac faciens super eos signum Crucis pariter dicit:

Bene ✠ dicat vos Dominus ex Sion, ut videatis bona Ierusalem omnibus diebus vitae vestrae, et habeatis vitam aeternam.

R. Amen.

Expedita hoc pacto Confirmatione, Sacerdos sedens, iuxta memoratum Pontificale Romanum ⁽¹⁾ Patrimos, et Matrimas monet, quod instruant filios suos bonis moribus, unde fugiant mala, et faciant bona, et si forte in infantili aetate essent confirmati, ut suo tempore doceant eos *Credo in Deum*, et *Pater noster*, et *Ave Maria*, quoniam ad hoc sunt obligati.

Hoc sacramentum potest conferri minus solemniter, et praesertim tunc cum in privatis domus, vel extra Ecclesiam, seu Oratorium, pueris aegrotantibus, de quibus supra, conferendum est, vel etiam adultis, qui ad Ecclesiam quacumque ex causa, legitima tamen, accedere nequeunt. In iis casibus Sacerdos non omittat uti saltem Stola, si superpelliceum habere non possit: cavere etiam debet, ne coram haereticis, aut schismaticis, et multo minus eis ministrantibus confirmet.

Haec Instructio iam a S. C. de Propaganda Fide pro Missionariis edita, a Suprema Congregatione S. Officii, adprobante SSmo D. N. Leone XIII, pro simplici Sacerdote Sacramentum Confirmationis ex Apostolica delegatione administrante, accommodata fuit.

Datum Romae ex Cancellaria S. Officii die Iulii 1888.

IOSEPH MANCINI, S. Rom. et Univ. Inq., *Notarius.*

⁽¹⁾ Loc cit.

CHRONICA PONTIFICIA

PERDURARUNT elapso mense audientiae Pontificiae, quas semper libentissimo animo benigne concedit SS^{ms} Dominus noster Pius PP. X. Praeter privatas audientias SS^{ms} die 19 novembris elapsi in Patriarchali Basilica Vaticana sua augusta praesentia refecit innumeros peregrinos Romam conventos praesertim ex Italia meridionali, quibus frequentiores comitabantur Episcopi.

Die vero 27 novembris SS^{ms} dignatus est privatim audientiam concedere Illmo ac Exc^{mo} D. Ignatio Gutierrez Ponce Legato Reipublicae Columbianae in Anglia et in Allemagna, qui literas praebuit, quibus missus erat utpote extraordinarium Legatum ad Summum Pontificem, ut ei testimonium fidelitatis ac devotionis sui Gubernii offerret, occasione Eius exaltationis ad Cathedram Apostolicam.

Eodem die Ill^{ms} et Exc^{ms} D. Constantinus Perralta, SS^{mo} obtulit literas quibus sibi a Republica Costarica munus comissum fuit Legati extraordinarii apud Sanctam Sedem.

Diebus vero 13^a et iterum 22^a elapsi Novembris a SS^{mo} Domino bis receptus est in privata audientia R. D. Doctor Franciscus Xaverius Haberl, director generalis Associationum a S. Caecilia V. et M. in Germania (*Cäcilienverein*), qui ad Pedes Sanctitatis Suae deposuit obsequium devotionis et amoris ipsarum Associationum. Summus Pontifex diu cum eximio D^{re} Haberl colloqui dignatus est ab eoque cum sollicitudine certior fieri voluit de evolutione in dies maiori earumdem Societatum in omnibus teutonicis regionibus, quo factum est, ut omnino perfecta executio obtineretur musices vere ecclesiasticae cantusque gregoriani authentici.

SS^{ms} Dominus eidem donavit suam imaginem a se subsignatam et per ipsum dono dedit Ecclesiae Sanctae Caeciliae Ratisbonensis pretiosam pixidem argenteam.

..

SS^{ms} Dominus Noster Pius PP. X in memoriam suae exaltationis ad solium Pontificale habitae die festo S. Dominici, dignatus est sibi retinere Protectoriam inclyti Ordinis Dominicani.

*
**

Literis Secretariae Status adnumerati fuerunt inter consultores S. Congr. Episcoporum et Regularium Ill.mi ac R.mi Domini Guilelmus Sebastianelli, Benedictus Melata, uterque Antistes Urbanus, P. Ladislaus Marszalkiewicz Proc. Gen. Ordinis a Resurrectione, et D. Ioannis Marengo Proc. Gen. Congr. Salesianae.

Die 9 currentis mensis decembris animam Deo reddidit

Eñus ac Rñus Dñus

Sebastianus Herrero y Espinosa

S. R. E. Cardinalis, Archiepiscopus Valentinus in Hispania.

Ortum habuit die 20 ianuarii 1823 in civitate Jerez de la Frontera, Hispalen. Archidioecesis, studiisque expletis magistraturam adiit brevique obtinuit officium Praesidis civilis Tribunalis. Tamen anno 35 aetatis suae mundo honoribusque valedixit, et ingressus in Congregationem Oratorii, paulo post sacerdos consecratus est.

Electus episcopus Victorien. anno 1875 hanc dimisit dioecesim, et translatus est ad Ecclesiam cathedralem Oveten., deinde ad alteram Corduben. Tandem anno 1898 promotus fuit ad sedem Archiepiscopalem Valentin., et in consistorio elapsi iunii eum Leo XIII f. r. creavit Cardinalem, tituli praesbyteralis SS. Bonifacii et Alexii. Particeps erat SS. Congregationum Episcoporum et Regularium, SS. Rituum, Caeremonialis et Indulgentiarum ac SS. Reliquiarum.

(V. *Acta Pontificia* An. I. Fasc. 3 pag. 69).

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

De Eucharistiae Sacram. recipiendi Ecclesiae praecepto.

SS. Eucharistiae, spiritualis vitae alimenti et consummationis, sacramentum recipiendi praecepto a Christo Redemptore dato certa ab Ecclesia praefinita sunt tempora.

I. Quotiescumque primum Ecclesiae temporibus divino intererant sacrificio Christi fideles, Eucharistiam recipiebant; ad absentes vero

statis, praesertim dominicis diebus, vel etiam quotidie per diaconos domum ferebatur; christianorum imo numero crebrescente, cum maxime Religionis insectatores furerent, ut qui in quos dies inciderent mysteria, quo minus iisdem interessent, impediti fuerint, domi communicarentur, fidelium manibus sacrae species tradebantur. Sed fidei fervore in dies deficiente, veterem temperans disciplinam saltem Paschalis, Pentecostes et Domini Nativitatis diebus Ecclesia Eucharistiam recipi iussit. Innocentius III autem in IV Lat. Concilio saltem semel in anno, in Paschate, Eucharistiae sacramentum suscipi praecipit; ut eo quidem tempore quo Dominus Iesus carnem et sanguinem praebuit in eius memoriam, prout iussit, dominicam coenam fideles manducarent et inde, die quae est festorum princeps, spiritus instaurarentur.

Quod praeceptum omnes rationis usum habentes etsi obtusi, semi-hebetes et a nativitate surdi mutique, si Eucharistiae sacramentum satis noscant. Mente tamen alienati, opinione aliqua implicati, alienatione intermissa, valeant nec ne (quamvis brevi ante dies praescriptos Eucharistiam perceperint), etiam si carcere inclusi communicandi sunt. Furentes et mente alienati, extra intermissae vesaniae tempus, in mortis tantum periculo, dummodo irreverentiae periculum absit, communicantur.

Tempus quod a Dominica Palmarum ad Dominicam *in albis* usque decurrit, quodque ex Eugenii IV litteris "*Fide digna* „ (a. D. 1440) ad paschale valet praeceptum adimplendum, saepe ex consuetudine, vel necessitate vel privilegio vel etiam de proprii sacerdotis (confessarii) consilio ob aliquam rationabilem causam extenditur. Qui vero huic forte praecepto non satisfecerit, quum annuae communionis usque urgeat praeceptum, quam primum digne communicari debet.

Ut autem oves suas pastor cognoscat et pascat, de illis rationem redditurus, ab alio sacerdote fideles in Paschate Eucharistiam recipere, absque parochi saltem interpretativa vel praesumpta venia, prohibentur. Vagi vero, peregrini ceterique longe a propria absentes parochia ubique ex universali consuetudine paschalem recipiunt communionem. Ceterum fideles qui extra parochiam communicantur non sunt inquietandi.

In probabili mortis periculo cuique fideli viaticum recipiendum est. Eadem perdurante infirmitate eodemque periculo identidem Viaticum recipi licet; sed cum extra periculum non ieiunus communicari etiam in paschate omnino vetetur, ad eum qui ieiunium servare nequit aliquoties in anno, saltem diebus paschalibus, post mediam noctem Eucharistiam deferri licet. Si quis sanus, Eucharistia mane

sumpta, gravi inde eadem die morbo corripiatur, vel si in morbo ex devotione hesternae aut tertiae die Eucharistiam sumpserit, mortis periculo ex eodem morbo accedente, iterum Viatico communicari *potest*; sed morbo post Communionem correptus Viatico muniri tenetur.

Cum quis, praeter mortis periculum aut dies paschales, peccandi illecebra sollicitatur, si ceteris frustra usus fuerit adiumentis (quod per quam raro evenit), Eucharistia muniri ex sui caritate debet.

De frequenti Communione.

Semel vel bis in mense aut octavo quoque die vel etiam saepius Eucharistiam sumere est ex ipsa Sacramenti natura salutare et optandum. "Optaret", inquit sacrosancta Tridentina Synodus, "ut in singulis Missis fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam perceptione communicarent", (Sess. XXII, c. VI, *De Sacrif. Missae*). "Sed quia", inquit S. Thomas, "multoties in pluribus hominum multa impedimenta huius devotionis occurrunt... non est utile omnibus hominibus quotidie ad hoc Sacramentum accedere, sed quotiescumque se ad illud homo invenerit praeparatum". Prae omnibus in hac re valeat praeceptum; cui prodest quot mensibus, vel per singulas hebdomadas, vel etiam quotidie Eucharistia permittatur, numquam praecipitur. Non ex frequenti enim digna pendet Sacramenti receptio, sed ex eiusdem desiderio et appetitu.

Valeant pro usu etiam quae hic ex probatis hausimus auctoribus praecepta.

I. Parochus, ubi praesertim frequens fuit neglecta communio, saltem tertio quoque mense fideles communicare annitatur.

II. Unoquoque mense nulli diligenter praeparato communio est deneganda; ut potioris imo gratiae virtute multa praecaveantur pericula, recidivis praesertim et consuetudinariis, suadenda.

III. Quibus forte est non amplius graviter peccandi consilium, ut octavo quoque die Eucharistiam sumant confessarius suadeat; inter humanarum enim rerum pericula viventibus, ne gravius offendant, huiusmodi Eucharistiae frequentia profecto est necessaria. Qui vero acrioribus pelliciuntur illecebris vel inveteratum configere vitium aut in necessaria vivere peccandi occasione coguntur Eucharistia octavo quoque die ne dum est suadenda, sed pro re nata, ubi praesertim absque sacramenti virtute a peccato abstinere vix aut

ne vix quidem possunt, salva, si qua inde oriretur, populi offensione, quasi sacramentalis poenitentia, iniungenda est. Qui vero ad bonam se receperunt frugem, si tamen praeterita inhonestae vitae exempla diuturnis pie vivendo moribus nondum redemerunt, saepe ad poenitentiae sacramentum accedant necesse est, sed ad frequentem communionem, nisi longa perseverantiae praemissa tentatione, admittantur. Idem de iis dicendum qui ex recidivis iurgiis, garrula lingua, similitate male audiunt; frequens enim communio nihil ipsis prodest et apud ceteros invidiae est.

IV. Pueri qui tredecim vel quatuordecim annos nati in peccandi periculis minus versantur, minusque Sacramenti animadversum dignitatem, semel vel summum bis in mense ad sacram accedunt Mensam.

V. Ut frequentior in mense Eucharistiae concedatur receptio, quae eo tendit, ut ad summa christianae vitae quis veniat, maior requiritur religio et devotio, quae a vehementi Sacramenti desiderio et christianae perfectionis appetitione, non ab externa (ex. c. libri alicuius lectione, aliorum exemplo, confessarii consilio, propria ostentatione, etc.) causa derivatur; et charitate, patientia, modestia ceterisque probatur virtutibus, rerum divinarum meditatione et animi ad aeterna ascensionibus fovetur. Qui humana potius fragilitate in peccatis labuntur venia dignis, gravioribus exceptis ob quae in maiorem eorumdem aversionem communio semel vel bis negatur, a sacra etiam cotidiana Mensa non arcentur. Iis autem, qui huiusmodi peccata considerate admittunt, bis tantum in mense vel summum octavo quoque die permittitur. In his vero omnibus sit morum integritas, ut ceteri in hoc nihil offendant.

Cum non ex habitu tantum, sed ex certis potius voluntatis actibus Eucharistiae percipiuntur bona, illis frequens est deneganda communio qui vel aptam pro suis quisque adiunctis praeparationem vel gratiarum actionem omittunt. Quae tamen pro iis, qui privatis publicisque distenduntur rationibus, breviores esse possunt cum eadem ipsae rationes, si christiana ordinantur mente, communionem haud impediunt, quin imo ad eam praeparant.

Eadem quidem ratione, qua externa, dispicienda sunt interna Spiritus adiuncta. Quibus enim obtusa mentis acies inersque consilium, non multae animi cupiditates, frugique est vita, frequens communio, iisdem nec necessaria neque utilis, non est concedenda. "Quando enim", inquit Mazotta, "commendatur frequens usus communionis, intelligi debet sola digna communio, quia sola digna communio utilis est ad salutem".

In frequenti communione pastoris est: I. ad Eucharistiae desiderium praeceptis populum excitare, et II. id quibus modis facilius assequatur studiosae quaerere.

I. *a)* De vera Christi in Eucharistia praesentia, de sacramenti dignitate de mira eiusdem virtute et fructuum copia ea in orationibus perspicuitate, eo animi fervore dicatur, ut, utilitate clare comprehensa, omnes " si Eucharistiae „ inquit Cat. Rom., " saluberrimo usu aliquandiu careant plurimum damni se fecisse existiment „ *b)* Saepenumero de remota et proxima praeparatione et gratiarum actione, potissimum vero de necessitate aliquid exponatur, ut sancti et divina virtute uberrimi Sacramenti fructuum compotes omnes fiant. *c)* Usitatae refutentur excusationes (negotia, indignitas, consuetudines, etc.), et frequens amansque divini Sacramenti susceptio non iubendo nec quomque reprehendendo urgeatur. *d)* Plenariae indulgentiae, quae certis diebus aut quot mensibus vel octavo quoque die facile lucrantur, in memoriam data opportunitate redigantur.

II. *a)* Certis diebus communicandi consuetudo in primis teneatur; *b)* pedetentim imo augeatur; maioribus propterea solemnitatibus, quae plenariis praecipue indulgentiis ditantur, cum Eucharistia necessitudo doceatur; *c)* solemnior prae ceteris sit dies qua primum pueri ad sacram admittuntur Mensam: *d)* et, quantum liceat, aliquot annos una pluries in anno omnes simul communicent; *e)* cuique ordini et aetati opportunior praenuntietur dies; *f)* fraternitates (SS. Iesu Cordis, bonae mortis, Rosarii, etc.) per quas pedetentim frequentis (mensurae) Communionis usus facilius diffunditur, foveantur; *g)* In confessionum sede praeceptis, monitis, adhortationibus urgeatur, ut frequenti Communione — praepotenti salutis remedio — quisque utatur urgendum; *h)* omnibus, sed viris praecipue, praesto confessorius sit, nec, quantum liceat, ab Eucharistia aliquis arceatur.

De Eucharistiae ministro.

Eucharistiae minister suo iure est proprius Episcopus vel parochus; veruntamen ex disciplina, quae nunc est, quisquis sacerdos in publica Ecclesia, vel oratorio quotidie (sed " quoad regulares festo Paschatis de iure excepto „ Epp. C.) communionem praebet. Absente autem sacerdote aut etiam de eiusdem, pluribus impediti negotiis, mandato, necessitate urgente, diacono Eucharistiam dispensare licet. Sibimetipsi Communionem praebere sacerdos in Missa tantum potest.

Viaticum praebendi est proprium Parochi ius. Extra necessitatem, parochi iniussu, regulari, qui parochus non sit, proposita Summo Pontifici reservatae Excommunicationis poena, Viaticum deferre non licet. In mortis periculo, absente vel iniuste invito parochus, Viaticum quisquis, sacerdos vel diaconus, ministrare tenetur.

BIBLIOGRAPHIA

DE LUCA (P. MARIANUS S. I.) — **Summa Praelectionum in Libros Decretalium.** — Commentarii in librum IV seu *De Sponsalibus et Matrimonio.* — Vol. in-8°. mag., pag. XXX-537, L. 8. — Prati - ex Officina Libraria Giachetti, Filii et Soc.

Hoc opus, maximi momenti, P. De Luca considerari potest novus tractatus *de Sponsalibus et Matrimonio*; in ipso servatur ordo Decretalium, quem Legislator ipse dedit, seu Summus Pontifex; et, ratione habita quaestionum plurimarum, quae ibi pertractantur, tum theoretice, tum practice, methodi adhibitae in iis enucleandis, et doctrinae, quae traditur, affirmari potest hoc opus totam doctrinam theologicam, moralem et canonicam de Sacramento Matrimonii continere. Auctor agit in primis de natura et effectibus sponsalium et de eorum dissolutione, deinde de natura matrimonii et huius impedimentis, valde diffuse, et iuxta totam legislationem huius Sacramenti. Dum impedimenta pertractat, A. addit originem historicam et naturam ipsorum; ex impedimentis dirimentibus, speciali modo notandum caput *de frigidis et maleficiatis et de impotentia* diffusius et etiam profundius pertractatum esse; quod quidem erat valde necessarium. Notum est enim, in praesenti, nonnullos Aa. adeo immutasse conceptum naturalem et canonicum impotentiae et sterilitatis, ut vix cognosci possit quid remaneat de genuino earum sensu in nonnullis novis quaestionibus, nuper ortis; P. De Luca tradit rectum sensum impedimenti impotentiae iuxta sacros Canones, Aa. ecclesiasticos et modernam physiologiam, et ad examen revocat nonnulla adversariorum argumenta, quae penitus evertit. Post haec impedimenta, A. late exponit doctrinam pro obtinendis dispensationibus et a quo peti debeant. Dein tractat de modis revalidandi matrimonia et

de causis matrimonialibus, scilicet quomodo in his procedi debeat, quo modo instruenda causa, apud quale tribunal, etc., de divortiis, de secundis nuptiis, etc. Opus finem habet cum collectione decem documentorum Sanctae Sedis, quae maxime conferunt ad plenioram doctrinam de quibusdam quaestionibus matrimonialibus, et cum duplici appendice, cuius altera vindicat R. P. potestatem solvendi matrimonium consummatum infidelium, altera vero continet instructionem pro iudiciis ecclesiasticis quoad causas matrimoniales.

Haec sunt nonnisi quaedam lineamenta huius operis, quod nomen ipsum Auctoris maxime commendat, qui a pluribus annis publico optimo nomine gaudet inter doctores iuris canonici, cuius plura opera edidit. In hoc opere inveniuntur omnes quaestiones de matrimonio, etiam implicatiores, resolutas iuxta authenticam doctrinam Ecclesiae; et in nonnullis punctis, in quibus moderni aliqui Aa. veterem communem doctrinam certam amiserunt, vetus doctrina exponitur et novis argumentis corroboratur, uti est, ex. gr. in quaestione: an contrahi possit matrimonium in dubio impedimenti iuris naturalis etc. — Opus procedit perfecte ordinatum iuxta Ss. Canones, notabili perspicuitate, et, quod pluris interest, ecclesiasticam certam doctrinam tradit ac solidissime probat. Nec tantum veterum doctorum scientiam exponit, sed in plurimis quaestionibus maximi aestimat et citat modernos Aa., ex. gr., Gasparri, Rosset, Lehmkuhl, Bucceroni, etc. Qua re, omnibus inspectis, hoc opus comprehendit totam doctrinam de hoc Sacramento hucusque traditam et recentiora decreta et responsa S. Sedis usque ad praesentes dies. Ob omnia haec commoda et tot quaestiones, etiam modernas, opus est certo ex optimis tractatibus moralibus et canonicis de Matrimonio, et omnium Sacerdotum prae manibus esse deberet; quod quidem maxime optamus ad plenioram scientiam Cleri, ad utilitatem animarum et ad sanctitatem huius Sacramenti perfecte vindicandam.

IOS. ANTONELLI Sac.

IMPRIMATUR. — FR. ALBERTUS LEPIDI O. P. S. P. A. Magister.

IMPRIMATUR. — JOSEPHUS CEPPETELLI Patr. Constant. Vicesgerens.

CONSTANTIUS CASTELLO, *gerens responsabilis*.

ROMAE. — EX TYPOGRAPHIA IUVENUM OPIFICUM A S. IOSEPHO

ACTA PONTIFICIA

I.

PIVS PP. X.

MOTV PROPRIO

quo normae decernuntur actioni christianae moderandae.

FIN dalla prima Nostra Enciclica all' Episcopato dell' Orbe, facendo eco a quanto i Nostri gloriosi Predecessori ebbero stabilito intorno all' azione cattolica del laicato, dichiarammo lodevolissima questa impresa, ed ancor necessaria nelle presenti condizioni della Chiesa e della civile società. E Noi non possiamo non encomiare altamente lo zelo di tanti illustri personaggi, che da lungo tempo si diedero a questo nobile compito, e l'ardore di tanta eletta gioventù, che alacre è corsa a prestare in ciò l'opera sua. Il XIX Congresso Cattolico, tenuto testè a Bologna, e da Noi promosso e incoraggiato, ha sufficientemente mostrato a tutti la vigoria delle forze cattoliche, e quello che possa ottenersi di utile e salutare in mezzo alle popolazioni credenti, ove questa azione sia ben retta e disciplinata, e regni unione di pensieri, di affetti e di opere in quanti vi concorrono.

Ci reca però non lieve rammarico che qualche disparere, sorto in mezzo ad essi, abbia suscitato delle polemiche purtroppo vive, le quali, se non represses opportunamente, potrebbero scindere le medesime forze e renderle meno efficaci. Noi, che raccomandammo sopra tutto l' unione e la concordia degli animi prima del Congresso, perchè si potesse stabilire di comune accordo quanto si attiene alle norme pratiche dell' azione cattolica, non possiamo ora tacere. E poichè le divergenze di vedute nel campo pratico mettono capo assai facilmente in quello teoretico, ed anzi in questo necessariamente devono tenere il loro fulcro, è d'uopo rassodare i principj, onde tutta dev' essere informata l' azione cattolica.

Leone XIII di s. m., Nostro insigne Predecessore, tracciò luminosamente le norme dell' azione popolare cristiana nelle preclare Encicliche "*Quod Apostolici muneris* „ del 28 Dicembre 1878, "*Rerum novarum* „ del 15 Maggio 1891, e "*Graves de communi* „ del 18 Gennaio 1901; e ancora in particolare Istruzione emanata per mezzo della Sacra Congregazione degli Affari Ecclesiastici Straordinarii, il 27 Gennaio 1902.

E noi che non meno del Nostro Antecessore vediamo il grande bisogno che sia rettamente moderata e condotta l'azione popolare cristiana, vogliamo che quelle prudentissime norme siano esattamente e pienamente osservate; e che nessuno quindi ardisca allontanarsene menomamente. — E però, a tenerle più facilmente vive e presenti, abbiamo divisato di raccoglierte come in compendio nei seguenti articoli, quale Ordinamento fondamentale dell'azione popolare cristiana, riportandole da quegli stessi Atti. Queste dovranno essere per tutti i cattolici la regola costante di loro condotta.

ORDINAMENTO FONDAMENTALE
DELL' AZIONE POPOLARE CRISTIANA

I. — La Società umana, quale Dio l'ha stabilita, è composta di elementi ineguali, come ineguali sono i membri del corpo umano; renderli tutti eguali è impossibile, e ne verrebbe la distruzione della medesima Società (Encycl. *Quod Apostolici muneris*).

II. — La eguaglianza dei vari membri sociali è solo in ciò che tutti gli uomini traggono origine da Dio Creatore; sono stati redenti da Gesù Cristo, e devono alla norma esatta dei loro meriti e demeriti essere da Dio giudicati e premiati o puniti (Encycl. *Quod Apostolici muneris*).

III. — Di qui viene che, nella umana Società, è secondo la ordinazione di Dio che vi siano principi e sudditi, padroni e proletari, ricchi e poveri, dotti e ignoranti, nobili e plebei, i quali, uniti tutti in vincolo di amore, si aiutino a vicenda a conseguire il loro ultimo fine in Cielo; e qui, sulla terra, il loro benessere materiale e morale (Encycl. *Quod Apostolici muneris*).

IV. — L'uomo ha sui beni della terra non solo il semplice uso, come i bruti; ma sì ancora il diritto di proprietà stabile: nè soltanto proprietà di quelle cose, che si consumano usandole; ma eziandio di quelle cui l'uso non consuma (Encycl. *Rerum novarum*).

V. — È diritto ineccepibile di natura la proprietà privata, frutto di lavoro o d'industria, ovvero di altrui cessione o donazione; e ciascuno può ragionevolmente disporne come a lui pare (Encycl. *Rerum novarum*).

VI. — Per comporre il dissidio fra i ricchi ed i proletari fa mestieri distinguere la giustizia dalla carità. Non si ha diritto a rivendicazione, se non quando si sia lesa la giustizia (Encycl. *Rerum novarum*).

VII. — Obblighi di giustizia, quanto al proletario ed all'ope-

raio, sono questi: prestare interamente e fedelmente l'opera che liberamente e secondo equità fu pattuita; non recar danno alla roba, nè offesa alla persona dei padroni; nella difesa stessa dei propri diritti astenersi da atti violenti, nè mai trasformarla in ammutinamenti (Encycl. *Rerum novarum*).

VIII. — Obblighi di giustizia, quanto ai capitalisti ed ai padroni, sono questi: rendere la giusta mercede agli operai; non danneggiare i loro giusti risparmi, nè con violenze, nè con frodi, nè con usure manifeste o palliate; dar loro libertà per compiere i doveri religiosi; non esporli a seduzioni corrompitrici ed a pericoli di scandali; non alienarli dallo spirito di famiglia e dall'amor del risparmio; non imporre loro lavori sproporzionati alle forze, o mal confacenti coll'età o col sesso (Encycl. *Rerum novarum*).

IX. — Obbligo di carità de' ricchi e de' possidenti, è quello di sovvenire ai poveri ed agl'indigenti, secondo il precetto Evangelico. Il qual precetto obbliga sì gravemente, che nel di del giudizio dell'adempimento di questo in modo speciale si chiederà conto, secondo disse Cristo medesimo (MATTH. XXV) (Encycl. *Rerum novarum*).

X. — I poveri poi non devono arrossire della loro indigenza, nè sdegnare la carità de' ricchi, sopra tutto avendo in vista Gesù Redentore, che, potendo nascere fra le ricchezze, si fece povero per nobilitare la indigenza ed arricchirla di meriti incomparabili pel Cielo (Encycl. *Rerum novarum*).

XI. — Allo scioglimento della quistione operaia possono contribuire molto i capitalisti e gli operai medesimi con istituzioni ordinate a porgere opportuni soccorsi ai bisognosi, e ad avvicinare ed unire le due classi fra loro. Tali sono le società di mutuo soccorso; le molteplici assicurazioni private; i patronati per i fanciulli, e sopra tutto le corporazioni di arti e mestieri (Encycl. *Rerum novarum*).

XII. — A tal fine va diretta specialmente l'Azione Popolare Cristiana o Democrazia Cristiana colle sue molte e svariate opere. Questa Democrazia Cristiana poi dev'essere intesa nel senso già autorevolmente dichiarato, il quale, lontanissimo da quello della *Democrazia Sociale*, ha per base i principi della fede e della morale cattolica, quello sopra tutto di non ledere in veruna guisa il diritto inviolabile della privata proprietà (Encycl. *Graves de communi*).

XIII. — Inoltre la Democrazia Cristiana non deve mai immischiarsi con la politica, nè dovrà mai servire a partiti ed a fini politici; non è questo il suo campo: ma essa dev'essere un'azione benefica a favore del popolo, fondata sul diritto di natura e sui

precetti del Vangelo (Encycl. *Graves de communi*) (Istruz. della S. C. degli AA. EE. SS.).

I democratici cristiani in Italia dovranno del tutto astenersi dal partecipare a qualsivoglia azione politica che nelle presenti circostanze, *per ragione di ordine altissimo*, è interdetta ad ogni cattolico (Istruz. cit.).

XIV. — In compiere le sue parti, la Democrazia Cristiana ha obbligo strettissimo di dipendere dall'Autorità Ecclesiastica prestando ai Vescovi e a chi li rappresenta piena soggezione e obbedienza. Non è zelo meritorio, nè pietà sincera l'intraprendere anche cose belle e buone in sè, quando non siano approvate dal proprio Pastore (Encycl. *Graves de communi*).

XV. — Perchè tale azione democratico-cristiana abbia unità d'indirizzo in Italia, dovrà essere diretta dall'Opera de' Congressi e dei Comitati Cattolici; la quale Opera in tanti anni di lodevoli fatiche ha sì ben meritato della S. Chiesa, ed alla quale Pio IX e Leone XIII di s. m. affidarono l'incarico di dirigere il generale movimento cattolico, sempre sotto gli auspicj e la guida dei Vescovi (Encycl. *Graves de communi*).

XVI. — Gli scrittori cattolici, per tutto ciò che tocca gl'interessi religiosi e l'azione della Chiesa nella società, devono sottostare pienamente, d'intelletto e di volontà, come tutti gli altri fedeli, ai loro Vescovi, ed al Romano Pontefice. Devono guardarsi sopra tutto di prevenire, intorno a qualunque grave argomento, i giudizi della Sede Apostolica (Istruz. della S. C. degli AA. EE. SS.).

XVII. — Gli scrittori democratico-cristiani, come tutti gli scrittori cattolici devono sottomettere alla preventiva censura dell'Ordinario tutti gli scritti, che riguardano la religione, la morale cristiana e l'etica naturale, in forza della Costituzione "*Officiorum et munerum*" (art. 41). Gli ecclesiastici poi, a forma della medesima Costituzione (art. 42), anche pubblicando scritti di carattere meramente tecnico, debbono previamente ottenere il consenso dell'Ordinario (Istruz. della S. C. degli AA. EE. SS.).

XVIII. — Debbono fare inoltre ogni sforzo ed ogni sacrificio, perchè regnino fra loro carità e concordia, evitando qualsivoglia ingiuria o rimprovero. Quando sorgano motivi di dissapori, anzichè pubblicare cosa alcuna sui giornali, dovranno rivolgersi all'Autorità Ecclesiastica, la quale provvederà secondo giustizia. Ripresi poi dalla medesima, obbediscano prontamente, senza tergiversazioni e senza menarne pubbliche lagnanze; salvo, nei debiti modi ed ove

sia richiesto dal caso, il ricorso all' Autorità superiore (Istruz. della S. C. degli AA. EE. SS.).

XIX. — Finalmente gli scrittori cattolici, nel 'patrocinare la causa dei proletari e de' poveri, si guardino dall' adoperare un linguaggio che possa ispirare nel popolo avversione alle classi superiori della società. Non parlino di rivendicazioni e di giustizia, allorchè trattasi di mera carità, come innanzi fu spiegato. Ricordino che Gesù Cristo volle unire tutti gli uomini col vincolo del reciproco amore, che è perfezione della giustizia, e che porta l'obbligo di adoperarsi al bene reciproco (Istruz. della S. C. degli AA. EE. SS.).

Le predette norme fondamentali, Noi, di moto proprio e di certa scienza, colla nostra Apostolica autorità le rinnoviamo in ogni loro parte, ed ordiniamo che vengano trasmesse a tutti i Comitati, Circoli ed Unioni Cattoliche di qualsivoglia natura e forma. Tali società dovranno tenerle affisse nelle loro sedi, e rileggerle spesso nelle loro adunanze. Ordiniamo inoltre che i giornali cattolici le pubblichino integralmente e dichiarino di osservarle; e le osservino infatti religiosamente: altrimenti siano gravemente ammoniti, e se ammoniti non si emendassero, verranno dall' Autorità Ecclesiastica interdetti.

Siccome poi a nulla valgono parole e vigoria d'azione, se non sieno precedute, accompagnate e seguite costantemente dall'esempio; la necessaria caratteristica, che deve rifulgere in tutti i membri di qualunque Opera cattolica, è quella di manifestare apertamente la fede colla santità della vita, colla illibatezza del costume e colla scrupolosa osservanza delle leggi di Dio e della Chiesa. E questo perchè è il dovere d'ogni cristiano, e poi anche perchè *chi ci sta di contro, abbia rossore, non avendo nulla, onde dir male di noi* (Tit. II, 8).

Di queste Nostre sollecitudini pel bene comune dell'azione cattolica, specialmente in Italia, speriamo, colla divina benedizione, copiosi e felici frutti.

Dato in Roma presso S. Pietro il 18 Dicembre 1903, anno primo del Nostro Pontificato.

PIVS PP. X.

II.

LETTERA

AL SIGNOR CARDINALE RESPIGHI

VICARIO GENERALE DI ROMA

SULLA RESTAURAZIONE DELLA MUSICA SACRA.*

Signor Cardinale,

IL desiderio di veder rifiorire in ogni luogo il decoro e la dignità e santità delle funzioni liturgiche Ci ha determinato di far conoscere con un nostro particolare Chirografo quale sia la volontà Nostra rispetto alla musica sacra, che sì largamente si adopera a servizio del culto. Nutriamo fiducia che tutti Ci asseconderanno in questa desiderata restaurazione, nè già solamente con quella cieca sommissione, pur sempre lodevole anch'essa, onde si accettano per puro spirito di obbedienza i comandi onerosi e contrari al proprio modo di pensare e sentire, sì bene con quella prontezza di volontà, che nasce dall'intima persuasione di dover così fare per ragioni debitamente apprese, chiare, evidenti, irrepugnabili.

Per poco infatti che si rifletta al fine santissimo, per cui l'arte è ammessa a servizio del culto, e alla somma convenienza di non offrire al Signore, se non cose per sè buone e, dove torni possibile, eccellenti, si riconoscerà subito, che le prescrizioni della Chiesa a riguardo della musica sacra non sono che l'immediata applicazione di questi due principj fondamentali. Quando il clero ed i maestri di cappella ne siano penetrati, la buona musica sacra rifiorisce spontaneamente, come si è osservato e di continuo si osserva in gran numero di luoghi; quando invece quei principj si trascurano, non bastano nè preghiere, nè ammonizioni, nè ordini severi e ripetuti, nè minacce di pene canoniche a far sì, che nulla si cangi; tanto la passione e, se non questo, una vergognosa ed inescusabile ignoranza trova modo di eludere la volontà della Chiesa e di continuare per anni ed anni nel medesimo biasimevole stato di cose.

Tale prontezza di volontà Ci promettiamo in modo particolarissimo dal clero e dai fedeli di questa Nostra diletta città di Roma, centro del Cristianesimo e sede della suprema Autorità della Chiesa.

* Epistola Pii Pp. X ad Eñm ac Rñm Dominum Cardinalem Respighi, Vicarium Urbis, super restauratione Musicae Sacrae.

Sembra invero che niuno dovrebbe sentir meglio l'influsso della Nostra parola, quanto coloro che direttamente l'ascoltano dalla bocca Nostra, e che l'esempio di amorosa e filiale sommissione ai Nostri inviti paterni, da niun altro dovrebbe esser dato con maggiore sollecitudine, quanto dalla prima e più nobile porzione del gregge di Cristo, che è la Chiesa di Roma, specialmente commessa alla Nostra cura pastorale di Vescovo. S'aggiunga che tale esempio dev'essere dato al cospetto del mondo tutto. Da ogni parte qua vengono continuamente e vescovi e fedeli per riverire il Vicario di Cristo e per ritemperare lo spirito, visitando le nostre venerande basiliche e le tombe dei Martiri ed assistendo con raddoppiato fervore alle solennità, che con ogni pompa e splendore qui si celebrano in ogni tempo dell'anno. " *Optamus, ne moribus nostris offensi recedant* „, diceva fin dai suoi tempi Benedetto XIV, Nostro Predecessore, nella sua lettera Enciclica " *Annus qui* „, parlando appunto della musica sacra: *bramiamo che non ritornino alle patrie loro, scandlezzati dalle nostre consuetudini*. E toccando più innanzi dell'abuso degli strumenti, allora invalso, il medesimo Pontefice diceva: " *Qual concetto si formerà di noi, chi venendo da paesi, dove gli strumenti non si adoperano in chiesa, gli udirà nelle chiese nostre, nè più, nè meno di quel che si soglia fare nei teatri e negli altri luoghi profani? Verranno pure da luoghi e paesi, dove nelle chiese si canta e suona, come si fa ora nelle chiese nostre. Ma se sono uomini di buon senso, si dorranno di non trovare nella nostra musica quel rimedio al male delle chiese loro, che erano qua venuti cercando* „. In altri tempi nelle musiche, solite eseguirsi in chiesa, si avvertiva forse assai meno la loro difformità dalle leggi e dalle prescrizioni ecclesiastiche, e lo scandalo per avventura era più ristretto, appunto perchè l'inconveniente era più diffuso e più generale. Ma ora, poichè tanto studio si è messo da uomini egregi nell'illustrare le ragioni della liturgia e quelle dell'arte a servizio del culto, poichè in tante chiese del mondo si sono ottenuti nella restaurazione della musica sacra così consolanti e non di rado così splendidi risultati, non ostante le difficoltà gravissime che si opponevano e che furono felicemente superate, poichè infine la necessità di un pieno mutamento di cose è entrata universalmente negli animi, ogni abuso in questa parte diviene intollerabile e dev'essere rimosso.

Ella pertanto, Sig. Cardinale, nell'alto suo ufficio di Nostro Vicario in Roma per le cose spirituali, con la soavità che le è propria, ma con non minore fermezza, si adoprerà, ne siamo certi, perchè le musiche che si eseguiscono nelle chiese e cappelle sì del clero

secolare che regolare di questa Città, rispondano pienamente alle Nostre Istruzioni. Molte cose si dovranno o rimuovere o correggere nei canti delle messe, delle litanie lauretane, dell'inno eucaristico; ma ciò che abbisogna di un compiuto rinnovamento è il canto dei Vesperi nelle feste che si celebrano nelle varie chiese e basiliche. Le prescrizioni liturgiche del *Caeremoniale Episcoporum* e le belle tradizioni musicali della classica Scuola romana non vi si riscontrano più. Alla devota salmodia del clero, alla quale partecipava anche il popolo, si sono sostituite interminabili composizioni musicali sulle parole dei salmi, tutte foggiate alla maniera delle vecchie opere teatrali e per lo più di sì meschino valore d'arte, che non si tollererebbero affatto neppure nei concerti profani di minor conto. La devozione e la pietà cristiana non ne vanno certo promosse; si pasce la curiosità di alcuni meno intelligenti, ma i più ne ricevono disgusto e scandalo e si meravigliano che un tanto abuso perduri ancora. Noi dunque vogliamo ch'esso sia interamente tolto di mezzo e che la solennità dei Vesperi sia per tutto celebrata secondo le norme liturgiche da Noi indicate. Precederanno nell'esempio le basiliche patriarcali per la cura sollecita e lo zelo illuminato dei Signori Cardinali alle medesime preposti, e con quelle gareggeranno anzitutto le basiliche minori, le chiese collegiate e parrocchiali, come pure le chiese e cappelle degli Ordini religiosi. Ed Ella, Sig. Cardinale, non adoperi indulgenza, non conceda dilazioni. Col differire, la difficoltà non isminuisce, anzi aumenta, e poichè il taglio è da fare, si faccia immediatamente, risolutamente. Abbiano tutti fiducia in Noi e nella Nostra parola, con la quale va congiunta la grazia e la benedizione celeste. Sulle prime la novità produrrà in alcuni qualche meraviglia; si troverà forse alquanto impreparato qualcuno tra' maestri di cappella e tra' direttori del coro; ma a poco a poco la cosa riprenderà, da se medesima, e nella perfetta rispondenza della musica alle norme liturgiche ed alla natura della salmodia tutti ravviseranno una bellezza e bontà, forse non mai dapprima avvertite. Invero la solennità dei Vesperi sarà così notabilmente raccorciata. Ma se i rettori delle chiese vorranno in qualche circostanza prolungare alquanto le funzioni, affine di trattenere il popolo, che così lodevolmente suol rendersi nelle ore vespertine alla chiesa dove celebrasi la festa, nulla vieta, anzi sarà tanto di guadagnato per la pietà ed edificazione dei fedeli, se al Vespero succeda un acconcio sermone e si chiuda poi con una solenne benedizione del SSmo Sacramento.

Desideriamo infine che la musica sacra sia coltivata con cura

speciale e nei debiti termini in tutti i seminari e collegi ecclesiastici di Roma, dove una sì numerosa e tanto eletta schiera di giovani chierici di ogni parte del mondo si vengono educando alle scienze sacre ed al vero spirito ecclesiastico. Sappiamo, e questo grandemente Ci conforta, che in parecchi istituti la musica sacra è in fiore così che essi possono servire altrui di modello. Ma alcuni seminari ed alcuni collegi, sia per la noncuranza dei superiori, sia per la poca capacità e pel gusto non buono delle persone, alle quali l'istruzione del canto e la direzione della musica sacra sono affidate, lasciano molto a desiderare. Ella, Signor Cardinale, vorrà provvedere con sollecitudine anche a questo, insistendo soprattutto perchè il canto gregoriano, secondo le prescrizioni del Concilio tridentino e d'innunerevoli altri Concili provinciali e diocesani di ogni parte del mondo, sia studiato con diligenza speciale e per solito preferito nelle funzioni pubbliche e private dell'istituto. In altri tempi, a dir vero, il canto gregoriano dai più non si conosceva, se non sui libri scorretti, alterati, raccorciati. Ma lo studio accurato e diuturno, postovi intorno da uomini insigni e grandemente benemeriti dell'arte sacra, ha cambiato faccia alle cose. Il canto gregoriano restituito in modo tanto soddisfacente alla sua primiera purezza, quale ci fu tramandato dai padri e si trova nei codici delle varie Chiese, appare dolce, soave, facilissimo ad apprendere e di una bellezza sì nuova ed inaspettata, che dov'esso fu introdotto, non tardò ad eccitare vero entusiasmo nei giovani cantori. Or quando nell'adempimento del dovere entra il diletto, tutto si opera con maggiore alacrità e con frutto più duraturo. Vogliamo adunque che in tutti i collegi e seminari di quest'alma Città s'introduca di nuovo l'antichissimo canto romano, che già risonava nelle nostre chiese e basiliche e formò le delizie delle passate generazioni nei più bei tempi della pietà cristiana. E come altra volta dalla Chiesa di Roma quel canto si era sparso nelle altre Chiese d'Occidente, così bramiamo che i giovani chierici, istruiti sotto i Nostri occhi, lo rechino e lo diffondano di nuovo nelle diocesi loro, quando vi ritorneranno sacerdoti ad operare per la gloria di Dio. Ci gode l'animo di dare queste disposizioni, mentre stiamo per celebrare il XIII centenario dalla morte del glorioso ed incomparabile Pontefice San Gregorio Magno, al quale una tradizione ecclesiastica di molti secoli ha attribuito la composizione di queste sante melodie e donde alle medesime è derivato il nome. Si esercitino diligentemente in quelle i Nostri carissimi giovani; chè Ci sarà caro udirli, se come Ci viene riferito, essi si raccoglieranno insieme nelle prossime feste cente-

narie presso la tomba del Santo Pontefice nella Basilica Vaticana, affine di eseguire le melodie gregoriane durante la sacra Liturgia, che a Dio piacendo, sarà da Noi in tale fausta occasione celebrata.

Intanto a pegno della Nostra particolare benevolenza riceva, Signor Cardinale, l'Apostolica Benedizione, che dall'intimo del cuore impartiamo a Lei, al clero ed a tutto il Nostro diletteissimo popolo.

Dal Vaticano nella festa della Immacolata del 1903.

PIUS PP. X.

MOTV PROPRIO

SULLA MUSICA SACRA

PIO PP. X.

TRA le sollecitudini dell'ufficio pastorale, non solamente di questa Suprema Cattedra, che per inscrutabile disposizione della Provvidenza sebbene indegni occupiamo, ma di ogni Chiesa particolare, senza dubbio è precipua quella di mantenere e promuovere il decoro della Casa di Dio, dove gli augusti misteri della religione si celebrano e dove il popolo cristiano si raduna, onde ricevere la grazia dei Sacramenti, assistere al santo Sacrificio dell'Altare, adorare l'augustissimo Sacramento del Corpo del Signore ed unirsi alla preghiera comune della Chiesa nella pubblica e solenne officatura liturgica. Nulla adunque deve occorrere nel tempio che turbi od anche solo diminuisca la pietà e la divozione dei fedeli, nulla che dia ragionevole motivo di disgusto o di scandalo, nulla soprattutto che direttamente offenda il decoro e la santità delle sacre funzioni e però sia indegno della Casa di orazione e della maestà di Dio.

Non tocchiamo partitamente degli abusi che in questa parte possono occorrere. Oggi l'attenzione Nostra si rivolge ad uno dei più comuni, dei più difficili a sradicare e che talvolta si deve deplo- rare anche là, dove ogni altra cosa è degna del massimo encomio per la bellezza e sontuosità del tempio, per lo splendore e per l'ordine accurato delle cerimonie, per la frequenza del clero, per la gravità e per la pietà dei ministri che celebrano. Tale è l'abuso nelle cose del canto e della musica sacra. Ed invero, sia per la natura di quest'arte per se medesima fluttuante e variabile, sia per la successiva alterazione del gusto e delle abitudini lungo il correr

dei tempi, sia pel funesto influsso che sull' arte sacra esercita l' arte profana e teatrale, sia pel piacere che la musica direttamente produce e che non sempre torna facile contenere nei giusti termini, sia infine per i molti pregiudizi che in tale materia di leggeri s' insinuano e si mantengono poi tenacemente anche presso persone autorevoli e pie, v' ha una continua tendenza a deviare dalla retta norma, stabilita dal fine, per cui l' arte è ammessa a servizio del culto, ed espressa assai chiaramente nei canoni ecclesiastici, nelle ordinazioni dei Concili generali e provinciali, nelle prescrizioni a più riprese emanate dalle Sacre Congregazioni romane e dai Sommi Pontefici Nostri Predecessori.

Con vera soddisfazione dell' animo Nostro ci è grato riconoscere il molto bene che in tal parte si è fatto negli ultimi decenni anche in questa Nostra alma Città di Roma ed in molte Chiese della patria Nostra, ma in modo particolare presso alcune nazioni, dove uomini egregi e zelanti del culto di Dio, con l' approvazione di questa Santa Sede e sotto la direzione dei Vescovi, si unirono in fiorenti Società e rimisero in pienissimo onore la musica sacra pressochè in ogni loro chiesa e cappella. Codesto bene tuttavia è ancora assai lontano dall' essere comune a tutti, e se consultiamo l' esperienza Nostra personale e teniamo conto delle moltissime lagnanze che da ogni parte Ci giunsero in questo poco tempo, dacchè piacque al Signore di elevare l' umile Nostra Persona al supremo apice del Pontificato romano, senza differire più a lungo, crediamo Nostro primo dovere di alzare subito la voce a riprovazione e condanna di tutto ciò che nelle funzioni del culto e nell' officatura ecclesiastica si riconosce difforme dalla retta norma indicata. Essendo infatti Nostro vivissimo desiderio che il vero spirito cristiano rifiorisca per ogni modo e si mantenga nei fedeli tutti, è necessario provvedere prima di ogni altra cosa alla santità e dignità del tempio, dove appunto i fedeli si radunano per attingere tale spirito dalla sua prima ed indispensabile fonte, che è la partecipazione attiva ai sacrosanti misteri e alla preghiera pubblica e solenne della Chiesa. Ed è vano sperare che a tal fine su noi discenda copiosa la benedizione del Cielo, quando il nostro ossequio all' Altissimo, anzichè ascendere in odore di soavità, rimette invece nella mano del Signore i flagelli, onde altra volta il Divin Redentore cacciò dal tempio gli indegni profanatori.

Per la qual cosa, affinchè niuno possa d' ora innanzi recare la scusa di non conoscere chiaramente il dover suo e sia tolta ogni indeterminatezza nell' interpretazione di alcune cose già comandate,

abbiamo stimato espediente additare con brevità quei principj che regolano la musica sacra nelle funzioni del culto e raccogliere insieme in un quadro generale le principali prescrizioni della Chiesa contro gli abusi più comuni in tale materia. E però di moto proprio e certa scienza pubblichiamo la presente Nostra *Istruzione*, alla quale, quasi a *codice giuridico della musica sacra*, vogliamo dalla pienezza della Nostra Autorità Apostolica sia data forza di legge, imponendone a tutti col presente Nostro Chirografo la più scrupolosa osservanza.

ISTRUZIONE SULLA MUSICA SACRA

I. — PRINCIPII GENERALI.

1. La musica sacra, come parte integrante della solenne liturgia, ne partecipa il fine generale, che è la gloria di Dio e la santificazione ed edificazione dei fedeli. Essa concorre ad accrescere il decoro e lo splendore delle cerimonie ecclesiastiche, e siccome suo ufficio principale è di rivestire con acconcia melodia il testo liturgico che viene proposto all'intelligenza dei fedeli, così il suo proprio fine è di aggiungere maggiore efficacia al testo medesimo, affinchè i fedeli con tale mezzo siano più facilmente eccitati alla devozione e meglio si dispongano ad accogliere in sè i frutti della grazia, che sono propri della celebrazione dei sacrosanti misteri.

2. La musica sacra deve per conseguenza possedere nel grado migliore le qualità che sono proprie della liturgia, e precisamente la *santità* e la *bontà delle forme*, onde sorge spontaneo l'altro suo carattere, che è l'*universalità*.

Deve essere *santa*, e quindi escludere ogni profanità, non solo in se medesima, ma anche nel modo onde viene proposta per parte degli esecutori.

Deve essere *arte vera*, non essendo possibile che altrimenti abbia sull'animo di chi l'ascolta quell'efficacia, che la Chiesa intende ottenere accogliendo nella sua liturgia l'arte dei suoni.

Ma dovrà insieme essere *universale* in questo senso, che pur concedendosi ad ogni nazione di ammettere nelle composizioni chieastiche quelle forme particolari che costituiscono in certo modo il carattere specifico della musica loro propria, queste però devono essere in tal maniera subordinate ai caratteri generali della musica sacra, che nessuno di altra nazione all'udirli debba provarne impressione non buona.

II. — GENERI DI MUSICA SACRA.

3. Queste qualità si riscontrano in grado sommo nel canto gregoriano, che è per conseguenza il canto proprio della Chiesa Romana, il solo canto ch'essa ha ereditato dagli antichi padri, che ha custodito gelosamente lungo i secoli nei suoi codici liturgici, che come suo direttamente propone ai fedeli, che in alcune parti della liturgia esclusivamente prescrive e che gli studi più recenti hanno sì felicemente restituito alla sua integrità e purezza.

Per tali motivi il canto gregoriano fu sempre considerato come il supremo modello della musica sacra potendosi stabilire con ogni ragione la seguente legge generale: *“Tanto una composizione per chiesa è più sacra e liturgica, quanto più nell'andamento, nell'ispirazione e nel sapore si accosta alla melodia gregoriana, e tanto è meno degna del tempio, quanto più da quel supremo modello si riconosce difforme...”*

L'antico canto gregoriano tradizionale dovrà dunque restituirsi largamente nelle funzioni del culto, tenendosi da tutti per fermo, che una funzione ecclesiastica nulla perde della sua solennità, quando pure non venga accompagnata da altra musica che da questa soltanto.

In particolare si procuri di restituire il canto gregoriano nell'uso del popolo, affinchè i fedeli prendano di nuovo parte più attiva all'ufficiatura ecclesiastica, come anticamente solevasi.

4. Le anzidette qualità sono pure possedute in ottimo grado dalla classica polifonia, specialmente della Scuola Romana, la quale nel secolo XVI ottenne il massimo della sua perfezione per opera di Pierluigi da Palestrina e continuò poi a produrre anche in seguito composizioni di eccellente bontà liturgica e musicale. La classica polifonia assai bene si accosta al supremo modello di ogni musica sacra che è il canto gregoriano, e per questa ragione meritò di essere accolta insieme col canto gregoriano, nelle funzioni più solenni della Chiesa, quali sono quelle della Cappella Pontificia. Dovrà dunque anch'essa restituirsi largamente nelle funzioni ecclesiastiche, specialmente nelle più insigni basiliche, nelle chiese cattedrali, in quelle dei seminari e degli altri istituti ecclesiastici, dove i mezzi necessari non sogliono fare difetto.

5. La Chiesa ha sempre riconosciuto e favorito il progresso delle arti, ammettendo a servizio del culto tutto ciò che il genio ha saputo trovare di buono e di bello nel corso dei secoli, salve però sempre le leggi liturgiche. Per conseguenza la musica più moderna è pure ammessa in chiesa, offrendo anch'essa composizioni di tale

bontà, serietà e gravità, che non sono per nulla indegne delle funzioni liturgiche.

Nondimeno, siccome la musica moderna è sorta precipuamente a servizio profano, si dovrà attendere con maggior cura, perchè le composizioni musicali di stile moderno, che si ammettono in chiesa nulla contengano di profano, non abbiano reminiscenze di motivi adoperati in teatro, e non siano foggiate neppure nelle loro forme esterne sull'andamento dei pezzi profani.

6. Fra i vari generi della musica moderna, quello che apparve meno acconcio ad accompagnare le funzioni del culto è lo stile teatrale, che durante il secolo scorso fu in massima voga, specie in Italia. Esso per sua natura presenta la massima opposizione al canto gregoriano ed alla classica polifonia e però alla legge più importante di ogni buona musica sacra. Inoltre l'intima struttura, il ritmo e il cosiddetto *convenzionalismo* di tale stile non si piegano, se non malamente, alle esigenze della vera musica liturgica.

III. — TESTO LITURGICO.

7. La lingua propria della Chiesa Romana è la latina. È quindi proibito nelle solenni funzioni liturgiche di cantare in volgare qualsivoglia cosa; molto più poi di cantare in volgare le parti variabili o comuni della messa e dell'ufficio.

8. Essendo per ogni funzione liturgica determinati i testi che possono proporsi in musica e l'ordine con cui devono proporsi, non è lecito nè di confondere quest'ordine, nè di cambiare i testi prescritti in altri di propria scelta, nè di ometterli per intero od anche solo in parte, se pure le rubriche liturgiche non consentono di supplire con l'organo alcuni versetti del testo, mentre questi vengono semplicemente recitati in coro. Soltanto è permesso, giusta la consuetudine della Chiesa Romana, di cantare un mottetto al SS. Sacramento dopo il *Benedictus* della messa solenne. Si permette pure che dopo cantato il prescritto offertorio della messa, si possa seguire nel tempo che rimane un breve mottetto sopra parole approvate dalla Chiesa.

9. Il testo liturgico deve essere cantato come sta nei libri senza alterazione o posposizione di parole, senza indebite ripetizioni, senza spezzarne le sillabe, e sempre in modo intelligibile ai fedeli che ascoltano.

IV. — FORMA ESTERNA DELLE SACRE COMPOSIZIONI.

10. Le singole parti della messa e dell'ufficiatura devono conservare anche musicalmente quel concetto e quella forma, che la

tradizione ecclesiastica ha loro data e che trovasi assai bene espressa nel canto gregoriano. Diverso dunque è il modo di comporre un *introito*, un *graduale*, un' *antifona*, un *salmo*, un *inno*, un *Gloria in excelsis* ecc.

11. In particolare si osservino le norme seguenti:

a) Il *Kyrie*, *Gloria*, *Credo* ecc., della messa devono mantenere l'unità di composizione, propria del loro testo. Non è dunque lecito di comporli a pezzi separati, così che ciascuno di tali pezzi formi una composizione musicale compiuta e tale che possa staccarsi dal rimanente e sostituirsi con altra.

b) Nell'ufficiatura dei Vespri si deve ordinariamente seguire la norma del *Caeremoniale Episcoporum*, che prescrive il canto gregoriano per la salmodia e permette la musica figurata pe' versetti del *Gloria Patri* e per l'inno.

Sarà nondimeno lecito nelle maggiori solennità di alternare il canto gregoriano del coro coi cosiddetti *falsibordoni* o con versi in simile modo convenientemente composti.

Si potrà eziandio concedere qualche volta che i singoli salmi si propongano per intero in musica, purchè in tali composizioni sia conservata la forma propria della salmodia; cioè purchè i cantori sembrino salmeggiare tra loro, o con nuovi motivi, o con quelli presi dal canto gregoriano, o secondo questo imitati.

Restano dunque per sempre esclusi e proibiti i salmi cosiddetti *di concerto*.

c) Negli inni della Chiesa si conservi la forma tradizionale dell'inno. Non è quindi lecito di comporre p. e. il *Tantum ergo* per modo che la prima strofa presenti una romanza, una cavatina, un adagio, e il *Genitori* un allegro.

d) Le antifone dei Vespri devono essere proposte d'ordinario con la melodia gregoriana loro propria. Se però in qualche caso particolare si cantassero in musica, non dovranno mai avere nè la forma di una melodia di concerto nè l'ampiezza di un mottetto o di una cantata.

V. — CANTORI.

12. Tranne le melodie proprie del celebrante all' altare e dei ministri, le quali devono essere sempre in solo canto gregoriano senza alcun accompagnamento d'organo, tutto il resto del canto liturgico, è proprio del coro dei leviti, e però i cantori di chiesa, anche se sono secolari, fanno propriamente le veci del coro ecclesiastico. Per conseguenza le musiche che propongono devono al-

meno nella loro massima parte, conservare il carattere di musica da coro.

Con ciò non s'intende del tutto esclusa la voce sola. Ma questa non deve mai predominare nella funzione, così che la più gran parte del testo liturgico sia in tale modo eseguita; piuttosto deve avere il carattere di semplice accenno o spunto melodico, ed essere strettamente legata al resto della composizione a forma di coro.

13. Dal medesimo principio segue che i cantori hanno in chiesa vero ufficio liturgico, e che però le donne, essendo incapaci di tale ufficio, non possono essere ammesse a far parte del coro o della cappella musicale. Se dunque si vogliono adoperare le voci acute dei soprani e contralti, queste dovranno essere sostenute dai fanciulli, secondo l'uso antichissimo della Chiesa.

14. Per ultimo non si ammettono a far parte della cappella di chiesa se non uomini di conosciuta pietà e probità di vita, i quali col loro modesto e devoto contegno durante le funzioni liturgiche si mostrino degni del santo ufficio che esercitano. Sarà pure conveniente che i cantori, mentre cantano in chiesa, vestano l'abito ecclesiastico e la cotta, e se trovansi in cantorie troppo esposte agli sguardi del pubblico, siano difese da grate.

VI. — ORGANO ED ISTRUMENTI.

15. Sebbene la musica propria della Chiesa sia la musica puramente vocale, nondimeno è permessa eziandio la musica con accompagnamento d'organo. In qualche caso particolare, nei debiti termini e coi convenienti riguardi, potranno anche ammettersi altri strumenti, ma non mai senza licenza speciale dell'Ordinario, giusta la prescrizione del *Caeremoniale Episcoporum*.

16. Siccome il canto deve sempre primeggiare, così l'organo o gli strumenti devono semplicemente sostenerlo e non mai opprimerlo.

17. Non è permesso di premettere al canto lunghi preludi o d'interromperlo con pezzi d'intermezzo.

18. Il suono dell'organo negli accompagnamenti del canto, nei preludi, interludi, e simili, non solo deve essere condotto secondo la propria natura di tale strumento, ma deve partecipare di tutte le qualità che ha la vera musica sacra e che si sono precedentemente annoverate.

19. È proibito in chiesa l'uso del pianoforte, come pure quello degli strumenti fragorosi o leggeri, quali sono il tamburo, la gran-cassa, i piatti, i campanelli e simili.

20. È rigorosamente proibito alle cosiddette bande musicali di suonare in chiesa; e solo in qualche caso speciale, posto il consenso dell'Ordinario, sarà permesso di ammettere una scelta limitata, giudiziosa e proporzionata all'ambiente, di strumenti a fiato, purchè la composizione e l'accompagnamento sia scritto in stile grave, conveniente e simile in tutto a quello proprio dell'organo.

21. Nelle processioni fuori di chiesa può essere permessa dall'Ordinario la banda musicale, purchè non si eseguiscano in nessun modo pezzi profani. Sarebbe desiderabile in tali occasioni che il concerto musicale si restringesse ad accompagnare qualche cantico spirituale in latino o volgare, proposto dai cantori o dalle pie congregazioni che prendono parte alla processione.

VII. — AMPIEZZA DELLA MUSICA LITURGICA.

22. Non è lecito per ragione del canto o del suono fare attendere il sacerdote all'altare più di quello che comporti la cerimonia liturgica. Giusta le prescrizioni ecclesiastiche, il *Sanctus* della messa deve essere compiuto prima dell'elevazione, e però anche il celebrante deve in questo punto avere riguardo ai cantori. Il *Gloria* ed il *Credo*, giusta la tradizione gregoriana, devono essere relativamente brevi.

23. In generale è da condannare come abuso gravissimo, che nelle funzioni ecclesiastiche la liturgia apparisca secondaria e quasi a servizio della musica, mentre la musica è semplicemente parte della liturgia e sua umile ancella.

VIII. — MEZZI PRECIPUI.

24. Per l'esatta esecuzione di quanto viene qui stabilito, i Vescovi, se non l'hanno già fatto, istituiscano nelle loro diocesi una commissione speciale di persone veramente competenti in cose di musica sacra, alla quale, nel modo che giudicheranno più opportuno, sia affidato l'incarico d'invigilare sulle musiche che si vanno eseguendo nelle loro chiese. Nè badino soltanto che le musiche siano per sè buone, ma che rispondano altresì alle forze dei cantori e vengano sempre bene eseguite.

25. Nei seminari dei chierici e negli istituti ecclesiastici, giusta le prescrizioni tridentine, si coltivi da tutti con diligenza ed amore il preludato canto gregoriano tradizionale, ed i superiori siano in questa parte larghi d'incoraggiamento e di encomio coi loro giovani sudditi. Allo stesso modo, dove torni possibile, si promuova tra i chierici la fondazione di una *Schola Cantorum* per l'esecuzione della sacra polifonia e della buona musica liturgica.

26. Nelle ordinarie lezioni di liturgia, di morale, di gius canonico che si danno agli studenti di teologia non si tralasci di toccare quei punti che più particolarmente riguardano i principj e le leggi della musica sacra, e si cerchi di compierne la dottrina con qualche particolare istruzione circa l'estetica dell'arte sacra, affinchè i chierici non escano dal seminario digiuni di tutte queste nozioni, pur necessarie alla piena cultura ecclesiastica.

27. Si abbia cura di restituire, almeno presso le chiese principali, le antiche *Scholae Cantorum*, come si è già praticato con ottimo frutto in buon numero di luoghi. Non è difficile al clero zelante d'istituire tali *Scholae* perfino nelle chiese minori di campagna, anzi trova in esse un mezzo assai facile d'adunare intorno a sè fanciulli e gli adulti, con profitto loro proprio ed edificazione del popolo.

28. Si procuri di sostenere e promuovere in ogni miglior modo le Scuole superiori di musica sacra, dove già sussistono e di correre a fondarle, dove non si possedono ancora. Troppo è importante che la Chiesa stessa provveda all'istruzione dei suoi maestri, organisti, secondo i veri principj dell'arte sacra.

IX. — CONCLUSIONE.

29. Per ultimo si raccomanda ai maestri di cappella, ai cantori, alle persone del clero, ai superiori dei seminari, degli istituti ecclesiastici e delle comunità religiose, ai parroci e rettori di chiese, ai canonici delle collegiate e delle cattedrali, e soprattutto agli Ordinari diocesani di favorire con tutto lo zelo queste sagge riforme, da molto tempo desiderate e da tutti concordemente invocate, affinchè non cada in dispregio la stessa autorità della Chiesa, che ripetutamente le propose ed ora di nuovo le inculca.

Dato dal Nostro Palazzo Apostolico al Vaticano, il giorno della Vergine e Martire S. Cecilia, 22 Novembre 1903, del Nostro Pontificato l'anno primo.

PIVS PP. X

III. — ALLOCUTIO

SS.mi Domini Nostri Pii Pp. X ad E.mos ac R.mos Dominos Cardinales aliosque Romanae Curiae Praelatos die 23 Decembris 1903. *

CON lieto animo accettiamo, Signor Cardinale, gli augurii, che anche a nome del Sacro Collegio ci ha presentati, e con gratitu-

* Occasione solemnitatis Nativitatis D. N. I. C. solet Sacrum Collegium Eñorum Cardinalium omnesque Romanae Curiae Praelati vota et obsequia offerre Summo Pontifici.

dine i sensi di devozione e di amore, dei quali per tutti Ella si è fatto interprete, col voto che la restaurazione in Gesù Cristo, per la intercessione dell'Immacolata, sia il presagio di tempi per la Chiesa meno fortunosi. Godiamo poi assai, che Ella abbia accennato a questo argomento, perchè il mistero di Betlemme, che siamo per commemorare, offre le prove più indiscutibili del vero Salvatore; Salvatore oggi come diciannove secoli addietro, Salvatore qui come a Betlemme, Salvatore unico, eterno, universale, che ha rinnovata la faccia della terra, ed ha ricomposto con Dio e fra gli uomini ogni relazione individuale e sociale.

La capanna di Betlem infatti ci presenta l'uomo perfetto, che unendo in una sola persona la divina e l'umana natura, restituisce a questa la parte migliore de' suoi privilegi, perduti per la colpa, e la conseguente pienezza de' suoi vantaggi, onde non abbiamo altro mezzo per essere uomini, come nell'ordine spirituale così nel sociale, che andare incontro all'uomo perfetto, alla piena misura della vita di Cristo: "*donec occurramus in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Christi*". E quindi tutta la vita cristiana e sociale non deve essere che uno studio continuo per raggiungere la bellezza di Cristo, per recuperare così la nostra dignità e riportare nel mondo con le doti originali, l'armonia, la concordia e la pace dell'Eden.

Perciò la capanna di Betlem è una scuola, d'onde il Redentore divino comincia il suo magistero, non colle parole, ma con le opere, insegnando che l'unico mezzo della riabilitazione è il sacrificio nella povertà e nel dolore. — A nulla valgono le pompose teorie, i clamorosi comizii, la discussione di ardenti questioni. Per restaurare ogni cosa in Cristo, senza che se ne occupi la scienza, senza che la ricchezza vi presti aiuto, e senza che vi intervenga la politica, basta questa lezione; e la società camminando per questa via sarebbe felice nella contentezza e tranquillità universale.

La capanna di Betlem è una scuola, dove se vediamo un Cesare pagano divenire strumento inconscio della divina Provvidenza e concorrere mirabilmente alla fondazione della Chiesa, nessuno può dubitare che Iddio non la aiuti per difenderla e conservarla. — Certo i mali che l'affliggono al presente sono molti e gravissimi, i suoi nemici (mascherati o palesi) numerosi e potenti; i mezzi che hanno per nuocere, formidabili; ma non dobbiamo disanimarci, perchè nelle divine promesse abbiamo la certezza, che Iddio raggiungerà sempre il fine prefisso, servendosi dello stesso male, come dice Agostino, prodotto dalla nostra libera volontà al trionfo del bene.

La capanna di Betlemme è una scuola, nella quale si insegna che per restaurare ogni cosa in Cristo non dobbiamo stabilire alla Divina Sapienza nè il tempo, nè il modo di venire in nostro soccorso. Da quaranta secoli aspettava Israello l'adempimento della promessa fatta nell'Eden, e quindi noi dobbiamo imitare non solo la fede degli antichi Patriarchi, ma e specialmente quella di Maria e di Giuseppe, i quali, pur sapendo che il figlio di Dio stava per nascere alla vita, che Betlemme, donde erano tanto lontani doveva essere la sua culla, senza ansie e timori aspettano tranquilli le disposizioni del Cielo. — Certamente che ci addolora il vedere la Chiesa di Gesù Cristo perseguitata e fieramente combattuta nella sua autorità, nelle sue dottrine, nella sua provvidenziale missione nel mondo, e quindi la civile società travagliata da intestine discordie; ma quando pensiamo di trovarci nella valle del pianto, di essere in un tempo di prova, che la Chiesa quaggiù è militante e che le tribolazioni le manda o le permette Iddio stesso, ci deve riuscire facile l'imitare Maria e Giuseppe che dopo la tranquilla aspettazione, sicuri di compiere la divina volontà, abbandonano la loro casetta, intraprendono con disagi indicibili un lungo viaggio, e tollerano rassegnati il rifiuto dei Betlemiti, che negarono loro un ospitale ricovero.

La capanna di Betlemme, è una scuola. Quanto sarebbe stata fortunata quella famiglia, che avesse ricoverati in quella notte i poveri sposi! quante benedizioni sarebbero discese sopra di essa! Ma non v'era luogo per loro: "*Non erat eis locus in diversorio*"; e Gesù venne nella sua città e i suoi non lo ricevettero: "*in propria venit et sui eum non receperunt*". — Poveri popoli e povere nazioni, che non solo non accolgono Gesù e la sua Chiesa, ma peggiori assai dei Betlemiti la inceppano nella sua azione, la perseguitano, la calunniano, e con cecità imperdonabile perchè veggono a loro riservata la sorte della misera Betlemme.

La capanna di Betlemme, finalmente, è una scuola, nella quale si apprende che, se il compimento delle divine promesse non è rivelato ai saggi e prudenti del secolo, ma solamente ai parvoli, cioè ai semplici pastori, non è perchè Gesù volesse preferire una condizione ad un'altra. La società degli uomini è opera di Dio; Dio stesso ha voluto la diversità delle condizioni, e Gesù non è venuto a cambiare questo ordine chiamando soltanto i poveri, ma è nato per tutti. Tant'è vero che a dimostrare questo carattere di universalità volle nascere in un luogo pubblico, il cui accesso non poteva essere impedito ad alcuno, volle discendere da sangue regale, perchè non lo disde-

gnassero i principi, volle nascere povero, perchè ognuno, senza riguardo, potesse andare a lui; e, per farsi tutto a tutti, e nessuno avesse paura di avvicinarlo, comparve bambino.

L'Angelo non ha manifestato ai cittadini di Betlemme la lieta novella, non solo perchè se ne erano resi indegni col rifiuto di ospitare Maria e Giuseppe, ma perchè, lungi dall'andare alla grotta, non ne avrebbero curato l'annuncio, come fecero più tardi quei di Gerusalemme all'arrivo dei Magi. — Ed è quello che succede anche al presente, quando parlano gli Angeli della Chiesa; e non pochi fra i battezzati per la corruzione del cuore, che fa velo alla mente, non solo li deridono e li scherniscono, ma negano i fatti più evidenti, le verità più manifeste, i diritti più sacri, menando vanto di creder nulla. — Come adesso, anche allora v'erano degli uomini superbi di mente e corrotti di cuore, che, quantunque depositarii delle divine promesse, viventi vicino al tempio, si vantassero di far parte del popolo eletto, non avrebbero creduto all'annuncio dell'Angelo.

Tanto è vero che non si arresero alla verità nemmeno allora che Gesù ridonava la vista ai ciechi, la favella ai muti e risuscitava i morti; ma dopo di essere stati in mille guise beneficati, lo hanno crocefisso; storia di dolore, che tante volte si rinnova.

Se molti pertanto, pur celebrando, come si usa anche dai mondani, con straordinaria letizia e con ricambio di augurii questa ricorrenza, non approfittassero delle lezioni, che ci offre il « mistero di Betlemme per restaurare ogni cosa in Cristo, deponiamo tutti insieme, Venerabili Fratelli, alla culla del celeste Bambino, le nostre preghiere, perchè egli intervenga colla sua grazia e tutti se ne giovino a salute. — In quanto a Noi, fidenti in Dio, sicuri dell'efficace ed amorevole concorso del Sacro Collegio, confortati dalle preghiere di tutto il mondo, non dimandiamo che la grazia di adorare tranquillamente in tutto le disposizioni della Provvidenza; ed esprimendo al Sacro Collegio col cuore aperto i voti sinceri per la sua prosperità, in pegno del nostro particolarissimo affetto impartiamo a loro, Signori Cardinali, e a tutti gli altri qui presenti l'Apostolica Benedizione.

IV.
SECRETARIA BREVIUM

BREVE

quo Indulgentiae a Pio PP. X conceduntur occasione sollemnum quin quagenariorum dogmaticae definitionis B. M. V. Immaculatae conceptae, pro piis supplicationibus singulis mensibus in plurimis Ecclesiis indictis, vel etiam pro piis peregrinationibus quae per annum 1904 ad aliam Urbem pergent.

PIUS PP. X.

UNIVERSIS Christifidelibus praesentes litteras inspecturis salutem et Apostolicam benedictionem. Quae Catholico nomini aeternaeque fidelium saluti bene, prospere, feliciterque eveniant, ea ex supremi Apostolatus officio quo fungimur divinitus, quacumque ope possumus, procuramus et spiritualium munerum largitione favemus. Iam vero cum proximo anno quinquagesimus recurrat anniversarius dies ex quo toto Catholico orbe plaudente fel. rec. Pius PP. IX. Praedecessor Noster solemniter decreto Virginem Deiparam sine labe originali Conceptam declaravit, atque ad auspiciatissimi eventus memoriam recolendam plurimis in templis ac sacellis die octava cuiusque mensis per solidum annum, a die octava vertentis Decembris ad octavam pariter diem Decembris mensis proximi anni MDCCCIV vel Dominica immediate respective sequenti, peculiare habendae sint supplicationes; Nos, quibus nihil antiquius quam ut fidelium pietas erga immunem ab omni macula Virginem magis magisque in dies excitetur, coelestes idcirco Ecclesiae thesauros, quorum Nobis dispensationem Altissimus commisit, benigne in Domino reserare censuimus. Quae cum ita sint, de Omnipotentis Dei misericordia ac BB. Petri et Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus ac singulis fidelibus ex utroque sexu, qui in qualibet ex Ecclesiis sive sacellis ubique terrarum existentibus, in quibus de respectivi ordinarii licentia menstrua in honorem Immaculae Virginis supplicatio rite fiat, eidem, contrito saltem corde, adsint, in forma Ecclesiae solita de poenali numero septem annos totidemque quadragenas; quoties vero diebus quibus mensilis haec pia exercitatio locum habet Ecclesias seu oratoria supramemorata contrito similiter corde visitent, toties iis in forma pariter Ecclesiae consueta trecentos dies de numero poenali expungimus. Insuper eisdem ex utroque sexu fidelibus, qui saltem ter intra anni curriculum dictis supplicationibus aderunt, atque admissorum confessione

expiati et coelestibus epulis refecti pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione, ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, semel tantum per unumquemque eorum lucrandam, plenariam: tandem iis qui intra futuri anni MDCCCCIV spatium vel turmatim vel singillatim peregre ad hanc Almam Urbem Nostram accedant, dummodo vere quoque poenitentes et confessi ac S. Communione refecti Vaticanam et Liberianam Basilicas devote visitent ibique, ut supra, pias ad Deum preces effundant, etiam Plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Denique largimur fidelibus iisdem, si malint, liceat plenariis hisce ac partialibus indulgentiis vita functorum labes poenasque expiare. Non obstantibus contrariis quibuscumque. Praesentibus unice tantum. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae praemunitis, eadem prorsus adhibeatur fides quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die VII Decembris MCMIII Pontificatus Nostri Anno Primo.

L. ✠ S.

ALOIS. Card. MACCHI.

DECRETA

SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO CONCILII

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem S. Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 19 decembris 1903.

1319

3

PER SUMMARIA PRECUM

I. — VITERBIEN. — IUBILATIONIS.

ANNO elapso mense martio, Rev. Angelus Franciosi oppidi Vetralla, H. S. Congregii exposuit sequentes preces: Attenta aetate sua ingravescente et 50 annorum chori servitio in S. Andreae Apostoli ecclesia collegiata, attenta praesertim gutturis laringei morbose affectione, qua ipse, uti ex plurium medicorum attestationibus patet,

cantare neque vociferari in choro potest, expostulat ab H. S. C. a chori servitio iubilationem.

Viterbiensis Episcopus declaravit supraëxpositas Rev. Franciosoni rationes, quamvis verae, non esse admittendas, quia ab exiguo numero (sex) inservientium choro grave damnum officinae cathedralis obveniret. Oggerit insuper quod in ipso capitulo sunt qui laubabilius servitium (63 annorum) et morbosiores affectiones quam Franciosoni habent et huic Ordinarii sententiae congruit Capituli Vetrallensis eiusque Archipresbyteri votum.

Quamvis ss. canones de indulto iubilationis nihil statuunt, tamen ex benignitate et aequitate in ecclesia, ad exemplum militum veteranorum, mos inolevit, ut haec exemptio et vacatio etiam militiae ecclesiasticae tribueretur.

Sed in notato casu difficultas potior graviorque gratiae concedendae in gravi damno chori consistere videtur.

Attenta ceterum Rev. Franciosoni praesenti affectione, qua ipse inutilis fit servitio choralis, concedi potest indultum a choro vacandi durante infirmitate.

Oratoris precibus vero examinatis EE. Iudices respondere dignati sunt :

“ Pro gratia iubilationis cum solitis clausulis, servato onere missarum ”.

II. — COMEN. — RESTITUTIONIS ARCHIDIACONATUS (*reservata*).

R. *“ In decisis, attenta etiam declaratione recurrentium ”.*

III. — CASSANEN. — INTERPRETATIONIS RESCRIPTI.

OB spatii deficientiam, atque, attenta natura omnino privata et nimis complexa huius quaestionis, opportunum videtur eiusdem relationem omittere, heic subnectendo tantum resolutionem Eñorum Patrum, quae ita se habet:

“ Servetur solitum ut ante bonorum direptionem ”.

PETRUS QUATTROCCHI.

IN FOLIO

1490

43

I. -- VERSALIEN. SEU PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

HAEC causa matrimonii, quod Magdalena Allavine contraxit cum Andrea Druy, proposita fuit primum in comitiis diei 27 maii 1901, et ad dubium: *“ An sententia Curiae Parisiensis reformatoria*

Curiae Versaliensis sit confirmanda vel infirmanda in casu „ responsum prodiit: „ *Ex deductis non satis constare de nullitate matrimonii* „. Sed ab actrice obtento beneficio novae audientiae, iterum discussa fuit die 22 martii 1902, et dimissa fuit responso: „ *Nondum constare de nullitate matrimonii* „. Tamen actrix novam petiit obtinuitque audientiam, et in comitiis diei 19 elapsi mensis denuo re-proposita fuit quaestio.

Patronus, summatim relatis praecedentibus allegationibus, citat causam Parisien. nullitatis matrimonii inter Margaritam de Biencourt et Robertum de Clermont-Tonnere ⁽¹⁾ discussam mense maio anni elapsi, adnotans in hac causa novam acceptam fuisse iurisprudentiam, nempe diuturnas atque importunas suasiones, imo preces quoque assidue repetitas de proposito matrimonio contrahendo cum timore reverentiali coniunctas, etiam sine minis et verberibus constituere metum cadentem in virum constantem, efficacem ad infirmandum matrimonium.

Sed, prosequitur patronus, in casu non solum agi de metu reverentiali, de precibus ac suasionibus importunis, sed etiam de timore verecundiae, cum minis exhaeredationis, iacturae dotis, relegationis in monasterium, imo de minis necis, nam praepotentia matris ad extorquendum consensum eo processit, ut filiam necis metu igneo tormento (vulgo *revolver*) expavesceret.

Nititur patronus ostendere veracitatem huius assertionis, quamvis testes primum de hac non deposuerint, nam asserit eos hoc non deposuisse, quia ipsa actrix propter amorem et reverentiam erga matrem noluit, ut atrox factum publice cognosceretur.

Tamen thesim advocati decertat sacramenti vindex, qui dubitat de sinceritate actricis ac testium, et putat ex noviter adductis parum, et fere nihil desumi quadam certitudine posse ad intentionem actricis firmandam.

Verum, ait defensor vinculi, eadem prorsus difficultates, quae obstabant in praeteritis comitiis adhuc obstant, ita ut nondum aperte constet de nullitate matrimonii in casu.

Eni Iudices vero ad dubium:

„ *An ex noviter deductis sit standum vel recedendum a decisis in casu* „,

respondendum censuerunt:

„ *Attentis noviter deductis, recedendum a decisis* „.

(1) Vide fasciculum 3. mensis iulii el. an. pag. 77.

II. — VARSAVIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub-secreto*).R. " *Affirmative et scribatur ad Archiepiscopum iuxta mentem* „.

2178

3

III. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

Ivona Chaligny 20 ann. et Petrus Décas 26 ann. iuxta formam Tridentinam matrimonium contraxerunt die 14 aprilis 1891, exitu tamen infelicissimo. Nam Ivona non sponte et libere, uti fertur, Petro nupsit, sed novercae minis ac vexationibus omnino inducta. Pater actricis, uxore mortua, ad secundas nuptias transiit cum Maria Giudicelli, quae turpibus indulgens amoribus curaverat ut Ivona e monasterio egrederetur, ut suae consuleret aestimationi, putans suspiciones se remoturam esse, quae de sua vita circumferebantur, si privignae, tunc aetate 17 annorum, conviveret. Ivona itaque ubi primum paternam domum repetiit, novercae turpitudinem deprehendit, et quamvis scelstae feminae flagitia patri haec ignoranti non patefaceret, haud tamen omisit novercam libero ore obiurgare. Inde odium novercae contra Ivonam, et illa verens ne a privigna detegeretur quod adhuc virum suum latebat, satius duxit, ut aiunt, criminum testem removere, quare Ivonam longinqua in urbe matrimonio collocare destinavit. Hinc matrimonium, de quo agitur, contractum est, quamvis actrix virum non solum non amaret, sed ex corde detestaretur.

Inito coniugio, instaurata vita coniugali, coniuges, tres post hebdomadas ob repugnantiam mulieris, matrimonium consummarunt, ac filiam susceperunt; sed quatuor circiter post annos actrix virum reliquit, ac paternam domum petiit, dum ei civile tribunal concedebat sententiam separationis a thoro et cohabitatione, quae vero, muliere instante, in divortium conversa est. Rebus sic stantibus die 6 novembris 1901 actrix supplici libello a Curia Parisiensi expostulavit ut matrimonium, quod cum Petro Décas iniverat, nullum irritumque esse ediceretur ex capite vis et metus. Rite confecto processu, Curia Parisiensis die 24 martii 1903 sententiam tulit, qua declaravit: " Constare de nullitate matrimonii inter Petrum Décas et Ivonam Chaligny, ex capite vis et metus, salva tamen legitimitate prolis „. Ab hac sententia adpellavit Vinculi defensor, quare iudicio Eñorum Patrum S. C. Concilii definienda proposita fuit quaestio.

Animadv. Patroni. Actricis patronus in sua oratione praecipue contendit invitam oratricem ad odiosum thalamum ivisse, et ideo ivisse, quia vi, ut nuberet, adigebatur, ea quidem vi, cui resistere non poterat. quin sibi exitium pararet. Pluribus argumentis ac testium depositioni-

bus his assertionibus probatis, subiungit puellam ut mancipium potestati novercae subiecisse, quae non solum mandavit ut Petro nuberet, sed hoc coniugio cavit, ut illa longinqua in urbe collocaretur, ne testis adhuc esset ipsius perditae vitae. Praeterea testes affirmant, cum Ivona resisteret, ac invisas nuptias detrectaret, novercam eam crudeliori in dies ratione, convicio et verbere oppressisse, et denunciasset, nisi Petro nuberet, alias nuptias se impedituram esse.

Deinde ostendit advocatus novercam eo fuisse ingenio praeditam, ut non modo metum, sed terrorem incuteret, si quid minando imperaret, et adeo eius violentia puellam enervaverat, ut haec vix quid ageret, intelligebat, dum Ecclesiam ad nubendum adibat. Actrix tamen non solum restitit, ac nuptias cum Petro respuit, sed etiam coram ipso de sua sorte doluit, et nuptiis celebratis, amplexus viri refugit, et vi tantum cessit.

Postremo orator quasdam solvit difficultates circa sinceritatem testium adductorum, nisus praesertim eorum moralibus qualitatibus et concludit actricem omnino vi et metu nupsisse, et novercae imperio neque fuga, neque patris aliorumve opem implorando, se subducere potuisse, quare invalide contraxit, nullumque declarandum est ipsius matrimonium, prouti iam declaravit Curia Parisiensis.

Animadversiones defens. Vinculi. Vinculi defensor contra putat infirmendam esse sententiam Parisiensem, nullitatem coniugii declarantem, cum confessionem actricis, et testium ei faventium depositiones parum inter se conveniant, et hinc praesumendum esse non multum quoque veritati cohaerere. Praeterea advertit ad opportunas iudicis interrogationes quoad metum Ivonae illatum, nonnullos testes ex ipsis ab Ivona adductis sat inconcludenter respondisse, imo testes a viro productos omnino metum excludisse. Sed, quod magis interest, contra metum, contra minas adhibitas, etc., habetur depositio gravissima Archiep. Pelusiani, qui matrimonio benedixit, ac coram iudice testatus est: " Je ne crois pas qu'on ait exercé une pression sur la jeune fille pour l'amener à épouser " Monsieur Décas, par conséquent je ne crois pas qu'on ait employé de menaces, paroles dures et mauvais traitements pour l'amener à donner son assentiment à cette union..... Je crois que Mademoiselle Chaligny épousait librement et très volontiers " M. Décas, et qu'elle n'aurait rien eu à redouter, si elle avait refusé „.

Impugnat vero Sacramenti vindex argumentum ex natura illati metus depromptum, animadvertens in casu metum non fuisse vere gravem, quo locus fiat nullitati, nam graves habentur in actis rationes, quae multum patroni adseverationes infirmant. Insuper pro-

sequitur, quamvis probaretur praetensum metum fuisse revera gravem, non sat liqueret fuisse hunc eum in finem illatum, ut Ivona ad nubendum cogeretur. Tandem desumit ex testium depositionibus Ivonam cessisse quo persecutioni sese eriperet, proindeque metus non fuit causa determinans ad matrimonium, sed tantummodo occasionalis, quod si esset, libere et non coacte consensisse Ivona censenda esset. Quare concludit Vinculi defensor causam saltem comperendinandam esse, ut novae et uberiores adducantur probationes iuxta instructionem dandam.

Tamen Eñi Patres ad dubium:

" An sententia Curiae Archiepiscopalis Parisiensis sit confirmanda vel infirmanda in casu „

respondendum mandarunt :

" Sententiam esse confirmandam „

IV. — MOHILOVIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub-secreto*).

R. *" Affirmative et scribatur ad Archiepiscopum iuxta mentem „*

V. — POSNANIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub-secreto*).

R. *" Dilata et ad mentem „*

VI. — ANDRIEN. — QUOAD CONGRUAM PAROCHIALEM (*Reservata*).

R. *" Parochos conservandos esse in possessione et administratione et ad mentem et amplius „*

VII. — ANDRIEN. — QUOAD PRAEBENDAM CANONICI ARCHIPRESBYTERI (*Reservata*).

R. *" Archipresbyterum conservandum esse in possessione et administratione et ad mentem et amplius „*

A. D'ALESSANDRI

S. CONGREGATIO INDICIS

Decretum prohibitionis librorum.

Feria VI. die 4 Decembris 1903.

SACRA Congregatio Eminentissimorum ac Reverendissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a *Sanctissimo Domino nostro Pio Papa X* Sanctaque Sede Apostolica Indici librorum pravae doctrinae eorundemque proscriptioni, expurgationi ac permissioni

in universa christiana republica praepositorum et delegatorum, habita in Palatio Apostolico Vaticano die 4 Decembris 1903, damnavit et damnat, proscripsit proscribitque, vel alias damnata atque proscripta in indicem librorum prohibitorum referri mandavit et mandat quae sequuntur opera:

ALBERT HOUTIN. — *La question biblique chez les catholiques de France au XIX siècle.*

ALBERT HOUTIN. — *Mes difficultés avec mon évêque.*

ALFRED LOISY. — *La Religion d'Israël.* Decr. S. Off. fer. IV. 16 Dec. 1903.

ALFRED LOISY. — *L'Evangile et l'Eglise* » »

ALFRED LOISY. — *Etudes évangéliques* » »

ALFRED LOISY. — *Autour d'un petit livre* » »

ALFRED LOISY. — *Le quatrième Evangile* » »

Itaque nemo cuiuscumque gradus et conditionis praedicta opera damnata atque proscripta, quocumque loco et quocumque idiomate, aut in posterum edere, aut edita legere vel retinere audeat, sub poenis in Indice librorum vetitorum indictis.

Quibus Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X per me infrascriptum Secretarium relatis, Sanctitas Sua Decretum probavit, et promulgari praecepit. In quorum fidem etc.

Datum Romae die 23 Decembris 1903.

L. ✠ S.

ANDREAS Card. STEINHUBER, *Praefectus*

Fr. THOMAS ESSER, Ord. Praed. a *Secretis*.

S. RITUUM CONGREGATIO

I. -- SIPONTINA.

Circa pileum ferendum a Sodalibus in adassociationibus defunctorum vel processionibus.

Postulantibus Sodalibus laicis a S. Antonio Abbate nuncupatis, loci *Montesantangelo*, intra fines Sipontinae Archidioeceseos, utrum in processionibus et in adassociationibus defunctorum adhibere valeant pileum cinerei coloris, prouti olim habebant, Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito etiam voto Commissionis Liturgicae, respondendum censuit:

" Affirmative, tantum in funeribus adsociandis extra oppidum, vel in eius extremitate, tempore pluvio et iuxta usum Archiconfraternitatis a bona morte in Urbe „.

Atque ita rescripsit. Die 17 iulii 1902.

L. ✕ S.

S. Card. CRETONI S. R. C. Praef.

† D. PANICI Archiep. Laodicen. Secret.

II. — METEN.

Dubia circa Kalendarium Dioecesanum.

HODIERNUS redactor Kalendarii Dioeceseos Metensis, de consensu sui Rm̃i Episcopi, a Sacrorum Rituum Congregatione solutionem insequentium dubiorum humillime imploravit; nimirum:

I. Plures Ecclesiae Dioeceseos Meten. habent Titulares seu Patronos aequae principales SS. Iacobum Apostolum et Christophorum martyrem, die 25 iulii in Kalendario descriptos. Quaeritur quomodo ordinandum sit Officium cum Missa in casu?

II. Ex Decreto S. R. C. diei 7 septembris 1903* concessum est Ecclesiis et Oratoriis Congregationis Missionis et Puellarum Caritatis festum Patrocinii S. Vincentii a Paulo die 20 decembris sub ritu duplici maiori recolendum. Quum autem in Oratoriis Puellarum Caritatis, pro Missis omnibus (exceptis Missis festorum quae in Oratoriis ex privilegio concessae sunt) Sacerdotes celebrantes sequantur Kalendarium Dioecesanum, non autem Kalendarium Congregationis Missionis, hinc quaeritur, quoties praedictum festum occurrit in Dominicam IV Adventus, ut eveniet hoc anno 1903, debetne, in Oratoriis Puellarum Caritatis transferri in primam diem liberam iuxta Kalendarium Congregationis Missionis, an potius in primam diem liberam iuxta Kalendarium Dioecesanum?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito voto Commissionis Liturgicae, re accurate perpensa, rescribendum censuit:

Ad I. *" Duo festa agenda sunt separatim, et S. Christophorus transferatur iuxta Rubricas et Decretum n. 3714 Ruremonden., 12 Iulii 1899 „.*

Ad II. *" Negative ad primam partem; affirmative ad secundam „.*

Atque ita rescripsit. Die 27 novembris 1903.

L. ✕ S.

S. Card. CRETONI Praef.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. Secret.

* Vide fasciculum 7. mensis novembris el. an. pag. 219 et seq.

III. — FIRMANA.

Non licet parochis cadavera defunctorum in alienam Ecclesiam deferre ibique eisdem funera persolvere.

A decem Parochis Civitatis Firmanae Sacrorum Rituum Congregationi sequens dubium pro opportuna solutione humillime propositum fuit nimirum:

An stante antiqua consuetudine, etiam actis synodalibus an. 1773 et 1845 confirmata, et nemine contradicente, Parochi eiusdem Civitatis deferentes cadavera defunctorum propriae paroeciae in alienam Ecclesiam, possint non solum ingredi cum propria cruce et clero, sed etiam praesidere cum stola Officio defunctorum, quod fit cum cantu, et post Ps. *Benedictus* absolutionem peragere iuxta Rituale cum aspersione aquae benedictae, thurificatione et oratione *Absolve*, haud obstante quod acta postremae Synodi Dioecesanæ an. 1900 edita Cap. " *De funeribus et sepulturis* " part. III, tit. III, de supradicta consuetudine omnino sileant et tantummodo referant Decretum d. d. 23 aprilis 1895 " servandum pro quibuscumque Ecclesiis etiam collegialibus sive ad saecularem sive ad regularem clerum pertinentibus, quacumque in contrarium consuetudine minime obstante? "

Et Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito voto Commissionis Liturgicae, reque accurate perpensa, rescribendum censuit:

" *Serventur in casu Acta ultimae Synodi Dioecesanæ et Decretum* ".

Atque ita rescripsit. Die 1 decembris 1903.

L. ✠ S.

S. Card. CRETONI *Praef.*

† D. PANICI Archiep. Laodicen. *Secret.*

IV. — GNESNEN ET POSNANIEN.

Dubium de praecedentia Decanorum.

REVERENDUS D. Vojtechus Stanislaus Anderg, parochus Skarbo-
swiensis, Archidioeceseos Gnesnen., iura sua tuendi causa, ut ait, permotus, a Sacrorum Rituum Congregatione sequentis dubii solutionem reverenter expostulavit, nimirum:

Inter acta quintae decimae Congregationis Decanorum utriusque Archidioeceseos Gnesnen. et Posnaniën. habitae Posnaniae die 2 decembris anno 1902 legitur instructio a RR. DD. Decanis utriusque Archidioecesis praescripta, in qua ad N. 15 haec inveniuntur: " De-

cano haec competunt privilegia a) primus inter clerum decanalem locus „. Quum vero haec praecedentia videretur oratori dissona pluribus decretis Sacrae Rituum Congregationis, idcirco ipse quae-sivit: An talis instructio a Rmo Decano Archiepiscopo Gnesnen. et Posnanien. signata licite vel valide praescribi possit?

Ad propositum dubium a subscripto Secretario relatum cum informatione Rmi Dñi Archiepiscopi Gnesnen. et Posnanien. declarantis mentem et sensum praefatae dispositionis minime opponi decretis Sacrae Congregationis, quia agitur de praecedentia non in choro, capitulo et sacris functionibus, sed in Congregationibus cleri et in officiis ad Ordinarium spectantibus, a quo Decani sunt specialiter delegati iuxta vigentem et communiter receptam consuetudinem: Sacra Rituum Congregatio, exquisito voto Commissionis Liturgicae, omnibusque accurate perpensis respondendum censuit:

“ *Affirmative ad utramque partem* „.

Atque ita rescipsit. Die 11 decembris 1903.

L. ✠ S. S. Card. CRETONI *Praefectus*.

† D. PANICI Archiep. Laodicen. *Secret.*

V. — CONGREGATIONIS EREMITARUM CAMALDULENSIUM MONTIS CORONAE.

Dubia pro *Kalendario eiusdem congregationis*.

KALENDARISTA Congregationis Eremitarum Camaldulensium Montis Coronae, de consensu sui Superioris a Sacra Rituum Congregatione sequentium dubiorum solutionem humillime expetivit, nimirum:

I. An in illis Ordinibus Regularibus, in quibus sub aliquo titulo colitur Deipara Virgo tamquam Patrona, debeat fieri in Suffragiis Sanctorum commemoratio de eadem veluti de Patrona, cum consueta antiphona *Sancta Maria, succurre miseris*, etc. etiamsi eiusdem Officium parvum in choro recitatum fuerit?

II. An in festo S. Mariae Magdalenae Poenitentis utrisque vesperis perpetuo carente, dicendus sit ad Matutinum hymnus: “ *Pater superni luminis* „ ex Vesperis, omisso hymno: “ *Nardo Maria pistico* „ utpote minoris momenti?

III. An in ritu monastico, occurrente festo S. Thomae Cantuarien. Episc. Mart. die 29 decembris, in dominica, in primo Nocturno legendae sint lectiones “ *A Mileto* „ de Communi, vel potius Initium Epistolae ad Romanos?

IV. An in Ecclesiis Congregationis Eremitarum Camaldulensium

Montis Coronae in Processione Feria VI. in Parasceve, cantandus sit hymnus "*Vexilla* „ iuxta ritum monasticum vel romanum?

V. An in festis S. Ildephonsi Ep. Conf. et S. Helladii Ep. Conf. in quibus notatur Missa "*In medio* „ praeter primam Orationem propriam, in Postcommunione omittenda sint verba "*et Doctor egregius?* „

Et sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito etiam voto Commissionis Liturgicae, rescribendum censuit:

Ad I. "*Negative iuxta decretum N. 4043 Circa Commemorationes agendas ad Laudes et Vesperas in Suffragiis Sanctorum, 27 iunii 1899* „.

Ad II. "*Affirmative ad utrumque* „.

Ad III. "*Affirmative ad primam partem; negative ad secundam* „.

Ad IV. "*Iuxta consuetudinem* „.

Ad V. "*Si sint concessi uti Doctores, Affirmative, secus negative* „.

Atque ita rescripsit, die 11 decembris 1903.

S. Card. CRETONI *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI Archiep. Laodicen. *Secret.*

VI. — PARENTIN. ET POLEN.

Quibus in festis solemnibus non licet funera defunctorum persolvere.

R. mus Dñus Ioannes Baptista Flapp, Episcopus Parentin. et Polen., a Sacrorum Rituum Congregatione sequentium dubiorum solutionem humiliter expetivit, nimirum:

Decreto S. R. C. N.º 3570 *Corduben.* d. d. 27 ianuarii 1883 ad l. statutum est: "*exequias pro defuncto, cum effertur corpus, non posse expleri in Ecclesiis diebus solemnioribus primae classis, et huiusmodi funera transferenda esse ad sequentem diem, aut saltem ad horas postmeridianas post diei festi Vesperas et sacris functionibus non impeditas, abstinendo tamen ab emortuali aeris campani sonitu* „. Et subsequenti Decreto pariter S. R. C. N.º 3946 in una *Illerden.*, d. d. 15 ianuarii 1897 declaratum est non posse tolerari consuetudinem vigentem pulsandi campanas pro funeribus defunctorum, quando locum habent in festis sollempnioribus et servanda decreta praesertim illud in una *Corduben.*, diei 27 ianuarii 1883 ad Primum. Hinc quaeritur:

I. Quae dies nominatim per annum, incipiendo a primis vespere festi et usque ad totum insequentem diem, in supradicto decreto *Corduben.* comprehendi censeantur?

II. Utrum aliqua exceptio, pro rerum adiunctis, ab hac regula dari possit, iis praesertim in casibus, ubi necessitas moralis funera ecclesiastica cum aliqua solemnitate peragendi se proderet, et ad quae ista exceptio semel extendat?

Et Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti secretarii, audito etiam voto Commissionis liturgicae, rescribendum censuit:

Ad I. " *Omnia festa quae iuxta I. Catalogi Festorum a S. R. C. die 22 augusti 1898 cum Decreto Generali N.º 3810 publicati, ut festa primaria sub ritu duplici primae classis et quidem de praecepto celebrantur: et si non sint de praecepto, illae Dominicae ad quas praefatorum festorum solemnitas transfertur* „

Ad II. " *Negative et Rñus Episcopus pro sua prudentia provideat, ut praescripta Ritualis Romani et Decreta S. R. C. observentur* „

Atque ita rescripsit, die 8 ianuarii 1904.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† D. PANICI Archiep. Laodicen *Secret.*

VII. — COMPOSTELLANA.

Decretum Pisana 20 martii 1903 circa musicam in maiori hebdomada censendum est generale seu Urbis et Orbis.

QUUM ex Decreto Sacrorum Rituum Congregationis in una Pisana diei 20 martii anni nuper elapsi 1903, tolerari non possit ut cantus lamentationum, Responsoriorum et Psalmi *Miserere* in Feriis IV. V. et VI. Maioris Hebdomadae fiat simul cum instrumento " Harmonium „ et aliis instrumentis sine strepitu, " a corda, violini, viole, contrabassi „ nuncupatis, neque cum solo instrumento " Harmonium „ Eñus et Rñus Dñus Cardinalis Ioseph Maria Martin de Herrera y de la Iglesia, Archiepiscopus Compostellanus ab eadem Sacra Congregatione sequentis dubii opportunam declarationem reverenter expostulavit, nimirum:

" An praedictum Decretum habendum sit tamquam Decretum generale, seu Urbis et Orbis, ita ut ubique obliget, non obstante quacumque consuetudine in contrarium etiam immemoriali? „

Et Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito etiam voto Commissionis Liturgicae, respondendum censuit:

" *Affirmative, quum Decretum Rubricas respiciat universam Ecclesiam spectantes, et in casu provisum etiam Motu proprio SS^{mi} Dⁿⁱ Pii Papae X. super Musica Sacra d. d. 22 novembris 1903 et subsequenti Decreto S. R. C. Urbis et Orbis, hac die 8 ianuarii 1904.*

S. Card. CRETONI, *Praefectus*.

L. ✠ S.

† D. PANICI Archiep. Laodicen. *Secret.*

VIII. — URBIS ET ORBIS

Decretum quo auferuntur privilegia ac exemptiones, quibus gaudebant maiores Urbis Basilicae circa musicam sacram.

SANCTISSIMUS Dominus Noster Pius Papa X *Motu Proprio* diei 22 Novembris 1903 sub forma *Instructionis de musica sacra* venerabilem Cantum Gregorianum iuxta codicum fidem ad pristinum Ecclesiarum usum feliciter restituit, simulque praecipuas praescriptiones, ad sacrorum concentuum sanctitatem et dignitatem in templis vel promovendam vel restituendam, in unum corpus collegit, cui tamquam *Codici juridico musicae sacrae* ex plenitudine Apostolicae Suae Potestatis vim legis pro universa Ecclesia habere voluit. Quare idem Sanctissimus Dominus Noster per hanc Sacrorum Rituum Congregationem mandat et praecipit, ut *Instructio* praedicta ab omnibus accipiat Ecclesiis sanctissimeque servetur, non obstantibus privilegiis atque exemptionibus quibuscunque, etiam speciali nomine dignis, ut sunt privilegia et exemptiones ab Apostolica Sede maioribus Urbis Basilicis, praesertim vero Sacrosanctae Ecclesiae Lateranensi concessa. Revocatis pariter sive privilegiis sive commendationibus, quibus aliae quaecumque cantus liturgici recentiores formae pro rerum ac temporum circumstantiis ab Apostolica Sede et ab hac Sacra Congregatione inducebantur, eadem Sanctitas Sua benigne concedere dignata est, ut praedictae cantus liturgici recentiores formae, in iis Ecclesiis, ubi iam invectae sunt, licite retineri et cantari queant, donec quamprimum fieri poterit venerabilis Cantus Gregorianus iuxta codicum fidem in eorum locum sufficiatur. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

De hisce omnibus Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa X huic Sacrorum Rituum Congregationi praesens Decretum expediri iussit. Die 8 Ianuarii 1904.

SERAPHINUS Card. CRETONI, S. R. C. *Praefectus*.

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. S. R. C. *Secretarius*.

SS. RITUUM CONGREGATIONIS DIARIUM

DIE 22 decembris 1903 in Palatio Rev. Fabricae S. Petri apud Eñm ac Rñm D. Card. Dominicum Ferrata loco et vice Eñm ac Rñm D. Card. Seraphini Cretoni SS. RR. Congr. Praefecti ac Ponentis Causae Canonizationis *B. Pompilii M. Pirrotti* Sacerdotis professi CC. RR. scholarum piarum, habita est Congregatio sacrorum Rituum Anteparaepratoria, in qua Rñm Praelati ac Consultores theologi votum dederunt super bina miracula, quae asseruntur a Deo operata eodem Beato intercedente, et proponuntur pro eius canonizatione.

Die 6. ianuarii festo Epiphaniae D. N. I. C. in aula consistoriali in Palatio Apostolico Vaticano, praesente SSmo D. N. Pio Pp. X. lecta ac publicata fuerunt bina decreta, Strigonien seu Cassovien et Aurelianen. Primo Beatificationis seu Declarationis martyrii VV. SS. Dei Marci Crisini Canonici Strigoniensis, Stephani Pongracz et Melchioris Grodecz Sacerdotum e societate Iesu statutum est: *constare de martyrio eiusque causa itemque de signis seu miraculis. martyrium ipsum illustrantibus Venerabilium Servorum Dei Marci Crisini Canonici Strigoniensis, Stephani Pongracz et Melchioris Grodecz Sacerdotum e societate Iesu, ut procedi possit ad ulteriora in casu et ad effectum de quo agitur.*

Altero vero Ven. Servae Dei Ioannae D' Arc Virginis vulgo dictae Puellae Aurelianem, decretum est: *constare de virtutibus theologalibus Fide, Spe, Caritate in Deum et in proximum, ac de cardinalibus Prudentia, Iustitia, Fortitudine, Temperantia earumque adnexis Ven. Servae Dei Ioannae D' Arc in gradu heroico, in casu et ad effectum, de quo agitur, ut procedi possit ad ulteriora, hoc est ad quatuor miraculorum discussionem.*

Die 12 ianuarii curr. in Palatio Apostolico Vaticano Adstantibus Eñm ac Rñm DD. Cardinalibus, voto Rñmorum Praelatorum ac Consultorum Theologorum componentium SS. RR. Congregationem habita est nova Congregatio praeparatoria ut discuteretur super dubio de heroismo virtutum Ven. *Magdalenae Sophiae Barat* Fundatricis Societatis Sororum a SS. Corde Iesu.

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM

I. — SURRENTINA.

Non datur communicatio Indulgentiarum et gratiarum inter Tertiarios saeculares diversorum ordinum.

DE communicatione Indulgentiarum et gratiarum inter Tertiarios Saeculares diversorum Ordinum haec S. Congregatio Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praeposita mentem suam iam satis aperuit. Dubio enim proposito: " Utrum, demptis Tertiariis Saecularibus S. Francisci et Servorum B. Mariae Virg., quibus per constitutionem " *Misericors Dei Filius* ", et Rescriptum diei 15 decembris 1883 " respective provisum est, Tertiarii Saeculares aliorum Ordinum " gaudeant communicatione Indulgentiarum sive cum respectivo " Ordine ad quem pertinent, sive cum aliis Tertiariis et eorum " Ordinibus? ", haec S. Congregatio die 31 ianuarii 1893 respondit: " Negative, nisi constet de speciali Indulto ".

Nihilominus haud multo post ad eandem S. Congregationem denuo sequens dubium fuit delatum:

" Utrum detur inter Tertiarios diversorum Ordinum reciproca " communicatio Indulgentiarum et gratiarum Ordinum, ad quos Tertiarii ipsi pertinent? ".

Et Eminentissimi Patres in generalibus comitiis apud Vaticanas Aedes habitis die 15 Iulii 1902 responderunt:

" In decisis in generali congregatione diei 31 ianuarii 1893 ad " dubium XVI; et supplicandum SSmo, ut singulis Tertiis Ordinibus, " sublata qualibet, etiam speciali indulto concessa, Indulgentiarum communicatione, providere dignetur per concessionem ad instar illius, " quae facta est favore Tertii Ordinis S. Francisci per Breve Quia " multa diei 7 septembris 1901; et ad mentem. Mens autem est, ut " RRmi Patres Generales Ordinum Religiosorum, qui Tertium Ordinem habent, huic S. Congregationi exhibeant novum Summarium " illarum Indulgentiarum, quas pro suis Tertiis Ordinibus obtinere " cupiunt ".

De quibus omnibus facta relatione SSmo Dño Nostro Leoni PP. XIII. ab infrascripto Cardinali Praefecto in audientia habita

die 18 Iulii 1902, Sanctitas Sua resolutionem Eñorum Patrum confirmavit, easque executione mandari iussit.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. C. die 18 Iulii 1902.

S. Card. CRETONI, *Praefectus*.

L. ✠ S.

. Pro R. P. D. FRANCISCO, Archiep. Amiden., *Secret.*

IOSEPHUS M. CANONICUS COSELLI, *Substit.*

II. — Indulgentiae conceduntur recitantibus orationem « A Gesù sulla Croce ».

*Beatissimo Padre, **

MARIA Lampel v. Castagna, profondamente prostrata al bacio del S. Piede, umilmente supplica la S. V. degnarsi accordare a chi reciterà la seguente orazione qualche spirituale indulgenza :

A Gesù sulla Croce.

Signor mio Crocifisso, accogliete benigno la preghiera che vi faccio ora pel momento della mia morte, quando cioè pel suo approssimarsi verranno meno tutti i miei sentimenti.

* (Versio)

Beatissime Pater,

Maria Lampel v. Castagna, ad osculum S. Pedis profunde provoluta, humiliter Sanctitatem Tuam supplicat ut spiritualem aliquam indulgentiam hanc orationem recitantibus concedere digneris.

Christo Iesu in Cruce:

Iesu mi Crucifixe, suscipe benignus precem quam nunc pro meae mortis articulo tibi fundo, quando illa iam appetente, omnes mei sensus deficient.

Cum igitur, dulcissime Iesu, mei oculi languidi ac demissi te non amplius respicere poterunt, memento illius succensi aspectus, quem nunc tibi converto et miserere mei.

Cum labia mea arefacta, non amplius tuas sacratissimas plagas osculari poterunt, memento illorum osculorum, quae nunc tibi figo et miserere mei.

Cum manus meae frigidae non amplius tuam crucem amplecti poterunt, memento sensus, quo nunc hoc ago et miserere mei.

Et cum tandem mea lingua tumens et immobilis non amplius loqui poterit, memento meae invocationis huius momenti.

Iesu, Ioseph, Maria, vobis commendo animam meam.

* Omnibus hanc orationem recitantibus, concedimus semel in die indulgentiam 300 dierum, et bis in anno, dummodo ad Sacramenta confessionis ac communionis accederint, indulgentiam plenariam .

Ex Aedibus Vaticanis, die 31 Augusti 1903.

PIUS PP. X.

Allorchè dunque, o mio Gesù, i miei occhi languidi e morenti non potranno più rimirarvi, sovvenervi di quella occhiata amorosa che ora vi rivolgo, ed abbiate pietà di me.

Quando le mie labbra inaridite non potranno più baciare le vostre santissime Piaghe, ricordatevi dei baci che ora v' imprimo, ed abbiate pietà di me.

Quando le mie mani irrigidite non potranno più stringere la vostra Croce, ricordatevi del sentimento con cui ora lo faccio, ed abbiate pietà di me.

E quando finalmente la mia lingua ingrossata e paralizzata non potrà più pronunciare parola, ricordatevi della mia invocazione di questo momento.

Gesù, Giuseppe, Maria, vi raccomando l'anima mia.

“ A quanti reciteranno la presente preghiera accordiamo per una volta al giorno l'indulgenza di 300 giorni e per due volte all'anno, se confessati e comunicati, l'indulgenza plenaria „

Dal Vaticano li 31 Agosto 1903.

PIO PP. X.

Praesentis Concessionis exemplar delatum fuit ad S. Congregationem Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositam. In quorum fidem etc.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die 4 Septembris 1903.

IOSEPHUS M. Can. COSELLI, *Subst.*

N. B. — S. Congregatio Indulgentiarum per Rescriptum diei 5 septembris 1903, declaravit supra relatas indulgentias esse animabus quoque defunctorum in Purgatorio degentibus applicabiles.

III. — CONGREGATIO SS.MI REDEMPTORIS

Circa formulam adhibendam in absolute generali insperienda Tertiariis cum votis simplicibus in communitate degentibus.

PETRUS Comen, Procurator Generalis Congregationis SS. Redemptoris, huic S. Congregationi Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae sequens dubium dirimendum proposuit:

Utrum in insperienda absolute generali iis Tertiariis, qui in Communitate degunt vota simplicia nuncupant, adhibenda sit prima formula “ Ne reminiscaris „, an potius altera “ Intret oratio „?

Et S. Congregatio, audito unius ex Consultoribus voto, respondendum mandavit:

" *Attento Decreto diei 28 augusti 1903 pro Tertiariis in Communitate degentibus et vota simplicia nuncupantibus, adhibenda est prima formula: " Ne reminiscaris "* .

Datum Romae, ex Secretaria eiusdem S. C. die 11 novembris 1903.

ALOISIUS Card. TRIPEPI *Praefectus*

L. ✕ S.

† FRANCISCUS SOGARO Archiep. Amiden. *Secretarius*

S. CONGREGATIO A NEGOTIIS ECCLESIASTICIS EXTRAORDINARIIS

PISAUREN.

Conceditur privilegium collaris violacei Canonicis Collegatae S. Angeli in Lizzola.

Beatissimo Padre,

IL Vescovo di Pesaro prostrato al bacio del S. Piede, per animare maggiormente al decoro delle sacre funzioni i pochi canonici onorari della insigne Collegiata di S. Angelo in Lizzola, chiede alla Santità V. che voglia accordare ai medesimi il privilegio del *collare paonazzo*.

La presente istanza l'inoltra direttamente alla Santità V. perchè, come l'assicurò nell'udienza privata, benignamente concessagli, in vista che i sopradetti Canonici nulla percepiscono dal loro titolo, voglia accordare il surriferito privilegio, senza aggravio di spese.

Della grazia ecc.

† CARLO, Vescovo di Pesaro.

Ex Audientia SS^{mi}i, die 14 Decembris 1903.

SS^{mus} Dominus Noster Pius Divina Providentia PP. X, referente infrascripto S. Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne annuit pro gratia. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae e Secretaria eiusdem S. C. die, mense et anno praedictis.

L. ✕ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius*.

ACTA PONTIFICIA

I.

PIVS PP. X.

MOTU-PROPRIO

De electione Episcoporum ad Supremam Congr. S. Officii avocanda.

ROMANIS Pontificibus maximae semper curae fuit, ut singulis in Orbe terrarum Ecclesiis tales praeficerentur Pastores qui probe scirent strenueque valerent tantum sustinere *onus* vel ipsis *angelicis humeris formidandum*. Ex quo factum est, ut ab antiquis temporibus plura iidem ediderint, quibus vel novae pro Episcoporum felici delectu traderentur normae vel iam traditarum observantia urgeretur.

Haec inter speciali quidem recordatione digna censemus quae, ante Sacrosanctum Tridentinum Concilium, Supremus Pontifex Leo X ⁽¹⁾, post illud vero, Xistus V ⁽²⁾, Gregorius XIV ⁽³⁾ atque Urbanus VIII ⁽⁴⁾ de qualitatibus promovendorum deque forma in eorum promotione servanda sapientissime constituerunt. Nobis tamen in primis memorare libet quae a pia memoriae Decessoribus Nostreis Benedicto XIV ⁽⁵⁾ et Leone XIII ⁽⁶⁾ decreta sunt. Quorum alter *methodum* hac in re gravissima a priore invectam ab usu paulatim recessisse dolens, eam instaurare cogitans, inde a primo sui Pontificatus anno, Constitutione "*Immortalis memoriae* „ peculiarem S. R. E. Cardinalium Congregationem instituit, cuius esset, salva manente in omnibus forma et ratione in electione et confirmatione Episcoporum exterarum regionum eousque a Sancta hac Sede servata, operam suam ad promotionem praeficiendorum Italiae diocesisibus sedulo praestare.

Providentissimi huius instituti salutaribus effectibus experientia comprobatis, vix dum, licet inviti, universalis Ecclesiae gubernacula Deo disponente, tractanda suscepimus, ad illud perficiendum provehendumque animum intendimus. Quem in finem praefatam de eli-

(1) Bulla "*Supernae dispositionis* „ edita 3 Nonas Maii 1514.

(2) Bulla "*Immensa* „ edita 11 Kal. Febr. 1587.

(3) Bulla "*Onus* „ edita idibus Maii 1591.

(4) Instructio circa modum servandi praescriptiones Conc. Trid. et Const. "*Onus* „ Greg. XIV in processibus de eligendis Episcopis, edita an. 1627. In Conc. Trid. hac de re agitur sess. VII, cap. I: sess. XXIV, cap. 2; sess. XXV, cap. I.

(5) Bulla "*Ad Apostolicas* „ edita 16 Kal. Nov. 1740, et "*Gravissimum* „ edita die 18 Ian. 1757.

(6) Bulla "*Immortalis memoriae* „ edita 11 Kal. Oct. 1878.

gendis Italiae Episcopis a Leone XIII fundatam Congregationem Supremae Sacrae Congregationi S. Officii, cui Ipsimet immediate praesidemus, coagmentantes, decernimus ac statuimus, ut servatis ex integro rationibus et formis quae in electione Episcoporum pro locis Sacris Congregationibus de Propaganda Fide et Negotiorum Ecclesiasticorum Extraordinariorum subiectis vel ubi peculiaribus Constitutionibus aut Concordatis res moderatur, in praesens adhibentur, ceterorum omnium Episcoporum delectus ac promotio eidem Supremae S. Officii Congregationi, veluti materia ipsius propria, deferatur.

Et quoniam huius Congregationis id proprium est, quod eius membra et officiales ad suum munus fideliter obeundum inviolatumque in omnibus et cum omnibus secretum servandum sub poena teneantur excommunicationis maioris latae sententiae, ipso facto et absque alia declaratione incurrendae, a qua nonnisi a Nobis atque a Nostris pro tempore Successoribus Romanis Pontificibus, private etiam quoad S. Poenitentiarium ipsumque D. Cardinalem Poenitentiarium, praeterquam in articulo mortis, absolvi queant; eadem prorsus obligatione sub iisdem omnino poenis et sanctionibus teneri in posterum volumus atque expresse declaramus omnes et singulos cuiuscumque dignitatis ac praeeminentiae sint, quos in negotio de eligendis per supradictam Supremam S. Officii Congregationem Episcopis, quovis modo, ratione vel titulo partem habere contingat.

Ut autem eidem Supremae Congregationi in gravissimo hoc expediendo negotio certa et constans norma presto foret, methodum ea in re sequendam, opportuna Instructione, singillatim describi curavimus, qua praeter ea quae de accuratissima circa promovendorum fidem, vitam, mores prudentiamque inquisitione peragenda statuimus, in plenum vigorem revocavimus *periculum de doctrina*, quod ab ipsis promovendis, habita ratione praescriptionum S. Caroli Borromaei in Conc. Prov. Mediolan. I, p. 2, omnino faciendum praecipimus.

Quae quidem omnia, ut per ipsammet Supremam Congregationem S. Officii plane adimpleri valeant, mandamus denique, ad quos spectat, ut Sedium Episcopaliurn, ut supra non exceptarum, vacatio eidem in posterum, litteris ad ipsius Cardinalem Secretarium datis, quamprimum ac recto tramite notificetur.

Haec edicimus, declaramus, sancimus, contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae apud S. Petrum die XVII Decembris MCMIII, Pontificatus Nostri anno primo.

PIVS PP. X.

II.

PIUS PP. X

MOTU PROPRIO

Sacra Congregatio Indulgentiis et SS. Reliquiis praeposita cum SS. Rituum Congregatione perpetuo coniungitur.

QUAE in Ecclesiae bonum integre provehendum spectant et ad animarum salutem valde conferre noscuntur, ea cuncta, pro Apostolici muneris sollicitudine, Pontificum decessorum vestigiis, ut par est, religiose inhaerentes, Nos etiam omni opera providere et ad exitum perducere contendimus. — Hinc fit, ut ad sacrum quoque Consilium, cuius est de Indulgentiis Sanctorumque Reliquiis cognoscere, speciatim cogitationem convertamus, eique, ad diuturnam stabilemque formam fructuosius perficiendam, sedulum curarum Nostrarum officium optemus impertiri. Hoc sane permulta suadent; sed ipsa, imprimis, sacri eiusdem Consilii dignitas, iure veluti suo, maxime requirit. Vix enim attinet dicere, quanti semper momenti res sit habita, indulgentiarum thesaurum naviter inviolateque custodire, de Sanctorum Reliquiis earumque veneratione recte peragere, gravissima alia in id genus munia pie adimplere, deque normis iam statutis, ad temporum rerumque usum et necessitatem, iura declarare. Has profecto ob causas Romani Pontifices facere non potuerunt, quin, reputando experiendoque, quanta maiori valerent accuratione, huius rei prosperitati indesinenter consularent. Nam, ut praetereamus quae Innocentius III ⁽¹⁾ et Pius IV ⁽²⁾ caeterique plures, praesertim post Synodi Tridentinae decreta ⁽³⁾, sapienter caverunt, neminem plane latet quas tulerint leges Clemens VIII et Clemens IX, qui de peculiari delectorum quorundam S. R. E. Cardinalium Congregatione instituenda peropportuno oppido consilium inierunt; quasque deinceps regulas Clemens XIII, Benedictus XIV, Leo XII, Pius IX et Leo XIII, datis in id haud semel Litteris, conficiendas curaverint. Scilicet, rei gravitate permoti, ut maior in hoc Apostolica evigilaret diligentia, conspiciebant apprime Antecessores Nostri de facto quidem agi, quod, in Christiani nominis decus, permagni interesset, et ad uberem Christifidelium utilitatem pertineret potissimum. Quapropter eadem Nos impellit causa, ut partem providentiae Nostrae non postremam idem sibi opus vindicet. — Quo autem plurimum auxilii, pro sanctis Ecclesiae institutis, possit ac-

⁽¹⁾ Cap. " *Cum ex eo* ", De Reliq. et vener. Sanctorum.

⁽²⁾ Bull. " *Decet Roman. Pontif.* " die 7 Nov. 1562.

⁽³⁾ Conc. Trid. Sess. 21; Decr. *De Indulg.*

cedere, illud Nobis praecipue desiderandum animo obversatur, ut, nempe, quae arctissimâ quadam obiecti, spiritus, officiorum, methodique gerendae, vel identitate, vel saltem affinitate et similitudine inter se adiunguntur, ea simul in unum etiam corpus coalescere et coagmentari spectentur; prouti ratio et naturalis ordo expostulat, eventa quotidie comprobant, atque experientia perspicuae esse opportunitatis omnino confirmat. “ *Virtus, enim, ut S. Thomas (¹) docet, quanto est magis unita, tanto est fortior, et per separationem minuitur* „ Ac propterea, nihil finis obtinendi efficacitatem alacrius promovere dignoscitur, quam conspirantium virium cumulata possessio; nihil optima incolumitatis adiumenta in bonum melius devincit, quam reslorens voluntatum communio; nihil copiam ad fructus afferendos salutare potius haurit, quam facultatum in societatem adiunctio. — Porro non est cur pluribus ostendamus, huiusmodi similitudinem et affinitatem vel maxime vigere inter S. Congregationem Indulgentiis ac SS. Reliquiis praepositam et S. Rituum Congregationem, cuius id proprium est, ut de Dei et Sanctorum cultu, praecipuo sibi munere expediendo, pertractet, atque iis, quae in hanc rem obveniunt, assiduo solleterque prospiciat. Quae cum sic se habeant, ut quod e re penitus esse censemus, id tandem a Nobis absolvatur, et spes utilitatum exploratarum, quas Romana instituta gignere nemo non videt, plenius in dies augeatur, omniaque ex votis salubrius cedant, Nos, motu proprio, certa scientiâ, causâque mature perpensâ, decernimus et statuimus, ut Congregatio Indulgentiis et SS. Reliquiis praeposita cum SS. Rituum Congregatione in posterum tempus perpetuo coniungatur; salvis ex integro manentibus sui muneris, officialium et facultatum ratione et forma hucusque servatis. Hunc praeterea in finem, dilecto Filio Nostro S. R. E. Cardinali Aloisio Tripepi, ipsius Congregationis Indulgent. et SS. Reliq. Praefecto, munus etiam Pro-Praefecti S. Rituum Congregationis conferimus et demandamus. — Consiliis hisce curisque Nostris exitum, hoc praesertim temporum cursu, perutilem non defore summo opere confidimus, benignitate anpente Dei providentissimi. — Praesens autem decretum, ratum et firmum deinceps consistere, et auctoritatis Nostrae Apostolicae robore muniri volumus, edicimus et declaramus, contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXVIII Ianuarii MCMIV, Pontificatus Nostri anno primo.

PIUS PP. X.

(¹) 2^a 2^{ae} Quaest. XXXVII, a. 2, ad 3.

III.

SECRETARIA BREVIUM

Breve ad Pontificiam Academiam Romanam S. Thomae Aquinatis de cultu philosophiae doctrinaeque thomisticae provehendo.

PIUS PP. X.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

In praecipuis laudibus Leonis XIII fel. rec. decessoris Nostri quisque aequus rerum aestimator hoc ponit, quod is adolescentis Cleri studia ordinare convenienter temporibus aggressus, Sancti Thomae Aquinatis disciplinam in primis instauranda summa contentione curaverit. Etenim novo ingeniorum cursu commotus, quum videret genera quaedam philosophandi ac de gravioribus doctrinis disputandi invalescere, quae catholicae veritati nequaquam congruerent, mature occurrendum periculo censuit, quod inde alumnis sacrorum impenderet; eo magis quod statam rationem studiorum Ecclesiae iudicio ac saeculorum usu probatam, animadverterat plurifariam ex cupidine recentiora consectandi defecisse. Itaque institutis praeceptisque philosophiae christianae ac theologiae Ducem magistrumque suum restituit Doctorem Angelicum, cuius divinum ingenium arma elaborasset ad tuendam veritatem multiplicesque errores hac etiam aetate profligandos per quam idonea: siquidem quae, nati ad utilitatem omnium temporum, sancti Patres Doctoresque Ecclesiae tradiderunt principia sapientiae, ea nemo Thoma aptius, colligendo ex eorum scriptis, composuit, nemo luculentius illustravit. — Haudquaquam tamen Pontifex bonas scientiae accessiones, quas hodierna pareret studiorum agitatio, neglexit; quin imo, ratus clericos non posse digne suum tenere locum, nisi apparatiore quodam doctrinae commeatu instruerentur, idcirco eorum de gravioribus rebus institutionem opportunis eruditionis incrementis ornatam voluit.

Iamvero ad fovendam, quam Encyclicis litteris "*Aeterni Patris*" indixerat, instauracionem disciplinae Thomisticae, subinde in Urbe Roma, utpote quae catholico orbi hoc etiam in genere exemplo deberet esse, propriam Academiam instituit, a S. Thoma Aquinate eam nuncupans, cui propositum esset explicare, tueri, propagare doctrinam, praesertim de philosophia, Angelici Doctoris. Academiam ipsam annuis redditibus, qui satis essent ad stabilitatem eius confirmandam, munificus auxit. Eidem parem, quae ceteris vel Athenaeis vel Lyceis magnis attributa esset, attribuit facultatem promovendi ad

doctoris in philosophia gradum suos alumnos, qui emenso studiorum curriculo laudabile scientiae specimen sollemni periculo dedissent. Denique anno MDCCCXCV, statuta, quae Academiae ad tempus praescripserat, temperando, certas ei leges, quas diutinum experimentum commodas fore suasisset, in perpetuum dixit.

Ad Nos quod attinet, quando Pontificatus Noster incidit in tempora, traditae a patribus sapientiae inimica fortasse magis, quam unquam antea, omnino oportere ducimus, ut quae decessor illustris de cultu philosophiae doctrinaeque Thomisticae constituisset, ea religiosissime servanda, atque etiam in spem uberiorum fructuum provehenda curemus. Huius rei gratia, romanam a Sancto Thoma Academiam, quae in ceteris id genus institutis principem sibi locum iure vindicat, uti peculiari quadam Leonis floruit, similiter Nostra posthac florere providentia volumus.

Equidem novimus, ex eo coetu sodales quam diligenter uti-terque in mandata sibi provincia versari consueverint, vel Aquinatis sententiam doctis commentariis illustrando, vel eius cogitata evolvendo atque ex principiis ipsius nova investigando, vel eiusdem trutinâ pensando recentiore placita philosophorum, proptereaque gratulamur eis libenter, quod germanas philosophiae progressionem non mediocriter adiuvent. Verum ne nobilissimae contentioni diuturnitas remissionem afferat, magnopere cupimus, ut voce et auctoritate Nostra spiritus sumat etiam alacriores, ac tamquam renovatis auspiciis in propositum incumbant. Quae tamen cohortatio non ad hos tantummodo spectet, sed pertineat, uti debet, ad omnes quicumque in catholicis orbis terrarum scholis philosophiam tradunt; nimirum curae habeant, a via et ratione Aquinatis numquam discedere, in eandemque quotidie studiosius insistant. Vehementer autem universis auctores sumus, ut sollertiam laboresque suos conferant maxime ad coercendam pro virili parte communem illam rationis fideique pestem, quae longe lateque serpit: *neorationalismum* dicimus, cuius ne perniciosos afflatus sacra praesertim iuventus vel minimum sentiat, omni ope atque opera providendum est.

Ceterum statuta, bona, privilegia, iura quae decessor Noster Academiae Romanae a Sancto Thoma dedit et attribuit, ea Nos omnia et singula rata et firma esse volumus et iubemus: contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die XXIII mensis ianuarii, festo S. Raimundi de Peñafort, an. MDCCCIV, Pontificatus Nostri anno primo.

ALOISIUS Card. MACCHI.

IV.

PIVS PP. X.

MOTU PROPRIO

Prohibitio tollitur, pro Canonicis et ceteris de Clero Vaticano, Basilicam ingrediendi absque choralibus vestibus et excommunicationis poena abrogatur.

DECESSOR Noster fel. rec. Ioannes XXI, per Litteras: "*Vineam Domini Sabaoth* „ praecepit Basilicae Vaticanae Canonicis, ut Basilicam eandem numquam ingrederentur, nisi choralis habitu induti. — Praeceptum illud confirmavit Nicolaus III, item Decessor Noster, Bulla "*Civitatem sanctam Ierusalem* „. Romani vero Pontifices Eugenius IV, Litteris "*Si universis* „; Nicolaus V, Litteris: "*Quanto prae celeris* „; et Paulus V, Litteris "*Super Cathedram* „ idem praeceptum nedum confirmarunt, sed servandum insuper voluerunt sub excommunicationis poena a contrafacientibus ipso facto incurrenda.

Nos, cupientes eisdem dilectis filiis Canonicis Basilicae Sancti Petri et cetero clero, ibidem inservienti, benevolentiam Nostram testari, supradictum praeceptum non ingrediendi Basilicam eandem nisi choralis amictu, nec non latam in transgressores excommunicationis poenam, tenore praesentium, revocamus, supprimimus et abrogamus.

Monemus tamen ne quis unquam Chorum ingredi audeat sine choralis veste; simulque hortamur ut mature omnes in choro adsint, atque ita choralibus functionibus ab ipso initio interesse queant.

Libet porro occasione uti, ut eosdem dilectos filios Canonicos, Beneficiatos et Clericos omnes eiusdem Basilicae impense, si opus est, excitemus ad divinum Officium digne, attente ac devote recitandum, praecipue vero ad festinationem omnem cavendam, qua nihil attentioni ac devotioni infestius, nihil magis audientium fidelium aedificationi contrarium.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die xxxi ianuarii MCMIV, Pontificatus Nostri anno primo.

PIVS PP. X

V.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

DIVINA PROVIDENTIA

PII PAPAE X.

LITTERAE ENCYCLICAE *

AD PATRIARCHAS PRIMATES ARCHIEPISCOPOS EPISCOPOS
ALIOSQUE LOCORUM ORDINARIOS PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTES

VENERABILIBUS FRATRIBUS PATRIARCHIS PRIMATIBUS ARCHIEPISCOPIS
EPISCOPIS ALIISQUE LOCORUM ORDINARIIS PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTIBUS.

PIUS PAPA X.

VENERABILES FRATRES

SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM

Ad diem illum laetissimum, brevi mensium intervallo, aetas nos referet, quo, ante decem quinquennia, Pius IX decessor Noster, sanctissimae memoriae pontifex, amplissima septus purpuratorum patrum atque antistitum sacrorum corona, magisterii inerrantis auctoritate, edixit ac promulgavit esse a Deo revelatum beatissimam virginem Mariam, in primo instanti suae Conceptionis, ab omni originalis culpa labe fuisse immunem. Promulgationem illam quo animo per omnium terrarum orbem fideles, quibus iucunditatis publicae et gratulationis argumentis exceperint nemo est qui ignoret; ut plane, post hominum memoriam, nulla voluntatis significatio data sit tum in augustam Dei Matrem tum in Iesu Christi Vicarium, quae vel pateret latius, vel communiori concordia exhiberetur. — Iam quid spe bona nos prohibet, Venerabiles Fratres, dimidio quamvis saeculo interiecto, fore ut, renovata immaculae Virginis recordatione, laetitiae illius sanctae veluti imago vocis in animis nostris resultet, et fidei atque amoris in Dei Matrem augustam praeclara longinqui temporis spectacula iterentur? Equidem ut hoc aveamus ardentem pietas facit, quam Nos in Virginem beatissimam, summa cum beneficentiae eius gratia, per omne tempus fovimus: ut vero futurum certo expectemus facit catholicorum omnium studium, promptum illud semper ac paratissimum ad amoris atque honoris testimonia iterum iterumque magnae Dei Matri adhibenda. Attamen id etiam non diffitebimur, desiderium hoc Nostrum inde vel maxime commoveri quod, arcano quodam instinctu, praecipere posse Nobis

* Litterae Encyclicae pro Iubilaeo indicendo occasione sollemnum quinquagenarium B. M. V. Immaculae Conceptionis.

videmur, expectationes illas magnas brevi esse explendas, in quas et Pius decessor et universi sacrorum antistites, ex asserto solemniter immaculato Deiparae Conceptu, non sane temere, fuerunt adducti.

Quas enimvero ad hunc diem non evasisse. haud pauci sunt qui querantur, ac Ieremiae verba subinde usurpent: "*Expectavimus pacem, et non erat bonum: tempus medulae, et ecce formido* „ (1). Ast quis eiusmodi modicae fidei non reprehendat, qui Dei opera vel introspicere vel expendere ex veritate negligunt? Ecquis enim occulta gratiarum munera numerando percenseat, quae Deus Ecclesiae, conciliatrice Virgine, hoc toto tempore impertiit? Quae si praeterire quis malit, quid de vaticana synodo existimandum tanta temporis opportunitate habita; quid de inerranti pontificum magisterio tam apte ad mox erupturos errores adserto; quid demum de novo et inaudito pietatis aestu, quo ad Christi Vicarium, colendum coram, fideles ex omni genere omnique parte iam diu confluunt? An non miranda Numinis providentia in uno alteroque Decessore Nostro, Pio videlicet ac Leone, qui, turbulentissima tempestate, eâ, quae nulli contigit, pontificatus usurâ, Ecclesiam sanctissime administrarunt? Ad haec, vix fere Pius Mariam ab origine labis nesciam fide catholica credendam indixerat, quum in opido Lourdes mira ab ipsa Virgine ostenta fieri coepta: exinde molitione ingenti et opere magnifico Deiparae Immaculatae excitatae aedes; ad quas, quae quotidie, divina exorante Matre, patrantur prodigia, illustra sunt argumenta ad praesentium hominum incredulitatem profligandam. — Tot igitur tantorumque beneficiorum testes, quae, Virgine benigne implorante, contulit Deus quinquagenis annis mox elabendis; quidni speremus *propiorum esse salutem nostram quam cum credidimus?* eo vel magis, quod divinae Providentiae hoc esse experiendo novimus ut extrema malorum a liberatione non admodum dissociantur. *Prope est ut veniat tempus eius, et dies eius non elongabuntur. Miserebitur enim Dominus Iacob, et eliget adhuc de Israël* (2): ut plane spes sit nos etiam brevi tempore inclamatos: "*Contrivit Dominus baculum impiorum. Conquievit et siluit omnis terra, gavisus est et exultavit* „ (3).

Anniversarius tamen dies, quinquagesimus ab adserto intaminato Deiparae conceptu, cur singularem in christiano populo ardorem animi excitare debeat, ratio Nobis extat potissimum, Venerabiles Fratres, in eo, quod superioribus Litteris encyclicis proposuimus, *instaurare videlicet omnia in Christo*. Nam cui exploratum non sit nullum, praeterquam per Mariam, esse certius et expeditius iter ad universos cum Christo iungendos, perque illum perfectam filiorum adoptionem assequendam ut simus sancti et immaculati in conspectu Dei? Profecto, si vere Mariae dictum: "*Beata, quae credidisti, quoniam perficientur ea, quae dicta sunt tibi a Domino* „ (4), ut nempe Dei Filium conciperet pareretque; si idcirco illum excepit utero, qui Veritas naturâ est, ut *novo ordine, nova nativitate generatus.... invisibilis in suis,*

(1) IER. VIII, 15. — (2) ISAI. XIV, 1. — (3) ISAI. XIV, 5 et 7. — (4) LUC. I, 45.

visibilis fieret in nostris ⁽¹⁾: quum Dei Filius, factus homo, *auctor sit et consummator fidei nostrae*; opus est omnino sanctissimam eius Matrem mysteriorum divinorum participem ac veluti custodem agnoscere, in qua, tamquam in fundamento post Christum nobilissimo, fidei saeculorum omnium extruitur aedificatio.

Quid enim? an non potuisset Deus restitutorem humani generis ac fidei conditorem aliâ, quam per Virginem, viâ impertiri nobis? Quia tamen aeterni providentiae Numinis visum est ut Deum-Hominem per Mariam haberemus, quae illum, Spiritu Sancto foecunda, suo gestavit utero; nobis nil plane superest, nisi quod de Mariae manibus Christum recipiamus. Hinc porro in Scripturis sanctis, quotiescumque *de futura in nobis gratia prophatur*; toties fere Servator hominum cum sanctissima eius Matre coniungitur. Emittetur agnus dominator terrae, sed de petra deserti: flos ascendet, attamen de radice Iesse. Mariam utique, serpentis caput conterentem, prospiciebat Adam, obortasque maledicto lacrimas tenuit. Eam cogitavit Noë, arca sospita inclusus; Abraham nati nece prohibitus; Iacob scalam videns perque illam ascendentes et descendentes angelos; Moses miratus rubrum, qui ardebat et non comburebatur; David exsiliens et psallens dum adduceret arcam Dei; Elias nubeculam intuitus ascendentem de mari. Quid multa? Finem legis, imaginum atque oraculorum veritatem in Maria denique post Christum reperimus.

Per Virginem autem, atque adeo per illam maxime, aditum fieri nobis ad Christi notitiam adipiscendam, nemo profecto dubitabit qui etiam reputet, unam eam fuisse ex omnibus, quacum Iesus, ut filium cum matre decet, domestico triginta annorum usu intimaque consuetudine coniunctus fuit. Ortus miranda mysteria, nec non Christi pueritiae, atque illud in primis assumptionis humanae naturae, quod fidei initium ac fundamentum est, cuinam latius patuere quam Matri? Quae quidem non ea modo *conservabat conferens in corde suo* quae Bethlehem acta, quaeve Hierosolymis in templo Domini; sed Christi consiliorum particeps occultarumque voluntatum, vitam ipsam Filii vixisse dicenda est. Nemo itaque penitus ut illa Christum novit; nemo illa aptior dux et magister ad Christum noscendum.

Hinc porro, quod iam innuimus, nullus etiam hac Virgine efficacior ad homines cum Christo iungendos. Si enim, ex Christi sententia, *haec est autem vita aeterna: Ut cognoscant te, solum Deum verum, et quem misisti Iesum Christum* ⁽²⁾; per Mariam vitalem Christi notitiam adipiscentes, per Mariam pariter vitam illam facilius assequimur, cuius fons et initium Christus.

Quot vero quantisque de caussis Mater sanctissima haec nobis praeclara munera largiri studeat, si paullisper spectemus; quanta profecto ad spem nostram accessio fiet!

An non Christi mater Maria? nostra igitur et mater est. — Nam statuere hoc sibi quisque debet, Iesum, qui Verbum est caro factum, humani etiam generis servatorem esse. Iam, qua Deus-Homo, concretum Ille, ut

⁽¹⁾ S. Leo M. Serm. 2 de Nativ. Domini, c. 2. — ⁽²⁾ IOANN. XVII, 3.

ceteri homines, corpus nactus est: qua vero nostri generis restitutor, *spiritalis* quoddam corpus atque, ut aiunt, *mysticum*, quod societas eorum est, qui Christo credunt. "*Multi unum corpus sumus in Christo* „ (1). Atqui aeternum Dei Filium non ideo tantum concepit Virgo ut fieret homo, humanam ex ea assumens naturam; verum etiam ut, per naturam ex ea assumptam, mortalium fieret sospitator. Quamobrem Angelus pastoribus dixit: "*Natus est vobis hodie Salvator, qui est Christus Dominus* „ (2). In uno igitur eodemque alvo castissimae Matris et carnem Christus sibi assumpsit et *spiritalis* simul corpus adiunxit, ex iis nempe coagmentatum *qui credituri erant in eum*. Ita ut Salvatorem habens Maria in utero, illos etiam dici queat gessisse omnes, quorum vitam continebat vita Salvatoris. Universi ergo, quot cum Christo iungimur, quique, ut ait Apostolus, *membra sumus corporis eius, de carne eius et de ossibus eius* (3), de Mariae utero egressi sumus, tamquam corporis instar cohaerentis cum capite. Unde, spiritali quidem ratione ac mystica, et Mariae filii nos dicimur, et ipsa nostram omnium mater est. "*Mater quidem spiritu... sed plane mater membrorum Christi, quod nos sumus* „ (4). Si igitur Virgo beatissima Dei simul atque hominum parens, est, ecquis dubitet eam omni ope adniti ut Christus, *caput corporis ecclesiae* (5), in nos sua membra, quae eius sunt munera infundat, idque cum primis ut eum noscamus et *ut vivamus per eum* ? (6).

Ad haec, Deiparae sanctissimae non hoc tantum in laude ponendum est *nascituro ex humanis membris Unigenito Deo carnis suae materiam* ministravit (7), qua nimirum saluti hominum compararetur hostia; verum etiam officium eiusdem hostiae custodiendae nutriendaeque, atque adeo, stato tempore, sistendae ad aram. Hinc Matris et Filii numquam dissociata consuetudo vitae et laborum, ut aequae in utrumque caderent Prophetarum verba: "*Defecit in dolore vita mea, et anni mei in gemitibus* „ (8). Quum vero extremum Filii tempus advenit, *stabat iuxta crucem Iesu Mater eius*, non in immani tantum occupata spectaculo, sed plane gaudens quod *Unigenitus suus pro salute generis humani offerretur, et tantum etiam compassa est, ut, si fieri potuisset, omnia tormenta quae Filius pertulit, ipsa multo libentius sustineret* (9). — Ex hac autem Mariam inter et Christum communionem dolorum ac voluntatis, *promeruit illa ut reparatrix perditum orbis dignissime fieret* (10), atque ideo universorum munerum dispensatrix quae nobis Iesus nece et sanguine comparavit.

Equidem non diffitemur horum erogationem munerum privato proprioque iure esse Christi; siquidem et illa eius unius morte nobis sunt parta, et Ipse pro potestate mediator Dei atque hominum est. Attamen, pro ea, quam diximus, dolorum atque aerumnarum Matris cum Filio communionem, hoc Virgini augustae datum est, ut sit *totius terrarum orbis po-*

(1) ROM. XII, 5. — (2) LUC. II, 11. — (3) EPHE. V, 30. — (4) S. Aug., L. de S. Virginitate, c. 6. — (5) COLOSS. I, 18. — (6) I. IOANN. IV, 9. — (7) S. Bed. Ven. L. IV, in LUC. XI. — (8) PS. XXX, 11. — (9) S. Bonav. I. Sent. d. 48, ad Litt. dub. 4. — (10) EADMERI MON., De Excellentia Virg. Mariae, c. 9.

lentissima apud unigenitum Filium suum mediatrix et conciliatrix ⁽¹⁾. Fons igitur Christus est, et *de plenitudine eius nos omnes accepimus* ⁽²⁾; *ex quo totum corpus compactum, et connexum per omnem iuncturam subministratio- nis. . augmentum corporis facit in aedificationem sui in caritate* ⁽³⁾. Maria vero, ut apte Bernardus notat, *aquaeductus* est ⁽⁴⁾; aut etiam collum, per quod corpus cum capite iungitur itemque caput in corpus vim et virtutem exerit. *Nam ipsa est collum Capitis nostri, per quod omnia spiritualia dona corpori eius mystico communicantur* ⁽⁵⁾. Patet itaque abesse profecto plurimum ut nos Deiparae supernaturalis gratiae efficiendae vim tribuamus, quae Dei unius est. Ea tamen, quoniam universis sanctitate praestat coniunctio- neque cum Christo, atque a Christo ascita in humanae salutis opus, *de congruo*, ut aiunt, promeret nobis quae Christus *de condigno* promeruit, estque princeps largiendarum gratiarum ministra. *Sedet Ille ad dexteram maiestatis in excelsis* ⁽⁶⁾; Maria vero adstat regina a dextris eius, *tutissi- mum cunctorum periclitantium perfugium et fidissima auxiliatrix, ut nihil sit timendum nihilque disperandum ipsa duce, ipsa auspice, ipsa propitia, ipsa protegente* ⁽⁷⁾.

His positis, ut ad propositum redeamus, cui Nos non iure recteque affirmasse videbimur, Mariam, quae a Nazarethana domo ad *Calvariae locum* assiduam se Iesu comitem dedit, eiusque arcana cordis ut nemo alius novit, ac thesauros promeritorum eius materno veluti iure administrat, maximo certissimoque esse adiumento ad Christi notitiam atque amorem? Nimium scilicet haec comprobantur ex dolenda eorum ratione, qui, aut daemonis astu aut falsis opinionibus, adiutricem Virginem praeterire se posse autumant! Miseri atque infelices, praetextunt se Mariam negligere, honorem ut Christo habeant: ignorant tamen non *inveniri puerum nisi cum Maria matre eius*

Quae cum ita sint, huc Nos, Venerabiles Fratres, spectare primum volumus, quae modo ubique apparantur sollemnia Mariae sanctae ab origine immacolatae. Nullus equidem honor Mariae optabilior, nullus iucundior quam ut noscamus rite et amemus Iesum. Sint igitur fidelium celebritates in tem- plis, sint festi apparatus, sint laetitiae civitatum; quae res omnes non me- diocres usus afferunt ad pietatem fovendam. Verumtamen nisi his voluntas animi accedat, formas habebimus, quae speciem tantum offerant religionis. Has Virgo quum videat, iusta reprehensione Christi verbis in nos utetur: *Populus hic labiis me honorat: cor autem eorum longe est a me* ⁽⁸⁾.

Nam ea demum est germana adversus Deiparentem religio, quae pro- fluat animo; nihilque actio corporis habet aestimationis in hac re atque utilitatis, si sit ab actione animi seiugata. Quae quidem actio eo unice per- tineat necesse est, ut divini Mariae Filii mandatis penitus obtemperemus. Nam si amor verus is tantum est, qui valeat ad voluntates iungendas; nostram plane atque Matris sanctissimae parem esse voluntatem oportet, scilicet

⁽¹⁾ PIUS IX, in Bull. " *Ineffabilis* ". — ⁽²⁾ IOANN. I, 16. — ⁽³⁾ EPHES. IV, 16. —

⁽⁴⁾ Serm. de temp., in Nativ. B. V., de *Aquaeductu*, n. 4. — ⁽⁵⁾ S. BERNARDIN. SEN., Quadrag. de *Evangelio aeterno*, Serm. x, a. 3, c. 3. — ⁽⁶⁾ HEBR. I, 3. — ⁽⁷⁾ PIUS IX in Bull. " *Ineffabilis* ". — ⁽⁸⁾ MATTH., xv, 8.

Domino Christo servire. Quae enim Virgo prudentissima, ad Canae nuptias, ministris aiebat, eadem nobis loquitur: "*Quodcumque dixerit vobis facile* „ (1). Verbum vero Christi est: "*Si autem vis ad vilam ingredi, serva mandata* „ (2). — Quapropter hoc quisque persuasum habeat: si pietas, quam in Virginem beatissimam quis profitetur, non eum a peccando retinet, vel pravos emendandi mores consilium non indit; fucatam esse pietatem ac fallacem, utpote quae proprio nativoque careat fructu.

Quae si cui forte confirmatione egere videantur, hauriri ea commode potest ex ipso *dogmate* immaculati conceptus Deiparae. — Nam, ut catholicam *traditionem* praetermittamus, quae, aequae ac Scripturae sacrae, fons veritatis est; unde persuasio illa de immaculata Mariae Virginis Conceptione visa est, quovis tempore, adeo cum christiano sensu congruere, ut fidelium animis insita atque innata haberi posset? "*Horremus* sic rei causam egregie explicavit Dionysius Carthusianus, *horremus enim mulierem, quae caput serpentis erat contritura, quandoque ab eo contritam, atque diaboli filiam fuisse matrem Domini fieri* „ (3). Nequibat scilicet in christianae plebis intelligentiam id cadere, quod Christi caro, sancta, impolluta atque innocens, in Virginis utero, de carne assumpta esset, cui, vel vestigio temporis, labes fuisset illata. Cur ita vero, nisi quod peccatum et Deus per infinitam oppositionem separantur? Hinc sane catholicae ubique gentes persuasum habuere, Dei Filium, antequam, naturā hominum assumptā, *lavaret nos a peccatis nostris in sanguine suo*, debuisset, in primo instanti suae conceptionis, singulari gratia ac privilegio, ab omni originalis culpa labe praeservare immunem Virginem Matrem. Quoniam igitur peccatum omne usque adeo horret Deus, ut futuram Filii sui Matrem non cuiusvis modo maculae voluerit expertem, quae voluntate suscipitur; sed, munere singularissimo, intuitu meritorum Christi, illius etiam, qua omnes Adae filii, mala veluti hereditate, notamur: ecquis ambigat, primum hoc cuique officium proponi, qui Mariam obsequio demereri aveat, ut vitiosas corruptasque consuetudines emendet, et quibus in vetitum nititur, domitas habeat cupiditates?

Quod si praeterea quis velit, velle autem nullus non debet, ut sua in Virginem religio iusta sit omnique ex parte absoluta; ulterius profecto opus est progredi, atque ad imitationem exempli eius omni ope contendere. — Divina lex est ut, qui aeternae beatitatis potiri cupiunt, formam patientiae et sanctitatis Christi, imitando, in se exprimant. "*Nam quos praescivit, et praedestinavit conformes fieri imaginis Filii sui, ut sit ipse primogenitus in multis fratribus* „ (4). At quoniam ea fere est infirmitas nostra, ut tanti exemplaris amplitudine facile deterreamur; providentis Dei numine, aliud nobis est exemplar propositum, quod, quum Christo sit proximum, quantum humanae licet naturae, tum aptius congruat cum exiguitate nostra. Eiusmodi autem nullum est praeter Deiparam. "*Talis enim fuit Maria, ait ad rem sanctus Ambrosius, ut eius unius vita omnium sit disciplina*. Ex quo recte ab eodem conficitur: *Sit igitur vobis tamquam in imagine descripta*

(1) IOANN., II, 5. — (2) MATTH., XIX, 17. — (3) 3. Sent., d. 3, q. 1. — (4) ROM. VIII, 29.

virginitas, vita Mariae, de qua, velut speculo, resulget species castitatis et forma virtutis „ (1).

Quamvis autem deceat filios Matris sanctissimae nullam praeterire laudem quin imitentur; illas tamen Eiusdem virtutes ipsos fideles assequi prae ceteris desideramus, quae principes sunt ac veluti nervi atque artus christianae sapientiae: fidem inquam, spem et caritatem in Deum atque homines. Quarum quidem virtutum fulgere etsi nulla, in Virgine, vitae pars caruit; maxime tamen eo tempore enituit, quum nato emorienti adstitit. — Agitur in crucem Iesus, eique in maledictis obicitur *quia filium Dei se fecit* (2). Ast illa, divinitatem in eo constantissime agnoscit et colit. Demortuum sepulchro infert, nec tamen dedit revicturum. Caritas porro, qua in Deum flagrat, participem *passionum Christi* sociamque efficit; cumque eo, sui veluti doloris oblita, veniam interfectoris precatur, quamvis hi obfirmate inclamant: *Sanguis eius super nos, et super filios nostros* (3).

Sed ne immaculati Virginis conceptus, qui nobis caussa scribendi est, contemplationem deseruisse videamur, quam is magna atque propria importat adiumenta ad has ipsas retinendas virtutes riteque colendas! — Et revera, quaeenam osoreas fidei initia ponunt tantos quoquoversus errores spargendi, quibus apud multos fides ipsa nutat? Negant nimirum hominem peccato lapsum suoque de gradu aliquando deiectum. Hinc originalem labem commentitiis rebus accenset, quaeque inde evenerunt damna; corruptam videlicet originem humanae gentis, universamque ex eo progeniem hominum vitiatam; atque adeo mortalibus invecum malum impositamque reparatoris necessitudinem. His autem positis, primum est intelligere nulum amplius Christo esse locum, neque ecclesiae, neque gratiae, neque ordini cuiquam qui naturam praetergrediatur; uno verbo, tota fidei, aedificatio penitus labefactatur. — Atqui credant gentes ac profiteantur Mariam Virginem, primo suae conceptionis momento, omni labe fuisse immunem; iam etiam originalem noxam, hominum reparationem per Christum, evangelium, ecclesiam, ipsam denique perpetiendi legem admittant necesse est: quibus omnibus, *rationalismi* et *materialismi* quidquid est radicitus evellitur atque excutitur, manetque christianae sapientiae laus custodiendae tuendaeque veritatis. — Ad haec, commune hoc fidei hostibus vitium est, nostra praesertim aetate, ad fidem eandem facilius eradendam animis, ut auctoritatis Ecclesiae, quin et cuiusvis in hominibus potestatis, reverentiam et obedientiam abiiciant abiiciendamque inclaimant. Hinc *anarchismi* exordia; quo nihil rerum ordini, tum qui ex natura est tum qui supra naturam, infestius ac pestilentius. Iamvero hanc quoque pestem, publicae pariter et christianae rei funestissimam, immaculati Deiparae conceptus delet dogma; quo nempe cogimur eam Ecclesiae tribuere potestatem cui non voluntatem animi tantum, sed mentem etiam subiici necesse est: siquidem ex huiusmodi subiectione rationis christiana plebs Deiparam concinit: "*Tota pulchra es, Maria, et macula originalis non est in te*," (4). — Sic porro rursum

(1) *De Virginit.*, l. 2, c. 2. — (2) IOANN. XIX, 7. — (3) MATTH. XXVII, 25. —

(4) Grad. Miss. in festo Imm. Concept.

conficitur Virgini augustae hoc dari merito ab Ecclesia, *cunctas haeresees solam interemisse in universo mundo.*

Quod si fides, ut inquit Apostolus, nihil est aliud nisi *sperandarum substantia rerum* ⁽¹⁾; facile quisque dabit immaculata Virginis conceptione confirmari simul fidem, simul ad spem nos erigi. Eo sane vel magis quia Virgo ipsa expers primaevae labis fuit quod Christi mater futura erat; Christi autem mater fuit, ut nobis aeternorum bonorum spes redintegraretur.

Iam ut caritatem in Deum tacitam nunc relinquamus, ecquis Immaculatae Virginis contemplatione non excitetur ad praeceptum illud sancte custodiendum, quod Iesus per antonomasiam suum dixit, scilicet ut diligamus invicem sicut ipse dilexit nos? — “*Sygnum magnum*, sic apostolus Ioannes demissum sibi divinitus visum enarrat, *signum magnum apparuit in caelo: Mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius, et in capite eius corona stellarum duodecim* „ ⁽²⁾. Nullus autem ignorat, mulierem illam, Virginem Mariam significasse, quae caput nostrum integra peperit. Sequitur porro Apostolus: “*Et in ulero habens, clamabat parturiens, et cruciabatur ut pariat* „ ⁽³⁾. Vidit igitur Ioannes sanctissimam Dei Matrem aeterna iam beatitudine fruentem, et tamen ex arcano quodam partu laborantem. Quonam autem partu? Nostrum plane, qui exilio adhuc detenti, ad perfectam Dei caritatem sempiternamque felicitatem gignendi adhuc sumus. Parentis vero labor studium atque amorem indicat, quo Virgo, in caelesti sede, vigilat assiduamque prece contendit ut electorum numerus expleatur.

Eandem hanc caritatem ut omnes nitantur assequi quotquot ubique christiano nomine censetur vehementer optamus, occasione hac praesertim arrepta immaculati Deiparae conceptus solemnitus celebrandi. Quam modo acriter efferateque Christus impetitur atque ab eo condita religio sanctissima! quam idcirco praesens multis periculum iniicitur, ne, gliscens erroribus ducti, a fide desciscant! *Ilaque qui se existimat stare, videat ne cadat* ⁽⁴⁾. Simul vero prece et obsecratione humili utantur omnes ad Deum, conciliatricem Deipara, ut qui a vero aberraverint resipiscant. Experiendo quippe novimus eius modi precem, quae caritate funditur et Virginis sanctae imploratione fulcitur, irritam fuisse numquam. Equidem oppugnari Ecclesiam neque in posterum unquam cessabitur: “*Nam oportet et haeresees esse, ut et qui probati sunt, manifesti fiant in vobis* „ ⁽⁵⁾. Sed nec Virgo ipsa cessabit nostris adesse rebus utut difficillimis, pugnamque prosequi iam inde a conceptu pugnatam, ut quotidie iterare liceat illud: “*Hodie contritum est ab ea caput serpentis antiqui* „ ⁽⁶⁾.

Utque caelestium gratiarum munera, solito abundantius, nos iuvent ad imitationem beatissimae Virginis cum honoribus coniungendam, quos illi ampliores hunc totum annum tribuamus; atque ita propositum facilius assequamur instaurandi omnia in Christo: exemplo Decessorum usi quum

⁽¹⁾ HEBR. XI, 1. — ⁽²⁾ APOC. XII, 1. — ⁽³⁾ APOC. XII, 2. — ⁽⁴⁾ I COR. X, 12. —

⁽⁵⁾ I COR. XI, 19. — ⁽⁶⁾ Off. Imm. Conc. in II Vesp. ad *Magnif.*

Pontificatum inirent, indulgentiam extra ordinem, instar Iubilaei, orbi catholico impertiri decrevimus.

Quamobrem de omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum apostolorum Petri et Pauli auctoritate confisi, ex illa ligandi atque solvendi potestate, quam Nobis Dominus, licet indignis, contulit; universis et singulis utriusque sexus christifidelibus in alma Urbe Nostra degentibus vel ad eam advenientibus, qui unam e quatuor Basilicis patriarchalibus, a Dominica prima Quadragesimae, nempe a die *xxi* februarii, usque ad diem *ii* iunii inclusive, qui erit solemnitas sanctissimi Corporis Christi, ter visitaverint; ibique per aliquod temporis spatium pro catholicae Ecclesiae atque huius Apostolicae Sedis libertate et exaltatione, pro extirpatione haeresum omniumque errantium conversione, pro christianorum Principum concordia ac totius fidelis populi pace et unitate, iuxtaque mentem Nostram pias ad Deum preces effuderint; ac semel, intra praefatum tempus, esurialibus tantum cibis utentes ieiunaverint, praeter dies in quadragesimali indulto non comprehensos; et, peccata sua confessi, sanctissimum Eucharistiae sacramentum susceperint; ceteris vero ubicumque, extra praedictam Urbem degentibus, qui ecclesiam cathedralem, si sit eo loci, vel parochialem aut, si parochialis desit, principalem, supra dicto tempore vel per tres menses etiam non continuos, Ordinariorum arbitrio, pro fidelium commodo, praecise designandos, ante tamen diem *viii* mensis decembris, ter visitaverint; aliaque recensita opera devote peregerint: plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam concedimus et impertimus; annuentes insuper ut eiusmodi indulgentia, semel tantum lucranda, animabus, quae Deo caritate coniunctae ex hac vita migraverint, per modum suffragii applicari possit et valeat.

Concedimus praeterea ut navigantes atque iter agentes, quum primum ad sua domicilia se receperint, operibus supra notatis peractis, eandem indulgentiam possint consequi.

Confessariis autem, actu approbatis a propriis Ordinariis, potestatem facimus ut praedicta opera, a Nobis iniuncta, in alia pietatis opera commutare valeant in favorem Regularium utriusque sexus, nec non aliorum quorumcumque qui ea praestare nequiverint, cum facultate etiam dispensandi super Communionem cum pueris, qui ad eandem suspiciendam nondum fuerint admissi.

Insuper omnibus et singulis christifidelibus tam laicis quam ecclesiasticis sive saecularibus sive regularibus cuiusvis ordinis et instituti, etiam specialiter nominandi, licentiam concedimus et facultatem ut sibi, ad hunc effectum, eligere possint quemcumque presbyterum tam regularem quam saecularem, ex actu approbatis, (qua facultate uti possint etiam moniales, novitiae aliaeque mulieres intra claustra degentes, dummodo confessarius approbatus sit pro monialibus) qui eosdem vel easdem, infra dictum temporis spatium, ad confessionem apud ipsum peragendam accedentes, cum animo praesens Iubilaeum assequendi, nec non reliqua opera ad illud lucrandum necessaria adimplendi, hac vice et in foro conscientiae dumtaxat

ab excommunicationis, suspensionis aliisque ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine quavis de causa latis seu inflictis, etiam Ordinariis locorum et Nobis seu Sedi Apostolicae, etiam in casibus cuicumque ac Summo Pontifici et Sedi Apostolicae *speciali licet modo* reservatis, nec non ab omnibus peccatis et excessibus etiam iisdem Ordinariis ac Nobis et Sedi Apostolicae reservatis, iniuncta prius poenitentia salutari aliisque de iure iniungendis, et si de haeresi agatur, abiuratis antea et retractatis erroribus, prout de iure, absolvere; nec non vota quaecumque etiam iurata et Sedi Apostolicae reservata (castitatis, relligionis, et obligationis, quae a tertio acceptata fuerit, exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare et cum poenitentibus eiusmodi in sacris ordinibus constitutis etiam regularibus, super occulta irregularitate ad exercitium eorundem ordinum et ad superiorum assequutionem, ob censurarum violationem dumtaxat, contracta, dispensare possit et valeat. — Non intendimus autem per praesentes super alia quavis irregularitate sive ex delicto sive ex defectu, vel publica vel occulta aut nota aliave incapacitate aut inhabilitate quoquomodo contracta dispensare; neque etiam derogare Constitutioni cum appositis declarationibus editae a fel. rec. Benedicto XIV, quae incipit "*Sacramentum poenitentiae* "; neque demum easdem praesentes litteras iis, qui a Nobis et Apostolica Sede, vel ab aliquo Praelato, seu Iudice ecclesiastico nominatim excommunicati, suspensi, interdicti seu alias in sententias et censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi intra praedictum tempus satisfecerint, et cum partibus, ubi opus fuerit, concordaverint, ullo modo suffragari posse et debere.

Ad haec libet adicere, velle Nos et concedere, integrum cuicumque, hoc etiam Iubilaei tempore, permanere privilegium lucrandi quasvis indulgentias, plenariis non exceptis, quae a Nobis vel a Decessoribus Nostris concessae fuerint.

Finem vero, Venerabiles Fratres, scribendi facimus, spem magnam iterum testantes, qua plane ducimur, fore ut, ex hoc Iubilaei munere extraordinario, auspice Virgine Immaculata a Nobis concesso, quamplurimi, qui misere a Iesu Christo seiuncti sunt, ad eum revertantur, atque in christiano populo virtutum amor pietatisque ardor refloreat. Quinquaginta abhinc annos, quum Pius decessor beatissimam Christi Matrem ab origine labis nesciam fide catholica tenendam edixit, incredibilis, ut diximus, caelestium gratiarum copia effundi in hasce terras visa est; et, aucta in Virginem Deiparam spe, ad veterem populorum religionem magna ubique accessio est allata. Quidnam vero ampliora in posterum expectare prohibet? In funesta sane incidimus tempora; ut prophetae verbis conqueri possimus iure: "*Non est enim veritas, et non est misericordia, et non est scientia Dei in terra. Maledictum, et mendacium, et homicidium, et furtum, et adulterium inundaverunt* „ (1). Attamen, in hoc quasi malorum diluvio, iridis instar Virgo clementissima versatur ante oculos,

(1) Os., IV, 1-2.

faciendae pacis Deum inter et homines quasi arbitra. "*Arcum meum ponam in nubibus, et erit signum foederis inter me et inter terram* „ (1). Saeviat licet procella et caelum atra nocte occupetur; nemo animi incertus esto. Mariae adspectu placabitur Deus et parcat. "*Eritque arcus in nubibus, et videbo illum et recordabo foederis sempiterni* „ (2). "*Et non erunt ultra aquae diluvii ad delendum universam carnem* „ (3). Profecto si Mariae, ut par est, confidimus, praesertim modo quum immaculatum eius conceptum alacriore studio celebrabimus; nunc quoque illam sentiemus esse Virginem potentissimam, *quae serpentis caput virgineo pede contrivit* (4).

Horum munerum auspicem, Venerabiles Fratres, vobis populisque vestris apostolicam benedictionem amantissime in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die 11 Februarii MCMIV, Pontificatus Nostri anno primo.

PIVS PP. X.

(1) GEN. IX, 13. — (2) Ib. 16. — (3) Ib. 15. — (4) Off. Imm. Conc. B. M. V.

DECRETA SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO CONCILII

I.

Decreto « de clericis in Americam et ad Insulas Philippinas profecturis » correctio quaedam infertur.

In fasciculo 8-9 mensis decembris anni 1903 retulimus Decretum S. Congregationis Concilii "*De Clericis in Americam et ad Insulas Philippinas profecturis* „ editum die 14 Novembris 1903. Huius Decreti nuper prodiit correctio quaedam officialis, cuius opportunum videtur heic referre dispositionem tantum correctivam. Porro pro articulo III pag. 246 relato valet sequens articulus III.

“ III. — Pro migraturis denique ex qualibet orbis parte ad Philippinas insulas, eadem leges ac normae servantur ac pro Italis sacerdotibus ad Americam pergentibus, hac tamen differentia, ut pro Europae *aliarumque regionum* Sacerdotibus venia expetenda sit a S. Congregatione Concilii; pro Americae vero septentrionalis sacerdotibus, a delegatione Apostolica Washingtoniae „

II. — METENSIS.

Peculiaribus circumstantiis conceditur ad quinquennium parochis dioeceseos Metensis indultum transferendi celebrationem Missae pro populo festorum suppressorum in aliam diem sequentem.

Beatissime Pater,

EPISCOPUS Metensis humiliter postulat favore parochorum suae dioecesis facultatem transferendi in aliam diem sequentem celebrationem missae pro populo in diebus festis suppressis, quando occurrit celebratio matrimonii, vel unius missae exequialis, quae anticipari vel transferri nequeat, prout concessum est vicinioribus dioecesibus, stante consuetudine immemoriali.

Die 7 septembris 1903.

S. Congr. Concilii auctoritate SS^{mi} Dⁿⁱ Nostri, attentis expositis, precibus Episcopi Oratoris annuens petitam gratiam benigne impertita est per quinquennium.

† VINCENTIUS, Card. Epis. Praenestinus, *Praefectus*.

L. ✠ S.

C. DE LAI, *Pro-Secretarius*.

III.

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 23 ianuarii 1904.

PER SUMMARIA PRECUM

2691

3

I. — FRIBURGEN. — DISPENSATIONIS AB IRREGULARITATE.

GUILELMUS Molitor Friburgensis dioeceseos, S. Theologiae studio incumbens, per suum Archiepiscopum petivit, cupiens ad s. tonsuram et sacros ordines promoveri, dispensationem ab impedimento irregularitatis ex infamia iuris, cum "studiis iuris civilis in publica universitate incumbens, non solum studiosorum saecularium, ut vocant, mensuris (*duellis*) semel et iterum (fortasse viginti quatuor mensuris) adspectator, quadraginta mensuris testis et cooperans aderat, sed etiam ipse decem mensuras perpetravit. In omnibus mensuris, tam in iis, quibus tantum aderat, quam in iis quas ipse perpetravit, semper duellantes usque ad sanguinis effusionem vulnerabantur, ipse orator semel adversarium in capite gravi vulnere affecit, et altera vice, cum cooperaretur, unus ex duellantibus vulnus unius oculi grave excepit. Ideo oratori etiam irregularitas ex defectu lenitatis obstat. Vulnere

ab oratore accepta cicatrices in ore adhuc reliquerunt, sed non adeo graves, ut deformitatem corporis efficiant vel populus iis scandalizetur „.

Archiepiscopus oratorem pro gratia commendat, significans eum, quamvis tot mensuris adfuerit spectator, vel actor, minime censendum esse iracundum; imo errata agnoscentem, vere eum poenituit. Praeterea advertit Archiepiscopus in Universitatibus studiorum praesertim Germaniae adscriptos eiusmodi mensuras, honoris vel gloriae causa, inire cogi; ceterum nullum amplius adesse periculum iis iterum participandi ex parte oratoris, cum hic Universitatem deseruerit.

Plures obstant rationes gratiae impertiendae, praesertim ob naturam criminis gravissimi, nam duellantes et eorum complices perpetuo infames declaravit Conc. Trid. (*sess. 25, cap. 19, De refor.*); praeterea uni et alteri incurrunt in excommunicationem R. P. reservatam, ac ecclesiastica sepultura privantur. Nec obici potest praefatas mensuras, tam frequentes inter iuvenes studiis addictos apud populos Germaniae, non aequiparandas esse duellis, nam hoc sibi proposuit statuitque Leo XIII f. r. in Const. „ *Pastoralis Officii* „ ad Episcopos Imperii Austro-Hungarici et Germaniae, de proscriptione duelli.

Praeterea signa patratum criminum in facie retinet orator, quae, quamvis, utpote Archiepiscopus significat, scandalum non provocent, semper criminosam suam in mentem revocant originem.

Casus autem gravior, imo gravissimus fit, cum pluries, non quidem semel, orator eiusmodi criminis reus sit, et quamvis auctores non convenient inter se, in statuendo utrum qui plures irregularitates eiusdem speciei incurrat ex iisdem repetitis criminibus, tamen non videtur ambigendum hanc circumstantiam difficiliorem reddere gratiae concessionem.

Contra allatas superius rationes vero aliae, et quidem alicuius momenti, exurgunt, quae suadent dispensationem. Revera reprobandum omnino est mos inter scholarum Germaniae alumnos duella seu mensuras peragendi, quae tamen utpote palestra ad vires ostendendas destinata et ludus temerarius, sed vitae periculo carens, existimantur iuxta conceptum illic communiter receptum; tamen praxis huius S. Congregationis, pluribus circumstantiis firmata, dispensationem a praefata irregularitate concedit, cum reus, ad meliorem frugem reversus, ecclesiasticae militiae nomen dare cupiat, praesertim si concurrant quaedam congruae causae, quae vero in casu non desunt; nam orator, ut ipse Archiepiscopus testatur, duella commisit, non ex feritate ac brutalitate animi, quinimo mitis et bonae indolis est. Insuper orator

ab Universitatibus penitus recessit, proinde causam criminis removit, et suae poenitentiae certa dedit signa.

Nec praetereundum est Friburgen. dioecesim penuria sacerdotum laborare, quare videtur benigne indulgendum esse precibus oratoris, dispensationem ab irregularitate praefata concedendo.

Huic voto subscribere placuit Emiss. Patribus, qui omnibus favorabilibus contrariisque rationibus mature perpensis, respondendum censuerunt:

“ Attentis peculiaribus circumstantiis pro gratia dispensationis, dummodo non adsit scandalum, super quo oneratur Archiepiscopi conscientia, praevia salutaris poenitentia, facto verbo cum SSmo ”.

1781

2

II. — CAIETANA. — ERECTIONIS S. FONTIS.

In generalibus comitiis, die 28 februarii el. an., agitata fuit haec quaestio inter Archipresbyterum parochum S. Martini oppidi *Vallecorsa* et duos abbates parochos Ecclesiarum S. Mariae et S. Michaelis Archangeli pro erigendo fonte baptismali in his duobus postremis ecclesiis, et S. Congregatio erectionem concessit per sequens rescriptum: *“ Pro facultate iuxta petita, nihil innovato quoad functiones religiosas et benedictionem fontis in Sabbato Sancto, quae secundum consuetudinem in ecclesia S. Martini tantum erit perficienda ”.*

Sed parochus S. Martini, cui visum est quoddam detrimentum suis iuribus obventurum esse ex praefato rescripto, beneficium novae audientiae petiit et obtinuit, ita ut nunc quaestio reproponatur.

Patronus parochi S. Martini instat ut praefata resolutione revocetur: 1º quia rationes ex adverso adductae nullo solido consistunt fundamento; 2º quia gratiae concessionis motiva obstant specialia.

Ad primum, demonstrat argumenta ab adversariis adducta, nempe distantiam inter matricem S. Martini et alias duas paroecias, difficultatem ob asperitatem viarum accessus ab his ad illam, et vota fidelium pro nova fontis erectione, minime veritati congruere; quod facillime demonstrat, animadvertens quoad vota fidelium, horum subscriptiones omnino falsas esse, cum dolose extortas fuisse praetextu cuiusdam protestationis contra legem divortii.

Secundo vero, quoad motiva concessionis obstantia, adnotat periculum perturbationis ac discordiarum inter paroecianos, praesertim cum paroeciani S. Martini longe numerosiores sint, quam aliarum duarum paroeciarum novam erectionem fontis conclamantium.

Insuper omnes sciunt in finitimis oppidis, licet maior sit distantia incolarum ab Ecclesia baptismali, et difficiliores sint semitae, unicum adesse fontem. Praeterea ius habendi fontem habet parochus actor ex centenaria consuetudine, quam semper Curia observavit, respuens conata, quae olim et non semel facta sunt, ut nova fontis erectio obtineretur.

Ex adverso parochus S. Angeli, cui adhaeret etiam parochus S. Mariae, nititur ostendere veracitatem rationum in praeteritis comitiis adductarum pro fontis erectione, et suam assertionem corroborat quibusdam testimoniis Archiepiscopi et Syndici, qui uno ore testantur de necessitate erigendi fontes in Ecclesiis S. Mariae et S. Michaelis, ob distantiam, asperitatem viarum praesertim tempore hiemali, et ob positiones ecclesiarum, cum paroecia S. Martini in vertice oppidi, aliae vero in radice positae sint.

Confirmat insuper orationem suam plures allegans S. Congr. Concilii decisiones omnino casui consonae, et advertit tandem ecclesiam S. Martini non pollere privilegio matricitatis, quod apertissime demonstrat.

Quare concludit minime suis iuribus parochum S. Martini damnum accipere ex concessione fontis praefatis Ecclesiis, quam vero suadent plures, et quidem pretii, rationabiles ac iustae causae.

Et Eñi Iudices, iterum sapienter perpensa quaestione, responderunt:

" In decisis in omnibus et amplius „

1809

3

III. — RUBEN. — ORDINATIONIS PAROECIARUM.

CIVITAS Rubensis, pluribus incolis frequens, iam a saeculis unica regitur paroecia sub titulo B. M. V. Assumptae in coelum et cura animarum sive actualis sive habitualis apud Capitulum Ecclesiae Cathedralis residet. Novissime sive ob auctum populum, sive ob urbis ambitum ex novis erectis aedificiis ampliatum, Episcopus et Capitulum de communi consensu statuerunt, variis ab hoc praehabitis comitiis, expeditiori modo animarum curae consulere, unicam paroeciam iam existentem in tres Vicarias perpetuas dividendo, assignato singulis Vicariis proprio territorio, Rectore et Ecclesia. Super hoc conditum fuit opportunum schema nonnullis articulis distinctum, relationes inter Capitulum et novos Vicarios perpetuos moderans: quod cum Capitulum et Episcopus maxime optarent suprema S. Sedis auctoritate muniri, mense martio elapsi anni ab eis-

dem H. S. Congregationi oblatum fuit. Cum autem in relato schemate animadversum fuerit nonnulla inveniri quae canonicis sanctionibus non sunt apprime conformia, de his monitus fuit Episcopus, ut cum capitulo propositos articulos ad normam iuris emendaret; qui vero omnino quaestionem remisit Eñis Iudicibus, optans Eisdem conciliaturos esse ius cum desideriis capituli, ita ut hoc intra fines iuxta exercere queat quaedam iura paroecialia ab antiquissimis constitutionibus ac privilegiis pluries a S. Sede confirmatis promanantia.

Et Eñi Patres, prudentissimis perpensis Auditoris S. C. Concilii animadversionibus, rescribendum putarunt:

“ *Pro gratia adprobationis iuxta mentem* „

IN FOLIO

I — MESSANEN. — NULLITATIS MATRIMONII (*sub secreto*).

R. “ *In decisis* „

II — VARSAVIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).

R. “ *Affirmative* „

III. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

HAEC causa matrimonii nullitatis ex capite clandestinitatis inter Franklin Morse et Blancam Marcelin, proposita in generalibus comitiis diei 18 iulii elapsi anni, iam suam habuit resolutionem, cum Eñi Patres ad dubium “ an sententia Curiae Parisiensis sit confirmanda vel infirmanda in casu „ responderunt “ sententiam esse confirmandam „ (*)

Sed contra hanc sententiam adpellavit Vinculi defensor; quare denuo reposita fuit quaestio sub dubio: “ *an sit standum vel recedendum a decisis in casu* „. Oratoris patronus nihil aliud allegare ratus est. Vindex sacramenti vero appellandum censuit praesertim quia in causae propositione aliquod promotum fuerit dubium, scilicet num reapse Franklin Morse tunc, quum matrimonium in Anglia seu in loco vulgo Paington celebravit, omni domicilio ibidem prorsus caruerit. Ponit igitur antea quosdam casus peculiares, iuxta quos sive ex lege canonica, sive ex lege romana antiqua, sive ex aliis circumstantiis orator frui poterat secundo domicilio; sed postea iustis rationibus ac validis argumentis demonstrat allatas hypotheses omni

(*) Faveant lectores videre primam huius causae propositionem in fasciculo 5 mense septembri fol. 142 et seqq.

vi iuridica ac solido fundamento carere, quare circa promotum dubium nihil amplius quod contra matrimonii validitatem faciat deducere existimat.

Tamen Emissis Patribus sententiam iam editam confirmare placuit, cum ad dubium:

“ *An sit standum vel recedendum a decisis in casu* „,

responderint:

“ *In decisis* „.

IV. — PARISIEN. — NULLITATIS MATRIMONII (*sub secreto*).

R. “ *In decisis* „.

V. — RHEDONEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).

R. “ *Affirmative* „.

1773

I

VI. — BAREN. — IURIUM.

IN oppido *Palo del Colle* extat paroecialis et Archipresbyteralis Ecclesia sub titulo S. Mariae *La Porta* quae characterem habet ecclesiae receptitiae numeratae, cum praeter Archipresbyterum triginta participantes existant fruenter annua congrua ducatorum 50, si maiores, et ducatorum 40, si minores participantes, dum ille congruam percipiebat annuam duc. 240. Editis legibus italicis assis ecclesiastici eversivis, etiam haec ecclesia obnoxia gubernii directioni mansit; sed cum de paroeciali ecclesia ageretur, quae exempta erat a lege bonorum publicationis, ex fundis collegialis ecclesiae pars detracta fuit, quae pro dote paroeciae fixa et intacta maneret, statuta tantum pensione, vita naturali durante, pro reliquis portionariis.

Post patratam bonorum compilationem successu temporis an. 1886 novi participantes ecclesiae adscribi coeperunt, qui portionarios defunctos substituerent, et quodammodo vitam collegii prorogarent. Tamen, quamvis clerus receptitius suis bonis a fisco fuerit expoliatus, manent adhuc quatenus emolumenta provenientia ab adassociationibus funebribus aliisque functionibus, quae dividuntur inter portionarios interessentes, non excluso Archipresbytero, qui in adassociationibus, praesente cadavere, duplam portionem recipit sive interveniat per se, sive per delegatum participantem.

Occasione distributionis horum emolumentorum quaedam ex-

ortae sunt quaestiones inter parochum Archipresbyterum et nonnullos participantes, quarum prima est an Archipresbyter sit subii-ciendus legi punctaturae, quando *actu* non incumbit exercitio curae animarum: secunda quaestio an in funeribus, cum Archipresbyter non intervenit personaliter, praeter duplam eidem debitam, solvenda sit portio etiam ei ex participantibus, qui eundem archipresbyterum repraesentat. Insuper cum praefatae dispositiones, vigentes in regno neapolitano relate ad duplam portionem favore parochi in ecclesiis receptitiis, loquantur tantum de adsociatione cadaverum, an hae sint etiam extendendae aliis sacris functionibus non funerariis, ita ut parochus ius habeat ad duplicem portionem sive praesens sit, sive absens, etiamsi absentia non excusetur actuali exercitio curae animarum.

Delatis hisce controversiis ad Archiepiscopum, hic decreto diei 3 septembris 1900 primas duas ita resolvit, ut parochus non esset punctandus, etiamsi absens actu non incumberet rebus paroeciae, et ut eius delegato participanti praeter duplam pro parochi, etiam propria portio rependeretur: tertia vero quaestio insoluta mansit. Contra hoc decretum participantes ad H. S. C. appellarunt, quae- rentes insuper an Archipresbyter, dum alii Capitulares fruuntur tantum adventitiis, gaudere valeat triplici praebenda illius a *Piano* statuta, vel potius largiri debeat quod superest ex 240 ducatis congruae ab ipso *Piano* taxatis.

Rogatus de his Archiepiscopus epistolam remisit concludens recursum quorundam cleri oppidi *Palo* contra Archipresbyterum, omnino reiiciendum esse.

Advocatus participantium advertit primitus massam communem, quamvis extincta, assignata parte pro congrua parochi, successu tem- poris aliquantulum restitui coepisse, et in praesens conflata esse ex quibusdam emolumentis clero debitis ratione vel sacristiae, vel curae, et in specie ex redditibus quorundam legatorum missarum.

Hisce praemissis contendit infirmandum esse decretum Archie- piscopale diei 3 septembris 1900 sive relate ad exemptionem pa- rochi a lege punctaturae, quando abest non occupatus in exercitio curae animarum, sive relate ad distributionem percipiendam a de- legato parochi, praeter huius duplam portionem. Quibus illustratis transit ad consuetudinem, super qua suum decretum fundat Ar-chiepiscopus, quam asserit omnino reprobari, etiamsi de immemoriali agatur, a iure in materia distributionum, adnotans vero in casu ne existere quidem invocata consuetudinem.

Demonstrat autem nullam portionem delegato debitam esse,

praeter duplam parochi, et contendit privilegium archipresbyteri duplam percipiendi portionem extendi non posse ad functiones non funerarias, iuxta resolutionem H. S. C. in simili casu in *Amalphitana* — *Iurium Praebendalium* 27 maii 1889.

Ad aequitatem vero appellat advocatus, attenta praesertim hodierna miserrima conditione oeconomica cleri receptitii, quae redditibus perpensis, non suadet, ut in adventitiis archipresbyter accipiat plus, quam simplex participans.

Deveniens demum ad ultimum praesentis controversiae caput circa applicationem celeberrimi decreti "*Ad dirimendas* „ praenotat inconcussum iuris canonici principium esse omnia patrata a legibus italicis eversivis in damnum proprietatis ecclesiasticae seu irrita habenda esse, et hinc in facie ecclesiae clerum receptitium Pali, ut bona massae communis a fisco fuerint direpta, tamen adhuc eorum proprietatem retinere; quare iuxta allatum decretum duo adhuc inquirenda sunt: primo an bona a fisco parochi assignata tamquam congrua fuerint detracta ex massa communi ad receptitium clerum spectante; secundo an redditus ex iure assignati exsuperent quotam eidem archipresbytero iuxta legem concordati et regulam organicam vulgo *Piano* pro Ecclesia receptitia loci Palo, competentem in ducatis 240.

Quoad primum compertum est bona detracta fuisse ex massa communi cleri; quoad secundum advertit advocatus parochum ex bonis sibi in congruam assignatis percipere circiter annuas Libellas 2300, quibus adiunctis lib. 800 ex proventibus stolae et duplicis portionis, percipit plus minusve annuatim lib. 3000, dum contra redditus participantium non excedit summam annuam libellarum 300. De ultima vero quaestione non disserit, cum in praesenti contineatur et sit velut consecrarium.

Archipresbyteri patronus ex adverso notat in primis considerandam esse naturam ecclesiae receptitiae, quae in provinciis meridionalibus institutae sunt et dotatae a pietate fidelium, ut clerus his adscriptus suppetias ferret parochi et paroeciae, qui vero est proprie superior cleri receptitii et non primus inter pares; quare parochus est sui iudex in absentis, et reputatur semper praesens ad effectum lucrandi quotidianas distributiones; hinc praetensio nonnullorum ex participantibus cleri loci *Palo* punctandi parochum, quando *actu* non est occupatus in cura animarum, est reiicienda.

Demonstrat autem necessitatem percipiendi propriam portionem a delegato parochi absentis, praeter duplam portionem huic spectantem, et nititur substinere admitti non posse alteram ad-

versariorum praetensionem, nempe parochum sive per se, sive per alium ius non habere ad duplam in aliis functionibus adventitiis praeter associationes funebres; id verum esse contendit inspecta lege, ad aliud obtinere ex iam inducta consuetudine, quam attendendam esse probat.

Demum sustinet in themate locum fieri non posse applicationi decreti "*Ad dirimendas* „ tribus rationibus, quae brevitatis amore omittuntur, et animadvertit redditum praebendae non esse, ut probant actores, triplo maiorem ac illum fixum a statutis in ducatis 240; sed dictum redditum in praesens tantummodo, ex legalibus attestationibus, desumi non excedere lib. annuatim 1198,66, non pinguiorem vero, praesertim si inspiciantur percrecentes fidelium necessitates.

Rebus sic stantibus, omnibus aequa lanciae libratis, Emissi iudices ad dubia:

I. "*An confirmandum sit vel infirmandum Archiepiscopi decretum diei 3 septembris, in casu „*;

II. "*An in sacris functionibus, etiam non funerariis, archipresbytero ius competat ad duplam, sive praesens sit sive absens, etiam sine legitima causa in casu „*;

III. "*An Archipresbytero, titulo praebendae parochialis, ex bonis ei a fisco assignatis, praeter summam ducatorum 240, alii redditus debeantur in casu „*;

Et quatenus: "*Negative „*.

IV. "*An de redditibus, ultra summam debitam perceptis, ratio reddenda sit ab archipresbytero in casu „*;

respondendum mandarunt:

"*Ad 1um dubium, quoad exemptionem archipresbyteri a punctatura confirmandum decretum cum declaratione, ut parochus praesens habeatur quoties curae animarum incumbit, onerata super hoc eius conscientia; infirmandum quoad alteram partem „*.

"*Ad 2um serventur consuetudines legitimae praescriptae, ita tamen ut parochus praesens habeatur, quoties curae animarum incumbit, onerata super hoc eius conscientia „*.

"*Ad 3um et 4um ad mentem. Mens est ut conservato archipresbytero in possessione et administratione bonorum, eidem imponatur pensio 100 libellarum favore participantium; salvo iure providendi pro aliqua aequa pensione in nova beneficii provisione „*.

VII — VALVEN. — REMOTIONIS A PAROECIA. (sub-secreto).

(Responsio nondum prodit).

SS. RITUUM CONGREGATIO

L. — S. THOMAE DE MELIAPOR.

Conceditur indultum Missam votivam de S. Thoma Apostolo celebrandi sacerdotibus peregrinis sacrum litantibus in Altari ubi eiusdem Apostoli reliquiae custodiuntur, Orthonae.

CUPIENS Rñus Dominus Theotonijs Emmanuel Ribeiro Vieira de Castro, Episcopus Sancti Thomae de Meliapor, ut cultus et pietas erga ipsum Sanctum Apostolum, qui Indiarum gentibus Evangelium praedicavit, eiusque Reliquiae Orthonae intra fines eiusdem dioeceseos magna religione asservantur, magis magisque foveatur atque augeat: Sanctissimum Dominum Nostrum Pium Papam X supplicibus votis rogavit, ut cuilibet sacerdoti, in Altari sacrum operanti, ubi sancti Apostoli memoratae Reliquiae custodiantur, Missam votivam de S. Thoma celebrare liceat, etsi Officium ritus duplicis occurrat. Sanctitas porro Sua eiusdem preces peramanter excipiens petatum privilegium missae votivae ita benigne indulgere dignata est, ut Sacerdotibus tantum peregrinis, vel turmarum pie illuc peregrinantium ducibus, ad enuntiatum Altare sacrum facturis Missam votivam de S. Thoma Apostolo fas sit celebrare: dummodo non occurrat Duplex primae vel secundae classis, nec non Dominica, Feria, Vigilia vel Octava, quae sit ex privilegiatis: servatis Rubricis. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Diei 20 ianuarii 1904.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., *Secret.*

II. — DIARIUM.

DIE 20 ianuarii elapsi in Palatio Apostolico Vaticano coram SSmo Dño N. Pio PP. X habita est Congregatio generalis, in qua Eñi ac Rñi DD. Cardinales, Rñi DD. Praelati ac Consultores theologi eandem SS. Rituum Congregationem componentes discutierunt ac dederunt votum antea super dubio dicto "tuto", pro sollemni Beatificatione VV. Marci Crisino Congr. Strigoniensis, Stephani Pongracz et Melchioris Grodecz Sacerdotum S. I. in Hungaria, in odium fidei interfectorum anno 1619; et postea super binis miraculis, quae asseruntur a Deo patrata, intercedente ven. Ioanni Baptista Vianey parcho loci Ars, dioeceseos Bellicen., atque pro eius beatificatione proponuntur.

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM *

I. — URBIS ET ORBIS.

Indulgentia, defunctis quoque applicabilis, conceditur illis, qui blasphemias audientes precem iaculatoriam « Deus sit benedictus » pronunciant.

SOLENT Christifideles, dum blasphemias in Deum vel Deiparam Virginem aliosve Sanctos proferre audiunt, ut aliquo modo tantam impietatem reparent, Sancto Dei Nomini benedicere hac iaculatoria prece: " Deus sit benedictus! „ (*Dio sia benedetto!*). Quae piissima praxis ut magis magisque propagetur, SSmo Dño Nostro Pio PP. X. preces porrectae sunt, ut fidelibus praedictam orationem iaculatoriam pronuntiantibus aliquam Indulgentiam elargiri dignetur.

Et Sanctitas Sua, Indulgentiam *quingenta dierum* conoessit, defunctis quoque applicabilem, toties a christifidelibus lucrandam, quoties iidem blasphemias audientes, corde saltem contrito ac devote eandem iaculatoriam precem pronunciaverint. Praesenti in perpetuum valituro. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. C. die 28 Novembris 1903.

A. Card. TRIPEPI, *Praef.*

L. ✠ S.

† FRANCISCUS SOGARO, Archiep. Amiden., *Secretarius.*

II. — TOMITANA.

Indulgentiae conceduntur recitantibus infrascriptam antiphonam et orationem in honorem S. Stephani protomartyris.

Beatissimo Padre,**

NICOLA Giuseppe Camilli, Arcivescovo titolare di Tomi, umilmente prostrato al bacio del S. Piede, implora dalla Santità Vostra qualche indulgenza per tutti coloro che reciteranno la seguente Antifona con i Versetti e l'orazione, in onore di S. Stefano Protomartire.

* Vi Motu-proprio hoc in fasciculo pag. 339 relati, Congregatio Indulgentiarum et SS. Reliquiarum nunc cum SS. Rituum Congregatione coniungitur.

** Beatissime Pater, Nicolaus Ioseph Camilli, Archiepiscopus titularis Tomitanus, humillime provolutus ad osculum S. Pedis, rogat ut S. V. aliquam Indulgentiam largiri dignetur omnibus recitantibus sequentem Antiphonam cum Versiculis et Oratione in honorem S. Stephani Protomartyris.

ANTIPHONA.

Elegerunt Apostoli Stephanum levitam plenum fide et Spiritu Sancto, quem lapidarunt Iudaei orantem et dicentem: " Domine Iesu, accipe spiritum meum, et ne statuas illis hoc peccatum „.

℣. Meritis et precibus beati Stephani.

℟. Propitius esto, Domine, populo tuo.

ORATIO.

Omnipotens sempiterne Deus, qui primitias Martyrum in beati levitae Stephani sanguine dedicasti: tribue, quaesumus ut pro nobis intercessor existat, qui pro suis etiam persecutoribus exoravit Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum: qui vivit et regnat in saecula saeculorum. ℣. Amen.

Che della grazia etc.

Ex audientia SS^{mi} diei 3 ianuarii 1904.

SS^{mus} Dñus Noster Pius PP. X. omnibus ex utroque sexu Christifidelibus praefatam Antiphonam cum versiculis et Oratione corde saltem contrito ac devoto recitantibus, indulgentiam tercenum dierum, semel in die acquirendam benigne concessit: iis vero Christifidelibus, qui eandem Antiphonam cum versiculis et oratione quotidie per annum recitaverint, clementer elargitus est plenariam indulgentiam die 3 augusti et 26 decembris lucrandam, dummodo dictis diebus iidem christifideles vere poenitentes confessi et Sancta Synaxi refecti aliquam Ecclesiam vel publicum oratorium visiterint, ibique pias ad Deum preces iuxta mentem Sanctitatis Suae fuderint: quas indulgentias defunctis quoque applicabiles eadem Sanctitas Sua fore declaravit.

Praesenti *in perpetuum* valituro absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae e Secretaria S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae die 23 ianuarii 1904.

A. CARD. TRIPEPI, *Praefectus*.

L. ✠ S.

FRANC. SOGARO. Archiep. Amid. *Secr.*

III. — ROMANA.

Indulgentiae conceduntur recitantibus quasdam orationes in honorem S. Ioannis Baptistae.

Beatissimo Padre,

IL Sacerdote Giambattista M. Menghini, Ceremoniere Apostolico, prostrato al Trono della S. V., La supplica umilmente, affinché ad alimentare la divozione verso il gran Precursore di N. S. G. C.

S. Giovanni Battista, voglia degnarsi di concedere in perpetuo a tutti i fedeli, che reciteranno divotamente e con cuore contrito le infrascritte preghiere, l'Indulgenza di duecento giorni da lucrarsi una volta al giorno; di trecento giorni da lucrarsi in ciascun giorno, se le reciteranno per lo spazio di un triduo o di una novena; la plenaria nel decorso di detto spazio di tempo, o in uno degli otto giorni susseguenti, se si accosteranno, avendole recitate ogni giorno del triduo o della novena, ai SS. Sacramenti della Confessione e Comunione, e pregheranno secondo l'intenzione del Sommo Pontefice. La supplica inoltre a concedere che le predette Indulgenze possano applicarsi a modo di suffragio alle anime del Purgatorio.

Che, ecc.

Orazione a S. Giovanni Battista.

I. — O glorioso S. Giovanni Battista, fra i nati di donne il profeta più grande (*LUC. VII, 28*), voi, benchè santificato fin dal seno materno, e di vita innocentissima, purtuttavia voleste ritirarvi nel deserto, per ivi praticare l'austerità e la penitenza; deh! otteneteci dal Signore la grazia, che, distaccati, almeno coll'affetto del cuore, da ogni bene terreno, pratichiamo la cristiana mortificazione col raccoglimento interiore e con lo spirito di santa orazione.

Pater, Ave, Gloria.

II. — O Apostolo zelantissimo, che senza operare in altri alcun prodigio, ma solamente coll'esempio della vostra vita penitente e coll'efficacia della vostra parola, vi traeste dietro le turbe, per disporle ad accogliere degnamente il Messia ed ascoltarne le celesti dottrine; deh! fate, che ancora a noi sia dato, coll'esempio di una santa vita, e coll'esercizio delle buone opere, di condurre molte anime a Dio; quelle soprattutto che sono avvolte dalle tenebre dell'errore e dell'ignoranza e traviate dal vizio.

Pater, Ave, Gloria.

III. — O Martire invitto, che per l'onore di Dio e per la salute anime, con fermezza costante vi opponeste, a costo pur della vita, delle all'empio Erode, rimproverandogli apertamente la sua vita perversa e dissoluta; deh! impetrateci un cuore forte e generoso, affinchè, vincendo ogni umano rispetto, francamente professiamo la nostra fede, e seguiamo gl'insegnamenti di Gesù C. nostro divino maestro.

Pater, Ave, Gloria.

✠. Ora pro nobis, S. Ioannes Baptista.

✠. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.

Oremus.

Deus, qui praesentem diem honorabilem nobis in Beati Ioannis Nativitate (commemoratione) fecisti; da populis tuis spiritualium gratiam gaudiorum, et omnium fidelium mentes dirige in viam salutis aeternae. Per Christum Dominum Nostrum. Amen.

“ Pro gratia iuxta preces, servatis servandis, et absque ulla Brevis expeditione ”.

Die 9 ianuarii 1904.

PIVS PP. X

IV.

Indulgentia 300 dierum conceditur Religiosis quandam invocationem Mariae V. Immaculae Conceptae recitantibus.

Beatissimo Padre,

IL Canonico Pasquale Antonelli, prostrato ai Piedi della S. V., umilmente supplica che si degni concedere qualche indulgenza a quelle Comunità religiose che recitano la seguente invocazione:

“ O Maria, per i gloriosi trionfi del tuo Immacolato Concepimento, aiuta, esaudisci e consola questa pia Comunità e tutte le nostre famiglie ”.

Che ecc.

Ex audientia SS^{mi} die 27 ianuarii, anno 1904.

SS^{mus}, auditis expositis, omnibus Religiosis Communitatibus, praedictam invocationem recitantibus, indulgentiam tercentum dierum, semel in die lucranda, animabus etiam in Purgatorio detentis applicabilem, benigne concessit. In quorum fidem etc.

CASIMIRUS Card. GENNARI

S. C. DE PROPAGANDA FIDE

I. — DECRETUM.

Nova Praefectura Apostolica erigitur “ de Benardir ”, in Africa septentrionali eademque Alunnis Ordinis SS. Trinitatis conceditur.

CUM exposuisset R. P. D. Vicarius Apostolicus de Zanguebaria Septentrionali in Africa Orientali, se propter ingentem suae missionis extensionem minime sufficere ad evangelium propagandum in illa Vicariatus parte, quae a flumine Djuba usque ad Promonto-

rium Guardafui patet: S. haec de Propaganda Fide Congregatio curam adhibuit, ut operarios apostolicos inveniret, quos illuc mitteret. Porro Minister Generalis Ordinis SS. Trinitatis, opportune exhibito supplici libello, postulavit ut, in praedicto territorio nova Praefectura Apostolica constituta, ea alumnis sui ordinis evangelizanda concederetur. De qua petitione, cum in Generalibus huius S. C. Comitiis habitis die 18 vertentis mensis, mature pertractatum fuerit, placuit Emis Patribus votis hisce fieri satis. Quamobrem voluerunt ut erigeretur Praefectura Apostolica cui nomen erit *de Benadir*, cuius confinia haec essent: nempe, ad meridiem, ab ostio fluminis Djuba usque ad iurisdictionem Vicariatus Apostolici inter populos Galla, limes possessionum italicarum et anglicarum, a quo limite missio separetur a Vicariatu Ap. Zanguebariae Septentrionalis; ad orientem, Oceanus Indicus a praedicto ostio fluminis Djuba usque ad Promontorium Guardafui; ad septentrionem, mare sinus Adensis a supramemorato Promontorio usque ad litem Somaliae anglicae: ac dein hic ipse limes usque ad Vicariatum regionum Galla; ad Occidentem, haec postrema ecclesiastica iurdictio. Insuper voluerunt Emi Patres ut nova haec Praefectura Ap. *de Benadir* alumnis Ordinis SS. Trinitatis exalceatis committeretur, qui eam evangelizarent ac spiritualibus eiusdem necessitatibus providerent. Quam Eminentissimorum Patrum sententiam SSmo D. N. Pio Div. Prov. PP. X in audientia diei 19 huius mensis per infrascriptum huius S. Congregationis Secretarium relatum, Sanctitas Sua in omnibus ratam habuit ac confirmavit, praesensque ad id confici Decretum iussit.

Datum Romae, ex aedibus S. Congregationis de Propaganda Fide, die 21 ianuarii 1904.

Fr. H. M. GOTTI, *Praef.*

L. ✠ S.

ALOISIUS VECCIA, *Secr.*

S. CONGREGATIO A NEGOTIIS ECCLESIASTICIS EXTRAORDINARIIS

I. — WLADISLAVIEN.

Datur facultas declarandi privilegiata altaria in dioecesanis Ecclesiis.

Beatissime Pater,

EPISCOPUS Wladislaviensis seu Calissiensis, ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus, humillime quae sequuntur exponit: Die 10 iunii 1902 concessa sibi est ad septennium facultas decorandi pri-

vilegio Apostolico pro defunctis unum altare in parochialibus et collegiatis ecclesiis suae dioeceseos. Cum tamen in dioecesi hac plures adhuc extant ecclesiae filiales et olim regularium, in quibus officium persolvitur divinum, Praedecessor oratoris etiam in favorem harum ecclesiarum a S. Sede Apostolica obtinuit facultatem decorandi altaria privilegio Apostolico. Quapropter praefatus Episcopus Sanctitati Vestrae supplicat quatenus eandem facultatem, scilicet tria altaria in Cathedrali Wladislaviensi, duo in Collegiata Calissiensi, atque unum in omnibus tum parochialibus, tum filialibus, tum regularibus ecclesiis, sive religiosae familiae existant, sive absint, privilegio apostolico decorandi, S. V. benigne concedere dignetur. Quod Deus etc.

Ex Audientia SS^{mi} die 12 ianuarii 1904.

SS^{mus} Dominus Noster Pius divina Providentia PP. X, benigne annuit pro gratia in omnibus iuxta preces et ad quindecim annos, ab hac die inchoandos; facta insuper potestate Episcopo oratori altarium privilegia communicandi prudentiori ac faciliori modo, quo per temporum ac locorum adiuncta ipsi liceat. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius*.

II. — SANDOMIRIEN.

Reductio onerum missarum.

Beatissime Pater,

EPISCOPUS Sandomiriensis humillime exponit sequentia: Coenobium monialium Ord. S. Benedicti, Sandomiriae, fuit a gubernio suppressum, moniales vero translatae in civitatem dictam *Lomsa*. Cum deinde, post diuturnos conatus, gubernium concesserit praedictum antiquum coenobium ad usum Seminarii dioecesani, et quaedam onera Missarum, isti coenobio inhaerentia, procul dubio sint Seminario molesta; Episcopus orator a Sanctitate Vestra enixe petit, ut ista onera, quorum elenchus praesenti supplici libello adnectitur, in *unam solam Missam*, quotannis pro fundatoribus et benefactoribus Ecclesiae et coenobii celebrandam, reduci possint. Et Deus etc.

Ex audientia SS^{mi} die 12 ianuarii 1904.

SS^{mus} Dominus Noster Pius divina Providentia PP. X, benigne annuit pro gratia, celebrata et applicata una Missa quolibet mense iuxta preces. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius*.

III. — S. THOMAE DE MELIAPOR.

Indulgentia 300 dierum conceditur fidelibus visitantibus sacellum de Oriur ubi B. Ioannes de Britto martyr evasit.

Beatissime Pater,

TEOTONIUS Emmanuel Ribeiro Vieira de Castro, Episcopus S. Thomae de Meliapor in Indiis Orientalibus, a Sanctitate Vestra humillime petit, ut concedere dignetur Indulgentiam *tercentum dierum* a Christifidelibus lucrandam, qui sacellum de Oriur, ubi B. Ioannes de Britto martyrii coronam recepit, visitaverint. Et Deus etc.

Ex audientia SS^{mi} die 19 ianuarii 1904.

SS^{mus} Dominus Noster Pius divina Providentia PP. X, benigne annuere dignatus est pro gratia, iuxta preces ad septennium proximum. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius.*

IV. — ZITOMIRIEN.

Datur indultum declarandi S. Dominicum patronum secundarium Ecclesiae de Latyczois.

Très-Saint Père,

LE recteur de l'Eglise de Latyczois, sous le titre de l'Assomption au dioec. de Zitomir, expose que le gouvernement russe ayant fermé un couvent de PP. Dominicains dans sa paroisse, le peuple affligé implore la grace de designer S. Dominique comme patron secondaire de la paroisse. Que.....

Ex Audientia SS^{mi} die 20 ianuarii 1904.

SS^{mus} Dominus Noster Pius divina providentia PP. X, benigne annuit pro gratia, iuxta preces. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae e Secretaria eiusdem S. C. die, mense et anno praedictis.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius.*

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA

De Poenitentiae Sacramento.

MATERIA ET FORMA. RITUS NON NECESSARI.

POENITENTIAE sacramentum est institutum quo ex Christi voluntate sacerdos, Ecclesiae habens mandatum, a peccatis post baptismum admissis Christifidelem vere dolentem post confessionem absolvit. Huius Sacramenti *proxima* (quasi) materia sunt poenitentis actus; poenitens, inquam, peccatorum confessio una cum firmo emendationis et expiationis proposito coniuncta (contritio, confessio, satisfactio). Materia dicuntur *remota* ipsa peccata post baptismum commissa; si gravia, sunt materia necessaria; si levia vel gravia iam ante absolutam, sufficiens.

Absolutionis forma est: "*Ego te absolvo a peccatis tuis in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti. Amen*". Omnino necessaria sunt tantum verba: "*Absolvo te*".

Conditionalis valet absolutio, si conditio est de praesenti, nempe si tum ipsa impletur, cum absolutio datur. Si iuste de poenitentis dispositione dubitatur, cum inconditionate absolvi nequeat, iusta de causa (gravi poenitentis damno) conditionalis absolutio licet.

Conditionalis absolutio largitur: I. In dubio facti: cum, inquam, iuste dubitatur num: a) poenitens vivat, vel b) compos sit sui, c) vel longius extet, ut utrum praesens sit, nec ne, incertum sit (ex causa: e tectu, vel equo, vel in flumen praeceps decedens); d) confessarius absolvendi polleat facultate vel iam absolutionis verba pronuntiaverit; e) materia adsit remota saltem sufficiens. II. In dubio iuris: cum inter absolventem et damnantem sententiam medium nihil intersit, poenitenti, qui utrum dignus sit certo non dignoscitur, sacramentalis absolutio, quae iudicialis instar sententiae pronuntiatur, differenda est; sed, cum tribunal poenitentiae est etiam gratiae, urgente necessitate, absolutio sub conditione tuto datur. Sub conditione ergo absolvuntur: a) pueri et semihebetes in mortis periculo, in paschate et probabiliter semel vel bis in anno, ne diu sacramenti gratia priventur; b) moribundi mentis sensu carentes qui antea nulla vel dubia poenitentiae indicia praeberint; c) omnes generatim in

vitae periculo dubia poenitentiae signa praebentes; d) si ex dilata vel negata absolutione infamiae vel offensionis vel cuiusvis gravis damni periculum iure timetur, quod alio tantum peccato (mendacio, etc.) praecaveri possit, vel si cuncta unquam dubia amoveri posse, duriusque videatur absolutionis gratiam diu poenitenti, forte digno, negare, absolutio sub expressa, vel tantum mente concepta, conditione (*si vivis, si capax es, si te nondum absolvi* etc.) largienda est. Huiusmodi tamen poenitens a proprio conscientiae periculo nova confessione quam primum caveat, et communioni eam, quam possit, animi contritionem praemittat, docendus est. " Qui enim, (inquit S. Alphonsus) ob dubiam dispositionem conditionate est absolutus a peccatis mortalibus et postea ad S. Communionem accedit, sacrilegium non committit putans se per absolutionem cum Deo esse reconciliatum, attamen obstante sua indispositione fructum communionis non percipit. Quod, si talis cum attritione et bona fide ac devote ad communionem accedit, vi sanctissimi Sacramenti accipit remissionem peccatorum seu gratiam primam, quod idem valet, si ob dubiam iurisdictionem est conditionate absolutus „

Antequam a peccatis, poenitens a censuris per verba: "*Domine noster Iesus Christus, etc.* „ absolvitur. Absolutio a censuris datur vel in foro interno seu conscientiae, vel in foro externo. Pro foro interno eadem adhibetur forma quae absolutionem a peccatis praecedit. In foro externo ea adhibenda sunt verba quae in mandato praescribuntur, nisi mandans dicat in forma Ecclesiae consueta quae est in rituali romano (*de absolutione ab excom.*). In utroque casu sacerdos, cui huiusmodi facultas concessa est, caeremonias orationesque pro rei gravitate adhibeat quae in rituali proponuntur.

Urgente necessitate, cum plures adsint, una simul absolvendi (ex. gr. in naufragio, ante pugnam, tempore pestis, etc.) „ et omnes audiri vel confiteri non possint, si imminens periculum aliud non permittat, simul omnes, dicto a singulo aliquo, quod unius infamet, peccato aut etiam, si aliter fieri nequeat, dicendo in genere se esse peccatores ac de peccatis dolere, his tantum verbis: "*ego vos absolvo ab omnibus censuris et peccatis in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti, amen* „, absolvi possunt.

Ex millibus necessitatis casibus de iis tantum quae, imminenti belli conflictu, a castrensi sacerdote agenda sint breviter astringimus. a) Huiusmodi sacerdotis in primis est dies noctesque confessionibus praesto esse; b) imminenti mortis periculo, cum omnium confessioni peccatorum deest tempus, uno vel altero, secreto vel palam, accusato; vel c) si acies iam sit instructa, brevi et nervosa allocutione

supernaturali excitato peccatorum dolore et per certum signum patefacto, omnibus, quantum pro data opportunitate liceat, servatis etiam in satisfactionis poena quae a rituali libro praescribuntur, omnes una absolvat. Si qui protestantes adsunt neque ab his arcantur actis neque mente ab ea excluduntur absolutione quae poenitentiam excitat, imo si iure baptizati et bona fide sint, si de peccatis doleant et reconciliationis cum Deo sacerdotis absolutionem instrumentum credant, re absolvantur.

Circumcisa tamen absoluti ratione, postea si tempus fert et si valeant, distincte peccata confiteri tenentur.

Sac. H. ROCCABRUNA.

BIBLIOGRAPHIA

I.

P. GERMANUS A S. STANISLAO *Congr. Passionis Sac.* — **Praelectiones Philosophiae Scholasticae** — tironibus facili methodo accommodatae. Vol. I. et II. L. 10. — *Romae Typis Friderici Pustet Pontificalis Bibliopolae.*

Quum S. Thomae philosophia recentissima laude cumuletur a SS. D. N. Pio X. felic. regn., qui sapientissimi Leonis XIII, eximiae recordationis, de instaurata philosophia, vestigiis insistens, cohortatur: "*Omnes quicumque in catholicis orbis terrarum scholis philosophiam tradunt, a via et ratione Aquinatis numquam discedere*", (Breve ad Academ. Rom. S. Th.); ad rem facit novissima eorum opera recensere, quae in Aquinatis studio, iuventutis instituendae causa, magis idonea haberi debent. Inter quae non mediocriter spectandae hae praelectiones quae veram institutionum existimationem merentur. Ars siquidem difficillima est, recte et secundum veram nominis rationem incipientium mentes instituere; institutionum ergo librum edere, quae *vere instituunt*, pretium singulare est: uniuscuiusque enim rei natura et perfectio a finalitate pensatur. Haec angelica illa profecto et fere divina ex Aquinatis limpidis hausta fontibus sapientia traditur, aequa partium distributio habetur, do-

ctrinae et eruditionis copia una cum sobrietate, brevitate et perspicuitate coniungitur: neque solum menti instituendae prospicitur, sed memoriae quoque: siquidem optima ratione factum esse putamus, ut quae in singulis lectionibus dicta fuerant, compendio facili resumantur: eximiae equidem artis didacticae dotes! Huc accedit quod cl. Auctor modernorum scientiae accessiones, in Cosmologia praesertim, haud neglexit, sed cum immutabilibus veritatis principiis a veteribus inspectis, comparavit concordavitque; veritas namque veritati opponi nequit. Quae omnia simul pulchram operis unitatem et fere dicam perspectivam, componunt. Et haec operis promerita laus esto.

Prof. IOACH. SESTILI.

II.

THOMAS JOS. BOUQUILLON. — **Theologia Moralis Fundamental.**
— Editio III recognita et adaucta. Vol. in 8 magn., pag. VIII-744,
L. IO. *Brugis. Car. Beyaert. Edit.*

Hanc tertiam editionem huius tractatus Theologiae Moralis eadem ecclesiasticam disciplinam sectantibus, ob multas ac magni momenti variationes et augmenta ab eximio Auctore adductas, toto corde commendamus ⁽¹⁾. Studium enim huius operis atrium simul et fundamentum dici potest totius aedificii Theologiae Moralis. Nam per atrium quisque plane et secure in aedificium introducit et varia eius loca perlustrat. In eo igitur cohibentur huius scientiae indoles, relatio cum aliis scientiis practicis, et partitio. Definitur etiam methodus qua ipsi sit incumbendum, et indicantur fontes a quibus hauriri debeat, nec non enarrantur eius ortus, progressus et vices. Est autem fundamentum cui totum aedificium innititur. Eo enim ponuntur et stabiliuntur principia a quibus pendet rerum moralium recta intelligentia. Praemissa erudita et clara introductione, in qua de natura, conditionibus, fontibus, nec non de historia Theologiae Moralis, praeclarus A. totum opus in quinque tractatus distribuit. In primo et secundo tractatu de ultimo fine hominis et de mediis ad finem pertractat. Tertium vero, in quo de regulis in finem, in duas partes dividit, quarum in una de lege, in alia de conscientia loquitur. Quoad legem, expositis notione et speciebus

(¹) *Rev. Dom. Ios. Bouquillon, dum haec tertia editio sub pressis erat, pie obiit Bruxellis 5 Nov. 1902.*

legis moralis, omnia quae ad legem sive aeternam sive Dei naturalem, sive supernaturalem, sive domesticam, sive ecclesiasticam, sive civilem maxima cura persolvit. In altera parte de notionibus generalibus, de vi obligatoria conscientiae, nec non de qualitatibus et de reformatione rectae conscientiae pertractat. In quarto vero et quinto tractatu de actibus in finem et de finis assecutione et amissione separatim disseritur. His paucis verbis totum operis schema, quo sive methodo, sive notionibus maxima luciditate relatis, studium Theologiae Moralis planum et tutum absque dubio paratur, et gravissima dubia quae, sive in schola, sive etiam et praecipue in sacerdotalis ministerii exercitio, occurrere possunt, resolvere haud difficile erit. His denique addendum quod in expositione totius materiae Auctor praecipuorum scriptorum sive veterum sive recentiorum sententias ac iudicia copiosis adnotationibus refert et profunda eruditione simul ac modernitate conceptuum suum opus superabunde illustrat.

III.

RUSSO PR. D. FORTUNATO. — La Curia Romana nella sua organizzazione e nel suo completo funzionamento secondo il diritto canonico vigente. — Manuale pratico per le Curie Vescovili, Parrocchie e Seminari. — Un vol. in 12° di 320 pag. L. 3. — Prostat venale apud Fridericum Pustet Bibliopolam Pont. Romae.

Hoc opus dividitur in capita, quae in titulos, hi autem in canones: in fine vero uniuscuiusque tituli adsunt animadversiones doctrinales et historicae magni ponderis. Primo capite disseritur de Sede Vacante, de Conclavi, de Pontificis electione, de eiusdem praerogativis deque Cardinalibus. Secundo de Romanis Congregationibus in suis iuribus et propria tractandi res methodo, sive ad gratiam sive ad iustitiam. Tertio denique de Romanae Curiae Tribunalibus in suis pariter iuribus et propria agendi methodo, necnon de Praelatorum cuiusque speciei privilegiis. Maxima apta Auctoris methodus summeque rationalis, strictissima dictio atque clarissima; operis autem auctoritas, cum singuli canones roborati sint citatione constitutionum pontificiarum e quibus deprompti, potius quam privata, Ecclesiae videtur. En quia apte Manuale practicum Curiarum Episcopaliū, Seminariorum, Paroeciarum merito dicitur. Ex eo enim agnoscitur quid sit Curia Romana, quidque agat hoc opus evidentissime docet.

ACTA PONTIFICIA

SECRETARIA BREVIUM

I.

Sanctissimi Domini Nostri Pii PP. X Litterae Apostolicae de academicis
in S. Scriptura gradibus a COMMISSIONE BIBLICA conferendis.

PIUS PP. X

AD PERPETUAM REI MEMORIAM

SCRIPTURAE SANCTAE magis magisque in Clero promovere studium, conscientia Nos Apostolici officii in primis admonet hoc tempore, quum eum maxime divinae revelationis fideique fontem videmus ab intemperantia humanae rationis passim in discrimen adduci. Id ipsum quum intelligeret Noster fel. rec. decessor Leo XIII, non satis habuit dedisse anno MDCCCXCIII proprias de re biblica Encyclicas litteras *Providentissimus Deus*; nam paucis ante exitum mensibus, editis Apostolicis litteris *Vigilantiae*, peculiare instituit ex aliquot S. R. E. Cardinalibus pluribusque aliis doctis viris urbanum Consilium, quod, prae lucente doctrina et traditione Ecclesiae, etiam progredientis eruditionis praesidia conferret ad legitimam exegesim biblicam, et simul catholicis praesto esset, tum ad adiuvanda ac dirigenda eorum in hoc genere studia, tum ad controversias, si quae inter ipsos extitissent, dirimendas.

Nos quidem, ut par est, praeclarum istud pontificalis providentiae monumentum a Decessore relictum, Nostris quoque curis et auctoritate complectimur. Quin etiam iam nunc, eiusdem Consilii seu *Commissionis* navitate confisi, ipsius operam in negotio, quod magni censemus esse momenti ad Scripturarum provehendum cultum, adhibere constituimus. Siquidem hoc volumus, certam suppeditare rationem, unde bona paretur copia magistrorum, qui gravitate et sinceritate doctrinae commendati, in scholis catholicis divinos interpretentur Libros. Huius rei gratia per commodum profecto esset, quod etiam in votis Leonis fuisse novimus, proprium quoddam in Urbe Roma condere Athenaeum, altioribus magisteriis omniique instrumento eruditionis biblicae ornatum, quo delecti undique adolescentes convenirent, scientia divinorum eloquiorum singulares evasuri. At quoniam eius perficiendae rei deest in presens Nobis, non secus ac Decessori, facultas, quae quidem fore ut aliquando ex catholicorum liberalitate suppetat, spem bonam certamque habemus, interea quan-

tum ratio temporum sinit, id, harum tenore litterarum, exsequi et efficere decrevimus.

Itaque, quod bonum salutareque sit, reique catholicae benevertat, Apostolica auctoritate Nostra, Academicos Prolytae et Doctoris in Sacrae Scripturae disciplina gradus instituimus, a *Commissione* Biblica conferendos ad eas leges, quae infra scriptae sunt.

I. Nemo ad Academicos in Sacra Scriptura gradus assumatur, qui non sit ex alterutro ordine Cleri sacerdos; ac praeterea nisi Doctoratus in Sacra Theologia lauream, eamque in aliqua studiorum Universitate aut Athenaeo a Sede Apostolica adprobato, sit adeptus.

II. Candidati ad gradum vel prolytae vel doctoris in Sacra Scriptura, periculum doctrinae tum verbo tum scripto subeant: quibus autem de rebus id periculum faciendum fuerit, *Commissio* Biblica praestituet.

III. *Commissionis* erit explorandae candidatorum scientiae dare iudices: qui minimum quinque sint, iique ex consultorum numero. Liceat tamen *Commissioni* id iudicium, pro prolytatu tantummodo, aliis idoneis viris aliquando delegare.

IV. Qui prolytatum in Sacra Scriptura petit, admitti ad periculum faciendum, statim ab accepta sacrae Theologiae laurea, poterit: qui vero doctoratum, admitti non poterit, nisi elapso post habitum prolytatum anno.

V. De doctrina examinanda candidati ad lauream in sacra Scriptura, hoc nominatim cautum sit, ut candidatus certam thesim, quam ipse delegerit et *Commissio* Biblica probaverit, scribendo explicet, eamque postea in legitimo conventu Romae habendo recitatam ab impugnationibus censorum defendat.

Haec volumus, edicimus et statuimus, contrariis quibusvis non obstantibus. — Restat, ut Venerabiles Fratres Episcopi ceterique sacrorum Antistites in suae quisque dioecesis utilitatem ex hisce statutis Nostris eum fructum quaerant, quem inde Nobis uberem pollicemur. Ideo, quos in suo Clero viderint singularibus Bibliorum studiis natos aptosque, ad promerenda etiam huius disciplinae insignia hortentur et adiuvent: insignitos porro habeant potiores, quibus in sacro Seminario Scripturarum magisterium committant.

Datum Romae apud S. Petrum sub anulo Piscatoris die xxiii Februarii, festo S. Petri Damiani, an. MDCCCIV, Pontificatus Nostri anno primo.

A. CARD. MACCHI.

II. — ANDEGAVEN.

Indulgentiae conceduntur fidelibus recitantibus Parvum Officium SS.mi Cordis Jesu.

PIUS PP. X

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

CURAVIT exponendum Nobis Venerabilis Frater Josephus Episcopus Andegavensis, quamplures fideles illis in regionibus Parvum Officium SS^{mi} Cordis Jesu a Sacrorum Rituum Congregatione recognitum et adprobatum devote quovis die recitare solitos esse, eamque constantem in precibus perseverantiam fidem excitare, ac potissimum sinceræ charitatis ardorem fovere ac provehere. Quo vero tam laudabile studium erga SS^{mum} Jesu Cor in dies magis provehatur, enixas Nobis idem Antistes preces adhibuit, ut coelestes Ecclesiae thesauros reserantes, fidelibus parvum idem Officium recitantibus nonnullas alias indulgentias largiri dignaremur; Nosque id rati in spirituale christiani gregis bonum quam maximo cessurum, votis hisce piis annuendum, quantum in Domino possumus, existimavimus. Quae cum ita sint, de Omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri et Pauli Ap^lorum Eius auctoritate confisi, praeter indulgentiam partialem biscentum dierum iis concessam per similes Ap^licas Litteras die XII mensis Decembris anno MDCCCCI datas, qui dictum parvum Officium, vel latina vel vernacula lingua, dummodo versio sit fidelis et rite probata, devoto et contrito corde, quovis anni die recitaverint, atque ad mentem Romani Pontificis oraverint, omnibus pariter et singulis fidelibus ex utroque sexu, qui per solidum mensem ipsum officium integrum singulis diebus recitaverint, ac vere poenitentes et confessi ac S. Communionem refecti, uno ad cuiusque eorum lubitum eligendo intra mensis ipsius spatium die publicum quodvis templum visitent, ibique pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem, quam etiam animabus christifidelium quae Deo in charitate coniunctae ab hac luce migraverint, per modum suffragii applicare possint, misericorditer in Domino concedimus et largimur. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Volumus vero ut praesentes nullae sint, nisi earundem exemplar transmittatur ad Congregationem sacris Reliquiis atque Indulgentiis praepositam; utque praesentium Litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ec-

clesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud S. Petrum sub Anulo Piscatoris die I Martii MDCCCIV. Pontificatus Nostri Anno Primo.

Pro Dño Card. MACCHI

L. ✠ S.

NICOLAUS MARINI, *Substitutus*.

Praesentium Litterarum exemplar transmissum fuit ad hanc S. Congregationem Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositam.

In quorum fidem etc.

Datum Romae ex Sec.ria eiusdem S. Cong.nis die 8 Martii 1904.

IOSEPHUS M. Can. COSELLI *Substitutus*.

S. CONGREGATIO CONCILII

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis die 27 februarii 1904.

PER SUMMARIA PRECUM

1473

3

I. — NULLIUS SUBLACEN. — POSTULATI CIRCA USUM THRONI ABBATIALIS.

DOMUS ac conventus monachorum O. S. B. in abbazia nullius Sublacensi exemptione gaudent a iurisdictione Eñi Abbatis Sublacensis, a qua vero excluditur Ecclesia monasterii S. Scholasticae, quae, utpote titularis abbatae nullius, iurisdictioni ac pastoralis visitationi Abbatis Commendatarii et Ordinarii subest. Hac in Ecclesia Abbas suum thronum habet, quo alii, absque Abbatis licentia, uti nequeunt, iuxta decretum SS. RR. Congregationis diei 12 iunii 1899. Tamen abbates claustrales, qui praefato monasterio praesunt, *Ordinarii throno pro libitu utuntur*, postergatis quoad hoc vetitis ab Eñmo Abbate Ordinario positis. Quare Eñmus Pastor, cuius preces ac iussa Patres Benedictini non audierunt, recursum habuit ad hanc S. Congregationem; ut iudicium de hac quaestione proferret. Rogatus Procurator Generalis Primitivae Observantiae, ut super ea referret, die 11 augusti superioris anni libellum defensivum transmisit, in quo concludit, Abbatem Regularem SS. Benedicti et Scholasticae esse in possessione quater saeculari utendi throno Abbatiali in praefata Ecclesia. Ad hoc demonstrat semper Abbatem ipsum in dicta Ecclesia throno usum esse nemine reclamante et absque ulla expressa vel tacita licentia Ordinarii; ac thronum congruere, iuxta Institutiones, Abbati Regulari. Insuper adnotat

hanc praxim firmari consuetudine plus quam centenaria, nam quatuor abhinc saeculis Abbates Regulares sublacenses sunt in pacifica possessione usus throni Abbatialis. Insuper animadvertit thronum Ecclesiae cathedralis, vel quasi cathedralis, pertinere natura sua, cui dominium traditum est tituli ipsius Ecclesiae. In casu est Abbas Regularis qui titulum ipsius Abbatiae habet, non vero Commendatarius, nam hic non est titularis alicuius beneficii, sed tantummodo substitutus vel depositarius. Hanc thesim vero corroborat pluribus iuridicis allegationibus, citat ipsam Bullam Leonis X, qua subtrahuntur monachi et monasterium iurisdictioni Commendatarii, et demonstrat tandem impossibilitatem renunciandi usui throni, nam hoc in casu Abbas Regularis valedicere cogeretur Pontificalibus, vel alterum thronum erigere, quod omnino ridiculum evaderet.

Contra allatas rationes insurgit Eñus Commendatarius aliis validis argumentis. Revera praemittit Commendatarium in omnibus aequiparari Episcopo Ordinario, qui in sua Ecclesia cathedram seu thronum fixum et permanentem habere debet, dum contra Praelati inferiores, in quorum numero extra dubium recensendi sunt Abbates Regulares, cathedram seu sedem fixam detinere nequeunt, et tantummodo uti eis indulgetur throno mobili iis diebus, in quibus ipsis fas est pontificaliter celebrare. Insuper advertit in casu Commendatarium esse vere titolarem beneficii, nam post Concilium Tridentinum eiusmodi commendae omnino acquisierunt rationem et titulum beneficii, cum post Tridentinum perpetuitate gaudeant ac ius praebeant ipsarum redditus percipiendi, dum antea his praerogativis carebant.

Aliis confutatis obiectionibus Rñi Procuratoris Generalis, demonstratur ex praescriptione quater saeculari privilegium non exoriri favore Abbatis Regularis circa usum throni, nam nequit concipi praescriptio ordinata ad acquirendam vel recuperandam proprietatem usus throni, quae esset absurda; nec substinenda est praescriptio respiciens usum throni pro Pontificalibus peragendis in illis festivitibus, in quibus a S. Sede Abbatibus Regularibus id est permissum, nam negligentia praedecessorum in prohibendo usum throni Abbatialis nocere non potest nec debet. Quare concludendum visum est Abbates Regulares Ecclesiae SS. Benedicti et Scholasticae subiacere debere decretis SS. Rituum Congregationis dierum 27 septembris 1659 et 12 iunii 1889, et substinendam est prohibitionem ab Eño Abbate Commendatario Delegato peractam.

Eñi Patres vero, omnibus mature perpensis, responderunt:

" *Ad mentem* „

II. — CAIACEN. — INDULTI.

Mos immemorabilis viget in dioecesi Caiacen. Episcopum nempe teneri obligatione interveniendi in chorum suae Cathedralis, utpote alios canonicos, atque punctaturis subiacere. Ratio eiusmodi consuetudinis est tenuitas praebendae Episcopalis, quae esset, absque proventus capitularibus, omnino impar omnibus necessitatibus dioeceseos consulendis. Sed omnes redditus subiiciunt punctaturae choralis, ita ut absentia amittuntur omnes fructus, non vero sola tertia pars eorum. Cum vero Episcopo fere impossibilis evadat frequentia chori ob graviora ac innumera officia pastoralia, sub die 5 iulii elapsi anni petiit gratiam, vita durante, exemptionis a punctatura choralis, vel indultum ad instar canonicorum pensionatorum, sua onerata conscientia quoad onus participandi choro, cum non est legitime impeditus aliis pastoralibus officiis.

Plures habentur in iure rationes, quae suadent negativo responso dimittendas esse preces oratoris, nam, ut ex aliis unam tantum recenseamus, conceditur dispensatio a choro, quando canonicus aliis officiis detinetur inhaerentibus canonicatui, dum contra in casu Episcopus a choro arceri cogitur ex aliis innumeris pastoralibus officiis. Haec est ratio praecipua, iuxta quam denegari videtur impetrata concessio. Tamen, hisce non obstantibus, non infrequenter Ecclesia huiusmodi dispensationem concedere dignata est cum clausula *amissis distributionibus quotidianis*, quo in casu, si omnes redditus distributionibus quotidianis constent, indultarius tantum tertiam partem amittit; vel alia clausula *amissis tantum distributionibus inter praesentes*, et tunc indultarius omnes distributiones quotidianas lucratur.

Reapse in casu graviores habentur circumstantiae, quae Episcopum a choro arcent, nec insuper timendum est Oratorem hoc indulto abusurum esse, nam ipse petit, ut sua ipsa oneretur conscientia. Denique expostulat Episcopus, ut sibi indultum concedatur ad instar canonici iubilati; haec porro petitio videtur eo sensu facta, ut ipse in choro consideretur personaliter praesens tantum in ordinem ad distributiones percipiendas, non vero quoad alia privilegia competentia canonicis iubilatis, qui omnino immunes fiunt a servitio chori, dum Episcopus declarat semper interfuturum esse choro, cum non sit legitime impeditus.

Quare Eñi Patres hoc responso putarunt oratoris preces dimittere:

" Pro gratia iuxta petita, amissis distributionibus inter praesentes tantum, onerata Episcopi conscientia super necessitate absentiae, durante munere "

1724

3

III. — TRIDENTINA. — COMMUTATIONIS VOLUNTATIS.

DOMINICUS Mattivi oppidi Regnana-Bedollo, olographo testamento diei 15 aprilis 1896, in quatuor partes dividit suam substantiam, quarum unius heredem instituit Fundum Curatiale dicti oppidi, cui assignavit, quotam hereditariam, suam domum, ea conditione vero, ut alienari nequiret. " Essendo la mia casa ingodibile per " famigliari, la permetto al Fondo Curaziale a conto della sua por- " zione, col patto e condizione che *non la venga venduta mai, in fit- " tanza sì, venduta no. E se a questi patti il fondo Curaziale non potesse " accettarla, il la deve a quello che tocca degli eredi sempre con que- " st'obbligo, di non poterla mai vendere, al fitto sì, venduta no; dunque " tratto della casa: o goderla da se stesso, o alla fitto e padroni " del fitto „*

Aperta testamentaria successione, peracto inventario, heredes die 27 octobris 1897 declararunt " adire la presente eredità benefi- " ciariamente in base al testamento, aggiungendo gli stessi che " ritengono di comune accordo non sussistente la clausola portata " dal testamento, che cioè la casa debba rimanere sempre inalie- " nabile „

Tamen, ob debitam reverentiam in memoriam et voluntatem testatoris, Fundus Curatialis, cupiens eam domum alienare, neces- sariam facultatem ab H. S. C. expostulavit.

Episcopus, rogatus de his, favorabiliter respondit, imo enixe deprecatus est, ut preces administrationis Fundi Curatialis exaudi- rentur.

Plura motiva adducuntur pro alienatione; praecipuum vero sunt maiores redditus, qui haberentur, nam domus locata 16 annuas co- ronas tantum prodit, dum contra quidam ex coheredibus, eam emeret pretio cor. 600, ex quibus annui fructus perciperentur cor. 25.20.

Alia urgens ratio pro alienatione est impossibilitas renovandi contractus locationis, nam omnes domum propriam possident, et in- super ob ingentem emigrationem innumerae recensentur domus in- colis vacuae.

Praeterea administratio indiget maioribus redditibus, quia praesentes redditus nondum sufficiunt uni sacerdoti praeposito curae spirituali oppidi; et certus habetur emptor, qui coronas 600, pretium omnino superius valore domus, offert, dum contra nullum hasta sortiretur effectum ob emptorum deficientiam.

Ex adverso obstat in primis voluntas testatoris, et forsam alienatio non est necessaria, nam, potius quam vendi, dari posset domus in emphiteusim congruo canone, quae quidem ut locatio consideratur. Insuper inter coheredes duo recensentur minores; pro quibus consensum praestitit eorum mater, quique vero, maiorem aetatem assecuti, restitutionem in integrum petere possent.

Tamen etiam contra has difficultates plures favorabiles exurgunt rationes; revera licet voluntates testatorum inviolabiliter sint observandae, nemo negat hoc intelligendum esse nullo obstante legitimo impedimento. In casu obstat urgens necessitas, quae commutationem voluntatis suadet; nec aliquid mali timendum est ex minoribus, nam praesumitur eorum mater consensum dedisse iuris regulis observatis, et agitur de immobili exigui valoris, et iuxta doctores, solemnitates quoad res minorum non requiruntur, quum quaestio est de re quidem immobili, sed exigui pretii.

Quare, omnibus examinatis ac perpensis, videtur gratiam impetratam alienandi domus eamque vendi praefato coheredi legitime concedi posse.

Tamen Eñi Patres responderunt:

“ *Negative* „

IN FOLIO

I. — ENGOLISMEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).

R. “ *Affirmative* „

II. — VARSAVIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).

R. “ *Attento obitu viri, non proposita* „

6523

41

III. — VRHBOSNEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII.

STANISLAA Zyaic schismatica, amore capta erga Thomam Vucak catholicum, de religione catholica amplectenda cogitavit, ut ei nuberet, sed ob innumeras vexationes aliasque causas ex parte parentum, ipsiusque gubernii acatholici, huic suo proposito renunciare coacta

fuit, et matrimonium initum est, obtenta dispensatione ab impedimento mixtae religionis.

Sed ipsa die celebrationis, imo statim post matrimonium, mulier ab amigeris rapta et tradita fuit parentibus, apud quos mansit quousque nupta fuit cuidam alio viro schismatico. Interea vir eiusque socii tentarunt eam a familia eripere et quamvis nihil intentatum reliquerint, vana fuerunt eorum conamina, quinimo, altero celebrato matrimonio cum schismatico, periculum vitae imminebat Thomae, si adhuc pertentasset mulieri molestias afferre.

Quare, rebus sic stantibus, cum ipsa mulier declarasset se amplius redire nolle cum legitimo viro, et omnis desit spes reconciliationis praesertim ob turbatos animos parentum mulieris eorumque correligionariorum, vir humillime Archiepiscopo Vrhbosnensi preces porrexit efflagitans dispensationem a matrimonio rato et non consummato; quas preces Archiepiscopus ad hanc S. Congregationem remisit, oratorem enixe commendans pro gratia obtinenda. Quaestio ergo proposita fuit in comitiis generalibus elapsis, et ritu oeconómico, cum actor in paupertate versetur.

Clarissimus Consultor G. Sebastianelli in sua oratione, amissis iuridicis animadversionibus in casu, quum hae pernotae omnibus sint, substinet clarissime probatam inconsummationem, quod eruitur sive ex depositionibus, sive ex complexu factorum circumstantiarumque. Exactis facillime desumitur virum numquam cum uxore mansisse, nam haec, statim post nuptias, rapta fuit, et aggressioni ad domum paternam pertentatae a quibusdam actoris sociis ad eam recuperandam, actor forsitan abfuit; si vero adfuisset, aggressores illico eiecti fuissent, ita ut certe ipse solus non manserit cum muliere. Nec cl. consultor omittit quasdam circumstantias, ex quibus forsitan diffidendum est de veracitate actoris eiusque testium; sed videtur haec non vitare factum inconsummationis, cuius certitudo moralis limpidissime patet; quare concludit consulendum esse SSmo pro petita dispensatione.

Ex adverso Vinculi defensor putat non acceptandam esse thesim Consultoris, nam frequentes quaedam contradictiones inducunt praesumptionem contrariam. Insuper advertit non posse quaestionem dirimere inspectionem mulieris corporis cum haec, illegitimo matrimonio inito, quod iniuria religioni catholicae validum licitumque cognitum fuit a civili magistratu, adulterinos foveat amores, et semper noluerit Ecclesiastico iudici, qui etiam auxilio brachii saecularis ad hunc finem sollicitavit, comparere.

Quamobrem existimat Vindex Sacramenti saltem pro nunc pre-

ces actoris comperendinandas esse dilatorio responso, ut clariore et digniores probationes de inconsummatione adducantur.

Tamen Emissis Patribus, omnibus favorabilibus contrariisque argumentis aequa lance librat, proposito dubio:

"An sit consulendum SSmo pro dispensatione a matrimonio rato et non consummato in casu"

decernere visum est:

"Affirmative"

IV. — VARSAVIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub-secreto*).

R. *"Ad 1.^{am} Affirmative ad cautelam. Ad 2.^{am} Arbitrio et conscientiae Archiepiscopi, constituto de idoneitate viri ad nuptias"*

V. — AVERSANA. — REDUCTIONIS PENSIONIS.

APOSTOLICA Bulla, Regio *Exequatur* munita, die 6 iulii 1855 Pius IX pensionem perpetuam biscentum ducatorum, seu libellarum 850, imposuit paroeciae tunc vacanti S. Andreae A. civitatis Aversanae, quolibet anno duabus distinctis ratis persolvendam favore Convictus clericorum pauperum, qui tunc separatam sedem a Seminario Dioecetano habebat. Anno 1860, istante Episcopo, hoc collegium aggregatum fuit praedicto Seminario una cum omnibus bonis et redditibus, cui etiam pensio devoluta fuit ex integro usque ad annum 1889, in quo paroecia S. Andreae A. collata fuit actuali parocho Ioanni Saporito.

Hic, primis duobus annis ratus se hoc onere non teneri, pensionem non solvit, sed urgente Seminario, ab Episcopo et ab hac S. C. frustra liberationem eiusmodi oneris impetravit.

Iterum instans tamen obtinuit solvere tantum dimidiam partem, altera condonata in retributionem diversorum officiorum ab Episcopo commissorum, qui Seminario reliquam partem pensionis rependebat.

Ita res processerunt usque ad annum 1897, quo actualis Episcopus ad illam dioecesim renunciatus fuit. Nam parochus, putans pensionem reductam esse, contendebat tantum dimidiam partem pensionis deberi Seminario, quod contra eandem integram repetebat.

Ad quaestionem dirimendam parochus petiit ab H. S. C. ut confirmaret concessionem a praecedenti Episcopo factam, sed, de hoc rogato novo Pastore, et constituto de bono, nisi optimo, statu oeconomico paroeciae, suadente ipso Episcopo, statutum fuit, ut parochus integram in posterum solveret pensionem, sibi condonatis tan-

tummodo solutionibus omissis, quae vero ad summam attingebant lib. 1600.

Huic sententiae non acquievit parochus, qui denuo recursum obtulit, petens ut saltem per decemnum ad dimidium reduceretur pensio, sed H. S. C. hunc recursum dimisit rescripto *Lectum* sub die 13 febr. 1902.

Ne hac quidem vice parochus sententiam accepit, nam instanter exposulavit, ut quaestio iuris ordine servato ventilaretur, quare in elapsis comitiis diei 27 februarii proposita fuit.

Seminarii patronus, praemittit pensionem ex integro solvendam esse iuxta Bullam Pianam sub poena excommunicationis. Deinde advertit pensionem extinguere extinctione entis, cuius favore fuit imposita, prout in casu invocatur parochus, cum convictus in cuius beneficium statuta fuerat pensio, non extinctum sit, sed tantum incorporatum Seminario, prouti facile videre est, facultate Episcopo facta incorporationis; quare pensio collegium secuta est, et translata fuit in favorem Seminarii. Nec parochus potest substinere beneficium paroeciale obtinuisse ab omni onere pensionis immune, nam paroecia collata fuit una cum honoribus et oneribus, inter quae pensio recensetur, imo expresse recognita fuit a parocho eam adducente apud fisci administratores, ut tributum vulgo *tassa di successione* sibi imminueretur.

Nec, sequitur Seminarii advocatus, concedi possunt quaedam reductiones ob mutatas condiciones oeconomicas paroeciae, quia hae in melius mutarunt, ita ut parochus ex paroecia maiores nunc redditus percipiat, quam tempore institutionis pensionis. Quare nec applicationem invocare potest parochus decreti *Cum nuperrimis*, quo cautum fuit, ut, beneficiorum redditu imminuto, etiam pensiones proportionaliter imminuerentur.

Ad obtinendam reductionem parochus adducit quasdam expensas substinendas ad necessarias reparationes Ecclesiae, sed advertit advocatus semper parochum usque ab anno 1891 hanc adduxisse rationem, quin vero nihil egerit, et insuper necessarias restaurationes a Regio Oeconomato repeti posse.

Tandem quoad dubium circa tributum vulgo *tassa di ricchezza mobile*, contendit hoc a parocho solvendum esse, cum pensio statuta fuerit " ab omnibus quibuscumque oneribus nunc impositis et pro tempore quomodolibet imponendis prorsus liberam immunitatem et exemptam „.

Ex adverso parochi patronus putat quaestionem dirimendam esse habita ratione status activi et passivi paroeciae in praesens re-

late ad tempus, quo pensio imposita fuit; et demonstrat dum tunc temporis redditus ascendebant ad lib. 2271, 43, in praesens tantummodo attingere summam lib. 252, 82, quare omnino erronea est assertio conditiones oeconomicas paroeciae meliores esse nunc, quam in praeterito. Imo advertit congruum augmentum neque haberi ex incertis, quae, teste etiam quodam sacerdote per plures annos vice paracho, non attingunt annuatim summam lib. 30.

Deinde substat applicandum esse Decretum *Cum nuperrimis*, et advertit omnino cessasse rationem, qua pensio imposita fuit, ergo cum finis impositae pensionis detuerit, et ipsa pensio cessare oportet.

Insuper concedit pensionem semper censendam esse intactam et liberam utpote tempore eius institutionis, sed videtur rationabile esse eam existimandam subiectam statui paroeciae; quare quum redditus, maioribus tributis gravati, imminuti sint, etiam pensio minuenda saltem est.

Nec obiiciatur, instat parochi patronus, ex hac imminutione grave damnum obventurum esse Seminario, quum hoc vere in melioribus conditionibus oeconomicis inveniatur, ita ut parum persentiret damni ex diminutione, imo ex ipsa cessatione pensionis.

Deinde demonstrat condonandas esse omissas solutiones ob praesertim tenuitatem reddituum, et concludit tandem suam orationem substinens non solvendam esse a paracho taxam vulgo *di ricchezza mobile* ob varias rationes, praecipueque vero quia mos viget in Aver-sana dioecesi hanc taxam solvi a pensionariis et non a gravatis pensionibus.

Rebus sic stantibus Eñi Iudices omnibus perpensis ad dubia:

I. " *An et in quam mensura sit locus diminutioni pensionis impositae super praebenda paroeciali eccl. S. Andreae favore v. Seminarii in casu* „;

II. " *An et quomodo sit locus favore Seminarii solutioni reddituum titulo pensionis hactenus non solutorum in casu* „;

III. " *A quo solvendum sit tributum vulgo " ricchezza mobile „ super pensione impositum in casu* „;

respondendum putarunt:

" Ad 1.um *Negative in omnibus* „.

" Ad 2.um *Attentis omnibus pro gratia condonationis libell. 1600 tantum et ad mentem* „.

" Ad 3.um *In casu, de quo agitur, a Seminario* „.

VI. — MELEVITANA. — EMOLUMENTI FUNERARII.

In comitiis generalibus H. S. C. diei 20 decembris 1902 inter Capitulum insignis Collegiatae Ecclesiae B. Mariae Virginis Immaculatae in civitate *Cospicua*, cui adnectitur cura actualis animarum cum habituali, et eius Vicarium Curatum, cui delegatum est exercitium eiusdem curae, quaedam agitata fuit quaestio relate ad nonnullas functiones paroeciales, et infra proposita dubia sequens recensebatur: V. *An Vicario Curato, vel potius Capitulo, spectet emolumentum a Gubernio solutum pro adsociatione cadaverum pauperum in casu*; cui responsum fuit, "*Dilata et ad mentem* „ Mens vero Episcopo patefacta fuit " ut Episcopus partes ad concordiam inducere curaret, ita ut Capitulum, integrum emolumentum, quod Gubernium solvere solet, sibi retinere non praesumat, sed congruam portionem Vicario Curato assignet, ut iustam compensationem consequatur ob augmentum laboris pro adsociatione cadaverum ad publicum coemeterium „.

Huic mandato respondit Episcopus putare, ut concordia inter partes instauretur, emolumentum a Capitulo accipiendum esse et ab hoc integrum solvendum esse favore Vicarii Curati; ita ut principium tueatur absque detrimento parochi. Sed postea, rogatis de proposita sic concordia partibus, denuo ad H. S. C. scripsit Episcopus quod Vicarius Curatus integrum praetendit emolumentum, dum contra capitulum putat sibi solvendum esse Parocho idem emolumentum, quod eidem persolvit pro adsociationibus cadaverum divitum. Rebus sic stantibus, iterum proposita fuit quaestio.

Plures adducit rationes Vicarii Curati patronus ad demonstrandum integrum suo clienti solvendum esse emolumentum a civili gubernio statutum in adsociationibus cadaverum pauperum; ad hoc in mentem revocat rationem, quae induxit eiusmodi emolumentum, nempe officium compensandi parochum, cadavera pauperum comitantem, ob longum iter agendum post institutionem publici coemeterii extra urbem, dum contra antea, cum in Ecclesia tumularentur, nulla aderat ratio percipiendi et solvendi propositum emolumentum.

Ad maiorem suae thesisi firmitatem demonstrat praefata emolumenta non considerata esse inter fructus stolae, qui Capitulo sunt reservati, et insuper observat in adsociationibus cadaverum pauperum totum onus incumbere Vicario Curato, cum Capitulum ne utensilia quidem suppeditare soleat, quare nequit substineri a Capitulo aliquam partem emolumenti retineri posse utpote compensationem utensilium.

Ex alia parte contendit Capitulum sibi reservatum esse ius percipiendi praefatum emolumentum, adducens etiam voluntatem gubernii, quod semper voluit hoc exclusive spectare Capitulo. Se promptum esse declarat tribuere Vicario Curato partem emolumenti, quae eam aequat mensuram, quam ipse olim percipiebat in adso- ciatione cadaverum divitum ad sepulturas gentilitias, quae aliquando magis distabant quam actuale coemeterium.

Deinde assertionem refutat iuxta quam nihil a Capitulo praestetur in adso- ciatione cadaverum pauperum, animadvertens emolumentum a gubernio statutum, praeter retributionem parochi cadavera comitanti, solvi etiam utpote compensationem utensilium, quae a Ca- pitulo muniuntur.

Insuper observat in exemplum alias paroecias adduci non posse, quarum parochus integrum percipit analogum emolumen- tum, cum agatur de parochis habentibus curam actua- lem et habitua- lem paroeciae absque ulla relatione ad capitula, quae procul dubio nullum ius habent ad assignationem honorarii factam a Gu- bernio, quae exclusive ad parochum spectat.

Concludit Capitulum acceptare propositam concordiam iuxta quam detineatur solvere Vicario Curato idem honorarium, quod ei solvit, cum comitatur cadavera divitum, imo se promptum esse ei solvere eandem retributionem pro defunctis ad coemeterium comitatis duodecim abhinc elapsis annis.

Sed Eñi Iudices propositum dubium:

"An Vicario Curato vel potius Capitulo spectet emolumentum a Gubernio solutum pro associatione cadaverum pauperum in casu " hoc dimiserunt responso:

"Emolumentum dividendum esse aequis partibus inter Capitulum et Vicarium Curatum, sub lege ut in posterum pauperum cadavera decenter ad Ecclesiam parochialem iuxta praescriptum Ritualis Romani et cum onere Vicario comitandi eorundem cadavera ad coeme- terium sive per se sive per alium ".

VII. — SYRACUSANA. — DISMEMBRATIONIS PAROECIAE.

HAEC causa proposita fuit in comitiis generalibus diei 28 martii superioris anni, et hoc obtinuit responsum. "Decretum esse confirmandum et ad mentem "; faveant igitur lectores videre fasc. I. mensis maii 1903 pag. 9 et seqq.

Iterum in elapsis comitiis proponenda erat, sed S. C. respon- dendum existimavit:

"Ad instantiam Parochi Arezzi, lectum ".

Dr. ANGELUS, D'ALESSANDRI.

SS. RITUUM CONGREGATIO

I.

Facultates

Ordinariae atque Extraordinariae Sacrorum Rituum Congregationis.

FACULTATES EXTRAORDINARIAE

QUAE PER S. R. C. EX AUDIENTIA SANCTISSIMI OBTINERI POSSUNT.

I. *Facultates extraordinariae in causis Beatificationis
et Canonizationis Servorum Dei.*

1. Deputandi Episcopos, in numero a Generalibus Decretis designato, ad costruendos Processus Apostolicos.

2. Prorogandi terminum ad explendos Processus Apostolicos.

3. Indulgendi apositionem Processuum Ordinaria non minus, quam Apostolica Auctoritate constructorum, attamen adiecta clausula: *servatis servandis*.

4. Proponendi in Congregatione Ordinaria absque interventu et voto Consultorum Dubia: I. Validitatis Processuum: II. Signaturae Commissionis Introductionis Causae: Reassumptionis Causae ad Canonizationem: IV. Singula, quae communiter nuncupantur *minora*: V. Causas adprobationis seu confirmationis Cultus immemorabilis.

5. Proponendi Dubium in Congregatione Ordinaria Signaturae Commissionis Introductionis Causae, quamvis non defluerit terminus requisitus decem annorum a praesentatione Processuum Ordinaria Auctoritate constructorum.

6. Proponendi Dubium supra Virtutibus, quamvis requisitus terminus quinquaginta annorum non defluerit a morte Servorum Dei, de quibus agitur.

7. Concedendi Litteras particulares Sacrorum Rituum Congregationis cum Instructionibus R. P. D. Sanctae Fidei Promotoris: I. Ad perquirenda scripta Servorum Dei: II. Ad recognoscenda, vel transferenda eorum corpora, seu reliquias: III. Ad extrahendas reliquias pro Beatificatione. — Quocumque alio in casu a R. P. D. Sanctae Fidei Promotore Instructiones conficiuntur in Causis Servorum Dei particularibus hisce litteris semper accludendae.

8. Concedendi easdem Litteras particulares quoties eae spectent ad executionem alicuius Decreti Sacrorum Rituum Congregationis, vel pertinent ad aliquam notitiam, quae a R. P. D. Sanctae Fidei Promotore desideretur in Animadversionibus etiam in Monasteriis clausurae inquirendam.

9. Indulgendi compulsationem Processuum Informativorum in Apostolicos.

10. Concedendi Litteras Remissoriales pro constructione Processuum *ne pereant probationes*, ante examen Dubiorum de Cultu non exhibito, et de Fama sanctitatis.

Nota. — Opportunum videtur *elenchum officialem* edere Facultatum huius S. C. sicut, data occasione, fiet quoad alias SS. RR. CC.

11. Concedendi Litteras Remissoriales pro constructione Processuum auctoritate Apostolica, dirigendas non modo Episcopis iuxta Generalia Decreta, verum aliis iuxta exempla allata a sa. me. Benedicto Papa XIV in opere de *Canonizatione Sanctorum lib. 2, cap. 5*, et aliis etiam de quibus aliquod exemplum inveniatur, iuxta circumstantiarum varietatem.

12. Deputandi Eños Cardinales Sacrorum Rituum Congregationis a Postulatoribus requisitos in Ponentes seu Relatores Causarum Beatificationis et Canonizationis.

N. B. *Supradictae facultates*, quamvis ex Audientia Ssmi obtineri debeant, a Sacra tamen Congregatione, *vigore facultatum sibi specialiter tributarum*, immediate concedi possunt, *quoties necessitas urgeat, et ad Summum Pontificem non habeatur accessus*.

II. *Aliae Facultates extraordinariae.*

1. Altaria fixa consecrandi per Sacerdotem.
2. Altaria portatilia " " "
3. Altarium (Ad) consecrationem subdelegandi *Pro Episcopo*.
4. Altare portatile erigendi sub dio.
5. Altarium consecratorum titulum mutandi.
6. " " " imagines
7. Ablutiones in Missa cum sola aqua peragendi.
8. Absolutiones impertiendae in exequiis post Missam lectam.
9. Benedictionum formulas proprias adprobandi.
10. Benedicendi novum Abbatem die feriali.
11. Benedictionem solemnem impertiendi nomine Summi Pontificis.
12. Benedictionem solemnem impertiendi post Missam Pontificalem.
13. " " " Extra Missam.
14. Benedictionem eamdem cum dispensatione a lectura Brevis.
15. Barbam deferendi.
16. Basilicae minoris titulum concedendi.
17. Beatorum imagines exponendi.
18. Beatorum reliquias deferendi in solemni processione; servata Instructione R. P. D. Sanctae Fidei Promotoris.
19. Beatis dedicandi altaria.
20. Consecrationem (Ad) altarium fixorum et portatilium subdelegandi *pro Episcopo*.
21. Consecrandi Episcopum die feriali.
22. " " " Ecclesiam cum nonnullis dispensationibus.
23. Chori parvi aperiendi in Ecclesiis et Oratoriis.
24. Candelarum numerum reducendi in expositione Ssmi Sacramenti.
25. Dedicationis Anniversarium una eademque die ab omnibus Ecclesiis alicuius Dioeceseos, Ordinis, Congregationis etc. celebrandi.
26. Dispensandi a Missa feriae, vigiliae etc. *pro Capitulo*.
27. Dispensandi a ieiunio ante consecrationem altarium.
28. Festa Beatorum extendendi ad Dioeceses et Ecclesias.
29. Festorum ritus elevandi ad Duplex maius, 2^{ac} et 1^{ac} classis.

30. Festorum ritus reducendi a dupl. mai., 2^{ae} et 1^{ae} classis ad inferiorem ritum.
31. Habitandi super Ecclesiam.
32. Insigna specialia Episcopis, Canonicis, Parochis, Dignitatibus etc. indulgendi, et throni usum Episcopo coadiutori.
33. Kalendaria particularia concedendi, reformandi etc.
34. Missae Conventualis legendae, vel non.
35. Missas proprias concedendi et adprobandi, iuxta praxim.
36. Missam celebrandi cum nonnullis dispensationibus.
37. " " propriam in quatrduo.
38. " " propriam in octavario.
39. " " in interiori clausurae sacello.
40. " " votivam B. M. V. in Sanctuariis.
41. Missam votivam alicuius Sancti in Sanctuariis.
42. " *Rorate* celebrandi durante Sacro Adventu.
43. " celebrandi duabus horis ante auroram et post meridiem.
44. Missam celebrandi Feria V in Coena Dñi pro communitate cum Communionem Paschali.
45. Officii feriae in aliud commutandi.
46. " recitationem anticipandi in choro.
47. " " " ante secundam horam pomeridianam pro aliquo ecclesiastico.
48. Officia concedendi, extendendi, vel supprimendi.
49. Patroni eligendi et approbandi.
50. " " " pro universa classe vel universitate.
51. Purificationis B. M. V. festum transferendi cum benedictione candelarum.
52. Pileolum gestandi et vittas ad vulnus in capite tegendum.
53. Portam Ecclesiae contiguam aperiendi.
54. Processionem in festo Corporis Christi transferendi ad horas pomeridianas.
55. Pontificalium usum concedendi Canonicis etc.
56. Rocheto utendi *pro Episcopo Regulari*.
57. Ritus et Caeremonias itemque Libros Liturgicos iuxta praxim adprobandi.
58. SSñum Eucharistiae Sacramentum asservandi ad tempus in Oratorio privato Communitatum et Sanctimonialium.
59. SSñum Eucharistiae Sacramentum asservandi in Oratorio Episcopi.
60. SSñum Eucharistiae Sacramentum deferendi in Civitate capite tecto, *galero* vel *pileo* vel *pileolo*.
61. Vesperas, sine vel cum Completorio, anticipandi ante meridiem in Choro.
62. Erigendi alia Oratoria praeter principale in domibus religiosis, iuxta decretum 4007 Nivernen.

FACULTATES ORDINARIAE
QUAE PER S. R. C. OBTINERI POSSUNT.

1. Altaris portatilis erigendi ante Imagines Beatorum.
2. Abluendi linteamina sacra *pro Sanctimonialibus*.
3. Benedictionem solemnem Aquae peragendi in Vigilia Epiphaniae.
4. Benedictionum formulas approbatas adhibendi, quae indigent facultate Apostolica.
5. Benedicendi, speciatim, candelas in honorem S. Ioseph.
6. " cingula " " "
7. " annulos " " "
8. " coronas angelicas S. Michaelis.
9. " aquam in honorem S. Ignatii Conf.
10. " numismata S. Benedicti Abb.
11. " omnia scapularia.
12. " quatuor scapularia sub unica formula.
13. " parvam imaginem, ad instar scapularis S. Cordis Iesu.
14. Benedicendi nolas.
15. " " non exclusa aqua.
16. " sacras supellectiles, in quibus sacra unctio non adhibetur.
17. Benedicendi, seu reconciliandi Ecclesias et Coemeteria per Sacerdotem.
18. Benedicendi, seu reconciliandi Ecclesias et Coemeteria per sacerdotem cum aqua a sacerdote benedicta.
19. Benedictiones (Ad) Episcopo reservatas, in quibus sacra unctio non adhibetur, subdelegandi *pro Episcopo*.
20. Benedictionem impertiendi infirmis in honorem S. Annae.
21. Consecrationem (Ad) calicum, patenarum subdelegandi *pro Episcopo*.
22. Consecrationem Altarium per formulam brevem privatim perficiendi.
23. Consecrandi Olea sancta minori Ministrorum numero.
24. Comam adscititiam gerendi.
25. Confessionem sacramentalem in privato oratorio peragendi.
26. Dispensandi a recitanda IX Lectione Officii simplici *pro Monialibus*.
27. Dispensandi quamcumque ecclesiasticam Communitatem instantem ab adiunctis Officio feriali, nempe a Psalmis Poenitentialibus et Gradualibus, nec non ab Officio parvo Beatae Mariae Virginis, et Defunctorum.
28. Festa extendendi ad Dioeceses et Ecclesias.
29. Festorum ritus elevandi ad Dupl. min.
30. " " reducendi a duplici minor. ad inferiorem ritum.
31. Functiones hebdomadae maioris peragendi in Oratoriis Sanctimonialium, Religiosorum etc.

32. Functiones supradictas et similes celebrandi, adhibito Memoriali Benedicti XIII, in Ecclesiis et Oratoriis praesertim Sanctimonialium, Religiosorum etc.

33. Imagines detegendi tempore Passionis.

34. Indumentorum usum ex lana vel gossypio confectorum permittendi, donec consumuntur.

35. Matutini privatam recitationem anticipandi.

36. Missam celebrandi nocte Nativitatis Domini *pro Oratoriis privatis et pro Oratoriis Sanctimonialium, vel Communitatum.*

37. Missas votivas omnes celebrandi *pro caeculiente.*

38. " " " *pro caeco.*

39. Missas proprias celebrandi in Triduo.

40. " " " aliqua die, praesertim pro Sacerdote novensili.

41. Missam propriam celebrandi in Oratorio etiam privato.

42. Missas plures celebrandi in Oratorio privato (ter in anno).

43. Missas plures celebrandi in Oratorio privato, die Titularis.

44. Missas plures in Oratorio privato occasione infirmitatis Indultariorum.

45. Missam celebrandi in mari.

46. " " in carcere.

47. " " Votivam B. M. V. vel alicuius Sancti etc., in Sanctuariis *pro Sacerdotibus peregrinis, aut ducibus peregrinorum.*

48. Missam Votivam Passionis in Hebdomada Maiori.

49. Missam de Requite pluries in hebdomada pro Ecclesiis cum cantu.

50. Missam de Requite lectam ad nuncium mortis.

51. " una hora ante auroram et post meridiem.

52. " Feria V. in Coena Domini *pro Sacerdote.*

53. " cantatam absque Ministris cum thurificatione.

54. " solemnem nec non Missas lectas proprias occasione festivitatis extrinsecae alicuius Sancti, vel Beati vel Mysterii iuxta praxim.

55. Missam solemnem de Communi, ubi asservatur Corpus alicuius Sancti Martyris nominis proprii.

56. Missas lectas celebrandi de Communi, ut supra.

57. Officii divini recitandi et Missae peragenda iuxta Calendarium propriae Religionis *pro Regularibus, qui eiusdem Religionis habitu, iusta de causa, dimisso, in statu saeculari versantur*, usque dum residentiali aliquo Beneficio non provideantur.

58. Officii Divini recitationem commutandi et dispensandi.

59. " recitationem anticipandi.

60. Officia transferendi.

61. Oleum sanctum adhibendi ab anno benedictum.

62. Oratorium privatum erigendi tum domi tum ruri, *pro Sacerdotibus infirmis.*

63. Oratorium, ut supra, cum adimplemento praecepti, exceptis diebus solemnioribus, pro cohabitantibus.

64. Oratorium, ut supra, *pro altero Sacerdote*, impedito Sacerdote indultario.

65. Oratoria privata erigendi in Coemeteriis tum ad familias tum ad Communitates spectantia.

66. Paramenta caerulei coloris permittendi in Missa de Festo aut votiva Immaculatae Conceptionis Beatae Mariae Virginis *pro regno Hispanico* et regionibus nunc vel olim eidem subiectis.

67. Ss̃mum Eucharistiae Sacramentum asservandi sub consuetis clausulis in Ecclesiis non Parochialibus, Oratoriis publicis et semipublicis.

68. Ss̃mum Eucharistiae Sacramentum asservandi cum dispensatione a quotidiana Missae celebratione, iuxta praxim.

69. Ss̃mum Sacramentum distribuendi in Oratorio privato, excepto Paschate.

70. Ss̃mum Sacramentum deferendi, capite tecto galero, pileo, vel pileolo, *extra civitatem*.

71. Ss̃mum Sacramentum exponendi in forma XL. Horarum, cum dispensatione ab oris nocturnis.

72. Extensiones Officiorum et Missarum propriarum et approbatarum.

73. Evehendi festa ad ritum duplicem maiorem.

74. Satisfaciendi praecepto audiendi Sacrum in Oratoriis privatis:

a) Pro personis cohabitantibus; b) Pro hospitibus; c) Pro consanguineis et affinibus.

75. Altera Missa in Oratoriis privatis:

a) Pro unico Sacerdote hospite; b) Sexies per annum.

76. Privatam Matutini cum Laudibus recitationem anticipandi pridie ab hora prima post mer. cum aliqua rationabili causa.

77. Altera Missa in Oratorio privato, quoties Indultarii ad S. Synaxim accedunt.

78. Missa in Oratorio privato solemnioribus diebus.

79. Missa in Oratorio privato diebus festis Assumptionis et S. Patroni.

80. Ut commensales et Coloni satisfacere valeant praecepto Sacri audiendi, Missae adstando in Oratorio privato.

Ex Audientia SS̃mi, die 7 Septembris 1903.

Praedictae facultates a Ss̃mo Dño Nostro Pio Papa X ea lege munitae sunt, qua nec immutari nec augeri, absque Summi Pontificis venia, unquam possint; deque legis ipsius custodia S. R. C. Secretarii et Substituti conscientia omnino oneretur.

S. Card. CRETONI, *Praefectus*.

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen., *Secretarius*.

II. — PLOCEN.

Tempore Missae sollemnis non licet cantilenas in lingua vernacula canere.

QUUM quaedam ephemerides polonicae, quae Varsaviae eduntur, nuper asseruerint, aliquem Ordinarium huius Provinciae Varsavien., obtinuisse a Sancta Sede permissionem pro populo, canendi iuxta antiquum morem, tempore Missae sollemnis, sine ministris sacris celebratae, varias cantilenas pias in lingua vernacula, omissis iis, quae a Rubricis cani praescribuntur, hodiernus Ritus Dominus Episcopus Plocensis, a Sacrorum Rituum Congregatione opportunam sequentium dubiorum solutionem reverenter expetivit:

I. Sitne reapse data talis permissio cuidam Antistitum huius Varsaviensis Provinciae?

II. In casu affirmativo ad I., sitne hoc merum tantummodo privilegium pro una dioecesi, vel extendi potest ad omnes dioeceses huius Provinciae?

III. In casu affirmativo ad II., sintne Decreta Sacrorum Rituum Congregationis N° 3365 Clodien. 7 Augusti 1876 ad VII.; N° 3496 Praefecturae Apostolicae de Madagascar, 21 Iunii 1879 ad I.; N° 3880 Bisarchien. 31 Ianuarii 1896; et N° 3994 Plocen. 25 Iunii 1898 ad I. abrogata? (*)

(*) En decreta, de quibus hoc in dubio sermo est:

a) N. 3365 Clodien. (5622) die 7 Augusti 1875:

Dub. VII. — Cum in dioecesi Clodien. mos invaluerit in Missis sollemnibus, sive cum, sive sine Ministris, quae cum sonitu Organi celebrantur, abstinendi a canendo Graduali, Tractu, Sequentia, Offertorio, *Benedictus*, et Communione, quaeritur an hic mos repugnet vel Rubricis vel Decretis SS. RR. Congregationis?

Ad VII. — " Affirmative; et detur Decretum in una Conimbricen. diei 14 Aprilis 1453 ad 2. „

b) N. 3496 Praefecturae Apostolicae de Madagascar die 21 Iunii 1879:

Dub. I. — Num tolerentur cantica in lingua vernacula etiam in Missis quae cum cantu celebrantur, salvo semper remanente usu cantandi Introitum, *Gloria*, *Credo*, *Sanctus*, et *Agnus Dei*?

Ad I. — " Cantica in vernaculo idiomate in functionibus et officiis liturgicis sollemnibus non esse toleranda, sed omnino prohibenda, extra functiones liturgicas servetur consuetudo. „

c) N. 3880 Bisarchien. die 31 Ianuarii 1896:

Dub. — An in loci vulgo *Osieri* parochiali Ecclesia a fidelibus intra Missam cani possint iuxta antiquum morem, a nonnullis annis interruptum, preces vel Hymni lingua vernacula compositi in honorem Sancti vel Mysterii, cuius Festum agitur?

R. " Affirmative, de consensu Ordinarii quoad Missam privatam; Negative, quoad Missam sollemnem sive cantatam... „

d) N. 3994 Plocen. 25 Iunii 1898:

Dub. I. — Num usus cantilenarum vernacularum (*in Missa sollemni*) approbari vel saltem tolerari possint?

Ad I. — " Obstant Decreta; praesertim in una Bisarchien. 31 Ianuarii 1896. „

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito etiam voto Commissionis Liturgicae, omnibus mature perpensis, rescribendum censuit:

Ad I. — "*Affirmative et ad tempus, quoad supradictas cantilenas, die 22 Aprilis 1899; sed haec permissio iam fuit revocata Motu proprio Sanctissimi Domini Nostri Pii Papae X. super musica sacra, 23 Novembris 1903 et Decreto SS. RR. C. Urbis et Orbis 8 Ianuarii 1904* „ (V. pag. 306 et seqq.; ac 331).

Ad II. — "*Provisum in I* „.

Ad III. — "*Negative et servantur Decreta praedictis Motu proprio et Decreto Urbis et Orbis confirmata* „.

Atque ita rescripsit die 29 Ianuarii 1904.

S. Card. CRETONI, Praefectus.

L. ✕ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen., Secret.

III. — MEDIOLANEN.

Normae dantur pro Kalendario Ambrosiano conficiendo.

CUM in Ambrosiano Ritu officium de Sanctis, sive solemne sive privilegiatum, transferatur quoties eorum festa aut in Solemnitates Domini earumque Vigiliis privilegiatas et Octavas, aut in Dominicas Ferias etiam privilegiatas incidunt: quumque, novis officiis introductis, quotannis saepissime intermittantur officia aliarum Feriarum, Eñus ac Rñus Dominus Cardinalis Andreas Carolus Ferrari, Archiepiscopus Mediolanensis, quo consulatur rationi Ambrosianae Psalmodiae, quae, uti aiunt, temporalis praecipue est, a Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa X supplex efflagitavit, ut in posterum liceat opportune coartare traslationum series, ita ut, servato stylo Ambrosiano de Sanctis officium solemne (non tamen solemne maius vel primae, vel secundae classis) seu privilegiatum nunquam transferatur, cum eorum festa incidunt aut in Solemnitates Domini earumque Octavas, aut in Dominicas aut in Ferias vel Vigiliis privilegiatas; sed, uti de simplici cautum est in Rubrica *de Translatione Officii Sanctorum*, fiat tantum commemoratio, si de eo fieri potest; secus eiusmodi officia, exceptis illis in Quadragesima occurrentibus, quae transferenda erunt post Octavam Paschatis, eo anno penitus omittantur. Insuper ne officia Sanctorum utriusque Ecclesiae Doctorum, immutata regula de translatione officiorum, saepe ad ritum simplicem reduci, aut penitus omitti in posterum debeant;

spectata Virorum Sanctorum praestantia, idem Eñus Archiepiscopus humiliter expetivit ut illorum officia ad ritum *solemne maius* evehantur.

Sacra porro Rituum Congregatio, vigore facultatum sibi specialiter ab eodem Sanctissimo Domino Nostro tributarum, attentis expositis, benigne in omnibus annuit pro gratia iuxta preces, tum coartando translationes in officio *solemni* seu *privilegiato* de Sanctis, tum elevando ad ritum *Solemne maius* festa Sanctorum utriusque Ecclesiae Doctorum; servatis Rubricis. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 11. Septembris 1903.

S. Card. CRETONI, *Praef.*

L. ✠ S.

† DIOMEDES PANICI, Archiep. Laodicen., S. R. C. *Secret.*

IV. — ORDINIS MINORUM.

Extenditur celebratio Missae votivae de Immaculata B. M. V. Conceptione Sabbatis diebus ad Ecclesias Tertii Ordinis Regularis.

Ex Apostolicis Litteris in forma Brevis sub die 5 aprilis 1856, ecclesiis Ordinis Minorum, ac deinde per Decretum Sacrae Rituum Congregationis diei 25 iulii 1882 ecclesiis quoque alterius Ordinis, hoc est sanctimonialium sanctae Clarae, privilegium concessum fuit Missae Votivae de Immaculata Conceptione Beatae Mariae Virginis singulis per annum Sabbatis, exceptis solemnioribus, primae scilicet ac secundae classis, aliisque privilegiatis iuxta Rubricas.

Quo cultus et pietas erga eandem Immaculatam Deiparam magis magisque foveatur inter Fratres et Sorores Tertii Ordinis Regularis, Reverendissimus Pater Bonaventura Marrani, Procurator Generalis Ordinis Minorum, anno quinquagesimo iam nunc adventante a Pontificia huiusce Dogmatis definitione, Sanctissimum Dominum Nostrum Pium Papam X, annuente ipsiusmet Ordinis Ministro Generali, enixis precibus rogavit, ut enuntiatum Missae Votivae privilegium benigne extendere dignaretur etiam ad Ecclesias Monialium Tertii Ordinis et Regularium Familiarum, quae kalendarium romano-seraphico legitime utuntur: ita ut cuilibet Sacerdoti in ipsarum ecclesiis vel oratoriis sacrum facturo memoratam Missam Votivam de Immaculata Beatae Mariae Conceptione Sabbatis diebus liceat celebrare.

Sanctitas porro Sua, referente infrascripto Sacrorum Rituum Congregationis Secretario, petitam supradicti privilegii extensionem

clementer indulgere dignata est; sub iisdem tamen exceptione et clausulis in Apostolico Indulto atque in memorato Sacrae Rituum Congregationis Decreto approbatis: servatis Rubricis ac Generali Decreto diei 9 decembris 1895: Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 9 Decembris 1903.

SERAPHINUS Card. CRETONI, *Praefectus*.

L. ✕ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. *Secretarius*.

SS. RITUUM CONGREGATIONIS DIARIUM.

DIE 21 februarii elapsi in aula Consistoriali in Palatio Apostolico Vaticano, praesente SSmo D. N. Pio Pp. X, lecta ac publicata tuerunt bina decreta, Strigonien. seu Cassovien., et Bellicen. Primo Beatificationis seu Declarationis Martyrii VV. SS. Dei Marci Crisini Canonici Strigoniensis, Stephani Pongracz et Melchiorris Grodecz Sacerdotum e Societate Iesu statutum est: "*TUTO procedi posse ad solemnem Venerabilium Servorum Dei MARCI CRISINI, STEPHANI PONGRACZ, MELCHIORRIS GRODECZ Beatificationem*".

Altero vero Beatificationis et Canonizationis V. S. Dei Ioannis Baptistae Vianney Parochi vici *Ars* super dubio: "*An et de quibus miraculis constet in casu et ad effectum de quo agitur*", statutum est: constare de duobus miraculis; de primo: — *instantaneae perfectaeque sanationis pueri Claudii Leonis Roussat a gravissimo morbo epileptico*; de altero: — *instantaneae perfectaeque sanationis adolescentulae Adelaidis Joly a tumore albo in laevo brachio*.

Die vero 23 eiusdem mensis februarii in Palatio Apostolico Vaticano, adstantibus Emis ac Rmis DD. Cardinalibus, voto Rmorum Praelatorum Officialium et Consultorum Theologorum S. Congregationem Rituum componentium habita est Congregatio praeparatoria ad discutienda bina miracula, quae asseruntur a Deo patrata intercedente Ven. Stephano Bellesini Sacerdote professo Ordinis S. Augustini, parrocho loci vulgo "*Genazzano*", Praenestin. dioeceseos, quaeque proponuntur pro eius Beatificatione.

S. CONGREGATIO A NEGOTIIS ECCLESIASTICIS EXTRAORDINARIIS

I. — VIENNEN.

Datur facultas dispensandi super impedimentis affinitatis in linea collateralis ex copula illicita provenientis in matrimoniis contractis vel contrahendis.

Beatissime Pater,

In Archidioecesi Viennensi quoad res matrimoniales adhuc et lex codicis civilis Austriaci et ius canonicum vigent. Ex dispositione § 66 codicis civilis affinitas ex solo contractu matrimoniali gignitur, secundum ius canonicum autem impedimentum dirimens affinitatis ex copula illicita in 1° et 2° gradu exoritur. Cum autem populus de hoc discrimine haud facile instrui possit, non raro evenit casus, quod, praemisso etiam rigoroso sponsorum examine, matrimonia contrahuntur, quibus, inscio paracho, impedimentum dirimens ex copula illicita obstat.

Si eiusmodi impedimentum occultum manet, Ordinariatus vi facultatum quinquennalium dispensare potest; secus autem, si dictum impedimentum sit publicum vel facilis probationis, quod saepius accidit, cum mox contractis matrimoniis fama in ipsis locis, ubi mariti habitant, exoritur et divulgatur de copulis habitis inter personas, de quibus supra sermo fuit, quamvis fideles de impedimento non loquantur; ex fama orta ad parochum notitia de impedimento venit et maximas difficultates parat.

Hisce expositis Ordinarius Viennensis, ad pedes Sanctitatis Vestrae humillime provolutus, petit, ut ipsi saltem pro certo numero casuum facultas benignissime concedatur dispensandi ab impedimento affinitatis ex copula illicita contractae, etiam si tale impedimentum sit publicum, in matrimoniis contractis et contrahendis.

Pro qua gratia etc.

Ex mandato speciali E^mi Ordinarii: Godefridus Episcopus Orthosien. Auxil. Viennen.

Ex audentia SS^{mi}, die 23 Februarii 1904, SS^{mus} Dominus Noster Pius, divina Providentia Pp. X. referente infrascripto S. Congr. Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, attentis peculiaribus rerum adjunctis, R. P. D. Ordinario Viennensi facultatem benigne concessit ad triennium proximum dispensandi fideles, eius iurisdictioni subiectos, super impedimentis affinitatis in linea collateralis ex copula illicita provenientis iustis gravibusque accedentibus causis, ad hoc ut matrimonium inter se contrahere vel in eodem cum prae-

fatīs impedimentis contracto remanere valeant, renovato tamen consensu coram parochō et testibus, eosque absolvi ab excessibus, excommunicationibus aliisque censuris ac poenis ecclesiasticis, iniuncta eisdem pro modo culpae poenitentia salutari, ac prolem tam susceptam quam suscipiendam legitimam decernendi, imposita aliqua eleemosyna in pium opus praelaudati Ordinarii arbitrio eroganda: et facta in singulis dispensationibus expressa mentione facultatis Apostolicae in id obtentae.

Contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congr. die, mense et anno ut supra.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius*.

II. — INSTITUTI OPERARIORUM DIOECESANORUM.

Indultum conceditur eiusdem instituti sacerdotibus Missam in navi celebrandi.

Beatissime Pater,

Emmanuel Domingo y Sol, Superior Generalis Instituti Operariorum Dioecesanorum, exponit humiliter Sanctitati Vestrae quod singulis annis nonnulli sacerdotes eiusdem Instituti in Mexicanam Ditionem se conferunt ad regenda clericorum seminaria. Ne tamen durante perlongo itinere a Missae celebratione sese abstinere debeant, orator implorat a S. V. facultatem permittendi iisdem presbyteris Missae celebrationem in mari, in sacello vel altari, quod extat in singulis navibus Societatis Transatlanticae Barcinonensis. Et Deus etc.

Ex Audientia SS^{mi} die 23 Februarii 1904. — SS^{mus} Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. X, referente infrascripto S. C. Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, potestatem fecit R. D. Emmanueli Dominico y Sol, Superiori Generali Instituti Operariorum Dioecesanorum, ad quinquennium proximum, permittendi eiusdem Instituti sacerdotibus, qui in Mexicanam Ditionem se conferunt ad regenda clericorum seminaria, ut durante perlongo itinere Missam celebrare possint in mari, in sacello vel altari, quod extat in singulis navibus Societatis Transatlanticae Barcinonensis. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae, e Secretaria eiusdem S. Congr. die, mense et anno ut supra.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secret.*

III. — COLONIEN.

Privilegia varia pro Societate Germanica de Terra Sancta "Deutscher Verein vom heiligen Land „

Beatissime Pater,

LEO Pp. XIII. f. r. per rescriptum S. Congregationis super Negotiis Ecclesiasticis extraordinariis diei 26 Februarii 1901 Societati Germanicae de Terra Sancta vulgo "Deutscher Verein vom heiligen Land „ sub praesidio Archiep. Coloniensis constitutae, quae quotannis peregrinationes Terrae Sanctae invisendae causa instituit, pro tempore peregrinationis in favorem peregrinantium haec privilegia ad alterum triennium concedere dignatus est:

1.º Extra Europam missae sacrificium in altari portatili terra marique celebrandi, servatis servandis.

2.º Pro sacerdotibus, dummodo a proprio Ordinario confessiones excipiendi facultatem habeant, audiendi confessiones fidelium secum peregrinantium.

3.º Pro sacerdotibus recitandi rosarium quinque decadam loco officii divini, si illud commode recitare nequeant.

4.º Pro omnibus edendi carnes diebus vetitis, si alius cibus commode haberi nequeat, remoto tamen omni scandalo.

Cuius facultatis brevi expiraturae humillime supplico gratiosam prorogationem, Et Deus....

† ANTONIUS CARDINALIS FISCHER

Ex audientia SSm̃i, die 1 Martii 1904. SSm̃us Dominus Noster Pius divina providentia Pp. X, referente infrascripto S. Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, facultates de quibus in precibus benigne prorogare dignatus est ad aliud triennium. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congr. die mense et anno ut supra.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius*.

IV. — GRANATEN.

Indultum adservandi SS.mum Sacramentum in omnibus sacellis Instituti Sororum vulgo "Mercedarias „

Beatissime Pater,

Superiorissa Generalis Instituti Sororum, vulgo *Mercedarias*, iam definitive a S. Sede approbati, dioecesis Granatensis in Hispania, ad pedes Sanctitatis Vestrae provoluta, suppliciter rogat, ut ad spirituales consolationem Sororum in omnibus sacellis tam pu-

blicis quam privatis dicti Instituti SS^mum Eucharistiae Sacramentum asservari possit. Et Deus etc.

Ex Audientia SS^mi die 9 Februarii 1904.

SS^mus Dominus Noster Pius divina Providentia Pp. X, referente infrascripto S. C. Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne indulsit ad quinquennium, ut in Oratoriis publicis Sororum, de quibus in precibus sermo est, de conscientia et prudenti arbitrio Ordinarii loci, adservari possit SS^mae Eucharistiae Sacramentum, servatis praescriptionibus SS. Rituum Congregationis et dummodo Missae sacrificium pluries in hebdomada in iisdem Oratoriis celebretur.

Quoad Oratoria privata idem SS^mus Dominus remisit preces Ordinario loci cum facultatibus necessariis et opportunis illis adnuendi pro sua conscientia et prudenti arbitrio, dummodo in pia domo saltem tres Sorores commorentur, Missa ter in hebdomada in sacello celebretur, Sacrae Hostiae saepius renoventur, lampas ante Tabernaculum indesinenter luceat et clavis eiusdem Tabernaculi penes Sacerdotem diligenter custodiatur. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae, e Secretaria eiusdem S. Congr. die, mense et anno ut supra.

L. ✠ S. † PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius*.

N. B. — Idem indultum, in eisdem forma et terminis, concessum est Instituto Sororum, vulgo *Terciarias Franciscanas*, e dioecesi Carthaginensi in Hispania.

V. — PIAE SOCIETATIS MISSIONUM.

Datur privilegium celebrandi bis in hebdomada Missam de requie.

Beatissime Pater,

ALOISIUS Monselle, Procurator Generalis Piae Societatis Missionum vulgo *Pallottini*, ad pedes Sanctitatis Vestrae provolutus, exponit quod in pluribus Ecclesiis dictae societatis, praesertim in America meridionali, quae plus quam viginti sunt, saepe fideles in anniversariis defunctorum petunt, ut vice unius Missae solemnis, plures missae privatae celebrentur. Sed saepe evenit ut praedicta anniversaria non cadant in diebus ritus semiduplicis, ideoque petitionibus fidelium satisfieri nequit, qui fervide desiderant missam *de requie* in nigris indumentis pro suis defunctis audire.

Orator propterea humiliter supplicat S. V. ut dignetur concedere pro omnibus Piae Societatis ecclesiis privilegium celebrandi bis in hebdomada Missam de requie, quamvis his diebus ritus duplex occurrat. Et Deus etc.

Ex audientia SS^{mi} die 1 Martii 1904. SS^{mus} Dominus Noster Pius, divina providentia Pp. X, referente infrascripto S. Congregationis Negotiis Ecclesiasticis Extraordinariis praepositae Secretario, benigne indulgit, ad quinquennium proximum, ut in praedictis ecclesiis Piae Societatis Missionum vulgo *Pallottini*, de qua in precibus, bis in hebdomada celebrari possit Missa de requie, occurrente etiam festo ritus duplicis, exceptis diebus Dominicis, festis primae et secundae classis, aliisque festis de praecepto servandis, nec non vigiliis, feriis atque octavis privilegiatis, de consensu Ordinarii. Contrariis quibuscumque non obstantibus. Datum Romae e Secretaria eiusdem S. Congr. die, mense et anno praedictis.

L. ✠ S.

† PETRUS, Archiep. Caesaren., *Secretarius*.

BIBLIOGRAPHIA

I.

FR. IOSEPHUS CAL. Card. VIVES O. M. Cap. — **Compendium Theologiae Moralis B. M. V. dicatum.** — Editio VIII aucta et emendata. — Frid. Pustet. A. 1904. — Vol. in 8°, Lib. 5.

Superfluum omnino est heic merita clarissimi Auctoris enumerare, praesertim quoad scientias theologicas et canonicas. Nomen et auctoritas huius S. R. E. Cardinalis omnibus nota sunt.

De opere quod nunc prodit satis superque dictum quod iam *octava* datur editio et plures aliae, meo iudicio, erunt faciendae editiones. Compendium istud Theologiae Moralis confessariis et parochis facillimam reddet *quotidianam* recordationem principiorum regularumque moralis disciplinae. Tali concisione simulque tanta claritate promuntur principia; adeo ordine scientifico disponuntur, enucleantur notisque illustrantur nec non tanta copia argumentorum, sive ex S. Scriptura sive ex SS. Patribus sive ex praecipuis moralium disciplinarum Doctoribus desumptorum, ut hoc Compendium vere compendium et omnibus numeris absolutum dicendum sit. In uno et quidem parvo volumine praeter expositionem totius moralis theologiae, variae magnaeque utilitatis adiunguntur appendices recentiora S. Sedis documenta exponentes. Ita decreta de prohibitione librorum; privilegia Americae Latinae a Leone XIII concessa; decreta super turpi mercimonio stipendiorum Missarum; decreta super

oratoriis semipublicis, super ieiunio et abstinentiâ pro America Latina; *instructio* Eñi Card. Sarto, nunc Pp. Pii X, de recta Sacram. Poenitentiae administratione etc.

Liber iste sit omnibus ecclesiasticis viris quoddam vere et proprie dictum *Vade-mecum*, quod et elegantioribus typis et pretii modicitate ex se ipso commendatur. Nos vero speciali modo alumni illud commendatum volumus, qui moralis theologiae studio dant operam.

Sac. D. QUATTROCCHI.

II.

A. I. I. F. HAINE. — **De Hyperdulia eiusque Fundamento. Dissertatio historico-theologica.** — Lovanii apud Car. Fonteyn, bibliopolam. 1904. Vol. in-8, Lib. 3,50.

Quidquid ex Universitatis cath. Lovaniensis Doctoribus veniat magnas mereri laudes et non parum scientias aut sacras aut profanas iuvare omnes norunt.

En cl. doctor Haine perpulchram Dissertationem historico-theologicam typis edidit super cultu B. Virginii Mariae debito. Meliorem occasionem huius operis edendi nescio num Auctor potuisset arripere, cum quinquagenaria solemnia hoc anno celebrentur dogmaticae definitionis B. M. V. Immaculae Conceptionis.

Quaedam prolegomena ab initio notiones generales exponunt cultus eiusque specierum. Dein de Hyperdulia disseritur ordine omnino scientifico tantaque doctrinae profunditate ac tali argumentorum copia sive ex SS. Literis Sanctisque Patribus sive ex ratione desumptorum, ut haec dissertatio opus classicum in suo ordine dicenda procul dubio sit.

Duas in partes tractatio dispescitur, in quarum prima Hyperdulam B. M. V. deberi eamque ab Apostolica aetate repetendam validissimis ostenditur argumentis. In altera vero parte de fundamento cultus hyperduliae seu de divina B. V. Maternitate copiose disseritur, analysi quadam instituta omnium S. Theologiae fontium, et relatio illustratur B. M. V. ad singulas SS. Trinitatis Personas.

Volumen excipit elenchus thesium ex Theologia Dogmatica propositarum in clarissima Lovaniensi Universitate.

Gratulamur ex corde cum cl. Auctore votumque facimus, ut eiusdem opus ab omnibus apprime cognoscatur, qui studio sacrarum scientiarum flagrant.

Sac. D. QUATTROCCHI.

RECENTIORES DE ECCLESIASTICIS DISCIPLINIS PUBLICATIONES

AIKEN, Ch. F., *Bouddhisme et Christianisme*, Ouvrage traduit de l'anglais par l'abbé L. Collin. in 8. . . L. 5 —

ALLARD, Paolo, *San Basilio* (329-379), Trad. italiana dalla 4. ediz. francese (Vol. 2. della collezione "I Santi") in 12. L. 2 —

BATTAINI, Sac. Domenico, *Il Renan e l'Harnack e la Storia di Gesù o gli errori moderni su Cristo dinanzi al tribunale della critica Storica* (Vol. 24. della Biblioteca "Fede e Scienza") L. — 80

BAUER W., *Der Apostolos der Syrer in d. Zeit v. d. Mitte d. 4. Jahrh. bis zur Spaltung d. syr. Kirche*. . . L. 2 25

BAUR, Dr. L., *Dominicus Gundissalinus, De divisione philosophiae*. 408 pag. 8°. . . L. 16 50

BELLECCIO, P. Luigi, *Esercizi spirituali secondo il metodo di S. Ignazio di Lojola, opera tradotta e compendiata dal P. Antonio Bresciani*. Nuova edizione, pag. 380 in 24. . . L. 1 —

BESSE, abbé Cl., *Philosophies et philosophes*. Essays de critique philosophique. Première série. In 12. . . L. 3 50

BOUQUILLON, Thoma Jos., *Theologia Moralis Fundamentalis Editio tertia recognita et aucta*. in-8. gr. . . L. 10 —

BRANDI, Salv. S. J., *Di chi è il Vaticano?* Note storiche-giuridiche. . . L. 1 50

BRIDGETT, P. E., C. SS. R. *Leben d. sel. Iohannes Fisher*, Bisch. v. Rochester, Card. u. Mart. Nach D. Engl. v. J. Hartmann. 493 pag. . . L. 5 —

BRUERS, H. S. J., *Die Verfassung d. Kirche v. d. ersten Jahrzehnten d. apost. Wirksamkeit an b. z. J. 175 n. Chr.* 405 pag. . . L. 18 75

CALMES, P. Th., *L'évangile selon Saint Jean*. Traduction, critique, introduction et commentaire. . . L. 9 —

CAPPELLAZZI, Sac. Andrea, *Sociologia civile*, in 12. . . L. 2 50

CATTANEO, P. C. A., *Opere complete* (predicabili ed ascetiche) Nuovissima edizione con importantissime aggiunte, 4 vol. in 8. gr. . . L. 12. —

CLEMENTI, Giuseppe, *Il B. Venturino da Bergamo dell'Ordine de' Predicatori*. Storia e documenti in-8. . . L. 6 —

COMMENTAR, Kurzgef. wissenschaft. zu d. hl. Schriften des alten Test. Die Bücher Samuels (I & II Buch der Könige). Uebers. & erkl. v. Dr. N. Schlögl, O. Cist. 202 & 159 pag. . . P. L. 10 50

COMPAGNARDEO, P. Andrea, *De resurrectione Mortuorum*. Quaestiones theologicae, in 8. . . L. 1 50

COPPIN F. X. & STIMART, L., *Sacrae liturgiae compendium sedulo recognitum novissimae rubricarum reformationi et recentissimis S. R. C. decretis accom. novoque opere digestum*, in 8°. netto L. 6 —

CROSTA, Prof. Clino, *L'Assunta nell'odierna teologia cattolica*, in 8. L. 2 —

DA FONTANA, P. Anselmo, *Via al Cielo*. Mese di Maggio predicato secondo la mente di S. Leonardo da Porto-Maurizio, in 12. L. 2 50

DENIFLE, P. H., O. Pr., *Luther in rationalistischer u. christlicher Beleuchtung*. Prinzipielle Auseinandersetzung mit A. Harnack u. R. Seeberg. 90 pag. L. 1 50

D'EYRAGUES, M. B., *Les Psaumes trad. de l'hebreu*. 427 pag., 12°. . . L. 4 —

DE WULF, M., *Introduction à la Philosophie Scholastique* in 8. netto L. 5 —

ERKER, J. Can., *Missae de requie iuxta rubricas a Leone Papa XIII reformatas et decr. SS. Rit. Congr. noviss. acc. App. de missis in altari privilegiato*. 80. L. 1 50

FEI, P. Reginaldus M., O. P., *Theologia Dogmatica*:
Vol. I. *De Deo Uno et Trino*, in 8. L. 2 50
Vol. II. *De Deo Creatore — De peccato originali — De Gratia*. . . L. 2 50
Vol. III. *De Christo restitutore ordinis laici — De Mysteriis Christi — De Maria Matre Christi*. . . L. 2 75
Vol. IV. *De Sacramentis in genere — De Baptismo — De Confirmatione — De Eucharistia*. . . L. 3 —
Vol. V. (sub praelo).

FINCO, D. Gaetano, *Virga Jesse*. Mese Mariano secondo i temi del Muzzarelli ad uso dei predicatori, con nuovi esempi. in 8. pag. 524. . . L. 3 —

FUSCO, P. Vincenzo, O. P., *Il mese di Ottobre consacrato a Maria SS. Discorsi*. in 8. . . L. 3 50

GENNARI, Card. Casimiro, *Consultazioni Morali-Canonico-Liturgiche* su casi e materie svariate che specialmente riguardano i tempi nostri, 2. edizione ritoccata ed accresciuta:
Vol. I. Consultazioni Morali, in 8. gr. L. 9 —
" II. Consultazioni canoniche e liturgiche. in-8. gr. . . L. 10 —
— *L'Immacolato Concepimento di Maria* in relazione con la Sua Vita e pratiche per un Mese Mariano in occasione dell'anno 50. dalla definizione del Dogma in 12. . . L. 2 —

GERMANO A STANISLAO, P., *Praelectiones Philosophiae scholasticae tironibus facili Methodo instituendis accomodatae*, 3 vol. in 8.
Vol. I. complectens *Logicam et Ideologiam*. . . L. 5 —
Vol. II. complectens *Ontologiam et Cosmologiam*. . . L. 5 —
Vol. III. complectens *Psychologiam Theologiam et Ethicam* (sub praelo)

GIBIER, Abate, *Le obiezioni contemporanee contro la religione*. Serie prima,

traduzione dalla 7. ediz. francese del Prof. Eliseo Battaglia in 8. . . . L. 4 —
 GORLA, Sac. Pietro, *La Samaritana del Vangelo* in 8. . . . L. 3 —
 GRAMMATICA, Mons. Prof. Dr. L., *Testo Atlante di Geografia Sacra* per uso principalmente degli ecclesiastici e delle scuole di teologia. Parte I.: Geografia biblica. — Vol. in 4. con 15 tavole e 120 illustrazioni nel testo. . . . L. 4 80
 GRANNAN, Ch. P. *Questions de l'écriture sainte, traduit de l'anglais par l'abbé Collin* L. 2 50
 GRISAR, H., d. C. d. C., *San Gregorio Magno*, Trad. dal tedesco (Vol. 3. e 4. della collezione "I Santi") in 12. L. 4 —
 GUERRINI, P. Norberto, *L'Immacolata ed il Verbo umanato nel concetto di Giovanni Duns Scoto*. Ragionamenti. in 12. pag. 350 L. 2 50
 GUTBERLET, Dr. C., *Der Mensch. S. Ursprung & seine Entwicklung*. II. Afl. in 8. . . . L. 14 —
 JOLY, Henry, *L'enfance coupable* in 12. L. 2 —
 HEBERT, R. P. I., O. P., *Jésus-Christ dans le Credo. Conférences données à Saint-Honoré d'Eylau. Avent 1902*. in 12. L. 2 —
 IOLY Enrico, *Psicologia dei Santi*, Trad. italiana dalla 8. edizione francese (Vol. 1. della collezione "I Santi") in 12. L. 2 —
 KIEFL, D. Dr. F. X., *L' Friedensplan des Leibnitz, z. Wiedervereinsg. d. getrennten Kirchen a. s. Verhandlg. m. d. Hofe Ludwig XIV., Leopold I. & Peters d. Gr.* — 256 pag. gr. in 8. . . L. 7 50
 KRIEG, Dr. C., *Wissenschaft d. Seelenleitg.* E. Pastoraltheol. in 4 Büchern. I. Buch. D. Wissenschaft d. speziellen Seelenleitung. 560 pag. gr. in 8. L. 10 —
 LABERTHONNIER, R. P., *Essais de Philosophie Religieuse*, in 12. . . L. 3 50
 MERCIER, D. *Le origini della Psicologia contemporanea* in 12. . . L. 5 —
 RUFFONI, Mons. Achille G., *Panegirici*, in 8. . . . L. 2 50
 LEX P., *D. kirchl. Begräbnisrecht, hist. — kanon. dargest.* 408 pag. in-8. L. 5 —
 MAFFI, Mons. Pietro, Arciv. di Pisa, *Scritti Varii*, in 8. pag. 550 . . L. 5 —
 MATULEWICZ, Dr. C. *Doctrina Russo- rum de statu iustitiae origina*. in-8. L. 8 —
 MINOCCHI, Salv., *Storia dei Salmi e dell' Idea Messianica*. 141 pag., in 8. L. 3 50

McDONALD, Rev. W., *The Principles of Moral Science*. 230 pag. . . L. 6 —
 MARTIN, abbé G., *Les évangiles des dimanches et des principales fêtes de l'année au point de vue historique et archéologique*. Ouvrage orné de 92 gravures et précédé d'une lettre de S. Em. le Card. Perraud. . . . L. 5 —
 MONSABRÉ, P. G. M., *Piccoli Quaresimali predicati all'Havre nella cappella dei Domenicani nel corso degli anni 1898-1899-1900-1901-1902*. 2 vol. in 12. L. 5 —
 MUNERATI, Dante, S. S., *Elementa Iuris Ecclesiastici publici et privati* in 8. L. 3 —
 PALMIERI, P. Domenico, S. J., *Se e come i Sinottici ci danno Gesù Christo per Dio*. Parte I. S. Matteo in 8. L. 3 —
 RODRIGUEZ, P. Alfonso, *Esercizio di perfezione riveduto e compendiato da F. T.* in 8. pag. 800 L. 3 —
 VIVES y TUTO, Card. Jos. Cal., *Compendium Theologiae Moralis B. M. V. dicatum Editio octava aucta* in 8. L. 5 —
 SAEGMUELLER, Dr. J. B., *Lehrb. des kath. Kirchenrechts*. 834 pag. gr. 8. L. 15 —
 SCHIFFINI, P. Sanct., S. g., *Tractatus de Virtutib. Infusis* in 8. gr. netto L. 11 —
 SAINT-CLAIR, M. H., *Siate cristiani! Consigli fondamentali dedicati ai giovani coscienti operosi, con prefazione di G. Toniolo* in 12. . . . L. 2 —
 SCHULLER, Mons. Lodovico, *Repertorio per le istruzioni popolari sulla Confessione Sacramentale*. Opera dedicata a S. S. Papa Pio X utilissima ai Predicatori ed ai Catechisti, corredata di tre indici copiosi ed arricchita di 158 racconti ed esempi storici in 8. pag. 700. L. 6 —
 SCOTTI, Dr. G., *Lezioni di Propedeutica Biblica*. Questioni dommatiche e critico-letterarie. in 8. . . netto L. 3 —
 SCHNEIDER, Dr. A., *Die Psychologie Albert d. Gr. I. Tl.* 292 pag. L. 12 —
 TAVERNIER, E., *La morale et l'esprit laïque*. in 12. . . . L. 3 50
 TURMEL, J., *Histoire de la théologie positive depuis l'origine jusqu' au concile de Trente*. in 8. . . . L. 6 —
 WERNZ, F. X., S. J., *Ius Decretalium ad usum praelect. in scholis textus can. sive iuris decretalium*. Tomus IV. *Ius matrimoniale eccles. cath.* 1136 pag. in 8. L. 15 —

Nota. — Perutilem nostris lectoribus in praesenti fasciculo inserimus Recensionem publicationum recentiorum de ecclesiasticis disciplinis, quo facilius status ac progressus ecclesiasticorum studiorum omnibus pateat. Et huius Ephemeridis Directio libenter nuntium dabit librorum, quos ad eam editores auctoresve mittent; imo, si opportunum videatur, eorum recensionem, cum id tempus ac spatium permittant, conficiet.

ACTA PONTIFICIA

I.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

DIVINA PROVIDENTIA

PII PAPAE X.

LITTERAE ENCYCLICAE *

AD PATRIARCHAS PRIMATES ARCHIEPISCOPOS EPISCOPOS
ALIOSQUE LOCORUM ORDINARIOS PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTES

VENERABILIBUS FRATRIBUS PATRIARCHIS PRIMATEBUS ARCHIEPISCOPIB.
EPISCOPIB. ALIISQUE LOCORUM ORDINARIIS PACEM ET COMMUNIONEM
CUM APOSTOLICA SEDE HABENTIBUS.

PIUS PAPA X.
VENERABILES FRATRES

SALUTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

NUCUNDA sane accidit recordatio, Venerabiles Fratres, magni et incomparabilis viri ⁽¹⁾, Gregorii Pontificis huius nominis primi, cuius, vertente anno millesimo tercentesimo ab eius obitu saecularia sollemnia celebraturi sumus. Nec absque singulari Dei providentia, qui *mortificat et vivificat...*, *humiliat et sublevat* ⁽²⁾, factum esse arbitramur, ut, inter apostolici ministerii Nostri paene innumerabiles curas, inter tot animi anxietates ob plurima eaque gravissima, quae universae Ecclesiae per Nos regendae debemus, inter sollicitudines quibus premimur, ut et vobis, Venerabiles Fratres in apostolatus Nostri partem vocatis, et fidelibus omnibus curae Nostrae commissis quam optime satisfiat, vel a Nostri summi Pontificatus exordiis, in sanctissimum hunc et illustrem Decessorem, Ecclesiae decus atque ornamentum, oculorum aciem converteremus. Erigitur quippe animus ad magnam fiduciam in eius patrocinio penes Deum validissimo, et eorum, sive quae sublimi magisterio praecepit, sive quae sancte gessit, memoria recreatur. Quod si ipse et praeceptorum vi et fecunditate virtutum in Ecclesia Dei tam ampla, tam alta, tam firma vestigia signavit, ut iure ab aequalibus et a posteris Magni nomen sit consequutus, apteturque illi vel hodie, tot saeculorum intervallo, ipsius inscripta sepulcro laudatio: *innumeris semper vivit ubique bonis* ⁽³⁾, fieri profecto non potest, ut admiranda

(*) *Litterae Encyclicae* occasione sollemnium saecularium anno MCCC ab obitu S. Gregorii Magni.

(¹) *Martyrol. Rom.* 3 sept. — (²) *1 Regum* 11, 6, 7. — (³) Apud IOANN. DIAC., *Vita Greg.*, 14, 68.

illius exempla sectantibus, divina opitulante gratia, non liceat, quantum humana sinit infirmitas, sua officia tueri.

Ea persequi vix opus est quae ex historiae monumentis nota sunt omnibus. Summa erat publicarum rerum perturbatio quo tempore supremum inivit pontificatum Gregorius; exstincta prope vetus humanitas, romani ruentis imperii dominatus omnes barbaries invaserat. Italia vero, a Byzantinis imperatoribus derelicta, facta fere Langobardorum praeda fuerat, qui, suis nondum compositis rebus, huc illuc excurrerant, omnia ferro flammaeque vastantes, luctu omnia caedibusque complentes. Haec ipsa Urbs, minis hostium exterius perculsa, interius afflicta pestilentia, eluvionibus, fame, eo miseriae devenerat, ut iam procurandae incolumitatis, non modo civium, sed confertae multitudinis se intus proripientis, ratio nulla suppeteret. Cernere namque erat sexus omnis et conditionis homines, episcopos, sacerdotes sacra vasa rapinis erepta portantes, religiosos viros, intemeratas Christi sponsas, fuga se, vel ab inimicorum gladii, vel a perditorum hominum turpi violentia subducere. Romae autem Ecclesiam ipse Gregorius appellat: *vetustam navim vehementerque confractam... undique enim fluctus intrant, et quotidiana ac valida tempestate quassatae putridae naufragium tabulae sonant* ⁽¹⁾. At quem Deus suscitaverat nauta manu pollebat, et clavo tractando praepositus, non modo inter aestuantes procellas ad portum appellere, sed navim a futuris tempestatibus praestare tutam valuit.

Ac mirum quidem quantum ipse perfecit spatio regiminis annorum vix supra tredecim. Exstitit enim christianae vitae instaurator universae, excitans pietatem fidelium, observantiam monachorum, cleri disciplinam, sacrorum antistitem pastorem sollicitudinem. *Prudentissimus paterfamilias Christi* ⁽²⁾, Ecclesiae patrimonia custodivit, adauxit, egenti populo, christianae societati iet singulis ecclesiis, pro sua cuique necessitate, large copioseque suppetans. Vere *Dei consul factus* ⁽³⁾, actuosae voluntatis fecunditatem ultra Urbis moenia porrexit, totamque in bonum consortii civilis impendit. Byzantinorum imperatorum iniustis postulationibus restitit fortiter; exarcharum et imperialium administrorum fregit audaciam, sordidamque avaritiam coercuit: publicus iustitiae socialis adsertor. Langobardorum ferociam mitigavit, minime veritus ad portas Urbis obviam ire Agilulfo, ut ipsum ab ea obsidione dimoveret, quod idem cum Attila Leo Magnus pontifex egerat; nec a precibus blandisque suasionibus, aut ab agendo sagaciter ante destitit, quam formidatam eam gentem tandem aliquando pacatam vidit, aequiore reipublicae forma constituta, eandemque catholicae fidei additam, opera in primis pia reginae Theodolindae, in Christo filiae suae. Quare Gregorius iure sibi vindicat nomen servatoris et liberatoris Italiae, huius nempe *terrae*, quam ipse suaviter vocat *suam* ⁽⁴⁾. Pastoralibus eius, nunquam intermissis curis, in Italia, in Africa errorum reliquiae exstinguuntur, Ecclesiae res ordinantur in Galliis, Visigoti in Hispaniis inchoatae conversionis incrementa

⁽¹⁾ *Registrum* I, 4 ad Ioann. episcop. Constantinop. — ⁽²⁾ IOANN. DIAC., *Vita Greg.* II, 51. — ⁽³⁾ *Inscr. sepulcr.* — ⁽⁴⁾ *Registr.* V, 36 (40) ad Mauricium Aug.

suscipiunt, Britannorum inclyta gens, quae, *dum in mundi angulo posita in cultu lignorum ac lapidum perfida nunc usque remaneret* ⁽¹⁾, et ipsa ad veracem Christi fidem accedit. Cuius tam pretiosae acquisitionis accepto nuntio, Gregorius eo gaudio perfunditur, quo carissimi filii complexu pater, Iesu Servatori accepta referens omnia, *cuius amore*, inquit ipse, *in Britannia fratres quaerimus, quos ignorabamus; cuius munere, quos nescientes quaerebamus, invenimus* ⁽²⁾. Ea vero gens adeo se memorem Pontifici sancto probavit, ut ipsum usque appellarit: *magistrum nostrum, Apostolicum nostrum, Papam nostrum, Gregorium nostrum*, seque tamquam sigillum apostolatus eius existimavit. Denique tanta in ipso fuit operae vis, tanta salubritas, ut rerum ab eo gestarum memoria alte insederit in animis posterorum, media aetate potissimum, quae spiritum quodammodo ab eodem infusum ducebat, eius verbo quasi alimentum trahebat, eius ad exempla vitam moresque conformabat, succedente feliciter in orbe terrarum christianae societatis humanitate adversus romanam, quae, saeculorum emensa cursum, esse omnino desierat.

Haec mutatio dexteræ excelsi! Ac vere quidem affirmare licet, sic persuasum fuisse Gregorio, non aliam nisi Dei manum talia patrasse. His enim verbis de Britanniae conversione sanctissimum monachum Augustinum affatur, quae sane de ceteris omnibus in ministerio apostolico ab ipso gestis intelligi possunt. *Cuius opus hoc est*, inquit, *nisi eius qui ait: Pater meus usque nunc operatur et ego operor?* ⁽³⁾ *Qui ut mundum ostenderet, non sapientia hominum, sed sua se virtute convertere, praedicatores suos, quos in mundum misit, sine litteris elegit; hoc etiam modo faciens, quia in Anglorum gente fortia dignatus est per infirmos operari* ⁽⁴⁾. Equidem Nos minime latent, quae sancti Pontificis oculis, de se abiecte sentientis, omnino fugiebant, et rerum gerendarum peritia, et in coeptis ad exitum perducendis ingenium sagax, et in rebus disponendis mira prudentia, et sedula vigilantia et non intermissa sollicitudo. At compertum pariter est, ipsum, non qua huius mundi principes, vi et potentia fuisse progressum, qui in altissimo illo pontificiae dignitatis fastigio primus voluerit appellari: *Servus servorum Dei*, non profana tantum scientia aut *persuasilibus humanae sapientiae verbis* ⁽⁵⁾ viam sibi munivisse, non prudentiae tantum civilis consiliis, non instaurandae societatis rationibus diuturno studio praeparatis ac deinde in rem deductis, non denique, quod admirationem habet, mente concepto sibi quoque proposito vasto aliquo tramite, in apostolico ministerio sensim percurrendo; quum contra, ut notum est, in ea esset cogitatione defixus, qua putaret imminere mundi finem, adeoque modicum tempus reliquum esse ad grandia facinora. Gracili admodum et infirmo corpore, diuturnis afflictatus morbis, ad extremum saepe vitae discrimen, incredibili tamen pollebat animi vi, cui nova semper alimenta suppeditabat vivida fides in Christi verbo certissimo in eiusque divinis promissis. Maximam quoque fiduciam collocabat in collata divinitus Ecclesiae vi, qua ipse rite posset suo in terris fungi ministerio.

⁽¹⁾ Ibid. VIII, 29 (30) ad Eulog. episcop. Alexandr. — ⁽²⁾ Ibid. XI, 36 (28) ad Augustin. Anglorum episcop. — ⁽³⁾ IOANN. V, 17. — ⁽⁴⁾ Registr. XI, 36 (28). — ⁽⁵⁾ I Cor. II, 4.

Quare hoc illi propositum in omni vita fuit, quale singula dicta eius factaque comprobant, ut eandem fidem ac fiduciam et in se ipse foveret et in aliis vehementer excitaret, dumque supremus sibi dies adveniret, quantum hic et nunc liceret, optima quaeque sectaretur.

Inde sancti viri firma voluntas in communem salutem derivandi uberimam illam caelestium donorum copiam, qua Deus Ecclesiam ditavit, cuiusmodi sunt et revelatae doctrinae certissima veritas, et eiusdem, qua patet orbis, efficax praedicatio, et sacramenta, quae vim habent sive infundendi sive augendi animae vitam, ac denique, superni praesidii auspex, gratia precum in Christi nomine.

Harum rerum recordatio, Venerabiles Fratres, mire Nos recreat. Qui si ex hoc Vaticanorum vertice moenium circumspicimus, eodem quo Gregorius, ac maiore fortasse metu vacare non possumus; tot undique coactae tempestates incumbunt, tot premunt hostium instructae phalanges; adeoque sumus humano quovis praesidio destituti, ut nec illas propulsandi nec horum impetum sustinendi ratio suppetat. Verum reputantes Nostri ubi sistant pedes, quo loco sit pontificia haec Sedes constituta, in arce Ecclesiae sanctae tutos Nos esse sentimus. *Quis enim nesciat*, ita Gregorius ad Eulogium patriarcham Alexandrinum, *sanctam Ecclesiam in Apostolorum principis soliditate firmatam, qui firmitatem mentis traxit in nomine, ut Petrus a petra vocaretur?* ⁽¹⁾ Divina Ecclesiae vis nullo temporis decursu excidit, neque Christi promissa expectationem fefellerunt; ea sic perseverant, quemadmodum Gregorii animum erexere; quin etiam ex tot saeculorum comprobatione, ex tanta rerum vicissitudine multo Nobis validius roborantur.

Regna, imperia dilapsa; sui fama nominis et humanitatis laude florentissimae gentes occiderunt; saepe, quasi senio confectae, ipsae se nationes diremerunt. At Ecclesia, suapte natura non deficiens, nexu nunquam dissolvendo cum caelesti Sponso coniuncta, heic non caduco flore viget iuventutis, eodem instructa robore quo prodiit e transfosso Christi corde in cruce iam mortui. Potentes in terris adversus eam sese extulerunt. Evanuerunt hi, sed illa superfuit. Philosophandi vias pene infinita varietate excogitarunt magistri de se gloriose praedicantes, quasi Ecclesiae doctrinam tandem aliquando expugnassent, fidei capita refellissent, eius magisterium omne absurdum demonstrassent. Eas tamen historia singulas obliteratas recenset funditusque deletas; quum interea lux veritatis ex arce Petri eodem fulgore coruscat, quem Iesus ortu suo excitavit aluitque divina sententia: *caelum et terra transibunt, verba autem mea non praeteribunt* ⁽²⁾.

Hac Nos fide alti, hac petra solidati, dum sacri principatus munia omnia gravissima, simulque manantem divinitus vigorem animo sensuque percipimus, tranquilli expectamus quoad voces conticescant tot obstrepentium, actum esse de catholica Ecclesia, eius doctrinas aeternum cecidisse; brevi eo deventuram, ut cogatur aut scientiae atque humanitatis Deum reiicientis placita excipere, aut ab hominum consortio demigrare. Inter haec

⁽¹⁾ Registr. VII, 37 (40). — ⁽²⁾ MATTH. XXIV, 35.

tamen facere non possumus quin cum ipso Gregorio in mentem omnium, sive procerum sive inferiorum, revocemus, quanta cogat necessitas ad Ecclesiam confugere, per quam detur et sempiternae salutis, et paci atque ipsi terrestri huius vitae prosperitati consulere.

Quamobrem, ut sancti Pontificis utamur verbis, *mentis gressus in eius petrae soliditate, sicut coepistis, dirigite, in qua Redemptorem nostrum per totum mundum fundasse nostis Ecclesiam, quatenus recta sinceri cordis vestigia in devio itinere non offendant* ⁽¹⁾. Sola Ecclesiae caritas et cum ipsa coniunctio *divisa unit, confusa ordinat, inaequalia sociat, imperfecta consummat* ⁽²⁾. Retinendum firmiter, *neminem recte posse terrena regere, nisi noverit divina tractare, pacemque reipublicae ex universalis Ecclesiae pace pendere* ⁽³⁾. Hinc summa necessitas perfectae concordiae inter ecclesiasticam et civilem potestatem, quam utramque Dei providentia voluit mutua sese ope iuvare. *Ad hoc enim potestas... super omnes homines caelitus data est, ut qui bona appetunt adiuvantur, ut caelorum via largius pateat, ut terrestre regnum caelesti regno famuletur* ⁽⁴⁾.

Ex hisce principiis invicta illa Gregorii fortitudo manabat, quam, opitulante Deo, imitari curabimus, Nobis proponentes modis omnibus, sarta tectaque iura et privilegia tueri, quorum Pontificatus romanus custos ac vindex est, coram Deo et coram hominibus. Quare idem Gregorius ad patriarchas Alexandriae atque Antiochiae, quum de iuribus agatur Ecclesiae universae, *etiam moriendo, scribit, debemus ostendere, quia in damno generalitatis nostrum specialiter aliquid non amamus* ⁽⁵⁾. Ad Mauricium autem Augustum: *Qui contra omnipotentem Dominum per inanis gloriae tumorem atque contra statuta Patrum suam cervicem erigit, in omnipotenti Domino confido, quia meam sibi nec cum gladiis flectit* ⁽⁶⁾. Atque ad Sabinianum diaconum: *Ante paratior sum mori, quam beati Petri apostoli Ecclesiam meis diebus degenerare. Mores autem meos bene cognitos habes, quia diu porto; sed si semel deliberavero non portare, contra omnia pericula laetus vado* ⁽⁷⁾.

Eiusmodi edebat Gregorius pontifex potissima monita, erantque dicto audientes ii quibus ea nuntiabantur. Ita, dociles aures praebentibus quum principibus tum populis, mundus verae salutis repetebat iter, et ad humanitatem grassabatur eo nobiliorem ac fecundiorum quo firmioribus innixam fundamentis ad rectum usum rationis et ad morum disciplinam, vim hauriens omnem a divinitus revelata doctrina et ab evangelii praeceptis.

Sed eo tempore populi, etsi rudes, inculti atque omnis humanitatis expertes, erant vitae appetentes; hac autem donari a nemine poterant nisi a Christo per Ecclesiam: *Ego veni ut vitam habeant et abundantius habeant* ⁽⁸⁾. Habuerunt quidem vitam, eamque affluentem. Nam, quum ab Ecclesia non alia possit nisi supernaturalis vita procedere, haec vitales etiam naturalis ordinis vires in se includit ipsa fovetque. *Si radix sancta, et rami*, sic Paulus

⁽¹⁾ Registr. VIII, 24 ad Sabinian. episcop. — ⁽²⁾ Ibid. V, 58 (53) ad Virgil. episcop. — ⁽³⁾ Ibid. V, 37 (20) ad Mauric. Aug. — ⁽⁴⁾ Ibid. III, 61 (65) ad Mauric. Aug. — ⁽⁵⁾ Ibid. V, 41 (43). — ⁽⁶⁾ Registr. V, 37 (20). — ⁽⁷⁾ Ibid. V, 6 (14, 47). — ⁽⁸⁾ IOANN. X, 10.

ethnicae genti; ... *tu autem cum oleaster esses, insertus es in illis et socius radicis et pinguedinis olivae factus es* ⁽¹⁾.

At nostra aetas, etsi tanta christianae humanitatis luce fruatur, ut nulla ratione possit cum aevo Gregoriano comparari, videtur tamen eam vitam fastidire, a qua praecipue, saepe, unice, quasi a fonte, tot, nedum praeterita, sed etiam praesentia bona sunt repetenda. Nec modo, ut quondam subortis erroribus ac dissidiis, se ipsa detruncat quasi ramum inutilem, sed vel imam arboris radicem petit, id est Ecclesiam, conaturque vitalem exsiccare succum, quo certius illa corruat nullum in posterum emissura germen.

Hodiernus hic error idemque maximus, unde ceteri fluunt, causa est cur tantam aeternae hominum salutis iacturam ac tam multa religionis detrimenta doleamus, plura etiam, nisi medica adhibeatur manus, impenduntur extimescentes. Negant enim quidquam esse supra naturam; esse Deum rerum conditorem, cuius providentia cuncta regantur; fieri posse miracula; quibus de medio sublatis, necesse est christianae religionis fundamenta convelli. Impetuntur ipsa argumenta, quibus Deum esse demonstratur, atque incredibili temeritate, contra prima rationis iudicia, repudiatur invicta illa argumentandi vis, qua ex effectibus causa colligitur, id est Deus eiusque attributa, nullis circumscripta limitibus: *Invisibilia enim ipsius a creatura mundi per ea quae facta sunt, intellecta conspiciuntur; sempiterna quoque eius virtus, et divinitas* ⁽²⁾. Facilis inde aditus patet ad alia errorum portenta, rectae rationi repugnantia aequae ac bonis moribus perniciosa.

Enimvero gratuita supernaturalis principii negatio, quae propria est *falsi nominis scientiae* ⁽³⁾, fit postulatam critices historicae pariter falsae. Quae ordinem rerum supra naturam ratione quavis attingunt, sive quod illum constituent, sive quod cum illo coniuncta, sive quod ipsum praesumant, sive denique quod nisi per ipsum explicari multa non queant, ea omnia, nulla investigatione instituta historiae paginis eraduntur. Eiusmodi sunt Iesu Christi divinitas, mortalis ab eodem assumpta caro Sancti Spiritus opera, sua Ipse virtute a mortuis excitatus, omnia denique fidei nostrae cetera capita. Qua falsa semel inita via, nulla iam lege critica cohibetur, suoque marte quidquid non aridet aut rei suae demonstrandae adversari putatur, id omne sacris libris adimitur. Sublato enim supernaturali ordine, longe alio fundamento extrui necesse est historiam de Ecclesiae originibus, ideoque suo lubitu novarum rerum molitores monumenta versant, ea non ad sensum auctorum, sed ad suam ipsorum voluntatem trahentes.

Magno istorum doctrinae apparatu et argumentorum speciosa vi multi sic decipiuntur, ut, vel a fide desciscant, vel in ea valde infirmantur. Sunt etiam qui, sua in fide constantes, critices disciplinae, quasi demolienti, succensent, quae quidem ipsa per se culpa vacat, legitimeque adhibita conducit ad investigandum felicissime. Neutri tamen animum advertunt ad ea quae perperam ponunt ac praesumunt, hoc est ad falsi nominis scientiam,

⁽¹⁾ *Ad Rom.* xi, 16, 17. — ⁽²⁾ *Ad Rom.* i, 20. — ⁽³⁾ *1 Tim.* vi, 20.

a qua profecti, necessario ad falsa concludenda ducuntur. Falso nempe philosophiae principio corrumpi omnia necesse est. Hi autem errores satis refelli poterunt nunquam, nisi acie mutata, hoc est, deductis errantibus a suae critices praesidiis, ubi se munitos exstiment, ad legitimum philosophiae campum, quo relicto, errores hauserunt.

Taedet interim ad subtili mente viros eosdemque solertes Pauli verba convertere, increpantis illos, qui a terrenis hisce ad ea quae oculorum aciem fugiunt non assurgerent: *Evanuerunt in cogitationibus suis et obscuratum est insipiens cor eorum; dicentes enim se esse sapientes, stulti facti sunt* ⁽¹⁾. Stultus enim omnino dicendus quicumque, vires mentis insumit, ut fabricet in arena.

Nec minus dolendae ruinae quae moribus hominum vitaeque societatis civilis ex ea negatione proveniunt. Etenim, opinione sublata, praeter adspectabilem hanc rerum naturam esse divinum aliquid, nihil plane superest quo excitatae cupiditates vel turpissimae coerceantur, quibus mancipati animi ad pessima quaeque rapiuntur. Itaque *tradidit illos Deus in desideria cordis eorum, in immunditiam; ut contumeliis afficiant corpora sua in semel ipsis* ⁽²⁾. Ac vos quidem, Venerabiles Fratres, minime latet, quam undique perditorum morum exundet lues, cui continendae impar erit civilis potestas, nisi ad altioris, quem diximus, ordinis praesidia confugiat. Sed neque ad sanandos ceteros morbos humana quidquam valebit auctoritas, si memoria excidat aut negetur omnem potestatem a Deo esse. Tunc enim, unico freno, vi cuncta gerentur, quae vis neque adhibetur constanter nec in manu semper est; quo fit ut populus occulto quasi morbo laboret, omnia fastidiat, ius praedicet arbitrio suo agendi, seditiones conflēt, reipublicae conversiones interdum turbulentissimas paret, divina omnia et humana iura permisceat. Amoto Deo, nulla civitatis legibus, nulla vel necessariis instituta constat reverentia, iustitia contemnitur, ipsa opprimitur quae iuris est naturalis libertas; eo usque devenitur, ut domesticae societatis compages, civilis coniunctionis primum fundamentum atque firmissimum, dissolvatur. Quo fit ut, infensis hisce Christo temporibus, difficilius aptentur efficacia remedia, quae ad populos in officio continendos Ecclesiae suae ipse comparavit.

Non aliunde tamen quam in Christo salus: *Nec enim aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri* ⁽³⁾. Ad Ipsum ergo redire necesse est, eius advolvi pedibus, ex ore illo divino verba vitae aeternae haurire; solus quippe potest instaurandae salutis indicare viam, solus vera docere, solus ad vitam revocare, qui de se dixit: *Ego sum via, veritas et vita* ⁽⁴⁾. Tentata denuo est mortalium gestio rerum seorsim a Christo; aedificari coepit reprobato angulari lapide, quod Petrus iis exprobat. qui Iesum cruci affixerant. Ecce autem rursus exstructa moles ruit aedificantium cervices infringens. Iesus interim superest, humanae societatis angularis lapis, iterum comprobata sententia, non esse nisi in ipso

(1) *Ad Rom.* 1, 21, 22. — (2) *Ibid.* 1, 24. — (3) *Act.* IV. 12. — (4) *IOANN.* XIV, 6.

salutem: *Hic est lapis qui reprobatus est a vobis aedificantibus, qui factus est in caput anguli, et non est in alio aliquo salus* ⁽¹⁾.

Ex his facile intelligetis, Venerabiles Fratres, quanta unumquemque nostrum urgeat necessitas, animi vi qua possumus maxima quibusque pollemus opibus, huiusmodi supernaturalem vitam in omni ordine humanae societatis excitandi, ab infimae sortis opifice, cui panis apponitur diuturno sudore comparatus, ad arbitros terrarum potentes. In primisque privata prece ac publica exoranda Dei misericordia, ut potenti auxilio suo adsit, qua voce olim tempestate iactati clamabant Apostoli: *Domine, salva nos, perimus* ⁽²⁾.

Quamquam nec ista satis. Gregorius enim vitio tribuit episcopo, quod sacri amore secessus et orandi studio, in aciem non prodeat, pro Domini causa strenue dimicaturus, inquiens: *Vacuum episcopi nomen tenet* ⁽³⁾. Ac iure quidem; lux enim est afferenda mentibus iugi praedicatione veritatis et valida refutatione pravarum opinionum per veram solidamque philosophiae ac theologiae scientiam et per auxilia omnia, quae ex genuino historicae investigationis incremento provenerunt. Oportet insuper omnibus apte inculcentur tradita a Christo morum documenta, ut discant sui imperium exercere, motus animi appetentes regere, tumentem superbiam deprimere, parere auctoritati, iustitiam colere, omnes caritate complecti, disparis in civili convictu fortunae acerbiter christianam dilectione temperare, a terrenis bonis avocare mentem, quam Providentia dederit sortem ea esse contentos, suisque tuendis officiis benigniorem efficere, ad futuram vitam contendere spe sempiternae mercedis. Illud autem praecipue curandum, ut haec se insinuent animisque penitus insideant, quo vera et solida pietas altiores radices agat, sua quisque et hominis et christiani officia, non ore tenus, sed re profiteatur, et fiducia filii ad Ecclesiam confugiat ad eiusque ministros, quorum ministerio impetrent admissorum veniam, Sacramentorum gratia roborentur, vitam ad christianae legis praecepta componant.

Sacri muneris praecipuas has partes comitetur oportet Christi caritas, cuius instinctu nemo sit quem iacentem non erigamus, quem lugentem non consolemur, necessitas nulla cui non occurramus. Huiusmodi nos caritati totos devoveamus, huic res nostrae cedant omnes, huic propriae utilitates posthabeantur et commoda, ut *omnibus omnia facti* ⁽⁴⁾, salutem omnium quaeramus vel ipso vitae pretio, ad Christi exemplum ab Ecclesiae pastoribus id postulantibus: *Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis* ⁽⁵⁾. Insignibus his documentis referta sunt quae Gregorius scripta reliquit, multiplici exemplo vitae admirandae multo expressa potentius.

Quia vero ista, quum e principiorum christianae revelationis natura, tum ex intimis nostri apostolatus proprietatibus necessario fluunt, iam videtis, Venerabiles Fratres, quanto in errore versentur qui existimant bene

⁽¹⁾ Act. IV, II, 12. — ⁽²⁾ MATTH. VIII, 25. — ⁽³⁾ Registr. VI, 63 (30). Cfr. Regul. past. I, 5. — ⁽⁴⁾ I Cor. IX, 22. — ⁽⁵⁾ IOANN. X, II.

se de Ecclesia mereri ac frugiferam operam in aeternam hominum salutem conferre, si profana quadam prudentia, falsi nominis scientiae multa largiantur, vana spe ducti, posse ita facilius errantium sibi gratiam conciliare, re autem vera ipsi se perditionis periculo committentes. Sed veritas una est nec dividi potest; eadem aeterna perdurat, nullis obnoxia temporibus: *Iesus Christus heri, et hodie: ipse et in saecula.* (1).

Illi etiam valde falluntur qui in collocandis publice beneficiis, praesertim popularium causam agentes, quae ad corporis victum cultumque pertinent ea maxime curant, animorum salutem et christianae professionis officia gravissima silentio praetereunt. Nec eos pudet interdum summa quaedam evangelii praecepta quasi velis obtegere, veriti ne forte minus audiantur aut prorsus deserantur. Alienum quidem a prudentia non erit, etiam in proponenda veritate, sensim procedere, ubi res agatur cum iis, qui a nostris institutis abhorrent a Deoque sunt omnino seiuncti. *Resecanda vulnera*, ita Gregorius, *leni prius manu palpanda sunt* (2). Verum haec ipsa industria speciem prudentiae carnis assumet si ad agendi normam assurgat constantem atque communem; eoque magis quod per eam divina gratia parvi haberi videatur, quae non sacerdotio tantum conceditur eiusque ministris, sed Christi fidelibus omnibus, ut ipsorum animos dicta nostra et facta percellant. Fuit autem eiusmodi prudentia ignota Gregorio, quum in praedicatione evangelii, tum in ceteris ab eo mire gestis ad proximos relevandos miseris. Is Apostolorum vestigia constanter est persequutus, quorum, cum primum peragrandum terrarum orbem susceperunt nuntiaturi Christum, fuit ista vox: *Praedicamus Christum crucifixum, Iudaeis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam* (3). Atqui si tempus ullum exstitit quo humanae praesidia prudentiae maxime opportuna viderentur illud profecto fuit, quum ad excipiendam tam novam doctrinam, communibus cupiditatibus tam repugnantem, tam oppositam graecorum et romanorum florentissimae humanitati, nulla esset animorum praeparatio. Nihilominus id genus prudentiam Apostoli a se alienam duxerunt, quibus divina erant comperta decreta: *Placuit Dea per stultitiam praedicationis salvos facere credentes* (4). Ea stultitia quemadmodum semper, sic adhuc iis... *qui salvi fiunt, id est nobis, Dei virtus est* (5). In scandalo crucis, uti antea, sic in posterum arma suppetent omnium potentissima; ut olim, sic deinceps nobis erit in eo signo victoria.

Haec tamen arma, Venerabiles Fratres, vim exuent omnem nec erunt profutura quidquam, si tractentur ab iis, qui interiorem vitam cum Christo non agant, qui non sint vera firmaque pietate instituti, qui Dei gloriae eiusque regni amplificandi studio non flagrent. Quae omnia Gregorius adeo esse necessaria putabat, ut maximam curam impenderet in episcopos et sacerdotes creandos, qui divini honoris hominumque verae salutis magno desiderio tenerentur. Idque sibi proposuit in libro, qui *Regula pastoralis*

(1) *Ad Hebr.* XIII, 8. — (2) *Registr.* v, 44 (18) ad Ioannem episcop. — (3) *1 Cor.* I, 23. — (4) *1 Cor.* I, 21. — (5) *Ibid.* I 18.

inscribitur, ubi ad cleri salubrem institutionem et ad sacrorum antistitum regimen normae traduntur, non iis modo temporibus sed etiam nostris ap-
tissimae. Idem, prout eius enarrator vitae describit, *velut Argus quidam
luminosissimus per totius mundi latitudinem suae pastoralis sollicitudinis
oculos* ⁽¹⁾ circumferebat, ut si quid in clero vitii aut negligentiae depre-
henderet, in id statim animadverteret. Quin etiam vel ipsa periculi cogitatio,
ne forte illuvies et corruptelae in mores clericorum irreperant, trepido
metu eum afficiebat. Si quid vero contra Ecclesiae disciplinam actum com-
perisset, ea re vehementer angebatur, nec ullo poterat pacto quiescere.
Tunc cerneret admonere, corrigere, canonicas poenas munitari violatoribus,
has interdum ipsemet irrogare, indignos nulla interiecta mora, nulla re-
rum hominumve habita ratione, ab officio identidem prohibere.

Multi praeterea monebat, quae his verbis in scriptis eius frequenter
expressa leguntur: *Qua mente apud Deum intercessionis locum pro populo
arripit, qui familiarem se eius gratiae esse per vitae meritum nescit?* ⁽²⁾ —
*Si ergo in eius opere passionibus vivunt, qua praesumptione percussum mederi
properat, qui in facie vulnus portat?* ⁽³⁾ — Quinam poterunt in Christi fi-
delibus expectari fructus, si veritatis praecones quod verbis praedicant, mo-
ribus impugnant? ⁽⁴⁾ — *Profecto diluere aliena delicta non valet is, quem
propria devastant* ⁽⁵⁾.

Veri sacerdotis exemplar huiusmodi censet, atque ita describit: *Qui
cunctis carnis passionibus moriens iam spiritualiter vivit; qui prospera mundi
postposuit; qui nulla adversa pertimescit, qui sola interna desiderat;... qui ad
aliena cupiunda non ducitur, sed propria largitur; qui per pietatis viscera ci-
tius ad ignoscendum flectitur, sed nunquam plus quam deceat ignoscens, ab a-
ce rectitudinis inclinatur; qui nulla illicita perpetrat, sed perpetrata ab aliis ut
propria deplorat; qui ex affectu cordis alienae infirmitati compatitur; sicque in
bonis proximi sicut in suis profectionibus laetatur; qui ita se imitabilem caeteris
in cunctis quae agit insinuat, ut inter eos non habeat quod saltem de transactis
erubescat; qui sic studet vivere ut proximorum quoque corda arentia doctrinae
valeat fluentis irrigare; qui orationis usu et experimento iam didicit, quod ob-
tinere a Domino quae poposcerit possit* ⁽⁶⁾.

Quam serio igitur, Venerabiles Fratres, episcopo secum et coram Deo
est reputandum, antequam novis levitis manus imponat! *Neque gratia ali-
cuius, inquit Gregorius, neque supplicatione, aliquos ad sacros ordines audeat
promovere nisi eum, quem vitae et actionis qualitas ad hoc dignum esse mon-
straverit* ⁽⁷⁾. Quanta eidem opus est maturitate consilii, antequam recens
inunctis sacerdotibus apostolatus munia committat! Qui, nisi iusto fuerint
experimento probati sub vigili custodia prudentiorum sacerdotum, nisi ha-
beant unde plane constet de honeste acta vita, de prono in pietatem in-

⁽¹⁾ IOAN. DIAC. lib. II, c. 55. — ⁽²⁾ *Reg. past.* I, 10. — ⁽³⁾ *Ibid.* I, 9. — ⁽⁴⁾ *Ibid.*
I, 2. — ⁽⁵⁾ *Ibid.* I, 11. — ⁽⁶⁾ *Ibid.* I, 10. — ⁽⁷⁾ *Registr.* v, 63 (58) ad universos
episcopos per Hellad.

genio, de animo ad obediendum parato iis omnibus, quae vel Ecclesia consuetudo induxerit vel diuturna experientia comprobarit vel quos *Spiritus Sanctus posuit episcopos regere ecclesiam Dei* ⁽¹⁾ ipsi praeceperint, sacerdotio fungentur, non in plebis christianae salutem, sed in perniciem. Nam et iurgia serent, et plus minus latentes ciebut rebelliones, triste sane spectaculum populo exhibentes quasi discrepantium in coetu nostro voluntatum, quum deploranda haec paucorum superbiae et contumaciae sint adscribenda. Procul, oh procul ab omni officio sunt excitatores discordiarum; nec enim his apostolis eget Ecclesia, neque hi pro Christo cruci adfixo apostolatam gerunt, sed ipsi sibi apostoli sunt.

Adhuc ante oculos versari nostros imago Gregorii videtur, in Lateranensi pontificio Consilio coactorum undique antistitum corona septi, adstante clero Urbis universo. Quam fecunda ex eius ore fluit adhortatio de officiis clericorum! Quanto ardoris aestu consumitur! Illius oratio, instar fulminis, pravos homines percellit; sunt eius verba quasi totidem flagella, quois excutiuntur inertes; divini amoris flammae sunt, quibus vel ferventissimi animi suaviter corripiuntur. Perlegite, Venerabiles Fratres, et clero vestro legendam, considerandam, in sacro potissimum annuo recessu, proponite admirabilem istam sancti pontificis homiliam ⁽²⁾.

Idem, non sine animi magna tristitia, haec inter cetera queritur: *Ecce, mundus sacerdotibus plenus est, sed tamen in messe Dei rarus valde invenitur operatur; quia officium quidem sacerdotale suscepimus, sed opus officii non implemus* ⁽³⁾, Ac vere quidem, quantum hodie virium Ecclesia colligeret si operatores tot numeraret, quot sacerdotes? Quam uberes fructus ex divina Ecclesiae vita hominibus provenirent, si eidem explicandae vacarent singuli. Huiusmodi in agendo alacritatem naviter excitavit Gregorius, dum vixit, suoque impulsu effecit ut posterioribus temporibus eadem vigeret. Quare, quae media intercessit, aetas, Gregoriana quasi nota distinguitur, quod ei pontifici accepta omnia fere essent referenda, sive regulae cleri regendi, sive caritatis et beneficentiae publice exercendae multiplex ratio, sive perfectioris sanctimoniae magisterium et vitae religiosae instituta, sive denique caeremoniarum et sacri ordinatio concentus.

Vero longe alia temporum ratio successit. Quod saepe diximus, in vita Ecclesiae immutatum est nihil. Ipsa enim haereditate acceptam a divino Institute eiusmodi vim possidet, qua aetatibus omnibus, quamvis inter se dissimillimis, valeat, non animis tantum, quod sui muneris est, providere, sed plurimum etiam ad verae humanitatis incrementa conferre, quod quidem ex ipsa ministerii sui natura consequitur.

Ne sane fieri potest ut quae revelata divinitus Ecclesiae custodienda commissa sunt, eadem quidquid verum, bonum, pulchrum in terrestri rerum natura conspicitur, non maxime provehant, eoque efficacius, quo magis haec ad summum totius veritatis, bonitatis, pulchritudinis principium, Deum, referantur.

(1) Act. xx, 28. — (2) Hom. in Evang. 1, 17. — (3) Ibid., n. 3.

Magnus ex divina doctrina humanae scientiae proventus, sive quod per illam latior patefiat campus novis rebus etiam naturalis ordinis expedite cognoscendis, sive quod per eandem rectum investigationi sternatur iter, erroresque circa disciplinae rationem viamque eam adipiscendi amoveantur. Sic in portu emicans ignis e turri, dum nocturno itinere navigantibus multa pandit, quae tenebris involuta laterent, simul de vitandis scopolis admonet, ad quos allisa navis naufragium pateretur.

Quae autem de moribus disciplinae sunt, quandoquidem Servator Dominus supremum nobis perfectionis exemplar divinam ipsam bonitatem proponat, Patrem suum ⁽¹⁾, eccui non patet, quanta inde incitamenta illis adantur, et insculpta in omnium animis naturae lex altius et perfectius retineatur, adeoque tum singuli, tum domestica societas, tum denique hominum universa communitas prosperiore vita fruuntur? Fuit ista profecto vis quae barbaros homines ex ferocitate ad humanitatem transtulit, mulieris proiecram dignitatem vindicavit, servitutis iugum excussit, ordinem, remissis cum aequitate vinculis quibus variae civium conditiones invicem continentur instauravit, iura restituit, veram animi libertatem promulgavit, domesticae ac publicae tranquillitati tuto prospexit.

Denique artes ad aeternum exemplar omnis pulchritudinis, Deum, asurgentes, unde species et formae singulae, quae sunt in rerum natura, dimanant, facilius a vulgari sensu recedunt, conceptamque animo rem, in quo artis vita consistit, exprimunt multo potentius. Ac vix quidem dici potest quantum attulerit boni ratio adhibendarum artium in famulatum religionis, quo Numini offertur quidquid ipso dignius ubertate et copia, venustate atque elegantia formae praeseferant. Hinc artis origo sacrae, quo fundamento nixa est profana quaevis ars, et nititur adhuc. Rem nuperrime attigimus peculiari *Motu proprio*, de romano cantu ad maiorum instituta revocando, ac de sacris concentibus. Atqui ceterae artes, pro sua quaeque materia, iisdem legibus continentur, ita ut, quae dicuntur de cantu, eadem et pingendi et sculpendi et exstruendi artibus conveniant, quas humani ingenii nobilissimas faces Ecclesia semper excitavit et aluit. Hac specie sublimi universum hominum genus enutritum templorum erigit moles, ubi, in domo Dei, tamquam in propria sede, inter artium omnium splendidissimam copiam, inter augustas ceremonias, inter suavissimos concentus, mentes ad caelestia revocantur.

Haec, uti diximus, beneficia potuit aetati suae ac posterioribus afferre Gregorius. Eadem, his quoque temporibus, qua fundamenti soliditate consistimus et quibus mediis instructi sumus, consequi licebit, si, quae adhuc bona, Dei gratia supersunt, omni studio retineantur, quae vero instituta a recto tramite deflexerint *instaurantur in Christo* ⁽²⁾.

Placet Nostris hisce Litteris finem imponere iisdem verbis, quibus ipse Gregorius memorabilem illam in Lateranensi pontificio Consilio habitam orationem absolvit: *Haec, Fratres, vobiscum sollicitè cogitate, haec et proxi-*

(¹) MATTH. v. 48. — (²) *Ad Ephes.* 1, 10.

mis vestris impendite; omnipotenti Deo fructum vos reddere de negotio quod accepistis parate. Sed ista quae dicimus melius apud vos orando quam loquendo obtinebimus. Oremus: Deus, qui nos pastores in populo vocare voluisti, praesla quaesumus, ut hoc quod humano ore dicimur, in tuis oculis esse valeamus ⁽¹⁾.

Dum vero confidimus, deprecatore pontifice sancto Gregorio, Deum supplicibus his votis benignas aures admoturum, caelestium donorum auspicem ac paternae Nostrae benevolentiae testem, Apostolicam Benedictionem vobis omnibus, Venerabiles Fratres, clero ac populo vestro peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum IV Idus Martias an. MDCCCIV, die festo S. Gregorii I Papae et Ecclesiae Doctoris, pontificatus Nostri anno primo.

PIVS PP. X

(¹) Hom. cit., n. 18.

II.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

PII

DIVINA PROVIDENTIA

PAPAE X

INDICTIO VISITATIONIS APOSTOLICAE

OMNIVM ECCLESiarVM ET LOCORVM PIORVM ALMAE VRBIS

PIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORUM DEI

VNIVERSO CLERO ET POPVLO ROMANO

SALVTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

QUUM, arcano Dei consilio, ad supremi apostolatus apicem, nihil tale cogitantes, evecti fuimus, illud ex ore Domini audire visi Nobis sumus: *Pasce agnos meos, pasce oves meas*; quo scilicet intelligeremus, universae Ecclesiae Nobis procuracione commissa, debere Nos *impendere* Nos ipsos ac *superimpendere* pro salute omnium, aequo studio, provehenda. At vero illud primum perspeximus romano populo episcopos Nos esse datos: non enim aliter quam ob romanum Episcopatum, et Beati Petri conscendimus Cathedram, et catholici nominis supremum gerimus pontificatum. Quamobrem huc etiam, ante omnia, curas Nobis advertendas esse sensimus, ut Ecclesiae huius utilitatibus, ecclesiarum ceterarum nobilissimae, praecipua studiorum Nostrorum laborumque impenderemus. Idque eo vel amplius imponitur Nobis, quod, cum Roma, divinis praeordinationibus, catholicae unitatis centrum sit constituta, unde lux veritatis, quae in omnium gentium revelatur salutem, tamquam a capite per totum mundi corpus effundatur;

necesse omnino est ut inde etiam Christi bonus odor ad fideles omnes permaneat, atque ex ea pariter credendi lex ac vivendi exemplum petatur. Quam igitur Nobis instaurationem omnium in Christo proposuimus, a Clero populoque romano exordia capiat oportet; ita ut, renovato spiritu, quotquot e sacro vel laicorum ordine in hac Urbe versantur, sanctitatis et iustitiae semitas, tempestate licet virtuti infensissima, alacrius instituant percurrendas.

Hanc ob rem, pastorem Visitationem, pro episcopali munere suscipiendam decrevimus; eamque, ad Omnipotentis Dei laudem et honorem ac Sanctae Romanae Ecclesiae exaltationem, per praesentes litteras indicimus; quae a Sacrosanta Lateranensi Basilica inchoabitur Dominica in Albis in ceteris postea tam patriarchalibus, quam collegiatis et parochialibus ecclesiis earumque capitulis et personis, item Monasteriis, Conventibus et Ecclesiis quorumvis Ordinum tam virorum quam mulierum, Collegiis, Confraternitatibus laicorum aliisque locis ecclesiasticae potestati subiectis peragenda.

Hanc quidem Visitationem Nos per Nos ipsi instituere magnopere cuperemus, At quoniam per adversa temporum prohibemur, Decessorum etiam Nostrorum exemplis usi, Viris dignitate, doctrina ac rerum experientia praestantibus tanti momenti negotium dare statuimus, quibus et necessarias facultates et instructiones opportunas ad commissum officium rite exequendum trademus. — Quare Dilectum Filium Nostrum Petrum Tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum S. R. E. Presbyterum Cardinalem Respighi, Nostrum in Urbe in Spiritualibus Vicarium Generalem, eligimus et deputamus ut dictam Visitationem Nostro Nomine Nostraque Auctoritate peragat eique praesit; eidemque adiungimus nonnullos Antistites et Romanae Curiae Praelatos, nimirum Venerabiles Fratres Iosephum Ceppetelli Patriarcham Constantinopolitanum, Henricum Grazioli Archiepiscopum Nicopolitanum, Nicolaum Iosephum Camilli Archiepiscopum Tomitanum, Maurum Nardi Episcopum Thebanum, qui Secretarii munere fungetur, Raphaellem Virili Episcopum Troadensem et dilectos Filios Basilium Pompili, cui Assessoris officium committimus, Guillelmum Sebastianelli, quem Iudicem causarum et executorem decretorum. Visitationis constituimus, Benedictum Melata, Petrum Piacenza, Fridericum Polidori, Ioannem Baptistam Nasalli-Rocca, Ludovicum Schüller, Ioannem M. Zonghi, Alexandrum Avòli, Evaristum Lucidi et Augustum Sili. Insuper nominamus dilectos Filios Bonifacium Oslaender Monachum Ordinis Sancti Benedicti Congregationis Cassinensis Abbatem Monasterii S. Pauli extra Urbem, Paulum a Plebe Cotronis Concionatorem Apostolicum Def. Gen. Ordinis Capulatorum, Hyacinthum M. Cormier Proc. Gen. Ordinis Praedicatorum et Aloisium Palliola Congregationis SS.mi Redemptoris, ut operam suam in iis praesertim navent, quae ad religiosas utriusque sexus familias pertinent. Quod si porro opus esse videbitur, alios praeterea idoneos e clero viros ad eundem effectum designabimus.

Quum vero, in tanto opere peragendo, maioris momenti res occurrere

procul dubio necesse erit; volumus hasce deferri ad Sacram Congregationem Venerabilium Fratrum et Dilectorum Filiorum Nostrorum S. R. E. Cardinalium negotiis Visitationis Apostolicae ecclesiarum Urbis praepositorum, qui, maturo examine adhibito, sententiam deinde Nobis aperiant.

Ne autem, in id operis, auxilium ab Eo petere praetermittamus, a quo est omne datum optimum et omne donum perfectum, publicas haberi supplicationes ac praesertim Sacramentum augustum, in patriarchalibus Basilicis aliisque templis, publice ac solemni ritu proponi mandamus, additis etiam sacrarum indulgentiarum muneribus, prout per eundem Cardinalem Vicarium fusius edicendum curabimus.

Hortamur igitur romanum clerum et populum ne in vacuum gratiam Dei recipiant; sed, optatis Nostris studiosissime obsecundantes, ad felicem exitum sacrae Visitationis, pro sua quisque conditione adlaboret. Utinam, emendatis moribus, aucta sacrarum aedium reverentia, festis diebus sancte servatis, omnique virtutum genere exculto, Urbs, quae Petri Sede illustratur, sit universo terrarum orbi dux et magistra sanctitatis!

Speramus equidem atque adeo confidimus Deum clementissimum benigne industriis Nostris adfuturum. Ope namque utimur et imploratione potentissima Immaculae Genitricis Christi, cui, hoc anno, a romano populo, aequae ac fidelibus ceteris, peculiare adhibentur honores; nec non precibus Apostolorum Petri et Pauli aliorumque Caelitum, qui Urbem Nostram vel irrigarunt sanguine vel virtutibus consecrarunt.

Datum Romae, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo nongentesimo quarto, tertio Idus Februarii, Pontificatus Nostri anno primo.

A. Card. DI PIETRO, *Pro-Dat.*

ALOISIUS Card. MACCHI.

VISA

DE CVRIA I. DE AQUILA E VICECOMITIBVS

Loco ✠ *Plumbi*

Reg. in Secret. Brevium

V. CVGNONIVS.

III.
 SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
 PII
 DIVINA PROVIDENTIA
 PAPAЕ X
 LITTERAE IN FORMA BREVIS

QVIBVS AMPLISSIMAE FACVLTATES
 PRO APOSTOLICA VISITATIONE IN VRBE PERAGENDA
 CONCEDVNTVR.

DILECTO FILIO NOSTRO PETRO TITVLI SS. QVATVOR CORONATORVM S. R. E.
 PRESBYTERO CARDINALI RESPIGHI NOSTRO IN VRBE EIVSQUE DISTRICTV
 VICARIO IN SPIRITVALIBVS GENERALI, VENERABILIBVS FRATRIBVS ANTI-
 STITIBVS, AC DILECTIS FILIIS ROMANAE CVRIAE PRAELATIS PRO VISITA-
 TIONE ECCLESIA RV M, ET LOCORVM PIORVM ALMAE VRBIS A NOBIS IN-
 STITVTA SPECIALITER DEPV TATIS.

PIVS PAPA X

DILECTE FILI NOSTER
 VENERABILES FRATRES AC DILECTI FILII
 SALVTEM ET APOSTOLICAM BENEDICTIONEM.

QUAE Nostra fuerit mens in indicenda Sacra Visitatione omnium Eccle-
 siarum piorumque Locorum Almae Urbis, Nostrae sub plumbo Litte-
 rae nuper editae, quarum initium « *Quum arcano Dei consilio* » satis aperte
 testantur. Vestrum nunc studium, diligentiam, vigilantiam requirimus, Di-
 lecte Fili Noster, Venerabiles Fratres ac dilecti filii, quos in hoc munere
 elegimus ac deputavimus. Ne quid ergo ministerium vestrum impediat, immo
 ut Vobis praesto sint omnia, quae ad illud sancte ac feliciter obeundum
 conferre possint, exemplo Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostro-
 rum amplissimis Vos facultatibus instruere decrevimus, quas in primis, Tibi,
 dilecte Fili Noster, qui nomine Nostro Visitationem peragis, eidemque
 praeesse debes, Vobisque omnibus et Vestrum cuilibet per hasce in forma
 Brevis Litteras communicamus, nimirum:

I. Mandata quaecumque circa Visitationem ipsam, eaque durante
 etiam vivae vocis oraculo per Vos a Nobis accepta, illis ad quos ea res
 pertinet, referendi et oretenus per Nos ordinata mandandi, quibus relationi
 ac mandatis vestris et cuiuslibet vestrum Nostro nomine factis plenam et
 indubiam fidem adhiberi, ac firmiter obtemperari tamquam mandatis Nostris
 Apostolicis volumus et iubemus.

II. Mandata et praecepta quaecumque necessaria et opportuna illis
 in rebus, quae Visitationis praeparationem, statum, progressum et execu-
 tionem concernunt, decernendi, faciendi atque exequi iubendi.

III. Personas quasque tam Ecclesiasticas saeculares et regulares cuiusvis Ordinis et Instituti, quam laicas pro rebus et negotiis ad Visitationem pertinentibus ad Vos vocandi et ad personaliter coram Vobis comparandum citandi, opportunisque iuris et facti remediis compellendi.

IV. Personas easdem et tamquam principales et tamquam testes, seu tamquam principales quoad se, et tamquam testes quoad alios, examinandi, et ut veritati testimonium perhibeant, admonendi, atque etiam cogendi, iuramenta eis deferendi, et ab ipsis exigendi et recipiendi ad Sacrorum Canonum praescriptum, ac recusantes per Censuras Ecclesiasticas, aliasque poenas Vobis benevisas compescendi.

V. Libellos supplices et memorialia etiam Nobis inscripta et directa, atque instructiones, relationes, delationes, querelas, etiam secretas contra quascumque personas accipiendi, et Nobis referendi, seu alias, prout rerum et personarum qualitas requiret, iuxta Ordinationes Nostras ex Auctoritate Vobis tradita providendi.

VI. Congregationes aliquarum personarum, quae Vobis in consilium super praemissis adhibendae videbuntur faciendi, easdemque personas Auctoritate Nostra vocandi, et cum eis de negotiis Visitationis tractandi, consultandi et deliberandi.

VII. Unum sive plures Commissarium, seu Fiscalem, nec non Cancellarium, itemque Ratiocinatore, aliosque ministros, quibus in opere Visitationis utamini, eligendi et deputandi, electum sive electos toties quoties Vobis videbitur removendi et alium sive alios subrogandi.

VIII. Quotiescumque videbitur atque etiam seorsum a Te, dilecte Fili Noster, qui Nostro nomine Visitationem peragis, eidemque praeesse debes, vobisque omnibus, Venerabiles Fratres ac dilecti filii, et iteratis vicibus quarumvis dictae Urbis, seu extra illam, intra tamen illius Districtum, consistentium Ecclesiarum omnium, etiam ab ipsius Urbis Vicarii ordinaria iurisdictione exemptis, sublati abrogatisque ad hunc dumtaxat effectum, Sacrae nempe Visitationis, quacumque veteri consuetudine sive Apostolicis Constitutionibus, nec non universim quibuslibet iuribus ac privilegiis speciali vel etiam specialissima mentione dignis Patriarchalium, Collegiatarum seu aliarum Ecclesiarum etiam S. R. E. Cardinalium ratione Tituli aut denominatione sui Cardinalatus et alias quomodolibet vel ex quavis causa subiectarum, seu cuiusvis capellae vel Oratorii, nec non Monasteriorum tam Virorum quam Mulierum, Prioratum, Domorum et Locorum saecularium, seu cuiuslibet Ordinis etiam Mendicantium, Congregationis aut Instituti Regularium, aut Hospitalium quantumvis exemptorum, Nobisque et Apostolicae Sedi immediate subiectorum, et generaliter quorumcumque Locorum et Operum piorum quomodolibet nuncupatorum et quocumque privilegio, exemptione et immunitate suffultorum, etiam si de iis specifica et individua mentio habenda foret, eorumque Capitulorum, Conventuum, Universitatum, Collegiorum, Congregationum, Confraternitatum, Archiconfraternitatum etiam Laicorum, etiam nullo alio speciali Nostro expectato ordine vel mandato, aut etiam requisito consensu, vel licentia, Visitationem faciendi, et illa et quaelibet

illorum visitandi, et in illorum statum, formam, regulas, instituta, regimen, statuta, consuetudines, vitamque ritus, mores, disciplinam, doctrinam et idoneitatem singularum personarum coniunctim vel divisim, et tam in capite, quam in membris, nec non circa divinum cultum, religiosas functiones, Ecclesiarum decorem, fructuum et reddituum dispositionem, regularem Religiosorum tam Virorum quam Mulierum observantiam, aliaque omnia et singula ad actum huiusmodi Visitationis quomodolibet spectantia, diligenter inquirendi, et ad hunc effectum quaecumque illorum Archivia, Bibliothecas, et quaecumque in illis continentur documenta et instrumenta authentica, scripturas, libros rationum dati et accepti, computa et ratiocinia perlustrandi, inspiciendi, perscrutandi: praesertim vero SS. ~~mm~~ Eucharistiae Sacramentum et Sacras Reliquias et quibus Augustissimum Sacramentum et Sacrae Reliquiae, et res ad alia Ecclesiastica Sacramenta pertinentes continentur, S. Vasa, Pyxides, thecas, tabernacula; nec non indumenta, ornamenta et instrumenta, utensilia, et suppellectilem ecclesiasticam, etiam pretiosam, diligenter et accurate inspiciendi, et ad praedicta exhibendum quascumque personas cogendi et compellendi; et in praemissis omnibus et singulis quacumque correctione, emendatione et reformatione indigere cognoveritis, corrigendi, emendandi et reformandi, uniendi, transferendi, in melius immutandi, processusque necessarios desuper faciendi, et Nobis referendi, seu iuxta ordinationes Nostras in his opportune providendi, mandata, decreta, statuta et ordinationes executioni demandandi, ac custodiri et observari praecipiendi, demum omnia alia et singula quae huiusmodi Visitationis negotium, ulteriorem progressum, executionem, et in ea facta et facienda mandata, decreta, statuta et ordinationes concernunt, et concernent, seu ad ea quomodolibet spectant et spectabunt, faciendi, gerendi, exequendi, mandandi et ordinandi.

IX. Contradictores et Vobis in praemissis inobedientes et rebelles, eisque auxilium, consilium vel favorem publice vel occulte, directe vel indirecte quomodolibet praestantes, per suspensionis atque etiam privationis Beneficiorum, et officiorum Ecclesiasticorum, ac per censuras et poenas Ecclesiasticas et temporales, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendi.

X. In Visitatione huiusmodi eum ordinem tenendi quem commodiorem, utilioremque iudicabitis, quin praecedentiam inter Ecclesias, Monasteria, et Loca quaecumque per Vos visitanda servare adigamini. Nos enim ex hac agendi ratione nulli Ecclesiae, Monasterio, vel Loco, neque ulli Capitulo, Conventui, Confraternitati, aut personae tam coniunctim, quam divisim, seu alias quomodolibet in aliquo etiam minimo quoad praecedentiam, aliasque praerogativas quascumque praeiudicari, aut quicquam novi iuris acquiri decernimus et declaramus.

XI. In perlustrandis Urbis Paroeciis, pauperibus infirmis graviter decumbentibus, quos Nostro nomine visitabitis, spiritualibusque ac temporalibus subsidiis iuvabitis, Apostolicam Benedictionem semel impertiendi, iisdemque, dummodo ante vel post Visitationem vestram vere poenitentes

et confessi, Sacra Communionem refecti fuerint, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem, quam unicuique eorum semel largimur, denunciandi.

XII. Tibi, Dilecte Fili Noster, Vobisque Venerabilibus Fratribus specialem facultatem concedimus in Ecclesiis etiam Patriarchalibus, aliisque Ecclesiis et Locis per Vos visitandis Altaria atque ipsasmet Ecclesias, consecrandi aut illa vel easdem Ecclesias, aut illis annexa reconciliandi, seu etiam coemeteria, campanas, calices, patenas, Cruces, indumenta et ornamenta Ecclesiastica quaecumque, et aquam, ut moris est, benedicendi, Sacramentum Confirmationis ministrandi, Sacrosanctum quoque Missae sacrificium, nec non Vesperas et quaecumque alia divina officia solemniter et Pontificali ritu celebrandi et decantandi, verbi Dei praedicationes, et conciones ad Dei amorem et timorem in cordibus fidelium excitandum et accendendum publice ad Clerum et Populum, seu alias privatim, prout occasio et necessitas postulat, habendi, aliaque omnia et quaecumque munia Pontificalia, etiam quae notam et expressionem requirerent magis specialem, et sub generali huiusmodi concessione non comprehenderentur, etiam erga personas alioquin habiles et idoneas exercendi,

XIII. Ubi contigerit alicui Altari, etiam pro defunctis privilegiato, seu Capellae tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum legatis impositum esse, ut singulis diebus praescriptis nequeat illis satisfieri, quidquid magis ad Dei honorem, Ecclesiarum utilitatem, salutemque animarum eorum, qui legata pia reliquerunt, etiam per translationem partis Missarum huiusmodi ad aliud Altare, seu Altaria etiam non privilegiata, videritis expedire, re tamen diligenter perspecta, statuendi, et ordinandi, ut in eisdem Altaribus commodius ac plenius pia voluntati defunctorum satisfiat, ita quod Missae ad Altaria huiusmodi, ad quae illarum celebrationem transtuleritis celebratae, illis pro quibus celebrabuntur, perinde suffragentur, ac si ad Altaria privilegiata, seu alias iuxta eorundem defunctorum voluntatem celebratae fuissent.

XIV. Ad faciliorem et expeditiorem Visitationis progressum et complementum Secretario et Assessori facultatem tribuimus eiusdem Visitationis decreta, statuta, ordinationes, mandata, praecepta, inhibitiones, informationes, relationes, nec non seriem ordinandi, describendi, et in libellos seu commentarios, sive etiam in publica et authentica forma documenta et instrumenta redigendi, ceteraque omnia, et quaecumque ad eorum munus spectantia gerendi et exercendi, etiam si notam et expressionem requirent magis specialem, et sub generali commissione huiusmodi non venirent. Nos enim volumus iis documentis et scripturis, quae de rebus in Visitatione gestis a Secretario et Assessore praefatis, vel ab eorum altero fient et emanabunt, ipsorum manu ac Visitationis signo munitis, plenam et indubitam fidem nunc et perpetuis futuris temporibus tam in iudicio, quam extra illud, omnino haberi, neque ad id probationis alterius adminiculum requiri.

XV. Quaecumque querelas, accusationes, denunciationes contra quas-

cumque personas tam Ecclesiasticas saeculares vel regulares, quam laicas cuiuscumque status, gradus, dignitatis et praeeminentiae existentes, recipiendi et audiendi, causasque exinde aut alias quomodolibet ex dicta Visitatione vel illius causa emergentes tam Ecclesiasticas quam profanas ex officio audiendi, cognoscendi ac iuxta mandata Nostra, seu alias, prout iustitia suaserit, et ordo dictaverit rationis, illas decidendi et terminandi. Utque liberius ab omnibus, denunciationes, querelae et accusationes et causae quaecumque ad dictam Visitationem pertinentes deferri possint, omnibus similiter et singulis personis tam laicis, quam Clericis etiam in Sacris e Presbyteratus Ordinibus constitutis saecularibus, et quorumvis Ordinum, Congregationum, et Instituti regularibus, quavis etiam Episcopali vel maiori Ecclesiastica vel mundana dignitate vel praeeminentia fulgentibus, qui in actu eiusdem Visitationis, seu alias, illius occasione aliquid, quod ad praedictas causas pertineat, per viam denunciationis, querelae vel accusationis palam vel occulte, sponte vel ad aliorum instantiam in iudicio, vel extra iudicium revelaverint, aut in praemissis testimonium dixerint, vel aliquid propterea scripserint, subscripserint, indicaverint, dictaverint, detulerint, interrogaverint, vel interrogati responderint, vel ad reos defendendos, convincendos, indicia, votum, auxilium, consilium vel favorem per se, vel aliud directe vel indirecte praestiterint, sive tamquam Iudices ordinarii, vel delegati, custodes, scribae, testes, tabelliones, consultores, procuratores, advocati seu alias se in praemissis quomodolibet ingesserint, ut nullam propterea poenam, vel censuram Ecclesiasticam aut irregularitatis notam incurrant, Nostro nomine et Auctoritate indulgendi.

XVI. Omnes et singulas causas occasione Visitationis huiusmodi coram quibuscumque Iudicibus tam ordinariis quam delegatis pendentes et etiam instructas, et terminis in quibus reperiuntur, cum omnibus et singulis eorum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis et connexis, totoque negotio principali ad Vos Auctoritate Nostra avocandi, illasque summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figura iudicii, sola facti veritate inspecta, audiendi, cognoscendi, et fine debito, prout iuris fuerit, terminandi.

XVII. Iudici causarum et executori decretorum Visitationis praefatae Auctoritate Nostra deputato omnia in eadem Visitatione decreta, statuta et ordinata exequendi, et observari faciendi, contra inobedientes et negligentes, nec non cuiuscumque criminis occasione dictae Visitationis detectos reos et delinquentes, eorumque complices et fautores cuiuscumque status, dignitatis, ordinis et conditionis fuerint, per viam accusationis etiam summarie, simpliciter et de plano, sine strepitu et figura iudicii, sola facti veritate inspecta, inquirendi et procedendi, reosque, prout canonicae requirunt sanctiones, puniendi, ac tam super praemissis, quam etiam alias quascumque in eadem Visitatione, aut etiam antea per nos tamen Tibi etiam absque speciali commissione committenda causas Ecclesiasticas inter Capitula, Conventus, Collegia, Universitates, Confraternitates, Archiconfraternitates, eorumque superiores ac singulares personas Ecclesiasticas saeculares vel cuiusvis Ordinis etiam Mendicantium regulares, etiam exemptas, et quovis privilegio

vel immunitate suffultas, etiam Nobis et Apostolicae Sedi immediate subiectas, motas et movendas, cum earum omnibus incidentibus, emergentibus, annexis et connexis, etiam summarie et simpliciter et de plano, et alias prout praefertur, terminis substantialibus unico contextu, vel etiam non servatis, sed illorum loco praefixo termine arbitrio Tuo et de eiusdem Visitationis mandato procedendi, audiendi ac fine debito terminandi, et ad hunc ceterorumque contingentium effectum, quoscumque etiam per Edictum publicum, constito summarie et extraiudicialiter de non tuto accessu citandi et monendi, eisque ac quibusvis Iudicibus et ceteris personis, quibus et quoties opus fuerit, etiam per simile Edictum, atque etiam sub censuris et poenis Ecclesiasticis, nec non pecuniis eiusdem Secretarii arbitrio moderandis et ampliandis, inhibendi, contra inobedientes quascumque censuras et poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravandi, mandata prohibitiones, inhibitiones et monitoria etiam sub censuris et aliis poenis praedictis, ceterisque sibi benevisis remediis, omni et quacumque appellatione postposita decernendi, omniaque in praemissis, et circa et necessaria et quomodolibet opportuna faciendi, mandandi et exequendi, etiam quae expressionem requirerent magis specialem et sub generali concessione non venirent, iis tamen servatis limitibus, quos Visitatores collatis insimul consiliis praescribent, et exceptis semper causis maioris momenti ad Congregationem VV. FF. NN. S. R. E. Card. super negotiis Visitationis apostolicae Ecclesiarum et Locorum piorum Urbis praepositorum vigore citatae Bullae Indictionis deferendis.

XVIII. Pro celeriori causarum expeditione, et ad parcendum quantum fieri potest, partium dispendiis, simplici et nudae scripturarum ac iurium in tribunalibus, seu archiviis, aut notariorum officiis eiusdem Urbis existentium indicationi, eorumque notis ac privatis copiis standi, et illis ad probationem eandem fidem in iudicio adhibendi, quae adhiberetur, si illa in forma publica et authentica forent transumpta, aut alias originaliter exhibita.

Mandamus autem omnibus et singulis ad quos spectabit, quacumque dignitate, auctoritate, potestate et praeeminentia fulgentibus, ut Vobis et cuilibet Vestrum in praemissis omnibus et singulis prompte pareant et obediant, alioquin sententias seu poenas, quas rite tuleritis seu statueritis in rebelles, ratas habebimus et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Non obstantibus Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis etiam Conciliaribus et Ecclesiarum, Monasteriorum, Hospitalium, Ordinum, Congregationum, Archiconfraternitatum, Confraternitatum et aliorum Locorum et Operum piorum huiusmodi etiam iuramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus etiam immemorabilibus, stabilimentis, usis et naturis ac stylo Curiae, privilegiis quoque, indultis, exemptionibus et Litteris Apostolicis praemissis et cuiusvis illorum, ac superioribus et personis eorum quomodolibet, nuncupatis et qualificatis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis aliisque efficacioribus, efficacis-

simis, et insolitis clausulis et decretis etiam irritantibus in genere, vel in specie, etiam motu proprio, vel ad Catholicorum Principum quorumlibet preces, et instantiam, seu eorum contemplatione et intuitu, atque etiam consistorialiter, et alias quomodocumque et quandocumque concessis, confirmatis et pluries innovatis. Quibus omnibus et singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorum totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores, formas et occasiones praesentibus pro plene et sufficienter expressis, insertis et servatis respective habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter, et expresse ac plenissime derogamus, et derogatum esse volumus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die III Martii MCMIV, Pontificatus Nostri anno primo.

L. ✠ S.

ALOIS. Card. MACCHI.

IV.

PIUS PP. X.

MOTU-PROPRIO*

De Ecclesiae legibus in unum redigendis.

ARDUUM sane munus universae Ecclesiae regendae ubi primum, arcano divinae Providentiae consilio, suscepimus, praecipua Nobis mens fuit et quasi lex constituta, quantum sinerent vires, instaurare omnia in Christo. Hanc voluntatem vel primis encyclicis Litteris ad catholici orbis Antistites datis patefecimus; ad hanc veluti metam omnes animi nostri vires hactenus intendimus; huic principio coepta Nostra conformanda curavimus. Probe autem intelligentes ad institutionem in Christo ecclesiasticam disciplinam conferre maxime, quae recte ordinata et florente uberrimi fructus deesse non possunt, ad ipsam singulari quadam sollicitudine studia Nostra animumque convertimus.

Equidem Apostolica Sedes sive in Oecumenicis Conciliis sive extra Concilia nunquam intermisit ecclesiasticam disciplinam optimis legibus instruere pro variis temporum conditionibus hominumque necessitatibus. At leges, vel sapientissimae, si dispersae maneant, facile ignorantur ab iis qui eisdem obstringuntur, nec proinde, uti

* V. Litteras circulares hac super re pag. 438.

par est, in usum deduci possunt. Hoc ut incommodum vitaretur, atque ita ecclesiasticae disciplinae melius consultum esset, variae sacrorum canonum Collectiones confectae sunt. Antiquiores praetereuntes, commemorandum heic ducimus Gratianum, qui celebri *Decreto* voluit sacros canones non modo in unum colligere, sed inter se conciliare atque componere. Post ipsum Innocentius III, Honorius III, Gregorius IX, Bonifacius VIII, Clemens V cum Ioanne XXII, Decessores Nostri, Iustinianum opus imitati pro Iure romano, Collectiones authenticas Decretalium confecerunt ac promulgarunt, quibus postremis tribus cum Gratiani *Decreto* vel hodie *corpus* quod dicitur *iuris canonici* praesertim coalescit. Quod quum Tridentina Synodus et novarum legum promulgatio impar reddiderint, Pontifices Romani Gregorius XIII, Xystus V, Clemens VIII, Benedictus XIV, animum adiecerunt sive adornandis novis corporis iuris canonici editionibus, sive aliis sacrorum canonum Collectionibus parandis; quibus novissime Collectiones authenticae decretorum accesserunt sacrarum quarundam Congregationum romanarum.

Verum per haec si quid allatum est quo pro temporum adiunctis difficultates minuerentur, rei tamen haud satis prospicitur. Ipsa namque Collectionum congeries non levem difficultatem parit; saeculorum decursu leges prodire quamplurimae, in multa congestae volumina; non paucae, suis olim aptae temporibus, aut abrogatae sunt aut obsoleverunt; denique nonnullae, ob immutata temporum adiuncta, aut difficiles ad exequendum evaserunt, aut communi animorum bono minus utiles.

His incommodis pro nonnullis iuris partibus quae urgentioris erant necessitatis, occurrere curarunt ex Decessoribus Nostri praecipue Pius IX et Leo XIII sa. me., quorum alter per Constitutionem "*Apostolicae Sedis* „ censuras coarctavit latae sententiae, alter leges de publicatione ac censura librorum temperavit per Constitutionem "*Officiorum et munerum*; „ et normas constituit Congregationibus religiosis cum votis simplicibus per Constitutionem "*Conditae a Christo* „. At illustres Ecclesiae Praesules, iique non pauci etiam e S. R. E. Cardinalibus, magnopere flagitarunt ut universae Ecclesiae leges, ad haec usque tempora editae, lucido ordine digestae, in unum colligerentur, amotis inde quae abrogatae essent aut obsoletae, aliis, ubi opus fuerit, ad nostrorum temporum conditionem propius aptatis; quod idem plures in Vaticano Concilio Antistites postularunt.

Haec Nos iusta sane vota probantes ac libenter excipientes, consilium cepimus eadem in rem tandem deducendi. Cuius quidem

coepti quia Nos minime fugit quanta sit amplitudo et moles, idcirco motu proprio, certa scientia et matura deliberatione decernimus et perficienda mandamus quae sequuntur.

I. Consilium, sive, ut aiunt, *Commissionem* Pontificiam constituimus, quam penes erit totius negotii moderatio et cura, eaque constabit ex nonnullis S. R. E. Cardinalibus, a Pontifice nominatim designandis.

II. Huic Consilio ipse Pontifex praerit, et Pontifice absente, Cardinalis decanus inter adstantes.

III. Erunt praeterea iusto numero Consultores, quos Patres Cardinales e viris canonici iuris ac theologiae peritissimis eligent, Pontifice probante.

IV. Volumus autem universum episcopatum, iuxta normas opportune tradendas, in gravissimum hoc opus conspirare atque concurrere.

V. Ubi fuerit constituta ratio in huiusmodi studio sectanda, Consultores materiam parabunt suamque de ipsa sententiam in conventibus edent, praeside illo, cui Pontifex mandaverit Consilii Cardinalium esse ab actis. In eorum deinde studia et sententias PP. Cardinales matura deliberatione inquirent. Omnia denique ad Pontificem deferantur, legitima approbatione munienda.

Quae per has Litteras a Nobis decreta sunt, ea rata et firma volumus, contrariis quibusvis etiam speciali aut specialissima mentione dignis minime obstantibus.

Datum Romae apud S. Petrum xiv Cal. April. die festo S. Iosephi, Sponsi B. M. V., mdccciv Pontificatus Nostri anno primo.

PIUS PP. X.

V.

Sermo a SS.mo D. N. Pio Pp. X habitus ad S. R. E. Cardinales, quorum exhibita omina et vota, sollemnitate S. Iosephi redeunte, die 19 Martii 1904, grato prosequitur animo.

ACCOGLIAMO con viva soddisfazione i felici augurii che il Sacro Collegio Ci porge, per la prima volta, nella fausta ricorrenza della festa di S. Giuseppe, il cui nome venerato Ci fu dato in sorte di ricevere nel Santo Battesimo. Questi augurii sono una testimonianza a Noi graditissima dei filiali e devoti sentimenti del Sacro Collegio e Ci raddoppiano la letizia di una festività già cara al mondo cattolico per tanti titoli.

Mentre pertanto rendiamo al Sacro Collegio sentiti ringraziamenti, leviamo la Nostra mente ed il Nostro Cuore al dolcissimo Patrono della Chiesa universale, affinchè a compimento dei voti offertici ottenga a Noi dal Sovrano Datore di ogni bene lumi ed aiuti nell'esercizio dell'arduo Nostro ministero ed alla Chiesa quella efficace e benigna protezione, di cui ha tanto bisogno nelle dure e e perigliose lotte del tempo.

E queste lotte certamente non mancano anche ai giorni nostri. Ed in vero, se volgiamo lo sguardo alle condizioni della grande famiglia cattolica, Noi troviamo senza dubbio argomenti ben solidi di consolazione, scorgendo la bella e stretta unione dell'Episcopato con questa Sede Apostolica, il movimento affettuoso dei popoli verso il centro dell'unità ed il fecondo e sempre crescente sviluppo che vanno prendendo le opere cattoliche presso tutte le nazioni. D'altro lato però abbiamo larga materia di preoccupazione e di amarezza nel vedere con quanto ardore sono oppugnati i principii cattolici, con quanta pertinacia sono sparsi in mezzo alle moltitudini errori funesti non meno alla Chiesa che al civile consorzio e con quanta aberrazione sono distrutte in alcuni luoghi istituzioni ed opere saluberrime, fondate dalla Chiesa con tanta sollecitudine e con tanti sacrificii pel bene morale e materiale del popolo.

Ed in ordine a quest'ultimo punto, a Voi son noti, Signori Cardinali, i dolorosi avvenimenti che da qualche anno si vanno svolgendo in Francia. Da che fummo assunti, per inscrutabile consiglio della divina Provvidenza alla cattedra del Principe degli Apostoli, Noi non mancammo come già il Nostro glorioso Predecessore di dar prove di sincero affetto all'illustre nazione francese e di speciale deferenza al suo Governo.

Se nonchè, Ci è d'uopo confessarlo, mentre Ci allietano grandemente le continue dimostrazioni di pietà e di attaccamento che Ci vengono da quel popolo cattolico, Ci addolorano profondamente le misure già adottate ed altre che stanno adottandosi nella sfera legislativa contro le Congregazioni religiose, che formarono in quel paese, con le loro opere esimie di carità e di educazione cristiana, la gloria non meno della Chiesa cattolica che della patria. Come se non fosse stato immensamente grave e deplorabile quanto erasi fin qui compiuto a detrimento di esse, si è creduto di andare più oltre, malgrado i Nostri ripetuti sforzi per impedirlo, col presentare e propugnare un progetto, che ha per scopo non solo d'interdire, con ingiusta ed odiosa eccezione, qualsiasi insegnamento ai membri degli Istituti religiosi anche autorizzati, e ciò unica-

mente perchè religiosi, ma eziandio di sopprimere gl'Istituti medesimi approvati a scopo preciso d'insegnamento e di liquidare i loro beni. Siffatta misura avrà, come ognuno comprende, la triste conseguenza di distruggere in grandissima parte l'insegnamento cristiano fondamento precipuo di ogni civile società, preparato ed alimentato dai cattolici, sotto l'egida della legge ed a prezzo dei più generosi sacrificii. In tal guisa si avranno innumerevoli fanciulli allevati, contrariamente alla volontà dei loro genitori, senza fede e senza morale cristiana con danno incalcolabile delle anime; come pure si avrà di nuovo il pietoso e sconcertante spettacolo di migliaia di religiose e religiosi, costretti, senza aver demeritato in nulla, ad andar raminghi e privi di risorse su tutti i punti del territorio francese, ovvero profughi in terre straniere. Noi deploriamo e riproviamo altamente siffatti rigori essenzialmente contrarii al concetto di libertà benintesa, alle leggi fondamentali del paese, ai diritti inerenti alla Chiesa cattolica ed alle norme della stessa civiltà, che vieta di colpire cittadini pacifici, i quali pur dedicandosi, sotto la garanzia della legge, ad opere di cristiana educazione, non vennero mai meno ad alcuno dei doveri e degli oneri imposti agli altri cittadini. Nè a questo proposito possiamo dispensarci dall'esprimere il Nostro dolore per la presa disposizione di deferire al Consiglio di Stato come abusive, lettere rispettose, rivolte al Supremo Magistrato della Repubblica da alcuni benemeriti Pastori, tre dei quali membri del Sacro Collegio, Senato augusto della Sede Apostolica, quasi potesse costituire una colpa l'indirizzarsi al Capo dello Stato per richiamare l'attenzione di lui sopra argomenti strettamente connessi coi più imperiosi doveri della coscienza e col bene pubblico.

Ma benchè questa situazione amareggi profondamente il Nostro cuore, non diminuisce però il nostro coraggio; nutriamo invece ferma speranza che il Signore, accogliendo benignamente le Nostre suppliche e quelle di tante anime pie, affretterà l'ora delle sue misericordie ed aprirà anche il cuore di quegli che oggi son sordi alla voce della Chiesa. A questi sentimenti di fiducia e di conforto si ispireranno soprattutto, ne siamo certi, le religiose ed i religiosi di Francia, figli eletti della Chiesa cattolica, che Noi seguiamo nel loro dolore col più profondo affetto del Nostro animo paterno e colle nostre più ferventi preghiere. Che la dura prova del momento non scuota la loro fermezza, e si diano, anzi, con raddoppiato fervore ad una vita di fede e di opere sante, perdono a quanti avversano comechessia i loro Istituti e tenendo

sempre alti i loro pensieri ed i loro sguardi. La tribolazione è il retaggio della Chiesa, ma attraverso le ombre e le vicende di quaggiù, la fede ci addita i puri orizzonti di un'altra patria ove, in premio delle nostre virtù e delle angustie pazientemente sofferte Ci sarà dato godere, nella visione di Dio, pace e dolcezze senza fine.

Vediamo bene, Signori Cardinali, che le Nostre parole sono trascorse dalla letizia della festa ad argomento del tutto differente; ma. Ci è sembrato opportuno, che Voi come nostri figli carissimi foste a parte delle Nostre gioie e delle Nostre pene. Ed ora nell'augurarvi dal Cielo, in ricambio dei vostri voti, i più eletti favori, V'impartiamo di tutto cuore l'Apostolica Benedizione.

VI.

Epistola Pii Pp. X de actione populari christiana moderanda.

AL DILETTO FIGLIO CONTE STANISLAO MEDOLAGO ALBANI PRESIDENTE DEL II GRUPPO DELL'OPERA DEI CONGRESSI CATTOLICI.

Diletto figlio,

FRA le tante dimostrazioni di affetto alla Nostra persona e di divozione a questa Santa Sede Apostolica, pervenuteci nella festa di S. Giuseppe, soavissima Ci è riuscita quella, che voi, diletto figlio, Ci avete fatta anche in nome dei membri del II. Gruppo dell'opera dei Congressi. E questo specialmente poichè ai voti ed augurii pel Nostro benessere si aggiunge la solenne promessa di costante e incondizionata obbedienza nell'applicare le dottrine sociali della Chiesa alla restaurazione della società in Cristo. Infatti, quantunque non abbiamo avuto mai motivo per dubitare di tali sentimenti, sempre manifestati colle opere, questa nuova conferma Ci reca maggior conforto e Ci rassicura. Siamo per ciò persuasi che il II. Gruppo nella sua azione si sforzerà non solo a tener lontani i suoi ascritti da quelle società, che sono causa diretta d'intellettuale e morale pervertimento, ma si adoprerà eziandio in tutte le guise per allontanare i suoi membri anche da quelle istituzioni *neutre*, le quali, sorte in apparenza a tutela dell'operaio, hanno altro scopo da quello principale del vero bene morale ed economico degl'individui e delle famiglie. -- E in ordine a questo dichiariamo che in avvenire non dovranno ritenersi come istituzioni sociali cattoliche quelle che non facciano piena adesione al II. Gruppo dell'Opera dei Congressi: nè il Clero, specialmente per esimersi da gravi responsabilità, potrà prendere parte a Società che, quantunque apparentemente buone,

vogliano sottrarsi ad una sorveglianza che corrisponde ad una valida protezione. Con tale proposito Noi siamo certi d'interpretare il desiderio dei Nostri Venerabili fratelli, i Vescovi, che per le opere di azione popolare cattolica saranno così liberati da ulteriori fastidii, e il più delle volte anche da gravissimi dispiaceri.

Approfittiamo poi di questa occasione per richiamare l'attenzione del II Gruppo su tutti coloro che, facili a correre dietro alle novità, si lasciano adescare da quelli, che sotto speciose apparenze nascondono il fine di servirsi di essi come d'istrumento per mettere in esecuzione le loro, per lo meno, dubbiose intenzioni. Si adopri quindi il II. Gruppo dell'Opera dei Congressi a tenere nei giusti limiti specialmente i giovani, che nella loro generosità, ma non sempre con maturo giudizio, volendo riformare tutto, aspirano ad imprese ardite, e sia pure col desiderio del meglio, non raggiungono il bene. E qualora alle amichevoli osservazioni non si mostrassero obbedienti, sieno esclusi dall'Opera vostra, che non cerca il numero, ma la concordia amorevole, senza la quale il vero bene non si può mai conseguire. — Continuate adunque, diletto figlio, come avete fatto fin qua, insieme ai vostri egregi colleghi, a promuovere e dirigere non solo istituzioni di carattere puramente economico, ma ancora le affini: le unioni professionali operaie e padronali, mettendole in buon accordo; i segretariati del popolo pei consigli legali ed amministrativi, regolando pur anco nel migliore modo le opere per gli emigrati, e quelle di sana propaganda e di studio; e a voi non mancheranno i più soavi conforti. In quanto a Noi, vi aiuteremo sempre colla Nostra autorità e parola, e pregheremo costantemente il Signore, che accordi a tutti la grazia di continuare con zelo imprese così sante e salutari.

Ad incoraggiamento poi e come pegno di particolare benevolenza, a voi diletto figlio, ai Consiglieri del II. Gruppo, alle vostre famiglie e a quanti hanno parte alle vostre opere impartiamo con effusione di cuore l'Apostolica benedizione.

Dal Vaticano, 19 Marzo 1904.

PIUS PP. X.

SECRETARIA STATUS

I.

De mandato Pontificis E. mus Card. Secretarius Status omnes iuvenum Sodalitates Italiae, ut se Societati Iuventutis Catholicae Italicae uniant, hortatur.

Illustrissimo Signore,

NEL breve lasso di tempo, dacchè il novello Vicario di Cristo regge le sorti della Chiesa, non sono mancate molteplici occasioni, le quali attestassero all'Augusto Pontefice i nobili e commendevoli sensi, onde la Società della Gioventù Cattolica Italiana è animata verso la venerata Persona di Sua Santità, e fossero al tempo stesso alta prova della cattolica operosità dispiegata da tutti i soci nei singoli rami della civile e religiosa vita d'oggi. Siffatti argomenti di generoso zelo e di consolanti successi, mentre hanno aperto l'animo del Santo Padre ad una ferma fiducia per ciò che si attiene ai futuri progressi dell'anzidetto sodalizio, hanno fatto altresì rilevare a Sua Santità quanto dovrebbero riuscire maggiori gl'incrementi delle opere giovanili d'Italia, se tutte le associazioni di giovani venissero ad unirsi in cotesto centro. Per il che il sommo Pontefice si è degnato commettermi di significare alla S. V. Illma essere suo vivo desiderio che tutti gli altri sodalizi giovanili cattolici d'Italia, i quali reggonsi con dissimili regolamenti e sono fra loro disgregati, si stringano insieme in un solo fascio e si aggregino a codesta benemerita Società della Gioventù Cattolica Italiana. Per tal guisa unico ed universale sarà il principio onde le sullodate Istituzioni Cattoliche trarranno indirizzo ed impulso nell'esercizio della loro attività, e in quella stessa che saranno messe in grado di partecipare ai molti vantaggi spirituali accordati al Sodalizio Centrale, potranno eziandio sempre meglio adornarsi del particolare vanto di cotesta Società, di distinguersi cioè, nel più splendido dei modi per lo spirito di soggezione e di illimitata obbedienza verso il Capo Supremo dei Cattolici.

Nella speranza pertanto che in omaggio al suesposto desiderio

del Santo Padre i circoli e le associazioni autonome giovanili entrino quanto prima nella grande famiglia della Gioventù Cattolica Italiana, passo a raffermarmi coi sensi di distinta stima

Di V. S. Illma

Roma 22 Marzo 1904.

Affmo per servirla,

R. Card. MERRY DEL VAL.

Sig. Cav. Paolo Pericoli

Presidente Generale della Società
della Gioventù Cattolica Italiana. — Roma

II.

Litterae circulares ad omnes Episcopos, quibus normae traduntur pro Ecclesiae legibus in unum redigendis.

Ill^{me} ac Rev^{me} Domine,

PERGRATUM mihi est Amplitudini Tuae mittere Litteras, quas Beatissimus Pater nuper Motu proprio edidit de Ecclesiae legibus in unum redigendis *.

Ad normam autem tertiae ipsarum paragraphi, inter Consultores a Patribus Cardinalibus, Pontifice probante, hi, Romae commorantes, adnumerati sunt, quibus alii postea adiungentur:

ALBERTVS PILLET. — ALEXIVS LECIPIER. — ALOISIUS VECCIA. ALPHONSUS ESCHBACH. — BERNARDINUS KLVMPER. — CAIETANUS DE LAI. — CAROLUS LOMBARDI. — FRANCISCUS XAV. WERNZ, — GUILLELMUS SEBASTIANELLI. — GVILLELMUS VAN ROSSVM. — LAURENTIUS JANSSENS. — MAVRVS KAISER. — PETRVS ARMENGAUDIUS VALENZUELA. — PHILIPPUS GIUSTINI. — PIUS DE LANGOGNE. — THOMAS ESSER. — VINCENTIUS FERNANDEZ Y VILLA.

Cum autem, ut in quarta paragrapho edicitur, ea Sanctitatis Suae mens sit, ut universus episcopatus in gravissimum hoc opus, quod totius catholicae Ecclesiae bonum utilitatemque summopere spectat, concurrat atque conspiret, idcirco Beatissimus Pater mandat, ut singuli Archiepiscopi, auditis Suffraganeis suis aliisque, si qui sint, Ordinariis qui Synodo Provinciali interesse deberent, quamprimum, idest non ultra quatuor menses a receptis his Litteris, huic Sanctae Sedi paucis referant, an et quaenam in vigenti iure canonico, sua eorumque sententia, immutatione vel emendatione aliqua praeceteris indigeant.

Insuper Summus Pontifex *singularum nationum* Episcopis facul-

* V. Motu proprio pag. 430.

tatem tribuit ut unum vel alium virum sacrorum canonum ac theologiae scientia praestantem, ab eisdem Episcopis electum, atque ipsorum sumptibus alendum, Romam mittant, qui Consultorum coetui adscribi possit. Quod si eis magis libuerit, poterunt item Episcopi singularum nationum unum ex illis designare, qui iam a Patribus Cardinalibus Consultores, ut supra, electi sint, eique sua desideria transmittere cum Consultorum coetu communicanda; vel etiam aliquem e sua natione nominare, qui, licet extra Urbem commorans, per epistolas consultoribus adiutricem operam aliqua ratione praestet. Ut igitur huiusmodi Beatissimi Patris iussa perficiantur, singuli Archiepiscopi consilia conferant tum primum cum suis Suffraganeis aliisque Ordinariis, si qui sint, qui Concilio Provinciali interesse deberent, tum postea cum ceteris Archiepiscopis eiusdem nationis, ut quam citius Sancta Sedes certior reddatur quid hac de re communi consensu statutum fuerit.

Dum haec Tibi nuntio, interim praecipuae erga Te existimationis meae sensus testor, meque profiteor

Amplitudini tuae

Romae die xxv Martii 1904.

Addictissimum

R. Card. MERRY DEL VAL.

N. B. — Post huius epistolae expeditionem ex Secretaria Commissionis Cardinalitiae pro Ecclesiae legibus in unum redigendis, Eñi Cardinales qui sequuntur ad eandem Commissionem efformandam nominati sunt:

SERAPHINUS VANNUTELLI, ANONIUS AGLIARDI, VINCENTIUS VANNUTELLI, FRANCISCUS SATOLLI, MARIANUS RAMPOLLA, HIERONYMUS GOTTI, DOMINICUS FERRATA, FRANCISCUS DE PAOLA CASSETTA, FRANCISCUS MATHIEU, CASIMIRUS GENNARI, BERNARDINUS CAVICCHIONI, RAPHAEL MERRY DEL VAL, ANDREAS STEINHUBER, FRANCISCUS SEGNA, IOSEPH CALASANCTIUS VIVES Y TUTO, FELIX CAVAGNIS.

In Coetum vero Consultorum etiam isti adnumerati sunt: Illñi ac Rñi DD. Ioannes Befani, Ermetes Binzecher, Aloisius Budini, Petrus Checchi, Ioannes Costa, Ioannes De Montel, Orestes Giorgi, Ioseph Latini, Michael Lega, Evaristus Lucidi, Ioannes B. Lugari, Dominicus Mannaioli, Benedictus Melata, Ioseph Nervegna, Henricus M. Pezzani, Basilus Pompili, Augustus Sili.

Rñi PP. Claudius Benedetti, Ianuarius Bucceroni, Marianus De Luca, Albertus Lepidi, Ioseph Noval, Benedictus Oietti, Dominicus Palmieri.

Illñus D. Comes Balthassar Capogrossi Guarna.

SECRETARIA BREVIUM

I.

Pium Opus Unionis Apostolicae saecularium sacerdotum laudatur privilegiisque ditatur.

PIUS PP. X.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

CUM Nobis nihil antiquius sit quam ut viri in sortem Domini vocati constanti christianarum virtutum laude florescant, ac veluti lucernae super candelabrum positae exemplo populi praefulgeant, quae in Cleri Catholici bonum, aedificationem et spirituale emolumentum cedant, Decessorum Nostrorum vestigiis insistentes, Apostolica quidem Auctoritate interposita; paterno studio provehere satagimus. Quare non sine magna animi Nostri consolatione compertum habemus, pium opus ab Unione Apostolica saecularium Sacerdotum appellatum, iam inde ab anno MDCCCLXII in Gallia erectum, nunc, annuentibus Episcopis, plurimas totius christiani orbis dioeceses pervasisse, et modo in Gallia, Belgio, Anglia, Scotia, Hibernia, Germania, Helvetia, Italia, foederatis Americae Septentrionalis statibus, Canadensi ditione, America Meridionali, Australasia, et in nonnullis etiam Asiae regionibus florere, atque uberes edere in dominico agro pietatis et sanctimoniae fructus. Hoc enim institutum, cuius et Nosmet Ipsi olim fuimus Alumni, cuiusque utilitatem atque excellentiam experti, vel in Episcopali dignitate constituti participes esse volumus, proposita universis sociis uniformi vitae ratione, menstruis conventibus, spiritualibus colloquiis, gestorum propriorum nota Praepositis suo tempore reddita, aliisque aptis charitatis officiis Cleri unitatem tuetur, firmat, sparsosque Levitas spiritualis fraternae dilectionis vinculo devincit. Inde mira sodalium concordia, mutua aedificatio, sanctius servatus vocationis spiritus, et, amoto solitudinis periculo, coalescentibus in unum multorum viribus, quisque Sacerdos in communem utilitatem ac perfectionem animum intendit, et, licet variis ministerii sui curis distractus, communi contubernio non utatur, tamen nec se a familia desertum sentit nec fratrum auxilio consilioque caret. Idcirco Decessor Noster vobis: me: Leo PP. XIII, Episcoporum plausu et commendationibus adductus, datis Apostolicis Litteris die XXXI Maii anno MDCCCLXXX, frugiferum hoc institutum probavit atque amplissimo laudis praecognio prosequutus est, eique postea, anno MDCCCLXXXVII, clausit: me: Lucidum Mariam S. R. E. Episcopum Cardinalem Parocchi Protec-

torem adsignavit. Nos vero animo repetentes, hoc potissimum tam gravi tempore, quam utile ac salutare sit Ecclesiae Dei institutum huiusmodi, probe noscentes Sacerdotes qui ad illud pertinent, prae omnibus optimos esse, votis dilecti filii Victoris Lebeurier canonici ornamentarii Aurelianensis et praelati Nostri domestici, fundatoris benemeriti et quadraginta duobus iam inde ab annis Apostolicae Unionis Moderatoris Generalis, ultro libenterque annuimus, atque in ipsius instituti bonum atque incrementum haec quae infrascripta sunt decernimus. Et primo ut cunctis pateat quae sit Nostra erga memoratam Unionem voluntas, in singulare paternae Nostrae dilectionis testimonium, eiusdem Instituti Patrocinium Nos Ipsi assumimus Nobisque reservamus. Praeterea, quo Sacerdotes in Apostolicam Unionem adlecti opportuno spiritualium gratiarum praesidio firmantur, atque eadem singularia Indulgentiarum munera moveant alios, ut, sibi rei quae sacrae efficacius prospecturi, saluberrimae huic con-sociationi dent nomen, de omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri et Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, Apostolica Nostra Auctoritate, praesentium vi perpetuumque in modum, omnibus ac singulis Sacerdotibus ubique terrarum degentibus, qui nunc et in posterum sese huic Apostolicae Unioni, emissa rite prius professionis formula, mancipaverint, donec in ea perseverent, si quotannis, Natalis, Circumcisionis, Epiphaniae, Paschatis Resurrectionis, Ascensionis et SS. Corporis Domini Nostri Jesu Christi, item Conceptionis, Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, et Assumptionis B. Mariae Virginis Immaculae festivitibus, nec non quolibet festo die sanctorum duodecim Apostolorum, admissorum confessione prius expiati, vel Missam celebrent vel ad sacram Synaxim accedant, simulque quamlibet Ecclesiam sive publicum Sacellum visitent, et ibi pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, quo praefatorum die id agant, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper dictis nunc et in posterum eandem in Unionem adlectis Sacerdotibus, quoties menstruae vitae rationis notam ad respectivum Superiorem Dioecesanum iuxta instituti tabulas mittant, et contrito saltem corde, semel ad Romani Pontificis mentem, Orationem Dominicam et Salutationem Angelicam et Trisagium recitent; vel pariter, contrito saltem corde, menstruo communi secessui intersint, in forma Ecclesiae consueta, de numero poenaliu dierum centum expungimus. Item concedimus ut partiali hac Indulgentia fruantur etiam Presbyteri, qui, licet Apostolicae Unioni non

sint inscripti, menstruum tamen secessum una cum sociis celebrent; tandem largimur, ut, si malint, singulis ac universis liceat plenariis hisce ac partialibus Indulgentiis vita functorum labes poenasque expiare. Facultatem quoque praesentibus ac futuris Apostolicae Unionis sodalibus, auctoritate Nostra, facimus peragendi gravibus de causis Missae Sacrificium vel una ante auroram hora; iisdemque Apostolicum Missarum privilegium ita tribuimus, ut quandocumque quisque e praefatis sociis Missam pro anima cuiuscumque christifidelis, quae Deo in charitate coniuncta ab hac luce migraverit, ad quodvis cuiusque Ecclesiae altare rite celebraverit, idem Sacrum, ter dumtaxat qualibet hebdomada, animae pro qua celebratum fuerit perinde suffragetur ac si foret ad privilegiatum altare peractum. Tandem sodalibus ipsis Apostolicae Unionis nunc et in posterum ubique terrarum existentibus facultatem per praesentes largimur, ex qua, extra Urbem, de consensu Ordinarii loci in quo hanc exercuerint facultatem, cruces, Crucifixos, sacra numismata, coronas precatorias et parvas Domini Nostri Jesu Christi, B. Mariae Virginis Immaculatae et omnium Sanctorum metallicas statuas, cum applicatione omnium et singularum Indulgentiarum, quae in elencho edito typis S. Congregationis de Propaganda Fide, die XXVIII Augusti mensis, anno MCMIII, numerantur, et quoad coronas precatorias non excepta Indulgentiarum applicatione S. Birgittae nuncupatarum, in forma Ecclesiae consueta, tempore Missionum et Spiritualium Exercitiorum publice, aliis vero temporibus privatim benedicere possint: itemque sodalibus dictis, servatis servandis, facultatem facimus, cuius vi, dummodo sint ad sacras conciones habendas approbati, novissimo die sacrarum concionum Quadragesimae, Adventus, Missionum et Spiritualium Exercitiorum, Christiano populo cum Crucifixo ac sub unico signo crucis, iuxta ritum formulamque praescriptam, cum plenaria addita Indulgentia ita benedicere queant, ut fidelis ex utroque sexu, qui saltem ultra medietatem dierum, quibus eadem conciones respective perduraverint, interfuerint, et vere poenitentes et confessi ac S. Communionem refecti, Ecclesiam seu Sacellum in quo respectivae conciones habitae fuerint, eodem die devote visitent, ibique pro S. Matris Ecclesiae exaltatione, Principum Christianorum unione, peccatorum conversione ac haeresum extirpatione oraverint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam et remissionem lucrari valeant. Non obstantibus Nostra ac Cancellariae Apostolicae regula de non concedendis Indulgentiis ad instar, aliisque Constitutionibus et Ordinationibus Apostolicis caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem ut praesentium litterarum transumptis

seu exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae praemunitis, eadem prorsus adhibeatur fides, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae. Datum Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XXVIII Decembris MCMIII. Pontificatus Nostri Anno Primo.

L. ✠ S.

ALOIS. Card. MACCHI.

II.

Indulgentia Plenaria conceditur in Festo S. Francisci Assisiensis.

PIUS PP. X.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

SUFFRAGIIS votisque annuentes Ministri Generalis Ordinis Fratrum Minorum, quo festum Sancti Francisci Assisiensis uberiori cum spirituali emolumento, in universo terrarum orbe agatur, de Omnipotentis Dei misericordia ac BB. Petri et Pauli App. eius auctoritate confisi, omnibus et singulis ex utroque sexu Christianis fidelibus, vere poenitentibus et confessis ac S. Communione relictis, qui quamlibet ubique terrarum Ecclesiam sive publicum Sacellum die festo Sancti Francisci Assisiensis vel uno ex septem diebus continuis immediate subsequentibus, cuiusque fidelium arbitrio eligendo visitaverint ac pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, peccatorum conversione ac S. Matris Ecclesiae exaltatione ibi ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper dictis fidelibus, corde saltem contritis, quoties similiter in qualibet Ecclesia, sive publico Oratorio vel novemdialibus supplicationibus, vel piis per mensem exercitiis in S. Francisci honorem celebrandis adfuerint, in forma Ecclesiae solita de numero poenaliu dierum trecentos expungimus. Tandem largimur fidelibus iisdem, si malint, liceat plenaria ac partialibus hisce indulgentiis functorum vita labes poenasque expiare. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuo valituris. Sed praecipimus ut praesentium Litterarum authenticum exemplar transmittatur ad Congregationem Sacris Sanctorum Reliquiis Indulgentiisque praepositam, alioquin praesentes nullae sint; utque praesentium Litterarum transumptis seu exemplis etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in ecclesiastica digni-

tate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die XXVIII Februarii MCMIV Pontificatus Nostri Anno Primo.

L. ✠ S.

Pro Dño Card. MACCHI
NICOLAUS MARINI, *Substitutus*.

Praesentium Litterarum authenticum exemplar transmissum fuit ad hanc S. Congregationem Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositam. In quorum fidem etc.

Datum Romae ex Secretaria eiusdem S. Congregationis die II Martii 1904.

L. ✠ S.

IOSEPHUS M. Can. COSELLI, *Substitutus*.

DECRETA SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO EPISCOPORUM ET REGULARIUM

ORDINIS EXCALCEATORUM SS.MAE TRINITATIS.

Sorores Trinitariae, habitum caeruleum exterius et tunicam albam cum scapulari Ordinis interius gestantes, cooptari et aggregari possunt Tertio Ordini SS.mae Trinitatis.

Beatissime Pater,

Fr. S^tephanus a P^mo Corde Mariae, Procurator Generalis Ordinis Excalceatorum R. C., ad S. V. pedes humiliter provolutus exponit: Institutum Sororum Trinitariarum existit Matriti in Hispania, cuius finis est foeminas puellas vitiorum coeno immersas vel certe magno praecipites in peccata labendi periculo expositas colligendi atque omnimode instruendi. Nomen mutuatae sunt a praefato Ordine SS^mae Trinitatis, cuius finis primaevus fuit captivorum, quorum fides vel mores periclitabantur, redemptio. Cum igitur praedictae sorores non solum idem nomen, sed et similem finem ac praefatus Ordo habeant, huic aggregari maxime peroptant. Superiores Ordinis ancipites haerent utrum id ipsis praestare liceat, eo quod praedictae Sorores habitum caerulei coloris gestent et non proprium Ordinis, qui albus est cum scapulari, cruce rubei ac caerulei colo-

ris insignito. S. C. Episcoporum et Regularium, quum de approbatione constitutionum ageretur, habitu Ordinis SS^{mae} Trinitatis eas uti debere iniunxit, ast cum dictae Sorores ex fine sui Instituti pluries e domo egredi debeant, et habitus Ordinis proprius facile adstantium oculos percellat, rogaverunt praedictam S. Congregationem, ut eas hac in re dispensare dignaretur. Responso autem accepto: *Ad Episcopum*, huius venia habitum caeruleum, ut prius, gestant. Praedictae Sorores instantissime ac iterato a superioribus petunt praefatam aggregationem promittentes se interius tunica alba et scapulari Ordinis continuo incessuras. His expositis praefatus Procurator sequentis dubii solutionem enixe rogat, nempe:

Utrum praefatae Sorores Trinitariae habitum caeruleum exterius, et tunicam albam cum scapulari Ordinis interius gestantes Tertio Ordini SS^{mae} Trinitatis cooptari et aggregari a Superioribus possint; vel an ad id licite faciendum necessarium omnino sit ut saltem domi habitum Ordinis proprium etiam exterius portent.

Et Deus etc.

Sacra Congregatio E^morum et R^morum S. R. E. Cardinalium negotiis et consultationibus Episcoporum et Regularium praeposita, omnibus mature perpensis, proposito dubio respondendum censuit, prout respondet: "*Affirmative ad primam partem; ad secundam provisum in 1^a.*"

Romae, 18 martii 1904.

L. ✠ S.

D. Card. FERTARA, Praef.

Ph. GIUSTINI, Secret.

S. CONGREGATIO CONCILII

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem S. Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis diei 26 martii 1904.

IN FOLIO

4709

42

L. — AGRIGENTINA. — MATRIMONII.

CALOGERUS Parlapiano admodum dives loco Ribera, Agrigentinae dioeceseos, libidine captus, illicitos exercuit amores cum puella Paula Piazza, loco Montallegro eiusdem dioeceseos, humili genere nata. Huius mater, foemina callida, quadam nocte, dum Calogerus et Paula insimul aderant domi, huc vocavit parochum, qui quamvis in primis haesitans, ab ipsis expetivit, an in animo haberent sponsalia contrahere, usus vero hac inusitata formula: "*Volete voi contrarre*

sponsali a vita? „. Affirmativo habito responso, quaesivit an peragere posset publicationes, cui Calogerus respondisse videtur „ de hoc in posterum diem cogitabimus „. Tamen parochus in paroecialibus registis sponsalia contracta inscripsit.

Ab his illicitis amoribus ab anno 1889 ad an. 1897 perduratis, quatuor nati sunt filii, qui inscripti fuerunt in libris paroeciae uti nati ex Paula Piazza et ex patre ignoto.

Notandum Paulam utpote deceptam, ut asserit, praedictis sponsalibus, nuncium misisse per quendam subscriptionem, Riberæ Archipresbytero adstante aliisque testibus, a se confectam, et sic ait in epistola ad Cancellarium Curiae Agrigentinae diei 16 maii 1899: „ fui chiamata dall'arciprete, ed io ubbidientemente andai e mi fece „ mettere una firma senza che io sapessi di che trattavasi; di più „ mi fecero capire che era un'illusione di poco conto per contentare „ la madre del mio sposo; io ero ragazza e mi lusingarono „. Interea Calogerus amore ductus erga alteram puellam altioris coetus, paratus ad necessaria praestanda vitae pro filiis illegitimis, Agrigentinam Curiam adiit petens testimonium libertatis, quod ei denegatum fuit, nam dubitatum est an per formulam illam „ *sponsali a vita* „, partes de matrimonio contrahendo *de praesenti* cogitaverint, vel de sponsalibus *de futuro* peragendis.

Paula frustra ter vocata fuit ad examen, et in praefata sua epistola ad Cancellarium propriam excusans negligentiam ad comparendum, de sponsalibus *de futuro* cum Parlapiano contractis loqui videbatur.

Rebus sic stantibus acta ad H. S. C. Curia Agrigentina transmisit, et hoc tribunal in comitiis diei 15 decembris 1900 de hac re respondit: „ *Dilata et compleantur acta processus iuxta instruct. dandam a defensore matrimonii ex officio* „.

Hac instructione vero cautum est, ut Episcopus examini subiceret Paulam eiusque mater ac soror aliique parentes, si adessent, curaret quomodo Calogerus intenderet consulere substantationi Paulae eiusque filiorum, et super hac re seriam obtineret promissionem, nisi ab eo posset obligationem in forma iuris validam obtineri.

Huic mandato obtemperavit Episcopus, et mense septembris anni el. acta ad H. S. C. transmisit, ita ut denuo proposita fuerit quaestio in novissimis comitiis diei 26 martii el.

Cl. vir, qui officio consultoris in hac questione functus est, quique idem munus explevit in superiori eiusdem causae propositione, decertat, prout tunc decertabat, pro invaliditate matrimonii, et putat respondendum esse „ non constare de matrimonio in casu „.

Ipse putat non solum matrimonium nullo modo, ne clandestine quidem, contractum fuisse, sed ne partes quidem sponsalia celebrasse, nam, utpote demonstrat, desiderium Calogeri erat habere Paulam sicut amasiam, et, cum nequiret eam inducere ad secum convivendum, recursum habuit ad quandam scenicam matrimonii simulationem. Observat autem in familia mulieris, Paula excepta, reliquas foeminas famosas atque dissolutis moribus imbutas fuisse, et pluries Calogerus cum quodam consobрино domum Paulae petisse ad satisfaciendam libidinem. Imo dicitur Calogерum in eodem lectulo cum matre et sororibus Paulae concubuisse, ex quo recte praesumi potest inter Paulam et Calogерum impedimentum affinitatis primi gradus exortum esse, quare forsан sponsalia quoque invalide celebrata fuerunt. Praeterea advertit cl. consultor suppositum matrimonium naturam non excessisse cuiusdam scenicae repraesentationis ad meretricium occultandum, nam, ut alia praetereamus argumenta, constat prolem susceptam a Calogero ex Paula habitam fuisse ut illegitimam, et denuntiатam ac baptizatam nomine matris, retento viri nomine. Putat insuper omnino reiiciendos esse testes a muliere inductos ob asserta evidentissime mendacia, et concludit inter Calogерum Parlapiano et Paulam Piazza nullum matrimonium, neque clandestinum, fuisse contractum; ideoque esse locum dispensationi a vinculo sponsalium, ad cautelam, nam incertum est valida fuisse illa sponsalia, praesertim quia forsан aderat impedimentum dirimens.

Vinculi defensor reassumit in primis disquisitiones a suo praedecessore habitas in praecedenti causae propositione, quibus vero hic pro coniugio concludebat. Revera contendebat matrimonium omnino vere contractum fuisse, sed ob disparitatem conditionis familiae sponsi et familiae sponsae, occultum mansisse, qua de causa quoque liberos nomine matris tantum denunciатos fuisse. Et hoc vero praesertim, quia mater Calogeri fortiter obstabat huic matrimonio,

Hisce relatis Vinculi defensor tria praemittit, nempe; 1° nullam requiri determinatam verborum formulam ad consensum in matrimonium exprimendum; 2° parochum et testes non alias partes sibi commissas habere nisi ut fidem faciant nupturientes talia certa adhibuisse verba vel signa, minime autem illorum esse decernere utrum verba vel signa adhibita reapse sint consensui exprimendo apta. 3° in dubio autem magis pro matrimonio, quam contra matrimonium decernendum esse. Quare, conclusioni sui praedecessoris in officio Vinculi defensoris adhaerens, substinet in casu pro matrimonio decernendum esse.

Hanc suam sententiam illustrat, confutatis assertionibus Consultoris, demonstrans in facto, tum Paulam tum Calogero, cum parochum requisierunt, mentem habuisse illo acto verum et proprium matrimonium celebrare, quod autem omnino consonat cum negativo responso a Paula dato, proposita ei illicita cum Calogero conversatione.

Nam post nuptias, quamvis sic speciali forma celebratas, Paula tuta atque in sua conscientia tranquilla virum sequuta est in oppido *Ribera*. Insuper existimat Vinc. defensor magnam adhibendam esse fidem depositionibus sive Paulae sive eius parentum, ex quibus videtur non minuta, sed aucta vis argumentorum existentiae et valori matrimonii faventium; quare concludit denegandum esse Calogero documentum libertatis, et standum esse pro matrimonio in casu.

Tamen Eñi Patres, omnibus sive contrariis sive favorabilibus perpensis argumentis, decreverunt proposito dubio:

“ *An constet de matrimonio in casu* „,

“ *Negative, firma manente obligatione viri prout et quatenus de iure* „.

4404

43

II. — IANUEN. — NULLITATIS MATRIMONII.

Augustinus Pitto et Angela Drago in paroecia S. Georgii loci *Bavari* Ianuen. dioeceseos, rite matrimonium contraxerunt die 20 iulii 1885. Infelices tamen sortiti sunt exitus, nam matrimonium impositum fuit Angelae a patre ac a patruo, ut, cum eius familia paupertate laboraret, et vir contra dives esset, oeconomicas conditiones familiae Drago mutaret. Augustinus, viduus prima sua uxore, libens annuit huiusmodi nuptiarum propositioni, et omnia ad nubendum parata sunt 20 circiter dierum spatio.

Pater conatus est a filia obtinere consensum his nuptiis, sed eum vidisset sua tentamina inutilia essent, eam ad altare duxit eamque docuit de matrimonii immediata celebratione vix paucas horas ante. Mulier nullum primum respondit verbum parochi interroganti an vellet contrahere nuptias cum Augustino Pitto, sed metu patris praesentis affirmative reposuit.

Coniugio sic inito, sponsa tres tantum dies cum sponso cohabitavit, recusans tamen debiti satisfactionem, et, quamprimum potuit, eum deseruit, apud suam amicam confugiens. Ipsa praeterea nullum, neque ante neque post matrimonium, dedit viro suo signum benevolentiae, et semper se praebuit propositis nuptiis adversam. Vita coniugali abrupta, frustra conatus est eam iterum instaurare parochus;

quinimo unum post annum ab initis nuptiis cum Angela, Augustinus cum quadam Maria Villa, Angela septem post annos cum Ignatio Durando civile matrimonium inierunt.

Rebus sic stantibus, parochus eorum preces obtulit Summo Pontifici, ut, prioris matrimonii declarata nullitate, novum ab ipsis contractum coram Ecclesia celebrare prolemque legitimare liceret.

Precibus exceptis, Archiepiscopo mandatum fuit, ut processum conficeret, qui vero, omnibus rite confectis, acta processus ad hanc S. C. misit, quare quaestio diiudicanda proposita fuit in comitiis elapsi mensis martii.

Optimus Consultor in sua oratione excludit moralem certitudinem inconsummationis in casu, et strenue tamen decertat pro nullitate coniugii ex capite vis et metus; validissimis argumentis suam thesim illustrat, quorum vero expositionem sive brevitatis amore, sive quia iam alias de eis in praeteritis fasciculis analogas quaestiones exponentes, disseruimus, omittimus.

Ex adverso Vinculi defensor omnino adhaeret conclusioni praecleari consultoris quoad non omnino probatam inconsummationem in casu, sed putat non sufficienter esse probatam coactionem ex vi et metu. Nititur hanc suam assertionem pluribus rationibus collustrare, praesertim vero testium depositionibus, et finem imponit suae orationi, concludens sponsorum petitionem intentam ab obtinendam declarationem nullitatis coniugii, sic anormalibus conditionibus contracti, omnino reiiciendam esse.

Eñi Patres vero, omnibus mature perpensis, magis adhaerendum esse conclusioni cl. consultoris putarunt, ita ut ad dubium:

“ *An constet de nullitate in casu, et quatenus negative an saltem constet de inconsummatione ac dispensationis causis* „
responderint:

“ *Affirmative* „.

III. — PACTEN. — NULLITATIS MATRIMONII (*sub secreto*).

R. “ *Affirmative praevia sanatione actorum, vetito Carmelae transitu ad alias nuptias, et scribatur Curiae Episcopali iuxta mentem* „.

IV. — PARISIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (*sub secreto*).

R. “ *Affirmative* „.

V. — PANORMITANA — NULLITATIS MATRIMONII.

872

43

DIE 14 februarii 1889 Dorothea Martini, tunc 16 annos nata, in paroeciali Ecclesia S. Stephani Protomartyris, rite nuptias celebrabat cum Francisco Lo Giudice, sed cum iam antea quendam Stephanum Galeone amore prosequeretur, et omnino a matre coacta nuptias sibi impositas acceptasset, tres post annos petiit obtinuitque a civili tribunali sententiam nullitatis sui coniugii, ratione vis et metus, ita ut mense septembri 1894 civiliter contraxit cum praefato Stephano Galeone. Anno vero 1896 mense octobris mulier Curiam Panormitanam adiit, efflagitans ut suum matrimonium etiam coram Deo nullum declararetur ex capite vis et metus. Favorabili obtenta sententia, Vinculi defensor ad Curiam Mazarien. appellavit, quae validum decrevit matrimonium; quare actrix, huic sententiae non acquiescens, iudicium appellationis instauravit apud H. S. C., quae in comitiis diei 15 decembris 1900 ad dubium: "An sententia Curiae Archiepiscopalis sit confirmanda vel infirmanda in casu," responsum dedit: "Dilata et fiat novus processus iuxta Const. Benedict. XIV "Dei Miseratione," et Instruct. H. S. Congr. diei 22 augusti 1840."

Novo in Curia peracto processu, documentis ad hanc S. C. transmissis, denuo agitata fuit quaestio in elapsis comitiis.

Haec causa nihil specialis praefert ab innumeris aliis ex capite vis et metus usque adhuc agitatis, quare omnino summatim refertur.

Mater actrix, ut, praeter concordēs testium depositiones, ex eius constat confessione adeo impulit filiam ad nubendum Francisco Lo Giudice, ut haec venenum sumpserit, mortem obhorritis nuptiis praeferens. Ratio tenacitatis matris in proposito coniugio erat, more solito, melior quaedam aeconomica conditio viri. Ex omnibus patet nullitas matrimonii et Cl. Consultor pro hac strenue decertans, concludit gravem fuisse metum Dorotheae incussum, quo vix maluit nubere quam mori; purgatum ipsum non fuisse neque antecederet et concomitanter matrimonio, haud cessantibus minis ac saevitiis usque ad altare, et in actu ipso contractus: neque consequenter cum sponte numquam, nec maritali affectu, cum viro cohabitaverit; purgationem tamen nequivisse fieri, etiamsi sponte et affectu maritali cohabitaverint sponsi, filiosque generaverint, sine adhibita rursus S. Concilii Tridentini forma, cum impedimentum a metu proveniens non fuerit occultum, et non sine iterato coniugum consensu, si occultum fuisset. Quare putat confirmandam esse sententiam Curiae Archiepiscopalis Panormitanae, quae pro nullitate decrevit.

Hisce vero conclusionibus non adhaeret Vinculi defensor, qui gravitate sui muneris penetratus, validitatem coniugii substat. Fusius sua illustrata thesi, pro confirmatione sententiae Mazarien., quae iudicium validitatis dedit, concludit, imo quia S. C. H. placuit priorem processum funditus cassare, novum decernendo, et cum hic quoque imperfectissimus sit, solum responsum in casu iuri veritatis cohaerens esse putat: "*Fiat ex integro novus processus iuxta instructionem dandam* „.

Tamen Eñi Patres respondendum putarunt:

Mutato dubio "*An constet de matrimonii nullitate in casu* „;

" *Affirmative, praevia sanatione actorum, facto verbo cum S. S. mo iuxta mentem, et scribatur item iuxta mentem Curiae Archiepiscopalis* „.

VI. — TAURINEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (sub-secreto).

R. "*Praevia sanatione actorum affirmative ad cautelam et scribatur Curiae Archiepiscopali iuxta mentem* „.

VII. — VARSAVIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII (sub-secreto).

R. "*Affirmative* „.

VIII. — ZAGABRIEN. — DISPENSATIONIS MATRIMONII.

2156
2

ANTONIUS Ierkovic annorum 25 et Catharina Nuk 21 annos nata Ambo Archidioeceseos Zagabrien., die 30 ianuarii 1902 rite matrimonium celebrarunt. Inopinata vero res accidit. Siquidem mulier, quae antea, ex concubitu cum quodam milite habito, praegnans evaserat, cum nuptiarum die in maritali domo choreis, iuxta morem, per noctem ductis et ipsa indulsisset, brevi doloribus correpta est, ac sub matutinis horis diei 31 ianuarii prolem edidit.

Circa meridiem eiusdem diei vero e domo mariti in publicum nosocomium ducta est, nec ut videtur, ad maritum amplius divertit. Interea Antonius nolens tali cum sponsa individuum habere vitae consuetudinem, die 13 februarii 1902 civile adiit tribunal separationem expetens a mensa atque a toro. In actis tamen tribu-
nalis civilis deest sententia.

Die insuper 22 eiusdem mensis vir per suum Ordinarium preces obtulit Summo Pontifici, petens dispensationem a matrimonio rato et non consummato. Archiepiscopus, iussu H. S. C., processum confecit tum circa inconsummationem, tum circa causas dispensationis, actaque ad hoc tribunal remisit die 4 iunii elapsi anni 1903, enixe

commendans actorem pro gratia, sive ob probatam inconsummationem, sive ob facilitatem obtinendi in illas regiones civile matrimonium, sive ob periculum ad orientalem schismaticam ecclesiam deficiendi, sive tandem ob alias, et quidem magni momenti, rationes.

Concordes deponunt testes circa inconsummationem, eiusque impossibilitatem, cum sponsi nunquam solus cum sola manserint, et cl. consultor putat inconsummationem omnino, ac clarissime esse probatam, quare concludit dispensationem in casu concedendam esse.

Huic sententiae plenissime adhaeret vinculi defensor, qui nullam adducit difficultatem. Novum id, ait Sacramenti vindex, forsitan in historia Defensorum vinculi, at novum quoque ut sponsa inter epularum nuptiarum sollemnia prolem edat!

Nec diversa opinione fuerunt Eñi Iudices, qui ad dubium:

" *An sit consulendum SSmo pro dispensatione in casu* "

responderunt:

" *Affirmative* "

S. RITUUM CONGREGATIO

I. — MELITEN.

Festum Dedicationis Ecclesiae cathedralis fieri debet ab universo clero dioecetano.

POSTULATO R. D. Salvatoris Chircon, Parochi Ecclesiae S. Pauli in loco *del Rabato* nuncupato:

" An de Anniversariis Dedicationis Ecclesiae Cathedralis in Civitate *Notabili*, Dioeceseos Meliten., fieri debeat Octava in praedicta Ecclesia Parochiali S. Pauli, quae sita est extra moenia ipsius Civitatis *Notabilis* ;

" Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, audito etiam voto Commissionis Liturgicae, respondendum censuit:

" *Negative, iuxta Decretum N.º 3863, d. d. 9. Iulii 1895, Ad IV.* "

Atque ita rescripsit, die 28 Decembris 1903.

L. ✕ S.

S. Card. CRETONI *Fraef.*

D. PANICI, Archiep. Laodicen. *Secrel.*

* 3863. — Decretum Generale celebrationis Festorum Patroni Loci, Dedicationis ac tituli Ecclesiae.

IV. " Ad Anniversarium autem quod spectat Dedicationis Cathedralis Ecclesiae S. R. C. iubet ut illud celebretur ab universo clero saeculari dioecesis sub ritu dupli primae classis, in civitate Episcopali cum octava, extra vero sine octava. Idem festum recolent ii tantum ex clero Regulari qui in civitate degunt episcopali sub ritu duplici secundae classis sine octava. Die 9 iunii 1895.

II. — CENETEN.

Dubia circa rubricas Missae pro defunctis.

R. D. Victorinus Costa, cui concredita est paroecia loci *Victor* nuncupati, intra fines dioeceseos Ceneten., de consensu sui Rm̃i Episcopi sequentia dubia Sacrorum Rituum Congregationi pro opportuna solutione humillime exposuit; nimirum:

I. — In dicta paroecia omnibus feriis VI per annum non impeditis de more celebratur missa cum cantu pro defunctis, et postea celebrans, deposita casula et manipulo, sine pluviali et absque incensatione, peragit exequias super stratum, quaeritur:

Rectene id sit? et quatenus negative, debet celebrans induere pluviale et incensare?

II. — In missis cum cantu absque ministris, deficiente lectore qui Epistolam canat, potest vel debet celebrans eam canere?

III. — Sacerdos celebraturus potest, paratus cum casula, distribuere comunione fidelibus ante missam, et postea ad aliud altare pergere ad missam celebrandam? Et quatenus negative, potest, indutus alba et stola, Eucharistiam distribuere et inde, assumpta casula, pergere ad celebrandum in alio altare?

Sacra porro Rituum Congregatio, ad relationem subscripti Secretarii, exquisito voto Commissionis Liturgicae, reque mature pensata, rescribendum censuit:

Ad I. — "*Negative ad primam partem, affirmative ad secundam iuxta Rubricam Missalis de ritu absolutionis et decretum N. 3108 Sancti Marci 7 septembris 1861 ad IV. „*"

Ad II. — "*Servetur Rubrica Missalis (Ritus servandus tit. VI. n. 8) et Decretum N. 3350*" Lisbonen. 23 aprilis 1875 "

(*) 3108 Sancti Marci (5315).

IV. An in exequiis ad tumulum liceat cantoribus incipere Responsorium: *Libera me Domine*, antequam sacerdos celebrans compleat legere ultimum Evangelium Missae, et se exuat Planeta et Manipulo, et se induat pluviali ac se sistat in castro doloris?

Ad IV. "*Responsorium Libera me Domine canendum non esse, nisi finita Missa; et illud cantores incipiant, cum Sacerdos fuerit pluviali indutus, et Subdiaconus cum Cruce ad pedes Tumuli pervenerit, etiam si castrum doloris adsit in medio Chori*,"

(**) 3350 Lisbonen. (5604).

Eñus ac Rñus Patriarcha Lisbonen. haec quae sequuntur Sacrorum Rituum Congregationi exposuit, nimirum: A rubrica Missalis de ritu servando in celebratione Missae Tit. VI, N. 8, praecipitur ut quandocumque celebrans cantat Missam sine sacris ministris cantetur Epistola ab aliquo lectore superpelliceo induto. Si vero nullus adsit lector, ut saepissime accidit in Monialium Ecclesiis et in Ecclesiis ruralibus, quid agendum sit, neque a Rubrica, neque a Decretis praescribitur. Hinc ab Eminentia Sua

Ad III. — “ *Servetur Decretum N. 2740 Tridentina 12 martii 1836 ad II „* ***). ”

Atque ita rescripsit. Die 5 martii 1904.

S. Card. CRETONI S. R. C. Praef.

L. ✕ S.

† D. PANICI Archiep. Laodicen., *Secret.*

eidem Sacrae Congregationi insequentia dubia pro opportuna solutione fuere propo-
sita; videlicet:

Dubium I. Sufficitne ut in casu legatur tantum Epistola ab ipso celebrante; vel
ab eodem debet cantari?

Dubium II. In Ecclesiis Monialium potestne ab aliqua Moniali Epistola cantari
in Choro?

Dubium III. Omittendusne omnino est cantus Epistolae?

Sacra vero Rituum Congregatio, audita relatione ab eiusdem Secretario facta,
rescripsit: “ *Scribatur Eñño Patriarchae Lisbonensi ad mentem. Et mens est: Quod
cum Missa cantetur sine ministris et nullus sit Clericus inserviens, qui superpelliceo
indutus Epistolam decantet iuxta rubricas, satius erit quod ipsa Epistola legatur sine
cantu ab ipso Celebrante: nunquam vero in Ecclesiis Monialium decantetur ab una ex
ipsis „ Romae, die 23 Aprilis 1875.*

(***) 2740 Tridentina (4777).

II. An toleranda sit vel eliminanda consuetudo inveterata, qua sacerdos qui ad
Altare aliquod ad celebrandum accedit, vel ab eo recedit, sic sacris vestibus sacrificii
indutus, et prae manibus calicem tenens, ascendat in transitu ad Altare, in quo ad-
est Sanctissima Eucharistia, ut ibi Sacram Communionem fidelibus distribuat? Et qua-
tenus non sit toleranda: An, depositis Planeta et Manipulo in Sacristia, accedere pos-
sit cum Alba et Stola?

Ad II. “ *Ad primam partem: Si adsit necessitas, posse tolerari; ad secundam:
Provisum in prima „*

III.

**Declarationes circa privilegia Protonotariorum Apostolicis “ ad instar „
concessa.**

CUM nonnullae obortae fuerint difficultates super aequa interpre-
tatione Constitutionis Pii se. re. Papae IX, quae incipit *Apostoli-
cae Sedis officium*, datae IV. Kal. Sept. MDCCCLXXII, et ad Sanctis-
simum Dominum Nostrum Pium Papam X delatae, occasione prae-
sertim privilegiorum, quibus Capitulum Tarvisinum decoratum nuper
fuit; eadem Sanctitas Sua, quo unica ab Apostolicis Protonotariis
ad instar ubique norma servetur, per Sacrorum Rituum Congrega-
tionem sequentia declaranda statuit:

I. — Quoad § II praefatae Constitutionis: Biretum, quo Pro-
tonotarii Apostolici *ad instar Participantium* in sacris functionibus
utuntur, nigrum profecto esse debet; nihilo tamen minus ornari po-
terit, iuxta usum quasdam in regiones iam invectum, lemnisco eius-
dem coloris ac vitta seu chordula qua pileum circumcingere solent.

II. — Quoad § XV: Protonotarius Missam pontificaliter celebrans, omnia, quae legenda sunt vel canenda, numquam ad scamnum, sed semper ad altare leget vel cantabit. In fine autem Missae, simplicem benedictionem, non trinam, impertiens, non audeat, more Episcoporum, praemittere: *Sit nomen Domini...* et *Adiutorium nostrum...* sed, mitra coopertus, tantummodo canat: *Benedicat vos omnipotens Deus...*

III. — Quoad § XVI: Cum petit ecclesiam, pontificaliter celebraturus, Crucem pectoralem super mantelletum et annulum in digito gestare poterit.

IV. — Quoad § XVII: Protonotarius item poterit, mitra, Cruce pectorali et annullo ornatus, ad scamnum celebrare Vesperas more presbyterorum, illius festi, cuius Missam ipse pontificaliter acturus est, vel peregit. Iisdem quoque ornamentis uti poterit, de speciali tamen commissione Ordinarii loci, in Vesperis festi, cuius Missa in pontificalibus ab alio quolibet Praelato celebratur; in benedictione cum SSmo Sacramento solemniter impertienda, atque etiam in processionibus, necnon in una ex quinque absolutionibus in solemnioribus exsequiis de quibus in Pontificali Romano.

V. — Quoad § XVIII: Protonotarius lectam Missam facere, etiam extra Urbem, poterit, iuxta modum et formam in § XIX praescripta, quando id muneris, in aliqua solemnitate adimplendum eidem commiserit loci Ordinarius.

Contrariis non obstantibus quibuscumque firmisque in reliquo manentibus, quae in praedicta Constitutione Protonotariis Apostolicis *ad instar* vel permittuntur, vel inhihentur.

Die 9 Martii 1904.

S. Card. CRETONI, S. R. C. Praef.

L. ✕ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen. Secret.

IV. — ORDINIS CARMELITARUM EXCALCEATORUM.

Omaes Regulares in America Latina degentes tenentur persolvere festa B. M. V. Guadalupensis et S. Thurbii, si eadem aliquando acceptaverint.

R. P. Fr. Remigius a Sancta Teresia, Prior Carmelitarum Excalceatorum conventus Habanensis, de consensu sui Rm̃i Procuratoris Generalis, sequens dubium solvendum Sacrorum Rituum Congregationi humillime proposuit; nimirum:

Anno 1900 ab Apostolica Sede extensa fuere ad universam Americam Latinam festa cum officiis et missis propriis et adproba-

tis B. M. V. de Guadalupe sub ritu dupl. I classis, et Sancti Thuribii Archiepiscopi Limani, sub ritu dupl. II classis. Nunc quaeritur:

An omnes Regulares in America Latina vitam agentes atque proprio Kalendario utentes ad praedicta festa officia et Missas B. M. V. Guadalupensis et Sancti Thuribii persolvenda teneantur?

Et Sacra Rituum Congregatio, ad relationem subscripti secretarii, exquisita sententia Commissionis Liturgicae, reque accurate perpensa, rescribere rata est:

*" Serventur S. R. C. decreta, praesertim N. 3147 Patavina 28 Aprilis 1866 *, N. 3727 Ordinis Sancti Benedicti 10 maii 1890 **, et detur etiam decretum recens Congregationis Missionariorum Filiarum Immaculati Cordis B. M. V. 6 decembris 1902 „ (V. pag. huius fasciculi).*

Atque ita rescripsit. Die 26 martii 1904.

S. Card. CRETONI, S. R. C. Praef.

L. ✠ S.

† D. PANICI, Archiep. Laodicen., Secret.

(*) 3147 Patavina (5365).

Magister Caeremoniarum Ecclesiae Cathedralis Patavinae de Ordinarii sui consensu a S. R. C. insequentium dubiorum solutionem humillime petit, nempe:

I. An Regulares in Diocesi Patavina degentes teneantur ad recitandum Officia ad petitionem Regum et Principum universis eorum Regionibus concessa, cum expressa mentione utriusque cleri Saecularis et Regularis?

II. An iidem teneantur ad recitanda Officia concessa cunctis Dominiis Regibus aut Principibus subiectis, nulla facta in Indulto distinctione Cleri?

III. An ad officia utrique Clero alicuius dioecesis indulta?

IV. An ad officia festorum dioecesis de praecepto quoad forum?

Sacra eadem Congregatio, in ordinariis comitiis ad Vaticanum hodierna die habitis, audita etiam in scriptis sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris, respondendum censuit:

Ad I. II. et III. *" Affirmative, si officia aliquando fuerint ab ipsis Regularibus acceptata; secus Negative „*

Ad IV. *" Affirmative et dentur Decreta „*

Atque ita respondit. Die 28 Aprilis 1866.

(**) 3727 Ordinis Sancti Benedicti.

Rñus D. Romarigus Flugi, Abbas Regularis Congregationis Cassinensis a primaeva observantia Ordinis S. Benedicti, sequens dubium a Sacra Rituum Congregatione declarari humillime expetivit; nimirum:

Ex Decreto S. R. C. diei 16 septembris 1886 (*Vid. pag. 89*). Festum S. Catharinae Fliscae Adurnae Vid. ad cunctas Italiae atque Insularum adiacentium Dioeceses extensum fuit. Quum vero non omnes conveniant circa illius Decreti interpretationem ad Regulares quod attinet, hinc quaeritur: An Regulares in Italia eiusque Insulis adiacentibus teneantur ad Festum praefatum?

Et Sacra Rituum Congregatio, ad relationem Secretarii, rescribere rata est:

" Negative „

Atque ita declaravit et rescripsit. Die 10 maii 1890.

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM

Ut omissioni consulatur, heic refertur approbatio ab hac S. Congregatione data aliquibus Indulgentiis.

Itaque in fine Rescripti. III. ROMANA p. 366 adiungatur:

" Praesens Rescriptum exhibitum fuit huic S. Coñgni Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae. In quorum fidem etc.

Datum Romae, ex Secretaria ejusdem S. C. die 11 Ianuarii 1904.

L. ✕ S. IOSEPHUS M. Can. COSELLI, *Substitutus*, „

Deinde in fine Rescripti IV. p. 368 subnectatur:

" Praesentis concessionis exemplar exhibitum fuit huic Secretariae S. Congregationis Indulgentiis Sacrisque Reliquiis praepositae. In quorum fidem etc.

Datum Romae ex eadem Secretaria die 28 Ianuarii 1904.

L. ✕ S. IOSEPHUS M. Can. COSELLI, *Substitutus* „

S. PÖENITENTIARIA

WRATISLAVIEN.

Dubia circa opera praestanda occasione Iubilaei Immaculae Conceptionis.

Beatissime Pater,

EPISCOPI regni Borussici per infrascriptum Episcopum Wratislaviensem quoad obligationes pro iubilaeco lucrando litteris encyclicis Sanctitatis Tuae d. d. 2 februarii a. cr. impositas sequentia exponunt dubia, quorum solutionem humillime efflagitant.

1. Potestne ecclesia respectiva visitari ter uno eodemque die an debet hoc fieri tribus diversis diebus?

2. Debetne Epp.us in iis locis, in quibus non est ecclesia cathedralis, sed plures sunt ecclesiae parochiales, designare unam ex istis, quae visitetur, an ab omnibus et singulis est visitanda propria ecclesia parochialis?

3. Ieiunium et abtinentia praescripta estne ieiunium dictum "*magro stretto* „ an licet saltem apud nos usus ovorum, lacticiniorum, pinguedinis, vel *strutto*, *iuris* ex carnibus expressi, qui usus apud nos in diebus ieiunii sive cum sive absque abtinentia permissa est? Et Deus.

Sanctitatis V. ae *humillimus et devotissimus servus*

G. Card. KOPP Princeps Epp.us Wratislaviensis

Sacra Poenitentiaria perpensis propositis dubiis,

Ad 1 respondet: "*Visitaciones fieri posse pro lubitu fidelium sive tantum uno sive diversis diebus* „

Ad 2: "*In casu iuxta Litteras Apostolicas visitandam esse ecclesiam parochialem propriam uniuscuiusque fidelis* „

Ad 3: "*Ieiunium pro iubilaeo consequendo praescriptum adimpleri non posse nisi adhibeantur cibi esuriales vetito usu circa qualitatem ciborum cuiuscunque indulti seu privilegii. — In iis vero locis ubi cibis esurialibus uti difficile sit, Ordinarios posse indulgere ut ova et lactinia adhibeantur, servata in ceteris ieiunii ecclesiastici forma* „

L. ✕ S.

B. POMPILI S. P. Dat.

Romae 23 martii 1904.

S. CONGREGATIO STUDIORUM

Dubium doctoris laurea ab hac S. Congregatione concedi solita eisdem iuribus et privilegiis gaudet ac laureae Universitatum.

PROPOSITO dubio: "*An doctoris laurea quae a S. Sede. per S. Congregationem Studiorum amplissimis viris concedi solet, sive in Theologia, sive in Iure Canonico, nullo facto periculo, sed tantum propter eorumdem praeclara merita rite probata, habeat omnia iura et privilegia, quae habet doctoris laurea a candidatis in Catholicis Universitatibus per factum periculum acquisita, vel potius habenda sit solummodo honorifica?* „

Sacra Congregatio Studiis moderandis praeposita, die 18 Decembris vertentis anni 1903 respondendum censuit:

"*Affirmative ad primam partem: negative ad alteram* „

Quam sententiam in audientia habita ab Eñño Cardinali Praefecto die 19 mense Decembri 1903, Sanctissimus D. N. Pius Papa X ratam habuit et confirmavit.

L. ✕ S.

Fr. Card. SATOLLI, Praef.

ASCENSUS DANDINI, Secret.

BIBLIOGRAPHIA

Breviarium Grimani italice editum.

Mirabile opus aggressus est Ulricus Hoepli, princeps bibliopola de recentiori scientia atque arte benemerentissimus, in tam pretioso codice, qui Venetiis in Bibliotheca Marciana asservatur, magnificentia, divitiis graphicae reproductionis, quibus ipse disponit, in lucem proferendo.

Breviarium Grimani, sub praelo Hoepliano, continebit 1568 tabulas in folio, quarum 300 auro, argento varioque ornatu, necnon 1268 photographice exaratae, miniaturas originales biblicas, campestres, historicas, pro suo quaeque subiecto, omnigena artis perfectione, suavitate, ut ita dicam, manus magistri pingentis, offerent conspiciendas, opus absolvetur 12 *cartelle-fascicoli*, vendum datur Libellis 250 pro unaquaque parte editionis; quolibet anno, duae prodibunt *cartelle-fascicoli*, sicque, Deo dante, annus 1908 videbit librum huiusmodi vere triumphalem.

Italica editio *Breviarii Grimani*, quinquaginta tantum exemplarium, bibliophilis atque amatoribus venit libellis 3000, pretium profecto, minime excedens bibliothecae cuiusvis dotationes. Omnium autem maxima, Bibliotheca Vaticana, necnon illae omnes quae hic illuc in Italia cimelia antiquitatis pretiosiora complectuntur, citius tum magnifico operi, editori Hoeplio adhaesionem Mediolanum mittent. *Breviarium Grimani*, exordiente XX saeculo, erit documentum aere perennius, quinam fuerint mores, quae artes, pictura historica anteactae aetatis, evadetque librorum omnium, qui praelo prodierunt, iure meritoque maximus.

KAROLUS GAROFALO.

RECENTIORES DE ECCLESIASTICIS DISCIPLINIS PUBLICATIONES

- BAUMSTARK, Dott. Ant., *Liturgia Romana e Liturgia dell'Esarcato*. Il rito detto in seguito patriarchino e le origini del Canon Missae romano - Ricerche storiche L. 6 —
- BIEDERLACK, J., S. J., *Die soziale Frage*. Ein Beitrag zur Orientierung über ihr Wesen und ihre Lösung. VI. Aufl. L. 3 —
- BONACCORSI, G., M. S. C., *I primi tre vangeli e la critica letteraria ossia la questione sinottica*. L. 2 50
- BOUSSET, Dr. W., *Die Religion des Judentums im neutestamentlichen Zeitalter*. L. 12 50
- COMMER, E. Dr. Prof., *Die Kirche in ihrem Wesen & Leben dargestellt*. I. V. Wesen d. Kirche. L. 4 —
- DEBROAS L., *Le Drame de Pékin en 1900*; 4° ill. L. 5 —
- DE KERVALLÉON, S. Antonii de Padua vitae duae quarum altera hucusque inedita. 8 L. 10 —
- FRÉMONT abbé G., *Lettres à l'abbé Loisy sur quelques points de l'Ecriture Sainte*. 12 L. 1 50
- FONSEGRIVE G., *Mariage et union libre*. 16 L. 3 50
- GRISAR H. S. J., *S. Gregorio Magno*. Trad. dal tedesco. 8 L. 4 —
- FRANZ A., *Das Rituale von St Florian aus d. 12. Jahrh. M. Eintlg. & Erklg. & 5 Tfln. in Fardendr. Fol. Picc.* L. 10 —
- HEIMBUCHER Dr. M., *Die Bibliothek des Priesters*. Mit prakt. Winken f. deren Anlage u. Erweiterung. V. Aufl. L. 6 50

MENGHINI Mons G. B., De oratione quadraginta horarum. In instructionem Clementinam commentaria. Ed. altera. 8.	L. 1 —
MOLITOR, P. R., O. S. B., Deutsche Choralwiegendrucke, ein Beitrag zur Geschichte d. Chorals & des Notendruckes in Deutschland. Fol. Orig. Bd.	L. 25 —
Monumenta Ignatiana ex authographis vel ex antiquioribus exemplis coll. Ser. I. S. Ign. de Loy. Soc. J. fundatoris epistolae et instructiones. Tom. I.	
PHILIP, Letters from the beloved City to S. B. 8. cloth.	L. 5 50
RAMBUTEAU, Contessa di, Vita di S. Francesca Romana trad. da Ma. P. Kuefstein, Obl., 16.	L. 3 —
RAUSCHEN, Dr. G., Manuale di patrologia e delle sue relazioni con la storia dei dogmi. 12.	L. 2 50
THURSTON, H. S. J., Lent and Holy Week. Chapters on Catholic Observance and Ritual. 8. cloth.	L. 9 50

NOTANDUM.

Fasciculus iste 13us nostrae Ephemeridis « *Acta Pontificia et Decreta SS. RR. Congregationum* » finem ponit primo volumini, acta et decreta complectenti hoc primo anno a nobis edita.

Subnotatores omnesque lectores experientia norunt quanta cura quantoque studio, meliori qua ratione, maxima sollicitudine et diligencia Directio eiusque collaboratores conantur, ut haec Ephemeris primum locum inter ceteras obtinere possit et ad executionem suum programma mandet.

Nemo insuper est quin videat quanta generositate ephemeridis Administratio seu ipsa Domus libraria Friderici Pustet incremento ipsius ephemeridis usque ab initio consuluit. Argumentum sit quod in pluribus fasciculis numerum paginarum, absque ulla pretii auctione, accrevit, phototypicas reproductiones sive Leonis XIII f. r. sive Pii Pp. X, data occasione, retulit; argumentum validius imo sit quod ipsa Administratio sponte statuit numerum paginarum uniuscuiusque fasciculi, pro 32, ad *Quadraginta* in posterum protrahere. Quae omnes adiectiones in subnotatorum commodum fieri omnibus compertum est, ne copia actorum vel decretorum referendorum minuatur: et tamen minimo quo potest pretio fit.

Quae quidem omnia sive Directio sive Administratio egit grati animi ergo versus subnotatores, qui magis magisque in dies numero excrecentes animum quamplurimum ephemeridi addidere.

Velint omnes, qui nondum id fecerint, subnotationem renovare et quantum quisque, pro sua parte potest, ephemeridi nostrae efficacius validiusque favere, et « *eam quam latissime per catholicum orbem diffundere, ut Pontificia decreta, quorum imago vocis ephemeris haec dici quodammodo potest, a fidelibus, quorum interest plurimi, cognita executioni mandentur* » *.

Dr. D. QUATTROCCHI director.

* V. programma pag. I.

INDEX

Actorum et Decretorum quae in hoc primo volumine continentur

ACTA PONTIFICA.

	Pag.
Constitutio Apostolica SS ^{mi} D. N. Leonis Pp. XIII " <i>Actum praeclare</i> , qua res religiosae in Cubana insula aptiori quadam ratione disponuntur. . .	33
Litterae, quibus Summus Pontifex Leo XIII constituit Commissionem Cardinalitiam pro sollemniis quinquagenariis Definitionis Dogmaticae B. M. V. Immaculae Conceptionis	40
Breve quo Leo XIII grates rependit E ^{mo} Urbis Vicario et coetui sollemniis Iubilaei Pontificalis peragendis praeposito	41
Allocutio SS ^{mi} D. N. Leonis Divina Providentia Papae XIII habita in consistorio die 22 iunii anno MDCCCIII	65
Relatio actorum in consistoriis secreto et publico diebus 22 ac 25 iunii 1903.	68
Epistola quam SS ^{mus} D. N. Leo Pp. XIII ad E ^{mum} Card. Ferrari, Archiepiscopum Mediolanensem, aliosque eiusdem provinciae Praesules rescribens misit.	135
Epistola Pii X ad Carolum Custodis praesidem Comitatus ad primum conventum catholicorum Coloniae Agrippinae parandum	136
Epistola qua SS ^{mus} D. N. Pius Pp. X in peculiari officio, eidem tradito a Leone XIII f. r., confirmat specialem Commissionem E ^{morum} PP. Cardinalium pro Solemnibus quinquagenariis Definitionis Dogmaticae B. M. V. Immaculae Conceptionis; et pulchram edit orationem, speciali indulgentia praeditam, a fidelibus recitandam proximo anno Eidem Immaculae Conceptioni dicato	137
Prima Epistola Encyclica Pii Pp. X " <i>E supremi apostolatus cathedra</i> „	169
Sermo SS. Domini Nostri Pii Pp. X habitus peregrinis Gallicis Romae conventis, ad Pontificiam audientiam admissis die 27 septembris 1903 . . .	179
Allocutio SS ^{mi} D ⁿⁱ Nostri Pii Divina Providentia Pp. X habita in Consistorio secreto die 9 novembris anno MDCCCIII.	201
Relatio actorum in Consistoriis secreto et publico diebus 9 et 12 novembris 1903.	205
Allocutio Pii X habita die 11 novembris ad neo Cardinales E ^{mos} Merry del Val et Callegari cum, eis imposito pileolo rubro, ipse E ^{mus} Merry del Val Sanctitati Suae gratias egit ex corde propter honorem sublimem eidem collatum	209
Versio officialis Brevis Apostolici a SS ^{mo} D ^{no} N. Pio Pp. X missi ad Ill ^{mum} D ^{num} Ioannem Grosoli Comitem Praesidem Generalem Operis Conventuum ac Comitatum catholicorum in Italia, Bononiam	211
Motu proprio SS. D. N. Pii Pp. X, quo normae decernuntur actioni christianae moderandae	297
Litterae SS. D. N. Pii Pp. X ad E ^{mum} D. Cardinalem Urbis Vicarium super restauratione musicae sacrae	302
Motu proprio SS. D. N. Pii Pp. X super restauratione musicae sacrae .	306
Allocutio SS ^{mi} D. N. Pii Pp. X ad E ^{mos} ac R ^{mos} DD. Cardinales aliosque Romanae Curiae Praelatos die 23 decembris 1903	314

	Pag.
Motu proprio SS ^{mi} D. N. Pii Pp. X, de electione Episcoporum ad Supremam Congr. S. Officii avocanda	337
Motu proprio SS ^{mi} D. N. Pii Pp. X, quo S. Congregatio Indulgentiis et SS. Reliquiis praeposita cum SS. Rituum Congregatione perpetuo coniungitur	339
Motu proprio SS. D. N. Pii Pp. X, quo prohibitio tollitur, pro Canonici et ceteris de Clero Vaticano, Basilicam ingrediendi absque choralibus vestibus, et excommunicationis poena abrogatur	343
Litterae Encyclicae SS. D. N. Pii. Pp. X, " <i>Ad diem illum laetissimum</i> ", pro Iubilaeo indicendo occasione sollemnium Quinquagenariorum B. M. V. Immaculae Conceptionis	344
Litterae Encyclicae Pii Pp. X " <i>Iucunda sane</i> ", occasione sollemnium saecularium anno MCCC ab obitu S. Gregorii Magni	409
Bulla Pii Pp. X indictionis Visitationis Apostolicae " <i>Quum, arcano Dei consilio</i> ", pro Alma Urbe.	441
Litterae in forma Brevis Pii Pp. X " <i>Quae nostra fuerit mens</i> ", quibus amplissimae facultates pro Apostolica Visitatione in Urbe peragenda conceduntur	424
Motu proprio Pii Pp. X de Ecclesiae legibus in unum redigendis	430
Sermo Pii Pp. X ad E ^m os Cardinales occasione sollemnitate S. Iosephi die 19 Martii 1904.	432
Epistola Pii Pp. X ad Stanislaum Medolago Albani Comitem de Actione populari christiana moderanda	435

SECRETARIA STATUS.

Epistola ad omnes iuvenum Sodalitates Italiae, ut se Societati Iuventutis Catholicae italicae uniant	437
Litterae circulares ad omnes Episcopos, quibus normae traduntur pro Ecclesiae legibus in unum redigendis	438

SECRETARIA BREVIUM.

<i>Decretum</i> erectionis canonicae Archisodalitatis Eucharistici Cordis Iesu in pontificio templo S. Ioachim de Urbe: 16 februarii 1903	1
<i>Tolosana</i> . — Indulgentiae conceduntur Pio Operi ab indumentis pauperum nuncupato	113
<i>Taurinen</i> . — Archiepiscopo Taurinensi committitur facultas sollemniter coronandi nomine et auctoritate apostolica Imaginem Mariae SS. Auxiliatricis.	114
<i>Taurinen</i> . — Indultum fruendi altari privilegiato in Missis ubique celebratis pro defunctis Archisodalitatis M. SS. Auxiliatricis	116
<i>Romana</i> . — Breve quo S. P. Pius X administrationem Cappellae Xistinae in SS. Basilica Liberiana S. Mariae Maioris de Urbe tradit E ^m o Card. Archiepiscopo et R ^{mo} Capitulo eiusdem Basilicae	233
Breve quo Indulgentiae a Pio X conceduntur occasione sollemnium quinquagenariorum dogmaticae definitionis B. M. V. Immaculae Conceptae, pro piis supplicationibus singulis mensibus in plurimis Ecclesiis indictis, vel etiam pro piis peregrinationibus, quae per annum 1904 ad Almam Urbem pergant	318
Breve ad Pontificiam Academiam Romanam S. Thomae Aquinatis de cultu philosophiae doctrinaeque thomisticae provehendo	341

	Pag.
SSm̃i D. N. Pii Pp. X. Litterae Apostolicae de academicis in S. Scriptura gradibus a <i>Commissione Biblica</i> conferendis	377
<i>Andegaven.</i> — Indulgentiae conceduntur fidelibus recitantibus parvum Officium SSm̃i Cordis Iesu	379
Pium Opus Unionis Apostolicae saecularium sacerdotum laudatur privile- giisque ditatur	440
Indulgentia Plenaria conceditur in Festo S. Francisci Assisiensis	443

DECRETA SS. ROMANARUM CONGREGATIONUM

S. CONGREGATIO S. OFFICII

	Pag.
<i>Decretum</i> circa facultatem dispensandi super impedimento cognationis spiritualis.	3
Utrum in facultate dispensandi ab impedimentis matrimonialibus " <i>in articulo mortis</i> " facultas comprehendatur prolem legitimandi	139
<i>Decretum.</i> Non licet Olea Sacra transmitti per publica officia postalit	235
<i>Normae</i> circa admissionem puellarum ad matrimonium, quarum aetas i- gnoratur	236
<i>Dubium.</i> Valida est Ordinatio presbyteralis in qua quinta pars aquae in calicem cum vino infusa est.	238
<i>Dubia</i> circa competentiam in causis matrimonialibus	238
<i>Decretum.</i> Abbates Titulares nequeunt sacram tonsuram et ordines mi- nores conferre	239

S. CONGREGATIO EPISCOPORUM ET REGULARIUM.

<i>Instructio</i> pro Religiosis Congregationibus Galliarum ad Moderatores et Procuratores Generales	4
<i>Decretum</i> approbationis Societatis Missionariorum a Sancto Ioseph in Di- tione Mexicana	42
<i>Decretum</i> approbationis Instituti Sororum a S. Ioseph in Ditione Mexicana. <i>Bellovacen.</i> — Dispensatio votorum pro monialibus Institutum mere diocesanorum spectat ad Episcopum, sub cuius iurisdictione moniales degunt. <i>Zamoren.</i> — Normae circa ingressum in clausuram pro monialium sepultura. <i>Romana.</i> — In Congr. Missionariorum ab Imm. Corde B. M. V. professio perpetua vacationem beneficiorum residentialium inducit	44
<i>Tirasonen.</i> — Regulae circa electionem dimissionem et mutationem trien- nalem confessarii pro Sanctimonialibus a Visitatione	241
<i>Ordinis Excalceatorum SSm̃ae Trinitatis.</i> — Sorores Trinitariae, habitum caeruleum exterius et tunicam albam cum scapulari Ordinis interius ge- stantes, cooptari et aggregari possunt Tertio Ordini SSm̃ae Trinitatis	242
	444

S. CONGREGATIO CONCILII.

Dubia proposita atque iuxta morem eiusdem Sacrae Congregationis de iure resoluta in generalibus comitiis die 28 martii 1903	5
--	---

	<i>Pag.</i>
<i>In folio:</i>	
I. — <i>Burdigalen.</i> - Nullitatis Matrimonii	5
II. — <i>Mecklinien.</i> - Nullitatis Matrimonii	6
III. — <i>Aquen. in Galliis.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto).	8
IV. — <i>Parisien.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	8
V. — <i>Andrien.</i> - Iurium (reservata)	8
VI. — <i>Syracusana.</i> - Dismembrationis Paroeciae	9
VII. — <i>Nullius S. Luciae.</i> - Iuris conferendi ordines, seu dandi dimis-	
sorias	11
<i>Per summaria precum:</i>	
I. — <i>Osnaburgen.</i> - Dubia circa perceptionem fructuum praebendarum	45
II. — <i>Brixien.</i> - Iurium	46
Dubia proposita in comitiis diei 16 maii 1903	48
<i>Per summaria precum:</i>	
I. — <i>Comen.</i> - Restitutionis Archidiaconatus (reservata).	48
II. — <i>Tarvisina.</i> - Collationis Beneficiorum	48
<i>In folio:</i>	
I. — <i>Parisien.</i> - Nullitatis Matrimonii	77
II. — <i>Montispessulana.</i> - Dispensationis Matrimonii	82
III. — <i>Neapolitana.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	83
IV. — <i>Lincien.</i> - Dispensationis Matrimonii	83
V. — <i>Bergomen.</i> - Collationis Beneficiorum (reservata)	85
VI. — <i>Cingulana.</i> - Electionis	85
VII. — <i>Varsavien. seu Lublinen.</i> - Separationis tori et cohabitationis	87
Dubia proposita in comitiis diei 13 iunii 1903	88
<i>Per summaria precum:</i>	
I. — <i>Romana et aliarum.</i> - Quoad sacerdotes in Americam et ad In-	
sulas Philippinas migraturos (sub secreto)	88
II. — <i>Sagien.</i> - Pensionis (sub secreto)	88
III. — <i>Romana</i> - Visitationis Apostolicae (Secr. Pont.)	88
<i>In folio:</i>	
I. — <i>Massilien.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	88
II. — <i>Matriten.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	88
III. — <i>Rothomagen.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto).	88
IV. — <i>Bambergen.</i> - Dispensationis Matrimonii	88
V. — <i>Andrien.</i> - Iurium (reservata)	88
VI. — <i>Andrien.</i> - Quoad Congruam Parochialem (reservata)	88
VII. — <i>Andrien.</i> - Quoad Congruam et Praebendam Canonici Archipre-	
sbyteri (reservata).	88
Dubia proposita in comitiis diei 18 iulii 1903	140
<i>Per summaria precum:</i>	
I. — <i>S. Miniati</i> - Congruae Parochialis	140
II. — <i>Victorien.</i> - Legati Missarum	140
<i>In folio:</i>	
I. — <i>Parisien.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	142
II. — <i>Parisien.</i> - Nullitatis Matrimonii	142
III. — <i>Cracovien.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	145
IV. — <i>S. Deodati</i> - Dispensationis Matrimonii	145

	Pag.
V. — <i>Lugdunen.</i> - Suspensionis et Remotionis ab officio (reservata)	146
VI. — <i>Valven.</i> - Remotionis a Paroecia (sub secreto)	146
VII. — <i>Sypontina</i> — Iurium	146
VIII. — <i>Asculana in Apulia</i> - Crediti (extra ordinem).	149
Dubia proposita in comitiis diei 5 septembris 1903	191
<i>Per summaria precum:</i>	
I. — <i>S. Severinae</i> - Indulti	191
II. — <i>Limburgen.</i> - Applicationis Missarum	192
<i>In folio:</i>	
I. — <i>Parisien.</i> - Nullitatis Matrimonii	194 ac 213
II. — <i>Posnanien.</i> - Nullitatis Matrimonii	194 „ 214
III. — <i>Vesprimien.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	194 „ 217
VI. — <i>Parisien.</i> - Nullitatis Matrimonii (sub secreto)	194 „ 217
V. — <i>Iacien.</i> - Dismembrationis	195 „ 217
VI. — <i>Apamien.</i> - Decreti Suspensionis (sub secreto)	195 „ 219
VII. — <i>Parmen.</i> - Curae animarum	195 „ 219
VIII. — <i>Matriten.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto extra ordi-	
nem)	195 „ 219
Decretum. — De clericis in Americam et ad Insulas Philippinas profe-	
cturis	244 „ 354
Dubia proposita in comitiis diei 27 novembris 1903	247
<i>Per summaria precum:</i>	
I. — <i>Bergomen.</i> - Dispensationis ab irregularitate	247
II. — <i>Guaştallen.</i> - Consuetudinum quoad servitium chorale.	248
III. — <i>Mediolanen.</i> - Oneris Missarum quoad applicationem	249
<i>In folio:</i>	
I. — <i>Parisien.</i> - Nullitatis Matrimonii	250
II. — <i>Parisien.</i> - Nullitatis Matrimonii	253
III. — <i>Mohilovien.</i> - Dispensationis Matrimonii	255
IV. — <i>Mechlinien.</i> - Nullitatis Matrimonii	257
V. — <i>Lublinen. seu Varsavien.</i> - Separationis tori et cohabitationis	259
VI. — <i>Colocen.</i> - Resignationis Beneficii (sub secreto)	260
VII. — <i>Pistorien.</i> — Praesentationis ad Ecclesiam parochialem (reser-	
vata)	260
Dubia proposita in comitiis diei 19 decembris 1903	319
<i>Per summaria precum:</i>	
I. — <i>Viterbien.</i> - Iubilationis	319
II. — <i>Comen.</i> - Restitutionis Archidiaconatus (reservata)	320
III. — <i>Cassanen.</i> - Interpretationis Rescripti	320
<i>In folio:</i>	
I. — <i>Versalien. seu Parisien.</i> Nullitatis Matrimonii	320
II. — <i>Varsavien.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	322
III. — <i>Parisien.</i> - Nullitatis Matrimonii	322
IV. — <i>Mohilovien.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	324
V. — <i>Posnanien.</i> - Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	324
VI. — <i>Andrien.</i> - Quoad Congruam Parochialem (reservata)	324
VII. — <i>Andrien.</i> - Quoad Praebendam Canonici Archipresbyteri (reser-	
vata)	324

<i>Metensis</i> — Peculiaribus circumstantiis conceditur ad quinquennium parochis dioeceseos Metensis indultum transferendi celebrationem Missae pro populo festorum suppressorum in aliam diem sequentem	355
Dubia proposita in comitiis diei 23 ianuarii 1904	355
<i>Per Summaria precum :</i>	
I. — <i>Friburgen.</i> — Dispensationis ab irregularitate	355
II. — <i>Caietana</i> — Erectionis S. Fontis	357
III. — <i>Ruben.</i> — Ordinationis Paroeciarum	358
<i>In folio :</i>	
I. — <i>Messanen.</i> — Nullitatis Matrimonii (sub secreto)	359
II. — <i>Varsavien.</i> — Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	359
III. — <i>Parisien.</i> — Nullitatis Matrimonii	359
IV. — <i>Parisien.</i> — Nullitatis Matrimonii (sub secreto)	360
V. — <i>Rhedonen.</i> — Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	360
VI. — <i>Faren.</i> — Iurium	360
VII. — <i>Valven.</i> — Remotionis a Paroecia	363
Dubia proposita in comitiis diei 27 februarii 1904	380
<i>Per Summaria precum :</i>	
I. — <i>Nullius Sublacen.</i> — Postulati circa usum throni Abbatialis	380
II. — <i>Caiacen.</i> — Indulti	382
III. — <i>Tridentina</i> — Commutationis voluntatis	383
<i>In folio :</i>	
I. — <i>Engolismen.</i> — Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	384
II. — <i>Varsavien.</i> — Dispensationis Matrimonii (sub secreto).	384
III. — <i>Vrhbosnen.</i> — Dispensationis Matrimonii	384
IV. — <i>Varsavien.</i> — Dispensationis Matrimonii (sub secreto).	386
V. — <i>Aversana.</i> — Reductionis Pensionis	386
VI. — <i>Meleolitana.</i> — Emolumenti funerarii	389
VII. — <i>Syracusana.</i> — Dismembrationis Paroeciae	390
Dubia proposita in Comitiis diei 26 martii 1904.	
<i>In folio :</i>	
I. — <i>Agrigentina.</i> — Matrimonii	445
II. — <i>Ianuen.</i> — Nullitatis Matrimonii	448
III. — <i>Pacten.</i> — Nullitatis Matrimonii (sub secreto)	449
IV. — <i>Parisien.</i> — Dispensationis Matrimonii (sub secreto)	449
V. — <i>Panormitana.</i> — Nullitatis Matrimonii	450
VI. — <i>Taurinen.</i> — Dispensationis Matrimonii (sub secreto).	451
VII. — <i>Varsavien.</i> — Dispensationis Matrimonii (sub secreto).	451
VIII. — <i>Zagabrien.</i> — Dispensationis Matrimonii	451

S. C. DE PROPAGANDA FIDE.

<i>Dubia</i> circa facultatem alienandi bona ecclesiastica pro Institutis religiosorum votorum simplicium	117
Quando permittatur Missae celebratio in cellis super naves	118
Indultum pro America septentrionali, translationis festorum a diebus ferialibus ad Dominicam insequentem	195
<i>Decretum.</i> — Nova Praefectura Apostolica erigitur " <i>de Benadir</i> " in Africa septentrionali, eademque alumnis Ordinis SS. Trinitatis conceditur	368

S. CONGREGATIO INDICIS.

	Pag.
<i>Decretum prohibitionis librorum</i> - die 5 martii 1903:	13
<i>Ferdinand Buisson</i> . — La religion, la morale et la science: leur conflit dans l'éducation contemporaine. <i>Paris, Fischbacher, 1901.</i>	
<i>Jules Payot</i> . — De la croyance. <i>Paris, Félix Alean, 1896.</i>	
<i>Jules Payot</i> . — Avant d'entrer dans la vie. Aux instituteurs et aux institutrices, conseils et directions pratiques. <i>Paris, Armand Colin, 1901.</i>	
<i>P. Sifflet</i> . — Course lucide et raisonnée de doctrine chrétienne. Les sept mystères chrétiens, etc. etc. <i>Lyon, Librairie S. Augustin et Librairie Delhomme et Briguet.</i>	
<i>Decretum prohibitionis librorum</i> - die 4 decembris 1903:	260
<i>Charles Denis</i> . — Un Carême apologetique sur les dogmes fondamentaux. <i>Paris, 1902.</i>	
<i>Charles Denis</i> . — L'Eglise et l'état; les leçons de l'heure présente. <i>Paris, 1902.</i>	
<i>L'Abbé Georgel</i> . — La matière; sa deification; sa rehabilitation; etc. <i>Oran, 1902-1903.</i>	
<i>Joseph Olive</i> . — Lettre aux membres de la pieuse et dévote association du Cœur de Jésus et de N. D. de sept douleurs. <i>Cette, 1886-1903.</i>	
<i>Decretum prohibitionis librorum</i> - die 23 decembris 1903:	324
<i>Albert Houtin</i> . — La question biblique chez les catholiques de France au XIX siècle.	
<i>Albert Houtin</i> . — Mes difficultés avec mon évêque.	
<i>Alfred Loisy</i> . — La Religion d'Israël.	
<i>Alfred Loisy</i> . — L'Evangile et l'Eglise.	
<i>Alfred Loisy</i> . — Etudes Evangeliques.	
<i>Alfred Loisy</i> . — Autour d'un petit livre.	
<i>Alfred Loisy</i> . — Le quatrième Evangile.	

SS. RITUM CONGREGATIO.

<i>Romana</i> . — Statuitur Postcommunio SS. Martyrum Perpetuae et Felicitatis pro die VII Martii proximi anni 1904	15
<i>Dubium</i> . — An benedictio domorum in Sabbato Sancto anticipari possit	16
<i>Urbis et Orbis</i> . — Decretum quo statuitur ut Litanis Lauretanis post praeconium " <i>Mater Admirabilis</i> ", adiciatur alterum " <i>Mater boni Consilii, ora pro nobis</i> "	16
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i> — (V. Chronica).	21
Alumni Societatis Missionariorum a S. Ioseph tenentur celebrare sub ritu duplici 2. ^{ae} classis Officium et Missam S. Thurbii Archiep. Limani	50
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i> — (V. Chronica).	58
<i>Decretum</i> . — Italiae et Insularum adiacentium circa festum S. Catharinae Fliscae Adurnae	89
<i>Societatis Iesu</i> . — Approbatur Officium cum Missa proprium de festo Omnium Sanctorum Societatis Iesu sub ritu duplici secundae classis	90
<i>Urbis</i> . — Patriarchalis Basilicae Liberianae — Dubia varia circa interpretationem Constitutionum Capituli	90
<i>Decretum</i> quo declaratur Ven. Serva Dei Maria Magdalena Postel praedita in gradu heroico virtutibus theologibus et cardinalibus	92

	<i>Paq.</i>
<i>Ordinis Fratrum Minorum.</i> — Dubia varia.	93
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i>	94
<i>Plocen.</i> — Prohibentur chori mixti in missis solemnibus	118
<i>Stabian. seu Castri maris.</i> — Societates laicales in cadaverum associatione feretrum sequi debent	119
<i>Dubium.</i> — Capella principalis Seminariorum benedicta aequiparatur eccle- siis quoad iura S. Titularis	119
<i>Pisana.</i> — Consuetudo canendi lamentationes, etc. cum sono organi alio- rumque instrumentorum tolerari nequit	120
<i>Sancti Miniati.</i> — Reprobatur mos exhibendi fidelium venerationi imagi- nes quasdam feria V in Coena Domini	121
<i>Sagien. et Romana.</i> — Privilegium conceditur Operi expiatorio "a nostra Domina de Montligéon", celebrandi Missam de Requie singulis Feriis secundis	121
<i>Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum Provinciae Belgicae</i> dubia varia	122
Clerici neo-ordinati nocturnum eisdem ab ordinante assignatum recitare possunt absque invitatorio, hymno et lectionibus.	150
<i>Decretum</i> quo indulgetur facultas celebrandi in annum, a mense decem- bri venturo decurrentem, die 8 ^a cuiuscumque mensis, vel dominica subse- quenti unicam Missam votivam "de Immaculata Conceptione", servatis ser- vandis	151
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i>	152
<i>Catalaunen.</i> — Preces a Leone XIII f. r. post Missam praescriptae adhuc dicendae sunt	179
<i>Iacen.</i> — Declarationes circa Missas de Requiem	180
<i>Congregationis Missionis.</i> — Indulgetur Congregationi Missionis festum de Patrocinio S. Vincentii a Paulo die 20 Decembris celebrandum	219
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i>	220
<i>Segusien.</i> — Decretum confirmationis cultus S. Iusti monachi et martyris patroni principalis civitatis et dioeceseos Segusiensis	220
<i>Aesina.</i> — Decretum confirmationis cultus praestiti Servo Dei Ioanni Ba- ptistae a Fabriano, sacerdote professo Ordinis Minorum, beato nuncupato	221
<i>Vercellen.</i> — Decretum confirmationis cultus ab immemorabili tempore praestito servo Dei Ioanni de Vercellis, sexto Magistro generali Ordinis Prae- dicatorum, beato nuncupato	221
<i>Andegaven.</i> — Beatificationis et Canonizationis Ven. Servae Dei Ioannae Delanoue institutricis Sororum a S. Anna a Providentia nuncupatarum	261
<i>Baionen.</i> — Beatificationis et Canonizationis Ven. Servi Dei Michaelis Garigolts, sacerdotis fundatoris Congregationis Presbyterorum a SS. Corde Iesu	262
<i>Ordinis Minorum Provinciae Angliae.</i> — Regulae pro redactione Kalendarii.	262
<i>Pharen.</i> — Dubia circa Missas de Requie pro Pontifice, Episcopo Ord- inario et Imperatore	264
<i>Congregationis a Resurrectione D. N. I. C.</i> — Post Missas cantatas de Requie nequit cantari a choro antiphona "Salve Regina",	265
<i>Tlascalan.</i> — An Dignitates et Canonici Capituli possint induere pluviale in solemnitatibus	265
An Episcopus extraneus vel titularis possit Missam et Vesperas in aliena dioecesi celebrare	267

	Pag.
<i>Cotronen.</i> — Quomodo deferendum S. Viaticum absentibus confratribus .	267
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i>	268
<i>Sipontina.</i> — Circa pileum ferendum a Sodalibus in adsociationibus defun-	
ctorum vel processionibus	325
<i>Meten.</i> — Dubia circa Kalendarium dioecesanum	326
<i>Firmana.</i> — Non licet parochis cadavera defunctorum in alienam Eccle-	
siam deferre ibique eisdem funera persolvere	327
<i>Gnesnen. et Posnanien.</i> — Dubium de praecedentia Decanorum.	327
<i>Congregationis Eremitarum Camaldulensium Montis Coronae.</i> — Dubia	
pro Kalendario eiusdem congregationis	328
<i>Parentin. et Polen.</i> — Quibus in festis solemnibus non licet funera defun-	
ctorum persolvere.	329
<i>Compostellana.</i> — Decretum Pisana 20 Martii 1903 circa musicam in ma-	
iore hebdomada censendum est generale seu Urbis et Orbis	330
<i>Decretum</i> quo auferuntur privilegia et exemptiones, quibus gaudebant	
maiores Urbis Basilicae circa musicam sacram	331
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i>	332
<i>S. Thomae de Meliapor.</i> — Conceditur indultum Missam votivam de S.	
Thoma Apostolo celebrandi sacerdotibus peregrinis sacrum litantibus in Al-	
tari ubi eiusdem Apostoli reliquiae custodiuntur Orthonae	364
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i>	364
Facultates Ordinariae atque Extraordinariae Sacrorum Rituum Congre-	
gationis	391
<i>Plocen.</i> — Tempore Missae sollemnis non licet cantilenas in lingua verna-	
cula canere	397
<i>Mediolanen.</i> — Normae dantur pro Kalendario Ambrosiano conficiendo .	398
<i>Ordinis Minorum.</i> — Extenditur celebratio Missae votivae de Immaculata	
B. M. V. Conceptione Sabbatis diebus ad Ecclesias Terti Ordinis Regularis.	399
<i>SS. Rituum Congregationis Diarium</i>	400
<i>Meliten.</i> — Festum Dedicationis Ecclesiae Cathedralis fieri debet ab uni-	
verso clero dioecesano.	452
<i>Cneten.</i> — Dubia circa rubricas Missae pro defunctis	453
Declarationes circa privilegia Protonotariis Apostolicis "ad instar" concessa.	454
<i>Ordinis Carmelitarum Excalceatorum.</i> — Omnes Regulares in America	
Latina degentes tenentur persolvere festa B. M. V. Guadalupensis et S. Thu-	
ribii, si eadem aliquando acceptaverint	455

S. CONGREGATIO INDULGENTIARUM ET SS. RELIQUIARUM.

<i>Terti Ordinis Saecularis S. Francisci.</i> — Quando depositio scapularis et	
cinguli Terti Ordinis Saecularis S. Francisci interrumpat novitiatum	18
<i>Ratisbonensis.</i> — Normae quaedam circa novitiatum et professionem	
Terti Ordinis Saecularis S. Francisci et eiusdem Congregationis regimen .	18
<i>Gerundensis.</i> — Missae conventuales diebus, quibus missae privatae de	
requis permittuntur, gaudent indulto altaris privilegiati	51
<i>Viennensis.</i> — Sacerdotes, ad confessiones monialium audiendas non ap-	
probati, possunt, delegatione Ordinarii, iis absolutiones generales et benedi-	
ctiones apostolicas impertiri.	52

	Pag.
<i>Bononiensis.</i> — Dubium	52
<i>Rescriptum</i> quo indulgetur ut sodalitates B. M. V. Immaculae vulgo " Le figlie di Maria " possint in Gallia peragere suos conventus et functiones extra domum, cui adnexae sunt	53
<i>Urbis et Orbis.</i> — Quenam indulgentiae adnexae sint orationi quae in- cipit verbis " O Gesù, mio Salvatore e Redentore, figlio del Dio vivente " etc.	54
<i>Sacerdotum Missionis.</i> — Indultum conceditur praesbyteris missionis circa Sabbatum privilegium.	123
<i>Tertii Ordinis Saecularis S. Francisci.</i> — Indultum conceditur Sacerdo- tibus Tertiariis quoad Benedictionem Papalem	124
Indulgentiae conceduntur quendam orationem recitantibus in honorem S. Blasii Episcopi et Martyris Sebasteni	124
<i>Summarium</i> Indulgentiarum, Privilegiorum, Indultorum Sodalibus Tertii Ordinis Saecularis B. M. V. de Monte Carmelo.	181
<i>Urbis et Orbis.</i> — Decretum quo indulgentiae recitationi Latinae parvi Officii B. M. V. adnexae ad eiusdem vulgarem recitationem extenduntur	185
<i>Summarium</i> Indulgentiarum, Privilegiorum ac Indultorum Tertiariis Sae- cularibus Ordinis Eremitarum S. P. Augustini tributorum	186
Indulgentiae quas SS ^{ms} D. N. Pius Pp. X impertitur Christifidelibus qui, retinentes aliquam ex coronis, rosariis, crucibus, crucifixis, parvis statu- is, numismatibus ab eadem Sanctitate Sua benedictis, praescripta pia opera adim- pleverint.	221
<i>Urbis et Orbis.</i> — Decretum quo facultas extenditur indulgentias conce- dendi favore E ^{ss} orum Cardinalium Titularium et R ^{ss} orum Ordinariorum.	225
<i>Plurium Dioecesium.</i> — In locis ad duas Dioeceses vel Vicariatus Aposto- licos etc. pertinentibus, facultates propriae aliquorum Ordinum concessae cum clausula: " dummodo in dicto loco nullus eorumdem Ordinum conventus re- periat " exerceri possunt in ea parte loci in qua deest conventus, quamvis hic in altera adsit.	269
<i>Decretum.</i> — De Indulgentiis Tertiariarum in communitate viventium et vota simplicia nuncupantium.	270
<i>Summarium</i> Indulgentiarum Archisodalitati SS ^{mi} Cordis Iesu Eucharis- tici in Ecclesia S. Ioachim de Urbe existenti tributarum.	271
<i>Summarium</i> Indulgentiarum, Privilegiorum et Indultorum, quae RR. Pon- tifices Ordini S. Ioanni de Deo concesserunt	273
<i>Surrentina.</i> — Non datur communicatio Indulgentiarum et gratiarum inter Tertiarios saeculares diversorum Ordinum.	333
Indulgentiae conceduntur recitantibus orationem " A Gesù sulla Croce "	334
<i>Congregatio SS^{mi} Redemptoris.</i> — Circa formulam adhibendam in abso- lutione generali impertienda Tertiariis cum votis simplicibus in communitate degentibus	335
<i>Urbis et Orbis.</i> — Indulgentia, defunctis quoque applicabilis, conceditur illis, qui blasphemias audientes precem iaculatoriam " Deus sit benedictus " , pronunciant	365
<i>Tomitana.</i> — Indulgentiae conceduntur recitantibus infrascriptam Anti- phonam et orationem in honorem S. Stephani protomartyris	365
<i>Romana.</i> — Indulgentiae conceduntur recitantibus quasdam orationes in honorem S. Ioannis Baptistae	366 et 457

	<i>Pag.</i>
Indulgentia 300 dierum conceditur Religiosis quandam invocationem M. V. Immaculae. Conceptae recitantibus	368 et 457
<i>Andagaven.</i> — Indulgentiae conceduntur fidelibus recitantibus parvum officium SS ^{mi} Cordis Iesu	379 et 457
Indulgentia plenaria conceditur in Festo S. Francisci Assisiensis	443

S. C. A NEGOTIIS ECCLESIASTICIS EXTRAORDINARIIS.

<i>Decretum</i> quo indulgetur causas iudicatas in prima instantia a curia de Antequera cognosci et iudicari posse in secunda instantia a curia Tlascalens, non vero a curia Tehuantepecen. a qua usque nunc iudicabantur	20
<i>Decretum</i> erectionis novae Praefecturae Apostolicae, cui nomen est "La intendencia Oriental", in Columbiana Republica.	95
<i>Limana</i> — <i>Ordinis Minorum</i> — Conceduntur aliquae indulgentiae pro adoratione nocturna SS ^{mi} Sacramenti	276
<i>Ordinis S. Benedicti</i> — Privilegia dantur Missionariis eiusdem Ordinis in Hollandia atque Germania.	27
<i>Ordinis Minorum</i> — Privilegia pro Missionariis in Brasilia	279
<i>Ordinis Minorum in Gallia</i> — Indulta pro Fratribus Minoribus	281
<i>Sororum a S. Teresa in America</i> — Indultum pro omnibus Monasteriis dicti Instituti recipiendi SS. Communionem in nocte SS. Nativitatis D. N. I. C.	281
<i>Tehuantepecen.</i> — Conceditur Episcopo facultas subdelegandi administrationem S. Confirmationis.	282
<i>Pisaurum.</i> — Conceditur privilegium collaris violaceae Canonici Collegiatae S. Angeli in Lizzola.	336
<i>Wladislavien.</i> — Datur facultas declarandi privilegiata altaria in dioecesis Ecclesiis	369
<i>Sandomirien.</i> — Reductio onerum missarum	370
<i>S. Thomas de Meliapor</i> — Indulgentia 300 dierum conceditur fidelibus visitantibus sacellum de Oriur ubi B. Ioannes de Britto martyr evasit.	371
<i>Zitomirien.</i> — Datur indultum declarandi S. Dominicum patronum secundarium Ecclesiae de Latyczois.	Ib.
<i>Viennen.</i> — Datur facultas dispensandi super impedimentis affinitatis in linea collateralis ex copula illicita provenientis in matrimoniis contractis vel contrahendis.	401
<i>Instituti operariorum dioecesanorum</i> — Indultum conceditur eiusdem instituti sacerdotibus Missam in navi celebrandi.	402
<i>Colonien.</i> — Privilegia varia pro Societate Germanica de Terra Sancta "Deutscher Verein vom heiligen Land".	403
<i>Granaten.</i> — Indultum adservandi SS ^{mi} Sacramentum in omnibus sacellis Instituti Sororum vulgo "Mercedarias".	Ib.
<i>Piae societatis Missionum</i> — Datur privilegium celebrandi bis in hebdomada Missam de Requie.	404

S. POENITENTIARIA.

<i>Wratislavien.</i> — Dubia circa opera praestanda occasione Iubilaei Immaculae Conceptionis	459
---	-----

VICARIATUS URBIS.

Litterae circulares ad omnes Italiae Episcopos, quibus Eñus Urbis Cardinalis Vicarius aliquas peropportunas tradit normas pro clericis, qui Romam studiorum causa adeunt, moderandis

THEOLOGIAE PASTORALIS EXCERPTA.

Notiones praeliminares	
Aliqua ex requisitis ad officium pastorale	
De ceteris requisitis ad officium partorale	
De Sacramentis	
De Baptismate	
De Confirmatione	
De Eucharistia	197 et 227 et 23
De Poenitentia	37

BIBLIOGRAPHIA.

V. pagg. 28, 63, 103, 127, 166, 199, 231, 295, 374, 405, 458.

APPENDICES

Chronica Pontificia	pagg. 21, 55, 96, 155, 196, 226, 284
Necrologium Summi Pontif. Leonis XIII	pag. 104
Biographia SSñi Dñi Pii Pp. X	13

144

145
146

147
148
149
150
151
152
153

154
155

